ရဋ္ဌကာနိကာယေ ဝိနယပိဋကေ

ပါရာဇိကကဏ္ဍအဋ္ဌကထာ

(ဒုတိယော ဘာဂေါ)

မရမ္မရဋ္ဌေ ဗုဒ္ဓသာသနသမိတိယာ
ဗုဒ္ဓဏယန္တာလယေ မုဒ္ဒါပိတာ

ဗုဒ္ဓဝဿ ၂၅၀၄ မရမ္မဝဿ ၁၃၂၁ ၁၉၆၀

ခုဒ္ဒကနိကာယေ ဝိနယပိဋကေ

ပါရာဇိကကဏ္ဍအဋ္ဌကထာ

(ဒုတိယော ဘာဂေါ)

မရမ္မရဋ္ဌေ ဗုဒ္ဓသာသနသမိတိယာ
မုဒ္ဒဏယန္တာလယေ မုဒ္ဒါပိတာ

ဗုဒ္ဓဝဿေ ၂၅၀၀ မရမ္မဝဿေ ၁၃၁၈ ၁၉၅၆

ပါရာဇိကကဏ္ဍအဋ္ဌကထာ

ဒုတိယဘာဂ

မာတိကာ	ပိဋ္ဌက်
၁-ပါရာဇိကကဏ္ဍ	
၃-တတိယပါရာဇိက ပဥ္စမပညတ္တိနိဒါနဝဏ္ဏနာ	၁
အာနာပါနဿတိသမာဓိကထာ	၉
ပဒဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ	၃၇
ဝိနီတဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ	၆၀
၄-စတုတ္ထပါရာဇိက ဝဂ္ဂုမုဒါတီရိယဘိက္ခုဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ	၇၃
အဓိမာနဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ	၇၉
သဝိဘင်္ဂသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၈၀
ပဒဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ	၈၄
ဝတ္ထုကာမဝါရကထာ	၉၀
ပစ္စယပဋိသံယုတ္တဝါရကထာ	၉၁
အနာပတ္တိဘေဒကထာ	၉၂
ဝိနီတဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ	၉၂
ပါရာဇိကနိဂမနဝဏ္ဏနာ	၁၀၃
၂-သံဃာဒိသေသကဏ္ဍ	
၁-သုက္ကဝိဿဋ္ဌိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၁၀၅
၂-ကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၁၁၉
၃-ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၁၃၂
၄-အတ္တကာမပါရိစရိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၁၃၆
၅-သဉ္စရိတ္တသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၁၃၉
၆-ကုဋိကာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၁၄၇
၇-ဝိဟာရကာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၁၆၀
၈-ပဌမဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၁၆၁

မာတိကာ	ပိဋ္ဌက်
၉-ဒုတိယဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၁၈၃
၁၀-ပဌမသံဃဘေဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၁၈၇
၁၁-ဒုတိယသံဃဘေဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၁၉၆
၁၂-ဒုဗ္ဗစသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၁၉၆
၁၃-ကုလဒူသကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၁၉၈
နိဂမနဝဏ္ဏနာ	၂၁၂

၃-အနိယတကဏ္ဍ

၁-ပဌမအနိယတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၂၁၄
၂-ဒုတိယအနိယတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၂၁၇

၄-နိဿဂ္ဂိယကဏ္ဍ

၁-စီဝရဝဂ္ဂ

၁-ပဌမကထိနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၂၁၉
၂-ဥဒေါသိတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၂၃၂
၃-တတိယကထိနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၂၃၈
၄-ပုရာဏစီဝရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၂၄၀
၅-စီဝရပဋိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၂၄၃
၆-အညာတကဝိညတ္တိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၂၄၅
၇-တတုတ္တရိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၂၄၈
၈-ပဌမဥပက္ခဋသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၂၅၀
၉-ဒုတိယဥပက္ခဋသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၂၅၂
၁၀-ရာဇသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၂၅၂

၂-ကောသိယဝဂ္ဂ

၁-ကောသိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၂၆၃
၂-သုဒ္ဓကာဠကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၂၆၃
၃-ဒွေဘာဂသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၂၆၃
၄-ဆဗ္ဗဿသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၂၆၄

မာတိကာ			စာမျက်နှာ
၅-နိသီဒနသန္ထတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၆၄
၆-ဧဠကလောမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၆၆
၇-ဧဠကလောမဓောဝါပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၆၈
၈-ရူပိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၆၈
၉-ရူပိယသံဝေါဟာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၇၅
၁၀-ကယဝိက္ကယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၇၈

၃-ပတ္တဝဂ်

၁-ပတ္တသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၈၁
၂-ဦနပဉ္စဗန္ဓနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၈၆
၃-ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၈၈
၄-ဝဿိကသာဋိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၉၇
၅-စီဝရအစ္ဆိန္ဒနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၀၁
၆-သုတ္တဝိညတ္တိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၀၂
၇-မဟာပေသကာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၀၅
၈-အစ္စေကစီဝရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၀၆
၉-သာသင်္ကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၀၇
၁၀-ပရိဏတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၁၀

ပါရာဇိကကဏ္ဍအဋ္ဌကထာယ ဒုတိယဘာဂေ

မာတိကာ နိဋ္ဌိတာ။

ဝိနယပိဋက

ပါရာဇိကကဏ္ဍအဋ္ဌကထာ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၃-တတိယပါရာဇိက

တတိယံ တီဟိ သုဒ္ဓေန၊ ယံ ဗုဒ္ဓေန ဝိဘာဝိတံ။
ပါရာဇိကံ တဿ ဒါနိ၊ ပတ္တော သံဝဏ္ဏနာက္ကမော။

ယသ္မာ တသ္မာ သုဝိညေယျံ၊ ယံ ပုဗ္ဗေ စ ပကာသိတံ။
တံ ဝဇ္ဇယိတွာ အဿာပိ၊ ဟောတိ သံဝဏ္ဏနာ အယံ။

ပဌမပညတ္တိနိဒါနဝဏ္ဏနာ

၁၆၂။ **တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ မဟာဝနေ ကူဋာဂါရသာလာယန္တိ** ဧတ္ထ **ဝေသာလိယန္တိ** ဧဝံနာမကေ ဣတ္ထိလိင်္ဂဝသေန ပဝတ္တဝေါဟာရေ နဂရေ။ တဉှိ နဂရံ တိက္ခတ္တုံ ပါကာရပရိက္ခေပဝဍ္ဎနေန ဝိသာလီဘူတတ္တာ "ဝေသာလီ"တိ ဝုစ္စတိ။ ( )[၁] ဣဒမ္ပိ စ နဂရံ သဗ္ဗညုတပ္ပတ္တေယေဝ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ သဗ္ဗာကာရေန ဝေပုလ္လံ[၂] ပတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧဝံ ဂေါစရဂါမံ ဒဿေတွာ နိဝါသဋ္ဌာန[၃]မာဟ **မဟာဝနေ ကူဋာဂါရသာလာယန္တိ**။ တတ္ထ **မဟာဝနံ** နာမ သယံဇာတံ အရောပိမံ သပရိက္ခေပံ မဟန္တံ ဝနံ။ ကပိလဝတ္ထုသာမန္တာ ပန မဟာဝနံ ဟိမဝန္တေန သဟ ဧကာဗဒ္ဓံ အပရိက္ခေပံ ဟုတွာ မဟာသမုဒ္ဒံ အာဟစ္စ ဌိတံ၊ ဣဒံ တာဒိသံ န ဟောတိ၊ သပရိက္ခေပံ မဟန္တံ ဝနန္တိ မဟာဝနံ။ **ကူဋာဂါရသာလာ** ပန

၁-(အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ။ ဝိတ္ထာရော ပနဿ အနုပုဗ္ဗိကထံ ဣစ္ဆန္တေဟိ ပရမတ္ထဇောတိကာယ ခုဒ္ဒကဋ္ဌကထာယ ရတနသုတ္တဝဏ္ဏနာတော ဂဟေတဗ္ဗော။) (သျာ)

၂-သဗ္ဗာကာရဝေပုလ္လတံ (သျာ)၊ သဗ္ဗာကာရတော ဝေပုလ္လတံ (က)   ၃-နိဝါသနဋ္ဌာန (က)

မဟာဝနံ နိဿာယ ကတေ အာရာမေ ကူဋာဂါရံ အန္တော ကတွာ ဟံသဝဋ္ဋကစ္ဆဒနေန[1] ကတာ သဗ္ဗာကာရသမ္ပန္နာ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ဂန္ဓကုဋိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အနေကပရိယာယေန အသုဘကထံ ကထေတီတိ အနေကေဟိ ကာရဏေဟိ အသုဘာကာရသန္ဒဿနပ္ပဝတ္တံ ကာယဝိစ္ဆန္ဒနိယကထံ ကထေတိ။ သေယျထိဒံ၊ အတ္ထိ ဣမသ္မိံ ကာယေ ကေသာ လောမာ။ပ။ မုတ္တန္တိ။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ဘိက္ခဝေ ဣမသ္မိံ ဗျာမမတ္တေ ကဠေဝရေ သဗ္ဗာကာရေနပိ[2] ဝိစိနန္တော န ကောစိ ကိဉ္စိ မုတ္တံ ဝါ မဏိံ ဝါ ဝေဠုရိယံ ဝါ အဂရုံ ဝါ စန္ဒနံ ဝါ ကုင်္ကုမံ ဝါ ကပ္ပူရံ ဝါ ဝါသစုဏ္ဏာဒိနိ[3] ဝါ အဏုမတ္တမ္ပိ သုစိဘာဝံ ပဿတိ၊ အထ ခေါ ပရမဒုဂ္ဂန္ဓံ ဇေဂုစ္ဆံ အဿိရိကဒဿနံ ကေသလောမာဒိနာနပ္ပကာရံ အသုစိံယေဝ ပဿတိ။ တသ္မာ န ဧတ္ထ ဆန္ဒော ဝါ ရာဂေါ ဝါ ကရဏီယော။ ယေပိ ဟိ ဥတ္တမင်္ဂေ သိရသ္မိံ ဇာတာ ကေသာ နာမ၊ တေပိ အသုဘာ စေဝ အသုစိနော စ ပဋိကူလာ စ[4]။ သော စ နေသံ အသုဘာသုစိပဋိကူလဘာဝေါ ဝဏ္ဏတောပိ သဏ္ဌာနတောပိ ဂန္ဓတောပိ အာသယတောပိ ဩကာသတောပီတိ ပဉ္စဟိ ကာရဏေဟိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဧဝံ လောမာဒီနန္တိ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ဝိတ္ထာရော ပန **ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ** ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣတိ ဘဂဝါ ဧကမေကသ္မိံ ကောဋ္ဌာသေ ပဉ္စပဉ္စပ္ပဘေဒေန အနေကပရိယာယေန အသုဘကထံ ကထေတိ။

အသုဘာယ ဝဏ္ဏံ ဘာသတီတိ ဥဒ္ဓုမာတကာဒိဝသေန အသုဘမာတိကံ နိက္ခိပိတွာ ပဒဘာဇနီယေန တံ ဝိဘဇန္တော ဝဏ္ဏေန္တော သံဝဏ္ဏေန္တော အသုဘာယ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။ **အသုဘဘာဝနာယ ဝဏ္ဏံ ဘာသတီ**တိ ယာ အယံ ကေသာဒီသု ဝါ ဥဒ္ဓုမာတကာဒီသု ဝါ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါဝတ္ထူသု အသုဘာကာရံ ဂဟေတွာ ပဝတ္တဿ စိတ္တဿ ဘာဝနာ ဝဍ္ဎနာ ဖာတိကမ္မံ၊ တဿာ အသုဘဘာဝနာယ အာနိသံသံ ဒဿေန္တော ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ ဂုဏံ ပရိကိတ္တေတိ။ သေယျထိဒံ၊ အသုဘဘာဝနာဘိယုတ္တော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကေသာဒီသု ဝါ ဝတ္ထူသု ဥဒ္ဓုမာတကာဒီသု ဝါ ပဉ္စင်္ဂဝိပ္ပဟီနံ ပဉ္စင်္ဂသမန္နာဂတံ တိဝိဓကလျာဏံ ဒသလက္ခဏသမ္ပန္နံ ပဌမံ ဈာနံ ပဋိလဘတိ၊ သော တံ ပဌမဇ္ဈာနသင်္ခါတံ စိတ္တမဉ္ဇူသံ နိဿာယ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတွာ ဥတ္တမတ္ထံ အရဟတ္တံ ပါပုဏာတီတိ။

၁-ဟံသဝဋ္ဋကစ္ဆန္နေန (က) ၂-သဗ္ဗာဒရေနပိ (သီ၊ သျာ)
၃-ဝါသစုဏ္ဏာဒိံ (သီ)၊ ဝါသစုဏ္ဏာဒိနံ (သျာ) ၄-ပဋိက္ကူလာ စ (သီ)

တတြိမာနိ ပဌမဿ ဈာနဿ ဒသ လက္ခဏာနိ ပါရိပန္ထိကတော[၁] စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ, မဇ္ဈိမဿ သမာဓိနိမိတ္တဿ ပဋိပတ္တိ, တတ္ထ စိတ္တပက္ခန္ဒနံ, ဝိသုဒ္ဓဿ စိတ္တဿ အဇ္ဈုပေက္ခနံ, သမထပ္ပဋိပန္နဿ အဇ္ဈုပေက္ခနံ, ဧကတ္တုပဋ္ဌာနဿ အဇ္ဈုပေက္ခနံ, တတ္ထ ဇာတာနံ ဓမ္မာနံ အနတိဝတ္တနဋ္ဌေန သမ္ပဟံသနာ, ဣန္ဒြိယာနံ ဧကရသဋ္ဌေန, တဒုပဂဝီရိယဝါဟနဋ္ဌေန, အာသေဝနဋ္ဌေန သမ္ပဟံသနာတိ။

တတြာယံ ပါဠိ—“ပဌမဿ ဈာနဿ ကော အာဒိ၊ ကိံ မဇ္ဈေ၊ ကိံ ပရိယောသာနံ။ ပဌမဿ ဈာနဿ ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိ အာဒိ၊ ဥပေက္ခာနုဗြူဟနာ မဇ္ဈေ၊ သမ္ပဟံသနာ ပရိယောသာနံ။ ပဌမဿ ဈာနဿ ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိ အာဒိ၊ အာဒိဿ ကတိ လက္ခဏာနိ၊ အာဒိဿ တီဏိ လက္ခဏာနိ။ ယော တဿ ပရိပန္ထော၊ တတော စိတ္တံ ဝိသုဇ္ဈတိ၊ ဝိသုဒ္ဓတ္တာ စိတ္တံ မဇ္ဈိမံ သမထနိမိတ္တံ[၂] ပဋိပဇ္ဇတိ၊ ပဋိပန္နတ္တာ တတ္ထ စိတ္တံ ပက္ခန္ဒတိ။ ယဉ္စ ပရိပန္ထတော စိတ္တံ ဝိသုဇ္ဈတိ၊ ယဉ္စ ဝိသုဒ္ဓတ္တာ စိတ္တံ မဇ္ဈိမံ သမထနိမိတ္တံ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ ယဉ္စ ပဋိပန္နတ္တာ တတ္ထ စိတ္တံ ပက္ခန္ဒတိ။ ပဌမဿ ဈာနဿ ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိ အာဒိ၊ အာဒိဿ ဣမာနိ တီဏိ လက္ခဏာနိ။ တေန ဝုစ္စတိ ပဌမံ ဈာနံ အာဒိကလျာဏဉ္စေဝ ဟောတိ တိလက္ခဏသမ္ပန္နဉ္စ[၃]။

ပဌမဿ ဈာနဿ ဥပေက္ခာနုဗြူဟနာ မဇ္ဈေ၊ မဇ္ဈဿ ကတိ လက္ခဏာနိ၊ မဇ္ဈဿ တီဏိ လက္ခဏာနိ။ ဝိသုဒ္ဓံ စိတ္တံ အဇ္ဈုပေက္ခတိ၊ သမထပ္ပဋိပန္နံ အဇ္ဈုပေက္ခတိ၊ ဧကတ္တုပဋ္ဌာနံ အဇ္ဈုပေက္ခတိ။ ယဉ္စ ဝိသုဒ္ဓံ စိတ္တံ အဇ္ဈုပေက္ခတိ၊ ယဉ္စ သမထပ္ပဋိပန္နံ အဇ္ဈုပေက္ခတိ၊ ယဉ္စ ဧကတ္တုပဋ္ဌာနံ အဇ္ဈုပေက္ခတိ။ ပဌမဿ ဈာနဿ ဥပေက္ခာနုဗြူဟနာ မဇ္ဈေ၊ မဇ္ဈဿ ဣမာနိ တီဏိ လက္ခဏာနိ။ တေန ဝုစ္စတိ ပဌမံ ဈာနံ မဇ္ဈေကလျာဏဉ္စေဝ ဟောတိ တိလက္ခဏသမ္ပန္နဉ္စ[၃]။

ပဌမဿ ဈာနဿ သမ္ပဟံသနာ ပရိယောသာနံ၊ ပရိယောသာနဿ ကတိ လက္ခဏာနိ၊ ပရိယောသာနဿ စတ္တာရိ လက္ခဏာနိ။ တတ္ထ ဇာတာနံ ဓမ္မာနံ အနတိဝတ္တနဋ္ဌေန သမ္ပဟံသနာ၊ ဣန္ဒြိယာနံ ဧကရသဋ္ဌေန သမ္ပဟံသနာ၊ တဒုပဂဝီရိယဝါဟနဋ္ဌေန သမ္ပဟံသနာ၊ အာသေဝနဋ္ဌေန သမ္ပဟံသနာ၊ ပဌမဿ ဈာနဿ သမ္ပဟံသနာ ပရိယောသာနံ၊ ပရိယောသာနဿ ဣမာနိ စတ္တာရိ လက္ခဏာနိ။ တေန ဝုစ္စတိ ပဌမံ ဈာနံ ပရိယောသာနကလျာဏဉ္စေဝ ဟောတိ စတုလက္ခဏသမ္ပန္နဉ္စ[၃]။ ဧဝံ တိဝိဓတ္တဂတံ[၄] စိတ္တံ တိဝိဓကလျာဏကံ

၁-ပါရိဗန္ဓကတော (က)
၂-သမာဓိနိမိတ္တံ (သီ၊ သျာ၊ က)
၃-လက္ခဏသမ္ပန္နဉ္စ (ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂ)
၄-တိဝတ္တဂတံ (ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂ)

ဒသလက္ခဏသမ္ပန္နံ ဝိတက္ကသမ္ပန္နဉ္စေဝ ဟောတိ ဝိစာရသမ္ပန္နဉ္စ ပီတိသမ္ပန္နဉ္စ သုခသမ္ပန္နဉ္စ စိတ္တဿ အဓိဋ္ဌာနသမ္ပန္နဉ္စ သဒ္ဓါသမ္ပန္နဉ္စ ဝီရိယသမ္ပန္နဉ္စ သတိသမ္ပန္နဉ္စ သမာဓိသမ္ပန္နဉ္စ ပညာသမ္ပန္နဉ္စာ”တိ[1]။

အာဒိဿ အာဒိဿ အသုဘသမာပတ္တိယာ ဝဏ္ဏံ ဘာသတီတိ “ဧဝမ္ပိ ဇေဂုစ္ဆ”န္တိ ပုနပ္ပုနံ[2] ဝဝတ္ထာနံ ကတွာ အာဒိသန္တော အသုဘသမာပတ္တိယာ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ အာနိသံသံ ကထေတိ၊ ဂုဏံ ပရိကိတ္တေတိ။ သေယျထိဒံ— အသုဘသညာပရိစိတေန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော စေတသာ ဗဟုလံ ဝိဟရတော မေထုနဓမ္မသမာပတ္တိယာ စိတ္တံ ပဋိလီယတိ ပဋိကုဋတိ ပဋိဝဋ္ဋတိ န သမ္ပသာရီယတိ၊ ဥပေက္ခာ ဝါ ပါဋိကုလျတာ ဝါ သဏ္ဌာတိ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ကုက္ကုဋပတ္တံ ဝါ နှာရုဒဒ္ဒုလံ ဝါ အဂ္ဂိမှိ ပက္ခိတ္တံ ပဋိလီယတိ ပဋိကုဋတိ ပဋိဝဋ္ဋတိ န သမ္ပသာရီယတိ၊ ဧဝမေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ အသုဘသညာပရိစိတေန ဘိက္ခုနော စေတသာ ဗဟုလံ ဝိဟရတော မေထုနဓမ္မသမာပတ္တိယာ စိတ္တံ ပဋိလီယတိ ပဋိကုဋတိ ပဋိဝဋ္ဋတိ န သမ္ပသာရီယတီတိ။

ဇာနဉ္စာမဟံ ဘိက္ခဝေ အဒ္ဓမာသံ ပဋိသလ္လီယိတုန္တိ အဟံ ဘိက္ခဝေ ဣမံ အဒ္ဓမာသံ ပဋိသလ္လီယိတုံ နိလီယိတုံ ဧကောဝ ဟုတွာ ဝိဟရိတုံ ဣစ္ဆာမီတိ အတ္ထော။ **နမှိ ကောစိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော အညတြ ဧကေန ပိဏ္ဍပါတ-နီဟာရကေနာ**တိ ယော အတ္တနာ ပယုတ္တဝါစံ အကတွာ မမတ္ထာယ သဒ္ဓေသု ကုလေသု ပဋိယတ္တံ ပိဏ္ဍပါတံ နီဟရိတွာ မယှံ ဥပနာမေတိ၊ တံ ပိဏ္ဍပါတ-နီဟာရကံ ဧကံ ဘိက္ခုံ ဌပေတွာ နမှိ အညေန ကေနစိ ဘိက္ခုနာ ဝါ ဂဟဋ္ဌေန ဝါ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗောတိ။

ကသ္မာ ပန ဧဝမာဟာတိ? အတီတေ ကိရ ပဉ္စသတာ မိဂလုဒ္ဒကာ မဟတီဟိ ဒဏ္ဍဝါဂုရာဟိ အရညံ ပရိက္ခိပိတွာ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ ဧကတောယေဝ ယာဝဇီဝံ မိဂပက္ခိဃာတကမ္မေန ဇီဝိကံ[3] ကပ္ပေတွာ နိရယေ ဥပပန္နာ၊ တေ တတ္ထ ပစ္စိတွာ ပုဗ္ဗေ ကတေန ကေနစိဒေဝ ကုသလကမ္မေန မနုဿေသု ဥပပန္နာ၊ ကလျာဏူပ-နိဿယဝသေန သဗ္ဗေပိ ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇဉ္စ ဥပသမ္ပဒဉ္စ လဘိံသု၊ တေသံ တတော မူလာကုသလကမ္မတော အဝိပက္ကဝိပါကာ အပရာပရစေတနာ တသ္မိံ အဒ္ဓမာသဗ္ဘန္တရေ အတ္တူပက္ကမေန စ ပရူပက္ကမေန စ ဇီဝိတုပစ္ဆေဒါယ ဩကာသမကာသိ၊ တံ ဘဂဝါ အဒ္ဒသ။ ကမ္မဝိပါကော နာမ န သက္ကာ ကေနစိ ပဋိဗာဟိတုံ။ တေသု စ ဘိက္ခူသု ပုထုဇ္ဇနာပိ အတ္ထိ သောတာပန္န-သကဒါဂါမိအနာဂါမိခီဏာသဝါပိ။ တတ္ထ ခီဏာသဝါ အပ္ပဋိသန္ဓိကာ၊ ဣတရေ

အရိယသာဝကာ နိယတဂတိကာ သုဂတိပရာယဏာ၊ ပုထုဇ္ဇနာနံ ပန ဂတိ အနိယတာ။ အထ ဘဂဝါ စိန္တေသိ “ဣမေ အတ္တဘာဝေ ဆန္ဒရာဂေန မရဏဘယဘီတာ န သက္ခိဿန္တိ ဂတိံ ဝိသောဓေတုံ၊ ဟန္ဒ နေသံ ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနာယ အသုဘကထံ ကထေမိ၊ တံ သုတွာ အတ္တဘာဝေ ဝိဂတစ္ဆန္ဒရာဂတာယ ဂတိဝိသောဓနံ ကတွာ သဂ္ဂေ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိဿန္တိ၊ ဧဝံ နေသံ မမ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇာ သာတ္ထိကာ ဘဝိဿတီ”တိ။

တတော တေသံ အနုဂ္ဂဟာယ အသုဘကထံ ကထေသိ ကမ္မဋ္ဌာနသီသေန၊ နော မရဏဝဏ္ဏသံဝဏ္ဏနာဓိပ္ပါယေန။ ကထေတွာ စ ပနဿ ဧတဒဟောသိ “သစေ မံ ဣမံ အဍ္ဎမာသံ ဘိက္ခူ ပဿိဿန္တိ၊ ‘အဇ္ဇ ဧကော ဘိက္ခု မတော၊ အဇ္ဇ ဒွေ။ပ။ အဇ္ဇ ဒသာ’တိ အာဂန္တွာ အာဂန္တွာ အာရောစေဿန္တိ၊ အယဉ္စ ကမ္မဝိပါကော န သက္ကာ မယာ ဝါ အညေန ဝါ ပဋိဗာဟိတုံ၊ သွာဟံ တံ သုတွာပိ ကိံ ကရိဿာမိ၊ ကိံ မေ အနတ္ထကေန အနယဗျသနေန သုတေန၊ ဟန္ဒာဟံ ဘိက္ခူနံ အဒဿနံ ဥပဂစ္ဆာမီ”တိ။ တသ္မာ ဧဝမာဟ “ဣစ္ဆာမဟံ ဘိက္ခဝေ အဍ္ဎမာသံ ပဋိသလ္လီယိတုံ၊ နမှိ ကေနစိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော အညတြ ဧကေန ပိဏ္ဍပါတနီဟာရကေနာ”တိ။

အပရေ ပနာဟု “ပရူပဝါဒဝိဝဇ္ဇနတ္ထံ ဧဝံ ဝတွာ ပဋိသလ္လီနော”တိ။ ပရေ ကိရ ဘဂဝန္တံ ဥပဝဒိဿန္တိ ‘‘အယံ ‘သဗ္ဗညူ အဟံ သဒ္ဓမ္မဝရစက္ကဝတ္တီ’တိ ပဋိဇာနမာနော အတ္တနောပိ သာဝကေ အညမညံ ဃာတေန္တေ နိဝါရေတုံ န သက္ကောတိ၊ ကိမညံ သက္ခိဿတီ’’တိ။ တတ္ထ ပဏ္ဍိတာ ဝက္ခန္တိ “ဘဂဝါ ပဋိသလ္လာနမနုယုတ္တော နယိမံ ပဝတ္တိံ ဇာနာတိ၊ ကော စိဿ အာရောစယိတာပိ နတ္ထိ၊ သစေ ဇာနေယျ, အဒ္ဓါ နိဝါရေယျာ”တိ။ ဣဒံ ပန ဣစ္ဆာမတ္တံ၊ ပဌမမေဝေတ္ထ ကာရဏံ။ **နာဿုဓာ**တိ ဧတ္ထ **အဿုဓာ**တိ ပဒပူရဏမတ္တေ အဝဓာရဏတ္ထေ ဝါ နိပါတော၊ နေဝ ကောစိ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမတီတိ အတ္ထော။

အနေကေဟိ ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနာဒီဟိ ကာရဏေဟိ ဝေါကာရော အဿာတိ **အနေကာကာရဝေါကာရော**၊ အနေကာကာရဝေါကိဏ္ဏော၊ အနေကကာရဏသမ္ဘိန္နောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ကော သော? အသုဘဘာဝနာနုယောဂေါ၊ တံ **အနေကာကာရဝေါကာရံ အသုဘဘာဝနာနုယောဂံ**။ **အနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တီ**တိ ယုတ္တပယုတ္တာ[၁] ဝိဟရန္တိ။ **အဋ္ဋီယန္တီ**တိ သကေန ကာယေန အဋ္ဋာ ဒုက္ခိတာ

၁-ယုတ္တပ္ပယုတ္တာ (သီ)၊ ယုတ္တာ ပယုတ္တာ (သျာ)

ဟောန္တိ။ **ဟရာယန္တီ**တိ လဇ္ဇန္တိ။ **ဇိဂုစ္ဆန္တီ**တိ သဉ္ဇာတဇိဂုစ္ဆာ ဟောန္တိ။ **ဒဟရော**တိ တရုဏော။ **ယုဝါ**တိ ယောဗ္ဗနေန သမန္နာဂတော။ **မဏ္ဍနကဇာတိကော**တိ မဏ္ဍနကပကတိကော။ **သီသံနှာတော**တိ သီသေန သဒ္ဓိံ နှာတော။ **ဒဟရော ယုဝါ**တိ စေတ္ထ ဒဟရဝစနေန ပဌမယောဗ္ဗနဘာဝံ ဒဿေတိ။ ပဌမယောဗ္ဗနေ ဟိ သတ္တာ ဝိသေသေန မဏ္ဍနကဇာတိကာ ဟောန္တိ၊ သီသံနှာတောတိဣမိနာ မဏ္ဍနာနုယောဂကာလံ၊ ယုဝါပိ ဟိ ကိဉ္စိ ကမ္မံ ကတွာ သံကိလိဋ္ဌသရီရော န မဏ္ဍနာနုယုတ္တော ဟောတိ၊ သီသံနှာတော ပန သော မဏ္ဍနမေဝါနုယုဉ္ဇတိ၊ အဟိကုဏပါဒီနိ ဒဋ္ဌုမ္ပိ န ဣစ္ဆတိ၊ သော တသ္မိံ ခဏေ အဟိကုဏပေန ဝါ ကုက္ကုရကုဏပေန ဝါ မနုဿကုဏပေန ဝါ ကဏ္ဌေ အာသတ္တေန ကေနစိဒေဝ ပစ္စတ္ထိကေန အာနေတွာ ကဏ္ဌေ ဗဒ္ဓေန ပဋိမုက္ကေန ယထာ အဋ္ဋီယေယျ ဟရာယေယျ ဇိဂုစ္ဆေယျ၊ ဧဝမေဝ တေ ဘိက္ခူ သကေန ကာယေန အဋ္ဋီယန္တာ ဟရာယန္တာ ဇိဂုစ္ဆန္တာ သော ဝိယ ပုရိသော တံ ကုဏပံ ဝိဂတစ္ဆန္ဒရာဂတာယ အတ္တနော ကာယံ ပရိစ္စဇိတုကာမာ ဟုတွာ သတ္ထံ အာဒါယ အတ္တနာပိ အတ္တာနံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေန္တိ။ “တွံ မံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေဟိ၊ အဟံ တ”န္တိ ဧဝံ အညမညမ္ပိ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေန္တိ။

မိဂလဏ္ဍိကမ္ပိ သမဏကုတ္တကန္တိ **မိဂလဏ္ဍိကော**တိ တဿ နာမံ။ **သမဏကုတ္တကော**တိ သမဏဝေသဓာရကော။ သော ကိရ သိခါမတ္တံ ဌပေတွာ သီသံ မုဏ္ဍေတွာ ဧကံ ကာသာဝံ နိဝါသေတွာ ဧကံ အံသေ ကတွာ ဝိဟာရံယေဝ ဥပနိဿာယ ဝိဃာသာဒဘာဝေန ဇီဝတိ၊ တမ္ပိ မိဂလဏ္ဍိကံ သမဏကုတ္တကံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝံ ဝဒန္တိ။ **သာဓူ**တိ အာယာစနတ္ထေ နိပါတော။ **နော**တိ ဥပယောဂဗဟုဝစနံ၊ သာဓု အာဝုသော အမှေ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေဟီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဧတ္ထ စ အရိယာ နေဝ ပါဏာတိပါတံ ကရိံသု၊ န သမာဒပေသုံ၊ န သမနုညာ အဟေသုံ။ ပုထုဇ္ဇနာ ပန သဗ္ဗမကံသု။ **လောဟိတက**န္တိ လောဟိတမက္ခိတံ။ **ယေန ဝဂ္ဂုမုဒါနဒီ**တိ ဝဂ္ဂုမတာ လောကဿ ပုညသမ္မတာ နဒီ။ သောပိ ကိရ တံ ပါပံ တတ္ထ ပဝါဟေဿာမီတိ သညာယ ဂတော၊ နဒိယာ အာနုဘာဝေန အပ္ပမတ္တကမ္ပိ ပါပံ ပဟီနံ နာမ နတ္ထိ။

၁၆၃။ **အဟုဒေဝ ကုက္ကုစ္စ**န္တိ တေသု ကိရ ဘိက္ခူသု ကေနစိပိ ကာယဝိကာရော ဝါ ဝစီဝိကာရော ဝါ န ကတော၊ သဗ္ဗေ သတာ သမ္ပဇာနာ ဒက္ခိဏေန ပဿေန နိပဇ္ဇိံသု၊ တံ အနုဿရတော တဿ ကုက္ကုစ္စံ အဟောသိယေဝ။ **အဟု ဝိပ္ပဋိသာရော**တိ တဿေဝ ကုက္ကုစ္စဿ သဘာဝနိယမနတ္ထမေတံ

ဝုတ္တံ “ဝိပ္ပဋိသာရကုက္ကုစ္စံ အဟောသိ၊ န ဝိနယကုက္ကုစ္စ”န္တိ။ **အလာဘာ ဝတ မေ**တိအာဒိ ကုက္ကုစ္စဿ ပဝတ္တိအာကာရဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **အလာဘာ ဝတ မေ**တိ အာယတိံ ဒါနိ မမ ဟိတသုခလာဘာ နာမ နတ္ထီတိ အနုတ္ထုနာတိ။ **န ဝတ မေ လာဘာ**တိဣမိနာ ပန တမေဝတ္ထံ ဒဠှံ ကရောတိ။ အယံ ဟေတ္ထ အဓိပ္ပါယော—သစေပိ ကောစိ “လာဘာ တေ”တိ ဝဒေယျ၊ တံ မိစ္ဆာ၊ န ဝတ မေ လာဘာတိ။ **ဒုလ္လဒ္ဓံ ဝတ မေ**တိ ကုသလာနုဘာဝေန လဒ္ဓမ္ပိ ဣဒံ မနုဿတ္တံ ဒုလ္လဒ္ဓံ ဝတ မေ။ **န ဝတ မေ သုလဒ္ဓ**န္တိဣမိနာ ပန တမေဝ အတ္ထံ ဒဠှံ ကရောတိ။ အယံ ဟေတ္ထ အဓိပ္ပါယော—သစေပိ ကောစိ “သုလဒ္ဓံ တေ”တိ ဝဒေယျ၊ တံ မိစ္ဆာ၊ န ဝတ မေ သုလဒ္ဓန္တိ။ **အပုညံ ပသုတ**န္တိ အပုညံ ဥပစိတံ, ဇနိတံ ဝါ။ ကသ္မာတိ စေ၊ **ယောဟံ ဘိက္ခု။ပ။ ဝေါရောပေသိ**န္တိ။ တဿတ္ထော—ယော အဟံ သီလဝန္တေ တာယ ဧဝ သီလဝန္တတာယ ကလျာဏဓမ္မေ ဥတ္တမဓမ္မေ သေဋ္ဌဓမ္မေ ဘိက္ခု ဇီဝိတာ ဝေါရောပေသိန္တိ။

အညတရာ မာရကာယိကာတိ နာမဝသေန အပါကဋာ ဧကာ ဘုမ္မဒေဝတာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ မာရပက္ခိကာ မာရဿာနုဝတ္တိကာ “ဧဝမယံ မာရဓေယျံ မာရဝိသယံ နာတိက္ကမိဿတီ”တိ စိန္တေတွာ သဗ္ဗာဘရဏဝိဘူသိတာ ဟုတွာ အတ္တနော အာနုဘာဝံ ဒဿယမာနာ အဘိဇ္ဇမာနေ ဥဒကေ ပထဝိတလေ စင်္ကမမာနာ ဝိယ အာဂန္တွာ မိဂလဏ္ဍိကံ သမဏကုတ္တကံ ဧတဒဝေါစ။ **သာဓု သာဓူ**တိ သမ္ပဟံသနတ္ထေ နိပါတော၊ တသ္မာ ဧဝ ဒွိဝစနံ ကတံ။ **အတိဏ္ဏေ တာရေသီ**တိ သံသာရတော အတိဏ္ဏေ ဣမိနာ ဇီဝိတာဝေါရောပနေန တာရေသိ ပရိမောစေသီတိ[၁]။ အယံ ကိရ ဧတိဿာ ဒေဝတာယ ဗာလာယ ဒုမ္မေဓာယ လဒ္ဓိ “ယေ န မတာ၊ တေ သံသာရတော န မုတ္တာ။ ယေ မတာ၊ တေ မုတ္တာ”တိ။ တသ္မာ သံသာရမောစကမိလက္ခာ ဝိယ ဧဝံလဒ္ဓိကာ ဟုတွာ တမ္ပိ တတ္ထ နိယောဇေန္တီ ဧဝမာဟ။ အထ ခေါ မိဂလဏ္ဍိကော သမဏကုတ္တကော တာဝ ဘုသံ ဥပ္ပန္နဝိပ္ပဋိသာရောပိ တံ ဒေဝတာယ အာနုဘာဝံ ဒိသွာ “အယံ ဒေဝတာ ဧဝမာဟ၊ အဒ္ဓါ ဣမိနာ အတ္တနော ဧဝမေဝ ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ နိဋ္ဌံ ဂန္တွာ **လာဘာ ကိရ မေ**တိအာဒီနိ ပရိကိတ္တယန္တော။ **ဝိဟာရေန ဝိဟာရံ ပရိဝေဏေန ပရိဝေဏံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝံ ဝဒေတီ**တိ တံ တံ ဝိဟာရဉ္စ ပရိဝေဏဉ္စ ဥပသင်္ကမိတွာ ဒွါရံ ဝိဝရိတွာ အန္တော ပဝိသိတွာ ဘိက္ခူ ဧဝံ ဝဒတိ “ကော အတိဏ္ဏော၊ ကံ တာရေမီ”တိ။

၁-ပရိမောစေသိ (?)

ဟောတိယေဝ ဘယန္တိ မရဏံ ပဋိစ္စ စိတ္တုတြာသော ဟောတိ။ **ဟောတိ ဆမ္ဘိတတ္တန္တိ** ဟဒယမံသံ အာဒိံ ကတွာ သရီရစလနံ ဟောတိ၊ အတိဘယေန ထဒ္ဓသရီရတ္တန္တိပိ ဧကေ၊ ထမ္ဘိတတ္တံ ဟိ ဆမ္ဘိတတ္တန္တိ ဝုစ္စတိ။ **လောမဟံသောတိ** ဥဒ္ဓံဌိတလောမတာ။ ခီဏာသဝါ ပန သတ္တသုညတာယ သုဒိဋ္ဌတ္တာ မရဏကသတ္တမေဝ န ပဿန္တိ၊ တသ္မာ တေသံ သဗ္ဗမေပေတံ နာဟောသီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ဧကမ္ပိ ဘိက္ခုံ ဒွေပိ။ပ။ သဋ္ဌိမ္ပိ ဘိက္ခူ ကောဟေန ဇီဝိတာ ဝေါရောပေသီတိ** ဧဝံ ဂဏနဝသေန သဗ္ဗာနိပိ တာနိ ပဉ္စ ဘိက္ခုသတာနိ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေသိ။

၁၆၄။ **ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတောတိ** တေသံ ပဉ္စန္နံ ဘိက္ခုသတာနံ ဇီဝိတက္ခယပ္ပတ္တဘာဝံ ဉတွာ တတော ဧကီဘာဝတော ဝုဋ္ဌိတော ဇာနန္တောပိ အဇာနန္တော ဝိယ ကထာသမုဋ္ဌာပနတ္ထံ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ။ **ကိံ နု ခေါ အာနန္ဒ တနုဘူတော ဝိယ ဘိက္ခုသံဃောတိ** အာနန္ဒ ပုဗ္ဗေ ဗဟူ ဘိက္ခူ ဧကတော ဥပဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ဥဒ္ဒေသံ ပရိပုစ္ဆံ ဂဏှန္တိ သဇ္ဈာယန္တိ၊ ဧကပဇ္ဇောတော ဝိယ အာရာမော[1] ဒိဿတိ၊ ဣဒါနိ ပန အဒ္ဓမာသမတ္တဿ အစ္စယေန တနုဘူတော ဝိယ တနုကော မန္ဒော အပ္ပကော ဝိရဠဝိရဠော ဝိယ ဇာတော ဘိက္ခုသံဃော၊ ကိံ နု ခေါ ကာရဏံ၊ ကိံ ဒိသာသု ပက္ကန္တာ ဘိက္ခူတိ။

အထာယသ္မာ အာနန္ဒော ကမ္မဝိပါကေန တေသံ ဇီဝိတက္ခယပ္ပတ္တိံ အသလ္လက္ခေန္တော အသုဘကမ္မဋ္ဌာနာနုယောဂပစ္စယာ ပန သလ္လက္ခေန္တော **တထာ ဟိ ပန ဘန္တေ ဘဂဝါ**တိအာဒိံ ဝတွာ ဘိက္ခူနံ အရဟတ္တပ္ပတ္တိယာ အညံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ယာစန္တော **သာဓု ဘန္တေ ဘဂဝါ**တိအာဒိမာဟ။ တဿတ္ထော—သာဓု ဘန္တေ ဘဂဝါ အညံ ကာရဏံ အာစိက္ခတု၊ ယေန ဘိက္ခုသံဃော အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌဟေယျ၊ မဟာသမုဒ္ဒံ ဩရောဟဏတိတ္ထာနိ ဝိယ ဟိ အညာနိပိ ဒသာနုဿတိ ဒသကသိဏ စတုဓာတုဝဝတ္ထာန ဗြဟ္မဝိဟာရာနာပါနဿတိပ္ပဘေဒါနိ ဗဟူနိ နိဗ္ဗာနောရောဟဏကမ္မဋ္ဌာနာနိ သန္တိ၊ တေသု ဘဂဝါ ဘိက္ခူ သမဿာသေတွာ အညတရံ ကမ္မဋ္ဌာနံ အာစိက္ခတူတိ အဓိပ္ပါယော။

အထ ဘဂဝါ တထာ ကာတုကာမော ထေရံ ဥယျောဇေန္တော **တေနဟာနန္ဒာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဝေသာလိံ ဥပနိဿာယာတိ** ဝေသာလိံ ဥပနိဿာယ သမန္တာ ဂါဝုတေပိ အဍ္ဎယောဇနေပိ ယာဝတိကာ ဘိက္ခူ

၁-အန္တောအာရာမော (က)

ဝိဟရန္တိ၊ တေ သဗ္ဗေ သန္နိပါတေဟီတိ အတ္ထော။ **တေ သဗ္ဗေ ဥပဋ္ဌာနသာလာယံ သန္နိပါတေတွာ**တိ အတ္တနာ ဂန္တုံ ယုတ္တဋ္ဌာနံ သယံ ဂန္တွာ အညတ္ထ ဒဟရဘိက္ခူ ပဟိဏိတွာ မုဟုတ္တေနေဝ အနဝသေသေ ဘိက္ခူ ဥပဋ္ဌာနသာလာယံ သမူဟံ ကတွာ။ **ယဿ ဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝါ ကာလံ မညတီ**တိ ဧတ္ထ အယမဓိပ္ပါယော— ဘဂဝါ ဘိက္ခုသံဃော သန္နိပတိတော[၁]၊ ဧသ ကာလော ဘိက္ခူနံ ဓမ္မကထံ ကာတုံ အနုသာသနိံ ဒါတုံ၊ ဣဒါနိ ယဿ တုမှေ ကာလံ ဇာနာထ၊ တံ ကတ္တဗ္ဗန္တိ။

အာနာပါနဿတိသမာဓိကထာ

၁၆၅။ အထ ခေါ ဘဂဝါ။ပ။ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ **အယမ္ပိ ခေါ ဘိက္ခဝေ**တိ။ အာမန္တေတွာ စ ပန ဘိက္ခူနံ အရဟတ္တပ္ပတ္တိယာ ပုဗ္ဗေ အာစိက္ခိတအသုဘကမ္မဋ္ဌာနတော အညံ ပရိယာယံ အာစိက္ခန္တော **အာနာပါနဿတိသမာဓီ**တိ အာဟ။

ဣဒါနိ ယသ္မာ ဘဂဝတာ ဘိက္ခူနံ သန္တပဏီတကမ္မဋ္ဌာနဒဿနတ္ထမေဝ အယံ ပါဠိ ဝုတ္တာ၊ တသ္မာ အပရိဟာပေတွာ အတ္ထယောဇနာက္ကမံ ဧတ္ထ ဝဏ္ဏနံ ကရိဿာမိ။ တတြ **အယမ္ပိ ခေါ ဘိက္ခဝေ**တိ ဣမဿ တာဝ ပဒဿ အယံ ယောဇနာ— ဘိက္ခဝေ န ကေဝလံ အသုဘဘာဝနာယေဝ ကိလေသပ္ပဟာနာယ သံဝတ္တတိ၊ အပိစ အယမ္ပိ ခေါ အာနာပါနဿတိသမာဓိ။ပ။ ဝူပသမေတီတိ။

အယံ ပနေတ္ထ အတ္ထဝဏ္ဏနာ— **အာနာပါနဿတီ**တိ အဿာသပဿာသပရိဂ္ဂါဟိကာ သတိ။ ဝုတ္တဉ္စေတံ **ပဋိသမ္ဘိဒါယံ**—

> “**အာနန္တိ** အဿာသော၊ နော ပဿာသော။ **အပါနန္တိ** ပဿာသော၊ နော အဿာသော။ အဿာသဝသေန ဥပဋ္ဌာနံ **သတိ**၊ ပဿာသဝသေန ဥပဋ္ဌာနံ **သတိ**။ ယော အဿသတိ၊ တဿုပဋ္ဌာတိ။ ယော ပဿသတိ၊ တဿုပဋ္ဌာတီ”တိ[၂]။

သမာဓီတိ တာယ အာနာပါနပရိဂ္ဂါဟိကာယ သတိယာ သဒ္ဓိံ ဥပ္ပန္နာ စိတ္တေကဂ္ဂတာ။ သမာဓိသီသေန စာယံ ဒေသနာ, န သတိသီသေန၊ တသ္မာ အာနာပါနဿတိယာ ယုတ္တော သမာဓိ အာနာပါနဿတိသမာဓိ၊ အာနာပါနဿတိယံ ဝါ သမာဓိ အာနာပါနဿတိသမာဓီတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဘာဝိတော**တိ ဥပ္ပါဒိတော ဝဍ္ဎိတော စ။ **ဗဟုလီကတော**တိ

၁-သန္နိပတိတော (သီ)   ၂-ခု ၉-၁၇၀-ပိဋ္ဌေ။

ပုနပ္ပုနံ ကတော။ **သန္တော စေဝ ပဏီတော စာ**တိ သန္တော စေဝ ပဏီတော စေဝ၊ ဥဘယတ္ထ ဧဝသဒ္ဒေန နိယမော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ အယံ ဟိ ယထာ အသုဘကမ္မဋ္ဌာနံ ကေဝလံ ပဋိဝေဓဝသေန သန္တဉ္စ ပဏီတဉ္စ၊ ဩဠာရိကာရမ္မဏတ္တာ ပန ပဋိကူလာရမ္မဏတ္တာ စ အာရမ္မဏဝသေန နေဝ သန္တံ န ပဏီတံ။ န ဧဝံ ကေနစိ ပရိယာယေန အသန္တော ဝါ အပ္ပဏီတော ဝါ၊ အပိစ ခေါ အာရမ္မဏသန္တတာယပိ သန္တော ဝူပသန္တော နိဗ္ဗုတော ပဋိဝေဓသင်္ခါတအင်္ဂသန္တတာယပိ၊ အာရမ္မဏပ္ပဏီတတာယပိ ပဏီတော အတိတ္တိကရော အင်္ဂပ္ပဏီတတာယပီတိ။ တေန ဝုတ္တံ "သန္တော စေဝ ပဏီတော စာ"တိ။

အသေစနကော စ သုခေါ စ ဝိဟာရောတိ ဧတ္ထ ပန နာဿ သေစနန္တိ **အသေစနကော၊** အနာသိတ္တကော အဗ္ဗောကိဏ္ဏော ပါဋေက္ကော အာဝေ-ဏိကော၊ နတ္ထေတ္ထ ပရိကမ္မေန ဝါ ဥပစာရေန ဝါ သန္တတာ၊ အာဒိမနသိ-ကာရတော ပဘုတိ အတ္တနော သဘာဝေနေဝ သန္တော စ ပဏီတော စာတိ အတ္ထော။ ကေစိ ပန "**အသေစနကော**တိ အနာသိတ္တကော ဩဇဝန္တော သဘာဝေနေဝ မဓုရော"တိ ဝဒန္တိ။ ဧဝမယံ အသေစနကော စ အပ္ပိတပ္ပိတက္ခဏေ ကာယိကစေတသိကသုခပ္ပဋိလာဘာယ သံဝတ္တနတော သုခေါ စ ဝိဟာရောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နေတိ အဝိက္ခမ္ဘိတေ အဝိက္ခမ္ဘိတေ။ **ပါပကေ**တိ လာမကေ။ **အကုသလေ ဓမ္မေ**တိ အကောသလ္လသမ္ဘူတေ ဓမ္မေ။ **ဌာနသော အန္တရ-ဓာပေတီ**တိ ခဏေနေဝ အန္တရဓာပေတိ ဝိက္ခမ္ဘေတိ။ **ဝူပသမေတီ**တိ သုဋ္ဌု ဥပသမေတိ၊ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယတ္တာ ဝါ အနုပုဗ္ဗေန အရိယမဂ္ဂဝုဍ္ဎိပ္ပတ္တော သမုစ္ဆိန္ဒတိ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေတီတိပိ အတ္ထော။

သေယျထာပီတိ ဩပမ္မနိဒဿနမေတံ။ **ဂိမှာနံ ပစ္ဆိမေ မာသေ**တိ အာသာဠှမာသေ[1]။ **ဦဟတံ**[2] **ရဇောဇလ္လ**န္တိ အဋ္ဌမာသေ ဝါတာတပသုက္ခာယ ဂေါမဟိံသာဒိပါဒပ္ပဟာရသမ္ဘိန္နာယ ပထဝိယာ ဥဒ္ဓံ ဟတံ ဦဟတံ[2] အာကာသေ သမုဋ္ဌိတံ ရဇဉ္စ ရေဏုဉ္စ။ **မဟာ အကာလမေဃော**တိ သဗ္ဗံ နဘံ အဇ္ဈောတ္ထရိတွာ ဥဋ္ဌိတော အာသာဠှဇုဏှပက္ခေ[3] သကလံ အဍ္ဎမာသံ ဝဿနကမေဃော၊ သော ဟိ အသမ္ပတ္တေ ဝဿကာလေ ဥပ္ပန္နတ္တာ အကာလ-မေဃောတိ ဣဓာဓိပ္ပေတော။ **ဌာနသော အန္တရဓာပေတိ ဝူပသမေတီ**တိ

၁-အာသဠှိမာသေ (က) ၂-ဥဟတံ (က) ၃-အာသဠှိဇုဏှပက္ခေ (က)

ခဏေနေဝ အဒဿနံ နေတိ ပထဝိယံ သန္နိသီဒါပေတိ။ **ဧဝမေဝ ခေါ**တိ ဩပမ္မသမ္ပဋိပါဒနံမေတံ။ တတော ပရံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဣဒါနိ **ကထံ ဘာဝိတော စ ဘိက္ခဝေ အာနာပါနဿတိသမာဓီ**တိဧတ္ထ **ကထ**န္တိ အာနာပါနဿတိသမာဓိဘာဝနံ နာနပ္ပကာရတော ဝိတ္ထာရေတုကမျတာပုစ္ဆာ။ **ဘာဝိတော စ ဘိက္ခဝေ အာနာပါနဿတိသမာဓီ**တိ နာနပ္ပကာရတော ဝိတ္ထာရေတုကမျတာယ ပုစ္ဆိတဓမ္မနိဒဿနံ။ ဧသ နယော ဒုတိယပဒေပိ။ အယံ ပနေတ္ထ သင်္ခေပတ္ထော—ဘိက္ခဝေ ကေန ပကာရေန ကေနာကာရေန ကေန ဝိဓိနာ ဘာဝိတော အာနာပါနဿတိသမာဓိ ကေန ပကာရေန ဗဟုလီကတော သန္တော စေဝ။ပ။ ဝူပသမေတီတိ။

ဣဒါနိ တမတ္ထံ ဝိတ္ထာရေန္တော **ဣဓ ဘိက္ခဝေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ**တိ ဘိက္ခဝေ ဣမသ္မိံ သာသနေ ဘိက္ခု။ အယံ ဟေတ္ထ ဣဓသဒ္ဒေါ သဗ္ဗပ္ပကာရအာနာပါနဿတိသမာဓိနိဗ္ဗတ္တကဿ ပုဂ္ဂလဿ သန္နိဿယဘူတသာသနပရိဒီပနော အညသာသနဿ တထာဘာဝပဋိသေဓနော စ။ ဝုတ္တဉှေတံ "ဣဓေဝ ဘိက္ခဝေ သမဏော။ပ။ သုညာ ပရပ္ပဝါဒါ သမဏေဘိ အညေဟီ"တိ[၁]။ တေန ဝုတ္တံ ''ဣမသ္မိံ သာသနေ ဘိက္ခူ''တိ။

အရညဂတော ဝါ။ပ။ သုညာဂါရဂတော ဝါတိ ဣဒမဿ အာနာပါနဿတိသမာဓိဘာဝနာနုရူပသေနာသနပရိဂ္ဂဟပရိဒီပနံ။ ဣမဿ ဟိ ဘိက္ခုနော ဒီဃရတ္တံ ရူပါဒီသု အာရမ္မဏေသု အနုဝိသဋံ စိတ္တံ အာနာပါနဿတိသမာဓိအာရမ္မဏံ အဘိရုဟိတုံ န ဣစ္ဆတိ၊ ကူဋဂေါဏယုတ္တရထော ဝိယ ဥပ္ပထမေဝ ဓာဝတိ။ တသ္မာ သေယျထာပိ နာမ ဂေါပေါ ကူဋဓေနုယာ သဗ္ဗံ ခီရံ ပိဝိတွာ ဝဍ္ဎိတံ ကူဋဝစ္ဆံ ဒမေတုကာမော ဓေနုတော အပနေတွာ ဧကမန္တေ မဟန္တံ ထမ္ဘံ နိခဏိတွာ တတ္ထ ယောတ္တေန ဗန္ဓေယျ၊ အထဿ သော ဝစ္ဆော ဣတော စိတော စ ဝိပ္ဖန္ဒိတွာ ပလာယိတုံ အသက္ကောန္တော တမေဝ ထမ္ဘံ ဥပနိသီဒေယျ ဝါ ဥပနိပဇ္ဇေယျ ဝါ၊ ဧဝမေဝ ဣမိနာပိ ဘိက္ခုနာ ဒီဃရတ္တံ ရူပါရမ္မဏာဒိရသပါနဝဍ္ဎိတံ ဒုဋ္ဌစိတ္တံ ဒမေတုကာမေန ရူပါဒိအာရမ္မဏတော အပနေတွာ အရညံ ဝါ။ပ။ သုညာဂါရံ ဝါ ပဝေသေတွာ တတ္ထ အဿာသပဿာသထမ္ဘေ သတိယောတ္တေန ဗန္ဓိတဗ္ဗံ။ ဧဝမဿ တံ စိတ္တံ ဣတော စိတော စ ဝိပ္ဖန္ဒိတွာပိ ပုဗ္ဗေ အာစိဏ္ဏာရမ္မဏံ အလဘမာနံ သတိယောတ္တံ ဆိန္ဒိတွာ ပလာယိတုံ အသက္ကောန္တံ တမေဝါရမ္မဏံ ဥပစာရပ္ပနာဝသေန ဥပနိသီဒတိ စေဝ ဥပနိပဇ္ဇတိ စ။ တေနာဟု ပေါရာဏာ—

၁-မ ၁-၉၂-ပိဋ္ဌေ။

“ယထာ ထမ္ဘေ နိဗန္ဓေယျ၊ ဝစ္ဆံ ဒမ္မံ နရော ဣဓ။
ဗန္ဓေယျေဝံ သကံ စိတ္တံ၊ သတိယာရမ္မဏေ ဒဠှ”န္တိ။

ဧဝမဿေတံ သေနာသနံ ဘာဝနာနုရူပံ ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ “ဣဒမဿ အာနာပါနဿတိသမာဓိဘာဝနာနုရူပသေနာသနပရိဂ္ဂဟပရိဒီပန”န္တိ။

အထ ဝါ ယသ္မာ ဣဒံ ကမ္မဋ္ဌာနပ္ပဘေဒေ မုဒ္ဓဘူတံ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓ-ဗုဒ္ဓသာဝကာနံ ဝိသေသာဓိဂမဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရပဒဋ္ဌာနံ အာနာပါနဿတိ-ကမ္မဋ္ဌာနံ ဣတ္ထိပုရိသဟတ္ထိအဿာဒိသဒ္ဒသမာကုလံ ဂါမန္တံ အပရိစ္စဇိတွာ န သုကရံ သမ္ပာဒေတုံ၊ သဒ္ဒကဏ္ဋကတ္တာ ဈာနဿ။ အဂါမကေ ပန အရညေ သုကရံ ယောဂါဝစရေန ဣဒံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ပရိဂ္ဂဟေတွာ အာနာပါနစတုတ္ထဇ္ဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ တဒေဝ စ ပါဒကံ ကတွာ သင်္ခါရေ သမ္မသိတွာ အဂ္ဂဖလံ အရဟတ္တံ သမ္ပာပုဏိတုံ၊ တသ္မာဿ အနုရူပသေနာသနံ ဒဿေန္တော ဘဂဝါ “အရည-ဂတော ဝါ”တိအာဒိမာဟ။

ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာစရိယော ဝိယ ဟိ ဘဂဝါ၊ သော ယထာ ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာစရိယော နဂရဘူမိံ ပဿိတွာ သုဋ္ဌု ဥပပရိက္ခိတွာ “ဧတ္ထ နဂရံ မာပေထာ”တိ ဥပဒိသတိ။ သောတ္ထိနာ စ နဂရေ နိဋ္ဌိတေ ရာဇကုလတော မဟာသက္ကာရံ လဘတိ၊ ဧဝမေဝ ယောဂါဝစရဿ အနုရူပသေနာသနံ ဥပပရိက္ခိတွာ “ဧတ္ထ ကမ္မဋ္ဌာနံ အနုယုဉ္ဇိတဗ္ဗ”န္တိ ဥပဒိသတိ၊ တတော တတ္ထ ကမ္မဋ္ဌာနံ အနုယုတ္တေန ယောဂိနာ ကမေန အရဟတ္တေ ပတ္တေ “သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝတ သော ဘဂဝါ”တိ မဟန္တံ သက္ကာရံ လဘတိ။ အယံ ပန ဘိက္ခု “ဒီပိသဒိသော”တိ ဝုစ္စတိ။ ယထာ ဟိ[၁] မဟာဒီပိရာဇာ အရညေ တိဏဂဟနံ ဝါ ဝနဂဟနံ ဝါ ပဗ္ဗတဂဟနံ ဝါ နိဿာယ နိလီယိတွာ ဝနမဟိံသဂေါကဏ္ဏသူကရာဒယော မိဂေ ဂဏှာတိ၊ ဧဝမေဝါယံ အရညာဒီသု ကမ္မဋ္ဌာနံ အနုယုဉ္ဇန္တော ဘိက္ခု ယထာက္ကမေန သောတာပတ္တိသကဒါဂါမိအနာဂါမိအရဟတ္တမဂ္ဂေ စေဝ အရိယဖလဉ္စ ဂဏှာတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တေနာဟု ပေါရာဏာ—

“ယထာပိ ဒီပိကော နာမ၊ နိလီယိတွာ ဂဏှတေ မိဂေ။
တထေဝါယံ ဗုဒ္ဓပုတ္တော၊ ယုတ္တယောဂေါ ဝိပဿကော။
အရညံ ပဝိသိတွာန၊ ဂဏှာတိ ဖလမုတ္တမ”န္တိ။

တေနဿ ပရက္ကမဇဝယောဂ္ဂဘူမိံ အရညသေနာသနံ ဒဿေန္တော ဘဂဝါ “အရညဂတော ဝါ”တိအာဒိမာဟ။

၁-ယထာပိ (သီ၊ က)

တတ္ထ **အရညဂတော ဝါ**တိ “အရညန္တိ[၁] နိက္ခမိတွာ ဗဟိ ဣန္ဒခိလာ သဗ္ဗမေတံ အရည”န္တိ စ[၂]၊ “အာရညကံ နာမ သေနာသနံ ပဉ္စဓနုသတိကံ ပစ္ဆိမ”န္တိ[၃] စ ဧဝံ ဝုတ္တလက္ခဏေသု အရညေသု အနုရူပံ[၄] ယံကိဉ္စိ ပဝိဝေကသုခံ အရညံ ဂတော။ **ရုက္ခမူလဂတော ဝါ**တိ ရုက္ခသမီပံ ဂတော။ **သုညာဂါရ-ဂတော ဝါ**တိ သုညံ ဝိဝိတ္တောကာသံ ဂတော။ ဧတ္ထ စ ဌပေတွာ အရညဉ္စ ရုက္ခမူလဉ္စ အဝသေသသတ္တဝိဓသေနာသနဂတောပိ သုညာဂါရဂတောတိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧဝမဿ ဥတုတ္တယာနုကူလံ ဓာတုစရိယာနုကူလဉ္စ အာနာပါနဿတိ-ဘာဝနာနုရူပံ သေနာသနံ ဥပဒိသိတွာ အလီနာနုဒ္ဓစ္စပက္ခိကံ သန္တမိရိယာပထံ ဥပဒိသန္တော **နိသီဒတီ**တိ အာဟ။ အထဿ နိသဇ္ဇာယ ဒဠှဘာဝံ အဿာသ-ပဿာသာနံ ပဝတ္တနသုခတံ အာရမ္မဏပရိဂ္ဂဟူပါယဉ္စ ဒဿေန္တော **ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ**တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **ပလ္လင်္က**န္တိ သမန္တတော ဦရုဗဒ္ဓါသနံ။ **အာဘုဇိတွာ**တိ အာဗန္ဓိတွာ။ **ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယာ**တိ ဥပရိမံ သရီရံ ဥဇုကံ ဌပေတွာ၊ အဋ္ဌာရသ ပိဋ္ဌိကဏ္ဋကေ ကောဋိယာ ကောဋိံ ပဋိပါဒေတွာ။ ဧဝဉှိ နိသိန္နဿ စမ္မမံသနှာရူနိ န ပဏမန္တိ။ အထဿ ယာ တေသံ ပဏမနပစ္စယာ ခဏေ ခဏေ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ၊ တာ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ တာသု အနုပ္ပဇ္ဇမာနာသု စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ ဟောတိ၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ န ပရိပတတိ၊ ဝုဍ္ဎိံ ဖာတိံ ဥပဂစ္ဆတိ။

ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာတိ ကမ္မဋ္ဌာနာဘိမုခံ သတိံ ဌပယိတွာ။ အထ ဝါ “**ပရီ**တိ ပရိဂ္ဂဟဋ္ဌော။ **မုခ**န္တိ နိယျာနဋ္ဌော။ **သတီ**တိ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌော။ တေန ဝုစ္စတိ ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ”တိ ဧဝံ **ပဋိသမ္ဘိဒါယံ**[၅] ဝုတ္တနယေနပေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တတြာယံ သင်္ခေပေါ “ပရိဂ္ဂဟိတနိယျာနံ သတိံ[၆] ကတွာ”တိ။ **သော သတောဝ အဿသတီ**တိ သော ဘိက္ခု ဧဝံ နိသီဒိတွာ ဧဝဉ္စ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ တံ သတိံ အဝိဇဟန္တော သတော ဧဝ အဿသတိ၊ သတော ပဿသတိ၊ သတောကာရီ ဟောတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဣဒါနိ ယေဟာကာရေဟိ သတောကာရီ ဟောတိ၊ တေ ဒဿေန္တော **ဒီဃံ ဝါ အဿသန္တော**တိအာဒိမာဟ။ ဝုတ္တဉှေတံ **ပဋိသမ္ဘိဒါယံ** “သော သတောဝ အဿသတိ သတော ပဿသတီ”တိ ဧတဿေဝ ဝိဘင်္ဂေ—

၁-အရညံ နာမ (သဗ္ဗတ္ထ)
၂-ဝိ ၂-၂၆၀-ပိဋ္ဌေ။
၃-ဝိ ၁-၃၇၇-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဣဒံ ပဒံ သီ-သျာ ပေါတ္ထကေသု နတ္ထိ။
၅-ခု ၉-၁၇၄-ပိဋ္ဌေ။
၆-ပရိဂ္ဂဟိတနိယျာနသတိံ (က)

“ဗာတ္တိံသာယ အာကာရေဟိ သတောကာရီ ဟောတိ။ ဒီဃံ အဿာသဝသေန စိတ္တဿ ဧကဂ္ဂတံ အဝိက္ခေပံ ပဇာနတော သတိ ဥပဋ္ဌိတာ ဟောတိ၊ တာယ သတိယာ တေန ဉာဏေန သတောကာရီ ဟောတိ။ ဒီဃံ ပဿာသဝသေန။ပ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ အဿာသဝသေန။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ ပဿာသဝသေန စိတ္တဿ ဧကဂ္ဂတံ အဝိက္ခေပံ ပဇာနတော သတိ ဥပဋ္ဌိတာ ဟောတိ၊ တာယ သတိယာ တေန ဉာဏေန သတောကာရီ ဟောတီ”တိ[1]။

တတ္ထ **ဒီဃံ ဝါ အဿသန္တော**တိ ဒီဃံ ဝါ အဿာသံ ပဝတ္တေန္တော။ **အဿာသော**တိ ဗဟိ နိက္ခမနဝါတော။ **ပဿာသော**တိ အန္တော ပဝိသနဝါတော။ သုတ္တန္တဋ္ဌကထာသု ပန ဥပ္ပဋိပါဋိယာ အာဂတံ။

တတ္ထ သဗ္ဗေသမ္ပိ ဂဗ္ဘသေယျကာနံ မာတုကုစ္ဆိတော နိက္ခမနကာလေ ပဌမံ အဗ္ဘန္တရဝါတော ဗဟိ နိက္ခမတိ။ ပစ္ဆာ ဗာဟိရဝါတော သုခုမံ ရဇံ ဂဟေတွာ အဗ္ဘန္တရံ ပဝိသန္တော တာလုံ အာဟစ္စ နိဗ္ဗာယတိ။ ဧဝံ တာဝ အဿာသပဿာသာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ယာ ပန တေသံ ဒီဃရဿတာ၊ သာ အဒ္ဓါနဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ယထာ ဟိ ဩကာသဒ္ဓါနံ ဖရိတွာ ဌိတံ ဥဒကံ ဝါ ဝါလိကာ ဝါ “ဒီဃမုဒကံ ဒီဃာ ဝါလိကာ ရဿမုဒကံ ရဿာ ဝါလိကာ”တိ ဝုစ္စတိ၊ ဧဝံ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏာပိ အဿာသပဿာသာ ဟတ္ထိသရီရေ အဟိသရီရေ စ တေသံ အတ္တဘာဝသင်္ခါတံ ဒီဃံ အဒ္ဓါနံ သဏိကံ ပူရေတွာ သဏိကမေဝ နိက္ခမန္တိ၊ တသ္မာ ဒီဃာတိ ဝုစ္စန္တိ။ သုနခသသာဒီနံ အတ္တဘာဝသင်္ခါတံ ရဿံ အဒ္ဓါနံ သီဃံ ပူရေတွာ သီဃမေဝ နိက္ခမန္တိ၊ တသ္မာ ရဿာတိ ဝုစ္စန္တိ။ မနုဿေသု ပန ကေစိ ဟတ္ထိအဟိအာဒယော ဝိယ ကာလဒ္ဓါနဝသေန ဒီဃံ အဿသန္တိ စ ပဿသန္တိ စ။ ကေစိ သုနခသသာဒယော ဝိယ ရဿံ။ တသ္မာ တေသံ ကာလဝသေန ဒီဃမဒ္ဓါနံ နိက္ခမန္တာ စ ပဝိသန္တာ စ တေ ဒီဃာ, ဣတ္တရမဒ္ဓါနံ နိက္ခမန္တာ စ ပဝိသန္တာ စ ရဿာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တတြာယံ ဘိက္ခု နဝဟာကာရေဟိ ဒီဃံ အဿသန္တော ပဿသန္တော စ ဒီဃံ အဿသာမိ ပဿသာမီတိ ပဇာနာတိ။ ဧဝံ ပဇာနတော စဿ ဧကေနာကာရေန ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနဘာဝနာ သမ္ပဇ္ဇတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ယထာဟ **ပဋိသမ္ဘိဒါယံ**—

“ကထံ ဒီဃံ အဿသန္တော ‘ဒီဃံ အဿသာမီ’တိ ပဇာနာတိ? ဒီဃံ ပဿသန္တော ‘ဒီဃံ ပဿသာမီ’တိ ပဇာနာတိ? ဒီဃံ အဿာသံ

၁-ခု ၉-၁၇၄-ပိဋ္ဌေ။

အဋ္ဌိကသညီတေ အဿသတိ၊ ဒီဃံ ပဿာသံ အဋ္ဌိကသညီတေ ပဿသတိ၊ ဒီဃံ အဿာသပဿာသံ အဋ္ဌိကသညီတေ အဿသတိပိ ပဿသတိပိ။ ဒီဃံ အဿာသပဿာသံ အဋ္ဌိကသညီတေ အဿသတောပိ ပဿသတောပိ ဆန္ဒော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဆန္ဒဝသေန တတော သုခုမတရံ ဒီဃံ အဿာသံ အဋ္ဌိကသညီတေ အဿသတိ၊ ဆန္ဒဝသေန တတော သုခုမတရံ ဒီဃံ ပဿာသံ အဋ္ဌိကသညီတေ ပဿသတိ၊ ဆန္ဒဝသေန တတော သုခုမတရံ ဒီဃံ အဿာသပဿာသံ အဋ္ဌိကသညီတေ အဿသတိပိ ပဿသတိပိ။ ဆန္ဒဝသေန တတော သုခုမတရံ ဒီဃံ အဿာသပဿာသံ အဋ္ဌိကသညီတေ အဿသတောပိ ပဿသတောပိ ပါမောဇ္ဇံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ပါမောဇ္ဇဝသေန တတော သုခုမတရံ ဒီဃံ အဿာသံ အဋ္ဌိကသညီတေ အဿသတိ၊ ပါမောဇ္ဇဝသေန တတော သုခုမတရံ ဒီဃံ ပဿာသံ။ပ။ ဒီဃံ အဿာသပဿာသံ အဋ္ဌိကသညီတေ အဿသတိပိ ပဿသတိပိ။ ပါမောဇ္ဇဝသေန တတော သုခုမတရံ ဒီဃံ အဿာသပဿာသံ အဋ္ဌိကသညီတေ အဿသတောပိ ပဿသတောပိ ဒီဃံ အဿာသပဿာသာ စိတ္တံ ဝိဝတ္တတိ ဥပေက္ခာ သဏ္ဌာတိ။ ဣမေဟိ နဝဟိ အာကာရေဟိ ဒီဃံ အဿာသပဿာသာ ကာယော၊ ဥပဋ္ဌာနံ သတိ၊ အနုပဿနာ ဉာဏံ၊ ကာယော ဥပဋ္ဌာနံ နော သတိ၊ သတိ ဥပဋ္ဌာနဉ္စေဝ သတိ စ။ တာယ သတိယာ တေန ဉာဏေန တံ ကာယံ အနုပဿတိ။ တေန ဝုစ္စတိ ကာယေ ကာယာနုပဿနာ-သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာ''တိ[၁]။

ဧသေဝ နယော ရဿပဒေပိ။ အယံ ပန ဝိသေသော—ယထာ ဧတ္ထ "ဒီဃံ အဿာသံ အဋ္ဌိကသညီတေ"တိ ဝုတ္တံ၊ ဧဝမိဓ "ရဿံ အဿာသံ ဣတ္တရသညီတေ အဿသတီ"တိ အာဂတံ။ တသ္မာ တဿ ဝသေန ယာဝ "တေန ဝုစ္စတိ ကာယေ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနဘာဝနာ"တိ၊ တာဝ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ဧဝမယံ အဋ္ဌိကဝသေန ဣတ္တရဝသေန စ ဣမေဟာကာရေဟိ အဿာသ-ပဿာသေ ပဇာနန္တော ဒီဃံ ဝါ အဿသန္တော ဒီဃံ အဿသာမီတိ ပဇာနာတိ။ပ။ ရဿံ ဝါ ပဿသန္တော ရဿံ ပဿာသာမီတိ ပဇာနာတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁-ခု ၉-၁၇၅-ဝိဋ္ဌ။

ဧဝံ ပဇာနတော စဿ—

ဒီဃော ရဿော စ အဿာသော၊
ပဿာသောပိ စ တာဒိသော။
စတ္တာရော ဝဏ္ဏာ ဝတ္တန္တိ၊
နာသိကဂ္ဂေဝ ဘိက္ခုနောတိ။

သဗ္ဗကာယပ္ပဋိသံဝေဒီ အဿသိဿာမိ။ပ။ ပဿသိဿာမီတိ သိက္ခတီတိ သကလဿ အဿာသကာယဿ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ ဝိဒိတံ ကရောန္တော ပါကဋံ ကရောန္တော အဿသိဿာမီတိ သိက္ခတိ။ သကလဿ ပဿာသကာယဿ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ ဝိဒိတံ ကရောန္တော ပါကဋံ ကရောန္တော ပဿသိဿာမီတိ သိက္ခတိ။ ဧဝံ ဝိဒိတံ ကရောန္တော ပါကဋံ ကရောန္တော ဉာဏသမ္ပယုတ္တစိတ္တေန အဿသတိ စေဝ ပဿသတိ စ။ တသ္မာ အဿသိဿာမိ ပဿသိဿာမီတိ သိက္ခတီတိ ဝုစ္စတိ။ ဧကဿ ဟိ ဘိက္ခုနော စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏဝိသဋေ အဿာသကာယေ, ပဿာသကာယေ ဝါ အာဒိ ပါကဋော ဟောတိ၊ န မဇ္ဈပရိယောသာနံ။ သော အာဒိမေဝ ပရိဂ္ဂဟေတုံ သက္ကောတိ၊ မဇ္ဈပရိယောသာနေ ကိလမတိ။ ဧကဿ မဇ္ဈံ ပါကဋံ ဟောတိ၊ န အာဒိပရိယောသာနံ။ သော မဇ္ဈမေဝ ပရိဂ္ဂဟေတုံ သက္ကောတိ၊ အာဒိပရိယောသာနေ ကိလမတိ။ ဧကဿ ပရိယောသာနံ ပါကဋံ ဟောတိ၊ န အာဒိမဇ္ဈံ။ သော ပရိယောသာနံယေဝ ပရိဂ္ဂဟေတုံ သက္ကောတိ၊ အာဒိမဇ္ဈေ ကိလမတိ။ ဧကဿ သဗ္ဗမ္ပိ ပါကဋံ ဟောတိ၊ သော သဗ္ဗမ္ပိ ပရိဂ္ဂဟေတုံ သက္ကောတိ၊ န ကတ္ထစိ ကိလမတိ၊ တာဒိသေန ဘဝိတဗ္ဗန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ “သဗ္ဗကာယပ္ပဋိသံဝေဒီ အဿသိဿာမိ။ပ။ ပဿသိဿာမီတိ သိက္ခတီ”တိ။

တတ္ထ **သိက္ခတီ**တိ ဧဝံ ဃဋတိ ဝါယမတိ။ ယော ဝါ တထာဘူတဿ သံဝရော၊ အယမေတ္ထ အဓိသီလသိက္ခာ။ ယော တထာဘူတဿ သမာဓိ၊ အယံ အဓိစိတ္တသိက္ခာ။ ယာ တထာဘူတဿ ပညာ၊ အယံ အဓိပညာသိက္ခာတိ ဣမာ တိဿော သိက္ခာယော တသ္မိံ အာရမ္မဏေ တာယ သတိယာ တေန မနသိကာရေန သိက္ခတိ အာသေဝတိ ဘာဝေတိ ဗဟုလီကရောတီတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တတ္ထ ယသ္မာ ပုရိမနယေ ကေဝလံ အဿသိတဗ္ဗံ ပဿသိတဗ္ဗမေဝ စ၊ န အညံ ကိဉ္စိ ကာတဗ္ဗံ၊ ဣတော ပဋ္ဌာယ ပန ဉာဏုပ္ပါဒနာဒီသု ယောဂေါ ကရဏီယော၊ တသ္မာ တတ္ထ “အဿသာမီတိ ပဇာနာတိ ပဿသာမီတိ ပဇာနာတိ”စ္စေဝ ဝတ္တမာနကာလဝသေန ပါဠိံ ဝတွာ ဣတော ပဋ္ဌာယ ကတ္တဗ္ဗဿ ဉာဏုပ္ပါဒနာဒိနော အာကာရဿ ဒဿနတ္ထံ “သဗ္ဗကာယပ္ပဋိသံဝေဒီ

အဿသိဿာမီ”တိအာဒိနာ နယေန အနာဂတဝစနဝသေန ပါဠိ အာရောပိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ အဿသိဿာမိ။ပ။ ပဿသိဿာမီတိ သိက္ခတီတိ ဩဠာရိကံ ကာယသင်္ခါရံ ပဿမ္ဘေန္တော ပဋိပ္ပဿမ္ဘေန္တော နိရောဓေန္တော ဝူပသမေန္တော အဿသိဿာမိ ပဿသိဿာမီတိ သိက္ခတိ။

တတြေဝံ ဩဠာရိကသုခုမတာ စ ပဿဒ္ဓိ စ ဝေဒိတဗ္ဗာ—ဣမဿ ဟိ ဘိက္ခုနော ပုဗ္ဗေ အပရိဂ္ဂဟိတကာလေ ကာယော စ စိတ္တဉ္စ သဒရထာ ဟောန္တိ။ ဩဠာရိကာနံ ကာယစိတ္တာနံ ဩဠာရိကတ္တေ အဝူပသန္တေ အဿာသ-ပဿာသာပိ ဩဠာရိကာ ဟောန္တိ၊ ဗလဝတရာ ဟုတွာ ပဝတ္တန္တိ၊ နာသိကာ နပ္ပဟောတိ၊ မုခေန အဿသန္တောပိ ပဿသန္တောပိ တိဋ္ဌတိ။ ယဒါ ပနဿ ကာယောပိ စိတ္တမ္ပိ ပရိဂ္ဂဟိတာ ဟောန္တိ၊ တဒါ တေ သန္တာ ဟောန္တိ ဝူပသန္တာ။ တေသု ဝူပသန္တေသု အဿာသပဿာသာ သုခုမာ ဟုတွာ ပဝတ္တန္တိ၊ “အတ္ထိ နု ခေါ နတ္ထီ”တိ ဝိစေတဗ္ဗာကာရပ္ပတ္တာ ဟောန္တိ။ သေယျထာပိ ပုရိသဿ ဓာဝိတွာ ပဗ္ဗတာ ဝါ ဩရောဟိတွာ မဟာဘာရံ ဝါ သီသတော ဩရောပေတွာ ဌိတဿ ဩဠာရိကာ အဿာသပဿာသာ ဟောန္တိ၊ နာသိကာ နပ္ပဟောတိ၊ မုခေန အဿသန္တောပိ ပဿသန္တောပိ တိဋ္ဌတိ။ ယဒါ ပနေသ တံ ပရိဿမံ ဝိနောဒေတွာ နှာတွာ စ ပိဝိတွာ စ အလ္လသာဋကံ ဟဒယေ ကတွာ သီတာယ ဆာယာယ နိပန္နော ဟောတိ၊ အထဿ တေ အဿာသပဿာသာ သုခုမာ ဟောန္တိ၊ “အတ္ထိ နု ခေါ နတ္ထီ”တိ ဝိစေတဗ္ဗာကာရပ္ပတ္တာ။ ဧဝမေဝ ဣမဿ ဘိက္ခုနော ပုဗ္ဗေ အပရိဂ္ဂဟိတကာလေ ကာယော စ။ပ။ ဝိစေတဗ္ဗာကာရပ္ပတ္တာ ဟောန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု၊ တထာ ဟိဿ ပုဗ္ဗေ အပရိဂ္ဂဟိတကာလေ ဩဠာရိကောဠာရိကေ ကာယသင်္ခါရေ ပဿမ္ဘေမီတိ အာဘောဂသမန္နာဟာရ-မနသိကာရပစ္စဝေက္ခဏာ နတ္ထိ၊ ပရိဂ္ဂဟိတကာလေ ပန အတ္ထိ။ တေနဿ အပရိဂ္ဂဟိတကာလတော ပရိဂ္ဂဟိတကာလေ ကာယသင်္ခါရော သုခုမော ဟောတိ။ တေနာဟု ပေါရာဏာ—

“သာရဒ္ဓေ ကာယေ စိတ္တေ စ၊ အဓိမတ္တံ ပဝတ္တတိ။
အသာရဒ္ဓမှိ ကာယမှိ၊ သုခုမံ သမ္ပဝတ္တတီ”တိ။

ပရိဂ္ဂဟေပိ ဩဠာရိကော၊ ပဌမဇ္ဈာနူပစာရေ သုခုမော။ တသ္မိမ္ပိ ဩဠာရိ-ကော၊ ပဌမဇ္ဈာနေ သုခုမော။ ပဌမဇ္ဈာနေ စ ဒုတိယဇ္ဈာနူပစာရေ စ ဩဠာရိကော၊ ဒုတိယဇ္ဈာနေ သုခုမော။ ဒုတိယဇ္ဈာနေ စ တတိယဇ္ဈာနူပစာရေ

စ ဩဠာရိကော၊ တတိယဇ္ဈာနေ သုခုမော။ တတိယဇ္ဈာနေ စ စတုတ္ထဇ္ဈာနူပစာရေ စ ဩဠာရိကော၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနေ အတိသုခုမော၊ အပ္ပဝတ္တိမေဝ ပါပုဏာတိ။ ဣဒံ တာဝ **ဒီဃဘာဏကသံယုတ္တဘာဏကာနံ** မတံ။

မဇ္ဈိမဘာဏကာ ပန “ပဌမဇ္ဈာနေ ဩဠာရိကော၊ ဒုတိယဇ္ဈာနူပစာရေ သုခုမော”တိ ဧဝံ ဟေဋ္ဌိမဟေဋ္ဌိမဇ္ဈာနတော ဥပရူပရိဇ္ဈာနူပစာရေပိ သုခုမတရံ ဣစ္ဆန္တိ၊ သဗ္ဗေသံယေဝ ပန မတေန အပရိဂ္ဂဟိတကာလေ ပဝတ္တကာယသင်္ခါရော ပရိဂ္ဂဟိတကာလေ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ၊ ပရိဂ္ဂဟိတကာလေ ပဝတ္တကာယသင်္ခါရော ပဌမဇ္ဈာနူပစာရေ။ပ။ စတုတ္ထဇ္ဈာနူပစာရေ ပဝတ္တကာယသင်္ခါရော စတုတ္ထဇ္ဈာနေ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ အယံ တာဝ သမထေ နယော။

ဝိပဿနာယံ ပန အပရိဂ္ဂဟေ ပဝတ္တော ကာယသင်္ခါရော ဩဠာရိကော၊ မဟာဘူတပရိဂ္ဂဟေ သုခုမော။ သောပိ ဩဠာရိကော၊ ဥပါဒါရူပပရိဂ္ဂဟေ သုခုမော။ သောပိ ဩဠာရိကော၊ သကလရူပပရိဂ္ဂဟေ သုခုမော။ သောပိ ဩဠာရိကော၊ အရူပပရိဂ္ဂဟေ သုခုမော။ သောပိ ဩဠာရိကော၊ ရူပါရူပပရိဂ္ဂဟေ သုခုမော။ သောပိ ဩဠာရိကော၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေ သုခုမော။ သောပိ ဩဠာရိကော၊ သပ္ပစ္စယနာမရူပပရိဂ္ဂဟေ သုခုမော။ သောပိ ဩဠာရိကော၊ လက္ခဏာရမ္မဏိကဝိပဿနာယ သုခုမော။ သောပိ ဒုဗ္ဗလဝိပဿနာယ ဩဠာရိကော၊ ဗလဝဝိပဿနာယ သုခုမော။ တတ္ထ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနေဝ ပုရိမဿ ပုရိမဿ ပစ္ဆိမေန ပစ္ဆိမေန ပဿဒ္ဓိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဧဝမေတ္ထ ဩဠာရိကသုခုမတာ စ ပဿဒ္ဓိ စ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ပဋိသမ္ဘိဒါယံ ပနဿ သဒ္ဓိံ စောဒနာသောဓနာဟိ ဧဝမတ္ထော ဝုတ္တော—“ကထံ ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ အဿသိဿာမီ။ပ။ ပဿသိဿာမီတိ သိက္ခတိ။ ကတမေ ကာယသင်္ခါရာ။ ဒီဃံ အဿာသာ ကာယိကာ ဧတေ ဓမ္မာ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓါ ကာယသင်္ခါရာ၊ တေ ကာယသင်္ခါရေ ပဿမ္ဘေန္တော နိရောဓေန္တော ဝူပသမေန္တော သိက္ခတိ။ ဒီဃံ ပဿာသာ ကာယိကာ ဧတေ ဓမ္မာ။ပ။ ရဿံ အဿာသာ။ပ။ ရဿံ ပဿာသာ။ သဗ္ဗကာယပ္ပဋိသံဝေဒီ အဿာသာ။ သဗ္ဗကာယပ္ပဋိသံဝေဒီ ပဿာသာ ကာယိကာ ဧတေ ဓမ္မာ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓါ ကာယသင်္ခါရာ၊ တေ ကာယသင်္ခါရေ ပဿမ္ဘေန္တော နိရောဓေန္တော ဝူပသမေန္တော သိက္ခတိ။

ယထာရူပေဟိ ကာယသင်္ခါရေဟိ ယာ ကာယဿ အာနမနာ ဝိနမနာ သန္နမနာ ပဏမနာ ဣဉ္ဇနာ ဖန္ဒနာ စလနာ ကမ္ပနာ၊ ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ

အဿသိဿာမီတိ သိက္ခတိ၊ ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ ပဿသိဿာမီတိ သိက္ခတိ။

ယထာရူပေဟိ ကာယသင်္ခါရေဟိ ယာ ကာယဿ န အာနမနာ န ဝိနမနာ န သန္နမနာ န ပဏာမနာ အနိဥ္ဇနာ အဖန္ဒနာ အစလနာ အကမ္ပနာ၊ သန္တံ သုခုမံ ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ အဿသိဿာမီတိ သိက္ခတိ၊ ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ ပဿသိဿာမီတိ သိက္ခတိ။

ဣတိ ကိရ ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ အဿသိဿာမီတိ သိက္ခတိ၊ ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ ပဿသိဿာမီတိ သိက္ခတိ။ ဧဝံ သန္တေ ဝါတူပလဒ္ဓိယာ စ ပဘာဝနာ န ဟောတိ၊ အဿာသပဿာသာနဉ္စ ပဘာဝနာ န ဟောတိ၊ အာနာပါနဿတိယာ စ ပဘာဝနာ န ဟောတိ၊ အာနာပါနဿတိသမာဓိဿ စ ပဘာဝနာ န ဟောတိ၊ န စ နံ တံ သမာပတ္တိံ ပဏ္ဍိတာ သမာပဇ္ဇန္တိပိ ဝုဋ္ဌဟန္တိပိ။

ဣတိ ကိရ ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ အဿသိဿာမိ။ ပ။ ပဿသိဿာမီတိ သိက္ခတိ။ ဧဝံ သန္တေ ဝါတူပလဒ္ဓိယာ စ ပဘာဝနာ ဟောတိ၊ အဿာသပဿာသာနဉ္စ ပဘာဝနာ ဟောတိ၊ အာနာပါနဿတိယာ စ ပဘာဝနာ ဟောတိ၊ အာနာပါနဿတိသမာဓိဿ စ ပဘာဝနာ ဟောတိ၊ တဉ္စ နံ သမာပတ္တိံ ပဏ္ဍိတာ သမာပဇ္ဇန္တိပိ ဝုဋ္ဌဟန္တိပိ။

ယထာ ကထံ ဝိယ၊ သေယျထာပိ ကံသေ အာကောဋိတေ ပဌမံ ဩဠာရိကာ သဒ္ဒါ ပဝတ္တန္တိ၊ ဩဠာရိကာနံ သဒ္ဒါနံ နိမိတ္တံ သုဂ္ဂဟိတတ္တာ သုမနသိကတတ္တာ သူပဓာရိတတ္တာ နိရုဒ္ဓေပိ ဩဠာရိကေ သဒ္ဒေ အထ ပစ္ဆာ သုခုမကာ သဒ္ဒါ ပဝတ္တန္တိ၊ သုခုမကာနံ သဒ္ဒါနံ နိမိတ္တံ သုဂ္ဂဟိတတ္တာ သုမနသိကတတ္တာ သူပဓာရိတတ္တာ နိရုဒ္ဓေပိ သုခုမကေ သဒ္ဒေ အထ ပစ္ဆာ သုခုမသဒ္ဒနိမိတ္တာရမ္မဏတာပိ စိတ္တံ ပဝတ္တတိ။ ဧဝမေဝ ပဌမံ ဩဠာရိကာ အဿာသပဿာသာ ပဝတ္တန္တိ၊ ဩဠာရိကာနံ အဿာသပဿာသာနံ နိမိတ္တံ သုဂ္ဂဟိတတ္တာ သုမနသိကတတ္တာ သူပဓာရိတတ္တာ နိရုဒ္ဓေပိ ဩဠာရိကေ အဿာသပဿာသေ အထ ပစ္ဆာ သုခုမကာ အဿာသပဿာသာ ပဝတ္တန္တိ၊ သုခုမကာနံ အဿာသပဿာသာနံ နိမိတ္တံ သုဂ္ဂဟိတတ္တာ သုမနသိကတတ္တာ သူပဓာရိတတ္တာ နိရုဒ္ဓေပိ သုခုမကေ အဿာသပဿာသေ အထ ပစ္ဆာ သုခုမအဿာသပဿာသနိမိတ္တာရမ္မဏတာပိ စိတ္တံ န ဝိက္ခေပံ ဂစ္ဆတိ။

ဧဝံ သန္တေ ဝါတူပလဒ္ဓိယာ စ ပဘာဝနာ ဟောတိ၊ အဿာသပဿာသာနဉ္စ ပဘာဝနာ ဟောတိ၊ အာနာပါနဿတိယာ စ ပဘာဝနာ ဟောတိ၊ အာနာပါနဿတိသမာဓိဿ စ ပဘာဝနာ ဟောတိ၊ တဉ္စ နံ သမာပတ္တိံ ပဏ္ဍိတာ သမာပဇ္ဇန္တိပိ ဝုဋ္ဌဟန္တိပိ။

ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရန္တိ အဿာသပဿာသာ ကာယော၊ ဥပဋ္ဌာနံ သတိ၊ အနုပဿနာ ဉာဏံ။ ကာယော ဥပဋ္ဌာနံ, နော သတိ၊ သတိ ဥပဋ္ဌာနဉ္စေဝ သတိ စ၊ တာယ သတိယာ တေန ဉာဏေန တံ ကာယံ အနုပဿတိ၊ တေန ဝုစ္စတိ ‘ကာယေ ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာ’တိ”[၁]။

အယံ တာဝေတ္ထ ကာယာနုပဿနာဝသေန ဝုတ္တဿ ပဌမစတုက္ကဿ အနုပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနာ။

ယသ္မာ ပနေတ္ထ ဣဒမေဝ စတုက္ကံ အာဒိကမ္မိကဿ ကမ္မဋ္ဌာနဝသေန ဝုတ္တံ၊ ဣတရာနိ ပန တီဏိ စတုက္ကာနိ ဧတ္ထ ပတ္တဇ္ဈာနဿ[၂] ဝေဒနာစိတ္တဓမ္မာနုပဿနာဝသေန ဝုတ္တာနိ၊ တသ္မာ ဣဒံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဘာဝေတွာ အာနာပါနဿတိစတုတ္ထဇ္ဈာနပဒဋ္ဌာနာယ ဝိပဿနာယ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပါပုဏိတုကာမေန ဗုဒ္ဓိပုတ္တေန ယံ ကတ္တဗ္ဗံ၊ တံ သဗ္ဗံ ဣဓေဝ တာဝ အာဒိကမ္မိကဿ ကုလပုတ္တဿ ဝသေန အာဒိတော ပဘုတိ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗံ— စတုဗ္ဗိဓံ တာဝ သီလံ ဝိသောဓေတဗ္ဗံ။ တတ္ထ တိဝိဓာ ဝိသောဓနာ အနာပဇ္ဇနံ အာပန္နဝုဋ္ဌာနံ ကိလေသေဟိ စ အပ္ပဋိပီဠနံ၊ ဧဝံ ဝိသုဒ္ဓသီလဿ ဟိ ဘာဝနာ သမ္ပဇ္ဇတိ။ ယမ္ပိဒံ စေတိယင်္ဂဏဝတ္တံ ဗောဓိယင်္ဂဏဝတ္တံ ဥပဇ္ဈာယဝတ္တံ အာစရိယဝတ္တံ ဇန္တာဃရဝတ္တံ ဥပေါသထာဂါရဝတ္တံ ဒွေအသီတိ ခန္ဓကဝတ္တာနိ စုဒ္ဒသဝိဓံ မဟာဝတ္တန္တိ ဣမေသံ ဝသေန အာဘိသမာစာရိကသီလံ ဝုစ္စတိ၊ တမ္ပိ သာဓုကံ ပရိပူရေတဗ္ဗံ။ ယော ဟိ “အဟံ သီလံ ရက္ခာမိ၊ ကိံ အာဘိသမာစာရိကေန ကမ္မ”န္တိ ဝဒေယျ၊ တဿ သီလံ ပရိပူရေဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ အာဘိသမာစာရိကဝတ္တေ ပန ပရိပူရေ သီလံ ပရိပူရတိ၊ သီလေ ပရိပူရေ သမာဓိ ဂဗ္ဘံ ဂဏှာတိ။ ဝုတ္တဉ္စေတံ ဘဂဝတာ “သော ဝတ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အာဘိသမာစာရိကံ ဓမ္မံ အပရိပူရေတွာ သီလာနိ ပရိပူရေဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတီ”တိ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။ တသ္မာ တေန ယမ္ပိဒံ စေတိယင်္ဂဏဝတ္တာဒိ အာဘိသမာစာရိကသီလံ ဝုစ္စတိ၊ တမ္ပိ သာဓုကံ ပရိပူရေတဗ္ဗံ။ တတော—

၁-ခု ၉-၁၇၃-၁၇၄-ပိဋ္ဌေသု။

၂-ပဌမဇ္ဈာနဿ (က)

``အာဝါသော စ ကုလံ လာဘော၊ ဂဏော ကမ္မဉ္စ[1] ပဉ္စမံ။
အဒ္ဓါနံ ဉာတိ အာဗာဓော၊ ဂန္ထော ဣဒ္ဓီတိ တေ ဒသာ''တိ—

ဧဝံ ဝုတ္တေသု ဒသသု ပလိဗောဓေသု ယော ပလိဗောဓော အတ္ထိ၊ သော ဥပစ္ဆိန္ဒိတဗ္ဗော။

ဧဝံ ဥပစ္ဆိန္နပလိဗောဓေန ကမ္မဋ္ဌာနံ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ တမ္ပိ ဒုဝိဓံ ဟောတိ သဗ္ဗတ္ထကကမ္မဋ္ဌာနဉ္စ ပါရိဟာရိယကမ္မဋ္ဌာနဉ္စ။ တတ္ထ သဗ္ဗတ္ထကကမ္မဋ္ဌာနံ နာမ ဘိက္ခုသံဃာဒီသု မေတ္တာ မရဏဿတိ စ၊ အသုဘသညာတိပိ ဧကေ။ ကမ္မဋ္ဌာနိကေန ဟိ ဘိက္ခုနာ ပဌမံ တာဝ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ သီမဋ္ဌကဘိက္ခုသံဃေ မေတ္တာ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ တတော သီမဋ္ဌကဒေဝတာသု၊ တတော ဂေါစရဂါမေ ဣဿရဇနေ၊ တတော တတ္ထ မနုဿေ ဥပါဒါယ သဗ္ဗသတ္တေသု။ သော ဟိ ဘိက္ခုသံဃေ မေတ္တာယ သဟဝါသီနံ မုဒုစိတ္တတံ ဇနေတိ၊ အထဿ သုခသံဝါသတာ ဟောတိ။ သီမဋ္ဌကဒေဝတာသု မေတ္တာယ မုဒုကတစိတ္တာဟိ ဒေဝတာဟိ ဓမ္မိကာယ ရက္ခာယ သုသံဝိဟိတာရက္ခော ဟောတိ။ ဂေါစရဂါမေ ဣဿရဇနေ မေတ္တာယ မုဒုကတစိတ္တသန္တာနေဟိ ဣဿရေဟိ ဓမ္မိကာယ ရက္ခာယ သုရက္ခိတပရိက္ခာရော ဟောတိ။ တတ္ထ မနုဿေသု မေတ္တာယ ပသာဒိတစိတ္တေဟိ တေဟိ အပရိဘူတော ဟုတွာ ဝိစရတိ။ သဗ္ဗသတ္တေသု မေတ္တာယ သဗ္ဗတ္ထ အပ္ပဋိဟတစာရော ဟောတိ။

မရဏဿတိယာ ပန "အဝဿံ မရိတဗ္ဗ"န္တိ စိန္တေန္တော အနေသနံ ပဟာယ ဥပရူပရိဝဍ္ဎမာနသံဝေဂေါ အနောလီနဝုတ္တိကော ဟောတိ။ အသုဘသညာယ ဒိဗ္ဗေသုပိ အာရမ္မဏေသု တဏှာ နုပ္ပဇ္ဇတိ။ တေနဿေတံ တယံ ဧဝံ ဗဟူပကာရတ္တာ သဗ္ဗတ္ထ အတ္ထယိတဗ္ဗံ ဣစ္ဆိတဗ္ဗန္တိ ကတွာ အဓိပ္ပေတဿ စ ယောဂါနုယောဂကမ္မဿ ပဒဋ္ဌာနတ္တာ **သဗ္ဗတ္ထကကမ္မဋ္ဌာန**န္တိ ဝုစ္စတိ။

အဋ္ဌတိံသာရမ္မဏေသု ပန ယံ ယဿ စရိတာနုကူလံ၊ တံ တဿ နိစ္စံ ပရိဟရိတဗ္ဗတ္တာ ယထာဝုတ္တေနေဝ နယေန **ပါရိဟာရိယကမ္မဋ္ဌာန**န္တိပိ ဝုစ္စတိ၊ ဣဓ ပန ဣဒမေဝ အာနာပါနဿတိကမ္မဋ္ဌာနံ "ပါရိဟာရိယကမ္မဋ္ဌာန"န္တိ ဝုစ္စတိ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ဝိတ္ထာရော ပန သီလဝိသောဓနကထံ ပလိဗောဓုပစ္ဆေဒကထဉ္စ ဣစ္ဆန္တေန **ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂတော** ဂဟေတဗ္ဗော။

ဧဝံ ဝိသုဒ္ဓသီလေန ပန ဥပစ္ဆိန္နပလိဗောဓေန စ ဣဒံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဥဂ္ဂဏှန္တေန ဣမိနာဝ ကမ္မဋ္ဌာနေန စတုက္ကဇ္ဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတွာ အရဟတ္တံ ပတ္တဿ ဗုဒ္ဓပုတ္တဿ သန္တိကေ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ တံ အလဘန္တေန အနာဂါမိဿ။

၁-ကမ္မေန (သီ၊ သျာ)

တမ္ပိ အလာဘေန္တေန သကဒါဂါမိဿ။ တမ္ပိ အလာဘေန္တေန သောတာပန္နဿ။ တမ္ပိ အလာဘေန္တေန အာနာပါနစတုတ္ထဇ္ဈာနလာဘိဿ။ တမ္ပိ အလာဘေန္တေန ပါဠိယာ အဋ္ဌကထာယ စ အသမ္မူဠှဿ ဝိနိစ္ဆယာစရိယဿ သန္တိကေ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ အရဟန္တာဒယော ဟိ အတ္တနာ အဓိဂတမဂ္ဂမေဝ အာစိက္ခန္တိ၊ အယံ ပန ဂဟနပဒေသေ မဟာဟတ္ထိပထံ နီဟရန္တော ဝိယ သဗ္ဗတ္ထ အသမ္မူဠှော သပ္ပါယာသပ္ပါယံ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ ကထေတိ။

တတြာယံ **အနုပုဗ္ဗိကထာ**[၁]—တေန ဘိက္ခုနာ သလ္လဟုကဝုတ္တိနာ ဝိနယာ-စာရသမ္ပန္နေန ဝုတ္တပ္ပကာရမာစရိယံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝတ္တပဋိပတ္တိယာ အာရာဓိတ-စိတ္တဿ တဿ သန္တိကေ ပဉ္စသန္ဓိကံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ တတြိမေ ပဉ္စ သန္ဓယော ဥဂ္ဂဟော ပရိပုစ္ဆာ ဥပဋ္ဌာနံ အပ္ပနာ လက္ခဏန္တိ။ တတ္ထ **ဥဂ္ဂဟော** နာမ ကမ္မဋ္ဌာနဿ ဥဂ္ဂဏှနံ။ **ပရိပုစ္ဆာ** နာမ ကမ္မဋ္ဌာနဿ ပရိပုစ္ဆနာ။ **ဥပဋ္ဌာနံ** နာမ ကမ္မဋ္ဌာနဿ ဥပဋ္ဌာနံ။ **အပ္ပနာ** နာမ ကမ္မဋ္ဌာနပ္ပနာ။ **လက္ခဏံ** နာမ ကမ္မဋ္ဌာနဿ လက္ခဏံ၊ "ဧဝံလက္ခဏမိဒံ ကမ္မဋ္ဌာန"န္တိ ကမ္မဋ္ဌာနသဘာဝူပဓာရဏန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဧဝံ ပဉ္စသန္ဓိကံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဥဂ္ဂဏှန္တော အတ္တနာပိ န ကိလမတိ၊ အာစရိယမ္ပိ န ဝိဟေသေတိ၊ တသ္မာ ထောကံ ဥဒ္ဒိသာပေတွာ ဗဟုကာလံ သဇ္ဈာယိတွာ ဧဝံ ပဉ္စသန္ဓိကံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဥဂ္ဂဟေတွာ သစေ တတ္ထ သပ္ပါယံ ဟောတိ၊ တတ္ထေဝ ဝသိတဗ္ဗံ။ နော စေ တတ္ထ သပ္ပါယံ ဟောတိ၊ အာစရိယံ အာပုစ္ဆိတွာ သစေ မန္ဒပညော ယောဇနပရမံ ဂန္တွာ, သစေ တိက္ခပညော ဒူရမ္ပိ ဂန္တွာ အဋ္ဌာရသသေနာသနဒေါသဝိဝဇ္ဇိတံ ပဉ္စသေနာသနင်္ဂသမန္နာဂတံ သေနာသနံ ဥပဂမ္မ တတ္ထ ဝသန္တေန ဥပစ္ဆိန္နခုဒ္ဒကပလိဗောဓေန ကတဘတ္တ-ကိစ္စေန ဘတ္တသမ္မဒံ ပဋိဝိနောဒေတွာ ရတနတ္တယဂုဏာနုဿရဏေန စိတ္တံ သမ္ပဟံသေတွာ အာစရိယုဂ္ဂဟတော ဧကပဒမ္ပိ အသမ္မုဿန္တေန[၂] ဣဒံ အာနာပါနဿတိကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိကာတဗ္ဗံ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ဝိတ္ထာရော ပန ဣမံ ကထာမဂ္ဂံ ဣစ္ဆန္တေန **ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂတော** ဂဟေတဗ္ဗော။

ယံ ပန ဝုတ္တံ "ဣဒံ အာနာပါနဿတိကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိကာတဗ္ဗ"န္တိ၊ တတြာယံ **မနသိကာရဝိဓိ**—

ဂဏနာ အနုဗန္ဓနာ၊ ဖုသနာ ဌပနာ သလ္လက္ခဏာ။
ဝိဝဋ္ဋနာ ပါရိသုဒ္ဓိ၊ တေသဉ္စ ပဋိပဿနာတိ။

၁-အနုပုဗ္ဗကထာ (သီ)
၂-အပမ္မုဿန္တေန (သီ)၊ အပ္ပမုဿန္တေန (သျာ)

ဂဏနာတိ ဂဏနာယေဝ။ **အနုဗန္ဓနာ**တိ အနုဝဟနာ[1]။ **ဖုသနာ**တိ ဖုဋ္ဌဋ္ဌာနံ။ **ဌပနာ**တိ အပ္ပနာ။ **သလ္လက္ခဏာ**တိ ဝိပဿနာ။ **ဝိဝဋ္ဋနာ**တိ မဂ္ဂေါ။ **ပါရိသုဒ္ဓီ**တိ ဖလံ။ **တေသဉ္စ ပဋိပဿနာ**တိ ပစ္စဝေက္ခဏာ။ တတ္ထ ဣမိနာ အာဒိကမ္မိကကုလပုတ္တေန ပဌမံ ဂဏနာယ ဣဒံ ကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိကာတဗ္ဗံ။ ဂဏေန္တေန[2] စ ပဉ္စန္နံ ဟေဋ္ဌာ န ဌပေတဗ္ဗံ၊ ဒသန္နံ ဥပရိ န နေတဗ္ဗံ၊ အန္တရေ ခဏ္ဍံ န ဒဿေတဗ္ဗံ။ ပဉ္စန္နံ ဟေဋ္ဌာ ဌပေန္တဿ ဟိ သမ္ဗာဓေ ဩကာသေ စိတ္တုပ္ပါဒေါ ဝိပ္ဖန္ဒတိ သမ္ဗာဓေ ဝဇေ သန္နိရုဒ္ဓဂေါဂဏော ဝိယ။ ဒသန္နံ ဥပရိ နေန္တဿ ဂဏနာနိဿိတောဝ စိတ္တုပ္ပါဒေါ[3] ဟောတိ။ အန္တရာ ခဏ္ဍံ ဒဿေန္တဿ “သိခါပ္ပတ္တံ နု ခေါ မေ ကမ္မဋ္ဌာနံ, နော”တိ စိတ္တံ ဝိကမ္ပတိ၊ တသ္မာ ဧတေ ဒေါသေ ဝဇ္ဇေတွာ ဂဏေတဗ္ဗံ။

ဂဏေန္တေန စ ပဌမံ ဒန္ဓဂဏနာယ ဓညမာပကဂဏနာယ ဂဏေတဗ္ဗံ။ ဓညမာပကော ဟိ နာဠိံ ပူရေတွာ “ဧက”န္တိ ဝတွာ ဩကိရတိ၊ ပုန ပူရေန္တော ကိဉ္စိ ကစဝရံ ဒိသွာ တံ ဆဍ္ဍေန္တော “ဧကံ ဧက”န္တိ ဝဒတိ၊ ဧသ နယော ဒွေ ဒွေတိအာဒီသု။ ဧဝမေဝ ဣမိနာပိ အဿာသပဿာသေသု ယော ဥပဋ္ဌာတိ၊ တံ ဂဟေတွာ “ဧကံ ဧက”န္တိ အာဒိံ ကတွာ ယာဝ “ဒသ ဒသာ”တိ ပဝတ္တမာနံ ပဝတ္တမာနံ ဥပလက္ခေတွာဝ ဂဏေတဗ္ဗံ။ တဿေဝံ ဂဏယတော နိက္ခမန္တာ စ ပဝိသန္တာ စ အဿာသပဿာသာ ပါကဋာ ဟောန္တိ။

အထာနေန တံ ဒန္ဓဂဏနံ ဓညမာပကဂဏနံ ပဟာယ သီဃဂဏနာယ ဂေါပါလကဂဏနာယ ဂဏေတဗ္ဗံ။ ဆေကော ဟိ ဂေါပါလကော သက္ခရာယော ဥစ္ဆင်္ဂေန ဂဟေတွာ ရဇ္ဇုဒဏ္ဍဟတ္ထော ပါတောဝ ဝဇံ ဂန္တွာ ဂါဝေါ ပိဋ္ဌိယံ ပဟရိတွာ ပလိဃတ္ထမ္ဘမတ္ထကေ နိသိန္နော ဒွါရံ ပတ္တံ ပတ္တံယေဝ ဂါဝံ[4] “ဧကော[5] ဒွေ”တိ သက္ခရံ ခိပိတွာ ခိပိတွာ ဂဏေတိ။ တိယာမရတ္တိံ သမ္ဗာဓေ ဩကာသေ ဒုက္ခံ ဝုတ္ထဂေါဂဏော နိက္ခမန္တော အညမညံ ဥပနိဃံသန္တော ဝေဂေန ဝေဂေန ပုဉ္ဇော ပုဉ္ဇော[6] ဟုတွာ နိက္ခမတိ။ သော ဝေဂေန ဝေဂေန[7] “တီဏိ စတ္တာရိ ပဉ္စ ဒသာ”တိ ဂဏေတိယေဝ။ ဧဝမိမဿာပိ ပုရိမနယေန ဂဏယတော အဿာသပဿာသာ ပါကဋာ ဟုတွာ သီဃံ သီဃံ[8] ပုနပ္ပုနံ သဉ္စရန္တိ၊ တတော တေန “ပုနပ္ပုနံ သဉ္စရန္တီ”တိ ဉတွာ အန္တော စ ဗဟိ စ အဂ္ဂဟေတွာ ဒွါရပ္ပတ္တံ ဒွါရပ္ပတ္တံယေဝ ဂဟေတွာ “ဧကော ဒွေ တီဏိ စတ္တာရိ

၁-အနုပဒဟနာ (က)　၂-ဂဏယန္တေန (သီ)　၃-ဝိက္ခိတ္တစိတ္တုပ္ပါဒေါ (က)
၄-ဂါဝိံ (သီ၊ သျာ)　၅-ဧကော (သီ၊ သျာ)၊ ဧကံ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ)　၆-ပုဉ္ဇပုဉ္ဇော (သီ၊ သျာ)
၇-ဝေဂဝေဂေန (သီ၊ သျာ)　၈-သီဃသီဃံ (သီ)

ပဉ္စ၊ ကောဝ ဒွေ တီဏိ စတ္တာရိ ပဉ္စ ဆ၊ ကောဝ ဒွေ တီဏိ စတ္တာရိ ပဉ္စ ဆ သတ္တ။ ပ။ အဋ္ဌ။ နဝ။ ဒသာ”တိ သီဃံ သီဃံ ဂဏေတဗ္ဗမေဝ။ ဂဏနာပဋိဗဒ္ဓေ ဟိ ကမ္မဋ္ဌာနေ ဂဏနာဗလေနေဝ စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ ဟောတိ အရိတ္တုပတ္ထမ္ဘနဝသေန စဏ္ဍသောတေ နာဝါဋ္ဌပနမိဝ။

တဿေဝံ သီဃံ သီဃံ ဂဏယတော ကမ္မဋ္ဌာနံ နိရန္တရပ္ပဝတ္တံ ဝိယ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ၊ အထ “နိရန္တရံ ပဝတ္တတီ”တိ ဉတွာ အန္တော စ ဗဟိ စ ဝါတံ အပရိဂ္ဂဟေတွာ ပုရိမနယေနေဝ ဝေဂေန ဝေဂေန ဂဏေတဗ္ဗံ။ အန္တောပဝိသနဝါတေန ဟိ သဒ္ဓိံ စိတ္တံ ပဝေသယတော အဗ္ဘန္တရံ ဝါတဗ္ဘာဟတံ မေဒပူရိတံ ဝိယ ဟောတိ၊ ဗဟိနိက္ခမနဝါတေန သဒ္ဓိံ စိတ္တံ နီဟရတော ဗဟိဒ္ဓါ ပုထုတ္တာရမ္မဏေ စိတ္တံ ဝိက္ခိပတိ။ ဖုဋ္ဌောကာသေ ပန သတိံ ဌပေတွာ ဘာဝေန္တဿေဝ ဘာဝနာ သမ္ပဇ္ဇတိ။ တေန ဝုတ္တံ “အန္တော စ ဗဟိ စ ဝါတံ အပရိဂ္ဂဟေတွာ ပုရိမနယေနေဝ ဝေဂေန ဝေဂေန ဂဏေတဗ္ဗ”န္တိ။

ကီဝ စိရံ ပနေတံ ဂဏေတဗ္ဗန္တိ? ယာဝ ဝိနာ ဂဏနာယ အဿာသ-ပဿာသာရမ္မဏေ သတိ သန္တိဋ္ဌတိ။ ဗဟိ ဝိသဋဝိတက္ကဝိစ္ဆေဒံ ကတွာ အဿာသပဿာသာရမ္မဏေ သတိ သဏ္ဌာပနတ္ထံယေဝ ဟိ ဂဏနာတိ။

ဧဝံ ဂဏနာယ မနသိကတွာ အနုဗန္ဓနာယ မနသိကာတဗ္ဗံ၊ အနုဗန္ဓနာ နာမ ဂဏနံ ပဋိသံဟရိတွာ သတိယာ နိရန္တရံ အဿာသပဿာသာနံ အနုဂမနံ၊ တဉ္စ ခေါ န အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနာနုဂမနဝသေန။ ဗဟိနိက္ခမနဝါတဿ ဟိ နာဘိ အာဒိ၊ ဟဒယံ မဇ္ဈံ၊ နာသိကဂ္ဂံ ပရိယောသာနံ။ အဗ္ဘန္တရပဝိသန-ဝါတဿ နာသိကဂ္ဂံ အာဒိ၊ ဟဒယံ မဇ္ဈံ၊ နာဘိ ပရိယောသာနံ။ တဉ္စဿ အနုဂစ္ဆတော ဝိက္ခေပဂတံ စိတ္တံ သာရဒ္ဓါယ[1] စေဝ ဟောတိ ဣဉ္ဇနာယ စ။ ယထာဟ—

“အဿာသာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ သတိယာ အနုဂစ္ဆတော အဇ္ဈတ္တံ ဝိက္ခေပဂတေန စိတ္တေန ကာယောပိ စိတ္တမ္ပိ သာရဒ္ဓါ စ ဟောန္တိ ဣဉ္ဇိတာ စ ဖန္ဒိတာ စ။ ပဿာသာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ သတိယာ အနုဂစ္ဆတော ဗဟိဒ္ဓါ ဝိက္ခေပဂတေန စိတ္တေန ကာယောပိ စိတ္တမ္ပိ သာရဒ္ဓါ စ ဟောန္တိ ဣဉ္ဇိတာ စ ဖန္ဒိတာ စာ”တိ[2]။

တသ္မာ အနုဗန္ဓနာယ မနသိကရောန္တေန န အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနဝသေန မနသိကာတဗ္ဗံ၊ အပိစ ခေါ ဖုသနာဝသေန စ ဌပနာဝသေန စ မနသိကာတဗ္ဗံ။

၁-သာရမ္ဘာယ (သီ၊ သျာ) ၂-ခု ၉-၁၆၅-ပိဋ္ဌေ။

ဂဏနာနုဗန္ဓနာဝသေန ဝိယ ဟိ ဖုသနာဌပနာဝသေန ဝိသုံ မနသိကာရော နတ္ထိ။ ဖုဋ္ဌဖုဋ္ဌဋ္ဌာနေယေဝ ပန ဂဏေန္တော ဂဏနာယ စ ဖုသနာယ စ မနသိ ကရောတိ၊ တတ္ထေဝ ဂဏနံ ပဋိသံဟရိတွာ တေ သတိယာ အနုဗန္ဓန္တော အပ္ပနာဝသေန စ စိတ္တံ ဌပေန္တော “အနုဗန္ဓနာယ စ ဖုသနာယ စ ဌပနာယစ မနသိ ကရောတီ”တိ ဝုစ္စတိ။ သွာယမတ္ထော **အဋ္ဌကထာယံ** ဝုတ္တပင်္ဂုဠဒေါဝါရိကောပမာဟိ, **ပဋိသမ္ဘိဒါယံ** ဝုတ္တကကစောပမာယ စ ဝေဒိတဗ္ဗော။

တတြာယံ ပင်္ဂုဠောပမာ—သေယျထာပိ ပင်္ဂုဠော ဒေါလာယ ကီဠတံ မာတာပုတ္တာနံ ဒေါလံ ခိပိတွာ တတ္ထေဝ ဒေါလတ္ထမ္ဘမူလေ နိသိန္နော ကမေန အာဂစ္ဆန္တဿ စ ဂစ္ဆန္တဿ စ ဒေါလာဖလကဿ ဥဘော ကောဋိယော မဇ္ဈဉ္စ ပဿတိ၊ န စ ဥဘောကောဋိမဇ္ဈာနံ ဒဿနတ္ထံ ဗျာဝဋော ဟောတိ။ ဧဝမေဝါယံ ဘိက္ခု သတိဝသေန ဥပနိဗန္ဓနတ္ထမ္ဘမူလေ ဌတွာ အဿာသပဿာသဒေါလံ ခိပိတွာ တတ္ထေဝ နိမိတ္တေ သတိယာ နိသိန္နော ကမေန အာဂစ္ဆန္တာနဉ္စ ဂစ္ဆန္တာနဉ္စ ဖုဋ္ဌဋ္ဌာနေ အဿာသပဿာသာနံ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ သတိယာ အနုဂစ္ဆန္တော တတ္ထ စ စိတ္တံ ဌပေန္တော ပဿတိ၊ န စ တေသံ ဒဿနတ္ထံ ဗျာဝဋော ဟောတိ။ အယံ ပင်္ဂုဠောပမာ။

အယံ ပန ဒေါဝါရိကောပမာ—သေယျထာပိ ဒေါဝါရိကော နဂရဿ အန္တော စ ဗဟိ စ ပုရိသေ “ကော တွံ၊ ကုတော ဝါ အာဂတော၊ ကုဟိံ ဝါ ဂစ္ဆသိ၊ ကိံ ဝါ တေ ဟတ္ထေ”တိ န ဝီမံသတိ၊ န ဟိ တဿ တေ ဘာရာ။ ဒွါရပ္ပတ္တံ ဒွါရပ္ပတ္တံယေဝ ပန ဝီမံသတိ။ ဧဝမေဝ ဣမဿ ဘိက္ခုနော အန္တော ပဝိဋ္ဌဝါတာ စ ဗဟိ နိက္ခန္တဝါတာ စ န ဘာရာ ဟောန္တိ၊ ဒွါရပ္ပတ္တာ ဒွါရပ္ပတ္တာယေဝ ဘာရာတိ။ အယံ ဒေါဝါရိကောပမာ။

ကကစောပမာ ပန အာဒိတော ပဘုတိ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဝုတ္တဉှေတံ—

“နိမိတ္တံ အဿာသပဿာသာ၊ အနာရမ္မဏမေကစိတ္တဿ။
အဇာနတော စ တယော ဓမ္မေ၊ ဘာဝနာ နုပလဗ္ဘတိ။

နိမိတ္တံ အဿာသပဿာသာ၊ အနာရမ္မဏမေကစိတ္တဿ။
ဇာနတော စ[၁] တယော ဓမ္မေ၊ ဘာဝနာ ဥပလဗ္ဘတီ”တိ။

ကထံ ဣမေ တယော ဓမ္မာ ဧကစိတ္တဿ အာရမ္မဏာ[၂] န ဟောန္တိ၊ န စိမေ တယော ဓမ္မာ အဝိဒိတာ ဟောန္တိ၊ န စ စိတ္တံ ဝိက္ခေပံ ဂစ္ဆတိ၊ ပဓာနဉ္စ ပညာယတိ၊ ပယောဂဉ္စ သာဓေတိ၊ ဝိသေသမဓိဂစ္ဆတိ? သေယျထာပိ ရုက္ခော

၁-ဇာနတောဝ (က) ၂-အာရမ္မဏံ (သျာ၊ က)

သမေ ဘူမိဘာဂေ နိက္ခိတ္တော၊ တမေနံ ပုရိသော ကကစေန ဆိန္ဒေယျ၊ ရုက္ခေ ဖုဋ္ဌကကစဒန္တာနံ ဝသေန ပုရိသဿ သတိ ဥပဋ္ဌိတာ ဟောတိ၊ န အာဂတေ ဝါ ဂတေ ဝါ ကကစဒန္တေ မနသိ ကရောတိ၊ န အာဂတာ ဝါ ဂတာ ဝါ ကကစဒန္တာ အဝိဒိတာ ဟောန္တိ၊ ပဓာနဉ္စ ပညာယတိ၊ ပယောဂဉ္စ သာဓေတိ။

ယထာ ရုက္ခော သမေ ဘူမိဘာဂေ နိက္ခိတ္တော၊ ဧဝံ ဥပနိဗန္ဓနနိမိတ္တံ။ ယထာ ကကစဒန္တာ၊ ဧဝံ အဿာသပဿာသာ။ ယထာ ရုက္ခေ ဖုဋ္ဌကကစဒန္တာနံ ဝသေန ပုရိသဿ သတိ ဥပဋ္ဌိတာ ဟောတိ၊ န အာဂတေ ဝါ ဂတေ ဝါ ကကစဒန္တေ မနသိ ကရောတိ၊ န အာဂတာ ဝါ ဂတာ ဝါ ကကစဒန္တာ အဝိဒိတာ ဟောန္တိ၊ ပဓာနဉ္စ ပညာယတိ၊ ပယောဂဉ္စ သာဓေတိ၊ ဧဝမေဝ ဘိက္ခု နာသိကဂ္ဂေ ဝါ မုခနိမိတ္တေ ဝါ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ နိသိန္နော ဟောတိ၊ န အာဂတေ ဝါ ဂတေ ဝါ အဿာသပဿာသေ မနသိ ကရောတိ၊ န အာဂတာ ဝါ ဂတာ ဝါ အဿာသပဿာသာ အဝိဒိတာ ဟောန္တိ၊ ပဓာနဉ္စ ပညာယတိ၊ ပယောဂဉ္စ သာဓေတိ၊ ဝိသေသမဓိဂစ္ဆတိ။

ပဓာနန္တိ ကတမံ **ပဓာနံ၊** အာရဒ္ဓဝီရိယဿ ကာယောပိ စိတ္တမ္ပိ ကမ္မနိယံ ဟောတိ၊ ဣဒံ ပဓာနံ။ ကတမော **ပယောဂေါ၊** အာရဒ္ဓဝီရိယဿ ဥပက္ကိလေသာ ပဟီယန္တိ၊ ဝိတက္ကာ ဝူပသမန္တိ၊ အယံ ပယောဂေါ။ ကတမော **ဝိသေသော၊** အာရဒ္ဓဝီရိယဿ သညောဇနာ ပဟီယန္တိ၊ အနုသယာ ဗျန္တီ ဟောန္တိ၊ အယံ ဝိသေသော။ ဧဝံ ဣမေ တယော ဓမ္မာ ဧကစိတ္တဿ အာရမ္မဏာ န ဟောန္တိ၊ န စိမေ တယော ဓမ္မာ အဝိဒိတာ ဟောန္တိ၊ န စ စိတ္တံ ဝိက္ခေပံ ဂစ္ဆတိ၊ ပဓာနဉ္စ ပညာယတိ၊ ပယောဂဉ္စ သာဓေတိ၊ ဝိသေသမဓိဂစ္ဆတိ။

အာနာပါနဿတိ ယဿ၊ ပရိပုဏ္ဏာ သုဘာဝိတာ။
အနုပုဗ္ဗံ ပရိစိတာ၊ ယထာ ဗုဒ္ဓေန ဒေသိတာ။
သော ဣမံ လောကံ ပဘာသေတိ၊ အဗ္ဘာ မုတ္တောဝ စန္ဒိမာ''တိ[၁]။

အယံ ကကစောပမာ။ ဣဓ ပနဿ အာဂတာဂတဝသေန အမနသိကာရမတ္တမေဝ ပယောဇနန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ ကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိကရောတော ကဿစိ နစိရေနေဝ နိမိတ္တဉ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အဝသေသဈာနင်္ဂပဋိမဏ္ဍိတာ အပ္ပနာသင်္ခါတာ ဌပနာ စ သမ္ပဇ္ဇတိ။ ကဿစိ ပန ဂဏနာဝသေနေဝ မနသိကာရကာလတော ပဘုတိ အနုက္ကမတော ဩဠာရိကအဿာသပဿာသနိရောဓဝသေန ကာယဒရထေ ဝူပသန္တေ ကာယောပိ စိတ္တမ္ပိ လဟုကံ ဟောတိ၊ သရီရံ အာကာသေ

၁-ခု ၉-၁၆၉-၁၇၀-ပိဋ္ဌေသု။

လဆ်နာကာရပ္ပတ္တံ ဝိယ ဟောတိ။ ယထာ သာရဒ္ဓကာယဿ မဉ္စေ ဝါ ပီဌေ ဝါ နိသီဒတော မဉ္စပီဌံ ဩနမတိ ဝိကူဇတိ၊ ပစ္စတ္ထရဏံ ဝလိံ ဂဏှာတိ။ အသာရဒ္ဓ-ကာယဿ ပန နိသီဒတော နေဝ မဉ္စပီဌံ ဩနမတိ န ဝိကူဇတိ၊ န ပစ္စတ္ထရဏံ ဝလိံ ဂဏှာတိ၊ တူလပိစုပူရိတံ ဝိယ မဉ္စပီဌံ ဟောတိ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ အသာရဒ္ဓေါ ကာယော လဟုကော ဟောတိ၊ ဧဝမေဝ ဂဏနာဝသေန မနသိကာရကာလတော ပဘုတိ အနုက္ကမတော ဩဠာရိကအဿာသပဿာသ-နိရောဓဝသေန ကာယဒရထေ ဝူပသန္တေ ကာယောပိ စိတ္တမ္ပိ လဟုကံ ဟောတိ၊ သရီရံ အာကာသေ လဆ်နာကာရပ္ပတ္တံ ဝိယ ဟောတိ။

တဿ ဩဠာရိကေ အဿာသပဿာသေ နိရုဒ္ဓေ သုခုမအဿာသ-ပဿာသနိမိတ္တာရမ္မဏံ စိတ္တံ ပဝတ္တတိ၊ တသ္မိမ္ပိ နိရုဒ္ဓေ အပရာပရံ တတော သုခုမတရသုခုမတမနိမိတ္တာရမ္မဏံ[1] ပဝတ္တတိယေဝ။ ကထံ? ယထာ ပုရိသော မဟတိယာ လောဟသလာကာယ ကံသတာဠံ အာကောဋေယျ၊ ဧကပ္ပဟာရေန မဟာသဒ္ဒေါ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ တဿ ဩဠာရိကသဒ္ဒါရမ္မဏံ စိတ္တံ ပဝတ္တေယျ၊ နိရုဒ္ဓေ ဩဠာရိကေ သဒ္ဒေ အထ ပစ္ဆာ သုခုမသဒ္ဒနိမိတ္တာရမ္မဏံ, တသ္မိမ္ပိ နိရုဒ္ဓေ အပရာပရံ တတော သုခုမတရသုခုမတမသဒ္ဒနိမိတ္တာရမ္မဏံ စိတ္တံ ပဝတ္တတေဝ၊ ဧဝံ့ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ "သေယျထာပိ ကံသေ အာကောဋိတေ"တိ[2] ဝိတ္ထာရော။

ယထာ ဟိ အညာနိ ကမ္မဋ္ဌာနာနိ ဥပရူပရိ ဝိဘူတာနိ ဟောန္တိ၊ န တထာ ဣဒံ။ ဣဒံ ပန ဥပရူပရိ ဘာဝေန္တဿ ဘာဝေန္တဿ သုခုမတ္တံ ဂစ္ဆတိ၊ ဥပဋ္ဌာနမ္ပိ န ဥပဂစ္ဆတိ။ ဧဝံ အနုပဋ္ဌဟန္တေ ပန တသ္မိံ န တေန ဘိက္ခုနာ ဥဋ္ဌာယာသနာ စမ္မခဏ္ဍံ ပပ္ဖောဋေတွာ ဂန္တဗ္ဗံ။ ကိံ ကာတဗ္ဗံ၊ "အာစရိယံ ပုစ္ဆိဿာမီ"တိ ဝါ "နဋ္ဌံ ဒါနိ မေ ကမ္မဋ္ဌာန"န္တိ ဝါ န ဝုဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ ဣရိယာပထံ ဝိကောပေတွာ ဂစ္ဆတော ဟိ ကမ္မဋ္ဌာနံ နဝနဝမေဝ ဟောတိ။ တသ္မာ ယထာနိသိန္နေနေဝ ဒေသတော အာဟရိတဗ္ဗံ။

တတြာယံ အာဟရဏူပါယော—တေန ဟိ ဘိက္ခုနာ ကမ္မဋ္ဌာနဿ အနုပဋ္ဌဟနဘာဝံ ဉတွာ ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခိတဗ္ဗံ "ဣမေ အဿာသပဿာသာ နာမ ကတ္ထ အတ္ထိ, ကတ္ထ နတ္ထိ, ကဿ ဝါ အတ္ထိ, ကဿ ဝါ နတ္ထီ"တိ။ အထေဝံ ပဋိသဉ္စိက္ခတာ ဣမေ အန္တောမာတုကုစ္ဆိယံ နတ္ထိ၊ ဥဒကေ နိမုဂ္ဂါနံ နတ္ထိ၊ တထာ အသညီဘူတာနံ, မတာနံ, စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာပန္နာနံ, ရူပါရူပဘဝသမင်္ဂီနံ,

နိရောဓသမာပန္နာနန္တိ ဥတွာ ဧဝံ အတ္တနာဝ အတ္တာ ပဋိစောဒေတဗ္ဗော “နနု တွံ ပဏ္ဍိတ နေဝ မာတုကုစ္ဆိဂတော, န ဥဒကေ နိမုဂ္ဂေါ, န အသညီဘူတော, န မတော, န စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာပန္နော, န ရူပါရူပဘဝသမင်္ဂီ, န နိရောဓသမာပန္နော၊ အတ္ထိယေဝ တေ အဿာသပဿာသာ၊ မန္ဒပညတာယ ပန ပရိဂ္ဂဟေတုံ န သက္ကောသီ”တိ။ အထာနေန ပကတိဖုဋ္ဌဝသေနေဝ စိတ္တံ ဌပေတွာ မနသိကာရော ပဝတ္တေတဗ္ဗော။ ဣမေ ဟိ ဒီဃနာသိကဿ နာသာပုဋံ ဃဋ္ဋေန္တာ ပဝတ္တန္တိ၊ ရဿနာသိကဿ ဥတ္တရောဋ္ဌံ။ တသ္မာနေန ဣမံ နာမ ဌာနံ ဃဋ္ဋေန္တီတိ နိမိတ္တံ ပဋ္ဌပေတဗ္ဗံ။ ဣမမေဝ ဟိ အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ ဘဂဝတာ “နာဟံ ဘိက္ခဝေ မုဋ္ဌဿတိဿ အသမ္ပဇာနဿ အာနာပါနဿတိဘာဝနံ ဝဒါမီ”တိ။ ကိဉ္စာပိ ဟိ ယံကိဉ္စိ ကမ္မဋ္ဌာနံ သတဿ သမ္ပဇာနဿေဝ သမ္ပဇ္ဇတိ၊ ဣတော အညံ ပန မနသိကရောန္တဿ ပါကဋံ ဟောတိ။ ဣဒံ ပန အာနာပါနဿတိကမ္မဋ္ဌာနံ ဂရုကံ ဂရုကဘာဝနံ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓပုတ္တာနံ မဟာပုရိသာနမေဝ မနသိကာရဘူမိဘူတံ၊ န စေဝ ဣတ္တရံ န စ ဣတ္တရသတ္တသမာသေဝိတံ။ ယထာ ယထာ မနသိ ကရီယတိ၊ တထာ တထာ သန္တဉ္စေဝ ဟောတိ သုခုမဉ္စ။ တသ္မာ ဧတ္ထ ဗလဝတီ သတိ စ ပညာ စ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ။

ယထာ ဟိ မဋ္ဌသာဋကဿ[1] တုန္နကရဏကာလေ သူစိပိ သုခုမာ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ, သူစိပါသဝေဓနမ္ပိ တတော သုခုမတရံ၊ ဧဝမေဝ မဋ္ဌသာဋကသဒိသဿ ဣမဿ ကမ္မဋ္ဌာနဿ ဘာဝနာကာလေ သူစိပဋိဘာဂါ သတိပိ သူစိပါသဝေဓနပဋိဘာဂါ တံသမ္ပယုတ္တာ ပညာပိ ဗလဝတီ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ။ တာဟိ စ ပန သတိပညာဟိ သမန္နာဂတေန ဘိက္ခုနာ န တေ အဿာသပဿာသာ အညတြ ပကတိဖုဋ္ဌောကာသာ ပရိယေသိတဗ္ဗာ။

ယထာ ပန ကဿကော ကသိံ ကသိတွာ ဗလိဗဒ္ဒေ မုဉ္စိတွာ ဂေါစရာဘိမုခေ ကတွာ ဆာယာယ နိသိန္နော ဝိဿမေယျ၊ အထဿ တေ ဗလိဗဒ္ဒါ ဝေဂေန အဋဝိံ ပဝိသေယျုံ။ ယော ဟောတိ ဆေကော ကဿကော၊ သော ပုန တေ ဂဟေတွာ ယောဇေတုကာမော န တေသံ အနုပဒံ ဂန္တွာ အဋဝိံ အာဟိဏ္ဍတိ၊ အထ ခေါ ရသ္မိဉ္စ ပတောဒဉ္စ ဂဟေတွာ ဥဇုကမေဝ တေသံ နိပါတတိတ္ထံ ဂန္တွာ နိသီဒတိ ဝါ နိပဇ္ဇတိ ဝါ။ အထ တေ ဂေါဏေ ဒိဝသဘာဂံ စရိတွာ နိပါတတိတ္ထံ ဩတရိတွာ နှတွာ စ ပိဝိတွာ စ ပစ္စုတ္တရိတွာ ဌိတေ ဒိသွာ ရသ္မိယာ ဗန္ဓိတွာ ပတောဒေန ဝိဇ္ဈန္တော အာနေတွာ ယောဇေတွာ ပုန ကမ္မံ ကရောတိ။ ဧဝမေဝ တေန ဘိက္ခုနာ န တေ အဿာသပဿာသာ

၁-ပဋ္ဋသာဋကဿ (သီ)

အညတြ ပကတိဖုဋ္ဌောကာသာ ပရိယေသိတဗ္ဗာ၊ သတိရသ္မိံ ပန ပညာပတောဒဉ္စ ဂဟေတွာ ပကတိဖုဋ္ဌောကာသေ စိတ္တံ ဌပေတွာ မနသိကာရော ပဝတ္တေတဗ္ဗော။ ဧဝဉ္ဟိဿ မနသိကရောတော နစိရဿေဝ တေ ဥပဋ္ဌဟန္တိ နိပါတတိတ္ထေ ဝိယ ဂေါဏာ။ တတော တေန သတိရသ္မိယာ ဗန္ဓိတွာ တသ္မိံယေဝ ဌာနေ ယောဇေတွာ ပညာပတောဒေန ဝိဇ္ဈန္တေန ပုန ကမ္မဋ္ဌာနံ အနုယုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ တဿေဝမနုယုဉ္ဇတော နစိရဿေဝ နိမိတ္တံ ဥပဋ္ဌာတိ။ တံ ပနေတံ န သဗ္ဗေသံ ဧကသဒိသံ ဟောတိ၊ အပိစ ခေါ ကဿစိ သုခသမ္ဖဿံ ဥပ္ပါဒယမာနော တူလပိစု ဝိယ ကပ္ပာသပိစု ဝိယ ဝါတဓာရာ ဝိယ စ ဥပဋ္ဌာတီတိ ဧကစ္စေ အာဟု။

အယံ ပန **အဋ္ဌကထာဝိနိစ္ဆယော**—ဣဒဉ္ဟိ ကဿစိ တာရကရူပံ ဝိယ မဏိဂုဠိကာ ဝိယ မုတ္တာဂုဠိကာ ဝိယ စ, ကဿစိ ခရသမ္ဖဿံ ဟုတွာ ကပ္ပာသဋ္ဌိ ဝိယ သာရဒါရုသူစိ ဝိယ စ, ကဿစိ ဒီဃပါမင်္ဂသုတ္တံ ဝိယ ကုသုမဒါမံ ဝိယ ဓူမသိခါ ဝိယ စ, ကဿစိ ဝိတ္ထတမက္ကဋကသုတ္တံ ဝိယ ဝလာဟကပဋလံ ဝိယ ပဒုမပုပ္ဖံ ဝိယ ရထစက္ကံ ဝိယ စန္ဒမဏ္ဍလံ ဝိယ သူရိယမဏ္ဍလံ ဝိယ စ ဥပဋ္ဌာတိ၊ တဉ္စ ပနေတံ ယထာ သမ္ဗဟုလေသု ဘိက္ခူသု သုတ္တန္တံ သဇ္ဈာယိတွာ နိသိန္နေသု ဧကေန ဘိက္ခုနာ "တုမှာကံ ကီဒိသံ ဟုတွာ ဣဒံ သုတ္တံ ဥပဋ္ဌာတီ"တိ ဝုတ္တေ ဧကော "မယှံ မဟတီ ပဗ္ဗတေယျာ နဒီ ဝိယ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတီ"တိ အာဟ။ အပရော "မယှံ ဧကာ ဝနရာဇိ ဝိယ"။ အညော "မယှံ သီတစ္ဆာယော သာခါသမ္ပန္နော ဖလဘာရဘရိတရုက္ခော ဝိယာ"တိ။ တေသဉ္ဟိ တံ ဧကမေဝ သုတ္တံ သညာနာနတာယ နာနတော ဥပဋ္ဌာတိ။ ဧဝံ ဧကမေဝ ကမ္မဋ္ဌာနံ သညာနာနတာယ နာနတော ဥပဋ္ဌာတိ။ သညဇံ ဟိ ဧတံ သညာနိဒါနံ သညာပ္ပဘဝံ၊ တသ္မာ သညာနာနတာယ နာနတော ဥပဋ္ဌာတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဣမေ စ အညမေဝ အဿာသာရမ္မဏံ စိတ္တံ၊ အညံ ပဿာသာရမ္မဏံ၊ အညံ နိမိတ္တာရမ္မဏံ။ ယဿ ဟိ ဣမေ တယော ဓမ္မာ နတ္ထိ၊ တဿ ကမ္မဋ္ဌာနံ နေဝ အပ္ပနံ န ဥပစာရံ ပါပုဏာတိ။ ယဿ ပနိမေ တယော ဓမ္မာ အတ္ထိ၊ တဿေဝ ကမ္မဋ္ဌာနံ အပ္ပနဉ္စ ဥပစာရဉ္စ ပါပုဏာတိ။ ဝုတ္တဉ္စေတံ—

"နိမိတ္တံ အဿာသပဿာသာ၊ အနာရမ္မဏမေကစိတ္တဿ။
အဇာနတော စ တယော ဓမ္မေ၊ ဘာဝနာနုပလဗ္ဘတိ။

နိမိတ္တံ အဿာသပဿာသာ၊ အနာရမ္မဏမေကစိတ္တဿ။
ဇာနတော စ တယော ဓမ္မေ၊ ဘာဝနာ ဥပလဗ္ဘတီ"တိ။

ဧဝံ ဥပဋ္ဌိတေ ပန နိမိတ္တေ တေန ဘိက္ခုနာ အာစရိယဿန္တိကံ ဂန္တွာ အာရောစေတဗ္ဗံ “မယှံ ဘန္တေ ဧဝရူပံ နာမ ဥပဋ္ဌာတီ”တိ။ အာစရိယေန ပန “ဧတံ နိမိတ္တ”န္တိ ဝါ “န နိမိတ္တ”န္တိ ဝါ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ “ဧဝံ ဟောတိ အာဝုသော”တိ ဝတွာ ပန “ပုနပ္ပုနံ မနသိ ကရောဟီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ “နိမိတ္တ”န္တိ ဟိ ဝုတ္တေ ဝေါသာနံ အာပဇ္ဇေယျ၊ “န နိမိတ္တ”န္တိ ဝုတ္တေ နိရာသော ဝိသီဒေယျ။ တသ္မာ တဒုဘယမ္ပိ အဝတွာ မနသိကာရေယေဝ နိယောဇေတဗ္ဗောတိ။ ဧဝံ တာဝ **ဒီဃဘာဏကာ။ မဇ္ဈိမဘာဏကာ** ပနာဟု “နိမိတ္တမိဒံ အာဝုသော၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ ပုနပ္ပုနံ မနသိ ကရောဟိ သပ္ပုရိသာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗော”တိ။ အထာနေန နိမိတ္တေယေဝ စိတ္တံ ဌပေတဗ္ဗံ၊ ဧဝမဿာယံ ဣတော ပဘုတိ ဌပနာဝသေန ဘာဝနာ ဟောတိ။ ဝုတ္တဉ္စေတံ ပေါရာဏေဟိ—

“နိမိတ္တေ ဌပယံ စိတ္တံ၊ နာနာကာရံ ဝိဘာဝယံ။
ဓီရော အဿာသပဿာသေ၊ သကံ စိတ္တံ နိဗန္ဓတီ”တိ။

တဿေဝံ နိမိတ္တုပဋ္ဌာနတော ပဘုတိ နီဝရဏာနိ ဝိက္ခမ္ဘိတာနေဝ ဟောန္တိ၊ ကိလေသာ သန္နိသိန္နာဝ၊ သတိ ဥပဋ္ဌိတာယေဝ၊ စိတ္တံ သမာဟိတမေဝ။ ဒွီဟိ ဟိ အာကာရေဟိ စိတ္တံ သမာဟိတံ နာမ ဟောတိ ဥပစာရဘူမိယံ ဝါ နီဝရဏပ္ပဟာနေန, ပဋိလာဘဘူမိယံ ဝါ အင်္ဂပါတုဘာဝေန။ တတ္ထ **ဥပစာရ-ဘူမီ**တိ ဥပစာရသမာဓိ။ **ပဋိလာဘဘူမီ**တိ အပ္ပနာသမာဓိ။ တေသံ ကိံ နာနာကရဏံ၊ ဥပစာရသမာဓိ ကုသလဝီထိယံ ဇဝိတွာ ဘဝင်္ဂံ ဩတရတိ၊ အပ္ပနာသမာဓိ ဒိဝသဘာဂေ အပ္ပေတွာ နိသိန္နဿ ဒိဝသဘာဂမ္ပိ ကုသလ-ဝီထိယံ ဇဝတိ၊ န ဘဝင်္ဂံ ဩတရတိ။ ဣမေသု ဒွီသု သမာဓီသု နိမိတ္တ-ပါတုဘာဝေန ဥပစာရသမာဓိနာ သမာဟိတံ စိတ္တံ ဟောတိ။ အထာနေန တံ နိမိတ္တံ နေဝ ဝဏ္ဏတော မနသိကာတဗ္ဗံ၊ န လက္ခဏတော ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ။ အပိစ ခေါ ခတ္တိယမဟေသိယာ စက္ကဝတ္တိဂဗ္ဘော ဝိယ ကဿကေန သာလိယဝဂဗ္ဘော ဝိယ စ အပ္ပမတ္တေန ရက္ခိတဗ္ဗံ၊ ရက္ခိတံ ဟိဿ ဖလဒံ ဟောတိ။

နိမိတ္တံ ရက္ခတော လဒ္ဓ,ပရိဟာနိ န ဝိဇ္ဇတိ။
အာရက္ခမှိ အသန္တမှိ၊ လဒ္ဓံ လဒ္ဓံ ဝိနဿတီတိ။

တတြာယံ **ရက္ခဏူပါယော**—တေန ဘိက္ခုနာ အာဝါသော ဂေါစရော ဘဿံ ပုဂ္ဂလော ဘောဇနံ ဥတု ဣရိယာပထောတိ ဣမာနိ သတ္တ အသပ္ပါယာနိ ဝဇ္ဇေတွာ တာနေဝ သတ္တ သပ္ပါယာနိ သေဝန္တေန ပုနပ္ပုနံ တံ နိမိတ္တံ မနသိကာတဗ္ဗံ။

ဧဝံ သပ္ပါယသေဝနေန နိမိတ္တံ ထိရံ ကတွာ ဝုဍ္ဎိံ ဝိရူဠှိံ ဂမယိတွာ ဝတ္ထုဝိသဒကိရိယာ, ဣန္ဒြိယသမတ္တပဋိပါဒနတာ, နိမိတ္တကုသလတာ, ယသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ ပဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တပဂ္ဂဏှနာ, ယသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တနိဂ္ဂဏှနာ, ယသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ သမ္ပဟံသေတဗ္ဗံ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တသမ္ပဟံသနာ, ယသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ အဇ္ဈုပေက္ခိတဗ္ဗံ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တအဇ္ဈုပေက္ခနာ, အသမာဟိတပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနာ, သမာဟိတပုဂ္ဂလသေဝနာ, တဒဓိမုတ္တတာတိ ဣမာနိ ဒသ အပ္ပနာကောသလ္လာနိ အဝိဇဟန္တေန ယောဂေါ ကရဏီယော။

တဿေဝံ အနုယုတ္တဿ ဝိဟရတော "ဣဒါနိ အပ္ပနာ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီ"တိ ဘဝင်္ဂံ ဝိစ္ဆိန္ဒိတွာ နိမိတ္တာရမ္မဏံ မနောဒွါရာဝဇ္ဇနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တသ္မိံ နိရုဒ္ဓေ တဒေဝါရမ္မဏံ ဂဟေတွာ စတ္တာရိ ပဉ္စ ဝါ ဇဝနာနိ၊ ယေသံ ပဌမံ ပရိကမ္မံ၊ ဒုတိယံ ဥပစာရံ၊ တတိယံ အနုလောမံ၊ စတုတ္ထံ ဂေါတြဘု၊ ပဉ္စမံ အပ္ပနာစိတ္တံ။ ပဌမံ ဝါ ပရိကမ္မဉ္စေဝ ဥပစာရဉ္စ၊ ဒုတိယံ အနုလောမံ၊ တတိယံ ဂေါတြဘု၊ စတုတ္ထံ အပ္ပနာစိတ္တန္တိ ဝုစ္စတိ။ စတုတ္ထမေဝ ဟိ ပဉ္စမံ ဝါ အပ္ပေတိ၊ န ဆဋ္ဌံ သတ္တမံ ဝါ, အာသန္နဘဝင်္ဂပါတတ္တာ။

အာဘိဓမ္မိကဂေါဒတ္တတ္ထေရော ပနာဟ "အာသေဝနပစ္စယေန ကုသလာ ဓမ္မာ ဗလဝန္တော ဟောန္တိ၊ တသ္မာ ဆဋ္ဌံ သတ္တမံ ဝါ အပ္ပေတီ"တိ။ တံ **အဋ္ဌကထာသု** ပဋိက္ခိတ္တံ။ တတ္ထ ပုဗ္ဗာဘာဂစိတ္တာနိ ကာမာဝစရာနိ ဟောန္တိ၊ အပ္ပနာစိတ္တံ ပန ရူပါဝစရံ။ ဧဝမနေန ပဉ္စင်္ဂဝိပ္ပဟီနံ ပဉ္စင်္ဂသမန္နာဂတံ ဒသလက္ခဏသမ္ပန္နံ တိဝိဓကလျာဏံ ပဌမဇ္ဈာနံ အဓိဂတံ ဟောတိ။ သော တသ္မိံယေဝါရမ္မဏေ ဝိတက္ကာဒယော ဝူပသမေတွာ ဒုတိယတတိယစတုတ္ထဇ္ဈာနာနိ ပါပုဏာတိ။ ဧတ္တာဝတာ စ ဌပနာဝသေန ဘာဝနာယ ပရိယောသာနပ္ပတ္တော ဟောတိ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပကထာ၊ ဝိတ္ထာရော ပန ဣစ္ဆန္တေန **ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ** ဂဟေတဗ္ဗော။

ဧဝံ ပတ္တစတုတ္ထဇ္ဈာနော ပနေတ္ထ ဘိက္ခု သလ္လက္ခဏာဝိဝဋ္ဋနာဝသေန ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝဍ္ဎေတွာ ပါရိသုဒ္ဓိံ ပတ္တုကာမော တဒေဝ ဈာနံ အာဝဇ္ဇနသမာပဇ္ဇနအဓိဋ္ဌာနဝုဋ္ဌာနပစ္စဝေက္ခဏာသင်္ခါတေဟိ ပဉ္စဟာကာရေဟိ ဝသိပ္ပတ္တံ ပဂုဏံ ကတွာ အရူပပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဝါ ရူပံ, ရူပပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဝါ အရူပန္တိ ရူပါရူပံ ပရိဂ္ဂဟေတွာ ဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေတိ။ ကထံ? သော ဟိ ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ ဈာနင်္ဂါနိ ပရိဂ္ဂဟေတွာ တေသံ နိဿယံ ဟဒယဝတ္ထုံ တံနိဿယာနိ စ ဘူတာနိ တေသဉ္စ နိဿယံ

သကလမ္ပိ ကရဇကာယံ ပဿတိ၊ တတော "ဈာနင်္ဂါနိ အရူပံ၊ ဝတ္ထာဒီနိ ရူပ"န္တိ ရူပါရူပံ ဝဝတ္ထပေတိ။

အထ ဝါ သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌဟိတွာ ကေသာဒီသု ကောဋ္ဌာသေသု ပထဝီဓာတုအာဒိဝသေန စတ္တာရိ ဘူတာနိ တံနိဿိတရူပါနိ စ ပရိဂ္ဂဟေတွာ ယထာပရိဂ္ဂဟိတရူပါရမ္မဏံ ယထာပရိဂ္ဂဟိတရူပဝတ္ထုဒွါရာရမ္မဏံ ဝါ သသမ္ပယုတ္တဓမ္မံ ဝိညာဏဉ္စ ပဿတိ၊ တတော "ဘူတာဒီနိ ရူပံ၊ သသမ္ပယုတ္တဓမ္မံ ဝိညာဏံ အရူပ"န္တိ ဝဝတ္ထပေတိ။

အထ ဝါ သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌဟိတွာ အဿာသပဿာသာနံ သမုဒယော ကရဇကာယော စ စိတ္တဉ္စာတိ ပဿတိ။ ယထာ ဟိ ကမ္မာရဂဂ္ဂရိယာ ဓမမာနာယ ဘသ္တဉ္စ ပုရိသဿ စ တဇ္ဇံ ဝါယာမံ ပဋိစ္စ ဝါတော သဉ္စရတိ၊ ဧဝမေဝ ကာယဉ္စ စိတ္တဉ္စ ပဋိစ္စ အဿာသပဿာသာတိ။ တတော အဿာသပဿာသေ စ ကာယဉ္စ ရူပံ၊ စိတ္တဉ္စ တံသမ္ပယုတ္တဓမ္မေ စ အရူပန္တိ ဝဝတ္ထပေတိ။

ဧဝံ နာမရူပံ ဝဝတ္ထပေတွာ တဿ ပစ္စယံ ပရိယေသတိ၊ ပရိယေသန္တော စ တံ ဒိသွာ တီသုပိ အဒ္ဓါသု နာမရူပဿ ပဝတ္တိံ အာရဗ္ဘ ကင်္ခံ ဝိတရတိ၊ ဝိတိဏ္ဏကင်္ခော ကလာပသမ္မသနဝသေန တိလက္ခဏံ အာရောပေတွာ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာယ ပုဗ္ဗဘာဂေ ဥပ္ပန္နေ ဩဘာသာဒယော ဒသ ဝိပဿနုပက္ကိလေသေ ပဟာယ ဥပက္ကိလေသဝိမုတ္တံ ပဋိပဒါဉာဏံ "မဂ္ဂေါ"တိ ဝဝတ္ထပေတွာ ဥဒယံ ပဟာယ ဘင်္ဂါနုပဿနံ ပတွာ နိရန္တရံ ဘင်္ဂါနုပဿနေန ဘယတော ဥပဋ္ဌိတေသု သဗ္ဗသင်္ခါရေသု နိဗ္ဗိန္ဒန္တော ဝိရဇ္ဇန္တော ဝိမုစ္စန္တော ယထာက္ကမံ စတ္တာရော အရိယမဂ္ဂေ ပါပုဏိတွာ အရဟတ္တဖလေ ပတိဋ္ဌာယ ဧကူနဝီသတိဘေဒဿ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏဿ ပရိယန္တပ္ပတ္တော သဒေဝကဿ လောကဿ အဂ္ဂဒက္ခိဏေယျော ဟောတိ။ ဧတ္တာဝတာ စဿ ဂဏနံ အာဒိံ ကတွာ ဝိပဿနာပရိယောသာနာ အာနာပါနဿတိသမာဓိဘာဝနာ စ သမတ္တာ ဟောတီတိ။

အယံ သဗ္ဗာကာရတော ပဌမစတုက္ကဝဏ္ဏနာ။

ဣတရေသု ပန တီသု စတုက္ကေသု ယသ္မာ ဝိသုံ ကမ္မဋ္ဌာနဘာဝနာနယော နာမ နတ္ထိ၊ တသ္မာ အနုပဒဝဏ္ဏနာနယေနေဝ နေသံ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ပီတိပ္ပဋိသံဝေဒီ**တိ ပီတိံ ပဋိသံဝိဒိတံ ကရောန္တော ပါကဋံ ကရောန္တော အဿသိဿာမိ ပဿသိဿာမီတိ သိက္ခတိ။ တတ္ထ ဒွီဟာကာရေဟိ ပီတိ ပဋိသံဝိဒိတာ ဟောတိ အာရမ္မဏတော စ အသမ္မောဟတော စ။

ကထံ အာရမ္မဏတော ပီတိ ပဋိသံဝိဒိတာ ဟောတိ?—သပ္ပီတိကေ ဒွေ ဈာနေ သမာပဇ္ဇတိ၊ တဿ သမာပတ္တိက္ခဏေ ဈာနပဋိလာဘေန အာရမ္မဏတော ပီတိ ပဋိသံဝိဒိတာ ဟောတိ, အာရမ္မဏဿ ပဋိသံဝိဒိတတ္တာ။

ကထံ အသမ္မောဟတော?—သပ္ပီတိကေ ဒွေ ဈာနေ သမာပဇ္ဇိတွာ ဝုဋ္ဌာယ ဈာနသမ္ပယုတ္တကပီတိံ ခယတော ဝယတော သမ္မသတိ၊ တဿ ဝိပဿနာက္ခဏေ လက္ခဏပဋိဝေဓေန အသမ္မောဟတော ပီတိ ပဋိသံဝိဒိတာ ဟောတိ။ ဝုတ္တဉှေတံ **ပဋိသမ္ဘိဒါယံ**—

ဒီဃံ အဿာသဝသေန စိတ္တဿ ဧကဂ္ဂတံ အဝိက္ခေပံ ပဇာနတော သတိ ဥပဋ္ဌိတာ ဟောတိ၊ တာယ သတိယာ တေန ဉာဏေန သာ ပီတိ ပဋိသံဝိဒိတာ ဟောတိ။ ဒီဃံ ပဿာသဝသေန။ပ။ ရဿံ အဿာသ-ဝသေန။ ရဿံ ပဿာသဝသေန။ သဗ္ဗကာယပ္ပဋိသံဝေဒီ အဿာသ-ဝသေန။ သဗ္ဗကာယပ္ပဋိသံဝေဒီ ပဿာသဝသေန။ ပဿမ္ဘယံ ကာယ-သင်္ခါရံ အဿာသဝသေန။ ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ ပဿာသဝသေန စိတ္တဿ ဧကဂ္ဂတံ အဝိက္ခေပံ ပဇာနတော သတိ ဥပဋ္ဌိတာ ဟောတိ၊ တာယ သတိယာ တေန ဉာဏေန သာ ပီတိ ပဋိသံဝိဒိတာ ဟောတိ၊ အာဝဇ္ဇတော သာ ပီတိ ပဋိသံဝိဒိတာ ဟောတိ၊ ဇာနတော။ ပဿတော။ ပစ္စဝေက္ခတော။ စိတ္တံ အဓိဋ္ဌဟတော။ သဒ္ဓါယ အဓိမုစ္စတော။ ဝီရိယံ ပဂ္ဂဏှတော။ သတိံ ဥပဋ္ဌာပယတော။ စိတ္တံ သမာဒဟတော။ ပညာယ ပဇာနတော။ အဘိညေယျံ အဘိဇာနတော။ ပရိညေယျံ ပရိဇာနတော။ ပဟာတဗ္ဗံ ပဇဟတော။ ဘာဝေတဗ္ဗံ ဘာဝယတော။ သစ္ဆိကာတဗ္ဗံ သစ္ဆိကရောတော သာ ပီတိ ပဋိသံဝိဒိတာ ဟောတိ။ ဧဝံ သာ ပီတိ ပဋိသံဝိဒိတာ ဟောတီတိ[၁]။

ဧတေနေဝ နယေန အဝသေသပဒါနိပိ အတ္ထတော ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ဣဒံ ပနေတ္ထ ဝိသေသမတ္တံ—တိဏ္ဏံ ဈာနာနံ ဝသေန သုခပဋိသံဝေဒိတာ စတုန္နမ္ပိ ဝသေန စိတ္တသင်္ခါရပဋိသံဝေဒိတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **စိတ္တသင်္ခါရော**တိ ဝေဒနာဒယော ဒွေ ခန္ဓာ။ **သုခပ္ပဋိသံဝေဒီ**ပဒေ စေတ္ထ ဝိပဿနာဘူမိဒဿနတ္ထံ "သုခန္တိ ဒွေ သုခါနိ ကာယိကဉ္စ သုခံ စေတသိကဉ္စာ"တိ **ပဋိသမ္ဘိဒါယံ** ဝုတ္တံ။ **ပဿမ္ဘယံ စိတ္တသင်္ခါရ**န္တိ ဩဠာရိကံ ဩဠာရိကံ စိတ္တသင်္ခါရံ ပဿမ္ဘေန္တော နိရောဓေန္တောတိ အတ္ထော။ သော ဝိတ္ထာရတော ကာယသင်္ခါရေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ အပိစေတ္ထ **ပီတိ**ပဒေ ပီတိသီသေန ဝေဒနာ ဝုတ္တာ။ **သုခ**ပဒေ သရူပေနေဝ

၁-ခု ၄-၁၀၅-ပိဋ္ဌေ။

ဝေဒနာ။ ဒွိသု စိတ္တသင်္ခါရပဒေသု "သညာ စ ဝေဒနာ စ စေတသိကာ ဧတေ ဓမ္မာ စိတ္တပဋိဗဒ္ဓါ စိတ္တသင်္ခါရာ"တိ[၁] ဝစနတော သညာသမ္ပယုတ္တာ ဝေဒနာတိ။ ဧဝံ ဝေဒနာနုပဿနာနယေန ဣဒံ စတုက္ကံ ဘာသိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တတိယစတုက္ကေပိ စတုန္နမ္ပိ ဈာနာနံ ဝသေန စိတ္တပဋိသံဝေဒိတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **အဘိပ္ပမောဒယံ စိတ္တ**န္တိ စိတ္တံ မောဒေန္တော ပမောဒေန္တော ဟာသေန္တော ပဟာသေန္တော အဿသိဿာမိ ပဿသိဿာမီတိ သိက္ခတိ။ တတ္ထ ဒွီဟာကာရေဟိ အဘိပ္ပမောဒော ဟောတိ သမာဓိဝသေန စ ဝိပဿနာဝသေန စ။

ကထံ သမာဓိဝသေန? သပ္ပီတိကေ ဒွေ ဈာနေ သမာပဇ္ဇတိ၊ သော သမာပတ္တိက္ခဏေ သမ္ပယုတ္တာယ ပီတိယာ စိတ္တံ အာမောဒေတိ ပမောဒေတိ။ ကထံ ဝိပဿနာဝသေန? သပ္ပီတိကေ ဒွေ ဈာနေ သမာပဇ္ဇိတွာ ဝုဋ္ဌာယ ဈာနသမ္ပယုတ္တကပီတိံ ခယတော ဝယတော သမ္မသတိ။ ဧဝံ ဝိပဿနာက္ခဏေ ဈာနသမ္ပယုတ္တကပီတိံ အာရမ္မဏံ ကတွာ စိတ္တံ အာမောဒေတိ ပမောဒေတိ။ ဧဝံ ပဋိပန္နော "အဘိပ္ပမောဒယံ စိတ္တံ အဿသိဿာမိ ပဿသိဿာမီတိ သိက္ခတီ"တိ ဝုစ္စတိ။

သမာဒဟံ စိတ္တန္တိ ပဌမဇ္ဈာနာဒိဝသေန အာရမ္မဏေ စိတ္တံ သမံ အာဒဟန္တော သမံ ဌပေန္တော၊ တာနိ ဝါ ပန ဈာနာနိ သမာပဇ္ဇိတွာ ဝုဋ္ဌာယ ဈာနသမ္ပယုတ္တကစိတ္တံ ခယတော ဝယတော သမ္မသတော ဝိပဿနာက္ခဏေ လက္ခဏပဋိဝေဓေန ဥပ္ပဇ္ဇတိ ခဏိကစိတ္တေကဂ္ဂတာ၊ ဧဝံ ဥပ္ပန္နာယ ခဏိကစိတ္တေကဂ္ဂတာယ ဝသေနပိ အာရမ္မဏေ စိတ္တံ သမံ အာဒဟန္တော သမံ ဌပေန္တော "သမာဒဟံ စိတ္တံ အဿသိဿာမိ ပဿသိဿာမီတိ သိက္ခတီ"တိ ဝုစ္စတိ။

ဝိမောစယံ စိတ္တန္တိ ပဌမဇ္ဈာနေန နီဝရဏေဟိ စိတ္တံ မောစေန္တော ဝိမောစေန္တော၊ ဒုတိယေန ဝိတက္ကဝိစာရေဟိ, တတိယေန ပီတိယာ, စတုတ္ထေန သုခဒုက္ခေဟိ စိတ္တံ မောစေန္တော ဝိမောစေန္တော။ တာနိ ဝါ ပန ဈာနာနိ သမာပဇ္ဇိတွာ ဝုဋ္ဌာယ ဈာနသမ္ပယုတ္တကစိတ္တံ ခယတော ဝယတော သမ္မသတိ။ သော ဝိပဿနာက္ခဏေ အနိစ္စာနုပဿနာယ နိစ္စသညာတော စိတ္တံ မောစေန္တော ဝိမောစေန္တော၊ ဒုက္ခာနုပဿနာယ သုခသညာတော, အနတ္တာနုပဿနာယ အတ္တသညာတော, နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာယ နန္ဒိတော, ဝိရာဂါနုပဿနာယ ရာဂတော, နိရောဓာနုပဿနာယ သမုဒယတော, ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာယ အာဒါနတော စိတ္တံ မောစေန္တော ဝိမောစေန္တော အဿသတိ စေဝ ပဿသတိ စ။ တေန

၁-ခု ၉-၁၀၇၊ မ ၁-၃၇၆-ပိဋ္ဌေသု။

ဝုတ္တံ “ဝိမောစယံ စိတ္တံ အဿသိဿာမိ ပဿသိဿာမီတိ သိက္ခတီ”တိ။ ဧဝံ စိတ္တာနုပဿနာဝသေန ဣဒံ စတုက္ကံ ဘာသိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

စတုတ္ထစတုက္ကေ ပန **အနိစ္စာနုပဿီ**တိ ဧတ္ထ တာဝ အနိစ္စံ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ အနိစ္စတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ အနိစ္စာနုပဿနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ အနိစ္စာနုပဿီ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတ္ထ **အနိစ္စ**န္တိ ပဉ္စက္ခန္ဓာ။ ကသ္မာ? ဥပ္ပါဒဝယညထတ္တဘာဝါ။ **အနိစ္စတာ**တိ တေသညေဝ ဥပ္ပါဒဝယညထတ္တံ၊ ဟုတွာ အဘာဝေါ ဝါ၊ နိဗ္ဗတ္တာနံ တေနေဝါကာရေန အဋ္ဌတွာ ခဏဘင်္ဂေန ဘေဒေါတိ အတ္ထော။ **အနိစ္စာနုပဿနာ**တိ တဿာ အနိစ္စတာယ ဝသေန ရူပါဒီသု “အနိစ္စ”န္တိ အနုပဿနာ။ **အနိစ္စာနုပဿီ**တိ တာယ အနုပဿနာယ သမန္နာဂတော။ တသ္မာ ဧဝံ ဘူတော အဿသန္တော စ ပဿသန္တော စ ဣဓ “အနိစ္စာနုပဿီ အဿသိဿာမိ ပဿသိဿာမီတိ သိက္ခတီ”တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဝိရာဂါနုပဿီတိ ဧတ္ထ ပန ဒွေ ဝိရာဂါ ခယဝိရာဂေါ စ အစ္စန္တဝိရာဂေါ စ။ တတ္ထ **ခယဝိရာဂေါ**တိ သင်္ခါရာနံ ခဏဘင်္ဂေါ။ **အစ္စန္တဝိရာဂေါ**တိ နိဗ္ဗာနံ။ **ဝိရာဂါနုပဿနာ**တိ တဒုဘယဒဿနဝသေန ပဝတ္တာ ဝိပဿနာ စ မဂ္ဂေါ စ။ တာယ ဒုဝိဓာယပိ အနုပဿနာယ သမန္နာဂတော ဟုတွာ အဿသန္တော စ ပဿသန္တော စ “ဝိရာဂါနုပဿီ အဿသိဿာမိ ပဿသိဿာမီတိ သိက္ခတီ”တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **နိရောဓာနုပဿီ**ပဒေပိ ဧသေဝ နယော။

ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီတိ ဧတ္ထာပိ ဒွေ ပဋိနိဿဂ္ဂါ ပရိစ္စာဂပဋိနိဿဂ္ဂေါ စ ပက္ခန္ဒနပဋိနိဿဂ္ဂေါ စ၊ ပဋိနိဿဂ္ဂေါယေဝ အနုပဿနာ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာ၊ ဝိပဿနာမဂ္ဂါနမေတံ အဓိဝစနံ။ **ဝိပဿနာ** ဟိ တဒင်္ဂဝသေန သဒ္ဓိံ ခန္ဓာဘိသင်္ခါရေဟိ ကိလေသေ ပရိစ္စဇတိ၊ သင်္ခတဒေါသဒဿနေန စ တဗ္ဗိပရီတေ နိဗ္ဗာနေ တန္နိန္နတာယ ပက္ခန္ဒတီတိ **ပရိစ္စာဂပဋိနိဿဂ္ဂေါ** စေဝ **ပက္ခန္ဒနပဋိနိဿဂ္ဂေါ စာ**တိ ဝုစ္စတိ။ **မဂ္ဂေါ** သမုစ္ဆေဒဝသေန သဒ္ဓိံ ခန္ဓာဘိသင်္ခါရေဟိ ကိလေသေ ပရိစ္စဇတိ၊ အာရမ္မဏကရဏေန စ နိဗ္ဗာနေ ပက္ခန္ဒတီတိ **ပရိစ္စာဂပဋိနိဿဂ္ဂေါ** စေဝ **ပက္ခန္ဒနပဋိနိဿဂ္ဂေါ စာ**တိ ဝုစ္စတိ။ ဥဘယမ္ပိ ပန ပုရိမပုရိမဉာဏာနံ အနုအနု ပဿနတော အနုပဿနာတိ ဝုစ္စတိ။ တာယ ဒုဝိဓာယ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာယ သမန္နာဂတော ဟုတွာ အဿသန္တော စ ပဿသန္တော စ “ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ အဿသိဿာမိ ပဿသိဿာမီတိ သိက္ခတီ”တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဧဝံ ဘာဝိတော**တိ ဧဝံ သောဠသဟိ အာကာရေဟိ ဘာဝိတော။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

အာနာပါနဿတိသမာဓိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၆၇။ **အထ ခေါ ဘဂဝါ**တိအာဒိမှိ ပန အယံ သင်္ခေပတ္ထော။ ဧဝံ ဘဂဝါ အာနာပါနဿတိသမာဓိကထာယ ဘိက္ခူ သမဿာသေတွာ, အထ ယံ တံ တတိယပါရာဇိကပညတ္တိယာ နိဒါနဉ္စေဝ ပကရဏဉ္စ ဥပ္ပန္နံ ဘိက္ခူနံ အညမညံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပနံ၊ ဧတသ္မိံ နိဒါနေ ဧတသ္မိံ ပကရဏေ ဘိက္ခုသံဃံ သန္နိပါတေတွာ ပဋိပုစ္ဆိတွာ ဝိဂရဟိတွာ စ, ယသ္မာ တတ္ထ အတ္တနာ အတ္တာနံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပနံ မိဂလဏ္ဍိကေန စ ဝေါရောပါပနံ ပါရာဇိကဝတ္ထု န ဟောတိ၊ တသ္မာ တံ ဌပေတွာ, ပါရာဇိကဿ ဝတ္ထုဘူတံ အညမညံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပနမေဝ ဂဟေတွာ ပါရာဇိကံ ပညပေန္တော **ယော ပန ဘိက္ခု သဉ္စိစ္စ မနုဿဝိဂ္ဂဟ**န္တိအာဒိမာဟ။ အရိယပုဂ္ဂလမိဿကတ္တာ ပနေတ္ထ "မောဃ-ပုရိသာ"တိ အဝတွာ "တေ ဘိက္ခူ"တိ ဝုတ္တံ။

ဧဝံ မူလစ္ဆေဇ္ဇဝသေန ဒဠှံ ကတွာ တတိယပါရာဇိကေ ပညတ္တေ အပရမ္ပိ အနုပညတ္တတ္ထာယ မရဏဝဏ္ဏသံဝဏ္ဏနဝတ္ထု ဥဒပါဒိ၊ တဿုပ္ပတ္တိဒီပနတ္ထံ "ဧဝဉ္စိဒံ ဘဂဝတာ"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

၁၆၈။ တတ္ထ **ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ**တိ ဆန္ဒရာဂေန ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ၊ သာရတ္တာ အပေက္ခဝန္တောတိ အတ္ထော။ **မရဏဝဏ္ဏံ သံဝဏ္ဏေမာ**တိ ဇီဝိတေ အာဒီနဝံ ဒဿေတွာ မရဏဿ ဂုဏံ ဝဏ္ဏေမ၊ အာနိသံသံ ဒဿေမာတိ။ **ကတ-ကလျာဏော**တိအာဒီသု အယံ ပဒတ္ထော—ကလျာဏံ သုစိကမ္မံ ကတံ တယာတိ တွံ ခေါ အသိ **ကတကလျာဏော**။ တထာ ကုသလံ အနဝဇ္ဇကမ္မံ ကတံ တယာတိ **ကတကုသလော**။ မရဏကာလေ သမ္ပတ္တေ ယာ သတ္တာနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဘယသင်္ခါတာ ဘီရုတာ၊ တတော တာယနံ ရက္ခဏကမ္မံ ကတံ တယာတိ **ကတဘီရုတ္တာဏော**။ ပါပံ လာမကကမ္မံ အကတံ တယာတိ **အကတပါပေါ**။ လုဒ္ဒံ ဒါရုဏံ ဒုဿီလျကမ္မံ အကတံ တယာတိ **အကတလုဒ္ဒေါ**။ ကိဗ္ဗိသံ သာဟသိကကမ္မံ လောဘာဒိကိလေသုဿဒံ အကတံ တယာတိ **အကတ-ကိဗ္ဗိသော**။ ကသ္မာ ဇီဝံ ဝုစ္စတိ၊ ယသ္မာ သဗ္ဗပ္ပကာရမ္ပိ ကတံ တယာ ကလျာဏံ၊ အကတံ တယာ ပါပံ၊ တေန တံ ဝဒါမ "ကိံ တုယှံ ဣမိနာ ရောဂါဘိဘူတတ္တာ လာမကေန ပါပကေန ဒုက္ခဗဟုလတ္တာ ဒုဇ္ဇီဝိတေန"[1]။ **မတံ တေ ဇီဝိတာ သေယျော**တိ တဝ မရဏံ ဇီဝိတာ သုန္ဒရတရံ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ ဣတော တွံ ကာလင်္ကတော ကတကာလော ဟုတွာ ကာလံ ကတွာ၊ မရိတွာတိ အတ္ထော။ ကာယဿ ဘေဒါ။ပ။ ဥပပဇ္ဇိဿသိ။ ဧဝံ ဥပပန္နော စ တတ္ထ ဒိဗ္ဗေဟိ

၁-ဒုက္ခေန ဇီဝိတေန။ (သျာ၊ က)

ဒေဝလောကေ ဥပ္ပန္နေဟိ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ မနာပိယရူပါဒိကေဟိ ပဉ္စဟိ ဝတ္ထုကာမကောဋ္ဌာသေဟိ သမပ္ပိတော သမင်္ဂီဘူတော ပရိစရိဿသိ၊ သမ္ပယုတ္တော သမောဓာနဂတော ဟုတွာ ဣတော စိတော စ စရိဿသိ ဝိစရိဿသိ၊ အဘိရမိဿသိ ဝါတိ[1] အတ္ထော။

၁၆၉။ **အသပ္ပါယာနီ**တိ အဟိတာနိ အဝုဍ္ဎိကရာနိ ယာနိ ခိပ္ပမေဝ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေန္တိ။

ပဒဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ

၁၇၂။ **သဉ္စိစ္စာ**တိ အယံ ''သဉ္စိစ္စ မနုဿဝိဂ္ဂဟ''န္တိ မာတိကာယ ဝုတ္တဿ သဉ္စိစ္စပဒဿ ဥဒ္ဓါရော။ တတ္ထ **သ**န္တိ ဥပသဂ္ဂေါ၊ တေန သဒ္ဓိံ ဥဿုက္ကဝစနမေတံ သဉ္စိစ္စာတိ၊ တဿ သဉ္စေတေတွာ သုဋ္ဌု စေတေတွာတိ အတ္ထော။ ယသ္မာ ပန ယော သဉ္စိစ္စ ဝေါရောပေတိ၊ သော ဇာနန္တော သဉ္ဇာနန္တော ဟောတိ၊ တဉ္စဿ ဝေါရောပနံ စေစ္စ အဘိဝိတရိတွာ ဝီတိက္ကမော ဟောတိ။ တသ္မာ ဗျဉ္ဇနေ အာဒရံ အကတွာ အတ္ထမေဝ ဒဿေတုံ "ဇာနန္တော သဉ္ဇာနန္တော စေစ္စ အဘိဝိတရိတွာ ဝီတိက္ကမော"တိ ဧဝမဿ ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဇာနန္တော**တိ "ပါဏော"တိ ဇာနန္တော။ **သဉ္ဇာနန္တော**တိ "ဇီဝိတာ ဝေါရောပေမီ"တိ သဉ္ဇာနန္တော၊ တေနေဝ ပါဏဇာနနာကာရေန သဒ္ဓိံ ဇာနန္တောတိ အတ္ထော။ **စေစ္စာ**တိ ဝဓကစေတနာဝသေန စေတေတွာ ပကပ္ပေတွာ။ **အဘိဝိတရိတွာ**တိ ဥပက္ကမဝသေန မဒ္ဒန္တော နိရာသင်္ကစိတ္တံ ပေသေတွာ။ **ဝီတိက္ကမော**တိ ဧဝံ ပဝတ္တဿ ယော ဝီတိက္ကမော၊ အယံ သဉ္စိစ္စ-သဒ္ဒဿ သိခါပ္ပတ္တော အတ္ထောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဣဒါနိ "မနုဿဝိဂ္ဂဟံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျာ"တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တံ မနုဿဝိဂ္ဂဟဘာဝံ အာဒိတော ပဘုတိ ဒဿေတုံ **မနုဿဝိဂ္ဂဟော နာမာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဂဗ္ဘသေယျကာနံ ဝသေန သဗ္ဗသုခုမအတ္တဘာဝဒဿနတ္ထံ **ယံ မာတုကုစ္ဆိသ္မိ**န္တိ ဝုတ္တံ။ **ပဌမံ စိတ္တ**န္တိ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ။ **ဥပ္ပန္န**န္တိ ဇာတံ။ **ပဌမံ ဝိညာဏံ ပါတုဘူတ**န္တိ ဣဒံ တဿေဝ ဝေဝစနံ။ မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ ပဌမံ စိတ္တန္တိ ဝစနေန စေတ္ထ သကလာပိ ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓိ ဒဿိတာ ဟောတိ၊ တသ္မာ တဉ္စ ပဌမံ စိတ္တံ တံသမ္ပယုတ္တာ စ တယော အရူပက္ခန္ဓာ တေန သဟ နိဗ္ဗတ္တဉ္စ ကလလရူပန္တိ အယံ သဗ္ဗပဌမော မနုဿဝိဂ္ဂဟော။ တတ္ထ **ကလလရူပ**န္တိ ဣတ္ထိပုရိသာနံ

---

[1] ဝိစရိဿသိ ဝိဟရိဿသိ အဘိရမိဿသိ စာတိ (သီ)၊ စရိဿသိ ဝိဟရိဿသိ အဘိရမိဿသိ ဝါတိ (သျာ)

ကာယဝတ္ထုဘာဝဒသကဝသေန သမတိံသ ရူပါနိ, နပုံသကာနံ ကာယဝတ္ထု-ဒသကဝသေန ဝီသတိ။ တတ္ထ ဇာတိပုရိသာနံ ကလလရူပံ ဇာတိဥဏ္ဏာယ ဧကေန အံသုနာ ဥဒ္ဓဋတေလဗိန္ဒုမတ္တံ ဟောတိ အစ္ဆံ ဝိပ္ပသန္နံ။ ဝုတ္တဉ္စေတံ **အဋ္ဌကထာယံ**—

"တိလတေလဿ ယထာ ဗိန္ဒု၊ သပ္ပိမဏ္ဍော အနာဝိလော။
ဧဝံဝဏ္ဏပ္ပဋိဘာဂံ၊ 'ကလလ'န္တိ ပဝုစ္စတီ"တိ။

ဧဝံ ပရိတ္တကံ ဝတ္ထုံ အာဒိံ ကတွာ ပကတိယာ ဝီသဝဿသတာယုကဿ[1] သတ္တဿ ယာဝ မရဏကာလာ ဧတ္ထန္တရေ အနုပုဗ္ဗေန ဝုဍ္ဎိပ္ပတ္တော အတ္တဘာဝေါ၊ ဧသော မနုဿဝိဂ္ဂဟော နာမ။

ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျာတိ ကလလကာလေပိ တာပနမဒ္ဒနေဟိ ဝါ ဘေသဇ္ဇသမ္ပဒါနေန ဝါ တတော ဝါ ဥဒ္ဓမ္ပိ တဒနုရူပေန ဥပက္ကမေန ဇီဝိတာ ဝိယောဇေယျာတိ အတ္ထော။ ယသ္မာ ပန ဇီဝိတာ ဝေါရောပနံ နာမ အတ္ထတော ဇီဝိတိန္ဒြိယုပစ္ဆေဒနမေဝ ဟောတိ၊ တသ္မာ ဧတဿ ပဒဘာဇနေ **ဇီဝိတိန္ဒြိယံ ဥပစ္ဆိန္ဒတိ ဥပရောဓေတိ သန္တတိံ ဝိကောပေတီ**တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ဇီဝိတိန္ဒြိယဿ ပဝေဏိဃဋနံ ဥပစ္ဆိန္ဒန္တော ဥပရောဓေန္တော စ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ ဥပစ္ဆိန္ဒတိ ဥပရောဓေတီတိ ဝုစ္စတိ၊ သွာယမတ္ထော သန္တတိံ ဝိကောပေတီတိပဒေန ဒဿိတော။ **ဝိကောပေတီ**တိ ဝိယောဇေတိ။

တတ္ထ ဒုဝိဓံ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ အရူပဇီဝိတိန္ဒြိယဉ္စ။ တေသု အရူပ-ဇီဝိတိန္ဒြိယေ ဥပက္ကမော နတ္ထိ၊ တံ ဝေါရောပေတုံ န သက္ကာ။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယေ ပန အတ္ထိ၊ တံ ဝေါရောပေတုံ သက္ကာ။ တံ ပန ဝေါရောပေန္တော အရူပ-ဇီဝိတိန္ဒြိယမ္ပိ ဝေါရောပေတိ။ တေနေဝ ဟိ သဒ္ဓိံ တံ နိရုဇ္ဈတိ၊ တဒါယတ္တ-ဝုတ္တိတော။ တံ ပန ဝေါရောပေန္တော ကိံ အတီတံ ဝေါရောပေတိ, အနာဂတံ, ပစ္စုပ္ပန္နန္တိ? နေဝ အတီတံ, န အနာဂတံ၊ တေသု ဟိ ဧကံ နိရုဒ္ဓံ ဧကံ အနုပ္ပန္နန္တိ ဥဘယမ္ပိ အသန္တံ၊ အသန္တတ္တာ ဥပက္ကမော နတ္ထိ၊ ဥပက္ကမဿ နတ္ထိတာယ ဧကမ္ပိ ဝေါရောပေတုံ န သက္ကာ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

"အတီတေ စိတ္တက္ခဏေ ဇီဝိတ္ထ၊ န ဇီဝတိ၊ န ဇီဝိဿတိ။ အနာဂတေ စိတ္တက္ခဏေ ဇီဝိဿတိ၊ န ဇီဝိတ္ထ၊ န ဇီဝတိ။ ပစ္စုပ္ပန္နေ စိတ္တက္ခဏေ ဇီဝတိ၊ န ဇီဝိတ္ထ၊ န ဇီဝိဿတီ"တိ[2]။

၁-ဝီသံဝဿသတာယုကဿ (သီ) ၂-ခု ၇-၃၂-ပိဋ္ဌေ။

တသ္မာ ယတ္ထ ဇီဝတိ၊ တတ္ထ ဥပက္ကမော ယုဇ္ဇတီတိ ပစ္စုပ္ပန္နံ ဝေါရောပေတိ။

ပစ္စုပ္ပန္နဥ္စ နာမေတံ ခဏပစ္စုပ္ပန္နံ, သန္တတိပစ္စုပ္ပန္နံ, အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန္နန္တိ တိဝိဓံ။ တတ္ထ **ခဏပစ္စုပ္ပန္နံ** နာမ ဥပ္ပါဒဇရာဘင်္ဂသမင်္ဂီ၊ တံ ဝေါရောပေတုံ န သက္ကာ။ ကသ္မာ? သယမေဝ နိရုဇ္ဈနတော။ **သန္တတိပစ္စုပ္ပန္နံ** နာမ သတ္တဋ္ဌဇဝနဝါရပရိယာပန္နော သဘာဂသန္တတိဝသေန ပဝတ္တိတွာ နိရုဇ္ဈနကံ၊ ယာဝ ဝါ ဥဏှတော အာဂန္တွာ ဩဝရကံ ပဝိသိတွာ နိသိန္နဿ အန္ဓကာရံ ဟောတိ၊ သီတတော ဝါ အာဂန္တွာ ဩဝရကေ နိသိန္နဿ ယာဝ ဝိသဘာဂဥတုပါတုဘာဝေန ပုရိမဂေါ ဥတု နပ္ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ၊ ဧတ္ထန္တရေ သန္တတိပစ္စုပ္ပန္နန္တိ ဝုစ္စတိ။ ပဋိသန္ဓိတော ပန ယာဝ စုတိ၊ ဧတံ **အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန္နံ** နာမ။ တဒုဘယမ္ပိ ဝေါရောပေတုံ သက္ကာ။ ကထံ? တသ္မိဉ္ဟိ ဥပက္ကမေ ကတေ လဒ္ဓုပက္ကမံ ဇီဝိတနဝကံ နိရုဇ္ဈမာနံ ဒုဗ္ဗလဿ ပရိဟီနဝေဂဿ သန္တာနဿ ပစ္စယော ဟောတိ၊ တတော သန္တတိပစ္စုပ္ပန္နံ ဝါ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန္နံ ဝါ ယထာပရိစ္ဆိန္နံ ကာလံ အပတွာ အန္တရာဝ နိရုဇ္ဈတိ။ ဧဝံ တဒုဘယမ္ပိ ဝေါရောပေတုံ သက္ကာ၊ တသ္မာ တဒေဝ သန္ဓာယ "သန္တတိံ ဝိကောပေတီ"တိ ဣဒံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဣမဿ ပနတ္ထဿ အာဝိဘာဝတ္ထံ ပါဏော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပါဏာတိပါတော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပါဏာတိပါတီ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပါဏာတိပါတဿ ပယောဂေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတ္ထ **ပါဏော**တိ ဝေါဟာရတော သတ္တော၊ ပရမတ္ထတော ဇီဝိတိန္ဒြိယံ။ ဇီဝိတိန္ဒြိယဉ္ဟိ အတိပါတေန္တော "ပါဏံ အတိပါတေတီ"တိ ဝုစ္စတိ၊ တံ ဝုတ္တပ္ပကာရမေဝ။ **ပါဏာတိပါတော**တိ ယာယ စေတနာယ ဇီဝိတိန္ဒြိယုပစ္ဆေဒကံ ပယောဂံ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ သာ ဝဓကစေတနာ "ပါဏာတိပါတော"တိ ဝုစ္စတိ။ **ပါဏာတိပါတီ**တိ ဝုတ္တစေတနာသမင်္ဂီ ပုဂ္ဂလော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **ပါဏာတိပါတဿ ပယောဂေါ**တိ ပါဏာတိပါတဿ ဆ ပယောဂါ သာဟတ္ထိကော အာဏတ္တိကော နိဿဂ္ဂိယော ထာဝရော ဝိဇ္ဇာမယော ဣဒ္ဓိမယောတိ။

တတ္ထ **သာဟတ္ထိကော**တိ သယံ မာရေန္တဿ ကာယေန ဝါ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေန ဝါ ပဟရဏံ။ **အာဏတ္တိကော**တိ အညံ အာဏာပေန္တဿ ဧဝံ ဝိဇ္ဈိတွာ ဝါ ပဟရိတွာ ဝါ မာရေဟီတိ အာဏာပနံ။ **နိဿဂ္ဂိယော**တိ ဒူရေ ဌိတံ မာရေတုကာမဿ ကာယေန ဝါ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေန ဝါ ဥသုသတ္တိယန္တပါသာဏာဒီနံ နိဿဇ္ဇနံ။ **ထာဝရော**တိ အသဉ္စာရိမေန ဥပကရဏေန မာရေတုကာမဿ ဩပါတအပဿေနဥပနိက္ခိပနံ ဘေသဇ္ဇသံဝိဓာနံ။ တေ စတ္တာရောပိ ပရတော ပါဠိဝဏ္ဏနာယမေဝ ဝိတ္ထာရတော အာဝိဘာဝိဿန္တိ။

၁-ယာဝတာ (သီ၊ သျာ)

ဝိဇ္ဇာမယဣဒ္ဓိမယာ ပန ပါဠိယံ အနာဂတာ၊ တေ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သခေ်ပတော ဟိ မာရဏတ္ထံ ဝိဇ္ဇာပရိဇပ္ပနံ **ဝိဇ္ဇာမယော** ပယောဂေါ၊ **အဋ္ဌကထာသု** ပန "ကတမော ဝိဇ္ဇာမယော ပယောဂေါ။ အာထဗ္ဗဏိကာ အထဗ္ဗဏံ ပယောဇေန္တိ၊ နဂရေ ဝါ ရုဒ္ဓေ သင်္ဂါမေ ဝါ ပစ္စုပဋ္ဌိတေ ပဋိသေနာယ ပစ္စတ္ထိကေသု ပစ္စာမိတ္တေသု ဤတိံ ဥပ္ပါဒေန္တိ၊ ဥပဒ္ဒဝံ ဥပ္ပါဒေန္တိ၊ ရောဂံ ဥပ္ပါဒေန္တိ၊ ပဇ္ဇရကံ ဥပ္ပါဒေန္တိ၊ သူစိကံ ကရောန္တိ၊ ဝိသူစိကံ ကရောန္တိ၊ ပက္ခန္ဒိယံ ကရောန္တိ။ ဧဝံ အာထဗ္ဗဏိကာ အထဗ္ဗဏံ ပယောဇေန္တိ။ ဝိဇ္ဇာဓရာ ဝိဇ္ဇံ ပရိဝတ္တေတွာ နဂရေ ဝါ ရုဒ္ဓေ။ပ။ ပက္ခန္ဒိယံ ကရောန္တိ"တိ ဧဝံ ဝိဇ္ဇာမယံ ပယောဂံ ဒဿေတွာ အာထဗ္ဗဏိကေဟိ စ ဝိဇ္ဇာဓရေဟိ စ မာရိတာနံ ဗဟူနိ ဝတ္ထူနိ ဝုတ္တာနိ၊ ကိံ တေဟိ။ ဣဒမေတ္ထ လက္ခဏံ မာရဏာယ ဝိဇ္ဇာပရိဇပ္ပနံ ဝိဇ္ဇာမယော ပယောဂေါတိ။

ကမ္မဝိပါကဇာယ ဣဒ္ဓိယာ ပယောဇနံ **ဣဒ္ဓိမယော** ပယောဂေါ။ ကမ္မဝိပါကဇိဒ္ဓိ စ နာမေသာ နာဂါနံ နာဂိဒ္ဓိ သုပဏ္ဏာနံ သုပဏ္ဏိဒ္ဓိ ယက္ခာနံ ယက္ခိဒ္ဓိ ဒေဝါနံ ဒေဝိဒ္ဓိ ရာဇူနံ ရာဇိဒ္ဓီတိ ဗဟုဝိဓာ။ တတ္ထ ဒိဋ္ဌဒဋ္ဌဖုဋ္ဌဝိသာနံ နာဂါနံ ဒိသွာ ဍံသိတွာ ဖုသိတွာ စ ပရူပဃာတကရဏံ **နာဂိဒ္ဓိ** ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သုပဏ္ဏာနံ မဟာသမုဒ္ဒတော ဒွတ္တိဗျာမသတပ္ပမာဏနာဂုဒ္ဓရဏံ **သုပဏ္ဏိဒ္ဓိ** ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ယက္ခာ ပန နေဝ အာဂစ္ဆန္တာ န ပဟရန္တာ ဒိဿန္တိ၊ တေဟိ ပဟဋသတ္တာ ပန တတ္ထေဝ ဌာနေ မရန္တိ၊ တတြ နေသံ **ယက္ခိဒ္ဓိ** ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဝေဿဝဏဿ သောတာပန္နကာလတော ပုဗ္ဗေ နယနာဝုဓေန ဩလောကိတကုမ္ဘဏ္ဍာနံ မရဏံ, အညေသဉ္စ ဒေဝါနံ ယထာသကံ ဣဒ္ဓါနုဘာဝေ **ဒေဝိဒ္ဓိ** ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ သပရိသဿ အာကာသဂမနာဒီသု, အသောကဿ ဟေဋ္ဌာ ဥပရိ စ ယောဇနေ အာဏာပဝတ္တနာဒီသု, ပိတုရညော စ သီဟဋ္ဌနရိန္ဒဿ ဒါဌာကောဋ္ဋနေန စူဠသုမနကုဋုမ္ဗိယဿ မရဏော **ရာဇိဒ္ဓိ** ဒဋ္ဌဗ္ဗာတိ။

ကေစိ ပန—"ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဣဒ္ဓိမာ စေတောဝသိပ္ပတ္တော အညိဿာ ကုစ္ဆိဂတံ ဂဗ္ဘံ ပါပကေန မနသာ အနုပေက္ခိတာ[1] ဟောတိ 'အဟော ဝတာယံ ကုစ္ဆိဂတော ဂဗ္ဘော[2] န သောတ္ထိနာ အဘိနိက္ခမေယျာ'တိ။ ဧဝမ္ပိ ဘိက္ခဝေ ကုလုမ္ဗဿ ဥပဃာတော ဟောတီ"တိ—အာဒီနိ သုတ္တာနိ ဒဿေတွာ ဘာဝနာမယိဒ္ဓိယာပိ ပရူပဃာတကမ္မံ ဝဒန္တိ၊ သဟ ပရူပဃာတကရဏေန စ အာဒိတ္တဃရူပရိ

ၥ-အနုပေက္ခကော (အဘိ-ဋ္ဌ ၁-ဒွါရကထာယံ) ၂-အဟော ဝတ ယံ တံ ကုစ္ဆိဂတံ ဂဗ္ဘံ (သျာ)

ခိတ္တဿ ဥဒကဗုဗ္ဗုဠဿ ဘေဒနမိဝ ဇာနိဝိနာသဿ ဇာနန္တိ၊ တံ တေသံ ဇာနနမတ္တမေဝ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ ကုသလဝေဒနာဝိတက္ကပရိတ္တတ္တိကေဟိ န သမေတိ။ ကထံ? အယဉှိ ဘာဝနာမယိဒ္ဓိ နာမ ကုသလတ္တိကေ ကုသလာ ဝေဝ အဗျာကတာ စ၊ ပါဏာတိပါတော အကုသလော။ ဝေဒနာတ္တိကေ အဒုက္ခမသုခါသမ္ပယုတ္တာ၊ ပါဏာတိပါတော ဒုက္ခသမ္ပယုတ္တော။ ဝိတက္ကတ္တိကေ အဝိတက္ကာဝိစာရာ၊ ပါဏာတိပါတော သဝိတက္ကသဝိစာရော။ ပရိတ္တတ္တိကေ မဟဂ္ဂတာ၊ ပါဏာတိပါတော ပရိတ္တောတိ။

သတ္ထဟာရကံ ဝါဿ ပရိယေသေယျာတိ ဧတ္ထ ဟရတီတိ **ဟာရကံ**။ ကိံ ဟရတိ? ဇီဝိတံ။ အထ ဝါ ဟရိတဗ္ဗန္တိ ဟာရကံ၊ ဥပနိက္ခိပိတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ သတ္ထဉ္စ တံ ဟာရကဉ္စာတိ **သတ္ထဟာရကံ**။ **အဿာ**တိ မနုဿ-ဝိဂ္ဂဟဿ။ **ပရိယေသေယျာ**တိ ယထာ လဘတိ၊ တထာ ကရေယျ၊ ဥပနိက္ခိပေယျာတိ အတ္ထော။ ဧတေန ထာဝရပယောဂံ ဒဿေတိ။ ဣတရထာ ဟိ ပရိယိဋ္ဌိမတ္တေနေဝ ပါရာဇိကော ဘဝေယျ၊ န စေတံ ယုတ္တံ။ **ပါဠိယံ** ပန သဗ္ဗံ ဗျဉ္ဇနံ အနာဒိယိတွာ ယံ ဧတ္ထ ထာဝရပယောဂသင်္ဂဟိတံ သတ္ထံ၊ တဒေဝ ဒဿေတုံ **အသိံ ဝါ။ပေ။ ရဇ္ဇုံ ဝါ**တိ ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ **သတ္ထ**န္တိ ဝုတ္တာဝသေသံ ယံကိဉ္စိ သမုခံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ လဂုဠပါသာဏ-ဝိသရဇ္ဇူနဉ္စ ဇီဝိတဝိနာသနဘာဝတော သတ္ထသင်္ဂဟော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **မရဏဝဏ္ဏံ ဝါ**တိ ဧတ္ထ ယသ္မာ "ကိံ တုယှိမိနာ ပါပကေန ဒုဇ္ဇီဝိတေန၊ ယော တွံ န လဘသိ ပဏီတာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတု"န္တိအာဒိနာ နယေန ဇီဝိတေ အာဒီနဝံ ဒဿေန္တောပိ, "တွံ ခေါသိ ဥပါသက ကတကလျာဏော။ပေ။ အကတံ တယာ ပါပံ၊ မတံ တေ ဇီဝိတာ သေယျော၊ ဣတော တွံ ကာလင်္ကတော[1] ပရိစရိဿသိ အစ္ဆရာပရိဝုတော နန္ဒနဝနေ သုခပ္ပတ္တော ဝိဟရိဿသီ"တိအာဒိနာ နယေန မရဏေ ဝဏ္ဏံ ဘဏန္တောပိ မရဏဝဏ္ဏမေဝ သံဝဏ္ဏေတိ။ တသ္မာ ဒွိဓာ ဘိန္ဒိတွာ ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ **ဇီဝိတေ အာဒီနဝံ ဒဿေတိ၊ မရဏေ ဝဏ္ဏံ ဘဏတီ**တိ။

မရဏာယ ဝါ သမာဒပေယျာတိ မရဏတ္ထာယ[2] ဥပါယံ ဂါဟာပေယျ။ **သတ္ထံ ဝါ အာဟရာ**တိ အာဒီသု စ ယသ္မာ န ဝုတ္တံ "သောဗ္ဘေ ဝါ နရကေ ဝါ ပပါတေ ဝါ ပပတာ"တိအာဒိ၊ တံ သဗ္ဗံ ပရတော ဝုတ္တနယတ္တာ အတ္ထတော ဝုတ္တမေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ န ဟိ သက္ကာ သဗ္ဗံ သရူပေနေဝ ဝတ္တုံ။

၁-ကာလကတော (သီ၊ သျာ)

၂-မရဏတ္ထာယ ဝါ (သီ)

ဣတိ စိတ္တမနောတိ ဣတိစိတ္တော ဣတိမနော၊ မတံ တေ ဇီဝိတာ သေယျောတိ ဧတ္ထ ဝုတ္တမရဏစိတ္တော မရဏမနောတိ အတ္ထော။ ယသ္မာ ပနေတ္ထ မနော စိတ္တသဒ္ဒဿ[1] အတ္ထဒီပနတ္ထံ ဝုတ္တော၊ အတ္ထတော ပနေတံ ဥဘယမ္ပိ ဧကမေဝ၊ တသ္မာ တဿ အတ္ထတော အဘေဒံ ဒဿေတုံ **ယံ စိတ္တံ တံ မနော၊ ယံ မနော တံ စိတ္တ**န္တိ ဝုတ္တံ။ ဣတိသဒ္ဒံ ပန ဥဒ္ဓရိတွာပိ န တာဝ အတ္ထော ဝုတ္တော။ **စိတ္တသင်္ကပ္ပေါ**တိ ဣမသ္မိံ ပဒေ အဓိကာရဝသေန ဣတိသဒ္ဒေါ အာဟရိတဗ္ဗော။ ဣဒဉှိ ဣတိစိတ္တသင်္ကပ္ပေါတိ ဧဝံ အဝုတ္တမ္ပိ အဓိကာရတော ဝုတ္တမေဝ ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တထာ ဟိဿ တမေဝ အတ္ထံ ဒဿေန္တော **မရဏသညီ**တိအာဒိမာဟ။ ယသ္မာ စေတ္ထ သင်္ကပ္ပေါတိ နယိဒံ ဝိတက္ကဿ နာမံ၊ အထ ခေါ သံဝိဒဟနမတ္တဿေတံ အဓိဝစနံ။ တဉ္စ သံဝိဒဟနံ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ သညာစေတနာဓိပ္ပါယေဟိ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ။ တသ္မာ စိတ္တော နာနပ္ပကာရကော သင်္ကပ္ပေါ အဿာတိ စိတ္တသင်္ကပ္ပေါတိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တထာ ဟိဿ ပဒဘာဇနမ္ပိ သညာစေတနာဓိပ္ပါယဝသေန ဝုတ္တံ။ ဧတ္ထ စ **အဓိပ္ပါယော**တိ ဝိတက္ကော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဥစ္စာဝစေဟိ အာကာရေဟီတိ မဟန္တာမဟန္တေဟိ ဥပါယေဟိ။ တတ္ထ မရဏဝဏ္ဏသံဝဏ္ဏနေ တာဝ ဇီဝိတေ အာဒီနဝဒဿနဝသေန အဝစာကာရတာ, မရဏေ ဝဏ္ဏဘဏနဝသေန ဥစ္စာကာရတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သမာဒပနေ ပန မုဋ္ဌိဇာဏုနိပ္ပေါဠနာဒီဟိ မရဏသမာဒပနဝသေန ဥစ္စာကာရတာ, ဧကေတော ဘုဉ္ဇန္တဿ နခေ ဝိသံ ပက္ခိပိတွာ မရဏာဒိသမာဒပနဝသေန အဝစာကာရတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

သောဗ္ဘေ ဝါ နရကေ ဝါ ပပါတေ ဝါတိ ဧတ္ထ **သောဗ္ဘော** နာမ သမန္တတော ဆိန္နတဋော ဂမ္ဘီရော အာဝါဋော။ **နရကော** နာမ တတ္ထ တတ္ထ ဖလန္တိယာ ဘူမိယာ သယမေဝ နိဗ္ဗတ္တော မဟာဒရီ၊ ယတ္ထ ဟတ္ထိနောပိ ပတန္တိ စောရာပိ နိလီနာ တိဋ္ဌန္တိ။ **ပပါတော**တိ ပဗ္ဗတန္တရေ ဝါ ထလန္တရေ ဝါ ဧကတော ဆိန္နော ဟောတိ။ **ပုရိမေ ဥပါဒါယာ**တိ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝိတွာ အဒိန္နဉ္စ အာဒိယိတွာ ပါရာဇိကံ အာပတ္တိံ အာပန္နေ ပုဂ္ဂလေ ဥပါဒါယ။ သေသံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယတ္တာ ဥတ္တာနတ္ထတ္တာ စ ပါကဋမေဝါတိ။

၁၇၄။ ဧဝံ ဥဒ္ဒိဋ္ဌသိက္ခာပဒံ ပဒါနုက္ကမေန ဝိဘဇိတွာ ဣဒါနိ ယသ္မာ ဟေဋ္ဌာ ပဒဘာဇနီယမ္ပိ သင်္ခေပေနေဝ မနုဿဝိဂ္ဂဟပါရာဇိကံ ဒဿိတံ၊ န ဝိတ္ထာရေန အာပတ္တိံ အာရောပေတွာ တန္တိ ဌပိတာ။ သင်္ခေပဒဿိတေ စ အတ္ထေ န

[1] ၁-စိတ္တဿ (သီ၊ သျာ)

သမ္ဗာကာရေနေဝ ဘိက္ခု နယံ ဂဟေတုံ သက္ကောန္တိ၊ အနာဂတေ စ ပါပပုဂ္ဂလာနမ္ပိ ဩကာသော ဟောတိ။ တသ္မာ ဘိက္ခုနဉ္စ သမ္ဗာကာရေန နယဂ္ဂဟဏတ္ထံ အနာဂတေ စ ပါပပုဂ္ဂလာနံ ဩကာသပဋိဗာဟနတ္ထံ ပုန **သာမံ၊ အဓိဋ္ဌာယာ**တိအာဒိနာ နယေန မာတိကံ ဌပေတွာ ဝိတ္ထာရတော မနုဿ-ဝိဂ္ဂဟပါရာဇိကံ ဒဿေန္တော **သာမန္တိ သယံ ဟနတီ**တိအာဒိမာဟ။

တတြာယံ အနုတ္တာနပဒဝဏ္ဏနာယ သဒ္ဓိံ ဝိနိစ္ဆယကထာ။ **ကာယေနာ**တိ ဟတ္ထေန ဝါ ပါဒေန ဝါ မုဋ္ဌိနာ ဝါ ဇာဏုနာ ဝါ ယေန ကေနစိ အင်္ဂပစ္စင်္ဂေန။ **ကာယပဋိဗဒ္ဓေနာ**တိ ကာယတော အမောစိတေန အသိအာဒိနာ ပဟရဏေန။ **နိဿဂ္ဂိယေနာ**တိ ကာယတော စ ကာယပဋိဗဒ္ဓတော စ မောစိတေန ဥသုသတ္တိအာဒိနာ။ ဧတ္တာဝတာ သာဟတ္ထိကော စ[1] နိဿဂ္ဂိယော စာတိ ဒွေ ပယောဂါ ဝုတ္တာ ဟောန္တိ။

တတ္ထ ဧကမေကော ဥဒ္ဒိဿာနုဒ္ဒိဿဘေဒတော ဒုဝိဓော။ တတ္ထ ဥဒ္ဒေသိကေ ယံ ဥဒ္ဒိဿ ပဟရတိ၊ တဿေဝ မရဏေန ကမ္မုနာ ဗဇ္ဈတိ။ "ယော ကောစိ မရတူ"တိ ဧဝံ အနုဒ္ဒေသိကေ[2] ပဟာရပ္ပစ္စယာ ယဿ ကဿစိ မရဏေန ကမ္မုနာ ဗဇ္ဈတိ။ ဥဘယတ္ထာပိ စ ပဟရိတမတ္တေ ဝါ မရတု ပစ္ဆာ ဝါ တေနေဝ ရောဂေန၊ ပဟရိတမတ္တေယေဝ ကမ္မုနာ ဗဇ္ဈတိ။ မရဏာဓိပ္ပါယေန စ ပဟာရံ ဒတွာ တေန အမတဿ ပုန အညစိတ္တေန ပဟာရေ ဒိန္နေ ပစ္ဆာပိ ယဒိ ပဌမပ္ပဟာရေနေဝ မရတိ၊ တဒါ ဧဝ ကမ္မုနာ ဗဒ္ဓေါ။ အထ ဒုတိယပ္ပဟာရေန မရတိ၊ နတ္ထိ ပါဏာတိပါတော။ ဥဘယေဟိ မတေပိ ပဌမပ္ပဟာရေနေဝ ကမ္မုနာ ဗဒ္ဓေါ။ ဥဘယေဟိ အမတေ နေဝတ္ထိ ပါဏာတိပါတော။ ဧသ နယော ဗဟူဟိပိ ဧကဿ ပဟာရေ ဒိန္နေ။ တတြာပိ ဟိ ယဿ ပဟာရေန မရတိ၊ တဿေဝ ကမ္မုနာ ဗန္ဓော ဟောတီတိ။

ကမ္မာပတ္တိဗျတ္တိဘာဝတ္ထဉ္စေတ္ထ ဧဠကစတုက္ကမ္ပိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယော ဟိ ဧဠကံ ကေသုဉ္စိ ဌာနေ နိပန္နံ ဥပဓာရေတိ "ရတ္တိံ အာဂန္တွာ ဝဓိဿာမီ"တိ။ ဧဠကဿ စ နိပန္နောကာသေ တဿ မာတာ ဝါ ပိတာ ဝါ အရဟာ ဝါ ပဏ္ဍုကာသာဝံ ပါရုပိတွာ နိပန္နော ဟောတိ။ သော ရတ္တိဘာဂေ အာဂန္တွာ "ဧဠကံ မာရေမီ"တိ မာတရံ ဝါ ပိတရံ ဝါ အရဟန္တံ ဝါ မာရေတိ။ "ဇီဝံ ဝတ္ထုံ မာရေမီ"တိ စေတနာယ အတ္ထိဘာဝတော ဃာတကော စ ဟောတိ၊ အနန္တရိယကမ္မဉ္စ ဖုသတိ၊ ပါရာဇိကဉ္စ အာပဇ္ဇတိ။ အညော ကောစိ အာဂန္တုကော နိပန္နော

ဟောတိ၊ “ဧဝ္ဗက်ံ မာရေမီ”တိ တံ မာရေတိ၊ ဃာတကော စ ဟောတိ၊ ပါရာဇိကဉ္စ အာပဇ္ဇတိ၊ အာနန္တရိယံ န ဖုသတိ။ ယဂ္ဂေွာ ဝါ ပေတော ဝါ နိပန္နော ဟောတိ၊ “ဧဝ္ဗက်ံ မာရေမီ”တိ တံ[၁] မာရေတိ၊ ဃာတကောဝ ဟောတိ၊ န စာနန္တရိယံ ဖုသတိ၊ န စ ပါရာဇိကံ အာပဇ္ဇတိ၊ ထုလ္လစ္စယံ ပန ဟောတိ။ အညော ကောစိ နိပန္နော နတ္ထိ၊ ဧဠကောဝ ဟောတိ၊ တံ မာရေတိ။ ဃာတကော စ ဟောတိ၊ ပါစိတ္တိယဉ္စ အာပဇ္ဇတိ။ “မာတာပိတုအရဟန္တာနံ အညတရံ မာရေမီ”တိ တေသံယေဝ အညတရံ မာရေတိ၊ ဃာတကော စ ဟောတိ၊ အာနန္တရိယဉ္စ ဖုသတိ၊ ပါရာဇိကဉ္စ အာပဇ္ဇတိ။ “တေသံ[၂] အညတရံ မာရေဿာမီ”တိ အညံ အာဂန္တုကံ မာရေတိ၊ ယက္ခံ ဝါ ပေတံ ဝါ မာရေတိ၊ ဧဠကံ ဝါ မာရေတိ၊ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣဓ ပန စေတနာ ဒါရုဏာ ဟောတီတိ။

အညာနိပိ ဧတ္ထ ပလာလပုဉ္ဇာဒိဝတ္ထူနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ—ယော ဟိ လောဟိ-တကံ အသိံ ဝါ သတ္တိံ ဝါ ပုဉ္ဆိဿာမီတိ ပလာလပုဉ္ဇေ ပဝေသေန္တော တတ္ထ နိပန္နံ မာတရံ ဝါ ပိတရံ ဝါ အရဟန္တံ ဝါ အာဂန္တုကပုရိသံ ဝါ ယက္ခံ ဝါ ပေတံ ဝါ တိရစ္ဆာနဂတံ ဝါ မာရေတိ။ ဝေါဟာရဝသေန ဃာတကောတိ ဝုစ္စတိ၊ ဝဓကစေတနာယ ပန အဘာဝတော နေဝ ကမ္မံ ဖုသတိ၊ န အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ။ ယော ပန ဧဝံ ပဝေသေန္တော သရီရသမ္ဖဿံ သလ္လက္ခေတွာ “သတ္တော မညေ အဗ္ဘန္တရဂတော မရတူ”တိ ပဝေသေတွာ မာရေတိ၊ တဿ တေသံ ဝတ္ထူနံ အနုရူပေန ကမ္မဗန္ဓော စ အာပတ္တိ စ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဧသ နယော တတ္ထ နိဒဟနတ္ထံ ပဝေသေန္တဿာပိ ဝနပ္ပဂုမ္ဗာဒီသု ခိပန္တဿာပိ။

ယောပိ “စောရံ မာရေမီ”တိ စောရဝေသေန ဂစ္ဆန္တံ ပိတရံ မာရေတိ၊ အာနန္တရိယဉ္စ ဖုသတိ၊ ပါရာဇိကော စ ဟောတိ။ ယော ပန ပရဿေနာယ အညဉ္စ ယောဓံ ပိတရဉ္စ ကမ္မံ ကရောန္တေ ဒိသွာ ယောဓဿ ဥသုံ ခိပတိ၊ “ဧတံ ဝိဇ္ဈိတွာ မမ ပိတရံ ဝိဇ္ဈိဿတီ”တိ၊ ယထာဓိပ္ပါယံ ဂတေ ပိတုဃာတကော ဟောတိ။ “ယောဓေ ဝိဒ္ဓေ မမ ပိတာ ပလာယိဿတီ”တိ ခိပတိ၊ ဥသု အယထာဓိပ္ပါယံ ဂန္တွာ ပိတရံ မာရေတိ၊ ဝေါဟာရဝသေန ပိတုဃာတကောတိ ဝုစ္စတိ၊ အာနန္တရိယံ ပန နတ္ထိတိ။

အဓိဋ္ဌဟိတွာတိ သမီပေ ဌတွာ။ **အာဏာပေတီ**တိ ဥဒ္ဒိဿ ဝါ အနုဒ္ဒိဿ ဝါ အာဏာပေတိ။ တတ္ထ ပရဿေနာယ ပစ္စုပဋ္ဌိတာယ အနုဒ္ဒိဿေဝ “ဧဝံ

ဝိဇ္ဈ၊ ဧဝံ ပဟရ၊ ဧဝံ ဃာတေဟီ”တိ အာဏတ္တေ ယတ္တကေ အာဏတ္တော ဃာတေတိ၊ တတ္တကာ ဥဘိန္နံ ပါဏာတိပါတာ။ သစေ တတ္ထ အာဏာပကဿ မာတာပိတရော ဟောန္တိ၊ အာနန္တရိယမ္ပိ ဖုသတိ။ သစေ အာဏတ္တဿေဝ မာတာပိတရော၊ သောဝ အာနန္တရိယံ ဖုသတိ။ သစေ အရဟာ ဟောတိ၊ ဥဘောပိ အာနန္တရိယံ ဖုသန္တိ။ ဥဒ္ဒိသိတွာ ပန “ဧတံ ဒီဃံ, ရဿံ, ရတ္တကဉ္စုကံ, နီလကဉ္စုကံ, ဟတ္ထိက္ခန္ဓေ နိသိန္နံ, မဉ္စေ နိသိန္နံ ဝိဇ္ဈ၊ ပဟရ၊ ဃာတေဟီ”တိ အာဏတ္တေ သစေ သော တမေဝ ဃာတေတိ၊ ဥဘိန္နမ္ပိ ပါဏာတိပါတော၊ အာနန္တရိယဝတ္ထုမှိ စ အာနန္တရိယံ။ သစေ အညံ မာရေတိ၊ အာဏာပကဿ နတ္ထိ ပါဏာတိပါတော။ ဧတေန အာဏတ္တိကော ပယောဂေါ ဝုတ္တော ဟောတိ၊ တတ္ထ—

ဝတ္ထုံ ကာလဉ္စ ဩကာသံ၊ အာဝုဓံ ဣရိယာပထံ။
တုလယိတွာ ပဉ္စ ဌာနာနိ၊ ဓာရေယျတ္ထံ ဝိစက္ခဏော။

အပရော နယော—

ဝတ္ထု ကာလော စ ဩကာသော၊ အာဝုဓံ ဣရိယာပထော။
ကိရိယာဝိသေသောတိ ဣမေ၊ ဆ အာဏတ္တိနိယာမကာ။

တတ္ထ **ဝတ္ထု**တိ မာရေတဗ္ဗော သတ္တော။ **ကာလော**တိ ပုဗ္ဗဏှသာယနှာဒိကာလော စ ယောဗ္ဗနထာဝရိယာဒိကာလော စ[၁]။ **ဩကာသော**တိ ဂါမော ဝါ ဝနံ ဝါ ဂေဟဒွါရံ ဝါ ဂေဟမဇ္ဈံ ဝါ ရထိကာ ဝါ သိင်္ဃာဋကံ ဝါတိ ဧဝမာဒိ။ **အာဝုဓ**န္တိ အသိ ဝါ ဥသု ဝါ သတ္တိ ဝါတိ ဧဝမာဒိ။ **ဣရိယာပထော**တိ မာရေတဗ္ဗဿ ဂမနံ ဝါ နိသဇ္ဇာ ဝါတိ ဧဝမာဒိ။ **ကိရိယာဝိသေသော**တိ ဝိဇ္ဈနံ ဝါ ဆေဒနံ ဝါ ဘေဒနံ ဝါ သင်္ခမုဏ္ဍကံ ဝါတိ ဧဝမာဒိ။

ယဒိ ဟိ ဝတ္ထုံ ဝိသံဝါဒေတွာ ယံ “မာရေဟီ”တိ အာဏတ္တော၊ တတော အညံ မာရေတိ။ “ပုရတော ပဟရိတွာ မာရေဟီ”တိ ဝါ အာဏတ္တော ပစ္ဆတော ဝါ ပဿတော ဝါ အညသ္မိံ ဝါ ပဒေသေ ပဟရိတွာ မာရေတိ။ အာဏာပကဿ နတ္ထိ ကမ္မဗန္ဓော၊ အာဏတ္တဿေဝ ကမ္မဗန္ဓော။ အထ ဝတ္ထုံ အဝိသံဝါဒေတွာ ယထာဏတ္တိယာ မာရေတိ၊ အာဏာပကဿ အာဏတ္တိက္ခဏေ အာဏတ္တဿ စ မာရဏက္ခဏေတိ ဥဘယေသမ္ပိ ကမ္မဗန္ဓော။ ဝတ္ထုဝိသေသေန ပနေတ္ထ ကမ္မဝိသေသော စ အာပတ္တိဝိသေသော စ ဟောတီတိ။ ဧဝံ တာဝ ဝတ္ထုမှိ သင်္ကေတဝိသင်္ကေတတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၁-ယောဗ္ဗနထာမဝိရိယာဒိကာလော စ (သီ၊ သျာ)

ကာလေ ပန ယော “အဇ္ဇ သွေ”တိ အနိယမေတွာ “ပုဗ္ဗဏှေ မာရေဟီ”တိ အာဏတ္တော ယဒါ ကဒါစိ ပုဗ္ဗဏှေ မာရေတိ၊ နတ္ထိ ဝိသင်္ကေတော။ ယော ပန “အဇ္ဇ ပုဗ္ဗဏှေ”တိ ဝုတ္တော မဇ္ဈန္ဟေ ဝါ သာယန္ဟေ ဝါ သွေ ဝါ ပုဗ္ဗဏှေ မာရေတိ၊ ဝိသင်္ကေတော ဟောတိ၊ အာဏာပကဿ နတ္ထိ ကမ္မဗန္ဓော။ ပုဗ္ဗဏှေ မာရေတုံ ဝါယမန္တဿ မဇ္ဈန္ဟေ ဇာတေပိ ဧသေဝ နယော။ ဧတေန နယေန သဗ္ဗကာလပ္ပဘေဒေသု သင်္ကေတဝိသင်္ကေတတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဩကာသေပိ ယော “ဧတံ ဂါမေ ဌိတံ မာရေဟီ”တိ အနိယမေတွာ အာဏတ္တော တံ ယတ္ထ ကတ္ထစိ မာရေတိ၊ နတ္ထိ ဝိသင်္ကေတော။ ယော ပန “ဂါမေယေဝါ”တိ နိယမေတွာ အာဏတ္တော ဝနေ မာရေတိ၊ တထာ “ဝနေ”တိ အာဏတ္တော ဂါမေ မာရေတိ။ “အန္တောဂေဟဒွါရေ”တိ အာဏတ္တော ဂေဟမဇ္ဈေ မာရေတိ၊ ဝိသင်္ကေတော။ ဧတေန နယေန သဗ္ဗောကာသဘေဒေသု သင်္ကေတဝိသင်္ကေတတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အာဝုဓေပိ ယော “အသိနာ ဝါ ဥသုနာ ဝါ”တိ အနိယမေတွာ “အာဝုဓေန မာရေဟီ”တိ အာဏတ္တော ယေန ကေနစိ အာဝုဓေန မာရေတိ၊ နတ္ထိ ဝိသင်္ကေတော။ ယော ပန “အသိနာ”တိ ဝုတ္တော ဥသုနာ, “ဣမိနာ ဝါ အသိနာ”တိ ဝုတ္တော အညေန အသိနာ မာရေတိ။ တေသေဝ ဝါ အသိဿ “ဣမာယ ဓာရာယ မာရေဟီ”တိ ဝုတ္တော ဣတရာယ ဝါ ဓာရာယ, တလေန ဝါ, တုဏ္ဍေန ဝါ, ထရုနာ ဝါ မာရေတိ၊ ဝိသင်္ကေတော။ ဧတေန နယေန သဗ္ဗအာဝုဓဘေဒေသု သင်္ကေတဝိသင်္ကေတတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဣရိယာပထေ ပန ယော “ဧတံ ဂစ္ဆန္တံ မာရေဟီ”တိ ဝဒတိ၊ အာဏတ္တော စ နံ သစေ ဂစ္ဆန္တံ မာရေတိ၊ နတ္ထိ ဝိသင်္ကေတော။ “ဂစ္ဆန္တမေဝ မာရေဟီ”တိ ဝုတ္တော ပန သစေ နိသိန္နံ မာရေတိ။ “နိသိန္နမေဝ ဝါ မာရေဟီ”တိ ဝုတ္တော ဂစ္ဆန္တံ မာရေတိ၊ ဝိသင်္ကေတော ဟောတိ။ ဧတေန နယေန သဗ္ဗဣရိယာပထ-ဘေဒေသု သင်္ကေတဝိသင်္ကေတတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ကိရိယာဝိသေသေပိ ယော “ဝိဇ္ဈိတွာ မာရေဟီ”တိ ဝုတ္တော ဝိဇ္ဈိတွာဝ မာရေတိ၊ နတ္ထိ ဝိသင်္ကေတော။ ယော ပန “ဝိဇ္ဈိတွာ မာရေဟီ”တိ ဝုတ္တော ဆိန္ဒိတွာ မာရေတိ၊ ဝိသင်္ကေတော။ ဧတေန နယေန သဗ္ဗကိရိယာဝိသေသ-ဘေဒေသု သင်္ကေတဝိသင်္ကေတတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ယော ပန လိင်္ဂဝသေန “ဒီဃံ, ရဿံ, ကာဠံ, ဩဒါတံ, ကိသံ, ထူလံ မာရေဟီ”တိ အနိယမေတွာ အာဏာပေတိ၊ အာဏတ္တော စ ယံကိဉ္စိ

တာဒိသံ မာရေတိ၊ နတ္ထိ ဝိသင်္ကေတော[၁]၊ ဥဘိန္နံ ပါရာဇိကံ။ အထ ပန သော အတ္တာနံ သန္ဓာယ အာဏာပေတိ၊ အာဏတ္တော စ “အယမေဝ ဤဒိသော”တိ အာဏာပကမေဝ မာရေတိ၊ အာဏာပကဿ ဒုက္ကဋံ၊ ဝဓကဿ ပါရာဇိကံ။ အာဏာပကော အတ္တာနံ သန္ဓာယ အာဏာပေတိ၊ ဣတရော အညံ တာဒိသံ မာရေတိ၊ အာဏာပကော မုစ္စတိ၊ ဝဓကောဝ ပါရာဇိကံ။ ကသ္မာ? ဩကာသဿ အနိယမိတတ္တာ။ သစေ ပန အတ္တာနံ သန္ဓာယ အာဏာပေန္တောပိ ဩကာသံ နိယမေတိ “အသုကသ္မိံ နာမ ရတ္တိဋ္ဌာနေ ဝါ ဒိဝါဋ္ဌာနေ ဝါ ထေရာသနေ ဝါ နဝါသနေ ဝါ မၛ္ဈိမာသနေ ဝါ နိသိန္နံ ဝေရိံ နာမ မာရေဟီ”တိ။ တတ္ထ စ အညော နိသိန္နော ဟောတိ၊ သစေ အာဏတ္တော တံ မာရေတိ၊ နေဝ ဝဓကော မုစ္စတိ န အာဏာပကော။ ကသ္မာ? ဩကာသဿ နိယမိတတ္တာ။ သစေ ပန နိယမိတောကာသတော အညတြ မာရေတိ၊ အာဏာပကော မုစ္စတီတိ အယံ နယော **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** သုဋ္ဌု ဒဠှံ ကတွာ ဝုတ္တော။ တသ္မာ ဧတ္ထ န အနာဒရိယံ ကာတဗ္ဗန္တိ။

အဓိဋ္ဌာယာတိ မာတိကာဝသေန အာဏတ္တိကပယောဂကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဣဒါနိ ယေ **ဒူတေနာ**တိ ဣမဿ မာတိကာပဒဿ နိဒ္ဒေသဒဿနတ္ထံ **ဘိက္ခု ဘိက္ခုံ အာဏာပေတီ**တိအာဒယော စတ္တာရော ဝါရာ ဝုတ္တာ။ တေသု **သော တံ မညမာနော**တိ သော အာဏတ္တော ယော အာဏာပကေန “ဣတ္ထန္နာ-မော”တိ အက္ခာတော၊ တံ မညမာနော တမေဝ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတိ၊ ဥဘိန္နံ ပါရာဇိကံ။ **တံ မညမာနော အည**န္တိ ယံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေဟီတိ ဝုတ္တော တံ မညမာနော အညံ တာဒိသံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတိ၊ မူလဋ္ဌဿ အနာပတ္တိ။ **အညံ မညမာနော တ**န္တိ ယော အာဏာပကေန ဝုတ္တော၊ တဿ ဗလဝသဟာယံ သမီပေ ဌိတံ ဒိသွာ “ဣမဿ ဗလေနာယံ ဂစ္ဆတိ[၂] ဣမံ တာဝ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေမီ”တိ ပဟရန္တော ဣတရမေဝ ပရိဝတ္တိတွာ တသ္မိံ ဌာနေ ဌိတံ “သဟာယော”တိ မညမာနော ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတိ၊ ဥဘိန္နံ ပါရာဇိကံ။ **အညံ မညမာနော အည**န္တိ ပုရိမနယေနေဝ ဣမံ တာဝဿ သဟာယံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေမီတိ သဟာယမေဝ ဝေါရောပေတိ၊ တဿေဝ ပါရာဇိကံ။

ဒူတပရမ္ပရာပဒဿ နိဒ္ဒေသဝါရေ **ဣတ္ထန္နာမဿ ပါဝဒ**တိအာဒီသု ဧကော အာစရိယော တယော ဗုဒ္ဓရက္ခိတဓမ္မရက္ခိတသံဃရက္ခိတနာမကာ

၁-ဝိသင်္ကေတောတိ (က)
၂-ဂဇ္ဇတိ (သီ)၊ တဇ္ဇတိ (သျာ)

အနေ္တဝါသိကာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ တတ္ထ **ဘိက္ခု ဘိက္ခုံ အာဏာပေတီ**တိ အာစရိယော ကဉ္စိ ပုဂ္ဂလံ မာရာပေတုကာမော တမတ္ထံ အာစိက္ခိတွာ ဗုဒ္ဓရက္ခိတံ အာဏာပေတိ။ **ဣတ္ထန္နာမဿ ပါဝဒါ**တိ ဂန္တွာ တုံ့ ဗုဒ္ဓရက္ခိတ ဧတမတ္ထံ ဓမ္မရက္ခိတဿ ပါဝဒ။ **ဣတ္ထန္နာမော ဣတ္ထန္နာမဿ ပါဝဒတူ**တိ ဓမ္မရက္ခိတောပိ သံဃရက္ခိတဿ ပါဝဒတု။ **ဣတ္ထန္နာမော ဣတ္ထန္နာမံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတူ**တိ ဧဝံ တယာ အာဏတ္တေန ဓမ္မရက္ခိတေန အာဏတ္တော သံဃရက္ခိတော ဣတ္ထန္နာမံ ပုဂ္ဂလံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတု၊ သော ဟိ အမှေသု ဝီရဇာတိကော ပဋိဗလော ဣမသ္မိံ ကမ္မေတိ။ **အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ**တိ ဧဝံ အာဏာပေန္တဿ အာစရိယဿ တာဝ ဒုက္ကဋံ။ **သော ဣတရဿ အာရောစေတီ**တိ ဗုဒ္ဓရက္ခိတော ဓမ္မရက္ခိတဿ၊ ဓမ္မရက္ခိတော စ သံဃရက္ခိတဿ "အမှာကံ အာစရိယော ဧဝံ ဝဒတိ 'ဣတ္ထန္နာမံ ကိရ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေဟိ၊ တွံ ကိရ အမှေသု ဝီရ-ပုရိသော'တိ"အာရောစေတိ၊ ဧဝံ တေသမ္ပိ ဒုက္ကဋံ။ **ဝဓကော ပဋိဂ္ဂဏှာတီ**တိ သာဓု ဝေါရောပေဿာမီတိ သံဃရက္ခိတော သမ္ပဋိစ္ဆတိ။ **မူလဋ္ဌဿ အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿာ**တိ သံဃရက္ခိတေန ပဋိဂ္ဂဟိတမတ္တေ အာစရိယဿ ထုလ္လစ္စယံ။ မဟာဇနော ဟိ တေန ပါပေ နိယောဇိတောတိ။ **သော တံ** သော စေ သံဃရက္ခိတော တံ ပုဂ္ဂလံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတိ၊ သဗ္ဗေသံ စတုန္နမ္ပိ ဇနာနံ ပါရာဇိကံ။ န ကေဝလဉ္စ စတုန္နံ၊ ဧတေနုပါယေန ဝိသင်္ကေတံ အကတွာ ပရမ္ပရာယ အာဏာပေန္တံ သမဏသတံ သမဏသဟဿံ ဝါ ဟောတု သဗ္ဗေသံ ပါရာဇိကမေဝ။

ဝိသင်္ကေတဒူတပဒနိဒ္ဒေသေ **သော အညံ အာဏာပေတီ**တိ သော အာစရိယေန အာဏတ္တော ဗုဒ္ဓရက္ခိတော ဓမ္မရက္ခိတံ အဒိသွာ ဝါ အဝတ္တုကာမော ဝါ ဟုတွာ သံဃရက္ခိတမေဝ ဥပသင်္ကမိတွာ "အမှာကံ အာစရိယော ဧဝမာဟ 'ဣတ္ထန္နာမံ ကိရ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေဟီ'တိ" ဝိသင်္ကေတံ ကရောန္တော အာဏာပေတိ။ ဝိသင်္ကေတကရဏေနေဝ ဟိ သော **ဝိသင်္ကေတဒူတော**တိ ဝုစ္စတိ။ **အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ**တိ အာဏတ္တိယာ တာဝ ဗုဒ္ဓရက္ခိတဿ ဒုက္ကဋံ။ **ပဋိဂ္ဂဏှာတိ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ**တိ သံဃရက္ခိတေန သမ္ပဋိစ္ဆိတေ မူလဋ္ဌဿေဝ ဒုက္ကဋန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧဝံ သန္တေ ပဋိဂ္ဂဟဏေ အာပတ္တိယေဝ န သိယာ၊ သဉ္စရိတ္တပဋိဂ္ဂဟဏမရဏာဘိနန္ဒနေသုပိ စ အာပတ္တိ ဟောတိ၊ မရဏပဋိဂ္ဂဟဏေ ကထံ န သိယာ၊ တသ္မာ ပဋိဂ္ဂဏှန္တဿေဝေတံ ဒုက္ကဋံ၊ တေနေဝေတ္ထ မူလဋ္ဌဿာတိ န ဝုတ္တံ။ ပုရိမနယေပိ စေတံ ပဋိဂ္ဂဏှန္တဿ ဝေဒိတဗ္ဗမေဝ၊ ဩကာသာဘာဝေန ပန န ဝုတ္တံ။ တသ္မာ ယော

ယော ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ တဿ တဿ တပ္ပစ္စယာ အာပတ္တိယေဝါတိ အယမေတ္ထ အမှာကံ ခန္တိ။ ယထာ စေတ္ထ၊ ဧဝံ အဒိန္နာဒါနေပီတိ။

သစေ ပန သော တံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတိ၊ အာဏာပကဿ စ ဗုဒ္ဓရက္ခိတဿ, ဝေါရောပကဿ စ သံဃရက္ခိတဿာတိ ဥဘိန္နမ္ပိ ပါရာဇိကံ။ မူလဋ္ဌဿ ပန အာစရိယဿ ဝိသင်္ကေတတ္တာ ပါရာဇိကေန အနာပတ္တိ။ ဓမ္မရက္ခိတဿ အဇာနနတာယ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ အနာပတ္တိ။ ဗုဒ္ဓရက္ခိတော ပန ဒွိန္နံ သောတ္ထိဘာဝံ ကတွာ အတ္တနာ နဋ္ဌောတိ။

ဂတပစ္စာဂတဒူတနိဒ္ဒေသေ **သော ဂန္တွာ ပုန ပစ္စာဂစ္ဆတီ**တိ တဿ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတဗ္ဗဿ သမီပံ ဂန္တွာ သုသံဝိဟိတာရက္ခတ္တာ တံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတုံ အသက္ကောန္တော အာဂစ္ဆတိ။ **ယဒါ သက္ကောသိ၊ တဒါ**တိ ကိံ အဇ္ဇေဝ မာရိတော မာရိတော ဟောတိ၊ ဂစ္ဆ, ယဒါ သက္ကောသိ၊ တဒါ နံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေဟီတိ။ **အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ**တိ ဧဝံ ပုန အာဏတ္တိယာပိ ဒုက္ကဋမေဝ ဟောတိ။ သစေ ပန သော အဝဿံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတဗ္ဗော ဟောတိ၊ အတ္ထသာဓကစေတနာ[1] မဂ္ဂါနန္တရဖလသဒိသာ၊ တသ္မာ အယံ အာဏတ္တိက္ခဏေယေဝ ပါရာဇိကော။ သစေပိ ဝဓကော သဋ္ဌိဝဿာတိက္ကမေန တံ ဝဓတိ[2]၊ အာဏာပကော စ အန္တရာဝ ကာလံ ကရောတိ၊ ဟီနာယ ဝါ အာဝတ္တတိ၊ အဿမဏောဝ ဟုတွာ ကာလဉ္စ ကရိဿတိ၊ ဟီနာယ ဝါ အာဝတ္တိဿတိ။ သစေ အာဏာပကော ဂိဟိကာလေ မာတရံ ဝါ ပိတရံ ဝါ အရဟန္တံ ဝါ သန္ဓာယ ဧဝံ အာဏာပေတွာ ပဗ္ဗဇတိ၊ တသ္မိံ ပဗ္ဗဇိတေ အာဏတ္တော တံ မာရေတိ၊ အာဏာပကော ဂိဟိကာလေယေဝ မာတုဃာတကော ပိတုဃာတကော အရဟန္တဃာတကော ဝါ ဟောတိ၊ တသ္မာ နေဝဿ ပဗ္ဗဇ္ဇာ, န ဥပသမ္ပဒါ ရုဟတိ။ သစေပိ မာရေတဗ္ဗပုဂ္ဂလော အာဏတ္တိက္ခဏေ ပုထုဇ္ဇနော၊ ယဒါ ပန နံ အာဏတ္တော မာရေတိ၊ တဒါ အရဟာ ဟောတိ၊ အာဏတ္တကော ဝါ ပဟာရံ လဘိတွာ ဒုက္ခမူလိကံ သဒ္ဓံ နိဿာယ ဝိပဿန္တော အရဟတ္တံ ပတွာ တေနေဝါဗာဓေန ကာလံ ကရောတိ၊ အာဏာပကော အာဏတ္တိက္ခဏေယေဝ အရဟန္တဃာတကော။ ဝဓကော ပန သဗ္ဗတ္ထ ဥပက္ကမကရဏက္ခဏေယေဝ ပါရာဇိကောတိ။

ဣဒါနိ ယေ သဗ္ဗေသုယေဝ ဣမေသု ဒူတဝသေန ဝုတ္တမာတိကာပဒေသု သင်္ကေတဝိသင်္ကေတဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တာ တယော ဝါရာ၊ တေသု ပဌမဝါရေ တာဝ ယသ္မာ တံ သဏိကံ ဝါ ဘဏန္တော တဿ ဝါ ဗဓိရတာယ “မာ

၁-အတ္ထသာဓိကစေတနာ (က)

၂-ဝဓေတိ (သီ၊ သျာ)

ဃာတေဟီ”တိ ဇေတံ ဝစနံ န သာဝေတိ၊ တသ္မာ မူလဋ္ဌော န မုစ္စော။ ဒုတိယဝါရေ သာဝိတတ္တာ မုစ္စော။ တတိယဝါရေ ပန တေန စ သာဝိတတ္တာ ဣတရေန စ သာဂူတိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ဩရတတ္တာ[၁] ဥဘောပိ မုတ္တာတိ။

ဒူတကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၇၅။ အရဟော ရဟောသညီနိဒ္ဒေသာဒီသု **အရဟော**တိ သမ္မုခေ။ **ရဟော**တိ ပရမ္မုခေ။ တတ္ထ ယော ဥပဋ္ဌာနကာလေ ဝေရိဘိက္ခုမ္ပိ ဘိက္ခုံပိ သမ္မိံ အာဂန္တွာ ပုရတော နိသိန္နေယေဝ အန္ဓကာရဒေါသေန တဿ အာဂတဘာဝံ အဇာနန္တော “အဟော ဝတ ဣတ္ထန္နာမော ဟတော အဿ၊ စောရာပိ နာမ တံ န ဟနန္တိ၊ သပ္ပေါ ဝါ န ခံသတိ၊ န သတ္ထံ ဝါ ဝိသံ ဝါ အာဟရတီ”တိ တဿ မရဏံ အဘိနန္ဒန္တော ဤဒိသာနိ ဝစနာနိ ဥလ္လပတိ၊ အယံ **အရဟော ရဟောသညီ ဥလ္လပတိ** နာမ၊ သမ္မုခေဝ တသ္မိံ ပရမ္မုခ-သညီတိ အတ္ထော။ ယော ပန တံ ပုရတော နိသိန္နံ ဒိသွာ ပုန ဥပဋ္ဌာနံ ကတွာ ဂတေပိ ဘိက္ခုံပိ သမ္မိံ ဂတေပိ တသ္မိံ “ဣဓေဝ သော နိသိန္နော”တိ သညီ ဟုတွာ ပုရိမနယေနေဝ ဥလ္လပတိ၊ အယံ **ရဟော အရဟောသညီ ဥလ္လပတိ** နာမ။ ဧတေနေဝုပါယေန အရဟော အရဟောသညီ စ, ရဟော ရဟောသညီ စ ဝေဒိတဗ္ဗော။ စတုန္နမ္ပိ စ ဧတေသံ ဝါစာယ ဝါစာယ ဒုက္ကဋန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဣဒါနိ မရဏဝဏ္ဏသံဝဏ္ဏနာယ ဝိဘာဂဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တေသု ပဉ္စသု ကာယေန သံဝဏ္ဏနာဒိမာတိကာနိဒ္ဒေသေသု **ကာယေန ဝိကာရံ ကရောတီ**တိ ယထာ သော ဇာနာတိ “သတ္ထံ ဝါ အာဟရိတွာ ဝိသံ ဝါ ခါဒိတွာ ရဇ္ဇုယာ ဝါ ဥဗ္ဗန္ဓိတွာ သောဗ္ဘာဒီသု ဝါ ပပတိတွာ ယော မရတိ၊ သော ဓနံ ဝါ လဘတိ၊ ယသံ ဝါ လဘတိ၊ သဂ္ဂံ ဝါ ဂစ္ဆတီ”တိ အယမတ္ထော ဧတေန ဝုတ္တော”တိ၊ တထာ ဟတ္ထမုဒ္ဒါဒီဟိ ဒဿေတိ။ **ဝါစာယ ဘဏတီ**တိ တမေဝတ္ထံ ဝါကျဘေဒံ ကတွာ ဘဏတိ။ တတိယဝါရော ဥဘယဝသေန ဝုတ္တော။ သဗ္ဗတ္ထ သံဝဏ္ဏနာယ ပယောဂေ ပယောဂေ ဒုက္ကဋံ။ တဿ ဒုက္ခုပ္ပတ္တိယံ သံဝဏ္ဏကဿ ထုလ္လစ္စယံ။ ယံ ဥဒ္ဒိဿ သံဝဏ္ဏနာ ကတာ၊ တသ္မိံ မတေ သံဝဏ္ဏနက္ခဏေယေဝ သံဝဏ္ဏကဿ ပါရာဇိကံ။ သော တံ န ဇာနာတိ အညော ဥ တွာ “လဒ္ဓေါ ဝတ မေ သုခုပ္ပတ္တိဥပါယော”တိ တာယ သံဝဏ္ဏနာယ မရတိ၊ အနာပတ္တိ။ ဒွိန္နံ ဥဒ္ဒိဿ သံဝဏ္ဏနာယ ကတာယ ဧကော ဥ တွာ မရတိ၊ ပါရာဇိကံ။ ဒွေပိ မရန္တိ၊ ပါရာဇိကဉ္စ အကုသလရာသိ စ။ သေ နယော သမ္ဗဟုလေသု။

၁-ဩရမိတတ္တာ (သျာ)

အနုဒ္ဒိဿံ[1] မရဏံ သံဝဏ္ဏေန္တော အာဟိဏ္ဍတိ၊ ယော ယော တံ သံဝဏ္ဏနံ ဉတွာ မရတိ၊ သဗ္ဗော တေန မာရိတော ဟောတိ။

ဒူတေန သံဝဏ္ဏနာယံ အသုကံ နာမ ဂေဟံ ဝါ ဂါမံ ဝါ ဂန္တွာ ဣတ္ထန္နာမဿ ဧဝံ[2] မရဏဝဏ္ဏံ သံဝဏ္ဏေဟီတိ သာသနေ အာရောစိတမတ္တေ ဒုက္ကဋံ။ ယဿတ္ထာယ ပဟိတော၊ တဿ ဒုက္ခုပ္ပတ္တိယာ မူလဋ္ဌဿ ထုလ္လစ္စယံ၊ မရဏေန ပါရာဇိကံ။ ဒူတော "ဉာတော ဒါနိ အယံ သဂ္ဂမဂ္ဂေါ"တိ တဿ အနာရောစေတွာ အတ္တနော ဉာတိဿ ဝါ သာလောဟိတဿ ဝါ အာရောစေတိ၊ တသ္မိံ မတေ ဝိသင်္ကေတော ဟောတိ၊ မူလဋ္ဌော မုစ္စတိ။ ဒူတော တထေဝ စိန္တေတွာ သယံ သံဝဏ္ဏနာယ ဂုဏံ ကတွာ မရတိ၊ ဝိသင်္ကေတောဝ။ အနုဒ္ဒိဿ[3] ပန သာသနေ အာရောစိတေ ယတ္တကာ ဒူတဿ သံဝဏ္ဏနာယ မရန္တိ၊ တတ္တကာ ပါဏာတိပါတာ။ သစေ မာတာပိတရော မရန္တိ၊ အာနန္တရိယမ္ပိ ဟောတိ။

၁၇၆။ လေခါသံဝဏ္ဏနာယံ **လေခံ ဆိန္ဒတီ**တိ ပဏ္ဏေ ဝါ ပေါတ္ထကေ ဝါ အက္ခရာနိ လိခတိ "ယော သတ္ထံ ဝါ အာဟရိတွာ ပပါတေ ဝါ ပပတိတွာ အညေဟိ ဝါ အဂ္ဂိပ္ပဝေသနဥဒကပ္ပဝေသနာဒီဟိ ဥပါယေဟိ မရတိ၊ သော ဣဒဉ္စိဒဉ္စ လဘတီ"တိ ဝါ "တဿ ဓမ္မော ဟောတီ"တိ ဝါတိ၊ ဧတ္ထာပိ ဒုက္ကဋ-ထုလ္လစ္စယာ[4] ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဥဒ္ဒိဿ လိခိတေ ပန ယံ ဥဒ္ဒိဿ လိခိတံ၊ တဿေဝ မရဏေန ပါရာဇိကံ။ ဗဟူ ဥဒ္ဒိဿ လိခိတေ ယတ္တကာ မရန္တိ၊ တတ္တကာ ပါဏာတိပါတာ။ မာတာပိတူနံ မရဏေန အာနန္တရိယံ။ အနုဒ္ဒိဿ လိခိတေပိ ဧသေဝ နယော။ "ဗဟူ မရန္တီ"တိ ဝိပ္ပဋိသာရေ ဥပ္ပန္နေ တံ ပေါတ္ထကံ ဈာပေတွာ ဝါ, ယထာ ဝါ အက္ခရာနိ န ပညာယန္တိ၊ တထာ ကတွာ မုစ္စတိ။ သစေ သော ပရဿ ပေါတ္ထကော ဟောတိ ဥဒ္ဒိဿ[5] လိခိတော ဝါ ဟောတိ အနုဒ္ဒိဿ လိခိတော ဝါ၊ ဂဟိတဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ မုစ္စတိ။ သစေ မူလေန ကီတော ဟောတိ၊ ပေါတ္ထကသာမိကာနံ ပေါတ္ထကံ, ယေသံ ဟတ္ထတော မူလံ ဂဟိတံ၊ တေသံ မူလံ ဒတွာ မုစ္စတိ။ သစေ သမ္ဗဟုလာ "မရဏဝဏ္ဏံ လိခိဿာမာ"တိ ဧကဇ္ဈာသယာ ဟုတွာ ဧကော တာလရုက္ခံ[6] အာရောဟိတွာ ပဏ္ဏံ ဆိန္ဒတိ၊ ဧကော အာဟရတိ၊ ဧကော ပေါတ္ထကံ ကရောတိ၊ ဧကော လိခတိ၊ ဧကော သစေ ကဏ္ဋက-လေခါ ဟောတိ, မသိံ မက္ခေတိ။ မသိံ မက္ခေတွာ တံ ပေါတ္ထကံ သဇ္ဇေတွာ

၁-အနောဒိဿ (က) ၂-ဧဝ (သီ၊ သျာ) ၃-အနုဒိဿ (သျာ)
၄-ဒုက္ကဋထုလ္လစ္စယပါရာဇိကာ (သျာ) ၅-ဩဒိဿ (က) ၆-ရုက္ခံ (က)

သဗ္ဗေဝ သဘာဝံ ဝါ အာပဏော ဝါ ယတ္ထ ဝါ ပန လေခါဒဿန-ကောတူဟလကာ ဗဟူ သန္နိပတန္တိ၊ တတ္ထ ဌပေန္တိ။ တံ ဝါစေတွာ သစေပိ ဧကော မရတိ၊ သဗ္ဗေသံ ပါရာဇိကံ။ သစေ ဗဟုကာ မရန္တိ၊ ဝုတ္တသဒိသောဝ နယော။ ဝိပ္ပဋိသာရေ ပန ဥပ္ပန္နေ တံ ပေါတ္ထကံ သစေပိ မဇ္ဇုသာယံ ဂေါပေန္တိ၊ အညော စ တံ ဒိသွာ နီဟရိတွာ ပုန ဗဟူနံ ဒဿေတိ၊ နေဝ မုစ္စန္တိ။ တိဋ္ဌတု မဇ္ဇုသာ၊ သစေပိ တံ ပေါတ္ထကံ နဒိယံ ဝါ သမုဒ္ဒေ ဝါ ခိပန္တိ ဓောဝန္တိ ဝါ၊ ခဏ္ဍာခဏ္ဍံ ဝါ ဆိန္ဒန္တိ၊ အဂ္ဂိမှိ ဝါ ဈာပေန္တိ၊ ယာဝ သင်္ဃဋ္ဋိတေပိ ဒုဒ္ဓေါတေ ဝါ ဒုဇ္ဈာပိတေ ဝါ ပဏ္ဏေ အက္ခရာနိ ပညာယန္တိ၊ တာဝ န မုစ္စန္တိ။ ယဒါ ပန အက္ခရာနိ န ပညာယန္တိ၊ တဒေဝ ကတော မုစ္စန္တီတိ။

ဣဒါနိ ထာဝရပယောဂဿ ဝိဘာဂဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တေသု ဩပါတာဒိ-မာတိကာနိဒ္ဒေသေသု **မနုဿံ ဥဒ္ဒိဿ ဩပါတံ ခနတီ**တိ ဣတ္ထန္နာမော ပတိတွာ မရိဿတီတိ ကဉ္စိ မနုဿံ ဥဒ္ဒိသိတွာ ယတ္ထ သော ဧကကော ဝိစရတိ၊ တတ္ထ အာဝါဋံ ခနတိ၊ ခနန္တဿ တာဝ သစေပိ ဇာတပထဝိယာ[၁] ခနတိ၊ ပါဏာတိပါတဿ ပယောဂတ္တာ ပယောဂေ ပယောဂေ ဒုက္ကဋံ။ ယံ ဥဒ္ဒိဿ ခနတိ၊ တဿ ဒုက္ခုပ္ပတ္တိယာ ထုလ္လစ္စယံ၊ မရဏေန ပါရာဇိကံ။ အညသ္မိံ ပတိတွာ မတေ အနာပတ္တိ။ သစေ အနုဒ္ဒိဿ ယော ကောစိ မရိဿတီတိ ခတော ဟောတိ၊ ယတ္တကာ ပတိတွာ မရန္တိ၊ တတ္တကာ ပါဏာတိပါတာ။ အာနန္တရိယဝတ္ထူသု စ အာနန္တရိယံ၊ ထုလ္လစ္စယပါစိတ္တိယဝတ္ထူသု ထုလ္လစ္စယ-ပါစိတ္တိယာနိ။

ဗဟူ တတ္ထ စေတနာ၊ ကတမာယ ပါရာဇိကံ 'ဟောတီတိ? **မဟာအဋ္ဌ-ကထာယံ** တာဝ ဝုတ္တံ "အာဝါဋံ ဂမ္ဘီရတော စ အာယာမဝိတ္ထာရတော စ ခနိတွာ ပမာဏေ ဌပေတွာ တစ္ဆေတွာ ပုဉ္ဆိတွာ ပံသုပစ္ဆိံ ဥဒ္ဓရန္တဿ သန္နိဋ္ဌာပိကာ အတ္ထသာဓကစေတနာ[၂] မဂ္ဂါနန္တရဖလသဒိသာ။ သစေပိ ဝဿ-သတဿ အစ္စယေန ပတိတွာ အဝဿံ မရဏကသတ္တော ဟောတိ၊ သန္နိဋ္ဌာ-ပကစေတနာယမေဝ ပါရာဇိက"န္တိ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန **သင်္ခေပဋ္ဌကထာယဉ္စ** "ဣမသ္မိံ အာဝါဋေ ပတိတွာ မရိဿတီတိ ဧကသ္မိမ္ပိ ကုဒ္ဒါလပ္ပဟာရေ ဒိန္နေ သစေ ကောစိ တတ္ထ ပက္ခလိတော ပတိတွာ မရတိ၊ ပါရာဇိကမေဝ။ **သုတ္တန္တိ-ကတ္ထေရာ** ပန သန္နိဋ္ဌာပကစေတနံ[၃] ဂဏှန္တိ"တိ ဝုတ္တံ။

၁-ဇာတပထဝိံ (သျာ၊ က) ၂-အတ္ထသာဓကစေတနာ (သျာ၊ က)
၃-သန္နိဋ္ဌာပိကစေတနံ (သျာ)

ကော ဩပါတံ ခနိတွာ အသုကံ နာမ အာနေတွာ ဣဓ ပါတေတွာ မာရေဟီတိ အညံ အာဏာပေတိ၊ သော တံ ပါတေတွာ မာရေတိ၊ ဥဘိန္နံ ပါရာဇိကံ။ အညံ ပါတေတွာ မာရေတိ၊ သယံ ပတိတွာ မရတိ၊ အညော အတ္တနော ဓမ္မတာယ ပတိတွာ မရတိ၊ သဗ္ဗတ္ထ ဝိသင်္ကေတော ဟောတိ၊ မူလဋ္ဌော မုစ္စတိ။ အသုကော အသုကံ အာနေတွာ ဣဓ မာရေဿတီတိ ခတေပိ ဧသေဝ နယော။ မရိတုကာမာ ဣဓ မရိဿန္တီတိ ခနတိ၊ ကေဿ မရဏေ ပါရာဇိကံ။ ဗဟူနံ မရဏေ အကုသလရာသိ။ မာတာပိတူနံ မရဏေ အာနန္တရိယံ၊ ထုလ္လစ္စယပါစိတ္တိယဝတ္ထူသု ထုလ္လစ္စယပါစိတ္တိယာနိ။

ယေ ကေစိ မာရေတုကာမာ၊ တေ ဣဓ ပါတေတွာ မာရေဿန္တီတိ ခနတိ၊ တတ္ထ ပါတေတွာ မာရေန္တိ၊ ကေသဉ္စိ မတေ ပါရာဇိကံ၊ ဗဟူသု အကုသလရာသိ၊ အာနန္တရိယာဒိဝတ္ထူသု အာနန္တရိယာဒီနိ။ ဣဓေဝ အရဟန္တာပိ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ပုရိမနယေ ပန "တေသံ မရိတုကာမတာယ ပတနံ နတ္ထိ"တိ တေ န သင်္ဂယှန္တိ။ ဒွိသုပိ နယေသု အတ္တနော ဓမ္မတာယ ပတိတွာ မတေ ဝိသင်္ကေတော။ ယေ ကေစိ အတ္တနော ဝေရိကေ ဧတ္ထ ပါတေတွာ မာရေဿန္တီတိ ခနတိ၊ တတ္ထ စ ဝေရိကာ ဝေရိကေ ပါတေတွာ မာရေန္တိ၊ ကေသဉ္စိ မာရိတေ ပါရာဇိကံ၊ ဗဟူသု အကုသလရာသိ။ မာတရိ ဝါ ပိတရိ ဝါ အရဟန္တေ ဝါ ဝေရိကေဟိ အာနေတွာ တတ္ထ မာရိတေ အာနန္တရိယံ။ အတ္တနော ဓမ္မတာယ ပတိတွာ မတေသု ဝိသင်္ကေတော။

ယော ပန "မရိတုကာမာ ဝါ အမရိတုကာမာ ဝါ မာရေတုကာမာ ဝါ အမာရေတုကာမာ ဝါ ယေ ကေစိ ဧတ္ထ ပတိတွာ ဝါ ပါတိတာ ဝါ မရိဿန္တီ"တိ သဗ္ဗထာပိ အနုဒ္ဒိဿေဝ ခနတိ။ ယော ယော မရတိ၊ တဿ တဿ မရဏေန ယထာနုရူပံ ကမ္မဗဒ္ဓံ ဖုသတိ၊ အာပတ္တိဗဒ္ဓံ အာပဇ္ဇတိ။ သစေ ဂဗ္ဘိနီ ပတိတွာ သဂဗ္ဘာ မရတိ၊ ဒွေ ပါဏာတိပါတာ။ ဂဗ္ဘောယေဝ ဝိနဿတိ၊ ဧကော။ ဂဗ္ဘော န ဝိနဿတိ၊ မာတာ မရတိ၊ ဧကောယေဝ။ စောရေဟိ အနုဗဒ္ဓေါ ပတိတွာ မရတိ၊ ဩပါတခနကဿေဝ ပါရာဇိကံ။ စောရာ တတ္ထ ပါတေတွာ မာရေန္တိ၊ ပါရာဇိကမေဝ။ တတ္ထ ပတိတံ ဗဟိ နီဟရိတွာ မာရေန္တိ၊ ပါရာဇိကမေဝ။ ကသ္မာ? ဩပါတေ ပတိတပစ္စယာ ဂဟိတတ္တာ။ ဩပါတတော နိက္ခမိတွာ တေနေဝ အာဗာဓေန မရတိ၊ ပါရာဇိကမေဝ။ ဗဟူနိ ဝဿာနိ အတိက္ကမိတွာ ပုန ကုပိတေန တေနေဝါဗာဓေန မရတိ၊ ပါရာဇိကမေဝ။ ဩပါတေ ပတနပစ္စယာ ဥပ္ပန္နရောဂေန ဂိလာနဿေဝ အညော ရောဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဩပါတရောဂေါ

ဗလဝတရော ဟောတိ၊ တေန မတေပိ ဩပါတခနကော န မုစ္စတိ။ သစေ ပစ္ဆာ ဥပ္ပန္နရောဂေါ ဗလဝါ ဟောတိ၊ တေန မတေ မုစ္စတိ။ ဥဘောဟိ မတေ န မုစ္စတိ။ ဩပါတေ ဩပပါတိကမနုဿော နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဥတ္တရိတုံ အသက္ကောန္တော မရတိ၊ ပါရာဇိကမေဝ။ မနုဿံ ဥဒ္ဒိဿ ခတေ ယက္ခာဒီသု ပတိတွာ မတေသု အနာပတ္တိ။ ယက္ခာဒယော ဥဒ္ဒိဿ ခတေ မနုဿာဒီသု မရန္တေသုပိ ဧသေဝ နယော။ ယက္ခာဒယော ဥဒ္ဒိဿ ခနန္တဿ ပန ခနနေပိ တေသံ ဒုက္ခုပ္ပတ္တိယမ္ပိ ဒုက္ကဋမေဝ။ မရဏေ ဝတ္ထုဝသေန ထုလ္လစ္စယံ ဝါ ပါစိတ္တိယံ ဝါ။ အနုဒ္ဒိဿ ခတေ ဩပါတေ ယက္ခရူပေန ဝါ ပေတရူပေန ဝါ ပတတိ၊ တိရစ္ဆာနရူပေန မရတိ။ ပတနရူပံ ပမာဏံ၊ တသ္မာ ထုလ္လစ္စယန္တိ **ဥပတိဿတ္ထေရော။** မရဏရူပံ ပမာဏံ၊ တသ္မာ ပါစိတ္တိယန္တိ **ဖုဿဒေဝတ္ထေရော။** တိရစ္ဆာနရူပေန ပတိတွာ ယက္ခပေတရူပေန မတေပိ ဧသေဝ နယော။

ဩပါတခနကော ဩပါတံ အညဿ ဝိက္ကိဏာတိ ဝါ၊ မုဓာ ဝါ ဒေတိ၊ ယော ယော ပတိတွာ မရတိ၊ တပ္ပစ္စယာ တဿေဝ အာပတ္တိ စ ကမ္မဗန္ဓော စ။ ယေန လဒ္ဓေါ၊ သော နိဒ္ဒေါသော။ အထ သောပိ “ဧဝံ ပတိတာ ဥတ္တရိတုံ အသက္ကောန္တာ နဿိဿန္တိ သုဥဒ္ဓရာ[1] ဝါ န ဘဝိဿန္တီ”တိ တံ ဩပါတံ ဂမ္ဘီရတရံ ဝါ ဥတ္တာနတရံ ဝါ ဒီဃတရံ ဝါ ရဿတရံ ဝါ ဝိတ္ထတတရံ ဝါ သမ္ဗာဓတရံ ဝါ ကရောတိ၊ ဥဘိန္နမ္ပိ အာပတ္တိ စ ကမ္မဗန္ဓော စ။ “ဗဟူ မရန္တူ”တိ ဝိပ္ပဋိသာရေ ဥပ္ပန္နေ ဩပါတံ ပံသုနာ ပူရေတိ၊ သစေ ကောစိ ပံသုမှိ ပတိတွာ မရတိ၊ ပူရေတွာပိ မူလဋ္ဌော န မုစ္စတိ။ ဒေဝေ ဝဿန္တေ ကဒ္ဒမော ဟောတိ၊ တတ္ထ လဂ္ဂိတွာ မတေပိ[2]။ ရုက္ခော ဝါ ပတန္တော, ဝါတော ဝါ, ဝဿောဒကံ ဝါ ပံသုံ ဟရတိ၊ ကန္ဒမူလတ္ထံ ဝါ ပထဝိံ ခနန္တာ တတ္ထ အာဝါဋံ ကရောန္တိ။ တတ္ထ သစေ ကောစိ လဂ္ဂိတွာ ဝါ ပတိတွာ ဝါ မရတိ၊ မူလဋ္ဌော န မုစ္စတိ။ တသ္မိံ ပန ဩကာသေ မဟန္တံ တဠာကံ ဝါ ပေါက္ခရဏိံ ဝါ ကာရေတွာ စေတိယံ ဝါ ပတိဋ္ဌာပေတွာ ဗောဓိံ ဝါ ရောပေတွာ အာဝါသံ ဝါ သကဋမဂ္ဂံ ဝါ ကာရေတွာ မုစ္စတိ။ ယဒါပိ ထိရံ ကတွာ ပူရိတေ ဩပါတေ ရုက္ခာဒီနံ မူလာနိ မူလေဟိ သံသိဗ္ဗိတာနိ ဟောန္တိ၊ ဇာတပထဝီ[3] ဇာတာ၊ တဒါပိ မုစ္စတိ။ သစေပိ နဒီ အာဂန္တွာ ဩပါတံ ဟရတိ၊ ဧဝမ္ပိ မုစ္စတီတိ။ အယံ တာဝ ဩပါတကထာ။

ဩပါတဿေဝ ပန အနုလောမေသု ပါသာဒီသုပိ ယော တာဝ ပါသံ ဩဍ္ဍေတိ “ဧတ္ထ ဗဇ္ဈိတွာ သတ္တာ မရိဿန္တီ”တိ၊ အဝဿံ ဗဇ္ဈနကသတ္တာနံ

---

[1] သုဥဒ္ဓါရာ (?)
[2] မတေပိ ပါရာဇိကမေဝ (က)
[3] ဇာတပထဝီ ဝါ (သီ)

ဝသေန ဟတ္ထာ မုတ္တမတ္တေ ပါရာဇိကာနန္တရိယထုလ္လစ္စယပါစိတ္တိယာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ဥဒ္ဒိဿ ကတေ ယံ ဥဒ္ဒိဿ ဩဍ္ဍိတော၊ တတော အညေသံ ဗန္ဓနေ အနာပတ္တိ။ ပါသေ မူလေန ဝါ မုဓာ ဝါ ဒိန္နေပိ မူလဋ္ဌဿေဝ ကမ္မဗန္ဓော၊ သစေ ယေန လဒ္ဓေါ၊ သော ဥဂ္ဂဋ္ဌိတံ ဝါ ပါသံ သဏ္ဌပေတိ၊ ပဿေန ဝါ ဂစ္ဆန္တေ ဒိသွာ ဝတိံ ကတွာ သမ္မုခေ ပဝေသေတိ၊ ထဒ္ဓတရံ ဝါ ပါသယဋ္ဌိံ ဌပေတိ၊ ဒဠှတရံ ဝါ ပါသရဇ္ဇုံ ဗန္ဓတိ၊ ထိရတရံ ဝါ ခါဏုကံ အာကောဋေတိ၊ ဥဘောပိ န မုစ္စန္တိ။ သစေ ဝိပ္ပဋိသာရေ ဥပ္ပန္နေ ပါသံ ဥဂ္ဂဋ္ဌာပေတွာ ဂစ္ဆတိ၊ တံ ဒိသွာ ပုန အညေ သဏ္ဌပေန္တိ၊ ဗဒ္ဓါ ဗဒ္ဓါ မရန္တိ၊ မူလဋ္ဌော န မုစ္စတိ။

သစေ ပန တေန ပါသယဋ္ဌိ သယံ အကတာ ဟောတိ၊ ဂဟိတဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ မုစ္စတိ၊ တတ္ထဇာတကယဋ္ဌိံ ဆိန္ဒိတွာ မုစ္စတိ။ သယံကတယဋ္ဌိံ ပန ဂေါပေန္တောပိ န မုစ္စတိ။ ယဒိ ဟိ တံ အညော ဂဏှိတွာ ပါသံ သဏ္ဌပေတိ၊ တပ္ပစ္စယာ မရန္တေသု မူလဋ္ဌော န မုစ္စတိ။ သစေ တံ ဈာပေတွာ အလာတံ ကတွာ ဆဍ္ဍေတိ၊ တေန အလာတေန ပဟာရံ လဒ္ဓါ မရန္တေသုပိ န မုစ္စတိ။ သဗ္ဗသော ပန ဈာပေတွာ ဝါ နာသေတွာ ဝါ မုစ္စတိ။ ပါသရဇ္ဇုမ္ပိ အညေဟိ စ ဝဋ္ဋိတံ ဂဟိတဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ မုစ္စတိ။ ရဇ္ဇုကေ လဘိတွာ သယံ ဝဋ္ဋိတံ ဥဗ္ဗဋ္ဋေတွာ, ဝါကေ လဘိတွာ ဝဋ္ဋိတံ ဟီရံ ဟီရံ ကတွာ မုစ္စတိ။ အရညတော ပန သယံ ဝါကေ အာဟရိတွာ ဝဋ္ဋိတံ ဂေါပေန္တောပိ န မုစ္စတိ။ သဗ္ဗသော ပန ဈာပေတွာ ဝါ နာသေတွာ ဝါ မုစ္စတိ။

အဒူဟလံ သဇ္ဇေန္တော စတူသု ပါဒေသု အဒူဟလမဉ္စံ ဌပေတွာ ပါသာဏေ အာရောပေတိ၊ ပယောဂေ ပယောဂေ ဒုက္ကဋံ။ သဗ္ဗသဇ္ဇံ ကတွာ ဟတ္ထတော မုတ္တမတ္တေ အဝဿံ အဇ္ဈောတ္ထရိတဗ္ဗကသတ္တာနံ ဝသေန ဥဒ္ဒိဿကာနုဒ္ဒိဿကာနုရူပေန ပါရာဇိကာဒီနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ အဒူဟလေ မူလေန ဝါ မုဓာ ဝါ ဒိန္နေပိ မူလဋ္ဌဿေဝ ကမ္မဗန္ဓော။ သစေ ယေန လဒ္ဓံ၊ သော ပတိတံ ဝါ ဥက္ခိပတိ၊ အညေပိ ပါသာဏေ အာရောပေတွာ ဂရုကတရံ ဝါ ကရောတိ၊ ပဿေန ဝါ ဂစ္ဆန္တေ ဒိသွာ ဝတိံ ကတွာ အဒူဟလေ ပဝေသေတိ၊ ဥဘောပိ န မုစ္စန္တိ။ သစေပိ ဝိပ္ပဋိသာရေ ဥပ္ပန္နေ အဒူဟလံ ပါတေတွာ ဂစ္ဆတိ၊ တံ ဒိသွာ အညော သဏ္ဌပေတိ၊ မူလဋ္ဌော န မုစ္စတိ။ ပါသာဏေ ပန ဂဟိတဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ, အဒူဟလပါဒေ စ ပါသယဋ္ဌိယံ ဝုတ္တနယေန ဂဟိတဋ္ဌာနေ ဝါ ဌပေတွာ, ဈာပေတွာ ဝါ မုစ္စတိ။

သူလံ ရောပေန္တဿာပိ သဗ္ဗသဇ္ဇံ ကတွာ ဟတ္ထတော မုတ္တမတ္တေ သူလမုခေ ပတိတွာ အဝဿံ မရဏကသတ္တာနံ ဝသေန ဥဒ္ဒိဿာနုဒ္ဒိဿာနုရူပတော

ပါရာဇိကာဒီနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ သူလေ မူလေန ဝါ မုခေ ဝါ ဒိန္နေပိ မူလဋ္ဌဿေဝ ကမ္မဗန္ဓော၊ သစေ ယေန လဒ္ဓံ၊ သော “ဧကပ္ပဟာရေနေဝ မရိဿတိ”တိ တိခိဏတရံ ဝါ ကရောတိ၊ “ဒုက္ခံ မရိဿတိ”တိ ကုဏ္ဌတရံ ဝါ ကရောတိ၊ ဥစ္စံ သလ္လက္ခေတွာ နီစတရံ ဝါ, နီစံ သလ္လက္ခေတွာ ဥစ္စတရံ ဝါ ပုန ရောပေတိ၊ ဝင်္ကံ ဝါ ဥဇုကံ, အတိဥဇုကံ ဝါ ဤသကံ ပေါင်္ခံ ကရောတိ၊ ဥဘောပိ န မုစ္စန္တိ။ သစေ ပန “အဋ္ဌာနေ ဋ္ဌိတ”န္တိ အညသ္မိံ ဌာနေ ဌပေတိ၊ တံ စေ မာရဏတ္ထာယ အာဒိတော ပဘုတိ ပရိယေသိတွာ ကတံ ဟောတိ၊ မူလဋ္ဌော န မုစ္စတိ။ အပရိယေသိတွာ ပန ကတမေဝ လဘိတွာ ရောပိတေ မူလဋ္ဌော မုစ္စတိ။ ဝိပ္ပဋိသာရေ ဥပ္ပန္နေ ပါသယဋ္ဌိယံ ဝုတ္တနယေန ဂဟိတဋ္ဌာနေ ဝါ ဌပေတွာ ဈာပေတွာ ဝါ မုစ္စတိ။

၁၇၇။ အပဿေနေ **သတ္ထံ ဝါ**တိ ဧတ္ထ **အပဿေနံ** နာမ နိစ္စပရိဘောဂေါ မဉ္စော ဝါ ပီဌံ ဝါ အပဿေနဖလကံ ဝါ ဒိဝါဋ္ဌာနေ နိသီဒန္တဿ[၁] အပဿေန-ကဋ္ဌမ္ဘော ဝါ တဋ္ဋဇာတကရုက္ခော ဝါ စင်္ကမေ အပဿာယ တိဋ္ဌန္တဿ အာလမ္ဗနရုက္ခော ဝါ အာလမ္ဗနဖလကံ ဝါ၊ သဗ္ဗမ္ပေတံ[၂] အပဿာယနီယဋ္ဌေန[၃] အပဿေနံ နာမ၊ တသ္မိံ အပဿေနေ ယထာ အပဿာယန္တံ ဝိဇ္ဈတိ ဝါ ဆိန္ဒတိ ဝါ၊ တထာ ကတွာ ဝါသိဖရသုသတ္တိအာရကဏ္ဋကာဒီနံ အညတရံ သတ္ထံ ဌပေတိ၊ ဒုက္ကဋံ။ ဓုဝပရိဘောဂဋ္ဌာနေ နိရာသင်္ကဿ နိသီဒတော ဝါ နိပဇ္ဇတော ဝါ အပဿာယန္တဿ ဝါ သတ္ထသမ္ဖဿပစ္စယာ ဒုက္ခုပ္ပတ္တိယာ ထုလ္လစ္စယံ၊ မရဏေန ပါရာဇိကံ။ တံ စေ အညောပိ တဿ ဝေရိဘိက္ခု ဝိဟာရ-စာရိကံ စရန္တော ဒိသွာ “ဣမဿ မညေ မာရဏတ္ထာယ ဣဒံ နိက္ခိတ္တံ၊ သာဓု သုဋ္ဌု မရတူ”တိ အဘိနန္ဒန္တော ဂစ္ဆတိ၊ ဒုက္ကဋံ။ သစေ ပန သောပိ တတ္ထ “ဧဝံ ကတေ သုကတံ ဘဝိဿတီ”တိ တိခိဏတရာဒိကရဏေန[၄] ကိဉ္စိ ကမ္မံ ကရောတိ၊ တဿာပိ ပါရာဇိကံ။ သစေ ပန “အဋ္ဌာနေ ဋ္ဌိတ”န္တိ ဥဒ္ဓရိတွာ အညသ္မိံ ဌာနေ ဌပေတိ၊ တဒတ္ထမေဝ ကတွာ ဌပိတေ မူလဋ္ဌော န မုစ္စတိ။ ပါကတိကံ လဘိတွာ ဌပိတံ ဟောတိ၊ မုစ္စတိ။ တံ အပနေတွာ အညံ တိခိဏတရံ ဌပေတိ၊ မူလဋ္ဌော မုစ္စတေဝ။

ဝိသမက္ခနေပိ ယာဝ မရဏာဘိနန္ဒနေ ဒုက္ကဋံ၊ တာဝ ဧသေဝ နယော။ သစေ ပန သောပိ “ခုဒ္ဒကံ ဝိသမဏ္ဍလ”န္တိ သလ္လက္ခေတွာ မဟန္တတရံ ဝါ[၅]

၁-နိသိန္နဿ (က) ၂-သဗ္ဗမေတံ (က) ၃-အပဿနီယဋ္ဌေန (သျာ)
၄-တိခိဏဓာရာဒိကရဏေန (က) ၅-မဟန္တတရံ (သီ)၊ မဟန္တံ (သျာ)

ကရောတိ၊ မဟန္တံ ဝါ "အတိရေကံ ဟောတိ"တိ ခုဒ္ဒကံ ကရောတိ၊ တနုကံ ဝါ ဗဟလံ, ဗဟလံ ဝါ တနုကံ ကရောတိ၊ အဂ္ဂိနာ တာပေတွာ ဟေဋ္ဌာ ဝါ ဥပရိ ဝါ သဥ္စာရေတိ၊ တဿာပိ ပါရာဇိကံ။ "ဣဒံ အဠ္ဌာနေ ဌိတ"န္တိ သမ္ဗမေဝ တစ္ဆေတွာ ပုဉ္ဆိတွာ အညသ္မိံ ဌာနေ ဌပေတိ။ အတ္တနာ ဘေသဇ္ဇာနိ ယောဇေတွာ ကတေ မူလစ္ဆေဇ္ဇော န မုစ္စတိ၊ အတ္တနာ အကတေ မုစ္စတိ။ သစေ ပန သော "ဣဒံ ဝိသံ အတိပရိတ္တ"န္တိ အညမ္ပိ အာနေတွာ ပက္ခိပတိ၊ ယဿ ဝိသေန မရတိ၊ တဿ ပါရာဇိကံ။ သစေ ဥဘိန္နမ္ပိ သန္တကေန မရတိ၊ ဥဘိန္နမ္ပိ ပါရာဇိကံ။ "ဣဒံ ဝိသံ နိဗ္ဗိသ"န္တိ [၁] တံ အပနေတွာ အတ္တနော ဝိသမေဝ ဌပေတိ၊ တဿေဝ ပါရာဇိကံ၊ မူလစ္ဆေဇ္ဇော မုစ္စတိ။

ဒုဗ္ဗလံ ဝါ ကရောတီတိ မဥ္စပီဌံ အင္ဂနိယာ ဟေဋ္ဌာဘာဂေ ဆိန္ဒိတွာ၊ ဝိဒလေဟိ ဝါ ရဇ္ဇုကေဟိ ဝါ ယေဟိ ဝိတံ ဟောတိ၊တေ ဝါ ဆိန္ဒိတွာ အပ္ပါဝသေသမေဝ ကတွာ ဟေဋ္ဌာ အာဝုဓံ နိက္ခိပတိ "ဩေ ပတိတွာ မရိဿတီ"တိ။ အပဿေနဖလကာဒီနမ္ပိ စက်မေ အာလမ္ဗနရုက္ခဖလက-ပရိယောသာနာနံ ပရာဘာဂံ ဆိန္ဒိတွာ ဟေဋ္ဌာ အာဝုဓံ နိက္ခိပတိ၊ သောဗ္ဘာဒီသု မဥ္စံ ဝါ ပီဌံ ဝါ အပဿေနဖလကံ ဝါ အာနေတွာ ဌပေတိ၊ ယထာ တတ္ထ နိသိန္နမတ္တော ဝါ အပဿိတမတ္တော ဝါ ပတတိ၊ သောဗ္ဘာဒီသု ဝါ သဥ္စရဏသေတု ဟောတိ၊ တံ ဒုဗ္ဗလံ ကရောတိ၊ ဧဝံ ကရောန္တဿ ကရဏေ ဒုက္ကဋံ။ ဣတရဿ ဒုက္ခုပ္ပတ္တိယာ ထုလ္လစ္စယံ၊ မရဏေ ပါရာဇိကံ။ ဘိက္ခုံ အာနေတွာ သောဗ္ဘာဒီနံ တဋေ ဌပေတိ "ဧတ္ထ ဘယေန ကမ္ပေန္တော ပတိတွာ မရိဿတီ"တိ၊ ဒုက္ကဋံ။ သော တတ္ထေဝ ပတတိ၊ ဒုက္ခုပ္ပတ္တိယာ ထုလ္လစ္စယံ၊ မရဏေ ပါရာဇိကံ။ သယံ ဝါ ပါတေတိ၊ အညေန ဝါ ပါတာပေတိ၊ အညော အဝတ္ထော ဝါ အတ္တနော ဓမ္မတာယ ပါတေတိ၊ အမနုဿော ပါတေတိ၊ ဝါတပ္ပဟာရေန ပတတိ၊ အတ္တနော ဓမ္မတာယ ပတတိ၊ သဗ္ဗတ္ထ မရဏေ ပါရာဇိကံ။ ကသ္မာ? တဿ ပယောဂေန သောဗ္ဘာဒိတဋေ ဌိတတ္တာ။

ဥပနိက္ခိပနန္တိ နာမ သမီပေ နိက္ခိပနံ။ တတ္ထ "ယော ဣမိနာ အသိနာ မတော၊ သော ဓနံ ဝါ လဘတီ"တိအာဒိနာ နယေန မရဏဝဏ္ဏံ ဝါ သံဝဏ္ဏေတွာ "ဣမိနာ မရဏတ္ထိကာ မရန္တု၊ မာရဏတ္ထိကာ မာရေန္တူ"တိ ဝါ ဝတွာ အသိံ ဥပနိက္ခိပတိ၊ တဿ ဥပနိက္ခိပနေ ဒုက္ကဋံ။ မရိတုကာမော ဝါ တေန အတ္တာနံ

၁-နိဗ္ဗိရိယန္တိ (သီ၊ သျာ)

ပဟာရတု၊ မာရေတုကာမော ဝါ အညံ ပဟာရတု၊ ဥဘယထာပိ ပရဿ ဒုက္ခုပ္ပတ္တိယာ ဥပနိက္ခေပကဿ ထုလ္လစ္စယံ၊ မရဏေ ပါရာဇိကံ။ အနုဒ္ဒိဿ နိက္ခိတ္တေ ဗဟူနံ မရဏေ အကုသလရာသိ။ ပါရာဇိကာဒိဝတ္ထူသု ပါရာဇိကာဒီနိ။ ဝိပ္ပဋိသာရေ ဥပ္ပန္နေ အသိံ ဂဟိတဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ မုစ္စတိ။ ကိဏိတွာ ဂဟိတော ဟောတိ၊ အသိဿာမိကာနံ အသိံ, ယေသံ ဟတ္ထတော မူလံ ဂဟိတံ၊ တေသံ မူလံ ဒတွာ မုစ္စတိ။ သစေ လောဟပိဏ္ဍိံ ဝါ ဖာလံ ဝါ ကုဒါလံ ဝါ ဂဟေတွာ အသိ ကာရာပိတော ဟောတိ၊ ယံ ဘဏ္ဍံ ဂဟေတွာ ကာရိတော၊ တဒေဝ ကတွာ မုစ္စတိ။ သစေ ကုဒါလံ ဂဟေတွာ ကာရိတံ ဝိနာသေတွာ ဖာလံ ကရောတိ၊ ဖာလေန ပဟာရံ လဘိတွာ မရန္တေသုပိ ပါဏာတိပါတတော န မုစ္စတိ။ သစေ ပန လောဟံ သမုဋ္ဌာပေတွာ ဥပနိက္ခိပနတ္ထမေဝ ကာရိတော ဟောတိ၊ အရေန[1] ဃံသိတွာ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏံ ကတွာ ဝိပ္ပကိဏ္ဏေ မုစ္စတိ။ သစေပိ သံဝဏ္ဏနာပေါတ္ထကော ဝိယ ဗဟူဟိ ဧကဇ္ဈာသယေဟိ ကတော ဟောတိ၊ ပေါတ္ထကေ ဝုတ္တနယေနေဝ ကမ္မဗန္ဓဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဧသ နယော **သတ္တိဘေဏ္ဍိသု**[2]။ **လဂုဠေ**[3] ပါသယဋ္ဌိသဒိသော ဝိနိစ္ဆယော။ တထာ **ပါသာဏေ**။ **သတ္ထေ** အသိသဒိသောဝ။ **ဝိသံ ဝါ**တိ ဝိသံ ဥပနိက္ခိပန္တဿ ဝတ္ထုဝသေန ဥဒ္ဒိဿာနုဒ္ဒိဿာနုရူပတော ပါရာဇိကာဒိဝတ္ထူသု ပါရာဇိကာဒီနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ကိဏိတွာ ဌပိတေ ပုရိမနယေန ပဋိပါကတိကံ ကတွာ မုစ္စတိ၊ သယံ ဘေသဇ္ဇေဟိ ယောဇိတေ အဝိသံ ကတွာ မုစ္စတိ။ **ရဇ္ဇုယာ** ပါသရဇ္ဇုသဒိသောဝ ဝိနိစ္ဆယော။

ဘေသဇ္ဇေ ယော ဘိက္ခု ဝေရိဘိက္ခုဿ ပဇ္ဇရကေ ဝါ ဝိသဘာဂရောဂေ ဝါ ဥပ္ပန္နေ အသပ္ပါယာနိပိ သပ္ပိအာဒီနိ သပ္ပါယာနီတိ မရဏာဓိပ္ပါယော ဒေတိ, အညံ ဝါ ကိဉ္စိ ကန္ဒမူလဖလံ၊ တဿ ဧဝံ ဘေသဇ္ဇဒါနေ ဒုက္ကဋံ။ ပရဿ ဒုက္ခုပ္ပတ္တိယံ မရဏေ စ ထုလ္လစ္စယပါရာဇိကာနိ၊ အာနန္တရိယဝတ္ထုမှိ အာနန္တရိယန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁၇၀။ ရူပူပဟာရေ **ဥပသံဟရတီ**တိ ပရံ ဝါ အမနာပရူပံ တဿ သမီပေ ဌပေတိ၊ အတ္တနာ ဝါ ယက္ခပေတာဒိဝေသံ ဂဟေတွာ တိဋ္ဌတိ၊ တဿ ဥပသံဟာရမတ္တေ ဒုက္ကဋံ။ ပရဿ တံ ရူပံ ဒိသွာ ဘယုပ္ပတ္တိယံ ထုလ္လစ္စယံ၊ မရဏေ ပါရာဇိကံ။ သစေ ပန တဒေဝ ရူပံ ဧကစ္စဿ မနာပံ ဟောတိ၊ အလာဘကေန စ သုဿိတွာ မရတိ၊ ဝိသင်္ကေတော။ **မနာပိယေပိ** ဧသေဝ နယော။ တတ္ထ ပန

၁-အာရေန (သျာ) ၂-သတ္တိဘိန္ဒိသု (သျာ) ၃-သူလလဂုဠေသု (သျာ)

ဝိသေသေန ဣတ္ထီနံ ပုရိသရူပံ ပုရိသာနဉ္စ ဣတ္ထိရူပံ မနာပံ၊ တံ အလင်္ကရိတွာ ဥပသံဟရတိ၊ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တကမေဝ ကရောတိ၊ အတိစိရံ ပဿိတုမ္ပိ န ဒေတိ။ ဣတရော အလာဘကေန သုဿိတွာ မရတိ၊ ပါရာဇိကံ။ သစေ ဥတ္တသိတွာ မရတိ၊ ဝိသင်္ကေတော။ အထ ပန ဥတ္တသိတွာ ဝါ အလာဘကေန ဝါတိ အဝိစာရေတွာ ကေဝလံ ပဿိတွာ မရိဿတီတိ ဥပသံဟရတိ၊ ဥတ္တသိတွာ ဝါ သုဿိတွာ ဝါ မတေ ပါရာဇိကမေဝ။ ဧတေနေဝူပါယေန **သဒ္ဒူပဟာရာဒယောပိ** ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ကေဝလဉှိ အမနုဿသဒ္ဒါဒယော ဥတြာသဇနကာ အမနာပသဒ္ဒါ၊ ပုရိသာနံ ဣတ္ထိသဒ္ဒမဓုရဂန္ဓဗ္ဗသဒ္ဒါဒယော စိတ္တဿာဒကရာ မနာပသဒ္ဒါ။ ဟိမဝန္တေ ဝိသရုက္ခာနံ မူလာဒိဂန္ဓာ ကုဏပဂန္ဓာ စ အမနာပဂန္ဓာ၊ ကာဠာနုသာရိမူလဂန္ဓာဒယော မနာပဂန္ဓာ။ ပဋိကူလမူလရသာဒယော အမနာပရသာ၊ အပ္ပဋိကူလမူလရသာဒယော မနာပရသာ။ ဝိသဖဿမဟာကစ္ဆုဖဿာဒယော အမနာပဖောဋ္ဌဗ္ဗာ၊ စီနပဋ္ဋသုခုမတူလိကဖဿာဒယော မနာပဖောဋ္ဌဗ္ဗာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဓမ္မူပဟာရေ **ဓမ္မော**တိ ဒေသနာဓမ္မော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဒေသနာဝသေန ဝါ နိရယေ စ သဂ္ဂေ စ ဝိပတ္တိသမ္ပတ္တိဘေဒံ ဓမ္မာရမ္မဏမေဝ။ **နေရယိကဿာ**တိ ဘိန္နသံဝရဿ ကတပါပဿ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တနာရဟဿ သတ္တဿ ပဉ္စဝိဓဗန္ဓနကမ္မကာရဏာဒိနိရယကထံ ကထေတိ။ တံ စေ သုတွာ သော ဥတ္တသိတွာ မရတိ၊ ကထိကဿ ပါရာဇိကံ။ သစေ ပန သော သုတွာပိ အတ္တနော ဓမ္မတာယ မရတိ၊ အနာပတ္တိ။ “ဣဒံ သုတွာ ဧဝရူပံ ပါပံ န ကရိဿတိ ဩရမိဿတိ ဝိရမိဿတီ”တိ နိရယကထံ ကထေတိ၊ တံ သုတွာ ဣတရော ဥတ္တသိတွာ မရတိ၊ အနာပတ္တိ။ **သဂ္ဂကထ**န္တိ ဒေဝနာဋကာဒီနံ နန္ဒနဝနာဒီနဉ္စ သမ္ပတ္တိကထံ၊ တံ သုတွာ ဣတရော သဂ္ဂါဓိမုတ္တော သီဃံ တံ သမ္ပတ္တိံ ပါပုဏိတုကာမော သတ္ထာဟရဏဝိသခါဒနအာဟာရုပစ္ဆေဒအဿာသပဿာသသန္နိရုန္ဓနာဒီဟိ ဒုက္ခံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ကထိကဿ ထုလ္လစ္စယံ။ မရတိ၊ ပါရာဇိကံ။ သစေ ပန သော သုတွာပိ ယာဝတာယုကံ ဌတွာ အတ္တနော ဓမ္မတာယ မရတိ၊ အနာပတ္တိ။ “ဣမံ သုတွာ ပုညာနိ ကရိဿတီ”တိ ကထေတိ၊ တံ သုတွာ ဣတရော အဓိမုတ္တော ကာလံ ကရောတိ၊ အနာပတ္တိ။

၁၇၉။ အာစိက္ခနာယံ **ပုဋ္ဌော ဘဏတီ**တိ “ဘန္တေ ကထံ မတော ဓနံ ဝါ လဘတိ သဂ္ဂေ ဝါ ဥပပဇ္ဇတီ”တိ ဧဝံ ပုဋ္ဌော ဘဏတိ။

အနုသာသနိယံ **အပုဋ္ဌော**တိ ဧဝံ အပုစ္ဆိတော သာမညေဝ ဘဏတိ။

သင်္ကေတကမ္မနိမိတ္တကမ္မာနိ အဒိန္နာဒါနကထာယံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

ဧဝံ နာနပ္ပကာရတော အာပတ္တိဘေဒံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ အနာပတ္တိဘေဒံ ဒဿေန္တော **အနာပတ္တိ အသဉ္စိစ္စာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အသဉ္စိစ္စာ**တိ “ဣမိနာ ဥပက္ကမေန ဣမံ မာရေမီ”တိ အစေတေတွာ။ ဧဝံ ဟိ အစေတေတွာ ကတေန ဥပက္ကမေန ပရေ မတေပိ အနာပတ္တိ၊ ဝက္ခတိ စ “အနာပတ္တိ ဘိက္ခု အသဉ္စိစ္စာ”တိ။ **အဇာနန္တဿာ**တိ “ဣမိနာ အယံ မရိဿတီ”တိ အဇာနန္တဿ ဥပက္ကမေန ပရေ မတေပိ အနာပတ္တိ၊ ဝက္ခတိ စ ဝိသဂတပိဏ္ဍပါတဝတ္ထုသ္မိံ “အနာပတ္တိ ဘိက္ခု အဇာနန္တဿာ”တိ။ **နမရဏာဓိပ္ပါယဿာ**တိ မရဏံ အနိစ္ဆန္တဿ။ ယေန ဟိ ဥပက္ကမေန ပရော မရတိ၊ တေန ဥပက္ကမေန တသ္မိံ မာရိတေပိ နမရဏာဓိပ္ပါယဿ အနာပတ္တိ၊ ဝက္ခတိ စ “အနာပတ္တိ ဘိက္ခု နမရဏာဓိပ္ပါယဿာ”တိ။ **ဥမ္မတ္တကာ**ဒယော ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယာ ဧဝ။ ဣဓ ပန အာဒိကမ္မိကာ အညမညံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပိတဘိက္ခူ၊ တေသံ အနာပတ္တိ၊ အဝသေသာနံ မရဏဝဏ္ဏသံဝဏ္ဏနကာဒီနံ အာပတ္တိယေဝါတိ။

ပဒဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သမုဋ္ဌာနာဒီသု ဣဒံ သိက္ခာပဒံ တိသမုဋ္ဌာနံ၊ ကာယစိတ္တတော စ ဝါစာစိတ္တတော စ ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ။ ကိရိယံ[1]၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနံ။ သစေပိ ဟိ သိရိသယနံ အာရုဠှော ရဇ္ဇသမ္ပတ္တိသုခံ အနုဘဝန္တော ရာဇာ “စောရော ဒေဝ အာနီတော”တိ ဝုတ္တေ “ဂစ္ဆထ နံ မာရေထာ”တိ ဟသမာနောဝ ဘဏတိ၊ ဒေါမနဿစိတ္တေနေဝ ဘဏတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သုခဝေါကိဏ္ဏတ္တာ ပန အနုပ္ပဗန္ဓာဘာဝါ စ ဒုဇ္ဇာနမေတံ ပုထုဇ္ဇနေဟီတိ။

ဝိနီတဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ

၁၈၀။ ဝိနီတဝတ္ထုကထာသု ပဌမဝတ္ထုသ္မိံ **ကာရုညေနာ**တိ တေ ဘိက္ခူ တဿ မဟန္တံ ဂေလညဒုက္ခံ ဒိသွာ ကာရုညံ ဥပ္ပါဒေတွာ “သီလဝါ တွံ ကတကုသလော ကသ္မာ မီယမာနော ဘာယသိ၊ နနု သီလဝတော သဂ္ဂေါ နာမ[2] မရဏမတ္တပဋိဗဒ္ဓေါယေဝါ”တိ ဧဝံ မရဏတ္ထိကာဝ ဟုတွာ မရဏတ္ထိကဘာဝံ အဇာနန္တာ မရဏဝဏ္ဏံ သံဝဏ္ဏေသုံ။ သောပိ ဘိက္ခု တေသံ

၁-ကိရိယာ (သီ၊ သျာ)

၂-သဂ္ဂေါ နာမ န ဒုလ္လဘော (က)

သံဝဏ္ဏနာယ အာဟာရုပစ္ဆေဒံ ကတွာ အန္တရာဝ ကာလမကာသိ။ တသ္မာ အာပတ္တိံ အာပန္နာ။ ဝေါဟာရဝသေန ပန ဝုတ္တံ “ကာရုညေန မရဏဝဏ္ဏံ သံဝဏ္ဏေသု”န္တိ။ တသ္မာ ဣဒါနိပိ ပဏ္ဍိတေန ဘိက္ခုနာ ဂိလာနဿ ဘိက္ခုနော ဧဝံ မရဏဝဏ္ဏော န သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗော။ သစေ ဟိ တဿ သံဝဏ္ဏနံ သုတွာ အာဟာရုပစ္ဆေဒါဒိနာ ဥပက္ကမေန ဧကဇဝနဝါရာဝသေသေပိ အာယုသ္မိံ အန္တရာ ကာလံ ကရောတိ၊ ဣမိနာဝ မာရိတော ဟောတိ။ ဣမိနာ ပန နယေန အနုသိဋ္ဌိ ဒါတဗ္ဗာ “သီလဝတော နာမ အနစ္ဆရိယာ မဂ္ဂဖလုပ္ပတ္တိ၊ တသ္မာ ဝိဟာရာဒီသု အာသတ္တိံ အကတွာ ဗုဒ္ဓဂတံ ဓမ္မဂတံ သံဃဂတံ ကာယဂတဉ္စ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ မနသိကာရေ အပ္ပမာဒေါ ကာတဗ္ဗော”တိ။ မရဏဝဏ္ဏေ စ သံဝဏ္ဏိတေပိ ယော[၁] တာယ သံဝဏ္ဏနာယ ကဉ္စိ ဥပက္ကမံ အကတွာ အတ္တနော ဓမ္မတာယ ယထာယုနာ ယထာနုသန္ဓိနာဝ[၂] မရတိ၊ တပ္ပစ္စယာ သံဝဏ္ဏကော အာပတ္တိယာ န ကာရေတဗ္ဗောတိ။

ဒုတိယဝတ္ထုသ္မိံ **န စ ဘိက္ခဝေ အပ္ပဋိဝေက္ခိတွာ**တိ ဧတ္ထ ကီဒိသံ အာသနံ ပဋိဝေက္ခိတဗ္ဗံ၊ ကီဒိသံ န ပဋိဝေက္ခိတဗ္ဗံ? ယံ သုဒ္ဓံ အာသနမေဝ ဟောတိ အပစ္စတ္ထရဏကံ၊ ယဉ္စ အာဂန္တွာ ဌိတာနံ ပဿတံယေဝ အတ္ထရိယတိ၊ တံ နပ္ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ၊ နိသီဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယမ္ပိ မနုဿာ သယံ ဟတ္ထေန အက္ကမိတွာ “ဣဓ ဘန္တေ နိသီဒထာ”တိ ဒေန္တိ၊ တသ္မိမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ သစေပိ ပဌမမေဝါဂန္တွာ နိသိန္နာ ပစ္ဆာ ဥဋ္ဌာယ ဝါ အဓော ဝါ သင်္ကမန္တိ၊ ပစ္စဝေက္ခဏကိစ္စံ နတ္ထိ။ ယမ္ပိ တနုကေန ဝတ္ထေန ယထာ တလံ ဒိဿတိ၊ ဧဝံ ပဋိစ္ဆန္နံ ဟောတိ၊ တသ္မိမ္ပိ ပစ္စဝေက္ခဏကိစ္စံ နတ္ထိ။ ယံ ပန ပဋိကစ္စေဝ[၃] ပါဝါရကောဇဝါဒီဟိ အတ္ထတံ ဟောတိ၊ တံ ဟတ္ထေန ပရာမသိတွာ သလ္လက္ခေတွာ နိသီဒိတဗ္ဗံ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန “ဃနသာဋကေနာပိ အတ္ထတေ ယသ္မိံ ဝလိ န ပညာယတိ၊ တံ နပ္ပဋိဝေက္ခိတဗ္ဗ”န္တိ ဝုတ္တံ။

မုသလဝတ္ထုသ္မိံ **အသဉ္စိစ္စာ**တိ အဝဓကစေတနာယ၊ ဝိရဒ္ဓပယောဂေါ ဟိ သော။ တေနာဟ “အသဉ္စိစ္စာ အဟ”န္တိ။ **ဥဒုက္ခလဝတ္ထု** ဥတ္တာနမေဝ။ **ဝုဍ္ဎပဗ္ဗဇိတဝတ္ထူသု** ပဌမဝတ္ထုသ္မိံ ဘိက္ခုသံဃဿ ပဋိဗန္ဓံ[၄] မာ အကာသီတိ ပဏာမေသိ။ ဒုတိယဝတ္ထုသ္မိံ သံဃမဇ္ဈေပိ ဂဏမဇ္ဈေပိ မဟလ္လကတ္ထေရဿ ပုတ္တောတိ ဝုစ္စမာနော တေန ဝစနေန အဋ္ဋီယမာနော “မရတု အယ”န္တိ ပဏာမေသိ။ တတိယဝတ္ထုသ္မိံ တဿ ဒုက္ခုပ္ပါဒနေန ထုလ္လစ္စယံ။

၁-သော (သီ)
၂-ယထာနုသန္ဓိနာ စ (သီ၊ သျာ)
၃-ပဋိဂစ္စေဝ (သီ)
၄-ပဋိဗန္ဓံ ပဋိဗုဒ္ဓံ (သီ၊ သျာ)

၁၀၁။ တတော ပရာနိ တီဏိ ဝတ္ထူနိ ဥတ္တာနတ္ထာနေဝ။ **ဝိသဂတပိဏ္ဍပါတဝတ္ထုသ္မိံ** သာရဏီယဓမ္မပူရကော သော ဘိက္ခု၊ အဂ္ဂပိဏ္ဍံ သဗြဟ္မစာရီနံ ဒတွာဝ ဘုဉ္ဇတိ။ တေန ဝုတ္တံ “အဂ္ဂကာရိကံ အဒါသီ”တိ။ **အဂ္ဂကာရိက**န္တိ အဂ္ဂကိရိယံ၊ ပဌမံ လဒ္ဓပိဏ္ဍပါတံ, အဂ္ဂဂ္ဂံ ဝါ ပဏီတပဏီတံ ပိဏ္ဍပါတန္တိ အတ္ထော။ ယာ ပန တဿ ဒါနသင်္ခါတာ အဂ္ဂကိရိယာ၊ သာ န သက္ကာ ဒါတုံ။ ပိဏ္ဍပါတံ ဟိ သော ထေရာသန္နတော ပဋ္ဌာယ အဒါသိ။ **တေ ဘိက္ခူ**တိ တေ ထေရာသန္နတော ပဋ္ဌာယ ပရိဘုတ္တပိဏ္ဍပါတာ ဘိက္ခူ။ တေ ကိရ သဗ္ဗေပိ ကာလမကံသု။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။ အသဒ္ဓေသု ပန မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကေသု ကုလေသု သက္ကစ္စံ ပဏီတဘောဇနံ လဘိတွာ အနုပပရိက္ခိတွာ နေဝ အတ္တနာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ န ပရေသံ ဒါတဗ္ဗံ။ ယမ္ပိ အာဘိဒေါသိကံ ဘတ္တံ ဝါ ခဇ္ဇကံ ဝါ တတော လဘတိ၊ တမ္ပိ န ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ အပိဟိတဝတ္ထုမ္ပိ ဟိ သပ္ပဝိစ္ဆိကာဒီဟိ အဓိသယိတံ ဆဍ္ဍနီယဓမ္မံ တာနိ ကုလာနိ ဒေန္တိ။ ဂန္ဓဟလိဒ္ဒါဒိမက္ခိတောပိ တတော ပိဏ္ဍပါတော န ဂဟေတဗ္ဗော။ သရီရေ ရောဂဋ္ဌာနာနိ ပုဉ္ဆိတွာ ဌပိတဘတ္တမ္ပိ ဟိ တာနိ ဒါတဗ္ဗံ မညန္တီတိ။

ဝီမံသနဝတ္ထုသ္မိံ ဝီမံသမာနော ဒွေ ဝီမံသတိ “သက္ကောတိ နု ခေါ ဣဒံ မာရေတုံ, နော”တိ ဝိသံ ဝါ ဝီမံသတိ၊ “မရေယျ နု ခေါ အယံ ဣမံ ဝိသံ ခါဒိတွာ, နော”တိ ပုဂ္ဂလံ ဝါ။ ဥဘယထာပိ ဝီမံသာဓိပ္ပါယေန ဒိန္နေ မရတု ဝါ မာ ဝါ၊ ထုလ္လစ္စယံ။ “ဣဒံ ဝိသံ ဧတံ မာရေတူ”တိ ဝါ “ဣမံ ဝိသံ ခါဒိတွာ အယံ မရတူ”တိ ဝါ ဧဝံ ဒိန္နေ ပန သစေ မရတိ၊ ပါရာဇိကံ၊ နော စေ၊ ထုလ္လစ္စယံ။

၁၀၂-၁၀၃။ ဣတော ပရာနိ တီဏိ သိလာဝတ္ထူနိ တီဏိ ဣဋ္ဌကဝါသိဂေါပါနသိဝတ္ထူနိ စ ဥတ္တာနတ္ထာနေဝ။ န ကေဝလဉ္စ သိလာဒီနံယေဝ ဝသေန အယံ အာပတ္တာနာပတ္တိဘေဒေါ ဟောတိ၊ ဒဏ္ဍမုဂ္ဂရနိခါဒနဝေမာဒီနမ္ပိ ဝသေန ဟောတိယေဝ၊ တသ္မာ ပါဠိယံ အနာဂတမ္ပိ အာဂတနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အဋ္ဋကဝတ္ထူသု **အဋ္ဋကော**တိ ဝေဟာသမဉ္စော ဝုစ္စတိ၊ ယံ သေတကမ္မမာလာကမ္မလတာကမ္မာဒီနံ အတ္ထာယ ဗန္ဓန္တိ။ တတ္ထ **အာဝုသော အတြဋ္ဌိတောဝ ဗန္ဓာဟီ**တိ မရဏာဓိပ္ပါယော ယတ္ထ ဌိတော ပတိတွာ ခါဏုနာ ဝါ ဘိဇ္ဇေယျ၊ သောဗ္ဘပပါတာဒီသု ဝါ မရေယျ၊ တာဒိသံ ဌာနံ သန္ဓာယာဟ။ ဧတ္ထ စ ကောစိ ဥပရိ ဌာနံ နိယာမေတိ “ဣတော ပတိတွာ မရိဿတီ”တိ၊ ကောစိ ဟေဋ္ဌာ ဌာနံ “ဣဓ ပတိတွာ မရိဿတီ”တိ၊ ကောစိ ဥဘယမ္ပိ “ဣတော ဣဓ

ပတိတွာ မရိဿတီ”တိ။ တတြ ယော ဥပရိ နိယမိတဋ္ဌာနာ အပတိတွာ အညတော ပတတိ၊ ဟေဋ္ဌာ နိယမိတဋ္ဌာနေ ဝါ အပတိတွာ အညတ္ထ ပတတိ၊ ဥဘယနိယာမေ ဝါ ယံကိဉ္စိ ဧကံ ဝိရာဓေတွာ ပတတိ၊ တဿ မတေ ဝိသင်္ကေတတ္တာ အနာပတ္တိ။ **ဝိဟာရစ္ဆာဒနဝတ္ထုသ္မိံပိ** ဧသေဝ နယော။

အနဘိရတိဝတ္ထုသ္မိံ သော ကိရ ဘိက္ခု ကာမဝိတက္ကာဒီနံ သမုဒါစာရံ ဒိသွာ နိဝါရေတုံ အသက္ကောန္တော သာသနေ အနဘိရတော ဂိဟိဘာဝါ-ဘိမုခေါ ဇာတော။ တတော စိန္တေသိ “ယာဝ သီလဘေဒံ န ပါပုဏာမိ၊ တာဝ မရိဿာမီ”တိ။ အထ တံ ပဗ္ဗတံ အဘိရုဟိတွာ ပပါတေ ပပတန္တော အညတရံ ဝိလီဝကာရံ ဩတ္ထရိတွာ မာရေသိ။ **ဝိလီဝကာရန္တိ** ဝေဏုကာရံ။ **န စ ဘိက္ခဝေ အတ္တာနံ ပါတေတဗ္ဗန္တိ** န အတ္တာ ပါတေတဗ္ဗော။ ဝိဘတ္တိဗျတ္တယေန ပနေတံ ဝုတ္တံ။ ဧတ္ထ စ န ကေဝလံ န ပါတေတဗ္ဗံ၊ အညေနပိ ယေန ကေနစိ ဥပက္ကမေန အန္တမသော အာဟာရုပစ္ဆေဒေနပိ န မာရေတဗ္ဗော။ ယောပိ ဟိ ဂိလာနော ဝိဇ္ဇမာနေ ဘေသဇ္ဇေ စ ဥပဋ္ဌာကေသု စ မရိတုကာမော အာဟာရံ ဥပစ္ဆိန္ဒတိ၊ ဒုက္ကဋမေဝ။ ယဿ ပန မဟာအာဗာဓော စိရာနုဗန္ဓော၊ ဘိက္ခူ ဥပဋ္ဌဟန္တာ ကိလမန္တိ ဇိဂုစ္ဆန္တိ၊ “ကဒါ နု ခေါ ဂိလာနတော မုစ္စိဿာမာ”တိ အဋ္ဋီယန္တိ။ သစေ သော “အယံ အတ္တဘာဝေါ ပဋိဇဂ္ဂိယမာနောပိ န တိဋ္ဌတိ၊ ဘိက္ခူ စ ကိလမန္တီ”တိ အာဟာရံ ဥပစ္ဆိန္ဒတိ၊ ဘေသဇ္ဇံ န သေဝတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ယော ပန “အယံ ရောဂေါ ခရော အာယုသင်္ခါရာ န တိဋ္ဌန္တိ၊ အယဉ္စ မေ ဝိသေသာဓိဂမော ဟတ္ထပ္ပတ္တော ဝိယ ဒိဿတီ”တိ ဥပစ္ဆိန္ဒတိ၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ အဂိလာနဿာပိ ဥပ္ပန္နသံဝေဂဿ အာဟာရပရိယေသနံ နာမ ပပဉ္စော၊ ကမ္မဋ္ဌာနမေဝ အနုယုဉ္ဇိဿာမီတိ ကမ္မဋ္ဌာနသီသေန ဥပစ္ဆိန္ဒန္တဿ ဝဋ္ဋတိ။ ဝိသေသာဓိဂမံ ဗျာကရိတွာ အာဟာရံ ဥပစ္ဆိန္ဒတိ၊ န ဝဋ္ဋတိ။ သဘာဂါနံ ဟိ လဇ္ဇိဘိက္ခူနံ ကထေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

သိလာဝတ္ထုသ္မိံ **ဒဝါယာ**တိ ဒဝေန ဟသေန၊ ခိဍ္ဍာယာတိ အတ္ထော။ **သိလာ**တိ ပါသာဏော၊ န ကေဝလဉ္စ ပါသာဏော၊ အညမ္ပိ ယံကိဉ္စိ ဒါရုခဏ္ဍံ ဝါ ဣဋ္ဌကာခဏ္ဍံ ဝါ ဟတ္ထေန ဝါ ယန္တေန ဝါ ပဝိဇ္ဈိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ စေတိယာဒီနံ အတ္ထာယ ပါသာဏာဒယော ဟသန္တာ ဟသန္တာ ပဝဋ္ဋေန္တိပိ ခိပန္တိပိ ဥက္ခိပန္တိပိ၊ ကမ္မသမယောတိ ဝဋ္ဋတိ။ အညမ္ပိ ဤဒိသံ နဝကမ္မံ ဝါ ကရောန္တာ ဘဏ္ဍကံ ဝါ ဓောဝန္တာ ရုက္ခံ ဝါ ဓောဝနဒဏ္ဍကံ ဝါ ဥက္ခိပိတွာ ပဝိဇ္ဈန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ဘတ္တဝိဿဂ္ဂကာလာဒီသု ကာကေ ဝါ သောဏေ ဝါ ကဋ္ဌံ ဝါ ကထလံ ဝါ ခိပိတွာ ပလာပေတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။

၁၀၄။ **သေဒနာဒိဝတ္ထူနိ** သဗ္ဗာနေဝ ဥတ္တာနတ္ထာနိ။ ဧတ္ထ စ **အဟံ ကုက္ကုစ္စကော**တိ န ဂိလာနုပဋ္ဌာနံ န ကာတဗ္ဗံ၊ ဟိတကာမတာယ သဗ္ဗံ ဂိလာနဿ ဗလာဗလဉ္စ ရုစိဉ္စ သပ္ပါယာသပ္ပါယဉ္စ ဥပလက္ခေတွာ ကာတဗ္ဗံ။

၁၀၅။ ဇာရဂဗ္ဘိနီဝတ္ထုသ္မိံ **ပဝုတ္ထပတိကာ**တိ ပဝါသံ ဂတပတိကာ။ **ဂဗ္ဘပါတနန္တိ** ယေန ပရိဘုတ္တေန ဂဗ္ဘော ပတတိ၊ တာဒိသံ ဘေသဇ္ဇံ။ ဧဝံ **ပဇာပတိကဝတ္ထူနိ** ဥတ္တာနတ္ထာနေဝ။ **ဂဗ္ဘမဒ္ဒနဝတ္ထုသ္မိံ** "မဒ္ဒိတွာ ပါတေဟီ"တိ ဝုတ္တေ အညေန မဒ္ဒါပေတွာ ပါတေတိ၊ ဝိသင်္ကေတံ။ မဒ္ဒါပေတွာ ပါတာပေဟီတိ ဝုတ္တေပိ သယံ မဒ္ဒိတွာ ပါတေတိ၊ ဝိသင်္ကေတမေဝ။ မနုဿဝိဂ္ဂဟေ ပရိယာယော နာမ နတ္ထိ၊ တသ္မာ ဂဗ္ဘော နာမ မဒ္ဒိတေ ပတတီတိ ဝုတ္တေ သာ သယံ ဝါ မဒ္ဒတု၊ အညေန ဝါ မဒ္ဒါပေတွာ ပါတေတု၊ ဝိသင်္ကေတော နတ္ထိ၊ ပါရာဇိကမေဝ။ **တာပနဝတ္ထုသ္မိမ္ပိ** ဧသေဝ နယော။

ဝဉ္ဈိတ္ထိဝတ္ထုသ္မိံ **ဝဉ္ဈိတ္ထီ** နာမ ယာ ဂဗ္ဘံ န ဂဏှာတိ။ ဂဗ္ဘံ အဂဏှနကဣတ္ထီ နာမ နတ္ထိ၊ ယဿာ ပန ဂဟိတောပိ ဂဗ္ဘော န သဏ္ဌာတိ၊ တံယေဝ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ ဥတုသမယေ ကိရ သဗ္ဗိတ္ထိယော ဂဗ္ဘံ ဂဏှန္တိ။ ယာ ပနာယံ "ဝဉ္ဈာ"တိ ဝုစ္စတိ၊ တဿာ ကုစ္ဆိယံ နိဗ္ဗတ္တသတ္တာနံ အကုသလဝိပါကော သမ္ပာပုဏာတိ။ တေ ပရိတ္တကုသလဝိပါကေန ဂဟိတပဋိသန္ဓိကာ အကုသလဝိပါကေန အဘိဘူတာ ဝိနဿန္တိ။ အဘိနဝပဋိသန္ဓိယံယေဝ ဟိ ကမ္မာနုဘာဝေန ဒွီဟာကာရေဟိ ဂဗ္ဘော န သဏ္ဌာတိ ဝါတေန ဝါ, ပါဏကေဟိ ဝါ၊ ဝါတော သောသေတွာ အန္တရဓာပေတိ၊ ပါဏကာ ခါဒိတွာ။ တဿ ပန ဝါတဿ ပါဏကာနံ ဝါ ပဋိဃာတာယ ဘေသဇ္ဇေ ကတေ ဂဗ္ဘော သဏ္ဌဟေယျ၊ သော ဘိက္ခု တံ အကတွာ အညံ ခရဘေသဇ္ဇံ အဒါသိ။ တေန သာ ကာလမကာသိ။ ဘဂဝါ ဘေသဇ္ဇဿ ကတတ္တာ ဒုက္ကဋံ ပညပေသိ။

ဒုတိယဝတ္ထုသ္မိမ္ပိ ဧသေဝ နယော။ တသ္မာ အာဂတာဂတဿ ပရဇနဿ ဘေသဇ္ဇံ န ကာတဗ္ဗံ၊ ကရောန္တော ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ။ ပဉ္စန္နံ ပန သဟဓမ္မိကာနံ ကာတဗ္ဗံ ဘိက္ခုဿ ဘိက္ခုနိယာ သိက္ခမာနာယ သာမဏေရဿ သာမဏေရိယာတိ။ သမသီလသဒ္ဓါပညာနံ ဟိ ဧတေသံ တီသု သိက္ခာသု ယုတ္တာနံ ဘေသဇ္ဇံ အကာတုံ န လဗ္ဘတိ၊ ကရောန္တေန စ သစေ ဧတေသံ အတ္ထိ၊ ဧတေသံ သန္တကံ ဂဟေတွာ ယောဇေတွာ ဒါတဗ္ဗံ၊ သစေ နတ္ထိ၊ အတ္တနော သန္တကံ ကာတဗ္ဗံ။ သစေ အတ္တနောပိ နတ္ထိ၊ ဘိက္ခာစာရဝတ္တေန ဝါ ဉာတကပဝါရိတဋ္ဌာနတော ဝါ ပရိယေသိတဗ္ဗံ၊ အလဘန္တေန ဂိလာနဿ အတ္ထာယ အကတဝိညတ္တိယာပိ အာဟရိတွာ ကာတဗ္ဗံ။

အပရေသမ္ပိ ပဉ္စန္နံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ မာတု ပိတု တဒုပဋ္ဌာကာနံ အတ္တနော ဝေယျာဝစ္စကရဿ ပဏ္ဍုပလာသဿာတိ။ **ပဏ္ဍုပလာသော** နာမ ယော ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခော ယာဝ ပတ္တစီဝရံ ပဋိယာဒိယတိ, တာဝ ဝိဟာရေ ဝသတိ။ တေသု သစေ မာတာပိတရော ဣဿရာ ဟောန္တိ န ပစ္စာသီသန္တိ၊ အကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန ရဇ္ဇေပိ ဌိတာ ပစ္စာသီသန္တိ၊ အကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ဘေသဇ္ဇံ ပစ္စာသီသန္တာနံ ဘေသဇ္ဇံ ဒါတဗ္ဗံ၊ ယောဇေတုံ အဇာနန္တာနံ ယောဇေတွာ ဒါတဗ္ဗံ။ သဗ္ဗေသံ အတ္ထာယ သဟဓမ္မိကေသု ဝုတ္တနယေနေဝ ပရိယေသိတဗ္ဗံ။ သစေ ပန မာတရံ ဝိဟာရေ အာနေတွာ ဇဂ္ဂတိ၊ သဗ္ဗံ ပရိကမ္မံ အနာမသန္တေန ကာတဗ္ဗံ။ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ သဟတ္ထာ ဒါတဗ္ဗံ။ ပိတာ ပန ယထာ သာမဏေရော၊ ဧဝံ သဟတ္ထေန နှာပနသမ္ဗာဟနာဒီနိ ကတွာ ဥပဋ္ဌာတဗ္ဗော။ ယေ စ မာတာပိတရော ဥပဋ္ဌဟန္တိ ပဋိဇဂ္ဂန္တိ၊ တေသမ္ပိ ဧဝမေဝ ကာတဗ္ဗံ။ **ဝေယျာဝစ္စကရော** နာမ ယော ဝေတနံ ဂဟေတွာ အရညေ ဒါရူနိ ဝါ ဆိန္ဒတိ အညံ ဝါ ကိဉ္စိ ကမ္မံ ကရောတိ၊ တဿ ရောဂေ ဥပ္ပန္နေ ယာဝ ဉာတကာ န ပဿန္တိ, တာဝ ဘေသဇ္ဇံ ကာတဗ္ဗံ။ ယော ပန ဘိက္ခုနိဿိတကောဝ ဟုတွာ သဗ္ဗကမ္မာနိ ကရောတိ၊ တဿ ဘေသဇ္ဇံ ကာတဗ္ဗမေဝ။ ပဏ္ဍုပလာသေပိ သာမဏေရေ ဝိယ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။

အပရေသမ္ပိ ဒသန္နံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ ဇေဋ္ဌဘာတု ကနိဋ္ဌဘာတု ဇေဋ္ဌဘဂိနိယာ ကနိဋ္ဌဘဂိနိယာ စူဠမာတုယာ မဟာမာတုယာ စူဠပိတုနော မဟာပိတုနော ပိတုစ္ဆာယ မာတုလဿာတိ။ တေသံ ပန သဗ္ဗေသမ္ပိ ကရောန္တေန တေသံယေဝ သန္တကံ ဘေသဇ္ဇံ ဂဟေတွာ ကေဝလံ ယောဇေတွာ ဒါတဗ္ဗံ။ သစေ ပန နပ္ပဟောန္တိ ယာစန္တိ စ "ဒေထ နော ဘန္တေ တုမှာကံ ပဋိဒဿာမာ"တိ၊ တာဝကာလိကံ ဒါတဗ္ဗံ။ သစေပိ န ယာစန္တိ၊ "အမှာကံ ဘေသဇ္ဇံ အတ္ထိ၊ တာဝကာလိကံ ဂဏှထာ"တိ ဝတွာ ဝါ "ယဒါ နေသံ ဘဝိဿတိ၊ တဒါ ဒဿန္တီ"တိ အာဘောဂံ ဝါ ကတွာ ဒါတဗ္ဗံ။ သစေ ပဋိဒေန္တိ၊ ဂဟေတဗ္ဗံ။ နော စေ ဒေန္တိ၊ န စောဒေတဗ္ဗာ။ ဧတေ ဒသ ဉာတကေ ဌပေတွာ အညေသံ န ကာတဗ္ဗံ။

ဧတေသံ ပုတ္တပရမ္ပရာယ ပန ယာဝ သတ္တမော ကုလပရိဝဋ္ဋော၊ တာဝ စတ္တာရော ပစ္စယေ အာဟရာပေန္တဿ အကတဝိညတ္တိ ဝါ, ဘေသဇ္ဇံ ကရောန္တဿ ဝေဇ္ဇကမ္မံ ဝါ ကုလဒူသကာပတ္တိ ဝါ န ဟောတိ။ သစေ ဘာတုဇာယာ ဘဂိနိသာမိကော ဝါ ဂိလာနာ ဟောန္တိ၊ ဉာတကာ စေ၊ တေသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ အညာတကာ စေ၊ ဘာတု စ ဘဂိနိယာ စ ကတွာ ဒါတဗ္ဗံ "တုမှာကံ ဇဂ္ဂနဋ္ဌာနေ ဒေထာ"တိ။ အထ ဝါ တေသံ ပုတ္တာနံ ကတွာ ဒါတဗ္ဗံ "တုမှာကံ

မာတာပိတူနံ ဒေထာ''တိ။ ဧတေနုပါယေန သဗ္ဗပဒေသုပိ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

တေသံ အတ္ထာယ စ သာမဏေရေဟိ အရညတော ဘေသဇ္ဇံ အာဟရာပေန္တေန ဉာတိသာမဏေရေဟိ ဝါ အာဟရာပေတဗ္ဗံ၊ အတ္တနော အတ္ထာယ ဝါ အာဟရာပေတွာ ဒါတဗ္ဗံ။ တေဟိပိ "ဥပဇ္ဈာယဿ အာဟရာမာ''တိ ဝတ္တသီသေန အာဟရိတဗ္ဗံ။ ဥပဇ္ဈာယဿ မာတာပိတရော ဂိလာနာ ဝိဟာရံ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ဥပဇ္ဈာယော စ ဒိသာပက္ကန္တော ဟောတိ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကေန ဥပဇ္ဈာယဿ သန္တကံ ဘေသဇ္ဇံ ဒါတဗ္ဗံ။ နော စေ အတ္ထိ၊ အတ္တနော ဘေသဇ္ဇံ ဥပဇ္ဈာယဿ ပရိစ္စဇိတွာ ဒါတဗ္ဗံ။ အတ္တနောပိ အသန္တေ ဝတ္တနယေန ပရိယေသိတွာ ဥပဇ္ဈာယဿ သန္တကံ ကတွာ ဒါတဗ္ဗံ။ ဥပဇ္ဈာယေနပိ သဒ္ဓိဝိဟာရိကဿ မာတာပိတူသု ဧဝမေဝ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ ဧသ နယော အာစရိယန္တေဝါသိကေသုပိ။ အညောပိ ယော အာဂန္တုကော ဝါ စောရော ဝါ ယုဒ္ဓပရာဇိတော ဣဿရော ဝါ ဉာတကေဟိ ပရိစ္စတ္တော ကပဏော ဝါ ဂမိယမနုဿော ဝါ ဂိလာနော ဟုတွာ ဝိဟာရံ ပဝိသတိ၊ သဗ္ဗေသံ အပစ္စာသီသန္တေန ဘေသဇ္ဇံ ကာတဗ္ဗံ။

သဒ္ဓံ ကုလံ ဟောတိ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ ဥပဋ္ဌာယကံ ဘိက္ခုသံဃဿ မာတာပိတုဋ္ဌာနိယံ၊ တတြ စေ ကောစိ ဂိလာနော ဟောတိ၊ တဿတ္ထာယ ဝိဿာသေန "ဘေသဇ္ဇံ ကတွာ ဘန္တေ ဒေထာ''တိ ဝဒန္တိ၊ နေဝ ဒါတဗ္ဗံ န ကာတဗ္ဗံ။ အထ ပန ကပ္ပိယံ ဉတွာ ဧဝံ ပုစ္ဆန္တိ "ဘန္တေ အသုကဿ နာမ ရောဂဿ ကိံ ဘေသဇ္ဇံ ကရောန္တီ"တိ၊ "ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ဂဟေတွာ ကရောန္တီ"တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ "ဘန္တေ မယှံ မာတာ ဂိလာနာ ဘေသဇ္ဇံ တာဝ အာစိက္ခထာ''တိ ဧဝံ ပုစ္ဆိတေ ပန န အာစိက္ခိတဗ္ဗံ။ အညမညံ ပန ကထာ ကာတဗ္ဗာ "အာဝုသော အသုကဿ နာမ ဘိက္ခုနော ဣမသ္မိံ ရောဂေ ကိံ ဘေသဇ္ဇံ ကရိံသူတိ။ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ဘန္တေ''တိ။ တံ သုတွာ ဣတရော မာတု ဘေသဇ္ဇံ ကရောတိ၊ ဝဋ္ဋတေဝ။

မဟာပဒုမတ္ထေရောပိ ကိရ ဝသဘရညော ဒေဝိယာ ရောဂေ ဥပ္ပန္နေ ဧကာယ ဣတ္ထိယာ အာဂန္တွာ ပုစ္ဆိတော ''န ဇာနာမီ"တိ အဝတွာ ဧဝမေဝ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ သမုလ္လပေသိ[၁]၊ တံ သုတွာ တဿာ ဘေသဇ္ဇမကံသု။ ဝူပသန္တေ စ ရောဂေ တိစီဝရေန တီဟိ စ ကဟာပဏသတေဟိ သဒ္ဓိံ ဘေသဇ္ဇစင်္ကောဋကံ ပူရေတွာ

၁-သလ္လပေသိ (သီ)

အာဟရိတွာ ထေရဿ ပါဒမူလေ ဌပေတွာ “ဘန္တေ ပုပ္ဖပူဇံ ကရောထာ”တိ အာဟံသု။ ထေရော အာစရိယဘာဂေါ နာမာယန္တိ ကပ္ပိယဝသေန ဂါဟာပေတွာ ပုပ္ဖပူဇံ အကာသိ။ ဧဝံ တာဝ ဘေသဇ္ဇေ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။

ပရိတ္တေ ပန “ဂိလာနဿ ပရိတ္တံ ကရောထ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ န ကာတဗ္ဗံ၊ “ဘဏထာ”တိ ဝုတ္တေ ပန ကာတဗ္ဗံ။ သစေ ပိဿ ဧဝံ ဟောတိ “မနုဿာ နာမ န ဇာနန္တိ အကယိရမာနေ ဝိပ္ပဋိသာရိနော ဘဝိဿန္တီ”တိ ကာတဗ္ဗံ၊ “ပရိတ္တောဒကံ ပရိတ္တသုတ္တံ ကတွာ ဒေထာ”တိ ဝုတ္တေန ပန တေသံယေဝ ဥဒကံ ဟတ္ထေန စာလေတွာ သုတ္တံ ပရိမဇ္ဇိတွာ ဒါတဗ္ဗံ။ သစေ ဝိဟာရတော ဥဒကံ အတ္တနော သန္တကံ ဝါ သုတ္တံ ဒေတိ၊ ဒုက္ကဋံ။ မနုဿာ ဥဒကဉ္စ သုတ္တဉ္စ ဂဟေတွာ နိသီဒိတွာ “ပရိတ္တံ ဘဏထာ”တိ ဝဒန္တိ၊ ကာတဗ္ဗံ။ နော စေ ဇာနန္တိ၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ။ ဘိက္ခူနံ နိသိန္နာနံ ပါဒေသု ဥဒကံ အာကိရိတွာ သုတ္တဉ္စ ဌပေတွာ ဂစ္ဆန္တိ “ပရိတ္တံ ကရောထ ပရိတ္တံ ဘဏထာ”တိ၊ န ပါဒါ အပနေတဗ္ဗာ။ မနုဿာ ဟိ ဝိပ္ပဋိသာရိနော ဟောန္တိ။ အန္တောဂါမေပိ ဂိလာနဿတ္ထာယ ဝိဟာရံ ပေသေန္တိ “ပရိတ္တံ ဘဏန္တူ”တိ၊ ဘဏိတဗ္ဗံ။ အန္တောဂါမေ ရာဇဂေဟာဒီသု ရောဂေ ဝါ ဥပဒ္ဒဝေ ဝါ ဥပ္ပန္နေ ပက္ကောသာပေတွာ ဘဏာပေန္တိ၊ **အာဋာနာဋိယသုတ္တာဒီနိ** ဘဏိတဗ္ဗာနိ။ “အာဂန္တွာ ဂိလာနဿ သိက္ခာပဒါနိ ဒေန္တု၊ ဓမ္မံ ကထေန္တု၊” “ရာဇန္တေပုရေ ဝါ အမစ္စဂေဟေ ဝါ အာဂန္တွာ သိက္ခာပဒါနိ ဒေန္တု၊ ဓမ္မံ ကထေန္တူ”တိ ပေသိတေပိ ဂန္တွာ သိက္ခာပဒါနိ ဒါတဗ္ဗာနိ၊ ဓမ္မော ကထေတဗ္ဗော။ မတာနံ ပရိဝါရတ္ထံ “အာဂစ္ဆန္တူ”တိ ပက္ကောသန္တိ၊ န ဂန္တဗ္ဗံ။ သီဝထိကဒဿနေ အသုဘဒဿနေ စ “မရဏဿတိံ ပဋိလဘိဿာမီ”တိ ကမ္မဋ္ဌာနသီသေန ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ **ဧဝံ ပရိတ္တေ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။**

ပိဏ္ဍပါတေ ပန အနာမဋ္ဌပိဏ္ဍပါတော ကဿ ဒါတဗ္ဗော၊ ကဿ န ဒါတဗ္ဗော။ မာတာပိတူနံ တာဝ ဒါတဗ္ဗော။ သစေပိ ကဟာပဏဂ္ဃနကော ဟောတိ၊ သဒ္ဓါဒေယျဝိနိပါတနံ နတ္ထိ။ မာတာပိတုဥပဋ္ဌာကာနံ ဝေယျာဝစ္စကရဿ ပဏ္ဍုပလာသဿာတိ ဧတေသမ္ပိ ဒါတဗ္ဗော။ တတ္ထ ပဏ္ဍုပလာသဿ ထာလကေ ပက္ခိပိတွာပိ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။ တံ ဌပေတွာ အညေသံ အာဂါရိကာနံ မာတာပိတူနမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ။ **ပဗ္ဗဇိတပရိဘောဂေါ ဟိ အာဂါရိကာနံ စေတိယဋ္ဌာနိယော။** အပိစ အနာမဋ္ဌပိဏ္ဍပါတော နာမေသ သမ္ပတ္တဿ ဒါမရိကစောရဿာပိ ဣဿရဿာပိ ဒါတဗ္ဗော။ ကသ္မာ? တေ ဟိ အဒီယမာနေပိ “န ဒေန္တီ”တိ, အာမသိတွာ ဒီယမာနေပိ “ဥစ္ဆိဋ္ဌကံ ဒေန္တီ”တိ ကုဇ္ဈန္တိ၊ ကုဒ္ဓါ ဇီဝိတာပိ ဝေါရောပေန္တိ၊ သာသနဿာပိ အန္တရာယံ ကရောန္တိ။

ရဇ္ဇံ ပတ္ထယမာနဿ ဝိစရတော စောရနာဂဿ ဝတ္ထု ဝေတ္ထ ကထေတဗ္ဗံ။ ဧဝံ ဝိညူပါတေ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။

ပဋိသန္ထာရော[1] ပန ကဿ ကာတဗ္ဗော၊ ကဿ န ကာတဗ္ဗော။ ပဋိသန္ထာရော နာမ ဝိဟာရံ သမ္ပတ္တဿ ယဿ ကဿစိ အာဂန္တုကဿ ဝါ ဒလိဒ္ဒဿ ဝါ စောရဿ ဝါ ဣဿရဿ ဝါ ကာတဗ္ဗောယေဝ။ ကထံ? အာဂန္တုကံ တာဝ ခီဏပရိဗ္ဗယံ ဝိဟာရံ သမ္ပတ္တံ ဒိသွာ ပါနီယံ ဒါတဗ္ဗံ၊ ပါဒမက္ခနတေလံ ဒါတဗ္ဗံ။ ကာလေ အာဂတဿ ယာဂုဘတ္တံ, ဝိကာလေ အာဂတဿ သစေ တဏ္ဍုလာ အတ္ထိ၊ တဏ္ဍုလာ ဒါတဗ္ဗာ။ အဝေလာယံ သမ္ပတ္တော[2] ဂစ္ဆာဟီတိ န ဝတ္တဗ္ဗော၊ သယနဋ္ဌာနံ ဒါတဗ္ဗံ။ သဗ္ဗံ အပစ္စာသီသန္တေနေဝ ကာတဗ္ဗံ။ "မနုဿာ နာမ စတုပစ္စယဒါယကာ၊ ဧဝံ သင်္ဂဟေ ကယိရမာနေ ပုနပ္ပုနံ ပသီဒိတွာ ဥပကာရံ ကရိဿန္တီ"တိ စိတ္တံ န ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗံ။ စောရာနံ ပန သံဃိကမ္ပိ ဒါတဗ္ဗံ။

ပဋိသန္ထာရာနိသံသဒီပနတ္ထဉ္စ စောရနာဂဝတ္ထု, ဘာတရာ သဒ္ဓိံ ဇမ္ဗုဒီပဂတဿ မဟာနာဂရညော ဝတ္ထု, ပိတုရာဇဿ ရဇ္ဇေ စတုန္နံ အမစ္စာနံ ဝတ္ထု, အဘယစောရဝတ္ထူတိ ဧဝမာဒီနိ ဗဟူနိ ဝတ္ထူနိ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ဝိတ္ထာရတော ဝုတ္တာနိ။

တတြာယံ ဧကဝတ္ထုဒီပနာ—သီဟဠဒီပေ ကိရ အဘယော နာမ စောရော ပဉ္စသတပရိဝါရော ဧကသ္မိံ ဌာနေ ခန္ဓာဝါရံ ဗန္ဓိတွာ သမန္တာ တိယောဇနံ ဥဗ္ဗာသေတွာ[3] ဝသတိ။ အနုရာဓပုရဝါသိနော ကဒမ္ဗနဒိံ[4] န ဥတ္တရန္တိ၊ စေတိယဂိရိမဂ္ဂေ ဇနသဉ္စာရော ဥပစ္ဆိန္နော။ အထေကဒိဝသံ စောရော "စေတိယဂိရိံ ဝိလုမ္ပိဿာမီ"တိ အဂမာသိ။ အာရာမိကာ ဒိသွာ ဒီဃဘာဏကအဘယတ္ထေရဿ အာရောစေသုံ။ ထေရော "သပ္ပိဖာဏိတာဒီနိ အတ္ထီ"တိ ပုစ္ဆိ၊ အတ္ထိ ဘန္တေတိ။ စောရာနံ ဒေထ၊ တဏ္ဍုလာ အတ္ထီတိ၊ အတ္ထိ ဘန္တေ သံဃဿတ္ထာယ အာဟဋာ တဏ္ဍုလာ စ ပက္ကသာကဉ္စ ဂေါရသော စာတိ။ ဘတ္တံ သမ္ပာဒေတွာ စောရာနံ ဒေထာတိ၊ အာရာမိကာ တထာ ကရိံသု။ စောရာ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိတွာ "ကေနာယံ ပဋိသန္ထာရော ကတော"တိ ပုစ္ဆိံသု၊ အမှာကံ အယျေန အဘယတ္ထေရေနာတိ။ စောရာ ထေရဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ ဝန္ဒိတွာ အာဟံသု "မယံ သံဃဿ စ

၁-ပဋိသန္ဓာရော (က)
၂-သမ္ပတ္တောသိ (သီ၊ သျာ)
၃-ဥပ္ပါတေတွာ (သီ၊ သျာ)
၄-ကဋမ္ဗနဒိံ (သျာ)၊ ကဋမ္ဗုနဒိံ (က)

စေတိယဿ စ သန္တကံ အစ္ဆိန္ဒိတွာ ဂဟေဿာမာတိ အာဂတာ၊ တုမှာကံ ပန ဣမိနာ ပဋိသန္ထာရေနမှ ပသန္နာ၊ အဇ္ဇ ပဋ္ဌာယ ဝိဟာရေ ဓမ္မိကာ ရက္ခာ အမှာကံ အာယတ္တာ ဟောတု၊ နာဂရာ အာဂန္တွာ ဒါနံ ဒေန္တု၊ စေတိယံ ဝန္ဒန္တူ”တိ။ တတော ပဋ္ဌာယ စ နာဂရေ ဒါနံ ဒါတုံ အာဂစ္ဆန္တေ နဒီတီရေ ယေဝ ပစ္စုဂ္ဂန္တွာ ရက္ခန္တာ ဝိဟာရံ နေန္တိ၊ ဝိဟာရေပိ ဒါနံ ဒေန္တာနံ ရက္ခံ ကတွာ တိဋ္ဌန္တိ။ တေပိ ဘိက္ခူနံ ဘုတ္တာဝသေသံ စောရာနံ ဒေန္တိ။ ဂမနကာလေပိ တေ စောရာ နဒီတီရံ ပါပေတွာ နိဝတ္တန္တိ။

အထေကဒိဝသံ ဘိက္ခုသံဃေ ခီယနကကထာ ဥပ္ပန္နာ “ထေရော ဣဿရဝတာယ သံဃဿ သန္တကံ စောရာနံ အဒါသီ”တိ။ ထေရော သန္နိပါတံ ကာရာပေတွာ အာဟ “စောရာ သံဃဿ ပကတိဝဋ္ဋဉ္စ စေတိယသန္တကဉ္စ အစ္ဆိန္ဒိတွာ ဂဏှိဿာမာတိ အာဂမိံသု၊ အထ တေသံ မယာ ဧဝံ ‘န ဟရိဿန္တီ’တိ ဧတ္တကော နာမ ပဋိသန္ထာရော ကတော၊ တံ သဗ္ဗမ္ပိ ဧကတော သမ္ပိဏ္ဍေတွာ အဂ္ဃာပေထ၊ တေန ကာရဏေန အဝိလုတ္တံ ဘဏ္ဍံ ဧကတော သမ္ပိဏ္ဍေတွာ အဂ္ဃာပေထာ”တိ။ တတော သဗ္ဗမ္ပိ ထေရေန ဒိန္နကံ စေတိယဃရေ ဧကံ ဝရပေါတ္ထကစိတ္တတ္ထရဏံ န အဂ္ဃတိ။ တတော အာဟံသု “ထေရေန ကတပဋိသန္ထာရော သုကတော၊ စောဒေတုံ ဝါ သာရေတုံ ဝါ န လဗ္ဘာ၊ ဂီဝါ ဝါ အဝဟာရော ဝါ နတ္ထီ”တိ။ ဧဝံ မဟာနိသံသော ပဋိသန္ထာရောတိ သလ္လက္ခေတွာ ကတ္တဗ္ဗော ပဏ္ဍိတေန ဘိက္ခုနာတိ။

၁၀၇။ အင်္ဂုလိပတောဒကဝတ္ထူသု **ဥတ္တန္တော**တိ ကိလမန္တော။ **အနဿာသကော**တိ နိရဿာသော။ ဣမသ္မိံ ပန ဝတ္ထုသ္မိံ ယာယ အာပတ္တိယာ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ သာ “ခုဒ္ဒကေသု နိဒ္ဒိဋ္ဌာ”တိ ဣဓ န ဝုတ္တာ။

တဒနန္တရေ ဝတ္ထုသ္မိံ **ဩတ္ထရိတွာ**တိ အက္ကမိတွာ။ သော ကိရ တေဟိ အာကဍ္ဎိယမာနော ပတိတော။ ဧကော တဿ ဥဒရံ အဘိရုဟိတွာ နိသီဒိ၊ သေသာပိ ပန္နရသ ဇနာ ပထဝိယံ အဇ္ဈောတ္ထရိတွာ အဒ္ဒူဟလပါသာဏာ ဝိယ မိဂံ မာရေသုံ။ ယသ္မာ ပန တေ ကမ္မာဓိပ္ပါယာ, န မရဏာဓိပ္ပါယာ၊ တသ္မာ ပါရာဇိကံ န ဝုတ္တံ။

ဘူတဝေဇ္ဇကဝတ္ထုသ္မိံ **ယက္ခံ မာရေသီ**တိ ဘူတဝိဇ္ဇာပါဌကာ ယက္ခဂဟိတံ မောစေတုကာမာ ယက္ခံ အာဝါဟေတွာ “မုဉ္စာ”တိ ဝဒန္တိ။ နော စေ မုဉ္စတိ၊ ပိဋ္ဌေန ဝါ မတ္တိကာယ ဝါ ရူပံ ကတွာ ဟတ္ထပါဒါဒိနိ ဆိန္ဒန္တိ၊ ယံ ယံ တဿ ဆိဇ္ဇတိ၊ တံ တံ ယက္ခဿ ဆိန္နမေဝ ဟောတိ။ သီသေ ဆိန္နေ ယက္ခောပိ

မရတိ၊ ဧဝံ သောပိ မာရေယျ၊ တသ္မာ ထုလ္လစ္စယံ ဝုတ္တံ။ န ကေဝလဉ္စ ယက္ခမေဝ၊ ယောပိ ဟိ သက္ကံ ဒေဝရာဇာနံ မာရေယျ၊ သောပိ ထုလ္လစ္စယမေဝ အာပဇ္ဇတိ။

ဝါဠယက္ခဝတ္ထုသ္မိံ **ဝါဠယက္ခဝိဟာရန္တိ** ယသ္မိံ ဝိဟာရေ ဝါဠော စဏ္ဍော ယက္ခော ဝသတိ၊ တံ ဝိဟာရံ။ ယော ဟိ ဧဝရူပံ ဝိဟာရံ အဇာနန္တော ကေဝလံ ဝသနတ္ထာယ ပေသေတိ၊ အနာပတ္တိ။ ယော မရဏာဓိပ္ပါယော ပေသေတိ၊ သော ဣတရဿ မရဏေန ပါရာဇိကံ၊ အမရဏေန ထုလ္လစ္စယံ အာပဇ္ဇတိ။ ယထာ စ ဝါဠယက္ခဝိဟာရံ၊ ဧဝံ ယတ္ထ ဝါဠသီဟဗျဂ္ဃာဒိမိဂါ ဝါ အဇဂရကဏှသပ္ပါဒယော ဒီဃဇာတိကာ ဝါ ဝသန္တိ၊ တံ ဝါဠဝိဟာရံ ပေသေန္တဿာပိ အာပတ္တာနာပတ္တိဘေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ အယံ **ပါဠိမုတ္တကနယော**။ ယထာ စ ဘိက္ခုံ ဝါဠယက္ခဝိဟာရံ ပေသေန္တဿ၊ ဧဝံ ဝါဠယက္ခမ္ပိ ဘိက္ခုသန္တိကံ ပေသေန္တဿ အာပတ္တာနာပတ္တိဘေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေသနယော **ဝါဠကန္တာရာ**ဒိဝတ္ထူသုပိ။ ကေဝလဉှေတ္ထ ယသ္မိံ ကန္တာရေ ဝါဠမိဂါ ဝါ ဒီဃဇာတိကာ ဝါ အတ္ထိ၊ သော **ဝါဠကန္တာရော**။ ယသ္မိံ စောရာ အတ္ထိ၊ သော **စောရကန္တာရော**တိ ဧဝံ ပဒတ္ထမတ္တမေဝ နာနံ။ မနုဿဝိဂ္ဂဟပါရာဇိကဉ္စ နာမေတံ သဏှံ၊ ပရိယာယကထာယ န မုစ္စတိ၊ တသ္မာ ယော ဝဒေယျ “အသုကသ္မိံ နာမ ဩကာသေ စောရာ နိသိန္နာ၊ ယော တေသံ သီသံ ဆိန္ဒိတွာ အာဟရတိ၊ သော ရာဇတော သက္ကာရဝိသေသံ လဘတီ”တိ။ တဿ စေတံ ဝစနံ သုတွာ ကောစိ တံ ဂန္တွာ မာရေတိ၊ အယံ ပါရာဇိကော ဟောတီတိ။

၁၈၈။ **တံ မညမာနော**တိ အာဒီသု သော ကိရ ဘိက္ခု အတ္တနော ဝေရိဘိက္ခုံ မာရေတုကာမော စိန္တေသိ “ဣမံ မေ ဒိဝါ မာရေန္တဿ န သုကရံ ဘဝေယျ သောတ္ထိနာ ဂန္တုံ၊ ရတ္တိံ နံ မာရေဿာမီ”တိ သလ္လက္ခေတွာ ရတ္တိံ အာဂမ္မ ဗဟူနံ သယိတဋ္ဌာနေ တံ မညမာနော တမေဝ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေသိ၊ အပရော တံ မညမာနော အညံ, အပရော အညံ တဿေဝ သဟာယံ မညမာနော တံ, အပရော အညံ တဿေဝ သဟာယံ မညမာနော အညံ တဿ သဟာယမေဝ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေသိ။ သဗ္ဗေသမ္ပိ ပါရာဇိကမေဝ။

အမနုဿဂဟိတဝတ္ထူသု ပဌမေ ဝတ္ထုသ္မိံ “ယက္ခံ ပလာပေဿာမီ”တိ ပဟာရံ အဒါသိ၊ ဣတရော “န ဒါနာယံ ဝိရဇ္ဈိတုံ[1] သမတ္ထော၊ မာရေဿာမိ

၁-ဝိရုဇ္ဈိတုံ (က)

န”န္တိ။ ဧတ္ထ စ နမရဏာဓိပ္ပါယဿ အနာပတ္တိ ဝုတ္တာတိ။ န ဧတ္တကေနေဝ အမနုဿဂဟိတဿ ပဟာရော ဒါတဗ္ဗော၊ တာလပဏ္ဏံ ပန ပရိတ္တသုတ္တံ ဝါ ဟတ္ထေ ဝါ ပါဒေ ဝါ ဗန္ဓိတဗ္ဗံ၊ ရတနသုတ္တာဒီနိ ပရိတ္တာနိ ဘဏိတဗ္ဗာနိ၊ “မာ သီလဝန္တံ ဘိက္ခုံ ဝိဟေဌေဟီ”တိ ဓမ္မကထာ ကာတဗ္ဗာတိ။ **သဂ္ဂကထာဒီနိ** ဥတ္တာနတ္ထာနိ။ ယံ ပနေတ္ထ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ ဝုတ္တမေဝ။

၁၈၉။ **ရုက္ခစ္ဆေဒနဝတ္ထု** အဥ္ဆဗန္ဓနဝတ္ထုသဒိသံ။ အယံ ပန ဝိသေသော၊ ယော ရုက္ခော ဩတ္ထတောပိ[1] န မရတိ၊ သက္ကာ စ ဟောတိ ဧကေန ပဿေန ရုက္ခံ ဆေတွာ ပထဝိံ ဝါ ခဏိတွာ နိက္ခမိတုံ၊ ဟတ္ထေ စဿ ဝါသိ ဝါ ကုဌာရီ ဝါ အတ္ထိ၊ တေန အပိ ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇိတဗ္ဗံ၊ န စ ရုက္ခော ဝါ ဆိန္ဒိတဗ္ဗော၊ န ပထဝီ ဝါ ခဏိတဗ္ဗာ။ ကသ္မာ? ဧဝံ ကရောန္တော ဟိ ပါစိတ္တိယံ အာပဇ္ဇတိ၊ ဗုဒ္ဓဿ အာဏံ ဘဥ္ဇတိ၊ န ဇီဝိတပရိယန္တံ သီလံ ကရောတိ။ တသ္မာ အပိ ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇိတဗ္ဗံ, န စ သီလန္တိ ပရိဂ္ဂဟေတွာ[2] န ဧဝံ ကာတဗ္ဗံ။ အညဿ ပန ဘိက္ခုနော ရုက္ခံ ဝါ ဆိန္ဒိတွာ ပထဝိံ ဝါ ခဏိတွာ တံ နီဟရိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ဥဒုက္ခလယန္တကေန ရုက္ခံ ပဝဋ္ဋေတွာ နီဟရိတဗ္ဗော ဟောတိ၊ တံယေဝ ရုက္ခံ ဆိန္ဒိတွာ ဥဒုက္ခလံ ဂဟေတဗ္ဗန္တိ **မဟာသုမတ္ထေရော** အာဟ။ အညမ္ပိ ဆိန္ဒိတွာ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတီတိ **မဟာပဒုမတ္ထေရော**။ သောဗ္ဘာဒီသု ပတိတဿာပိ နိဿေဏိံ ဗန္ဓိတွာ ဥတ္တာရဏေ ဧသေဝ နယော။ အတ္တနာ ဘူတဂါမံ ဆိန္ဒိတွာ နိဿေဏီ န ကာတဗ္ဗာ၊ အညေသံ ကတွာ ဥဒ္ဓရိတုံ ဝဋ္ဋတီတိ။

၁၉၀။ ဒါယာလိမ္ပနဝတ္ထူသု **ဒါယံ အာလိမ္ပေသု**န္တိ ဝနေ အဂ္ဂိံ အဒံသု။ ဧတ္ထ ပန ဥဒ္ဒိဿာနုဒ္ဒိဿဝသေန ပါရာဇိကာနန္တရိယထုလ္လစ္စယပါစိတ္တိယ-ဝတ္ထူနံ အနုရူပတော ပါရာဇိကာဒီနိ အကုသလရာသိဘာဝေါ စ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ အလ္လတိဏဝနပ္ပဂုမ္ဗာဒယော[3] ဍယှန္တူတိ အာလိမ္ပေန္တဿ စ ပါစိတ္တိယံ။ ဒဗ္ဗူပကရဏာနိ ဝိနဿန္တူတိ အာလိမ္ပေန္တဿ ဒုက္ကဋံ။ ခိဍ္ဍာဓိပ္ပါယေနာပိ ဒုက္ကဋန္တိ **သင်္ခေပဋ္ဌကထာယံ** ဝုတ္တံ။ ယံကိဉ္စိ အလ္လသုက္ခံ သဣန္ဒြိယာနိန္ဒြိယံ ဍယှတူတိ အာလိမ္ပေန္တဿ ဝတ္ထုဝသေန ပါရာဇိကထုလ္လစ္စယ-ပါစိတ္တိယဒုက္ကဋာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

ပဋဂ္ဂိဒါနံ ပန ပရိတ္တကရဏဥ္စ ဘဂဝတာ အနုညာတံ၊ တသ္မာ အရညေ ဝနကမ္မိကေဟိ ဝါ ဒိန္နံ သယံ ဝါ ဥဋ္ဌိတံ အဂ္ဂိံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ “တိဏကုဋိယော

၁-ဩတ္ထဋောပိ (သီ)　၂-ပရိဂ္ဂဏှေတွာ (သီ)　၃-အလ္လတိဏဝနပ္ပတယော (သျာ)

မာ ဝိနဿန္တူ”တိ တဿ အင်္ဂနော ပဋိအင်္ဂံ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ယေန သဒ္ဒိံ အာဂစ္ဆန္တော အဂ္ဂိ ဧကတော ဟုတွာ နိရုပါဒါနော နိဗ္ဗာတိ။ ပရိတ္တမ္ပိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ တိဏကုဋိကာနံ သမန္တာ ဘူမိတစ္ဆနံ ပရိခါခဏနံ ဝါ, ယထာ အာဂတော အဂ္ဂိ ဥပါဒါနံ အလဘိတွာ နိဗ္ဗာတိ။ ဧတဉ္စ သဗ္ဗံ ဥဋ္ဌိတေယေဝ အဂ္ဂိသ္မိံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အနုဋ္ဌိတေ အနုပသမ္ပန္နေဟိ ကပ္ပိယဝေါဟာရေန ကာရေတဗ္ဗံ။ ဥဒကေန ပန နိဗ္ဗာပေန္တေဟိ အပ္ပါဏကမေဝ ဥဒကံ အာသိဉ္စိတဗ္ဗံ။

၁၈၁။ **အာဃာတနဝတ္ထုသ္မိံ** ယထာ ဧကပ္ပဟာရဝစနေ၊ ဧဝံ ဒွီဟိ ပဟာရေဟီတိ အာဒိဝစနေသုပိ ပါရာဇိကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ “ဒွီဟီ”တိ ဝုတ္တေ စ ဧကေန ပဟာရေန မာရိတေပိ ခေတ္တမေဝ ဩတိဏ္ဏတ္တာ ပါရာဇိကံ၊ တီဟိ မာရိတေ ပန ဝိသင်္ကေတံ။ ဣတိ ယထာပရိစ္ဆေဒေ ဝါ ပရိစ္ဆေဒဗ္ဘန္တရေ ဝါ အဝိသင်္ကေတံ၊ ပရိစ္ဆေဒါတိက္ကမေ ပန သဗ္ဗတ္ထ ဝိသင်္ကေတံ ဟောတိ၊ အာဏာပကော မုစ္စတိ၊ ဝဓကဿေဝ ဒေါသော။ ယထာ စ ပဟာရေသု၊ ဧဝံ ပုရိသေသုပိ “ဧကော မာရေတူ”တိ ဝုတ္တေ ဧကေနေဝ မာရိတေ ပါရာဇိကံ၊ ဒွီဟိ မာရိတေ ဝိသင်္ကေတံ။ “ဒွေ မာရေန္တူ”တိ ဝုတ္တေ ဧကေန ဝါ ဒွီဟိ ဝါ မာရိတေ ပါရာဇိကံ။ တီဟိ မာရိတေ ဝိသင်္ကေတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧကော သင်္ဂါမေ ဝေဂေန ဓာဝတော ပုရိသဿ သီသံ အသိနာ ဆိန္ဒတိ၊ အသီသကံ ကဗန္ဓံ ဓာဝတိ၊ တမညော ပဟရိတွာ ပါတေတိ၊ ကဿ ပါရာဇိကန္တိ ဝုတ္တေ ဥပဍ္ဎာ ထေရာ “ဂမနု-ပစ္ဆေဒကဿာ”တိ အာဟံသု။ **အာဘိဓမ္မိကဂေါဒတ္တတ္ထေရော** “သီသစ္ဆေဒ-ကဿာ”တိ။ ဧဝရူပါနိပိ ဝတ္ထူနိ ဣမဿ ဝတ္ထုဿ အတ္ထဒီပနေ ဝတ္တဗ္ဗာနီတိ။

၁၈၂။ **တက္ကဝတ္ထုသ္မိံ** အနိယမေတွာ “တက္ကံ ပါယေထာ”တိ ဝုတ္တေ ယံ ဝါ တံ ဝါ တက္ကံ ပါယေတွာ မာရိတေ ပါရာဇိကံ။ နိယမေတွာ ပန “ဂေါတက္ကံ မဟိံသတက္ကံ အဇိကာတက္က”န္တိ ဝါ “သီတံ ဥဏှံ ရူပိတံ အရူပိတ”န္တိ ဝါ ဝုတ္တေ ယံ ဝုတ္တံ၊ တတော အညံ ပါယေတွာ မာရိတေ ဝိသင်္ကေတံ။

လောဏသောဝီရကဝတ္ထုသ္မိံ လောဏသောဝီရကံ နာမ သဗ္ဗရသာဘိ-သင်္ခတံ ဧကံ ဘေသဇ္ဇံ၊ တံ ကိရ ကရောန္တာ ဟရီတကာမလကဝိဘီတက-ကသာဝေ သဗ္ဗဓညာနိ သဗ္ဗအပရဏ္ဏာနိ သတ္တန္နမ္ပိ ဓညာနံ ဩဒနံ ကဒလိဖလာဒီနိ သဗ္ဗဖလာနိ ဝေတ္တကေတကခဇ္ဇူရိကဠီရာဒယော သဗ္ဗကဠီရေ မစ္ဆမံသခဏ္ဍာနိ အနေကာနိ စ မဓုဖာဏိတသိန္ဓဝလောဏတိကဋုကာဒီနိ[1] ဘေသဇ္ဇာနိ

၁—....လောဏကဋုကာဒီနိ (သီ)

ပက္ခိပိတွာ ကုမ္ဘိမုခံ လိမ္ပိတွာ ဧကံ ဝါ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ သံဝစ္ဆရာနိ ဌပေန္တိ၊ တံ ပရိပစ္စိတွာ ဇမ္ဗုရသဝဏ္ဏံ ဟောတိ။ ဝါတကာသကုဋ္ဌပဏ္ဍုဘဂန္ဒရာဒီနံ သိနိဒ္ဓဘောဇနံ ဘုတ္တာနဉ္စ ဥတ္တရပါနံ ဘတ္တဇီရဏကဘေသဇ္ဇံ တာဒိသံ နတ္ထိ။ တံ ပနေတံ ဘိက္ခူနံ ပစ္ဆာဘတ္တမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ဂိလာနာနံ ပါကတိကမေဝ၊ အဂိလာနာနံ ပန ဥဒကသမ္ဘိန္နံ ပါနပရိဘောဂေနာတိ။

သမန္တပါသာဒိကာယ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ
တတိယပါရာဇိကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-စတုတ္ထပါရာဇိက

စတုသစ္စဝိဒူ သတ္ထာ၊ စတုတ္ထံ ယံ ပကာသယိ။
ပါရာဇိကံ တဿ ဒါနိ၊ ပတ္တော သံဝဏ္ဏနာက္ကမော။

ယသ္မာ တသ္မာ သုဝိညေယျံ၊ ယံ ပုဗ္ဗေ စ ပကာသိတံ။
တံ ဝဇ္ဇယိတွာ အဿာပိ၊ ဟောတိ သံဝဏ္ဏနာ အယံ။

ဝဂ္ဂုမုဒါတီရိယဘိက္ခုဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ

၁၉၃။ **တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ။ ပ။ ဂိဟီနံ ကမ္မန္တံ အဓိဋ္ဌေမာ**တိ ဂိဟီနံ ခေတ္တေသု စေဝ အာရာမာဒီသု စ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ အဓိဋ္ဌာမ၊ "ဧဝံ ကာတဗ္ဗံ, ဧဝံ န ကာတဗ္ဗ"န္တိ အာစိက္ခာမ စေဝ အနုသာသာမ စာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဒူတေယျ**န္တိ ဒူတကမ္မံ။ **ဥတ္တရိမနုဿ-ဓမ္မဿာ**တိ မနုဿေ ဥတ္တိဏ္ဏဓမ္မဿ၊ မနုဿေ အတိက္ကမိတွာ ဗြဟ္မတ္တံ ဝါ နိဗ္ဗာနံ ဝါ ပါပနကဓမ္မဿာတိ အတ္ထော။ ဥတ္တရိမနုဿာနံ ဝါ သေဋ္ဌပုရိသာနံ ဈာယီနဉ္စ အရိယာနဉ္စ ဓမ္မဿ။ **အသုကော ဘိက္ခူ**တိအာဒီသု အတ္တနာ ဧဝံ မန္တယိတွာ ပစ္ဆာ ဂိဟီနံ ဘာသန္တာ "ဗုဒ္ဓရက္ခိတော နာမ ဘိက္ခု ပဌမဿ ဈာနဿ လာဘီ, ဓမ္မရက္ခိတော ဒုတိယဿာ"တိ ဧဝံ နာမဝသေနေဝ ဝဏ္ဏံ ဘာသိံသူတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတ္ထ **သေယျထိဒံ ခေါ အာဝုသော သေယျော**တိ ကမ္မန္တာဓိဋ္ဌာနံ ဒူတေယျဟရဏဉ္စ ဗဟုသပတ္တံ မဟာသမာရမ္ဘံ, န စ သမဏသာရုပ္ပံ၊ တတော ပန ဥဘယတောပိ ဧသော ဧဝ သေယျော ပါသံသတရော သုန္ဒရတရော၊ ယော အမှာကံ ဂိဟီနံ အညမညဿ ဥတ္တရိ-မနုဿဓမ္မဿ ဝဏ္ဏော ဘာသိတော။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဣရိယာပထံ သဏ္ဌပေတွာ နိသိန္နံ ဝါ စင်္ကမန္တံ ဝါ ပုစ္ဆန္တာနံ ဝါ အပုစ္ဆန္တာနံ ဝါ ဂိဟီနံ

"အယံ အသုကော နာမ ဘိက္ခု ပဌမဿ ဈာနဿ လာဘီ"တိ ဧဝမာဒိနာ နယေန ယော အမှာကံ အညေန အညဿ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဿ ဝဏ္ဏော ဘာသိတော ဘဝိဿတိ၊ သော ဧဝ သေယျောတိ။ အနာဂတသမ္ဗန္ဓေ ပန အသတိ န တေဟိ သော တသ္မိံ ခဏေ ဘာသိတောဝ ယသ္မာ န ယုဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ အနာဂတသမ္ဗန္ဓံ ကတွာ ယော ဧဝံ ဘာသိတော ဘဝိဿတိ၊ သော ဧဝ သေယျောတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ လက္ခဏံ ပန သဒ္ဒသတ္ထတော ပရိယေသိတဗ္ဗံ။

၁၉၄။ **ဝဏ္ဏဝါ အဟေသုန္တိ** အညောယေဝ နေသံ အဘိနဝေါ သရီရဝဏ္ဏော ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ တေန ဝဏ္ဏေန ဝဏ္ဏဝန္တော အဟေသုံ။ **ပီဏိန္ဒြိယာ**တိ ပဉ္စဟိ ပသာဒေဟိ အဘိနိဝိဋ္ဌောကာသဿ ပရိပုဏ္ဏတ္တာ မနစ္ဆဋ္ဌာနံ ဣန္ဒြိယာနံ အမိလာတဘာဝေန ပီဏိန္ဒြိယာ။ **ပသန္နမုခဝဏ္ဏာ**တိ ကိဉ္စာပိ အဝိသေသေန ဝဏ္ဏဝန္တော၊ သရီရဝဏ္ဏတော ပန နေသံ မုခဝဏ္ဏော အဓိကတရံ ပသန္နော၊ အစ္ဆော အနာဝိလော ပရိသုဒ္ဓေါတိ အတ္ထော။ **ဝိပ္ပသန္နဆဝိဝဏ္ဏာ**တိ ယေန စ တေ မဟာကဏိကာရပုပ္ဖါဒိသဒိသေန[1] ဝဏ္ဏေန ဝဏ္ဏဝန္တော၊ တာဒိသော အညေသမ္ပိ မနုဿာနံ ဝဏ္ဏော အတ္ထိ။ ယထာ ပန ဣမေသံ၊ ဧဝံ န တေသံ ဆဝိဝဏ္ဏော ဝိပ္ပသန္နော။ တေန ဝုတ္တံ "ဝိပ္ပသန္နဆဝိဝဏ္ဏာ"တိ။ ဣတိဟ တေ ဘိက္ခူ နေဝ ဥဒ္ဒေသံ န ပရိပုစ္ဆံ န ကမ္မဋ္ဌာနံ အနုယုဉ္ဇန္တာ,[2] အထ ခေါ ကုဟကတာယ အဘူတဂုဏသံဝဏ္ဏနာယ လဒ္ဓါနိ ပဏီတဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ ယထာသုခံ နိဒ္ဒါရာမတံ သင်္ဂဏိကာရာမတဉ္စ အနုယုဉ္ဇန္တာ ဣမံ သရီရသောဘံ ပါပုဏိံသု၊ ယထာ တံ ဗာလာ ဘန္တမိဂပ္ပဋိဘာဂါတိ။

ဝဂ္ဂုမုဒါတီရိယာတိ ဝဂ္ဂုမုဒါတီရဝါသိနော။ **ကစ္စိ ဘိက္ခဝေ ခမနီယန္တိ** ဘိက္ခဝေ ကစ္စိ တုမှာကံ ဣဒံ စတုစက္ကံ နဝဒွါရံ သရီရယန္တံ ခမနီယံ, သက္ကာ ခမိတုံ သဟိတုံ ပရိဟရိတုံ၊ န ကိဉ္စိ ဒုက္ခံ ဥပ္ပါဒေတီတိ။ **ကစ္စိ ယာပနီယန္တိ** ကစ္စိ သဗ္ဗကိစ္စေသု ယာပေတုံ ဂမေတုံ သက္ကာ၊ န ကိဉ္စိ အန္တရာယံ ဒဿေတီတိ။ **ကုစ္ဆိ ပရိကန္တော**တိ ကုစ္ဆိ ပရိကန္တိတော ဝါ ဘဝေယျ၊ ပရိကတ္တောတိပိ[3] ပါဌော ယုဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ဝဂ္ဂုမုဒါတီရိယေ အနေကပရိယာယေန ဝိဂရဟိတွာ ဣဒါနိ ယသ္မာ တေဟိ ကတကမ္မံ စောရကမ္မံ ဟောတိ၊ တသ္မာ အာယတိံ အညေသမ္ပိ ဧဝရူပဿ ကမ္မဿ အကရဏတ္ထံ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ။

၁-ဘဏိကာရပုပ္ဖါဒိသဒိသေန (သီ၊ သျာ) ၂-အနုယုဉ္ဇန္တိ (က) ၃-ကုစ္ဆိ ပရိကတ္တောတိပိ (သျာ)

၁၉၅။ အာမဋ္ဌေတွာ စ ပန **ပဋ္ဌမေ ဘိက္ခဝေ မဟာစောရာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ**တိ အတ္ထို စေဝ ဥပလဗ္ဘန္တိ စာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဠောကေ**တိ ဠမသ္မိံ သတ္တလောကေ။ **ဧဝံ ဟောတီ**တိ ဧဝံ ပုဗ္ဗဘာဂေ ဠစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ **ကုဒါဿု နာမာဟ**န္တိ ဧတ္ထ သုဠတိ နိပါတော၊ ကုဒါ နာမာတိ အတ္ထော။ **သော အပရေန သမယေန**ာတိ သော ပုဗ္ဗဘာဂေ ဧဝံ စိန္တေတွာ အနုက္ကမေန ပရိသံ ဝဍ္ဎေန္တော ပဉ္စဒူဟနကမ္မံ ပဉ္စန္နံမဂါမဝိလောပန္တိ ဧဝမာဒီနိ ကတွာ ဝေပုလ္လပ္ပတ္တပရိသော ဟုတွာ ဂါမေပိ အဂါမေ ဇနပဒေပိ အဇနပဒေ ကရောန္တော **ဟနန္တော ဃာတေန္တော ဆိန္ဒန္တော ဆေဒါပေန္တော ပစန္တော ပါစေန္တော**။

ဠတိ ဗာဟိရကမဟာစောရံ ဒဿေတွာ တေန သဒိသေ သာသနေ ပဉ္စ မဟာစောရေ ဒဿေတုံ **ဧဝမေဝ ခေါ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ပါပဘိက္ခုနော**တိ အညေသု ဌာနေသု မူလစ္ဆိန္နော ပါရာဇိကပ္ပတ္တော “ပါပဘိက္ခု”တိ ဝုစ္စတိ၊ ဠဓ ပန ပါရာဇိကံ အနာပန္နော ဠစ္ဆာစာရေ ဌိတော ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကာနိ သိက္ခာပဒါနိ မဒ္ဒိတွာ ဝိစရန္တော “ပါပဘိက္ခု”တိ အဓိပ္ပေတော။ တဿာပိ ဗာဟိရက-စောရဿ ဝိယ ပုဗ္ဗဘာဂေ ဧဝံ ဟောတိ “**ကုဒါဿု နာမာဟံ**။ ပ။ **ပရိက္ခာရာန**”န္တိ။ တတ္ထ **သက္ကတော**တိ သက္ကာရပ္ပတ္တော။ **ဂရုကတော**တိ ဂရုကာရပ္ပတ္တော။ **မာနိတော**တိ မနသာ ပိယာယိတော။ **ပူဇိတော**တိ စတုပစ္စယာဘိဟာရပူဇာယ ပူဇိတော။ **အပစိတော**တိ အပစိတိပ္ပတ္တော။ တတ္ထ ယဿ စတ္တာရော ပစ္စယေ သက္ကရိတွာ သုဋ္ဌု အဘိသင်္ခတေ ပဏီတပဏီတေ ကတွာ ဒေန္တိ၊ သော သက္ကတော။ ယသ္မိံ ဂရုဘာဝံ ပစ္စုပေတွာ ဒေန္တိ၊ သော ဂရုကတော။ ယံ မနသာ ပိယာယန္တိ၊ သော မာနိတော။ ယဿ သဗ္ဗမေပ္ပတံ ကရောန္တိ၊ သော ပူဇိတော။ ယဿ အဘိဝါဒနပစ္စုဋ္ဌာနအဉ္ဇလိကမ္မာဒိဝသေန ပရမနိပစ္စကာရံ ကရောန္တိ၊ သော အပစိတော။ ဠမဿ စ ပန သဗ္ဗမ္ပိ ဠမံ လောကာမိသံ ပတ္ထယမာနဿ ဧဝံ ဟောတိ။

သော အပရေန သမယေနာတိ သော ပုဗ္ဗဘာဂေ ဧဝံ စိန္တေတွာ အနုက္ကမေန သိက္ခာယ အတိဗ္ဗဂါရဝေ ဥဒ္ဒတေ ဥန္နဠေ စပလေ မုခရေ ဝိကိဏ္ဏဝါစေ မုဋ္ဌဿတီ အသမ္ပဇာနေ ပါကတိန္ဒြိယေ အာစရိယုပဇ္ဈာယေဟိ ပရိစ္စတ္တကေ လာဘဂရုကေ ပါပဘိက္ခူ သင်္ဂဏှိတွာ ဠရိယာပထသဏ္ဌပနာဒီနိ ကုဟက-ဝတ္ထူနိ သိက္ခာပေတွာ “အယံ ထေရော အသုကသ္မိံ နာမ သေနာသနေ ဝဿံ ဥပဂမ္မ ဝတ္တပဋိပတ္တိံ[၁] ပူရယမာနော ဝဿံ ဝသိတွာ နိဂ္ဂတော”တိ

၁-ဝတ္တပဋိဝတ္တံ (သီ၊ သျာ)

လောကသမ္မတသေနာသနသံဝဏ္ဏနာဒီဟိ ဥပါယေဟိ လောကံ ပရိပါစေတုံ ပဋိဗလေဟိ ဇာတကာဒီသု ကတပရိစယေဟိ သရသမ္ပန္နေဟိ ပါပဘိက္ခူဟိ သံဝဏ္ဏိယမာနဂုဏော ဟုတွာ **သတေန ဝါ သဟဿေန ဝါ ပရိဝုတော။ ပ။ ဇနသဠာပရိက္ခာရာနံ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဌမော မဟာစောရော**တိ အယံ သန္ဓိစ္ဆေဒါဒိစောရကော ဝိယ န ဧကံ ကုလံ, န ဒွေ၊ အထ ခေါ မဟာဇနံ ဝဉ္စေတွာ စတုပစ္စယဂ္ဂဟဏတော "**ပဌမော မဟာစောရော**"တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယေ ပန သုတ္တန္တိကာ ဝါ အာဘိဓမ္မိကာ ဝါ ဝိနယဓရာ ဝါ ဘိက္ခူ ဘိက္ခာစာရေ အသမ္ပဇ္ဇမာနေ ပါဠိံ ဝါစေန္တာ အဋ္ဌကထံ ကထေန္တာ အနုမောဒနာယ ဓမ္မကထာယ ဣရိယာပထသမ္ပတ္တိယာ စ လောကံ ပသာဒေန္တာ ဇနပဒစာရိကံ စရန္တိ သက္ကတာ ဂရုကတာ မာနိတာ ပူဇိတာ အပစိတာ၊ တေ "တန္တိ-ပဝေဏိဃဋနကာ သာသနဇောတကာ"တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

တထာဂတပ္ပဝေဒိတန္တိ တထာဂတေန ပဋိဝိဒ္ဓံ ပစ္စက္ခကတံ, ဇာနာပိတံ ဝါ။ **အတ္တနော ဒဟတီ**တိ ပရိသမဇ္ဈေ ပါဠိဉ္စ အဋ္ဌကထဉ္စ သံသန္ဒိတွာ မဓုရေန သရေန ပသာဒနီယံ သုတ္တန္တံ ကထေတွာ ဓမ္မကထာဝသေန အစ္ဆရိယဗ္ဘုတဇာတေန ဝိညုဇနေန "အဟော ဘန္တေ ပါဠိ စ အဋ္ဌကထာ စ သုပရိသုဒ္ဓါ၊ ကဿ သန္တိကေ ဥဂ္ဂဏှိတ္ထာ"တိ ပုဋ္ဌော "ကော အမှာဒိသေ ဥဂ္ဂဟာပေတုံ သမတ္ထော"တိ အာစရိယံ အနုဒ္ဒိသိတွာ အတ္တနာ ပဋိဝိဒ္ဓံ သယမ္ဘုဉာဏာဓိဂတံ ဓမ္မဝိနယံ ပဝေဒေတိ၊ အယံ တထာဂတေန သတသဟဿကပ္ပါဓိကာနိ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ ပါရမိယော ပူရေတွာ ကိစ္ဆေန ကသိရေန ပဋိဝိဒ္ဓ-ဓမ္မတ္ထေနကော **ဒုတိယော မဟာစောရော**။

သုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစာရိန္တိ ခီဏာသဝဘိက္ခုံ။ **ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ စရန္တ**န္တိ နိရုပက္ကိလေသံ သေဋ္ဌစရိယံ စရန္တံ၊ အညမ္ပိ ဝါ အနာဂါမိံ အာဒိံ ကတွာ ယာဝ သီလဝန္တံ ပုထုဇ္ဇနံ အဝိပ္ပဋိသာရာဒိဝတ္ထုကံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ စရန္တံ။ **အမူလကေန အဗြဟ္မစရိယေန အနုဒ္ဓံသေတီ**တိ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ အဝိဇ္ဇမာနေန အန္တိမဝတ္ထုနာ အနုဝဒတိ စောဒေတိ၊ အယံ ဝိဇ္ဇမာနဂုဏမက္ခီ အရိယ-ဂုဏဓံသနကော **တတိယော မဟာစောရော**။

ဂရုဘဏ္ဍာနိ ဂရုပရိက္ခာရာနီတိ ယထာ အဒိန္နာဒါနေ "စတုရော ဇနာ သံဝိဓာယ ဂရုဘဏ္ဍံ အဝါဟရု"န္တိ ဧတ္ထ ပဉ္စမာသကဂ္ဃနကံ "ဂရုဘဏ္ဍ"န္တိ ဝုစ္စတိ၊ ဣဓ ပန န ဧဝံ[1]။ အထ ခေါ "ပဉ္စိမာနိ ဘိက္ခဝေ အဝိဿဇ္ဇိယာနိ န ဝိဿဇ္ဇေတဗ္ဗာနိ သံဃေန ဝါ ဂဏေန ဝါ ပုဂ္ဂလေန ဝါ၊ ဝိဿဇ္ဇိတာနိပိ

၁-န ဣဓ ဧဝံ (သီ)၊ ဣဓ န ဧဝံ (သျာ)

အဝိဿဇ္ဇိတာနိ ဟောန္တိ၊ ယော ဝိဿဇ္ဇေယျ၊ အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿ။ ကတမာနိ ပဉ္စ၊ အာရာမော အာရာမဝတ္ထု။ပ။ ဒါရုဘဏ္ဍံ မတ္တိကာဘဏ္ဍံ”န္တိ[1] ဝစနတော အဝိဿဇ္ဇိတဗ္ဗတ္တာ ဂရုဘဏ္ဍာနိ။ “ပဉ္စိမာနိ ဘိက္ခဝေ အဝေဘင်္ဂိယာနိ န ဝိဘဇိတဗ္ဗာနိ သံဃေန ဝါ ဂဏေန ဝါ ပုဂ္ဂလေန ဝါ၊ ဝိဘတ္တာနိပိ အဝိဘတ္တာနိ ဟောန္တိ၊ ယော ဝိဘဇေယျ၊ အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿ။ ကတမာနိ ပဉ္စ၊ အာရာမော အာရာမဝတ္ထု။ပ။ ဒါရုဘဏ္ဍံ မတ္တိကာဘဏ္ဍံ”န္တိ[2] ဝစနတော အဝေဘင်္ဂိယတ္တာ သာဓာရဏပရိက္ခာရဘာဝေန ဂရုပရိက္ခာရာနိ။ **အာရာမော အာရာမဝတ္ထု**တိအာဒီသု ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ သဗ္ဗံ “ပဉ္စိမာနိ ဘိက္ခဝေ အဝိဿဇ္ဇိယာနီ”တိ **ခန္ဓကေ** အာဂတသုတ္တဝဏ္ဏနာယမေဝ ဘဏိဿာမ။ **တေဟိ ဂိဟီ[3] သင်္ဂဏှာတီ**တိ တာနိ ဒတွာ ဂိဟီ[3] သင်္ဂဏှာတိ အနုဂ္ဂဏှာတိ။ **ဥပလာပေတီ**တိ “အဟော အမှာကံ အယျော”တိ ဧဝံ လပနကေ အနုဗန္ဓနကေ သသ္နေဟေ[4] ကရောတိ။ အယံ အဝိဿဇ္ဇိယံ အဝေဘင်္ဂိယဉ္စ ဂရုပရိက္ခာရံ တထာဘာဝတော ထေနေတွာ ဂိဟီ သင်္ဂဏှနကော[5] **စတုတ္ထော မဟာစောရော**။ သော စ ပနာယံ ဣမံ ဂရုဘဏ္ဍံ ကုလသင်္ဂဏှနတ္ထံ ဝိဿဇ္ဇေန္တော ကုလဒူသကဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ၊ ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မာရဟော စ ဟောတိ။ ဘိက္ခုသံဃံ အဘိဘဝိတွာ ဣဿရဝတာယ ဝိဿဇ္ဇေန္တော ထုလ္လစ္စယံ အာပဇ္ဇတိ။ ထေယျစိတ္တေန ဝိဿဇ္ဇေန္တော ဘဏ္ဍံ အဃာပေတွာ ကာရေတဗ္ဗောတိ။

အယံ အဂ္ဂေါ မဟာစောရောတိ အယံ ဣမေသံ စောရာနံ ဇေဋ္ဌစောရော၊ ဣမိနာ သဒိသော စောရော နာမ နတ္ထိ၊ ယော ပဉ္စိန္ဒြိယဂ္ဂဟဏာတီတံ အတိသဏှသုခုမံ လောကုတ္တရဓမ္မံ ထေနေတိ။ ကိံ ပန သက္ကာ လောကုတ္တရဓမ္မော ဟိရည္သုဝဏ္ဏာဒီနိ ဝိယ ဝဉ္စေတွာ ထေနေတွာ ဂဟေတုန္တိ? န သက္ကာ၊ တေနေဝါဟ **ယော အသန္တံ အဘူတံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ ဥလ္လပတီ**တိ။ အယဉှိ အတ္တနိ အသန္တံ တံ ဓမ္မံ ကေဝလံ “အတ္ထိ မယှံ ဧသော”တိ ဥလ္လပတိ၊ န ပန သက္ကောတိ ဌာနာ စာဝေတုံ, အတ္တနိ ဝါ သံဝိဇ္ဇမာနံ ကာတုံ။ အထ ကသ္မာ “စောရော”တိ ဝုတ္တောတိ?။ ယသ္မာ တံ ဥလ္လပိတွာ အသန္တသမ္ဘာဝနာယ ဥပ္ပန္နေ ပစ္စယေ ဂဏှာတိ၊ ဧဝဉှိ ဂဏှတာ တေ ပစ္စယာ သုခုမေန ဥပါယေန ဝဉ္စေတွာ ထေနေတွာ ဂဟိတာ ဟောန္တိ။ တေနေဝါဟ **တံ ကိဿ ဟေတု၊ ထေယျာယ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ရဋ္ဌပိဏ္ဍော ဘုတ္တော**တိ။ အယဉှိ ဧတ္ထ အတ္ထော—ယံ အဝေါစုမှ “အယံ အဂ္ဂေါ မဟာစောရော၊ ယော အသန္တံ အဘူတံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ

၁-ဝိ ၄-၃၂၁-ပိဋ္ဌေ။　၂-ဝိ ၄-၃၂၃-ပိဋ္ဌေ။　၃-ဂိဟိ (သီ၊ သျာ)
၄-သိနေဟေ (သျာ၊ က)　၅-ဂိဟီနံ သင်္ဂဏှကော (က)

ဥလ္လပတီ''တိ။ **တံ ကိဿ ဟေတု**တိ ကေန ကာရဏေန ဧတံ အဝေါစုမှာတိ စေ။ **ထေယျာယ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ရဋ္ဌပိဏ္ဍော ဘုတ္တော**တိ ဘိက္ခဝေ ယသ္မာ ဝေါ တေန ရဋ္ဌပိဏ္ဍော ထေယျာယ ထေယျစိတ္တေန ဘုတ္တော ဟောတိ။ ဧတ္ထ ဟိ ဝေါကာရော "ယေ ဟိ ဝေါ အရိယာ အရညဝနပတ္ထာနိ"တိအာဒီသု [1] ဝိယ ပဒပူရဏမတ္တော နိပါတော။ တသ္မာ တုမှေဟိ ဘုတ္တောတိ ဧဝမဿ အတ္ထော န ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဣဒါနိ တမေဝတ္ထံ ဂါထာဟိ ဝိဘူတတရံ ကရောန္တော **အညထာ သန္တန္တိ**-အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အညထာ သန္တန္တိ** အပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရာဒိကေန အညေနာကာရေန သန္တံ။ **အညာထာ ယော ပဝေဒယေ**တိ ပရိသုဒ္ဓကာယ-သမာစာရာဒိကေန အညေန အာကာရေန ယော ပဝေဒေယျ။ "ပရမပရိသုဒ္ဓေါ အဟံ၊ အတ္ထိ မေ အဗ္ဘန္တရေ လောကုတ္တရဓမ္မော"တိ ဧဝံ ဇာနာပေယျ။ ပဝေဒေတွာ စ ပန တာယ ပဝေဒနာယ ဥပ္ပန္နံ ဘောဇနံ အရဟာ ဝိယ ဘုဉ္ဇတိ။ **နိကစ္စ ကိတဝဿေဝ၊ ဘုတ္တံ ထေယျေန တဿ တန္တိ** **နိကစ္စာ**တိ ဝဉ္စေတွာ၊ အညထာ သန္တံ အညထာ ဒဿေတွာ, အဂုမ္ဗအဂစ္ဆဘူတမေဝ သာခါပလာသပလ္လဝါဒိစ္ဆာဒနေန ဂုမ္ဗမိဝ ဂစ္ဆမိဝ စ အတ္တာနံ ဒဿေတွာ။ **ကိတဝဿေဝါ**တိ ဝဉ္စကဿ ကေရာဋိကဿ ဂုမ္ဗဂစ္ဆသညာယ အရညေ အာဂတာဂတေ သကုဏေ ဂဟေတွာ ဇီဝိတကပ္ပကဿ သာကုဏိကဿေဝ။ **ဘုတ္တံ ထေယျေန တဿ တန္တိ** တဿာပိ အနရဟန္တဿေဝ သတော အရဟန္တဘာဝံ ဒဿေတွာ လဒ္ဓဘောဇနံ ဘုဉ္ဇတော ယံ တံ ဘုတ္တံ၊ တံ ယထာ သာကုဏိကကိတဝဿ နိကစ္စ ဝဉ္စေတွာ သကုဏဂ္ဂဟဏံ၊ ဧဝံ မနုဿေ ဝဉ္စေတွာ လဒ္ဓဿ ဘောဇနဿ ဘုတ္တတ္တာ ထေယျေန ဘုတ္တံ နာမ ဟောတိ။

ဣမံ ပန အတ္ထဝသံ အဇာနန္တာ ယေ ဧဝံ ဘုဉ္ဇန္တိ **ကာသာဝကဏ္ဌာ။ ပ။ နိရယံ တေ ဥပပဇ္ဇရေ။ ကာသာဝကဏ္ဌာ**တိ ကာသာဝေန ဝေဌိတကဏ္ဌာ၊ ဧတ္တကမေဝ အရိယဒ္ဓဇဓာရဏမတ္တံ၊ သေသံ [2] သာမညံ နတ္ထီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ "ဘဝိဿန္တိ ခေါ ပနာနန္ဒ အနာဂတမဒ္ဓါနံ ဂေါတြဘုနော ကာသာဝကဏ္ဌာ"တိ [3] ဧဝံ ဝုတ္တဒုဿီလာနံ ဧတံ အဓိဝစနံ။ **ပါပဓမ္မာ**တိ လာမကဓမ္မာ။ **အသညတာ**တိ ကာယာဒီဟိ အသညတာ။ **ပါပါ**တိ လာမကပုဂ္ဂလာ။ **ပါပေဟိ ကမ္မေဟီ**တိ တေဟိ ကရဏကာလေ အာဒီနဝံ အဒိသွာ ကတေဟိ ပရဝဉ္စနာဒီဟိ ပါပကမ္မေဟိ။ **နိရယံ တေ ဥပပဇ္ဇရေ**တိ နိရယသင်္ခါတံ ဒုဂ္ဂတိံ တေ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ တသ္မာ **သေယျော အယောဂုဠော**တိ ဂါထာ။ တဿတ္ထော—သစာယံ ဒုဿီလော အသညတော ဣစ္ဆာစာရေ

၁-မ ၁-၂၀-၂၁-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၂-ယေသံ (သျာ၊ က) ၃-မ ၃-၂၆၉-ပိဋ္ဌေ။

ဋ္ဌိတော ကုဟနာယ လောကံ ဝဉ္စကော ပုဂ္ဂလော တတ္တံ အဂ္ဂိသိခူပမံ အယောဂုဠံ ဘုဉ္ဇေယျ အဇ္ဈောဟရေယျ၊ တဿ ယဉ္စေတံ ရဋ္ဌပိဏ္ဍံ ဘုဉ္ဇေယျ၊ ယဉ္စေတံ အယောဂုဠံ၊ တေသု ဒွီသု အယောဂုဠောဝ ဘုတ္တော သေယျော သုန္ဒရတရော ပဏီတတရော စ ဘဝေယျ၊ န ဟိ အယောဂုဠဿ ဘုတ္တတ္တာ သမ္ပရာယေ သဗ္ဗညုတညာဏေနာပိ ဒုဇ္ဇာနပရိစ္ဆေဒံ ဒုက္ခံ အနုဘဝတိ။ ဧဝံ ပဋိလဒ္ဓဿ ပန တဿ ရဋ္ဌပိဏ္ဍဿ ဘုတ္တတ္တာ သမ္ပရာယေ ဝုတ္တပ္ပကာရံ ဒုက္ခံ အနုဘောတိ၊ အယဉ္ဟိ ကောဋိပ္ပတ္တော မိစ္ဆာဇီဝေါတိ။

ဧဝံ ပါပကိရိယာယ အနာဒီနဝဒဿာဝီနံ အာဒီနဝံ ဒဿေတွာ "အထ ခေါ ဘဂဝါ ဝဂ္ဂုမုဒါတီရိယေ ဘိက္ခူ အနေကပရိယာယေန ဝိဂရဟိတွာ ဒုဗ္ဘရတာယ ဒုပ္ပေါသတာယ။ပ။ ဣမံ သိက္ခာပဒံ ဥဒ္ဒိသေယျာထာ"တိ စ ဝတွာ စတုတ္ထပါရာဇိကံ ပညပေန္တော **ယော ပန ဘိက္ခု အနဘိဇာန**န္တိ အာဒိမာဟ။

ဧဝံ မူလစ္ဆေဇ္ဇဝသေန ဒဠှံ ကတွာ စတုတ္ထပါရာဇိကေ ပညတ္တေ အပရမ္ပိ အနုပညတ္တတ္ထာယ အဓိမာနဝတ္ထု ဥဒပါဒိ၊ တဿုပ္ပတ္တိဒီပနတ္ထံ ဧတံ ဝုတ္တံ ‘‘ဧဝဉ္စိဒံ ဘဂဝတာ ဘိက္ခူနံ သိက္ခာပဒံ ပညတ္တံ ဟောတီ’’တိ။

အဓိမာနဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ

၁၉၆။ တတ္ထ **အဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌသညိနော**တိ အရဟတ္တေ ဉာဏစက္ခုနာ အဒိဋ္ဌေယေဝ ဒိဋ္ဌံ အမှေဟိ အရဟတ္တန္တိ ဒိဋ္ဌသညိနော ဟုတွာ။ ဧသ နယော အပ္ပတ္တာဒီသု။ အယံ ပန ဝိသေသော၊ **အပ္ပတ္တေ**တိ အတ္တနော သန္တာနေ ဥပ္ပတ္တိဝသေန အပ္ပတ္တေ။ **အနဓိဂတေ**တိ မဂ္ဂဘာဝနာယ အနဓိဂတေ၊ အပ္ပဋိလဒ္ဓေတိပိ အတ္ထော။ **အသစ္ဆိကတေ**တိ အပ္ပဋိဝိဒ္ဓေ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဝသေန ဝါ အပ္ပစ္စက္ခကတေ။ **အဓိမာနေနာ**တိ အဓိဂတမာနေန၊ “အဓိဂတာ မယ”န္တိ ဧဝံ ဥပ္ပန္နမာနေနာတိ အတ္ထော၊ အဓိကမာနေန ဝါ, ထဒ္ဓမာနေနာတိ အတ္ထော။ **အညံ ဗျာကရိံသူ**တိ အရဟတ္တံ ဗျာကရိံသု၊ ‘‘ပတ္တံ အာဝုသော အမှေဟိ အရဟတ္တံ၊ ကတံ ကရဏီယ’’န္တိ ဘိက္ခူနံ အာရောစေသုံ။ တေသံ မဂ္ဂေန အပ္ပဟီနကိလေသတ္တာ ကေဝလံ သမထဝိပဿနာဗလေန ဝိက္ခမ္ဘိတကိလေသာနံ အပရေန သမယေန တထာရူပပစ္စယသမာယောဂေ **ရာဂါယ စိတ္တံ နမတိ၊** ရာဂတ္ထာယ နမတီတိ အတ္ထော။ ဧသ နယော ဣတရေသု။

တဉ္စ ခေါ ဧတံ အဗ္ဗောဟာရိကန္တိ တဉ္စ ခေါ ဧတံ တေသံ အညဗျာကရဏံ အဗ္ဗောဟာရိကံ အာပတ္တိပညာပနေ ဝေါဟာရံ န ဂစ္ဆတိ၊ အာပတ္တိယာ အင်္ဂံ န ဟောတီတိ အတ္ထော။

ကဿ ပနာယံ အဓိမာနော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ကဿ နုပ္ပဇ္ဇတီတိ။ အရိယသာဝကဿ တာဝ နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ သော ဟိ မဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနပဟီနကိလေသအဝသိဋ္ဌကိလေသ-ပစ္စဝေက္ခဏေန သဉ္ဇာတသောမနဿော အရိယဂုဏပဋိဝေဓေ နိက္ကင်္ခေါ။ တသ္မာ သောတာပန္နာဒီနံ အဟံ သကဒါဂါမီတိအာဒိဝသေန အဓိမာနော နုပ္ပဇ္ဇတိ။ ဒုဿီလဿ နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ သော ဟိ အရိယဂုဏာဓိဂမေ နိရာသောဝ။ သီလဝတောပိ ပရိစ္စတ္တကမ္မဋ္ဌာနဿ နိဒ္ဒါရာမတာဒိမနုယုတ္တဿ နုပ္ပဇ္ဇတိ။ သုပရိသုဒ္ဓသီလဿ ပန ကမ္မဋ္ဌာနေ အပ္ပမတ္တဿ နာမရူပံ ဝဝတ္ထပေတွာ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေန ဝိတိဏ္ဏကင်္ခဿ တိလက္ခဏံ အာရောပေတွာ သင်္ခါရေ သမ္မသန္တဿ အာရဒ္ဓဝိပဿကဿ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဥပ္ပန္နော စ သုဒ္ဓသမထလာဘိံ ဝါ သုဒ္ဓဝိပဿနာလာဘိံ ဝါ အန္တရာ ဌပေတိ၊ သော ဟိ ဒသပိ ဝီသတိပိ တိံသမ္ပိ ဝဿာနိ ကိလေသသမုဒါစာရံ အပဿိတွာ[၁] အဟံ "သောတာပန္နော"တိ ဝါ "သကဒါဂါမီ"တိ ဝါ "အနာဂါမီ"တိ ဝါ မညတိ။ သမထဝိပဿနာလာဘိံ ပန အရဟတ္တေယေဝ ဌပေတိ၊ တဿ ဟိ သမာဓိ-ဗလေန ကိလေသာ ဝိက္ခမ္ဘိတာ၊ ဝိပဿနာဗလေန သင်္ခါရာ သုပရိဂ္ဂဟိတာ။ တသ္မာ သဋ္ဌိပိ ဝဿာနိ အသီတိပိ ဝဿာနိ ဝဿသတမ္ပိ ကိလေသာ န သမုဒါစရန္တိ၊ ခီဏာသဝဿေဝ စိတ္တစာရော ဟောတိ။ သော ဧဝံ ဒီဃရတ္တံ ကိလေသသမုဒါစာရံ အပဿန္တော အန္တရာ အဋ္ဌတွာဝ "အရဟာ အဟ"န္တိ မညတီတိ။

သဝိဘင်္ဂသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၉၇။ **အနဘိဇာန**န္တိ န အဘိဇာနံ။ ယသ္မာ ပနာယံ အနဘိဇာနံ သမုဒါစရတိ၊ ဿဿ သန္တာနေ အနုပ္ပန္နော ဉာဏေန စ အသစ္ဆိကတောတိ အဘူတော ဟောတိ။ တေနဿ ပဒဘာဇနေ "အသန္တံ အဘူတံ အသံ-ဝိဇ္ဇမာန"န္တိ ဝတွာ "အဇာနန္တော အပဿန္တော"တိ ဝုတ္တံ။

ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မန္တိ ဥတ္တရိမနုဿာနံ ဈာယီနဉ္စေဝ အရိယာနဉ္စ ဓမ္မံ။ **အတ္တုပနာယိက**န္တိ အတ္တနိ တံ ဥပနေတိ, အတ္တာနံ ဝါ တတ္ထ ဥပနေတီတိ အတ္တုပနာယိကော၊ တံ အတ္တုပနာယိကံ၊ ဧဝံ ကတွာ သမုဒါစရေယျာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ပဒဘာဇနေ ပန ယသ္မာ "ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မော နာမ ဈာနံ ဝိမောက္ခံ သမာဓိ သမာပတ္တိ ဉာဏဒဿနံ။ပ။ သုညာဂါရေ အဘိရတီ"တိ ဧဝံ ဈာနာဒယော အနေကဓမ္မာ ဝုတ္တာ၊ တသ္မာ တေသံ သဗ္ဗေသံ ဝသေန

၁-အပဿန္တော (သီ၊ သျာ)

အတ္တုပနာယိကဘာဝံ ဒဿေန္တော “တေ ဝါ ကုသလေ ဓမ္မေ အတ္တနိ ဥပနေတီ”တိ ဗဟုဝစနနိဒ္ဒေသံ အကာသိ။ တတ္ထ “တေ ဓမ္မာ မယိ သန္ဒိဿန္တီ”တိ[၁] သမုဒါစရန္တော အတ္တနိ ဥပနေတိ၊ “အဟံ တေသု သန္ဒိဿာမီ”တိ သမုဒါစရန္တော အတ္တာနံ တေသု ဥပနေတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အလမရိယဉာဏဒဿနန္တိ ဧတ္ထ လောကိယလောကုတ္တရာ ပညာ ဇာနနဋ္ဌေန **ဉာဏံ**။ စက္ခုနာ ဒိဋ္ဌမိဝ ဓမ္မံ ပစ္စက္ခကရဏတော ဒဿနဋ္ဌေန ဒဿနန္တိ **ဉာဏဒဿနံ**။ အရိယံ ဝိသုဒ္ဓံ ဥတ္တမံ ဉာဏဒဿနန္တိ **အရိယဉာဏဒဿနံ**။ အလံ ပရိယတ္တံ ကိလေသဝိဒ္ဓံသနသမတ္ထံ အရိယဉာဏဒဿနမေတ္ထ ဈာနာဒိဘေဒေ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မေ, အလံ ဝါ အရိယဉာဏဒဿနမဿာတိ အလမရိယဉာဏဒဿနော၊ တံ အလမရိယဉာဏဒဿနံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မန္တိ ဧဝံ ပဒတ္ထသမ္ဗန္ဓော ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတ္ထ ယေန ဉာဏဒဿနေန သော အလမရိယဉာဏဒဿနောတိ ဝုစ္စတိ၊ တဒေဝ ဒဿေတုံ “ဉာဏန္တိ တိဿော ဝိဇ္ဇာ၊ ဒဿနန္တိ ယံ ဉာဏံ, တံ ဒဿနံ၊ ယံ ဒဿနံ, တံ ဉာဏ”န္တိ ဝိဇ္ဇာသီသေန ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ။ မဟဂ္ဂတလောကုတ္တရာ ပနေတ္ထ သဗ္ဗာပိ ပညာ “ဉာဏ”န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

သမုဒါစရေယျာတိ ဝုတ္တပ္ပကာရမေတံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ အတ္တုပနာယိကံ ကတွာ အာရောစေယျ။ **ဣတ္ထိယာ ဝါ**တိအာဒိ ပန အာရောစေတဗ္ဗပုဂ္ဂလနိဒဿနံ။ ဧတေသံ ဟိ အာရောစိတေ အာရောစိတံ ဟောတိ၊ န ဒေဝမာရဗြဟ္မာနံ၊ နာပိ ပေတယက္ခတိရစ္ဆာနဂတာနန္တိ။ **ဣတိ ဇာနာမိ ဣတိ ပဿာမီ**တိ သမုဒါစရဏာကာရနိဒဿနမေတံ။ ပဒဘာဇနေ ပနဿ “ဇာနာမဟံ ဧတေ ဓမ္မေ၊ ပဿာမဟံ ဧတေ ဓမ္မေ”တိ ဣဒံ တေသု ဈာနာဒီသု ဓမ္မေသု ဇာနနပဿနာနံ ပဝတ္တိဒီပနံ၊ “အတ္ထိ စ မေ ဧတေ ဓမ္မာ”တိအာဒိ အတ္တုပနာယိကဘာဝဒီပနံ။

တတော အပရေန သမယေနာတိ အာပတ္တိပဋိဇာနနသမယဒဿနမေတံ။ အယံ ပန အာရောစိတက္ခဏေယေဝ ပါရာဇိကံ အာပဇ္ဇတိ။ အာပတ္တိံ ပန အာပန္နော ယသ္မာ ပရေန စောဒိတော ဝါ အစောဒိတော ဝါ ပဋိဇာနာတိ၊ တသ္မာ “**သမနုဂ္ဂါဟိယမာနော ဝါ အသမနုဂ္ဂါဟိယမာနော ဝါ**”တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ သမနုဂ္ဂါဟိယမာနေ တာဝ **ကိံ တေ အဓိဂတ**န္တိ အဓိဂမပုစ္ဆာ၊ ဈာနဝိမောက္ခာဒီသု သောတာပတ္တိမဂ္ဂါဒီသု ဝါ ကိံ တယာ အဓိဂတန္တိ။ **ကိန္တိ တေ အဓိဂတ**န္တိ ဥပါယပုစ္ဆာ။ အယံ ဟိ အဓိပ္ပါယော—ကိံ တယာ

[၁] သန္ဒိဿတိ (သီ)

အနိစ္စလက္ခဏံ ဓုရံ ကတွာ အဓိဂတံ၊ ဒုက္ခာနတ္တလက္ခဏေသု အညတရံ ဝါ။ ကိံ ဝါ သမာဓိဝသေန အဘိနိဝိသိတွာ၊ ဥဒါဟု ဝိပဿနာဝသေန။ တထာ ကိံ ရူပေ အဘိနိဝိသိတွာ၊ ဥဒါဟု အရူပေ။ ကိံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ အဘိနိဝိသိတွာ၊ ဥဒါဟု ဗဟိဒ္ဓါတိ။ **ကဒါ တေ အဓိဂတ**န္တိ ကာလပုစ္ဆာ၊ ပုဗ္ဗဏှမဇ္ဈန္ဟိကာဒီသု ကတရသ္မိံ ကာလေတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ကတ္ထ တေ အဓိဂတ**န္တိ ဩကာသပုစ္ဆာ၊ ကတရသ္မိံ ဩကာသေ၊ ကိံ ရတ္တိဋ္ဌာနေ ဒိဝါဋ္ဌာနေ ရုက္ခမူလေ မဏ္ဍပေ, ကတရသ္မိံ ဝါ ဝိဟာရေတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ကတမေ တေ ကိလေသာ ပဟီနာ**တိ ပဟီနကိလေသပုစ္ဆာ၊ ကတရမဂ္ဂဝဇ္ဈာ တဝ ကိလေသာ ပဟီနာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ကတမေသံ တွံ ဓမ္မာနံ လာဘီ**တိ ပဋိလဒ္ဓဓမ္မပုစ္ဆာ၊ ပဌမမဂ္ဂါဒီသု ကတမေသံ ဓမ္မာနံ တွံ လာဘီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

တသ္မာ ဣဒါနိ စေပိ ကောစိ ဘိက္ခု ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာဓိဂမံ ဗျာကရေယျ၊ န သော ဧတ္တာဝတာဝ သက္ကာတဗ္ဗော[၃]။ ဣမေသု ပန ဆသု ဌာနေသု သောဓနတ္ထံ ဝတ္တဗ္ဗော။ “ကိံ တေ အဓိဂတံ၊ ကိံ ဈာနံ, ဥဒါဟု ဝိမောက္ခာဒီသု အညတရ”န္တိ။ ယော ဟိ ယေန အဓိဂတော ဓမ္မော၊ သော တဿ ပါကဋော ဟောတိ။ သစေ “ဣဒံ နာမ မေ အဓိဂတ”န္တိ ဝဒတိ၊ တတော “ကိန္တိ တေ အဓိဂတ”န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ အနိစ္စလက္ခဏာဒီသု ကိံ ဓုရံ ကတွာ, အဋ္ဌတိံသာယ ဝါ အာရမ္မဏေသု ရူပါရူပအဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါဒိဘေဒေသု ဝါ ဓမ္မေသု ကေန မုခေန အဘိနိဝိသိတွာတိ၊ ယော ဟိ ယဿာဘိနိဝေသော၊ သော တဿ ပါကဋော ဟောတိ။ သစေ “အယံ နာမ မေ အဘိနိဝေသော၊ ဧဝံ မယာ အဓိဂတ”န္တိ ဝဒတိ၊ တတော “ကဒါ တေ အဓိဂတ”န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ ကိံ ပုဗ္ဗဏှေ, ဥဒါဟု မဇ္ဈန္ဟိကာဒီသု အညတရသ္မိံ ကာလေတိ၊ သဗ္ဗေသံ ဟိ အတ္တနာ အဓိဂတကာလော ပါကဋော ဟောတိ။ သစေ “အသုကသ္မိံ နာမ ကာလေ အဓိဂတ”န္တိ ဝဒတိ၊ တတော “ကတ္ထ တေ အဓိဂတ”န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ ကိံ ဒိဝါဋ္ဌာနေ, ဥဒါဟု ရတ္တိဋ္ဌာနာဒီသု အညတရသ္မိံ ဩကာသေတိ၊ သဗ္ဗေသံ ဟိ အတ္တနာ အဓိဂတောကာသော ပါကဋော ဟောတိ။ သစေ “အသုကသ္မိံ နာမ မေ ဩကာသေ အဓိဂတ”န္တိ ဝဒတိ၊ တတော “ကတမေ တေ ကိလေသာ ပဟီနာ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ ကိံ ပဌမမဂ္ဂဝဇ္ဈာ, ဥဒါဟု ဒုတိယာဒိမဂ္ဂဝဇ္ဈာတိ၊ သဗ္ဗေသံ ဟိ အတ္တနာ အဓိဂတမဂ္ဂေန ပဟီနကိလေသာ ပါကဋာ ဟောန္တိ။ သစေ “ဣမေ နာမ မေ ကိလေသာ ပဟီနာ”တိ ဝဒတိ၊ တတော “ကတမေသံ တွံ ဓမ္မာနံ လာဘီ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ ကိံ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿ, ဥဒါဟု သကဒါဂါမိမဂ္ဂါဒီသု အညတရဿာတိ၊ သဗ္ဗေသံ ဟိ အတ္တနာ

၃–သက္ကာရော ကာတဗ္ဗော(ကံ)

အဓိဂတဓမ္မာ ပါကဋာ ဟောန္တိ။ သစေ “ဣမေသံ နာမာဟံ ဓမ္မာနံ လာဘီ”တိ ဝဒတိ၊ ဧတ္တာဝတာပိဿ ဝစနံ န သဒ္ဒါတဗ္ဗံ၊ ဗဟုဿုတာ ဟိ ဥဂ္ဂဟပရိပုစ္ဆာကုသလာ ဘိက္ခူ ဣမာနိ ဆ ဌာနာနိ သောဓေတုံ သက္ကောန္တိ။

ဣမဿ ပန ဘိက္ခုနော အာဂမနပဋိပဒါ သောဓေတဗ္ဗာ။ ယဒိ အာဂမနပဋိပဒါ န သုဇ္ဈတိ၊ “ဣမာယ ပဋိပဒါယ လောကုတ္တရဓမ္မော နာမ န လဗ္ဘတီ”တိ အပနေတဗ္ဗော။ ယဒိ ပနဿ အာဂမနပဋိပဒါ သုဇ္ဈတိ၊ “ဒီဃရတ္တံ တီသု သိက္ခာသု အပ္ပမတ္တော ဇာဂရိယမနုယုတ္တော စတူသု ပစ္စယေသု အလဂ္ဂေါ အာကာသေ ပါဏိသမေန စေတသာ ဝိဟရတီ”တိ ပညာယတိ၊ တဿ ဘိက္ခုနော ဗျာကရဏံ ပဋိပဒါယ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒတိ။ “သေယျထာပိ နာမ ဂင်္ဂေါဒကံ ယမုနောဒကေန သဒ္ဓိံ သံသန္ဒတိ သမေတိ၊ ဧဝမေဝ သုပညတ္တာ တေန ဘဂဝတာ သာဝကာနံ နိဗ္ဗာနဂါမိနီ ပဋိပဒါ၊ သံသန္ဒတိ နိဗ္ဗာနဉ္စ ပဋိပဒါ စာ”တိ [၁] ဝုတ္တသဒိသံ ဟောတိ။

အပိစ ခေါ န ဧတ္တကေနာပိ သက္ကာရော ကာတဗ္ဗော။ ကသ္မာ? ဧကစ္စဿ ဟိ ပုထုဇ္ဇနဿာပိ သတော ခီဏာသဝပဋိပတ္တိသဒိသာ ပဋိပဒါ ဟောတိ၊ တသ္မာ သော ဘိက္ခု တေဟိ တေဟိ ဥပါယေဟိ ဥတ္တာသေတဗ္ဗော။ ခီဏာသဝဿ နာမ အသနိယာပိ မတ္ထကေ ပတမာနာယ ဘယံ ဝါ ဆမ္ဘိတတ္တံ ဝါ လောမဟံသော ဝါ န ဟောတိ။ သစဿ ဘယံ ဝါ ဆမ္ဘိတတ္တံ ဝါ လောမဟံသော ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ “န တွံ အရဟာ”တိ အပနေတဗ္ဗော[၂]။ သစေ ပန အဘီရု အစ္ဆမ္ဘီ အနုတြာသီ ဟုတွာ သီဟော ဝိယ နိသီဒတိ၊ အယံ ဘိက္ခု သမ္ပန္နဝေယျာကရဏော သမန္တာ ရာဇရာဇမဟာမတ္တာဒီဟိ ပေသိတံ သက္ကာရံ အရဟတီတိ။

ပါပိစ္ဆောတိ ယာ သာ “ဣဓေကစ္စော ဒုဿီလော သမာနော ‘သီလဝါတိ မံ ဇနော ဇာနာတူ’တိ ဣစ္ဆတီ”တိအာဒိနာ[၃] နယေန ဝုတ္တာ ပါပိစ္ဆာ၊ တာယ သမန္နာဂတော။ **ဣစ္ဆာပကတော**တိ တာယ ပါပိကာယ ဣစ္ဆာယ အပကတော အဘိဘူတော ပရာဇိတော ဟုတွာ။

ဝိသုဒ္ဓါပေက္ခောတိ အတ္တနော ဝိသုဒ္ဓိံ အပေက္ခမာနော ဣစ္ဆမာနော ပတ္ထယမာနော။ အယဉ္ဟိ ယသ္မာ ပါရာဇိကံ အာပန္နော၊ တသ္မာ ဘိက္ခုဘာဝေ ဌတွာ အဘဗ္ဗော ဈာနာဒီနိ အဓိဂန္တုံ၊ ဘိက္ခုဘာဝေါ ဟိဿ သဂ္ဂန္တရာယော စေဝ ဟောတိ မဂ္ဂန္တရာယော စ။ ဝုတ္တဉ္ဟေတံ “သာမညံ ဒုပ္ပရာမဋ္ဌံ၊

၁-ဒီ. ၂-၁၀၀-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝတ္တဗ္ဗော (က) ၃-အဘိ ၂-၃၆၄-ပိဋ္ဌေ။

နိရယာယုပကဍ္ဎတီ”တိ[၁]။ အပရမ္ပိ ဝုတ္တံ “သိထိလော[၂] ဟိ ပရိဗ္ဗာဇော၊ ဘိယျော အာကိရတေ ရဇ”န္တိ[၃]။ ဣစ္စဿ ဘိက္ခုဘာဝေါ ဝိသုဒ္ဓိ နာမ န ဟောတိ။ ယဿ ပန ဂိဟီ ဝါ ဥပါသကော ဝါ အာရာမိကော ဝါ သာမဏေရော ဝါ ဟုတွာ ဒါနသရဏသီလသံဝရာဒီဟိ သဂ္ဂမဂ္ဂံ ဝါ, ဈာနဝိမောက္ခာဒီဟိ မောက္ခမဂ္ဂံ ဝါ အာရာဓေတုံ ဘဗ္ဗော ဟောတိ၊ တဿာယံ ဂိဟိအာဒိဘာဝေါ ဝိသုဒ္ဓိ နာမ ဟောတိ၊ တသ္မာ တံ ဝိသုဒ္ဓိံ အပေက္ခန္တော ဝိသုဒ္ဓါပေက္ခောတိ ဝုစ္စတိ။ တေနေဝ စဿ ပဒဘာဇနေ “ဂိဟီ ဝါ ဟောတုကာမော”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

ဧဝံ ဝဒေယျာတိ ဧဝံ ဘဏေယျ။ ကထံ? **အဇာနမေဝံ အာဝုသော အဝစံ ဇာနာမိ, အပဿံ ပဿာမီ**တိ။ ပဒဘာဇနေ ပန ဧဝံ ဝဒေယျာတိ ဣဒံ ပဒံ အနုဒ္ဓရိတွာဝ ယထာ ဝဒန္တော “အဇာနမေဝံ အာဝုသော အဝစံ ဇာနာမိ, အပဿံ ပဿာမီတိ ဝဒတိ နာမ”တိ ဝုစ္စတိ၊ တံ အာကာရံ ဒဿေတုံ “နာဟံ ဧတေ ဓမ္မေ ဇာနာမိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တုစ္ဆံ မုသာ ဝိလပိ**န္တိ အဟံ ဝစနတ္ထဝိရဟတော တုစ္ဆံ, ဝဉ္စနာဓိပ္ပါယတော မုသာ ဝိလပိံ၊ အဘဏိန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပဒဘာဇနေ ပနဿ အညေန ပဒဗျဉ္ဇနေန အတ္ထမတ္တံ ဒဿေတုံ “တုစ္ဆကံ မယာ ဘဏိတ”န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

ပုရိမေ ဥပါဒါယာတိ ပုရိမာနိ တီဏိ ပါရာဇိကာနိ အာပန္နေ ပုဂ္ဂလေ ဥပါဒါယ။ သေသံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယတ္တာ ဥတ္တာနတ္ထတ္တာ စ ပါကဋမေဝါတိ။

ပဒဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ

၁၉၉။ ဧဝံ ဥဒ္ဒိဋ္ဌသိက္ခာပဒံ ပဒါနုက္ကမေန ဝိဘဇိတွာ ဣဒါနိ ယသ္မာ ဟေဋ္ဌာ ပဒဘာဇနီယမှိ “ဈာနံ ဝိမောက္ခံ သမာဓိ သမာပတ္တိ ဉာဏဒဿနံ။ပ။ သုညာဂါရေ အဘိရတီ”တိ ဧဝံ သံခိတ္တေနေဝ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မော ဒဿိတော၊ န ဝိတ္ထာရေန အာပတ္တိံ အာရောပေတွာ တန္တိ ဌပိတာ။ သင်္ခေပဒဿိတေ စ အတ္ထေ န သဗ္ဗေ သဗ္ဗာကာရေန နယံ ဂဟေတုံ သက္ကောန္တိ၊ တသ္မာ သဗ္ဗာကာရေန နယဂ္ဂဟဏတ္ထံ ပုန တဒေဝ ပဒဘာဇနံ မာတိကာဌာနေ ဌပေတွာ ဝိတ္ထာရတော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ ဒဿေတွာ အာပတ္တိဘေဒံ ဒဿေတုကာမော **ဈာနန္တိ ပဌမံ ဈာနံ ဒုတိယံ ဈာန**န္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ပဌမဇ္ဈာနာဒီဟိ မေတ္တာဈာနာဒီနိပိ အသုဘဇ္ဈာနာဒီနိပိ အာနာပါနဿတိသမာဓိဇ္ဈာနမ္ပိ လောကိယဇ္ဈာနမ္ပိ လောကုတ္တရဇ္ဈာနမ္ပိ သင်္ဂဟိတမေဝ။ တသ္မာ “ပဌမံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိန္တိပိ။ပ။ စတုတ္ထံ ဈာနံ မေတ္တာဈာနံ ဥပေက္ခာဈာနံ အသုဘဇ္ဈာနံ

၁-ခု ၁-၅၇-ဓမ္မပဒေ။ ၂-သထိလော (သီ) ၃-ခု ၁-၅၀-ဓမ္မပဒေ။

အာနာပါနဿတိသမာဓိဇ္ဈာနံ လောကိယဇ္ဈာနံ လောကုတ္တရဇ္ဈာနံ သမာပန္နော'' န္တိပိ ဘဏန္တော ပါရာဇိကောဝ ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

သုညံ မုတ္တော ဝိဝိဓေဟိ ဝါ ကိလေသေဟိ မုတ္တောတိ **ဝိမောက္ခော၊** သော ပနာယံ ရာဂဒေါသမောဟေဟိ သုညတ္တာ **သုညတော၊** ရာဂဒေါသမောဟနိမိတ္တေဟိ အနိမိတ္တတ္တာ **အနိမိတ္တော၊** ရာဂဒေါသမောဟပဏိဓိနံ အဘာဝတော **အပ္ပဏိဟိတော**တိ ဝုစ္စတိ။ စိတ္တံ သမံ အာဒဟတိ အာရမ္မဏေ ဌပေတီတိ **သမာဓိ။** အရိယေဟိ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗတော **သမာပတ္တိ။** သေသမေတ္ထ ဝုတ္တနယမေဝ။ ဧတ္ထ စ ဝိမောက္ခတ္တိကေန စ သမာဓိတ္တိကေန စ အရိယမဂ္ဂေါဝ ဝုတ္တော။ သမာပတ္တိတ္တိကေန ပန ဖလသမာပတ္တိ။ တေသု ယံကိဉ္စိ ဧကမ္ပိ ပဒံ ဂဟေတွာ အဟံ ဣမဿ လာဘီမှီတိ ဘဏန္တော ပါရာဇိကောဝ ဟောတိ။

တိဿော ဝိဇ္ဇာတိ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ ဒိဗ္ဗစက္ခု အာသဝါနံ ခယေ ဉာဏန္တိ။ တတ္ထ ဧကိဿာပိ နာမံ ဂဟေတွာ ''အဟံ ဣမိဿာ ဝိဇ္ဇာယ လာဘီမှီ''တိ ဘဏန္တော ပါရာဇိကော ဟောတိ။ **သခ်ေပဋ္ဌကထာယံ** ပန ''ဝိဇ္ဇာနံ လာဘီမှီတိ ဘဏန္တောပိ, တိဿန္နံ ဝိဇ္ဇာနံ လာဘီမှီတိ ဘဏန္တောပိ ပါရာဇိကောဝါ''တိ ဝုတ္တံ။ မဂ္ဂဘာဝနာပဒဘာဇနေ ဝုတ္တာ သတ္တတိံသ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ လောကုတ္တရာဝ ဣဓာဓိပ္ပေတာ။ တသ္မာ ''လောကုတ္တရာနံ သတိပဋ္ဌာနာနံ သမ္မပ္ပဓာနာနံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဣန္ဒြိယာနံ ဗလာနံ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ အရိယဿ အဋ္ဌင်္ဂိကဿ မဂ္ဂဿ လာဘီမှိ''တိ ဝဒတော ပါရာဇိကန္တိ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ဝုတ္တံ။ **မဟာပစ္စရိယာ**ဒီသု ပန ''သတိပဋ္ဌာနာနံ လာဘီမှီတိ ဧဝံ ဧကေကကောဋ္ဌာသဝသေနာပိ, ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနဿ လာဘီမှီတိ ဧဝံ တတ္ထ ဧကေကဓမ္မဝသေနာပိ ဝဒတော ပါရာဇိကမေဝါ''တိ ဝုတ္တံ၊ တမ္ပိ သမေတိ။ ကသ္မာ? မဂ္ဂက္ခဏုပ္ပန္နေယေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တတ္တာ။ ဖလသစ္ဆိကိရိယာယပိ ဧကေကဖလဝသေန ပါရာဇိကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ရာဂဿ ပဟာနန္တိအာဒိတ္တိကေ ကိလေသပ္ပဟာနမေဝ ဝုတ္တံ။ တံ ပန ယသ္မာ မဂ္ဂေန ဝိနာ နတ္ထိ၊ တတိယမဂ္ဂေန ဟိ ကာမရာဂဒေါသာနံ ပဟာနံ၊ စတုတ္ထေန မောဟဿ။ တသ္မာ ''ရာဂေါ မေ ပဟီနော''တိအာဒီနိ ဝဒတောပိ ပါရာဇိကံ ဝုတ္တံ။

ရာဂါ စိတ္တံ ဝိနီဝရဏတာတိအာဒိတ္တိကေ လောကုတ္တရစိတ္တမေဝ[၁] ဝုတ္တံ။ တသ္မာ ''ရာဂါ မေ စိတ္တံ ဝိနီဝရဏ''န္တိအာဒီနိ ဝဒတောပိ ပါရာဇိကမေဝ။

၁-သဟ သမာပတ္တိယာ လောကုတ္တရစိတ္တမေဝ (သျာ)

သုညာဂါရပဒဘာဇနေ ပန ယသ္မာ ဈာနေန အဃဋေတွာ “သုညာဂါရေ အဘိရမာမီ”တိ ဝဒနမတ္တေန ပါရာဇိကံ နာပဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ **ပဌမေန ဈာနေန သုညာဂါရေ အဘိရတီ**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တသ္မာ ယော ဈာနေန ဃဋေတွာ “ဈမိနာ နာမ ဈာနေန သုညာဂါရေ အဘိရမာမီ”တိ ဝဒတိ၊ အယမေဝ ပါရာဇိကော ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ယာ စ ဉာဏန္တိ ဧတ္ထ ပဒဘာဇနေ **အမ္ဗဋ္ဌသုတ္တာ**ဒီသု ဝုတ္တာသု အဋ္ဌသု ဝိဇ္ဇာသု ဝိပဿနာဉာဏ မနောမယိဒ္ဓိ ဣဒ္ဓိဝိဓ ဒိဗ္ဗသောတ စေတောပရိယဉာဏ-ဘေဒါ ပဉ္စ ဝိဇ္ဇာ န အာဂတာ၊ တာသု ဧကာ ဝိပဿနာဝ ပါရာဇိကဝတ္ထု န ဟောတိ၊ သေသာ ဟောန္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တသ္မာ “ဝိပဿနာယ လာဘိမှီ”တိပိ “ဝိပဿနာဉာဏဿ လာဘိမှီ”တိပိ ဝဒတော ပါရာဇိကံ နတ္ထိ။ **ဖုဿဒေဝတ္ထေရော** ပန ဘဏတိ “ဉာတရာပိ စတဿော ဝိဇ္ဇာ ဉာဏေန အဃဋိတာ ပါရာဇိကဝတ္ထုံ န ဟောန္တိ။ တသ္မာ ‘မနောမယဿ လာဘိမှိ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓဿ, ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ, စေတောပရိယဿ လာဘိမှီ’တိ ဝဒတောပိ ပါရာဇိကံ နတ္ထီ”တိ။ တံ တဿ အန္တေဝါသိကေဟေဝ ပဋိက္ခိတ္တံ “အာစရိယော န အာဘိဓမ္မိကော၊ ဘူမန္တရံ[၁] န ဇာနာတိ၊ အဘိညာ နာမ စတုတ္ထဇ္ဈာနပါဒကော ဝ မဟဂ္ဂတဓမ္မော, ဈာနေနေဝ ဣဇ္ဈတိ။ တသ္မာ ‘မနော-မယဿ လာဘိမှီ’တိ ဝါ ‘မနောမယဉာဏဿ လာဘိမှီ’တိ ဝါ ယထာ ဝါ တထာ ဝါ ဝဒတု၊ ပါရာဇိကမေဝါ”တိ။ ဧတ္ထ စ ကိဉ္စာပိ နိဗ္ဗာနံ ပါဠိယာ အနာဂတံ။ အထ ခေါ “နိဗ္ဗာနံ မေ ပတ္တ”န္တိ ဝါ “သစ္ဆိကတ”န္တိ ဝါ ဝဒတော ပါရာဇိကမေဝ။ ကသ္မာ? နိဗ္ဗာနဿ နိဗ္ဗတ္တိတလောကုတ္တရတ္တာ[၂]။ တထာ “စတ္တာရိ သစ္စာနိ ပဋိဝိဇ္ဈိံ၊ ပဋိဝိဒ္ဓါနိ မယာ”တိ ဝဒတောပိ ပါရာဇိကမေဝ။ ကသ္မာ? သစ္စပ္ပဋိ-ဝေဓေတိ ဟိ မဂ္ဂဿ ပရိယာယဝစနံ။ ယသ္မာ ပန “တိဿော ပဋိသမ္ဘိဒါ ကာမာဝစရကုသလတော စတူသု ဉာဏသမ္ပယုတ္တေသု စိတ္တုပ္ပါဒေသု ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, ကြိယတော စတူသု ဉာဏသမ္ပယုတ္တေသု စိတ္တုပ္ပါဒေသု ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ ဧတေသု စေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, စတူသု မဂ္ဂေသု စတူသု ဖလေသု စ ဥပ္ပဇ္ဇတီ”တိ **ဝိဘင်္ဂေ**[၃] ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါယ လာဘိမှီတိ ဝါ နိရုတ္တိ။ ပ။ ပဋိဘာန-ပဋိသမ္ဘိဒါယ လာဘိမှီတိ ဝါ လောကိယအတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါယ လာဘိမှီတိ ဝါ ဝုတ္တေပိ ပါရာဇိကံ နတ္ထိ။ ပဋိသမ္ဘိဒါနံ လာဘိမှီတိ ဝုတ္တေပိ န တာဝ သီသံ ဩတရတိ။ လောကုတ္တရအတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါယ လာဘိမှီတိ ဝုတ္တေ ပန ပါရာဇိကံ ဟောတိ။ **သမန္တပါသာဒိကာ**ယံ ပန အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါပ္ပတ္တောမှီတိ အဝိသေသေနာပိ

---

[၁] ဘူမန္တရံ (သီ၊ သျာ) [၂] နိဗ္ဗတ္တိတလောကုတ္တရတ္တာ (သီ၊သျာ) [၃] အဘိ ၂.၃၁၉-ပိဋ္ဌေ။

ဝဒတော ပါရာဇိကံ ဝုတ္တံ။ **ကုရုန္ဒိယမ္ပိ** “န မုစ္စတီ”တိ ဝုတ္တံ။ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ပန “ဧတ္တာဝတာ ပါရာဇိကံ နတ္ထိ၊ ဧတ္တာဝတာ သီသံ န ဩတရတိ၊ ဧတ္တာဝတာ န ပါရာဇိက”န္တိ ဝိစာရိတတ္တာ န သက္ကာ အညံ ပမာဏံ ကာတုန္တိ။

နိရောဓသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇာမီတိ ဝါ လာဘီမှာဟံ တဿာတိ ဝါ ဝဒတောပိ ပါရာဇိကံ နတ္ထိ၊ ကသ္မာ? နိရောဓသမာပတ္တိယာ နေဝ လောကိယတ္တာ န လောကုတ္တရတ္တာတိ။ သစေ ပနဿ ဧဝံ ဟောတိ “နိရောဓံ နာမ အနာဂါမီ ဝါ ခီဏာသဝေါ ဝါ သမာပဇ္ဇတိ၊ တေသံ မံ အညတရောတိ ဇာနိဿတီ”တိ ဗျာကရောတိ၊ သော စ နံ တထာ ဇာနာတိ၊ ပါရာဇိကန္တိ **မဟာပစ္စရိယံသင်္ခေပဋ္ဌကထာသု** ဝုတ္တံ။ တံ ဝီမံသိတွာ ဂဟေတဗ္ဗံ။

အတီတဘာဝေ ကဿပသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကာလေ သောတာပန္နောမှီတိ ဝဒတောပိ ပါရာဇိကံ နတ္ထိ၊ အတီတက္ခန္ဓာနဉ္စ ပရာမဋ္ဌတ္တာ သီသံ န ဩတရတီတိ။ **သင်္ခေပဋ္ဌကထာယံ** ပန “အတီတေ အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘီမှီတိ ဝဒတော ပါရာဇိကံ နတ္ထိ, ကုပ္ပဓမ္မတ္တာ၊ မဂ္ဂေ ပန အတ္ထိ, အကုပ္ပဓမ္မတ္တာတိ ကေစိ ဝဒန္တီ”တိ ဝုတ္တံ။ တမ္ပိ တတ္ထေဝ အတီတတ္တဘာဝံ သန္ဓာယ ကထေန္တဿ ပါရာဇိကံ န ဟောတိ၊ ပစ္စုပ္ပန္နတ္တဘာဝံ သန္ဓာယ ကထေန္တဿေဝ ဟောတီတိ ပဋိက္ခိတ္တံ။

၂၀၀။ ဧဝံ ဗျာကရဏီ ဒသ မာတိကာပဒါနိ ဝိတ္ထာရေတွာ ဣဒါနိ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ ဥလ္လပန္တော ယံ သမ္ပဇာနမုသာဝါဒံ ဘဏတိ၊ တဿ အင်္ဂံ ဒဿေတွာ တဿေဝ ဝိတ္ထာရဿ ဝသေန[1] စက္ကပေယျာလံ ဗန္ဓန္တော ဥလ္လပနာကာရဉ္စ အာပတ္တိဘေဒဉ္စ ဒဿေတုံ **တီဟာကာရေဟီ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ သုဒ္ဓိကဝါရော ဝတ္ထုကာမဝါရော ပစ္စယပဋိသံယုတ္တဝါရောတိ တယော မဟာဝါရာ။ တေသု သုဒ္ဓိကဝါရေ ပဌမဇ္ဈာနံ အာဒိံ ကတွာ ယာဝ **မောဟာ စိတ္တံ ဝိနီဝရဏပဒံ**၊ တာဝ ဧကမေကသ္မိံ ပဒေ **သမာပဇ္ဇိံ, သမာပဇ္ဇာမိ, သမာပန္နော, လာဘီမှိ, ဝသီမှိ, သစ္ဆိကတံ မယာ**တိ ဣမေသု ဆသု ပဒေသု ဧကမေကံ ပဒံ တီဟာကာရေဟိ စတူဟိ ပဉ္စဟိ ဆဟိ သတ္တဟာကာရေဟီတိ ဧဝံ ပဉ္စက္ခတ္တုံ ယောဇေတွာ **သုဒ္ဓိကနယော** နာမ ဝုတ္တော။ တတော **ပဌမဇ္ဈာနံ ဒုတိယဇ္ဈာန**န္တိ ဧဝံ ပဌမဇ္ဈာနေန သဒ္ဓိံ ဧကမေကံ ပဒံ ဃဋေန္တေန သဗ္ဗပဒါနိ ဃဋေတွာ တေနေဝ ဝိတ္ထာရေန **ခဏ္ဍစက္ကံ** နာမ ဝုတ္တံ။ တံ ဟိ ပုန အာနေတွာ ပဌမဇ္ဈာနာဒီဟိ[2] န ယောဇိတံ၊ တသ္မာ “ခဏ္ဍစက္က”န္တိ ဝုစ္စတိ။ တတော **ဒုတိယဇ္ဈာနံ တတိယဇ္ဈာန**န္တိ ဧဝံ ဒုတိယဇ္ဈာနေန သဒ္ဓိံ

၁-ဝိတ္ထာရနယဝသေန (က)   ၂-ပဌမဇ္ဈာနေန (က)

ဧကမေကံ ပဒံ ဃဋေတွာ ပုန အာနေတွာ ပဌမဇ္ဈာနေန သန္ဓိံ သမ္ဗန္ဓိတွာ တေနေဝ ဝိတ္ထာရေန **ဗဒ္ဓစက္ကံ** နာမ ဝုတ္တံ။ တတော ယထာ ဒုတိယဇ္ဈာနေန သန္ဓိံ, ဧဝံ တတိယဇ္ဈာနာဒီဟိပိ သန္ဓိံ ဧကမေကံ ပဒံ ဃဋေတွာ ပုန အာနေတွာ ဒုတိယဇ္ဈာနာဒီဟိ သန္ဓိံ သမ္ဗန္ဓိတွာ တေနေဝ ဝိတ္ထာရေန အညာနိပိ ဧကူနတိံသ ဗဒ္ဓစက္ကာနိ ဝတွာ **ဧကမူလကနယော** နိဋ္ဌာပိတော။ ပါဠိ ပန သင်္ခေပေန ဒဿိတာ။ သော အသမ္မုယှန္တေန ဝိတ္ထာရတော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ယထာ စ ဧကမူလကော, ဧဝံ ဒုမူလကာဒယောပိ သဗ္ဗမူလကပရိ-ယောသာနာ စတုန္နံ သတာနံ ဥပရိ ပဉ္စတိံသ နယာ ဝုတ္တာ။ သေယျထိဒံ၊ ဒွိမူလကာ ဧကူနတိံသ၊ တိမူလကာ အဋ္ဌဝီသ၊ စတုမူလကာ သတ္တဝီသ၊ ဧဝံ ပဉ္စမူလကာဒယောပိ ဧကေကံ ဦနံ ကတွာ ယာဝ တိံသမူလကာ, တာဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ပါဠိ ပန တေသံ နာမမ္ပိ သင်္ခိပိတွာ **ဣဒံ သဗ္ဗမူလက**န္တိ တိံသ-မူလကနယော ဧကော ဒဿိတော။ ယသ္မာ စ သုညာဂါရပဒံ ဈာနေန အသင်္ဂိတံ သီသံ န ဩတရတိ၊ တသ္မာ တံ အနာမသိတွာ မောဟာ စိတ္တံ ဝိနီဝရဏပဒပရိယောသာနာယေဝ သဗ္ဗတ္ထ ယောဇနာ ဒဿိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဧဝံ ပဌမဇ္ဈာနာဒီနိ ပဋိပါဋိယာ ဝါ ဥပ္ပဋိပါဋိယာ ဝါ ဒုတိယဇ္ဈာနာ-ဒီဟိ ဃဋေတွာ ဝါ အဃဋေတွာ ဝါ သမာပဇ္ဇိန္တိအာဒိနာ နယေန ဥလ္လပတော မောက္ခော နတ္ထိ၊ ပါရာဇိကံ အာပဇ္ဇတိယေဝါတိ။

ဣမဿ အတ္ထဿ ဒဿနတ္ထာယေန ဝုတ္တံ စ ပနေတသ္မိံ သုဒ္ဓိကမဟာ-ဝါရေ အယံ သင်္ခေပတော အတ္ထဝဏ္ဏနာ—**တီဟာကာရေဟီ**တိ သမ္ပဇာန-မုသာဝါဒဿ အင်္ဂဘူတေဟိ တီဟိ ကာရဏေဟိ။ **ပုဗ္ဗေဝဿ ဟောတီ**တိ ပုဗ္ဗဘာဂေယေဝ အဿ ပုဂ္ဂလဿ ဧဝံ ဟောတိ “မုသာ ဘဏိဿ”န္တိ။ **ဘဏန္တဿ ဟောတီ**တိ ဘဏမာနဿ ဟောတိ။ **ဘဏိတဿ ဟောတီ**တိ ဘဏိတေ အဿ ဟောတိ၊ ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ, တသ္မိံ ဝုတ္တေ ဟောတီတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ **ဘဏိတဿာ**တိ ဝုတ္တဝတော နိဋ္ဌိတဝစနဿ ဟောတီတိ။ ယော ဧဝံ ပုဗ္ဗဘာဂေပိ ဇာနာတိ, ဘဏန္တောပိ ဇာနာတိ, ပစ္ဆာပိ ဇာနာတိ “မုသာ မယာ ဘဏိတ”န္တိ၊ သော “ပဌမံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ”န္တိ ဘဏန္တော ပါရာဇိကံ အာပဇ္ဇတီတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော ဒဿိတော။ ကိဉ္စာပိ ဒဿိတော၊ အထ ခေါ အယမေတ္ထ ဝိသေသော—ပုစ္ဆာ တာဝ ဟောတိ “မုသာ ဘဏိဿ’န္တိ ပုဗ္ဗဘာဂေါ အတ္ထိ၊ ‘မုသာ မယာ ဘဏိတ’န္တိ ပစ္ဆာဘာဂေါ နတ္ထိ၊ ဝုတ္တမတ္တမေဝ ဟိ ကောစိ ပမုဿတိ။ ကိံ တဿ ပါရာဇိကံ ဟောတိ န ဟောတီ”တိ။ သာ ဧဝံ **အဋ္ဌကထာသု** ဝိဿဇ္ဇိတာ—ပုဗ္ဗဘာဂေ “မုသာ ဘဏိဿ”န္တိ စ,

ဘဏန္တဿ "မုသာ ဘဏာမီ"တိ စ ဇာနတော ပစ္ဆာဘာဂေ "မုသာ မယာ ဘဏိတ"န္တိ န သက္ကာ န ဘဝိတုံ။ သစေပိ န ဟောတိ, ပါရာဇိကမေဝ၊ ပုရိမမေဝ ဟိ အင်္ဂဒွယံ ပမာဏံ။ ယဿာပိ ပုဗ္ဗဘာဂေ "မုသာ ဘဏိဿ"န္တိ အာဘောဂေါ နတ္ထိ၊ ဘဏန္တော ပန "မုသာ ဘဏာမီ"တိ ဇာနာတိ၊ ဘဏိတေပိ "မုသာ မယာ ဘဏိတ"န္တိ ဇာနာတိ၊ သော အာပတ္တိယာ န ကာရေတဗ္ဗော၊ ပုဗ္ဗဘာဂေါ ဟိ ပမာဏတရော။ တသ္မိံ အသတိ ဒဝါ ဘဏိတံ ဝါ, ရဝါ ဘဏိတံ ဝါ ဟောတီတိ။

ဧတ္ထ စ တံဉာဏတာ စ ဉာဏသမောဓာနဉ္စ ပရိစ္ဆိန္ဒိတဗ္ဗံ။ **တံဉာဏတာ ပရိစ္ဆိန္ဒိတဗ္ဗာ**တိ ယေန စိတ္တေန "မုသာ ဘဏိဿ"န္တိ ဇာနာတိ၊ တေနေဝ "မုသာ ဘဏာမီ"တိ စ "မုသာ မယာ ဘဏိတ"န္တိ စ ဇာနာတီတိ ဧဝံ ဧကစိတ္တေနေဝ တီသု ခဏေသု ဇာနာတီတိ အယံ တံဉာဏတာ ပရိစ္ဆိန္ဒိတဗ္ဗာ၊ န ဟိ သက္ကာ တေနေဝ စိတ္တေန တံ စိတ္တံ ဇာနိတုံ၊ ယထာ န သက္ကာ တေနေဝ အသိနာ သော အသိ ဆိန္ဒိတုန္တိ။ ပုရိမံ ပုရိမံ ပန စိတ္တံ ပစ္ဆိမဿ ပစ္ဆိမဿ စိတ္တဿ တထာ ဥပ္ပတ္တိယာ ပစ္စယော ဟုတွာ နိရုဇ္ဈတိ။ တေနေတံ ဝုစ္စတိ—

"ပမာဏံ ပုဗ္ဗဘာဂေါဝ၊ တသ္မိံ သတိ န ဟေဿတိ။
သေသဒွယန္တိ နတ္ထေတ,မိတိ ဝါစာ တိဝင်္ဂိကာ"တိ။

ဉာဏသမောဓာနံ ပရိစ္ဆိန္ဒိတဗ္ဗန္တိ ဧတာနိ တီဏိ စိတ္တာနိ ဧကက္ခဏေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တီတိ န ဂဟေတဗ္ဗာနိ၊ ဣဒဉ္စ စိတ္တံ နာမ—

အနိရုဒ္ဓမှိ ပဌမေ၊ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပစ္ဆိမံ။
နိရန္တရုပ္ပဇ္ဇနတော၊ ဧကံ ဝိယ ပကာသတိ။

ဣတော ပရံ ပန ယွာယံ "ပဌမံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ"န္တိ သမ္ပဇာနမုသာ ဘဏတိ၊ ယသ္မာ သော "နတ္ထိ မေ ပဌမံ ဈာန"န္တိ ဧဝံဒိဋ္ဌိကော ဟောတိ၊ တဿ ဟိ အတ္ထေဝါယံ လဒ္ဓိ။ တထာ "နတ္ထိ မေ ပဌမံ ဈာန"န္တိ ခမတိ စေဝ ရုစ္စတိ စ။ ဧဝံသဘာဝမေဝ စဿ စိတ္တံ "နတ္ထိ မေ ပဌမံ ဈာန"န္တိ။ ယဒါ ပန မုသာ ဝတ္တုကာမော ဟောတိ၊ တဒါ တံ ဒိဋ္ဌိံ ဝါ ဒိဋ္ဌိယာ သဟ ခန္တိံ ဝါ ဒိဋ္ဌိခန္တီဟိ သဒ္ဓိံ ရုစိံ ဝါ ဒိဋ္ဌိခန္တိရုစီဟိ သဒ္ဓိံ ဘာဝံ ဝါ ဝိနိဓာယ နိက္ခိပိတွာ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ အဘူတံ ကတွာ ဘဏတိ။ တသ္မာ တေသမ္ပိ ဝသေန အင်္ဂဘေဒံ ဒဿေတုံ **စတူဟာကာရေဟီ**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ပရိဝါရေ** စ

“အင်္ဂီကော မုသာဝါဒေါ”တိ[၁] ဝုတ္တတ္တာ တတ္ထ အဓိပ္ပေတာယ သညာယ သဒ္ဓိံ အညောပိ ဣဓ အင်္ဂဟာကာရေဟိတိ ဧကော နယော ယောဇေတဗ္ဗော။

ဧတ္ထ စ **ဝိနိဓာယ ဒိဋ္ဌိန္တိ** ဗလဝဓမ္မဝိနိဓာနဝသေနေတံ ဝုတ္တံ။ **ဝိနိဓာယ ခန္တိန္တိ**အာဒီနိ တတော ဒုဗ္ဗလဒုဗ္ဗလာနံ ဝိနိဓာနဝသေန။ **ဝိနိဓာယ သညန္တိ** ဣဒံ ပနေတ္ထ သဗ္ဗဒုဗ္ဗလဓမ္မဝိနိဓာနံ။ သညာမတ္တမ္ပိ နာမ အဝိနိဓာယ သမ္ပဇာနမုသာ ဘာသိဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ယသ္မာ ပန သမာပဇ္ဇိဿာမီတိအာဒိနာ အနာဂတဝစနေန ပါရာဇိကံ န ဟောတိ၊ တသ္မာ သမာပဇ္ဇိန္တိအာဒီနိ အတီတဝတ္တမာနပဒါနေဝ ပါဠေ ဝုတ္တာနီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

၂၀၇။ ဣတော ပရံ သဗ္ဗမ္ပိ ဣမသ္မိံ သုဒ္ဓိကမဟာဝါရေ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ န ဟေတ္ထ တံ အတ္ထိ၊ ယံ ဣမိနာ ဝိနိစ္ဆယေန န သက္ကာ ဘဝေယျ ဝိညာတုံ ဌပေတွာ ကိလေသပ္ပဟာနပဒဿ ပဒဘာဇနေ ရာဂေါ မေ စတ္တော ဝန္တောတိ-အာဒီနံ ပဒါနံ အတ္ထံ။ တြာယံ ဝဏ္ဏနာ—ဧတ္ထ ဟိ **စတ္တော**တိ ဣဒံ သကဘာဝ-ပရိစ္စဇနဝသေန ဝုတ္တံ။ **ဝန္တော**တိ ဣဒံ ပုန အနာဒိယနဘာဝဒဿနဝသေန။ **မုတ္တော**တိ ဣဒံ သန္တတိတော ဝိမောစနဝသေန။ **ပဟီနော**တိ ဣဒံ မုတ္တဿာပိ ကွစိ အနဝဋ္ဌာနဒဿနဝသေန။ **ပဋိနိဿဋ္ဌော**တိ ဣဒံ ပုဗ္ဗေ အာဒိန္နပုဗ္ဗဿ ပဋိနိဿဂ္ဂဒဿနဝသေန။ **ဥက္ခေဋိတော**တိ ဣဒံ အရိယမဂ္ဂေန ဥတ္တာသိတတ္တာ ပုန အနလ္လီယနဘာဝဒဿနဝသေန။ တြာယမတ္ထော သဒ္ဒသတ္ထတော ပရိ-ယေသိတဗ္ဗော။ **သမုက္ခေဋိတော**တိ ဣဒံ သုဋ္ဌု ဥတ္တာသေတွာ အဏုသဟ-ဂတဿာပိ ပုန အနလ္လီယနဘာဝဒဿနဝသေန ဝုတ္တန္တိ။

သုဒ္ဓိကဝါရကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဝတ္ထုကာမဝါရကထာ

၂၁၅။ ဝတ္ထုကာမဝါရေပိ တီဟာကာရေဟိတိအာဒီနံ အတ္ထော ဝါရ-ပေယျာလပ္ပဘေဒေါ စ သဗ္ဗော ဣဓ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကေဝလဉှိယံ “မယာ ဝိရဇ္ဈိတွာ အညံ ဝတ္ထုကာမေန အညံ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ နတ္ထိ မယှံ အာပတ္တီ”တိ ဧဝံ ဩကာသဂဝေသကာနံ ပါပပုဂ္ဂလာနံ ဩကာသနိသေဓနတ္ထံ ဝုတ္တော။ ယထေဝ ဟိ “ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမီ”တိ ဝတ္ထုကာမော “ဓမ္မံ ပစ္စက္ခာမီ”တိ-အာဒီသု သိက္ခာပစ္စက္ခာနပဒေသု ယံ ဝါ တံ ဝါ ဝဒန္တောပိ ခေတ္တေ ဩတိဏ္ဏတ္တာ

၁-ဝိ ၅-၂၄၄-ပိဋ္ဌေ။

သိက္ခာပစ္စက္ခာတကောဝ ဟောတိ၊ ဧဝံ ပဌမဗျဉ္ဇနာဒီသု ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မပဒေသု ယံကိဉ္စိ ဧကံ ဝတ္တုကာမော တတော အညံ ယံ ဝါ တံ ဝါ ဝဒန္တောပိ ခေတ္တေ ဩတိဏ္ဏတ္တာ ပါရာဇိကောဝ ဟောတိ၊ သစေ ယဿ ဝဒတိ၊ သော တမတ္ထံ တင်္ခဏညေဝ ဇာနာတိ။ ဇာနနလက္ခဏဉ္စေတ္ထ သိက္ခာပစ္စက္ခာနေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အယံ ပန ဝိသေသော—သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ သီသံ န ဩတရတိ။ ဣဒံ အဘူတာရောစနံ ဟတ္ထမုဒ္ဒါယပိ ဩတရတိ။ ယော ဟိ ဟတ္ထဝိကာရာဒီဟိပိ အင်္ဂပစ္စင်္ဂစောပနေဟိ အဘူတံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ ဝိညတ္တိပထေ ဌိတဿ ပုဂ္ဂလဿ အာရောစေတိ၊ သော စ တမတ္ထံ ဇာနာတိ၊ ပါရာဇိကောဝ ဟောတိ။ အထ ပန ယဿ အာရောစေတိ၊ သော န ဇာနာတိ၊ “ကိံ အယံ ဘဏတီ”တိ သံသယံ ဝါ အာပဇ္ဇတိ၊ စိရံ ဝီမံသိတွာ ဝါ ပစ္ဆာ ဇာနာတိ၊ အပ္ပဋိဝိဇာနန္တော ဣစ္စေဝ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝံ အပ္ပဋိဝိဇာနန္တဿ ဝုတ္တေ ထုလ္လစ္စယံ ဟောတိ။ ယော ပန ဈာနာဒီနိ အတ္တနော အဓိဂမဝသေန ဝါ ဥဂ္ဂဟပရိပုစ္ဆာဒိဝသေန ဝါ န ဇာနာတိ၊ ကေဝလံ ဈာနန္တိ ဝါ ဝိမောက္ခောတိ ဝါ ဝစနမတ္တမေဝ သုတံ ဟောတိ၊ သောပိ တေန ဝုတ္တေ ဈာနံ ကိရ သမာပဇ္ဇိန္တိ ဧသ ဝဒတီတိ ယဒိ ဧတ္တကမတ္တမ္ပိ ဇာနာတိ၊ ဇာနာတိစ္စေဝ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိ။ တဿ ဝုတ္တေ ပါရာဇိကမေဝ။ သေသော ဧကဿ ဝါ ဒွိန္နံ ဝါ ဗဟူနံ ဝါ နိယမိတာနိယမိတဝသေန ဝိသေသော သဗ္ဗော သိက္ခာပစ္စက္ခာနကထာယံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ။

ဝတ္တုကာမဝါရကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ပစ္စယပဋိသံယုတ္တဝါရကထာ

၂၂၀။ ပစ္စယပဋိသံယုတ္တဝါရေပိ သဗ္ဗံ ဝါရပေယျာလဘေဒံ ပုဗ္ဗေ အာဂတပဒါနဉ္စ အတ္ထံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဉတွာ ပါဠိက္ကမော တာဝ ဧဝံ ဇာနိတဗ္ဗော—ဧတ္ထ ဟိ “ယော တေ ဝိဟာရေ ဝသိ၊ ယော တေ စီဝရံ ပရိဘုဉ္ဇိ၊ ယော တေ ပိဏ္ဍပါတံ ပရိဘုဉ္ဇိ၊ ယော တေ သေနာသနံ ပရိဘုဉ္ဇိ၊ ယော တေ ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ ပရိဘုဉ္ဇီ”တိ ဣမေ ပဉ္စ ပစ္စတ္တဝစနဝါရာ, “ယေန တေ ဝိဟာရော ပရိဘုတ္တော”တိအာဒယော ပဉ္စ ကရဏဝစနဝါရာ, “ယံ တွံ အာဂမ္မ ဝိဟာရံ အဒါသီ”တိအာဒယော ပဉ္စ ဥပယောဂဝစနဝါရာ ဝုတ္တာ၊ တေသံ ဝသေန ဣမ ဝုတ္တေန သုညာဂါရပဒေန သဒ္ဓိံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တေသု ပဌမဗျဉ္ဇနာဒီသု

သဗ္ဗပဒေသု ဝါရပေယျာလဘေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယော တေ ဝိဟာရေ, ယေန တေ ဝိဟာရော, ယံ တွံ အာဂမ္မ ဝိဟာရသိ ဧဝံ ပရိယာယေန ဝုတ္တတ္တာ ပန အဟန္တိ စ အဝုတ္တတ္တာ ပဋိဝိဇာနန္တဿ ဝုတ္တေပိ ဉာဓ ထုလ္လစ္စယံ၊ အပ္ပဋိ-ဝိဇာနန္တဿ ဒုက္ကဋန္တိ အယမေတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော။

အနာပတ္တိဘေဒကထာ

ဧဝံ ဝိတ္ထာရဝသေန အာပတ္တိဘေဒံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ အနာပတ္တိံ ဒဿေန္တော **အနာပတ္တိ အဓိမာနေနာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အဓိမာနေနာ**တိ အဓိဂတမာနေန သမုဒါစရန္တဿ အနာပတ္တိ။ **အနုလ္လပနာဓိပ္ပါယဿာ**တိ ကောဟညေ ဌတွာ စရေ အဌတွာ အနုလ္လပနာဓိပ္ပါယဿ သဗြဟ္မစာရီနံ သန္တိကေ အညံ ဗျာကရောန္တဿ အနာပတ္တိ။ ဥမ္မတ္တကာဒယော ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယာဧဝ။ ဣဓ ပန အာဒိကမ္မိကာ ဝဂ္ဂုမုဒါတီရိယာ ဘိက္ခူ၊ တေသံ အနာပတ္တီတိ။

ပဒဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သမုဋ္ဌာနာဒီသု ဣဒံ သိက္ခာပဒံ တိသမုဋ္ဌာနံ၊ ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ အာရောစေန္တဿ ကာယစိတ္တတော, ဝစီဘေဒေန အာရောစေန္တဿ ဝါစာစိတ္တတော, ဥဘယံ ကရောန္တဿ ကာယဝါစာစိတ္တတော သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ တိဝေဒနံ၊ ဟသန္တောပိ ဟိ သောမနဿိကော ဥလ္လပတိ ဘာယန္တောပိ မဇ္ဈတ္တောပီတိ။

ဝိနီတဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ

၂၂၃။ ဝိနီတဝတ္ထူသု အဓိမာနဝတ္ထု အနုပညတ္တိယံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဒုတိယဝတ္ထုသ္မိံ **ပဏိဓာယာ**တိ ပတ္ထနံ ကတွာ။ **ဧဝံ မံ ဇနော သမ္ဘာဝေဿတီ**တိ ဧဝံ အရညေ ဝသန္တံ မံ ဇနော အရဟတ္တေ ဝါ သေက္ခဘူမိယံ ဝါ သမ္ဘာဝေဿတိ၊ တတော လောကဿ သက္ကတော ဘဝိဿာမိ ဂရုကတော မာနိတော ပူဇိတောတိ။ **အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ**တိ ဧဝံ ပဏိဓာယ အရညေ ဝသိဿာမီတိ ဂစ္ဆန္တဿ ပဒဝါရေ ပဒဝါရေ ဒုက္ကဋံ။ တထာ အရညေ ကုဋိကရဏစင်္ကမနနိသီဒနနိဝါသနပါရုပနာဒီသု သဗ္ဗကိစ္စေသု ပယောဂေ ပယောဂေ ဒုက္ကဋံ။ တသ္မာ ဧဝံ အရညေ န ဝသိတဗ္ဗံ။ ဧဝံ ဝသန္တော ဟိ သမ္ဘာဝနံ လဘတု ဝါ မာ ဝါ၊ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ။ ယော ပန

သမာဒိန္နဓုတင်္ဂေါ "ဓုတင်္ဂံ ရက္ခိဿာမီ"တိ ဝါ "ဂါမန္တေ မေ ဝသတော စိတ္တံ ဝိက္ခိပတိ၊ အရညံ သပ္ပါယ"န္တိ စိန္တေတွာ ဝါ "အဒ္ဓါ အရညေ တိဏ္ဏံ ဝိဝေကာနံ အညတရံ ပါပုဏိဿာမီ"တိ ဝါ "အရညံ ပဝိသိတွာ အရဟတ္တံ အပါပုဏိတွာ န နိက္ခမိဿာမီ"တိ ဝါ "အရညဝါသော နာမ ဘဂဝတာ ပသတ္ထော၊ မယိ စ အရညေ ဝသန္တေ ဗဟူ သဗြဟ္မစာရိနော ဂါမန္တံ ဟိတွာ အာရညကာ ဘဝိဿန္တီ"တိ ဝါ ဧဝံ အနဝဇ္ဇဝါသံ ဝသိတုကာမော ဟောတိ၊ တေန ဝသိတဗ္ဗံ။

တတိယဝတ္ထုသ္မိံ အဘိက္ကန္တာဒီနိ သဏ္ဌပေတွာ ပိဏ္ဍာယ စရိဿာမီတိ နိဝါသနပါရုပနကိစ္စတော ပဘုတိ ယာဝ ဘောဇနပရိယောသာနံ၊ တာဝ ပယောဂေ ပယောဂေ ဒုက္ကဋံ။ သမ္ဘာဝနံ လဘတု ဝါ မာ ဝါ၊ ဒုက္ကဋမေဝ။ ခန္ဓကဝတ္တသေခိယဝတ္တပရိပူရဏတ္ထံ ပန သဗြဟ္မစာရီနံ ဒိဋ္ဌာနုဂတိအာပဇ္ဇနတ္ထံ ဝါ ပါသာဒိကေဟိ အဘိက္ကမပဋိက္ကမာဒီဟိ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသန္တော အနုပဝဇ္ဇော ဝိညူနန္တိ။

စတုတ္ထပဉ္စမဝတ္ထူသု "ယော တေ ဝိဟာရေ ဝသီ"တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တနယေနေဝ အဟန္တိ အဝုတ္တတ္တာ ပါရာဇိကံ နတ္ထိ။ အတ္တုပနာယိကမေဝ ဟိ သမုဒါစရန္တဿ ပါရာဇိကံ ဝုတ္တံ။

ပဏိဓာယ စင်္ကမီတိအာဒီနိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယာနေဝ။

သံယောဇနဝတ္ထုသ္မိံ **သံယောဇနာ ပဟီနာ**တိပိ ဒသ သံယောဇနာ ပဟီနာတိပိ ဧကံ သံယောဇနံ ပဟီနန္တိပိ ဝဒတော ကိလေသပ္ပဟာနမေဝ အာရောစိတံ ဟောတိ။ တသ္မာ ပါရာဇိကံ။

၂၂၄။ ရဟောဝတ္ထူသု **ရဟော ဥလ္လပတီ**တိ[1] "ရဟောဂတော အရဟာ အဟ"န္တိ ဝဒတိ၊ န မနသာ စိန္တိတမေဝ ကရောတိ။ တေနေတ္ထ ဒုက္ကဋံ ဝုတ္တံ။

ဝိဟာရဝတ္ထု ဥပဋ္ဌာနဝတ္ထု စ ဝုတ္တနယမေဝ။

၂၂၅။ န ဒုက္ကရဝတ္ထုသ္မိံ တဿ ဘိက္ခုနော အယံ လဒ္ဓိ "အရိယပုဂ္ဂလာဝ ဘဂဝတော သာဝကာ"တိ။ တေနာဟ "ယေ ခေါ တေ ဘဂဝတော သာဝကာ၊ တေ ဧဝံ ဝဒေယျု"န္တိ။ ယသ္မာ စဿ အယမဓိပ္ပါယော—

၁-ရဟောဂတော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ ဥလ္လပတိ (ပါဠိယံ)

“သီလဝတာ အာရဒ္ဓဝိပဿကေန န ဒုက္ကရံ အညံ ဗျာကာတုံ၊ ပဋိဗလော သော အရဟတ္တံ ပါပုဏိတု”န္တိ။ တသ္မာ “အနုလ္လပနာဓိပ္ပါယော အဟ”န္တိ အာဟ။

ဝိရိယဝတ္ထုသ္မိံ **အာရာဓနီယော**တိ သက္ကာ အာရာဓေတုံ သမ္ပာဒေတုံ၊ နိပ္ဖာဒေတုန္တိ အတ္ထော။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

မစ္စုဝတ္ထုသ္မိံ သော ဘိက္ခု “ယဿ ဝိပ္ပဋိသာရော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သော ဘာယေယျ၊ မယှံ ပန အဝိပ္ပဋိသာရဝတ္ထုကာနိ ပရိသုဒ္ဓါနိ သီလာနိ၊ သွာဟံ ကိံ မရဏဿ ဘာယိဿာမီ”တိ ဧတမတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ “နာဟံ အာဝုသော မစ္စုနော ဘာယာမီ”တိ အာဟ။ တေနဿ အနာပတ္တိ။

ဝိပ္ပဋိသာရဝတ္ထုသ္မိမ္ပိ ဧသေဝ နယော။ တတော ပရာနိ တီဏိ ဝတ္ထူနိ ဝိရိယဝတ္ထုသဒိသာနေဝ။

ဝေဒနာဝတ္ထူသု ပဌမသ္မိံ တာဝ သော ဘိက္ခု ပဋိသင်္ခါနဗလေန အဓိဝါသနခန္တိယံ ဌတွာ “နာဝုသော သက္ကာ ယေန ဝါ တေန ဝါ အဓိဝါသေ-တု”န္တိ အာဟ။ တေနဿ အနာပတ္တိ။

ဒုတိယေ ပန အတ္တုပနာယိကံ အကတွာ “နာဝုသော သက္ကာ ပုထုဇ္ဇနေနာ”တိ ပရိယာယေန ဝုတ္တတ္တာ ထုလ္လစ္စယံ။

၂၂၆။ **ဗြာဟ္မဏဝတ္ထူသု** သော ကိရ ဗြာဟ္မဏော န ကေဝလံ “အာယန္တု ဘောန္တော အရဟန္တော”တိ အာဟ၊ ယံ ယံ ပနဿ ဝစနံ မုခတော နိဂ္ဂစ္ဆတိ၊ သဗ္ဗံ “အရဟန္တာနံ အာသနာနိ ပညပေထ, ပါဒေါဒကံ ဒေထ, အရဟန္တော ပါဒေ ဓောဝန္တူ”တိ အရဟန္တဝါဒပဋိသံယုတ္တံယေဝ။ တံ ပနဿ ပသာဒဘညံ သဒ္ဓါစရိတတ္တာ အတ္တနော သဒ္ဓါဗလေန သမုဿာဟိတဿ ဝစနံ။ တသ္မာ ဘဂဝါ **အနာပတ္တိ ဘိက္ခဝေ ပသာဒဘညေ**တိ အာဟ။ ဧဝံ ဝုစ္စမာနေန ပန ဘိက္ခုနာ န ဟဋ္ဌတုဋ္ဌေန ပစ္စယာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာ၊ “အရဟတ္တသမ္ပာပိကံ ပဋိပဒံ ပရိပူရေဿာမီ”တိ ဧဝံ ယောဂေါ ကရဏီယောတိ။

အညဗျာကရဏဝတ္ထူနိ သံယောဇနဝတ္ထုသဒိသာနေဝ။ **အဂါရဝတ္ထုသ္မိံ** သော ဘိက္ခု ဂိဟိဘာဝေ အနတ္ထိကတာယ အနပေက္ခတာယ “အဘဗ္ဗော ခေါ အာဝုသော မာဒိသော”တိ အာဟ၊ န ဥလ္လပနာဓိပ္ပါယေန။ တေနဿ အနာပတ္တိ။

၂၂၇။ **အာဝဋ္ဋကာမဝတ္ထုသ္မိံ** သော ဘိက္ခု ဝတ္ထုကာမေသု စ ကိလေသကာမေသု စ လောကိယေနေဝ အာဒီနဝဒဿနေန နိရပေက္ခော၊ တသ္မာ **အာဝဋ္ဋာ မေ အာဝုသော ကာမာ**တိ အာဟ။ တေနဿ အနာပတ္တိ။ ဧတ္ထ စ **အာဝဋ္ဋာ**တိ အာဝါရိတာ နိဝါရိတာ၊ ပဋိက္ခိတ္တာတိ အတ္ထော။

အဘိရတိဝတ္ထုသ္မိံ သော ဘိက္ခု သာသနေ အနုက္ကဏ္ဌိတဘာဝေန ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာဒီသု စ အဘိရတဘာဝေန ''အဘိရတော အဟံ အာဝုသော ပရမာယ အဘိရတိယာ''တိ အာဟ၊ န ဥလ္လပနာဓိပ္ပါယေန။ တေနဿ အနာပတ္တိ။

ပက္ကမနဝတ္ထုသ္မိံ **ယော ဣမမှာ အာဝါသာ ပဌမံ ပက္ကမိဿတီ**တိ ဧဝံ အာဝါသံ ဝါ မဏ္ဍပံ ဝါ သီမံ ဝါ ယံကိဉ္စိ ဌာနံ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ ကတာယ ကတိကာယ ယော "မံ အရဟာတိ ဇာနန္တူ"တိ တမှာ ဌာနာ ပဌမံ ပက္ကမတိ၊ ပါရာဇိကော ဟောတိ။ ယော ပန အာစရိယုပဇ္ဈာယာနံ ဝါ ကိစ္စေန မာတာပိတူနံ ဝါ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန ဘိက္ခာစာရတ္ထံ ဝါ ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာနံ ဝါ အတ္ထာယ အညေန ဝါ တာဒိသေန ကရဏီယေန တံ ဌာနံ အတိက္ကမိတွာ ဂစ္ဆတိ၊ အနာပတ္တိ။ သစေ ပိဿ ဧဝံ ဂတဿ ပစ္ဆာ ဣစ္ဆာစာရော ဥပ္ပဇ္ဇတိ "န ဒါနာဟံ တတ္ထ ဂမိဿာမိ၊ ဧဝံ မံ အရဟာတိ သမ္ဘာဝေဿန္တီ"တိ၊ အနာပတ္တိယေဝ။

ယောပိ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန တံ ဌာနံ ပတွာ သဇ္ဈာယမနသိကာရာဒိဝသေန အညဝိဟိတော ဝါ ဟုတွာ စောရာဒီဟိ ဝါ အနုဗဒ္ဓေါ မေဃံ ဝါ ဥဋ္ဌိတံ ဒိသွာ အနောဝဿကံ ပဝိသိတုကာမော တံ ဌာနံ အတိက္ကမတိ၊ အနာပတ္တိ။ ယာနေန ဝါ ဣဒ္ဓိယာ ဝါ ဂစ္ဆန္တောပိ ပါရာဇိကံ နာပဇ္ဇတိ၊ ပဒဂမနေနေဝ အာပဇ္ဇတိ။ တမ္ပိ ယေဟိ သဟ ကတိကာ ကတာ၊ တေဟိ သဒ္ဓိံ အပုဗ္ဗံ အစရိမံ ဂစ္ဆန္တော နာပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ဂစ္ဆန္တာ ဟိ သဗ္ဗေပိ အညမညံ ရက္ခန္တိ။ သစေပိ မဏ္ဍပရုက္ခမူလာဒီသု ကိဉ္စိ ဌာနံ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ "ယော ဧတ္ထ နိသီဒတိ ဝါ, စင်္ကမတိ ဝါ တံ အရဟာတိ ဇာနိဿာမ"၊ ပုပ္ဖါနိ ဝါ ဌပေတွာ "ယော ဣမာနိ ဂဟေတွာ ပူဇံ ကရိဿတိ တံ အရဟာတိ ဇာနိဿာမာ"တိ-အာဒိနာ နယေန ကတိကာ ကတာ ဟောတိ၊ တတြာပိ ဣစ္ဆာစာရဝသေန တထာ ကရောန္တဿ ပါရာဇိကမေဝ။ သစေပိ ဥပါသကေန အန္တရာမဂ္ဂေ ဝိဟာရော ဝါ ကတော ဟောတိ၊ စီဝရာဒီနိ ဝါ ဌပိတာနိ ဟောန္တိ "ယေ အရဟန္တော၊ တေ ဣမသ္မိံ ဝိဟာရေ ဝသန္တု၊ စီဝရာဒီနိ စ ဂဏှန္တူ"တိ။ တတြာပိ ဣစ္ဆာစာရဝသေန ဝသန္တဿ ဝါ, စီဝရာဒီနိ ဝါ ဂဏှန္တဿ ပါရာဇိကမေဝ။ ဧတံ ပန အဓမ္မိကကတိကဝတ္တံ၊ တသ္မာ န ကာတဗ္ဗံ, အညံ ဝါ ဧဝရူပံ "ဣမသ္မိံ

တေမာသဗ္ဘန္တရေ သဗ္ဗေဝ အာရညကာ ဟောန္တု၊ ပိဏ္ဍပါတိကင်္ဂါဒိအဝသေသဓုတင်္ဂဓရာ ဝါ၊ အထ ဝါ သဗ္ဗေဝ ခီဏာသဝါ ဟောန္တူ”တိ ဧဝမာဒိ။ နာနာဝေရဇ္ဇကာ ဟိ ဘိက္ခူ သန္နိပတန္တိ၊ တတ္ထ ကေစိ ဒုဗ္ဗလာ အပ္ပထာမာ ဧဝရူပံ ဝတ္တံ အနုပါလေတုံ န သက္ကောန္တိ။ တသ္မာ ဧဝရူပမ္ပိ ဝတ္တံ န ကာတဗ္ဗံ။ “ဣမံ တေမာသံ သဗ္ဗေဟေဝ န ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ၊ န ပရိပုစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗံ၊ မူဂဗ္ဗတံ ဂဏှိတဗ္ဗံ၊ ဗဟိ သီမဋ္ဌဿာပိ သံဃလာဘော ဒါတဗ္ဗော”တိ ဧဝမာဒိကံ ပန န ကာတဗ္ဗမေဝ။

၂၂၈။ **လက္ခဏသံယုတ္တေ** ယွာယံ **အာယသ္မာ စ လက္ခဏော**တိ လက္ခဏတ္ထေရော ဝုတ္တော၊ သော ဇဋိလသဟဿဿ အဗ္ဘန္တရေ ဧဟိဘိက္ခုပသမ္ပဒါယ ဥပသမ္ပန္နော အာဒိတ္တပရိယာယာဝသာနေ အရဟတ္တပ္ပတ္တော ဧကော မဟာသာဝကောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယသ္မာ ပနေသ လက္ခဏသမ္ပန္နေန သဗ္ဗာကာရပရိပူရေန ဗြဟ္မသမေန အတ္တဘာဝေန သမန္နာဂတော၊ တသ္မာ လက္ခဏောတိ သင်္ခံ ဂတော။ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော ပန ပဗ္ဗဇိတဒိဝသတော သတ္တမေ ဒိဝသေ အရဟတ္တပ္ပတ္တော ဒုတိယော အဂ္ဂသာဝကော။

သိတံ ပါတွာကာသီတိ မန္ဒဟသိတံ ပါတုအကာသိ၊ ပကာသယိ ဒဿေသီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ကိံ ပန ဒိသွာ ထေရော သိတံ ပါတွာကာသီတိ။ ဥပရိ ပါဠိယံ အာဂတံ အဋ္ဌိကသင်္ခလိကံ ဧကံ ပေတလောကေ နိဗ္ဗတ္တံ သတ္တံ ဒိသွာ၊ တဉ္စ ခေါ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ၊ န ပသာဒစက္ခုနာ။ ပသာဒစက္ခုဿ ဟိ ဧတေ အတ္တဘာဝါ န အာပါထံ အာဂစ္ဆန္တိ။ ဧဝရူပံ ပန အတ္တဘာဝံ ဒိသွာ ကာရုညေ ကာတဗ္ဗေ ကသ္မာ သိတံ ပါတွာကာသီတိ။ အတ္တနော စ ဗုဒ္ဓဉာဏဿ စ သမ္ပတ္တိသမနုဿရဏတော။ တဉှိ ဒိသွာ ထေရော “အဒိဋ္ဌသစ္စေန နာမ ပုဂ္ဂလေန ပဋိလဘိတဗ္ဗာ ဧဝရူပါ အတ္တဘာဝါ မုတ္တော အဟံ၊ လာဘာ ဝတ မေ၊ သုလဒ္ဓံ ဝတ မေ”တိ အတ္တနော စ သမ္ပတ္တိံ အနုဿရိတွာ “အဟော ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ဉာဏသမ္ပတ္တိ၊ ယော ‘ကမ္မဝိပါကော ဘိက္ခဝေ အစိန္တေယျော န စိန္တေတဗ္ဗော’တိ ဒေသေသိ၊ ပစ္စက္ခံ ဝတ ကတွာ ဗုဒ္ဓါ ဒေသေန္တိ၊ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ ဗုဒ္ဓါနံ ဓမ္မဓာတူ”တိ ဧဝံ ဗုဒ္ဓဉာဏသမ္ပတ္တိဉ္စ သရိတွာ သိတံ ပါတွာကာသီတိ။ ယသ္မာ ပန ခီဏာသဝါ နာမ န အကာရဏာ သိတံ ပါတုကရောန္တိ၊ တသ္မာ နံ လက္ခဏတ္ထေရော ပုစ္ဆိ။ “**ကော နု ခေါ အာဝုသော မောဂ္ဂလ္လာန ဟေတု, ကော ပစ္စယော သိတဿ ပါတုကမ္မာယာ**”တိ။ ထေရော ပန ယသ္မာ ယေဟိ အယံ ဥပပတ္တိ သာမံ အဒိဋ္ဌာ၊ တေ ဒုဿဒ္ဓါပယာ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ ဘဂဝန္တံ သက္ခိံ ကတွာ ဗျာကာတုကာမတာယ **အကာလော ခေါ**

အာဝုသောတိအာဒိမာဟ။ တတော ဘဂဝတော သန္တိကေ ပုဋ္ဌော **ဇာနတံ အာဝုသော**တိအာဒိနာ နယေန ဗျာကာသိ။

တတ္ထ **အဋ္ဌိကသင်္ခလိက**န္တိ သေတံ နိမ္မံသလောဟိတံ အဋ္ဌိသင်္ခါတံ။ **ဂိဇ္ဈာပိ ကာကာပိ ကုလလာပီ**တိ ဧတေပိ ယက္ခဂိဇ္ဈာ စေဝ ယက္ခကာကာ စ ယက္ခကုလလာ စ ပစ္စေတဗ္ဗာ။ ပါကတိကာနံ ပန ဂိဇ္ဈာဒီနံ အာပါထမ္ပိ ဧတံ ရူပံ နာဂစ္ဆတိ။ **အနုပတိတွာ အနုပတိတွာ**တိ အနုဗန္ဓိတွာ အနုဗန္ဓိတွာ။ **ဝိတုဍေန္တီ**တိ[၁] ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ ဂစ္ဆန္တိ။ ဝိတုဒေန္တိ ဝါ ပါဌော၊ အသိဓာရူပမေဟိ တိခိဏေဟိ လောဟတုဏ္ဍေဟိ ဝိဇ္ဈန္တီတိ အတ္ထော။ **သာ သုဒံ အဋ္ဋဿရံ ကရောတီ**တိ ဧတ္ထ **သုဒ**န္တိ နိပါတော၊ သာ အဋ္ဌိကသင်္ခလိကာ အဋ္ဋဿရံ အာတုရဿရံ ကရောတီတိ အတ္ထော။ အကုသလဝိပါကာနုဘာဝနတ္ထံ ကိရ ယောဇနပ္ပမာဏာပိ တာဒိသာ အတ္တဘာဝါ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ပသာဒုဿဒါ စ ဟောန္တိ ပက္ကဂဏ္ဍသဒိသာ၊ တသ္မာ သာ အဋ္ဌိကသင်္ခလိကာ ဗလဝဝေဒနာတုရာ တာဒိသံ သရမကာသီတိ။ ဧဝံ ပန ဝတွာ ပုန အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော "ဝဋ္ဋဂါမိကသတ္တာ နာမ ဧဝရူပါ အတ္တဘာဝါ န မုစ္စန္တီ"တိ သတ္တေသု ကာရုညံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပန္နံ ဓမ္မသံဝေဂံ ဒဿေန္တော **တဿ မယှံ အာဝုသော ဧတဒဟောသိ အစ္ဆရိယံ ဝတ ဘော**တိအာဒိမာဟ။

ဘိက္ခူ ဥဇ္ဈာယန္တီတိ ယေသံ သာ ပေတူပပတ္တိ အပ္ပစ္စက္ခာ၊ တေ ဥဇ္ဈာယန္တိ။ ဘဂဝါ ပန ထေရဿာနုဘာဝံ ပကာသေန္တော **စက္ခုဘူတာ ဝတ ဘိက္ခဝေ သာဝကာ ဝိဟရန္တီ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ စက္ခုံ ဘူတံ ဇာတံ ဥပ္ပန္နံ ဧတေသန္တိ **စက္ခုဘူတာ**၊ ဘူတစက္ခုကာ ဥပ္ပန္နစက္ခုကာ စက္ခုံ ဥပ္ပါဒေတွာ ဝိဟရန္တီတိ အတ္ထော။ ဒုတိယပဒေပိ ဧသေဝ နယော။ **ယတြ ဟိ နာမာ**တိ ဧတ္ထ **ယတြာ**တိ ကာရဏဝစနံ။ တတြာယမတ္ထယောဇနာ—ယသ္မာ နာမ သာဝကောပိ ဧဝရူပံ ဉဿတိ ဝါ ဒက္ခတိ ဝါ သက္ခိံ ဝါ ကရိဿတိ၊ တသ္မာ အဝေါစုမှ "စက္ခုဘူတာ ဝတ ဘိက္ခဝေ သာဝကာ ဝိဟရန္တိ၊ ဉာဏဘူတာ ဝတ ဘိက္ခဝေ သာဝကာ ဝိဟရန္တီ"တိ။

ပုဗ္ဗေဝ မေ သော ဘိက္ခဝေ သတ္တော ဒိဋ္ဌောတိ ဗောဓိမဏ္ဍေ သဗ္ဗညုတညာဏပ္ပဋိဝေဓေန အပ္ပမာဏေသု စက္ကဝါဠေသု အပ္ပမာဏေ သတ္တနိကာယေ ဘဝ ဂတိ ယောနိ ဌိတိ နိဝါသေ[၂] စ ပစ္စက္ခံ ကရောန္တေန မယာ ပုဗ္ဗေဝ သော သတ္တော ဒိဋ္ဌောတိ ဝဒတိ။

၁-ဝိတုဓေန္တီတိ (သီ)၊ ဝိတုဒေန္တီတိ (သျာ)၊ ဝိတုဇ္ဇေန္တီတိ (က)

၂-ဘဝ ဂတိ ဌိတိ နိဝါသေ (သျာ)၊ ဘဝ ယောနိ ဂတိ ဌိတိ နိဝါသေ (?)

ဂေါဃာတကောတိ ဂါဝေါ ဝဓိတွာ ဝဓိတွာ အဋ္ဌိတော မံသံ မောစေတွာ ဝိက္ကိဏိတွာ ဇီဝိကကပ္ပနကသတ္တော။ **တဿေဝ ကမ္မဿ ဝိပါကာဝသေသေနာ**တိ တဿ နာနာစေတနာဟိ အာယူဟိတဿ အပရာပရိယကမ္မဿ။ တတြ ဟိ ယာယ စေတနာယ နရကေ ပဋိသန္ဓိ ဇနိတာ၊ တဿာ ဝိပါကေ ပရိက္ခီဏေ အဝသေသကမ္မံ ဝါ ကမ္မနိမိတ္တံ ဝါ အာရမ္မဏံ ကတွာ ပုန ပေတာဒီသု ပဋိသန္ဓိ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ တသ္မာ သာ ပဋိသန္ဓိ ကမ္မသဘာဂတာယ ဝါ အာရမ္မဏသဘာဂ-တာယ ဝါ တဿေဝ ကမ္မဿ ဝိပါကာဝသေသောတိ ဝုစ္စတိ၊ အယဉ္စ သတ္တော ဧဝံ ဥပပန္နော။ တေနာဟ "တဿေဝ ကမ္မဿ ဝိပါကာဝသေသေနာ"တိ။ တဿ ကိရ နရကာ စဝနကာလေ နိမ္မံသကတာနံ ဂုန္နံ အဋ္ဌိရာသိ ဧဝ နိမိတ္တံ အဟောသိ။ သော ပဋိစ္ဆန္နမ္ပိ တံ ကမ္မံ ဝိညူနံ ပါကဋံ ဝိယ ကရောန္တော အဋ္ဌိသင်္ခလိကပေတော ဇာတော။

၂၂၉။ မံသပေသိဝတ္ထုသ္မိံ **ဂေါဃာတကော**တိ ဂေါမံသပေသိယော[1] ကတွာ သုက္ခာပေတွာ ဝလ္လူရဝိက္ကယေန အနေကာနိ ဝဿာနိ ဇီဝိကံ ကပ္ပေသိ။ တေနဿ နရကာ စဝနကာလေ မံသပေသိယေဝ နိမိတ္တံ အဟောသိ။ သော မံသပေသိပေတော ဇာတော။

မံသပိဏ္ဍဝတ္ထုသ္မိံ သော သာကုဏိကော သကုဏေ ဂဟေတွာ ဝိက္ကိဏ-နကာလေ နိပ္ပက္ခစမ္မေ မံသပိဏ္ဍမတ္တေ ကတွာ ဝိက္ကိဏန္တော ဇီဝိကံ ကပ္ပေသိ။ တေနဿ နရကာ စဝနကာလေ မံသပိဏ္ဍောဝ နိမိတ္တံ အဟောသိ။ သော မံသပိဏ္ဍပေတော ဇာတော။

နိစ္ဆဝိဝတ္ထုသ္မိံ တဿ ဩရဗ္ဘိကဿ ဧဠကေ ဝဓိတွာ နိစ္ဆမ္မေ ကတွာ ကပ္ပိတဇီဝိကဿ ပုရိမနယေနေဝ နိစ္ဆမ္မံ ဧဠကသရီရံ နိမိတ္တမဟောသိ။ သော နိစ္ဆဝိပေတော ဇာတော။

အသိလောမဝတ္ထုသ္မိံ သော သူကရိကော ဒီဃရတ္တံ နိဝါပပုဋ္ဌေ သူကရေ အသိနာ ဝဓိတွာ ဝဓိတွာ ဒီဃရတ္တံ ဇီဝိကံ ကပ္ပေသိ။ တေနဿ ဥက္ခိတ္တာသိက-ဘာဝေါဝ နိမိတ္တံ အဟောသိ။ တသ္မာ အသိလောမပေတော ဇာတော။

သတ္တိလောမဝတ္ထုသ္မိံ သော မာဂဝိကော ဧကံ မိဂဉ္စ သတ္တိဉ္စ ဂဟေတွာ ဝနံ ဂန္တွာ တဿ မိဂဿ သမီပံ အာဂတာဂတေ မိဂေ သတ္တိယာ ဝိဇ္ဈိတွာ[2] မာရေသိ။ တဿ သတ္တိယာ ဝိဇ္ဈနကဘာဝေါယေဝ နိမိတ္တံ အဟောသိ။ တသ္မာ သတ္တိလောမပေတော ဇာတော။

၁-မံသပေသိယော (သီ၊ သျာ)　　၂-နိဗ္ဗိဇ္ဈိတွာ (သီ)

ဥသုလောမဝတ္ထုသ္မိံ **ကာရဏိကော**တိ ရာဇာပရာဓိကေ အနေကာဟိ ကာရဏာဟိ ပီဠေတွာ အဝသာနေ ကဏ္ဍေန ဝိဇ္ဈိတွာ မာရဏကပုရိသော။ သော ကိရ အသုကသ္မိံ ပဒေသေ ဝိဒ္ဓေါ မရတီတိ ဉတွာဝ ဝိဇ္ဈတိ။ တဿေဝံ ဇီဝိကံ ကပ္ပေတွာ နိရယေ ဥပ္ပန္နဿ တတော ပက္ကာဝသေသေန ဣဓူပပတ္တိ-ကာလေ ဥသုနာ ဝိဇ္ဈနဘာဝေါယေဝ နိမိတ္တံ အဟောသိ။ တသ္မာ ဥသုလောမ-ပေတော ဇာတော။

သူစိလောမဝတ္ထုသ္မိံ **သာရထီ**တိ အဿဒမကော။ ဂေါဒမကောတိပိ **ကုရုန္ဒဋ္ဌကထာယံ** ဝုတ္တံ။ တဿ ပတောဒသူစိယာ ဝိဇ္ဈနဘာဝေါယေဝ နိမိတ္တံ အဟောသိ။ တသ္မာ သူစိလောမပေတော ဇာတော။

ဒုတိယသူစိလောမဝတ္ထုသ္မိံ **သူစကော**တိ ပေသုညကာရကော။ သော ကိရ မနုဿေ အညမညဉ္စ ဘိန္ဒိ။ ရာဇကုလေ စ "ဣမဿ ဣဒံ နာမ အတ္ထိ၊ ဣမိနာ ဣဒံ နာမ ကတ"န္တိ သူစေတွာ သူစေတွာ အနယဗျသနံ ပါပေသိ။ တသ္မာ ယထာနေန သူစေတွာ မနုဿာ ဘိန္နာ၊ တထာ သူစိဟိ ဘေဒနဒုက္ခံ ပစ္စနုဘောတုံ ကမ္မမေဝ နိမိတ္တံ ကတွာ သူစိလောမပေတော ဇာတော။

အဏ္ဍဘာရိတဝတ္ထုသ္မိံ **ဂါမကူဋော**တိ ဝိနိစ္ဆယာမစ္စော။ တဿ ကမ္မ-သဘာဂတာယ ကုမ္ဘမတ္တာ မဟာဃဋပ္ပမာဏာ အဏ္ဍာ အဟေသုံ။ သော ဟိ ယသ္မာ ရဟော ပဋိစ္ဆန္နေ ဌာနေ လဉ္ဇံ ဂဟေတွာ ကူဋဝိနိစ္ဆယေန ပါကဋံ ဒေါသံ ကရောန္တော သာမိကေ အဿာမိကေ အကာသိ။ တသ္မာဿ ရဟဿံ အင်္ဂံ ပါကဋံ နိဗ္ဗတ္တံ။ ယသ္မာ ဒဏ္ဍံ ပဋ္ဌပေန္တော ပရေသံ အသယှံ ဘာရံ အာရောပေသိ၊ တသ္မာဿ ရဟဿင်္ဂံ အသယှဘာရော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တံ။ ယသ္မာ ယသ္မိံ ဌာနေ ဌိတေန သမေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ တသ္မိံ ဌတွာ ဝိသမော အဟောသိ၊ တသ္မာဿ ရဟဿင်္ဂေ ဝိသမာ နိသဇ္ဇာ အဟောသီတိ။

ပါရဒါရိကဝတ္ထုသ္မိံ သော သတ္တော ပရဿ ရက္ခိတံ ဂေါပိတံ သဿာမိကံ ဖဿံ ဖုသန္တော မိဠှသုခေန[၁] ကာမသုခေန စိတ္တံ ရမယိတွာ ကမ္မသဘာဂတာယ ဂူထဖဿံ ဖုသန္တော ဒုက္ခမနုဘဝိတုံ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တော။ **ဒုဋ္ဌဗြာဟ္မဏဝတ္ထု** ပါကဋမေဝ။

၂၃၀။ **နိစ္ဆဝိတ္ထိဝတ္ထုသ္မိံ** ယသ္မာ မာတုဂါမော နာမ အတ္တနော ဖဿေ အနိဿရော။ သာ စ တံ သာမိကဿ သန္တကံ ဖဿံ ထေနေတွာ ပရေသံ

၁-မိဠှဖုသေန (က)

အဘိရတိံ ဥပ္ပါဒေသိ၊ တသ္မာ ကမ္မသဘာဂတာယ သုခသမ္ဖဿာ ဍံသိတွာ ဒုက္ခသမ္ဖဿံ အနုဘဝိတုံ နိစ္ဆဝိတ္ထီ ဟုတွာ ဥပပန္နာ။

မင်္ဂုလိတ္ထိဝတ္ထုသ္မိံ **မင်္ဂုလိ**န္တိ ဝိရူပံ ဒုဒ္ဒသိကံ ဗီဘစ္ဆံ၊ သာ ကိရ ဣက္ခဏိကာ-ကမ္မံ ယက္ခဒါသိကမ္မံ ကရောန္တီ "ဣမိနာ စ ဣမိနာ စ ဗလိကမ္မေ ကတေ အယံ နာမ တုမှာကံ ဝုဍ္ဎိ ဘဝိဿတီ"တိ မဟာဇနဿ ဂန္ဓပုပ္ဖါဒီနိ ဝဉ္စနာယ ဂဟေတွာ မဟာဇနံ ဒုဒ္ဒိဋ္ဌိံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ ဂဏှာပေသိ၊ တသ္မာ တာယ ကမ္မ-သဘာဂတာယ ဂန္ဓပုပ္ဖါဒီနံ ထေနိတတ္တာ ဒုဂ္ဂန္ဓာ, ဒုဒ္ဒဿနဿ ဂါဟိတတ္တာ ဒုဒ္ဒသိကာ ဝိရူပါ ဗီဘစ္ဆာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တာ။

ဩကိလိနီဝတ္ထုသ္မိံ **ဥပ္ပက္ကံ ဩကိလိနိံ ဩကိရိနိ**န္တိ သာ ကိရ အင်္ဂါရစိတကေ နိပန္နာ ဝိပ္ဖန္ဒမာနာ ဝိပရိဝတ္တမာနာ ပစ္စတိ၊ တဿာ ဥပ္ပက္ကာ ဆဝိ ဟောတိ ခရေန အဂ္ဂိနာ ပက္ကသရီရာ, ဩကိလိနီ စ ကိလိန္နသရီရာ၊ ဗိန္ဒုဗိန္ဒူနိ ဟိဿာ သရီရတော ပဂ္ဃရန္တိ။ ဩကိရိနီ စ အင်္ဂါရသမ္ပရိကိဏ္ဏာ၊ တဿာ ဟိ ဟေဋ္ဌတောပိ ကိံသုကပုပ္ဖဝဏ္ဏာ အင်္ဂါရာ, ဥဘယပဿေသုပိ, အာကာသ-တောပိဿာ ဥပရိ အင်္ဂါရာ ပတန္တိ၊ တေန ဝုတ္တံ "ဥပ္ပက္ကံ ဩကိလိနိံ ဩကိရိနိ"န္တိ။ **သာ ဣဿာပကတာ သပတ္တိံ အင်္ဂါရကဋာဟေန ဩကိရိ**တိ တဿ ကိရ ကလိင်္ဂရညော[1] ဧကာ နာဋကိနီ အင်္ဂါရကဋာဟံ သမီပေ ဌပေတွာ ဂတ္တတော ဥဒကဉ္စ ပုဉ္ဆတိ၊ ပါဏိနာ စ သေဒံ ကရောတိ။ ရာဇာပိ တာယ သဒ္ဓိံ ကထဉ္စ ကရောတိ၊ ပရိတုဋ္ဌာကာရဉ္စ ဒဿေတိ။ အဂ္ဂမဟေသီ တံ အသဟမာနာ ဣဿာပကတာ ဟုတွာ အစိရပက္ကန္တဿ ရညော တံ အင်္ဂါရ-ကဋာဟံ ဂဟေတွာ တဿာ ဥပရိ အင်္ဂါရေ ဩကိရိ၊ သာ တံ ကမ္မံ ကတွာ တာဒိသံယေဝ ဝိပါကံ ပစ္စနုဘဝိတုံ ပေတလောကေ နိဗ္ဗတ္တာ။

စောရဃာတဝတ္ထုသ္မိံ သော ရညော အာဏာယ ဒီဃရတ္တံ စောရာနံ သီသာနိ ဆိန္ဒိတွာ ပေတလောကေ နိဗ္ဗတ္တန္တော အသီသကံ ကဗန္ဓံ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။

ဘိက္ခုဝတ္ထုသ္မိံ **ပါပဘိက္ခူ**တိ လာမကဘိက္ခု။ သော ကိရ လောကဿ သဒ္ဓါဒေယျေ စတ္တာရော ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ ကာယဝစီဒွါရေဟိ အသံယတော ဘိန္နာဇီဝေါ စိတ္တကေဠိံ ကီဠန္တော ဝိစရိ၊ တတော ဧကံ ဗုဒ္ဓန္တရံ နိရယေ ပစ္စိတွာ ပေတလောကေ နိဗ္ဗတ္တန္တော ဘိက္ခုသဒိသေနေဝ အတ္တဘာဝေန နိဗ္ဗတ္တိ။ **ဘိက္ခုနီသိက္ခမာနသာမဏေရသာမဏေရီဝတ္ထူသုပိ** အယမေဝ ဝိနိစ္ဆယော။

---

[1] ၁-ရညော (သီ၊ သျာ)

၂၃၁။ တပေါဒါဝတ္ထုသ္မိံ **အစ္ဆောဒကောတိ** ပသန္နောဒကော။ **သီတောဒကောတိ** သီတလဥဒကော။ **သာတောဒကောတိ** မဓုရောဒကော။ **သေတကောတိ**[1] ပရိသုဒ္ဓေါ နိဿေဝါလပဏကကဒ္ဒမော။ **သုပ္ပတိတ္ထောတိ** သုန္ဒရေဟိ တိတ္ထေဟိ ဥပပန္နော။ **ရမဏီယောတိ** ရတိဇနကော။ **စက္ကမတ္တာနီတိ** ရထစက္ကပ္ပမာဏာနိ။ **ကုထိတာ သန္ဒတီတိ** တတ္တာ သန္တတ္တာ ဟုတွာ သန္ဒတိ။ **ယတာယံ ဘိက္ခဝေတိ** ယတော အယံ ဘိက္ခဝေ။ **သော ဒဟောတိ** သော ရဟဒေါ။ ကုတော ပနာယံ သန္ဒတီတိ။ ဝေဘာရပဗ္ဗတဿ ကိရ ဟေဋ္ဌာ ဘုမဋ္ဌကနာဂါနံ ပဉ္စယောဇနသတိကံ နာဂဘဝနံ ဒေဝလောကသဒိသံ မဏိမယေန[2] တလေန အာရာမုယျာနေဟိ စ သမန္နာဂတံ၊ တတ္ထ နာဂါနံ ကီဠနဋ္ဌာနေ သော ဥဒကဒဟော၊ တတော အယံ တပေါဒါ သန္ဒတိ။ **ဣမိန္နံ မဟာနိရယာနံ အန္တရိကာယ အာဂစ္ဆတီတိ** ရာဇဂဟနဂရံ ကိရ အာဝိဇ္ဈိတွာ[3] မဟာပေတလောကော၊ တတ္ထ ဒွိန္နံ မဟာလောဟကုမ္ဘိနိရယာနံ အန္တရေန အယံ တပေါဒါ အာဂစ္ဆတိ၊ တသ္မာ ကုထိတာ သန္ဒတီတိ။

ယုဒ္ဓဝတ္ထုသ္မိံ **နန္ဒီ[4] စရတီတိ** ဝိဇယဘေရီ[5] အာဟိဏ္ဍတိ။ **ရာဇာ အာဝုသော လိစ္ဆဝီဟီတိ** ထေရော ကိရ အတ္တနော ဒိဝါဋ္ဌာနေ စ ရတ္တိဋ္ဌာနေ စ နိသီဒိတွာ "လိစ္ဆဝယော ကတဟတ္ထာ ကတုပါသနာ၊ ရာဇာ စ တေဟိ သဒ္ဓိံ သမ္ပဟာရံ ဒေတီ"တိ အာဝဇ္ဇန္တော ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ရာဇာနံ ပရာဇိတံ ပလာယမာနံ အဒ္ဒသ။ တတော ဘိက္ခူ အာမန္တေတွာ **ရာဇာ အာဝုသော တုမှာကံ ဥပဋ္ဌာကော လိစ္ဆဝီဟိ ပဘဂ္ဂေါတိ** အာဟ။ **သစ္စံ ဘိက္ခဝေ မောဂ္ဂလ္လာနော အာဟာတိ** ပရာဇိတကာလေ အာဝဇ္ဇိတွာ ယံ ဒိဋ္ဌံ၊ တံ ဘဏန္တော သစ္စံ အာဟ။

၂၃၂။ နာဂေါဂါဟဝတ္ထုသ္မိံ **သပ္ပိနိကာယာတိ** ဧဝံနာမိကာယ။ **အာနေဉ္ဇံ သမာဓိန္တိ** အနေဇံ အစလံ ကာယဝါစာဝိပ္ဖန္ဒနဝိရဟိတံ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာဓိံ။ **နာဂါနန္တိ** ဟတ္ထီနံ။ **ဩဂယှ[6] ဥတ္တရန္တာနန္တိ** ဩဂယှ[7] ဩဂါဟေတွာ ပုန ဥတ္တရန္တာနံ။ တေ ကိရ ဂမ္ဘီရံ ဥဒကံ ဩတရိတွာ တတ္ထ နှတွာ စ ပိဝိတွာ စ သောဏ္ဍာယ ဥဒကံ ဂဟေတွာ အညမညံ အာလောလေန္တာ ဥတ္တရန္တိ၊ တေသံ ဧဝံ ဩဂယှ ဥတ္တရန္တာနန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ကောဉ္စံ ကရောန္တာနန္တိ** နဒီတီရေ ဌတွာ သောဏ္ဍံ မုခေ ပက္ခိပိတွာ ကောဉ္စနာဒံ ကရောန္တာနံ။ **သဒ္ဒံ အဿောသိန္တိ**

၁-သေတောဒကောတိ (သျာ၊ က)၊ အံ ၁-၁၆၆-ပိဋ္ဌေ စ ပဿိတဗ္ဗံ။ ၂-ရမဏီယေန (က)
၃-အာဝိဇ္ဈိတွာ (သျာ၊ က) ၄-နန္ဒိံ (က) ၅-ဝိဇယဘေရိံ (က)
၆-ဩဂါဟံ (သီ၊ သျာ)၊ ဩဂါယှ (ကံ) ၇-ဩဂါယှ (က)၊ ဣဒံ ပဒံ သျာပေါတ္ထကေ နတ္ထိ။

တံ ကောဉ္စနာဒသဒ္ဒံ အဿောသိံ။ **အတ္ထေသော ဘိက္ခဝေ သမာဓိ၊ သော စ ခေါ အပရိသုဒ္ဓေါ**တိ အတ္ထိ ဧသော သမာဓိ မောဂ္ဂလ္လာနဿ၊ သော စ ခေါ ပရိသုဒ္ဓေါ န ဟောတိ။ ထေရော ကိရ ပဗ္ဗဇိတတော သတ္တမေ ဒိဝသေ တဒဟုအရဟတ္တပ္ပတ္တော အဋ္ဌသု သမာပတ္တီသု ပဉ္စဟာကာရေဟိ အနာစိဏ္ဏဝသီဘာဝေါ သမာဓိပရိပန္ထကေ ဓမ္မေ န သုဋ္ဌု ပရိသောဓေတွာ အာဝဇ္ဇနသမာပဇ္ဇနာဓိဋ္ဌာနဝုဋ္ဌာနပစ္စဝေက္ခဏာနံ သညာမတ္တကမေဝ ကတွာ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ အပ္ပေတွာ နိသိန္နော ဈာနင်္ဂေဟိ ဝုဋ္ဌာယ နာဂါနံ သဒ္ဒံ သုတွာ “အန္တောသမာပတ္တိယံ အဿောသိ”န္တိ ဧဝံသညီ အဟောသိ။ တေန ဝုတ္တံ “အတ္ထေသော ဘိက္ခဝေ သမာဓိ၊ သော စ ခေါ အပရိသုဒ္ဓေါ”တိ။

သောဘိတဝတ္ထုသ္မိံ **အဟံ အာဝုသော ပဉ္စ ကပ္ပသတာနိ ‘အနုဿရာမီ**တိ ဧကာဝဇ္ဇနေန အနုဿရာမီတိ အာဟ၊ ဣတရထာ ဟိ အနစ္ဆရိယံ အရိယသာဝကာနံ ပဋိပါဋိယာ နာနာဝဇ္ဇနေန[၁] တဿ တဿ အတီတေ နိဝါသဿ[၂] အနုဿရဏန္တိ န ဘိက္ခူ ဥဇ္ဈာယေယျုံ။ ယသ္မာ ပနေသ “ဧကာဝဇ္ဇနေန အနုဿရာမီ”တိ အာဟ၊ တသ္မာ ဘိက္ခူ ဥဇ္ဈာယိံသု။ **အတ္ထေသာ ဘိက္ခဝေ သောဘိတဿ၊ သာ စ ခေါ ဧကာယေဝ ဇာတီ**တိ ယံ သောဘိတော ဇာတိံ အနုဿရာမီတိ အာဟ၊ အတ္ထေသာ ဇာတိ သောဘိတဿ၊ သာ စ ခေါ ဧကာယေဝ အနန္တရာ၊ န ဥပ္ပဋိပါဋိယာ အနုဿရိတာတိ အဓိပ္ပါယော။

ကထံ ပနာယံ ဧတံ အနုဿရီတိ? အယံ ကိရ ပဉ္စန္နံ ကပ္ပသတာနံ ဥပရိ တိတ္ထာယတနေ ပဗ္ဗဇိတွာ အသညသမာပတ္တိံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ အပရိဟီနဇ္ဈာနော ကာလံ ကတွာ အသညဘဝေ နိဗ္ဗတ္တိ၊ တတ္ထ ယာဝတာယုကံ ဌတွာ အဝသာနေ မနုဿလောကေ ဥပ္ပန္နော သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ တိဿော ဝိဇ္ဇာ သစ္ဆာကာသိ။ သော ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရမာနော ဣမသ္မိံ အတ္တဘာဝေ ပဋိသန္ဓိံ ဒိသွာ တတော ပရံ တတိယေ အတ္တဘာဝေ စုတိမေဝ အဒ္ဒသ၊ အထ ဥဘိန္နမန္တရာ အစိတ္တကံ အတ္တဘာဝံ အနုဿရိတုံ အသက္ကောန္တော နယတော သလ္လက္ခေသိ “အဒ္ဓါ အဟံ အသညဘဝေ နိဗ္ဗတ္တော”တိ။ ဧဝံ သလ္လက္ခေန္တေန ပနာနေန ဒုက္ကရံ ကတံ၊ သတဓာ ဘိန္နဿ ဝါလဿ ကောဋိယာ ကောဋိ ပဋိဝိဒ္ဓါ၊ အာကာသေ ပဒံ ဒဿိတံ။ တသ္မာ နံ ဘဂဝါ ဣမသ္မိံယေဝ ဝတ္ထုသ္မိံ ဧတဒဂ္ဂေ ဌပေသိ “ဧတဒဂ္ဂံ ဘိက္ခဝေ မမ သာဝကာနံ ဘိက္ခူနံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရန္တာနံ ယဒိဒံ သောဘိတော”တိ[၃]။

ဝိနီတဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-နာနာဝဇ္ဇနေဟိ (သီ) ၂-အတီတနိဝါသဿ (သျာ) ၃-အံ ၁-၂၅-ပိဋ္ဌေ။

နိဂမနဝဏ္ဏနာ

၂၃၃။ **ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါ အာယသ္မန္တော စတ္တာရော ပါရာဇိကာ ဓမ္မာ**တိ ဣဒံ ဣဓ ဥဒ္ဒိဋ္ဌပါရာဇိကပရိဒီပနမေဝ၊ သမောဓာနေတွာ ပန သဗ္ဗာနေဝ စတုဝီသတိ ပါရာဇိကာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ကတမာနိ စတုဝီသတိ၊ ပါဠိယံ အာဂတာနိ တာဝ ဘိက္ခူနံ စတ္တာရိ, ဘိက္ခုနီနံ အသာဓာရဏာနိ စတ္တာရီတိ အဋ္ဌ၊ ဧကာဒသ အဘဗ္ဗပုဂ္ဂလာ၊ တေသု ပဏ္ဍက တိရစ္ဆာနဂတ ဥဘတော-ဗျဉ္ဇနကာ တယော ဝတ္ထုဝိပန္နာ အဟေတုကပဋိသန္ဓိကာ၊ တေသံ သဂ္ဂေါ အဝါရိတော၊ မဂ္ဂေါ ပန ဝါရိတော၊ အဘဗ္ဗာ ဟိ တေ မဂ္ဂပ္ပဋိလာဘာယ, ဝတ္ထုဝိပန္နတ္တာတိ။ ပဗ္ဗဇ္ဇာပိ နေသံ ပဋိက္ခိတ္တာ၊ တသ္မာ တေပိ ပါရာဇိကာ။ ထေယျသံဝါသကော, တိတ္ထိယပက္ကန္တကော, မာတုဃာတကော, ပိတု-ဃာတကော, အရဟန္တဃာတကော, ဘိက္ခုနိဒူသကော, လောဟိတုပ္ပါဒကော, သံဃဘေဒကောတိ ဣမေ အဋ္ဌ အတ္တနော ကိရိယာယ ဝိပန္နတ္တာ အဘဗ္ဗဋ္ဌာနံ ပတ္တာတိ ပါရာဇိကာဝ။ တေသု ထေယျသံဝါသကော, တိတ္ထိယပက္ကန္တကော, ဘိက္ခုနိဒူသကောတိ ဣမေသံ တိဏ္ဏံ သဂ္ဂေါ အဝါရိတော၊ မဂ္ဂေါ ပန ဝါရိတောဝ။ ဣတရေသံ ပဉ္စန္နံ ဥဘယမ္ပိ ဝါရိတံ။ တေ ဟိ အနန္တရာယေဝ နရကေ နိဗ္ဗတ္တနကသတ္တာ။ ဣတိ ဣမေ စ ဧကာဒသ, ပုရိမာ စ အဋ္ဌာတိ ဧကူနဝီသတိ။ တေ ဂိဟိလိင်္ဂေ ရုစိံ ဥပ္ပါဒေတွာ ဂိဟိနိဝါသနနိဝတ္ထာယ ဘိက္ခုနိယာ သဒ္ဓိံ ဝီသတိ။ သာ ဟိ အဇ္ဈာစာရဝီတိက္ကမံ အကတွာပိ ဧတ္တာဝတာဝ အသမဏီတိ ဣမာနိ တာဝ ဝီသတိ ပါရာဇိကာနိ။

အပရာနိပိ လမ္ဗီ, မုဒုပိဋ္ဌိကော, ပရဿ အင်္ဂဇာတံ မုခေန ဂဏှာတိ, ပရဿ အင်္ဂဇာတေ အဘိနိသီဒတီတိ ဣမေသံ စတုန္နံ ဝသေန စတ္တာရိ အနုလောမ-ပါရာဇိကာနီတိ ဝဒန္တိ။ ဧတာနိ ဟိ ယသ္မာ ဥဘိန္နံ ရာဂဝသေန သဒိသဘာဝူပ-ဂတာနံ ဓမ္မော “မေထုနဓမ္မော”တိ ဝုစ္စတိ၊ တသ္မာ ဧတေန ပရိယာယေန မေထုနဓမ္မံ အပ္ပဋိသေဝိတွာယေဝ ကေဝလံ မဂ္ဂေန မဂ္ဂပ္ပဝေသနဝသေန အာပဇ္ဇိတဗ္ဗတ္တာ မေထုနဓမ္မပါရာဇိကဿ အနုလောမေန္တီတိ “အနုလောမ-ပါရာဇိကာနီ”တိ ဝုစ္စန္တိ။ ဣတိ ဣမာနိ စ စတ္တာရိ, ပုရိမာနိ စ ဝီသတီတိ သမောဓာနေတွာ သဗ္ဗာနေဝ စတုဝီသတိ ပါရာဇိကာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

န လဘတိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ သံဝါသန္တိ ဥပေါသထပဝါရဏပါတိမောက္ခု-ဒ္ဒေသသံဃကမ္မပ္ပဘေဒံ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ သံဝါသံ န လဘတိ။ **ယထာ ပုရေ တထာ ပစ္ဆာ**တိ ယထာ ပုဗ္ဗေ ဂိဟိကာလေ အနုပသမ္ပန္နကာလေ စ, ပစ္ဆာ ပါရာဇိကံ အာပန္နောပိ တထေဝ အသံဝါသော ဟောတိ။ နတ္ထိ တဿ ဘိက္ခူဟိ

သဒ္ဓိံ ဥပေါသထပဝါရဏပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသသံဃကမ္မပ္ပဘေဒေါ သံဝါသောတိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ သံဝါသံ န လဘတိ။ **တတ္ထာယသ္မန္တေ ပုစ္ဆာမီ**တိ တေသု စတူသု ပါရာဇိကေသု အာယသ္မန္တေ "ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ"တိ ပုစ္ဆာမိ။ **ကစ္စိတ္ထာ**တိ ကစ္စိ ဧတ္ထ၊ ဧတေသု စတူသု ပါရာဇိကေသု ကစ္စိ ပရိသုဒ္ဓါတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ **ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ**တိ ကစ္စိ ပရိသုဒ္ဓါ အတ္ထ၊ ဘဝထာတိ အတ္ထော။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

သမန္တပါသာဒိကာယ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ

စတုတ္ထပါရာဇိကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂–သံဃာဒိသေသကဏ္ဍံ

၁-သုက္ကဝိဿဋ္ဌိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ယံ ပါရာဇိကကဏ္ဍဿ၊ သင်္ဂီတံ သမနန္တရံ။
တဿ တေရသကဿာယ, ဓပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနာ။

၂၃၄။ တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ၊ တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ သေယျသကော အနဘိရတော ဗြဟ္မစရိယံ စရတီတိ ဧတ္ထ **အာယသ္မာ**တိ ပိယဝစနံ။ **သေယျသကော**တိ တဿ ဘိက္ခုနော နာမံ။ **အနဘိရတော**တိ ဝိက္ခိတ္တစိတ္တော ကာမရာဂပရိဠာဟေန ပရိဍယှမာနော၊ န ပန ဂိဟိဘာဝံ ပတ္ထယမာနော။ **သော တေန ကိသော ဟောတီ**တိ သော သေယျသကော တေန အနဘိရတဘာဝေန ကိသော ဟောတိ။

အဒ္ဒသာ ခေါ အာယသ္မာ ဥဒါယီတိ ဧတ္ထ **ဥဒါယီ**တိ တဿ ထေရဿ နာမံ၊ အယဉှိ သေယျသကဿ ဥပဇ္ဈာယော လာဠုဒါယီ နာမ ဘန္တမိဂသပ္ပဋိဘာဂေါ နိဒ္ဒါရာမတာဒိမနုယုတ္တာနံ အညတရော လောလဘိက္ခု။ **ကစ္စိ နော တွန္တိ** ကစ္စိ နု တွံ။ **ယာဝဒတ္ထံ ဘုဉ္ဇာ**တိအာဒီသု ယာဝတာ အတ္ထောတိ ယာဝဒတ္ထံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယာဝတာ တေ ဘောဇနေန အတ္ထော, ယတ္တကံ တွံ ဣစ္ဆသိ၊ တတ္တကံ ဘုဉ္ဇ။ ယတ္တကံ ကာလံ ရတ္တိံ ဝါ ဒိဝါ ဝါ သုပိတုံ ဣစ္ဆသိ၊ တတ္တကံ သုပ။ မတ္တိကာဒီဟိ ကာယံ ဥဗ္ဗဋ္ဋေတွာ စုဏ္ဏာဒီဟိ ဃံသိတွာ ယတ္တကံ နှာနံ ဣစ္ဆသိ၊ တတ္တကံ နှာယ။ ဥဒ္ဒေသေန ဝါ ပရိပုစ္ဆာယ ဝါ ဝတ္တပဋိပတ္တိယာ ဝါ ကမ္မဋ္ဌာနေန ဝါ အတ္ထော နတ္ထီတိ။ **ယဒါ တေ အနဘိရတိ ဥပ္ပဇ္ဇတီ**တိ ယသ္မိံ ကာလေ တဝ ကာမရာဂဝသေန ဥက္ကဏ္ဌိတတာ ဝိက္ခိတ္တစိတ္တတာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ **ရာဂေါ စိတ္တံ အနုဒ္ဓံသေတီ**တိ ကာမရာဂေါ စိတ္တံ ဓံသေတိ ပဓံသေတိ ဝိက္ခိပတိ စေဝ မိလာပေတိ စ။ **တဒါ ဟတ္ထေန ဥပက္ကမိတွာ အသုစိံ မောစေဟီ**တိ တသ္မိံ ကာလေ ဟတ္ထေန ဝါယမိတွာ အသုစိမောစနံ ကရောဟိ၊ ဧဝံ ဟိ တေ စိတ္တေကဂ္ဂတာ ဘဝိဿတိ။ ဣတိ တံ ဥပဇ္ဈာယော အနုသာသိ ယထာ တံ ဗာလော ဗာလံ မဂေါ မဂံ[၁]။

၂၃၅။ **တေသံ မုဋ္ဌဿတီနံ အသမ္ပဇာနာနံ နိဒ္ဒံ ဩက္ကမန္တာနန္တိ** သတိ-သမ္ပဇညံ ပဟာယ နိဒ္ဒံ ဩတရန္တာနံ။ တတ္ထ ကိဉ္စာပိ နိဒ္ဒံ ဩက္ကမန္တာနံ

၁-မူဂေါ မူဂံ (သီ၊ သျာ)

အဇ္ဈာကတော ဘဝင်္ဂဝါရော ပဝတ္တတိ၊ သတိသမ္ပဇညဝါရော ဂဠတိ။ တထာပိ သယနကာလေ မနသိကာရော ကာတဗ္ဗော။ ဒိဝါ သုပန္တေန ယာဝ န္ဟာတဿ ဘိက္ခုနော ကေသာ န သုက္ခန္တိ၊ တာဝ သုပိတွာ ဝုဋ္ဌဟိဿာမီတိ သဥဿာဟေန သုပိတဗ္ဗံ။ ရတ္တိံ သုပန္တေန "ဧတ္တကံ နာမ ရတ္တိဘာဂံ သုပိတွာ စန္ဒေန ဝါ တာရကာယ ဝါ ဣဒံ နာမ ဌာနံ ပတ္တကာလေ ဝုဋ္ဌဟိဿာမီ"တိ သဥဿာဟေန သုပိတဗ္ဗံ။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိအာဒီသု စ ဒသသု ကမ္မဋ္ဌာနေသု ဧကံ အညံ ဝါ စိတ္တရုစိယံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာဝ နိဒ္ဒါ ဩက္ကမိတဗ္ဗာ။ ဧဝံ ကရောန္တော ဟိ "သတော သမ္ပဇာနော သတိဉ္စ သမ္ပဇညဉ္စ အဝိဇဟိတွာဝ နိဒ္ဒံ ဩက္ကမတီ"တိ ဝုစ္စတိ။ တေ ပန ဘိက္ခူ ဗာလာ လောလာ ဘတ္တမိဂသပ္ပဋိဘာဂါ န ဧဝမကံသု၊ တေန ဝုတ္တံ "တေသံ မုဋ္ဌဿတီနံ အသမ္ပဇာနာနံ နိဒ္ဒံ ဩက္ကမန္တာန"န္တိ။

အတ္ထိ စေတ္ထ စေတနာ လဗ္ဘတီတိ ဧတ္ထ စ သုပိနန္တေ အဿာဒစေတနာ အတ္ထိ ဥပလဗ္ဘတိ။ **အတ္ထေသာ ဘိက္ခဝေ စေတနာ၊ သာ စ ခေါ အဗ္ဗော-ဟာရိကာ**တိ ဘိက္ခဝေ ဧသာ အဿာဒစေတနာ အတ္ထိ၊ သာ စ ခေါ အဝိသယေ ဥပ္ပန္နတ္တာ အဗ္ဗောဟာရိကာ၊ အာပတ္တိယာ အင်္ဂံ န ဟောတိ။ ဣတိ ဘဂဝါ သုပိနန္တေ စေတနာယ အဗ္ဗောဟာရိကဘာဝံ ဒဿေတွာ—ဧဝဉ္စ ပန ဘိက္ခဝေ ဣမံ သိက္ခာပဒံ ဥဒ္ဒိသေယျာထ **သဉ္စေတနိကာ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ**[1] **အညတြ သုပိနန္တာ သံဃာဒိသေသော**တိ။ သာနုပညတ္တိကံ သိက္ခာပဒံ ပညပေသိ။

၂၃၆-၂၃၇။ တတ္ထ သံဝိဇ္ဇတိ စေတနာ အဿာတိ သဉ္စေတနာ၊ သဉ္စေတနာဝ **သဉ္စေတနိကာ၊** သဉ္စေတနာ ဝါ အဿာ အတ္ထီတိ သဉ္စေတနိကာ။ ယသ္မာ ပန ယဿ သဉ္စေတနိကာ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ ဟောတိ၊ သော ဇာနန္တော သဉ္ဇာနန္တော ဟောတိ၊ သာ စဿ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ စေစ္စ အဘိဝိတရိတွာ ဝီတိက္ကမော ဟောတိ၊ တသ္မာ ဗျဉ္ဇနေ အာဒရံ အကတွာ အတ္ထမေဝ ဒဿေတုံ **ဇာနန္တော သဉ္ဇာနန္တော စေစ္စ အဘိဝိတရိတွာ ဝီတိက္ကမော**တိ ဧဝမဿ ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဇာနန္တော**တိ ဥပက္ကမာမီတိ ဇာနန္တော။ **သဉ္ဇာနန္တော**တိ သုက္ကံ မောစေမီတိ သဉ္ဇာနန္တော၊ တေနေဝ ဥပက္ကမဇာနနာကာရေန သဒ္ဓိံ ဇာနန္တောတိ အတ္ထော။ **စေစ္စာ**တိ မောစနဿာဒစေတနာဝသေန စေတေတွာ ပကပ္ပေတွာ။ **အဘိဝိတရိတွာ**တိ ဥပက္ကမဝသေန မဒ္ဒန္တော နိရာသင်္ကစိတ္တံ ပေသေတွာ။ **ဝီတိက္ကမော**တိ ဧဝံ ပဝတ္တဿ ယော ဝီတိက္ကမော၊ အယံ သဉ္စေတနိကာသဒ္ဒဿ သိခါပ္ပတ္တော အတ္ထောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၁-သုက္ကဝိသဋ္ဌိ (သီ၊ သျာ)

ဣဒါနိ သုက္ကဝိသဋ္ဌီတိ ဧတ္ထ ယသ္မာ သုက္ကဿ ဝိသဋ္ဌိ၊ တံ တာဝ သင်္ချာတော ဝဏ္ဏဘေဒတော စ ဒဿေတုံ **သုက္ကာနိ ဒသ သုက္ကာနီ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ သုက္ကာနံ အာသယဘေဒတော ဓာတုနာနတ္တတော စ နီလာဒိဝဏ္ဏဘေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဝိသဋ္ဌီတိ ဝိသဂ္ဂေါ[1]၊ အတ္ထတော ပနေတံ ဌာနာစာဝနံ ဟောတိ။ တေနာဟ "ဝိသဋ္ဌီတိ ဌာနတော စာဝနာ ဝုစ္စတီ"တိ။ တတ္ထ ဝတ္ထိသီသံ, ကဋိ, ကာယောတိ တီဏိ သုက္ကဿ ဌာနံ ပကပ္ပေန္တိ။ ဧကော ကိရာစရိယော "ဝတ္ထိသီသံ သုက္ကဿ ဌာန"န္တိ အာဟ။ ဧကော "ကဋီ"တိ။ ဧကော "သကလော ကာယော"တိ။ တေသု တတိယဿ ဘာသိတံ သုဘာသိတံ။ ကေသလောမ-နခဒန္တာနဉှိ မံသဝိနိမုတ္တဋ္ဌာနံ ဥစ္စာရပဿာဝခေဠသိင်္ဃာဏိကာထဒ္ဓသုက္ခ-စမ္မာနိ စ ဝဇ္ဇေတွာ အဝသေသော ဆဝိမံသလောဟိတာနုဂတော သဗ္ဗောပိ ကာယော ကာယပ္ပသာဒဘာဝဇီဝိတိန္ဒြိယာဗဒ္ဓပိတ္တာနံ သမ္ဘဝဿ စ ဌာနမေဝ။ တထာ ဟိ ရာဂပရိယုဋ္ဌာနေနာဘိဘူတာနံ ဟတ္ထီနံ ဥဘောဟိ ကဏ္ဏစူဠိကာဟိ သမ္ဘဝေါ နိက္ခမတိ၊ မဟာသေနရာဇာ စ ရာဂပရိယုဋ္ဌိတော သမ္ဘဝဝေဂံ အဓိဝါသေတုံ အသက္ကောန္တော သတ္ထေန ဗာဟုသီသံ ဖာလေတွာ ဝဏမုခေန နိက္ခန္တံ သမ္ဘဝံ ဒဿေသီတိ။

ဧတ္ထ ပန ပဌမဿ အာစရိယဿ ဝါဒေ မောစနဿာဒေန နိမိတ္တေ ဥပက္ကမတော ယတ္တကံ ဧကော ခုဒ္ဒကမက္ခိကာ ပိဝေယျ၊ တတ္တကေ အသုစိမှိ ဝတ္ထိသီသတော မုစ္စိတွာ ဒကသောတံ ဩတိဏ္ဏမတ္တေ ဗဟိ နိက္ခန္တေ ဝါ အနိက္ခန္တေ ဝါ သံဃာဒိသေသော။ ဒုတိယဿ ဝါဒေ တထေဝ ကဋိတော မုစ္စိတွာ ဒကသောတံ ဩတိဏ္ဏမတ္တေ။ တတိယဿ ဝါဒေ တထေဝ သကလကာယံ သံခေါဘေတွာ တတော မုစ္စိတွာ ဒကသောတံ ဩတိဏ္ဏမတ္တေ ဗဟိ နိက္ခန္တေ ဝါ အနိက္ခန္တေ ဝါ သံဃာဒိသေသော။ ဒကသောတောရောဟဏဉ္စေတ္ထ အဓိဝါသေတွာ အန္တရာ နိဝါရေတုံ အသက္ကုဏေယျတာယ ဝုတ္တံ၊ ဌာနာ စုတံ ဟိ အဝဿံ ဒကသောတံ ဩတရတိ။ တသ္မာ ဌာနာစာဝနမတ္တေနေဝေတ္ထ အာပတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သာ စ ခေါ နိမိတ္တေ ဥပက္ကမန္တဿေဝ၊ ဟတ္ထပရိကမ္မပါဒပရိကမ္မ-ဂတ္တပရိကမ္မကရဏေန သစေပိ အသုစိ မုစ္စတိ၊ အနာပတ္တိ။ အယံ သဗ္ဗာစရိယ-သာဓာရဏဝိနိစ္ဆယော။

အညတြ သုပိနန္တာတိ ဧတ္ထ သုပိနော ဧဝ **သုပိနန္တော**၊ တံ ဌပေတွာ၊ အပနေတွာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တဉ္စ ပန သုပိနံ ပဿန္တော စတူဟိ ကာရဏေဟိ

၁-ဝိသဂ္ဂေါ (သီ၊ သျာ)

ပဿတိ ဓာတုက္ခောဘတော ဝါ အနုဘူတပုဗ္ဗတော ဝါ ဒေဝတောပသံဟာရတော ဝါ ပုဗ္ဗနိမိတ္တတော ဝါတိ။

တတ္ထ ပိတ္တာဒီနံ ခေါဘကရဏပစ္စယယောဂေန ခုဘိတဓာတုကော ဓာတုက္ခောဘတော သုပိနံ ပဿတိ၊ ပဿန္တော စ နာနာဝိဓံ သုပိနံ ပဿတိ၊ ပဗ္ဗတာ ပတန္တော ဝိယ အာကာသေန ဂစ္ဆန္တော ဝိယ ဝါဠမိဂဟတ္ထိစောရာဒီဟိ အနုဗဒ္ဓေါ ဝိယ ဟောတိ။ အနုဘူတပုဗ္ဗတော ပဿန္တော ပုဗ္ဗေ အနုဘူတပုဗ္ဗံ အာရမ္မဏံ ပဿတိ။ ဒေဝတောပသံဟာရတော ပဿန္တဿ ဒေဝတာ အတ္ထကာမတာယ ဝါ အနတ္ထကာမတာယ ဝါ အတ္ထာယ ဝါ အနတ္ထာယ ဝါ နာနာဝိဓာနိ အာရမ္မဏာနိ ဥပသံဟရန္တိ၊ သော တာသံ ဒေဝတာနံ အာနုဘာဝေန တာနိ အာရမ္မဏာနိ ပဿတိ။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တတော ပဿန္တော ပုညာပုညဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇိတုကာမဿ အတ္ထဿ ဝါ အနတ္ထဿ ဝါ ပုဗ္ဗနိမိတ္တဘူတံ သုပိနံ ပဿတိ၊ ဗောဓိသတ္တမာတာ ဝိယ ပုတ္တပဋိလာဘနိမိတ္တံ, ဗောဓိသတ္တော ဝိယ ပဉ္စ မဟာသုပိနေ, ကောသလရာဇာ ဝိယ သောဠသ သုပိနေတိ။

တတ္ထ ယံ ဓာတုက္ခောဘတော အနုဘူတပုဗ္ဗတော စ သုပိနံ ပဿတိ၊ န တံ သစ္စံ ဟောတိ။ ယံ ဒေဝတောပသံဟာရတော ပဿတိ၊ တံ သစ္စံ ဝါ ဟောတိ အလိကံ ဝါ။ ကုဒ္ဓါ ဟိ ဒေဝတာ ဥပါယေန ဝိနာသေတုကာမာ ဝိပရီတမ္ပိ ကတွာ ဒဿေန္တိ။ ယံ ပန ပုဗ္ဗနိမိတ္တတော ပဿတိ၊ တံ ဧကန္တသစ္စမေဝ ဟောတိ။ ဧတေသဉ္စ စတုန္နံ မူလကာရဏာနံ သံသဂ္ဂဘေဒတောပိ သုပိနဘေဒေါ ဟောတိယေဝ။

တဉ္စ ပနေတံ စတုဗ္ဗိဓမ္ပိ သုပိနံ သေက္ခပုထုဇ္ဇနာဝ ပဿန္တိ, အပ္ပဟီနဝိပလ္လာသတ္တာ။ အသေက္ခာ န ပဿန္တိ, ပဟီနဝိပလ္လာသတ္တာ။ ကိံ ပနေတံ ပဿန္တော သုတ္တော ပဿတိ, ပဋိဗုဒ္ဓေါ၊ ဥဒါဟု နေဝ သုတ္တော န ပဋိဗုဒ္ဓေါတိ။ ကိဉ္စေတ္ထ ယဒိ တာဝ သုတ္တော ပဿတိ၊ အဘိဓမ္မဝိရောဓော အာပဇ္ဇတိ။ ဘဝင်္ဂစိတ္တေန ဟိ သုပတိ၊ တံ ရူပနိမိတ္တာဒိအာရမ္မဏံ, ရာဂါဒိသမ္ပယုတ္တံ ဝါ န ဟောတိ၊ သုပိနံ ပဿန္တဿ စ ဤဒိသာနိ စိတ္တာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ အထ ပဋိဗုဒ္ဓေါ ပဿတိ၊ ဝိနယဝိရောဓော အာပဇ္ဇတိ။ ယဉ္ဟိ ပဋိဗုဒ္ဓေါ ပဿတိ၊ တံ သဗ္ဗောဟာရိကစိတ္တေန ပဿတိ၊ သဗ္ဗောဟာရိကစိတ္တေန စ ကတေ ဝီတိက္ကမေ အနာပတ္တိ နာမ နတ္ထိ။ သုပိနံ ပဿန္တေန ပန ကတေပိ ဝီတိက္ကမေ ဧကန္တံ အနာပတ္တိ ဧဝ။ အထ နေဝ သုတ္တော န ပဋိဗုဒ္ဓေါ ပဿတိ၊ ကော နာမ ပဿတိ[၁] ဧဝဉ္စ သတိ သုပိနဿ အဘာဝေါဝ အာပဇ္ဇတီတိ။ န အဘာဝေါ။

၁-န နာမ ပဿတိ (သီ၊ သျာ)

ကသ္မာ? ယသ္မာ ကပိမိဒ္ဓပရေတော ပဿတိ။ ဝုတ္တမ္ပိစေတံ “ကပိမိဒ္ဓပရေတော[၁] ခေါ မဟာရာဇ သုပိနံ ပဿတီ”တိ။ **ကပိမိဒ္ဓပရေတော**တိ မက္ကဋနိဒ္ဒါယ ယုတ္တော။ ယထာ ဟိ မက္ကဋဿ နိဒ္ဒါ လဟုပရိဝတ္တာ ဟောတိ၊ ဧဝံ ယာ နိဒ္ဒါ ပုနပ္ပုနံ ကုသလာဒိစိတ္တဝေါကိဏ္ဏတ္တာ လဟုပရိဝတ္တာ၊ ယဿာ ပဝတ္တိယံ ပုနပ္ပုနံ ဘဝင်္ဂတော ဥတ္တရဏံ ဟောတိ၊ တာယ ယုတ္တော[၂] သုပိနံ ပဿတိ။ တေနာယံ သုပိနော ကုသလောပိ ဟောတိ အကုသလောပိ အဗျာကတောပိ၊ တတ္ထ သုပိနန္တေ စေတိယဝန္ဒနဓမ္မဿဝနဓမ္မဒေသနာဒီနိ ကရောန္တဿ ကုသလော၊ ပါဏာတိပါတာဒီနိ ကရောန္တဿ အကုသလော၊ ဒွီဟိ အန္တေဟိ မုတ္တော အာဝဇ္ဇနတဒါရမ္မဏက္ခဏေ အဗျာကတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သွာယံ ဒုဗ္ဗ-လဝတ္ထုကတ္တာ စေတနာယ ပဋိသန္ဓိံ အာကဍ္ဎိတုံ အသမတ္ထော၊ ပဝတ္တေ ပန အညေဟိ ကုသလာကုသလေဟိ ဥပတ္ထမ္ဘိတော ဝိပါကံ ဒေတိ။ ကိဉ္စာပိ ဝိပါကံ ဒေတိ၊ အထ ခေါ အဝိသယေ ဥပ္ပန္နတ္တာ အဗ္ဗောဟာရိကာဝ သုပိနန္တစေတနာ။ တေနာဟ **ဌပေတွာ သုပိနန္တ**န္တိ။

သံဃာဒိသေသောတိ ဣမဿ အာပတ္တိနိကာယဿ နာမံ။ တသ္မာ ယာ အညတြ သုပိနန္တာ သဥ္စေတနိကာ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ၊ အယံ သံဃာဒိသေသော နာမ အာပတ္တိနိကာယောတိ ဧဝမေတ္ထ သမ္ဗန္ဓော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဝစနတ္ထော ပနေတ္ထ သံဃော အာဒိမှိ စေဝ သေသေ စ ဣစ္ဆိတဗ္ဗော အဿာတိ သံဃာဒိသေသော။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဣမံ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇိတွာ ဝုဋ္ဌာတုကာမဿ ယံ တံ အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနံ၊ တဿ အာဒိမှိ စေဝ ပရိဝါသဒါနတ္ထာယ, အာဒိတော သေသေ စ မဇ္ဈေ မာနတ္တဒါနတ္ထာယ မူလာယ ပဋိကဿနေန ဝါ သဟ မာနတ္တဒါနတ္ထာယ, အဝသာနေ အဗ္ဘာနတ္ထာယ သံဃော ဣစ္ဆိတဗ္ဗော၊ န ဟေတ္ထ ဧကမ္ပိ ကမ္မံ ဝိနာ သံဃေန သက္ကာ ကာတုန္တိ သံဃော အာဒိမှိ စေဝ သေသေ စ ဣစ္ဆိတဗ္ဗော အဿာတိ သံဃာဒိသေသောတိ။ ဗျဉ္ဇနံ ပန အနာဒိယိတွာ အတ္ထမေဝ ဒဿေတုံ “သံဃောဝ တဿာ အာပတ္တိယာ ပရိဝါသံ ဒေတိ၊ မူလာယ ပဋိကဿတိ၊ မာနတ္တံ ဒေတိ၊ အဗ္ဘေတိ၊ န သမ္ဗဟုလာ, န ဧကပုဂ္ဂလော၊ တေန ဝုစ္စတိ သံဃာဒိသေသော”တိ။ ဣဒမဿ ပဒဘာဇနံ,

“သံဃာဒိသေသောတိ ယံ ဝုတ္တံ၊ တံ သုဏောဟိ ယထာတထံ။
သံဃောဝ ဒေတိ ပရိဝါသံ၊ မူလာယ ပဋိကဿတိ။
မာနတ္တံ ဒေတိ အဗ္ဘေတိ၊ တေနေတံ ဣတိ ဝုစ္စတီ”တိ[၃]—

၁-ကပိနိဒ္ဒါပရေတော (ခု ၁၁-၂၇၉-မိလိန္ဒပဉှေ)　　၂-သုတ္တော (သီ၊ က)
၃-ဝိ ၅-၂၆၁-ဝိဋ္ဌေ။

ပရိဝါရေ ဝစနကာရဏဉ္စ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ပရိဝါသဒါနာဒီနိ **သမုစ္စယက္ခန္ဓကေ** ဝိတ္ထာရတော အာဂတာနိ၊ တတြေဝ နေသံ သံဝဏ္ဏနံ ကရိဿာမ။

တဿေဝ အာပတ္တိနိကာယဿာတိ တဿ ဧဝ အာပတ္တိသမူဟဿ။ တတ္ထ ကိဉ္စာပိ အယံ ဧကာဝ အာပတ္တိ၊ ရူဠှိသဒ္ဒေန ပန အဝယဝေ သမူဟဝေါဟာရေန ဝါ "နိကာယော"တိ ဝုတ္တော၊ ဧကော ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဧကော ဝိညာဏက္ခန္ဓောတိအာဒီသု ဝိယ။

ဧဝံ ဥဒ္ဒိဋ္ဌသိက္ခာပဒံ ပဒါနုက္ကမေန ဝိဘဇိတွာ ဣဒါနိ ဣမံ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိံ အာပဇ္ဇန္တဿ ဥပါယဉ္စ ကာလဉ္စ အဓိပ္ပါယဉ္စ အဓိပ္ပါယဝတ္ထုဉ္စ ဒဿေတုံ **အဇ္ဈတ္တရူပေ မောစေတီ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဟိ အဇ္ဈတ္တရူပါဒီဟိ စတူဟိ ပဒေဟိ ဥပါယော ဒဿိတော၊ အဇ္ဈတ္တရူပေ ဝါ မောစေယျ ဗဟိဒ္ဓါရူပေ ဝါ ဥဘယတ္ထ ဝါ အာကာသေ ဝါ ကဋိံ ကမ္ပေန္တော၊ ဣတော ပရံ အညော ဥပါယော နတ္ထိ။ တတ္ထ ရူပေ ဃဋ္ဋေတွာ မောစေန္တောပိ ရူပေန ဃဋ္ဋေတွာ မောစေန္တောပိ "ရူပေ မောစေတိ"စ္စေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ရူပေ ဟိ သတိ သော မောစေတိ၊ န ရူပံ အလဘိတွာ။ ရာဂူပတ္ထမ္ဘာဒီဟိ ပန ပဉ္စဟိ ကာလော ဒဿိတော။ ရာဂူပတ္ထမ္ဘာဒိကာလေသု ဟိ အင်္ဂဇာတံ ကမ္မနိယံ ဟောတိ၊ ယဿ ကမ္မနိယတ္တေ သတိ မောစေတိ၊ ဣတော ပရံ အညော ကာလော နတ္ထိ။ န ဟိ ဝိနာ ရာဂူပတ္ထမ္ဘာဒီဟိ ပုဗ္ဗဏှာဒယော ကာလဘေဒါ မောစနေ နိမိတ္တံ ဟောန္တိ။

အာရောဂျတ္ထာယာတိအာဒီဟိ ဒသဟိ အဓိပ္ပါယော ဒဿိတော၊ ဧဝရူပေန ဟိ အဓိပ္ပါယဘေဒေန မောစေတိ၊ န အညထာ။ နီလာဒီဟိ ပန ဒသဟိ နဝမဿ အဓိပ္ပါယဿ ဝတ္ထု ဒဿိတံ၊ ဝီမံသန္တော ဟိ နီလာဒီသု အညတရဿ ဝသေန ဝီမံသတိ၊ န တေဟိ ဝိနိမုတ္တန္တိ။

၂၃၇။ ဣဒါနိ ပန ဣမေသံယေဝ အဇ္ဈတ္တရူပါဒီနံ ပဒါနံ ပကာသနတ္ထံ **အဇ္ဈတ္တရူပေတိ အဇ္ဈတ္တံ ဥပါဒိန္နေ ရူပေ**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **အဇ္ဈတ္တံ ဥပါဒိန္နေ ရူပေ**တိ အတ္တနော ဟတ္ထာဒိဘေဒေ ရူပေ။ **ဗဟိဒ္ဓါ ဥပါဒိန္နေ**တိ ပရဿ တာဒိသေယေဝ။ **အနုပါဒိန္နေ**တိ တာလစ္ဆိဒ္ဒါဒိဘေဒေ။ **တဒုဘယေ**တိ အတ္တနော စ ပရဿ စ ရူပေ၊ ဥဘယဃဋ္ဋနဝသေနေတံ ဝုတ္တံ။ အတ္တနော ရူပေန စ အနုပါဒိန္နရူပေန စ ဧကတော ဃဋ္ဋနေပိ လဗ္ဘတိ။ **အာကာသေ ဝါယမန္တဿာ**တိ ကေနစိ ရူပေန အဃဋ္ဋေတွာ အာကာသေယေဝ ကဋိကမ္ပနပယောဂေန အင်္ဂဇာတံ စာလေန္တဿ။

ရာဂူပတ္ထမ္ဘေတိ ရာဂဿ ဗလဝဘာဝေ[၁], ရာဂေန ဝါ အင်ဇာတဿ ဥပတ္ထမ္ဘေ၊ ထဒ္ဓဘာဝေ သဉ္ဇာတေတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ကမ္မနိယံ ဟောတီ**တိ မောစနကမ္မက္ခမံ အင္ဂဇာတရူပါဒိသု ဥပက္ကမာရဟံ ဟောတိ။

ဥစ္စာလိင်္ဂပါဏကဒဋ္ဌူပတ္ထမ္ဘေတိ ဥစ္စာလိင်္ဂပါဏကဒဋ္ဌေန အင်ဇာတေ ဥပတ္ထမ္ဘေ။ ဥစ္စာလိင်္ဂပါဏကာ နာမ လောမသပါဏကာ ဟောန္တိ၊ တေသံ လောမေဟိ ဖုဋ္ဌံ အင်ဇာတံ ကဏ္ဍုံ ဂဟေတွာ ထဒ္ဓံ ဟောတိ။ တတ္ထ ယသ္မာ တာနိ လောမာနိ အင်ဇာတံ ခုံသန္တာနိ ဝိယ ဝိဇ္ဈန္တိ၊ တသ္မာ "ဥစ္စာလိင်္ဂ-ပါဏကဒဋ္ဌေနာ"တိ ဝုတ္တံ။ အတ္ထတော ပန ဥစ္စာလိင်္ဂပါဏကလောမ-ဝေဓနေနာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၂၃၉။ **အရောဂေါ ဘဝိဿာမီ**တိ မောစေတွာ အရောဂေါ ဘဝိဿာမိ။ **သုခံ ဝေဒနံ ဥပ္ပါဒေဿာမီ**တိ မောစနေန မုစ္စနပ္ပတ္တိယာ မုတ္တပစ္စယာ စ ယာ သုခါ ဝေဒနာ ဟောတိ၊ တံ ဥပ္ပါဒေဿာမီတိ အတ္ထော။ **ဘေသဇ္ဇံ ဘဝိဿတီ**တိ ဣဒံ မေ မောစိတံ ကိဉ္စိဒေဝ ဘေသဇ္ဇံ ဘဝိဿတိ။ **ဒါနံ ဒဿာမီ**တိ မောစေတွာ ကိပ္ပိလ္လိကာဒီနံ ဒါနံ ဒဿာမိ။ **ပုညံ ဘဝိဿတီ**တိ မောစေတွာ ကိပ္ပိလ္လိကာဒီနံ ဒေန္တဿ ပုညံ ဘဝိဿတိ။ **ယညံ ယဇိဿာမီ**တိ မောစေတွာ ကိပ္ပိလ္လိကာဒီနံ ယညံ ယဇိဿာမိ၊ ကိဉ္စိ ကိဉ္စိ မန္တပဒံ ဝတွာ ဒဿာမီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **သဂ္ဂံ ဂမိဿာမီ**တိ မောစေတွာ ကိပ္ပိလ္လိကာဒီနံ ဒိန္နဒါနေန ဝါ ပုညေန ဝါ ယညေန ဝါ သဂ္ဂံ ဂမိဿာမိ။ **ဗီဇံ ဘဝိဿတီ**တိ ကုလဝံသင်္ကုရဿ ဒါရကဿ ဗီဇံ ဘဝိဿတိ၊ ဣမိနာ ဗီဇေန ပုတ္တော နိဗ္ဗတ္တိဿတီတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန မောစေတီတိ အတ္ထော။ **ဝီမံသတ္ထာယာ**တိ ဇာနနတ္ထာယ။ **နီလံ ဘဝိဿတီ**တိအာဒီသု ဇာနိဿာမိ တာဝ, ကိံ[၁] မေ မောစိတံ နီလံ ဘဝိဿတိ ပီတကာဒီသု အညတရဝဏ္ဏန္တိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **ခိဍ္ဍာဓိပ္ပါယော**တိ ခိဍ္ဍာပသုတော၊ တေန တေန အဓိပ္ပါယေန ကီဠန္တော မောစေတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၂၄၀။ ဣဒါနိ ယဒိဒံ "အင္ဂဇာတရူပေ မောစေတိ"တိအာဒိ ဝုတ္တံ တတ္ထ ယထာ မောစေန္တော အာပတ္တိံ[၁] အာပဇ္ဇတိ၊ တေသဉ္စ ပဒါနံ ဝသေန ယတ္တကော အာပတ္တိဘေဒေါ ဟောတိ၊ တံ သဗ္ဗံ ဒဿေန္တော **အဇ္ဈတ္တရူပေ မောစေတိ၊ ဥပက္ကမတိ၊ မုစ္စတိ၊ အာပတ္တိ သံဃာဒိသေသဿာ**တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **စေတေတီ**တိ မောစနဿာဒသမ္ပယုတ္တာယ စေတနာယ “မုစ္စတူ”တိ စေတေတိ။ **ဥပက္ကမတီ**တိ တဒနုရူပံ ဝါယာမံ ကရောတိ။ **မုစ္စတီ**တိ ဧဝံ စေတေန္တဿ တဒနုရူပေန ဝါယာမေန ဝါယမတော သုက္ကံ ဌာနာ စဝတိ။ **အာပတ္တိ သံဃာဒိသေသဿာ**တိ ဧဝမေဟိ တီဟိ အင်္ဂေဟိ အဿ ပုဂ္ဂလဿ သံဃာဒိသေသော နာမ အာပတ္တိနိကာယော ဟောတီတိ အတ္ထော။ ဧသ နယော **ဗဟိဒ္ဓါရူပေ**တိအာဒီသုပိ အဝသေသေသု အဋ္ဌဝီသတိယာ ပဒေသု။

ဧတ္ထ ပန ဒွေ အာပတ္တိသဟဿာနိ နီဟရိတွာ ဒဿေတဗ္ဗာနိ။ ကထံ၊ အဇ္ဈတ္တရူပေ တာဝ ရာဂူပတ္ထမ္ဘေ အာရောဂျတ္ထာယ နီလံ မောစေန္တဿ ဧကာ အာပတ္တိ, အဇ္ဈတ္တရူပေယေဝ ရာဂူပတ္ထမ္ဘေ အာရောဂျတ္ထာယ ပီတာဒီနံ မောစနဝသေန အပရာ နဝါတိ ဒသ။ ယထာ စ အာရောဂျတ္ထာယ ဒသ၊ ဧဝံ သုခါဒီနံ နဝန္နံ ပဒါနံ အတ္ထာယ ဧကေကပဒေ[၁] ဒသ ဒသ ကတွာ နဝုတိ။ ဣတိ ဣမာ စ နဝုတိ, ပုရိမာ စ ဒသာတိ ရာဂူပတ္ထမ္ဘေ တာဝ သတံ။ ယထာ ပန ရာဂူပတ္ထမ္ဘေ, ဧဝံ ဝစ္စူပတ္ထမ္ဘာဒီသုပိ စတူသု ဧကေကသ္မိံ ဥပတ္ထမ္ဘေ သတံ သတံ ကတွာ စတ္တာရိ သတာနိ။ ဣတိ ဣမာနိ စတ္တာရိ, ပုရိမဉ္စ ဧကန္တိ အဇ္ဈတ္တရူပေ တာဝ ပဉ္စန္နံ ဥပတ္ထမ္ဘာနံ ဝသေန ပဉ္စ သတာနိ။ ယထာ စ အဇ္ဈတ္တရူပေ ပဉ္စ, ဧဝံ ဗဟိဒ္ဓါရူပေ ပဉ္စ, အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါရူပေ ပဉ္စ, အာကာသေ ကဋိံ ကမ္ပေန္တဿ ပဉ္စာတိ သဗ္ဗာနိပိ စတုန္နံ ပဉ္စကာနံ ဝသေန ဒွေ အာပတ္တိသဟဿာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

ဣဒါနိ **အာရောဂျတ္ထာယာ**တိအာဒီသု တာဝ ဒသသု ပဒေသု ပဋိပါဋိယာ ဝါ ဥပ္ပဋိပါဋိယာ ဝါ ဟေဋ္ဌာ ဝါ ဂဟေတွာ ဥပရိ ဂဏှန္တဿ, ဥပရိ ဝါ ဂဟေတွာ ဟေဋ္ဌာ ဂဏှန္တဿ, ဥဘတော ဝါ ဂဟေတွာ မဇ္ဈေ ဌပေန္တဿ, မဇ္ဈေ ဝါ ဂဟေတွာ ဥဘတော ဟရန္တဿ, သဗ္ဗမူလံ ဝါ ကတွာ ဂဏှန္တဿ စေတနူပက္ကမမောစနေ သတိ ဝိသင်္ကေတော နာမ နတ္ထီတိ ဒဿေတုံ **အာရောဂျတ္ထဉ္စ သုခတ္ထဉ္စာ**တိ ခဏ္ဍစက္ကဗဒ္ဓစက္ကာဒိဘေဒဝိစိတ္တံ ပါဠိမာဟ။

တတ္ထ **အာရောဂျတ္ထဉ္စ သုခတ္ထဉ္စ၊ အာရောဂျတ္ထဉ္စ ဘေသဇ္ဇတ္ထဉ္စာ**တိ ဧဝံ အာရောဂျပဒံ သဗ္ဗပဒေဟိ ယောဇေတွာ ဝုတ္တမေကံ ခဏ္ဍစက္ကံ။ သုခပဒါဒီနိ သဗ္ဗပဒေဟိ ယောဇေတွာ ယာဝ အတ္တနော အတ္တနော အတီတာနန္တရပဒံ, တာဝ အာနေတွာ ဝုတ္တာနိ နဝ ဗဒ္ဓစက္ကာနီတိ ဧဝံ ဧကေကမူလကာနိ ဒသ စက္ကာနိ ဟောန္တိ၊ တာနိ ဒုမူလကာဒီဟိ သဒ္ဓိံ အသမ္မောဟတော ဝိတ္ထာရေတွာ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ အတ္ထော ပနေတ္ထ ပါကဋောယေဝ။

၁-ဧကေကပဒေန (သျာ)

ယထာ စ အာရောဂျတ္ထာယာတိအာဒီသု ဒသသု ပဒေသု, ဧဝံ နီလာဒီသုပိ **နီလဉ္စ ပီတကဉ္စ စေတေတိ၊ ဥပက္ကမတီ**တိအာဒိနာ နယေန ဒသ စက္ကာနိ ဝုတ္တာနိ၊ တာနိပိ အသမ္မောဟတော ဝိတ္ထာရေတွာ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ အတ္ထော ပနေတ္ထ ပါကဋောယေဝ။

ပုန **အာရောဂျတ္ထဉ္စ နီလဉ္စ၊ အာရောဂျတ္ထဉ္စ သုခတ္ထဉ္စ နီလဉ္စ ပီတကဉ္စာ**တိ ဧကေနေကံ ဒွိဟိ ဒွေ။ပ။ ဒသဟိ ဒသာတိ ဧဝံ ပုရိမပဒေဟိ သဒ္ဓိံ ပစ္ဆိမပဒါနိ ယောဇေတွာ ဧကံ မိဿကစက္ကံ ဝုတ္တံ။

ဣဒါနိ ယသ္မာ “နီလံ မောစေဿာမီ”တိ စေတေတွာ ဥပက္ကမန္တဿ ပီတကာဒီသု မုစ္စန္တေသုပိ ပီတကာဒိဝသေန စေတေတွာ ဥပက္ကမန္တဿ ဣတရေသု မုစ္စန္တေသုပိ နေဝတ္ထိ ဝိသင်္ကေတော၊ တသ္မာ တမ္ပိ နယံ ဒဿေတုံ **နီလံ မောစေဿာမီတိ စေတေတိ၊ ဥပက္ကမတိ၊ ပီတကံ မုစ္စတီ**တိအာဒိနာ နယေန စက္ကာနိ ဝုတ္တာနိ။ တတော ပရံ သဗ္ဗပစ္ဆိမပဒံ နီလာဒီဟိ နဝဟိ ပဒေဟိ သဒ္ဓိံ ယောဇေတွာ ကုစ္ဆိစက္ကံ နာမ ဝုတ္တံ။ တတော ပီတကာဒီနိ နဝ ပဒါနိ ဧကေန နီလပဒေနေဝ သဒ္ဓိံ ယောဇေတွာ ပိဋ္ဌိစက္ကံ နာမ ဝုတ္တံ။ တတော လောဟိတကာဒီနိ နဝ ပဒါနိ ဧကေန ပီတကပဒေနေဝ သဒ္ဓိံ ယောဇေတွာ ဒုတိယံ ပိဋ္ဌိစက္ကံ ဝုတ္တံ။ ဧဝံ လောဟိတကပဒါဒီဟိ သဒ္ဓိံ ဣတရာနိ နဝ နဝ ပဒါနိ ယောဇေတွာ အညာနိပိ အဋ္ဌ စက္ကာနိ ဝုတ္တာနီတိ ဧဝံ ဒသဂတိကံ ပိဋ္ဌိစက္ကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဧဝံ ခဏ္ဍစက္ကာဒီနံ အနေကေသံ စက္ကာနံ ဝသေန ဝိတ္ထာရတော ဂရုကာ-ပတ္တိမေဝ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ အင်္ဂဝသေနေဝ ဂရုကာပတ္တိဉ္စ လဟုကာပတ္တိဉ္စ အနာပတ္တိဉ္စ ဒဿေတုံ **စေတေတိ၊ ဥပက္ကမတိ၊ မုစ္စတီ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ပုရိမနယေန အဇ္ဈတ္တရူပါဒီသု ရာဂါဒိဥပတ္ထမ္ဘေ သတိ အာရောဂျာဒီနံ အတ္ထာယ စေတေန္တဿ ဥပက္ကမိတွာ အသုစိမောစနေ တိဝင်္ဂသမ္ပန္နာ ဂရုကာပတ္တိ ဝုတ္တာ။ ဒုတိယေန နယေန စေတေန္တဿ ဥပက္ကမန္တဿ စ မောစနေ အသတိ ဒွင်္ဂသမ္ပန္နာ လဟုကာ ထုလ္လစ္စယာပတ္တိ။ **စေတေတိ၊ န ဥပက္ကမတိ၊ မုစ္စတီ**တိ-အာဒီဟိ ဆဟိ နယေဟိ အနာပတ္တိ။

အယံ ပန အာပတ္တာနာပတ္တိဘေဒေါ သဗ္ဗော သုခုမော၊ တသ္မာ သုဋ္ဌု သလ္လက္ခေတဗ္ဗော၊ သုဋ္ဌု သလ္လက္ခေတွာ ကုက္ကုစ္စံ ပုစ္ဆိတေန အာပတ္တိ ဝါ အနာပတ္တိ ဝါ အာစိက္ခိတဗ္ဗာ၊ ဝိနယကမ္မံ ဝါ ကာတဗ္ဗံ။ အသလ္လက္ခေတွာ ကရောန္တော ဟိ ရောဂနိဒါနံ အဇာနိတွာ ဘေသဇ္ဇံ ကရောန္တော ဝေဇ္ဇော ဝိယ

ဝိဃာတတ္ထံ အာပဇ္ဇတိ၊ န စ တံ ပုဂ္ဂလံ တိကိစ္ဆိတုံ သမတ္ထော ဟောတိ။ တတြာယံ သလ္လက္ခဏာဝိဓိ—ကုက္ကုစ္စေန အာဂတော ဘိက္ခု ယာဝတတိယံ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော "ကတရေန ပယောဂေန ကတရေန ရာဂေန အာပန္နောသီ"တိ။ သစေ ပဌမံ အညံ ဝတွာ ပစ္ဆာ အညံ ဝဒတိ၊ န ကေမဂ္ဂေန ကထေတိ၊ သော ဝတ္တဗ္ဗော "တွံ န ကေမဂ္ဂေန ကထေသိ ပရိဟရသိ၊ န သက္ကာ တဝ ဝိနယကမ္မံ ကာတုံ၊ ဂစ္ဆ သောတ္တိံ ဂဝေသာ"တိ။ သစေ ပန တိက္ခတ္တုမ္ပိ ကေမဂ္ဂေနေဝ ကထေတိ၊ ယထာဘူတံ အတ္တာနံ အာဝိကရောတိ၊ အထဿ အာပတ္တာနာပတ္တိဂရုကလဟုကာပတ္တိဝိနိစ္ဆယတ္ထံ ကောဒသန္နံ ရာဂါနံ ဝသေန ကောဒသ ပယောဂါ သမဝေက္ခိတဗ္ဗာ။

တတြိမေ ကောဒသ ရာဂါ—မောစနဿာဒေါ မုစ္စနဿာဒေါ မုတ္တဿာဒေါ မေထုနဿာဒေါ ဖဿဿာဒေါ ကဏ္ဍုဝနဿာဒေါ ဒဿနဿာဒေါ နိသဇ္ဇဿာဒေါ ဝါစဿာဒေါ ဂေဟဿိတပေမံ ဝနဘင်္ဂိယန္တိ။ တတ္ထ မောစေတုံ အဿာဒေါ မောစနဿာဒေါ၊ မုစ္စနေ[၁] အဿာဒေါ မုစ္စနဿာဒေါ၊ မုတ္တေ အဿာဒေါ မုတ္တဿာဒေါ၊ မေထုနေ အဿာဒေါ မေထုနဿာဒေါ၊ ဖဿေ အဿာဒေါ ဖဿဿာဒေါ၊ ကဏ္ဍုဝနေ အဿာဒေါ ကဏ္ဍုဝနဿာဒေါ၊ ဒဿနေ အဿာဒေါ ဒဿနဿာဒေါ၊ နိသဇ္ဇာယ အဿာဒေါ နိသဇ္ဇဿာဒေါ၊ ဝါစာယ အဿာဒေါ ဝါစဿာဒေါ၊ ဂေဟဿိတံ ပေမံ ဂေဟဿိတပေမံ၊ ဝနဘင်္ဂိယန္တိ ယံကိဉ္စိ ပုပ္ဖဖလာဒိ ဝနတော ဘဉ္ဇိတွာ အာဟဋံ။ ဧတ္ထ စ နဝဟိ ပဒေဟိ သမ္ပယုတ္တအဿာဒသီသေန ရာဂေါ ဝုတ္တော။ ဧကေန ပဒေန သရူပေနေဝ၊ ဧကေန ပဒေန ဝတ္ထုနာ ဝုတ္တော၊ ဝနဘင်္ဂေါ ဟိ ရာဂဿ ဝတ္ထု၊ န ရာဂေါယေဝ။

ဧတေသံ ပန ရာဂါနံ ဝသေန ဧဝံ[၂] ပယောဂါ သမဝေက္ခိတဗ္ဗာ—မောစနဿာဒေ မောစနဿာဒစေတနာယ စေတေန္တော ဧဝ အဿာဒေန္တော စ ဥပက္ကမတိ၊ မုစ္စတိ၊ သံဃာဒိသေသော။ တထေဝ စေတေန္တော စ အဿာဒေန္တော စ ဥပက္ကမတိ၊ န မုစ္စတိ၊ ထုလ္လစ္စယံ။ သစေ ပန သယနကာလေ ရာဂပရိယုဋ္ဌိတော ဟုတွာ ဦရုနာ ဝါ မုဋ္ဌိနာ ဝါ အင်္ဂဇာတံ ဂါဠံ ပီဠေတွာ မောစနတ္ထာယ သဥဿာဟောဝ သုပတိ၊ သုပန္တဿ စဿ အသုစိ မုစ္စတိ၊ သံဃာဒိသေသော။ သစေ ရာဂပရိယုဋ္ဌာနံ အသုဘမနသိကာရေန ဝူပသမေတွာ သုဒ္ဓစိတ္တော သုပတိ၊ သုပန္တဿ မုတ္တေပိ အနာပတ္တိ။

---

[၁] မုစ္စမာနေ (က)

[၂] ဧဝံ (သီ)

မုစ္စနဿာဒေ အတ္တနော ဓမ္မတာယ မုစ္စမာနံ အဿာဒေတိ န ဥပက္ကမတိ၊ အနာပတ္တိ။ သစေ ပန မုစ္စမာနံ အဿာဒေန္တော ဥပက္ကမတိ၊ တေန ဥပက္ကမေန မုတ္တေ သံဃာဒိသေသော။ အတ္တနော ဓမ္မတာယ မုစ္စမာနေ “မာ ကာသာဝံ ဝါ သေနာသနံ ဝါ ဒုဿီ”တိ အင်္ဂဇာတံ ဂဟေတွာ ဇဂ္ဂနတ္ထာယ ဥဒကဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆတိ၊ ဝဋ္ဋတီတိ **မဟာပစ္စရိယံ** ဝုတ္တံ။

မုတ္တဿာဒေ အတ္တနော ဓမ္မတာယ မုတ္တေ ဌာနာ စုတေ အသုစိမှိ ပစ္ဆာ အဿာဒေန္တဿ ဝိနာ ဥပက္ကမေန မုစ္စတိ၊ အနာပတ္တိ။ သစေ အဿာဒေတွာ ပုန မောစနတ္ထာယ နိမိတ္တေ ဥပက္ကမိတွာ မောစေတိ၊ သံဃာဒိသေသော။

မေထုနဿာဒေ မေထုနရာဂေန မာတုဂါမံ ဂဏှာတိ၊ တေန ပယောဂေန အသုစိ မုစ္စတိ၊ အနာပတ္တိ။ မေထုနဓမ္မဿ ပယောဂတ္တာ ပန တာဒိသေ ဂဟဏေ ဒုက္ကဋံ၊ သီသံ ပတ္တေ ပါရာဇိကံ။ သစေ မေထုနရာဂေန ရတ္တော ပုန အဿာဒေတွာ မောစနတ္ထာယ နိမိတ္တေ ဥပက္ကမိတွာ မောစေတိ၊ သံဃာဒိသေသော။

ဖဿဿာဒေ ဒုဝိဓော ဖဿော အဇ္ဈတ္တိကော ဗာဟိရော စ။ အဇ္ဈတ္တိကေ တာဝ အတ္တနော နိမိတ္တံ ထဒ္ဓံ မုဒုကန္တိ ဇာနိဿာမီတိ ဝါ လောလဘာဝေန ဝါ ကီဠာပယတော အသုစိ မုစ္စတိ၊ အနာပတ္တိ။ သစေ ကီဠာပေန္တော အဿာဒေတွာ မောစနတ္ထာယ နိမိတ္တေ ဥပက္ကမိတွာ မောစေတိ၊ သံဃာဒိသေသော။ ဗာဟိရဖဿေ ပန ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန မာတုဂါမဿ အင်္ဂမင်္ဂါနိ ပရာမသတော စေဝ အာလိင်္ဂတော စ အသုစိ မုစ္စတိ၊ အနာပတ္တိ။ ကာယသံသဂ္ဂသံဃာဒိသေသံ ပန အာပဇ္ဇတိ။ သစေ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန ရတ္တော ပုန အဿာဒေတွာ မောစနတ္ထာယ နိမိတ္တေ ဥပက္ကမိတွာ မောစေတိ၊ ဝိဿဋ္ဌိပစ္စယာပိ သံဃာဒိသေသော။

ကဏ္ဍုဝနဿာဒေ ဒဒ္ဒုကစ္ဆုပိဠကပါဏကာဒီနံ အညတရဝသေန ကဏ္ဍုဝမာနံ[၁] နိမိတ္တံ ကဏ္ဍုဝနဿာဒေနေဝ ကဏ္ဍုဝတော အသုစိ မုစ္စတိ၊ အနာပတ္တိ။ ကဏ္ဍုဝနဿာဒေန ရတ္တော ပုန အဿာဒေတွာ မောစနတ္ထာယ နိမိတ္တေ ဥပက္ကမိတွာ မောစေတိ၊ သံဃာဒိသေသော။

ဒဿနဿာဒေ ဒဿနဿာဒေန ပုနပ္ပုနံ မာတုဂါမဿ အနောကာသံ ဥပနိဇ္ဈာယတော အသုစိ မုစ္စတိ၊ အနာပတ္တိ။ မာတုဂါမဿ အနောကာသုပနိဇ္ဈာနေ

၁–ခဇ္ဇမာနံ (က)

ပန ဒုက္ကဋံ။ သစေ ဒဿနဿာဒေန ရတ္တော ပုန အဿာဒေတွာ မောစနတ္ထာယ နိမိတ္တေ ဥပက္ကမိတွာ မောစေတိ၊ သံဃာဒိသေသော။

နိသဇ္ဇဿာဒေ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ ရဟော နိသဇ္ဇဿာဒရာဂေန နိသိန္နဿ အသုစိ မုစ္စတိ၊ အနာပတ္တိ။ ရဟော နိသဇ္ဇပစ္စယာ ပန အာပန္နာယ အာပတ္တိယာ ကာရေတဗ္ဗော။ သစေ နိသဇ္ဇဿာဒေန ရတ္တော ပုန အဿာဒေတွာ မောစနတ္ထာယ နိမိတ္တေ ဥပက္ကမိတွာ မောစေတိ၊ သံဃာဒိသေသော။

ဝါစဿာဒေ ဝါစဿာဒရာဂေန မာတုဂါမံ မေထုနသန္နိဿိတာဟိ ဝါစာဟိ ဩဘာသန္တဿ အသုစိ မုစ္စတိ၊ အနာပတ္တိ။ ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာသံဃာဒိသေသံ ပန အာပဇ္ဇတိ။ သစေ ဝါစဿာဒေန ရတ္တော ပုန အဿာဒေတွာ မောစနတ္ထာယ နိမိတ္တေ ဥပက္ကမိတွာ မောစေတိ၊ သံဃာဒိသေသော။

ဂေဟဿိတပေမေ မာတရံ ဝါ မာတုပေမေန ဘဂိနိံ ဝါ ဘဂိနိပေမေန ပုနပ္ပုနံ ပရာမသတော စေဝ အာလိင်္ဂတော စ အသုစိ မုစ္စတိ၊ အနာပတ္တိ။ ဂေဟဿိတပေမေန ပန ဖုသနပစ္စယာ ဒုက္ကဋံ။ သစေ ဂေဟဿိတပေမေန ရတ္တော ပုန အဿာဒေတွာ မောစနတ္ထာယ နိမိတ္တေ ဥပက္ကမိတွာ မောစေတိ၊ သံဃာဒိသေသော။

ဝနဘင်္ဂေ ဇတ္တိပုရိသာ အညမညံ ကိဉ္စိဒေဝ တမ္ဗူလဂန္ဓပုပ္ဖဝါသာဒိပ္ပကာရံ ပဏ္ဏာကာရံ မိတ္တသန္ထဝဘာဝဿ ဒဠှဘာဝတ္ထာယ ပေသေန္တိ၊ အယံ ဝနဘင်္ဂေါ နာမ။ တဉ္စေ မာတုဂါမော ကဿစိ သံသဋ္ဌဝိဟာရိကဿ ကုလူပကဘိက္ခုနော ပေသေတိ၊ တဿ စ အသုကာယ နာမ ဣဒံ ပေသိတန္တိ သာရတ္တဿ ပုနပ္ပုနံ ဟတ္ထေဟိ တံ ဝနဘင်္ဂံ ကီဠာပယတော အသုစိ မုစ္စတိ၊ အနာပတ္တိ။ သစေ ဝနဘင်္ဂေ သာရတ္တော ပုန အဿာဒေတွာ မောစနတ္ထာယ နိမိတ္တေ ဥပက္ကမိတွာ မောစေတိ၊ သံဃာဒိသေသော။ သစေ ဥပက္ကမန္တေပိ န မုစ္စတိ၊ ထုလ္လစ္စယံ။

ဧဝမေတေသံ ဧကာဒသန္နံ ရာဂါနံ ဝသေန ဣမေ ဧကာဒသ ပယောဂေ သမေဝေက္ခိတွာ အာပတ္တိ ဝါ အနာပတ္တိ ဝါ သလ္လက္ခေတဗ္ဗာ။ သလ္လက္ခေတွာ သစေ ဂရုကာ ဟောတိ၊ "ဂရုကာ"တိ အာစိက္ခိတဗ္ဗာ။ သစေ လဟုကာ ဟောတိ၊ "လဟုကာ"တိ အာစိက္ခိတဗ္ဗာ။ တဒနုရူပဉ္စ ဝိနယကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ။ ဧဝဉှိ ကတံ သုကတံ ဟောတိ ရောဂနိဒါနံ ဉတွာ ဝေဇ္ဇေန ကတဘေသဇ္ဇမိဝ၊ တဿ စ ပုဂ္ဂလဿ သောတ္ထိဘာဝါယ သံဝတ္တတိ။

၂၆၂။ **စေတေတိ န ဥပက္ကမတီ**တိအာဒီသု မောစနဿာဒစေတနာယ စေတေတိ၊ န ဥပက္ကမတိ၊ မုစ္စတိ၊ အနာပတ္တိ။ မောစနဿာဒပီဠိတော "အဟော

ဝတ မုစ္စေယျာ”တိ စေတေတိ၊ န ဥပက္ကမတိ၊ န မုစ္စတိ၊ အနာပတ္တိ။ မောစနဿာဒေန န စေတေတိ ဖဿဿာဒေန ကဏ္ဍုဝနဿာဒေန ဝါ ဥပက္ကမတိ၊ မုစ္စတိ၊ အနာပတ္တိ။ တထေဝ န စေတေတိ၊ ဥပက္ကမတိ၊ န မုစ္စတိ၊ အနာပတ္တိ။ ကာမဝိတက္ကံ ဝိတက္ကေန္တော မောစနတ္ထာယ န စေတေတိ၊ န ဥပက္ကမတိ၊ မုစ္စတိ၊ အနာပတ္တိ။ သစေ ပနဿ ဝိတက္ကယတောပိ န မုစ္စတိ၊ ဣဒံ အာဂတမေဝ ဟောတိ “န စေတေတိ န ဥပက္ကမတိ န မုစ္စတိ, အနာပတ္တီ”တိ။

အနာပတ္တိ သုပိနန္တေနာတိ သုတ္တဿ သုပိနေ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝန္တဿ ဝိယ ကာယသံသဂ္ဂါဒီနိ အာပဇ္ဇန္တဿ ဝိယ သုပိနန္တေနေဝ ကာရဏေန ယဿ အသုစိ မုစ္စတိ၊ တဿ အနာပတ္တိ။ သုပိနေ ပန ဥပ္ပန္နာယ အဿာဒစေတနာယ သစေ ဝိသယော ဟောတိ၊ နိစ္စလေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ န ဟတ္ထေန နိမိတ္တံ ကီဠာပေတဗ္ဗံ၊ ကာသာဝပစ္စတ္ထရဏရက္ခဏတ္ထံ ပန ဟတ္ထပုဋေန ဂဟေတွာ ဇဂ္ဂနတ္ထာယ ဥဒကဋ္ဌာနံ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။

နမောစနာဓိပ္ပါယဿာတိ ယဿ ဘေသဇ္ဇေန ဝါ နိမိတ္တံ အာလိမ္ပန္တဿ ဥစ္စာရာဒီနိ ဝါ ကရောန္တဿ နမောစနာဓိပ္ပါယဿ မုစ္စတိ၊ တဿာပိ အနာပတ္တိ။ ဥမ္မတ္တကဿ ဒုဝိဓဿာပိ အနာပတ္တိ။ ဣဓ သေယျသကော အာဒိကမ္မိကော၊ တဿ အနာပတ္တိ အာဒိကမ္မိကဿာတိ။

ပဒဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သမုဋ္ဌာနာဒီသု ဣဒံ သိက္ခာပဒံ ပဌမပါရာဇိကသမုဋ္ဌာနံ ကာယစိတ္တတော သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒွိဝေဒနံ သုခမဇ္ဈတ္တဝသေနာတိ။

၂၆၃။ ဝိနီတဝတ္ထူသု သုပိနဝတ္ထု အနုပညတ္တိယံ ဝုတ္တနယမေဝ။ ဥစ္စာရပဿာဝဝတ္ထူနိ ဥတ္တာနတ္ထာနေဝ။

ဝိတက္ကဝတ္ထုသ္မိံ **ကာမဝိတက္က**န္တိ ဂေဟဿိတကာမဝိတက္ကံ။ တတ္ထ ကိဉ္စာပိ အနာပတ္တိ ဝုတ္တာ၊ အထ ခေါ ဝိတက္ကဂတိကေန န ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဥဏှောဒကဝတ္ထူသု ပဌမံ ဥတ္တာနမေဝ။ ဒုတိယေ သော ဘိက္ခု မောစေတုကာမော ဥဏှောဒကေန နိမိတ္တံ ပဟရိတွာ ပဟရိတွာ[1] နှာယိ၊ တေနဿ အာပတ္တိ ဝုတ္တာ။ တတိယေ ဥပက္ကမဿ အတ္ထိတာယ ထုလ္လစ္စယံ။ ဘေသဇ္ဇကဏ္ဍုဝနဝတ္ထူနိ ဥတ္တာနတ္ထာနေဝ။

၂၆၄။ **မဂ္ဂဝတ္ထူသု** ပဌမဿ ထုလ္လဦရုကဿ မဂ္ဂံ ဂစ္ဆန္တဿ သမ္ဘာဝေဋ္ဌာနေ ဃဋ္ဋနာယ အသုစိ မုစ္စိ၊ တဿ နမောစနာဓိပ္ပါယတ္တာ အနာပတ္တိ။ ဒုတိယဿ တထေဝ မုစ္စိ၊ မောစနာဓိပ္ပါယတ္တာ ပန သံဃာဒိသေသော။ တတိယဿ န မုစ္စိ၊ ဥပက္ကမသဗ္ဘာဝတော ပန ထုလ္လစ္စယံ။ တသ္မာ မဂ္ဂံ ဂစ္ဆန္တေန ဥပ္ပန္နေ ပရိဠာဟေ န ဂန္တဗ္ဗံ၊ ဂမနံ ဥပစ္ဆိန္ဒိတွာ အသုဘာဒိမနသိကာရေန စိတ္တံ ဝူပသမေတွာ သုဒ္ဓစိတ္တေန ကမ္မဋ္ဌာနံ အာဒါယ ဂန္တဗ္ဗံ။ သစေ ဌိတော ဝိနောဒေတုံ န သက္ကောတိ၊ မဂ္ဂါ ဩက္ကမ္မ[၁] နိသီဒိတွာ ဝိနောဒေတွာ ကမ္မဋ္ဌာနံ အာဒါယ သုဒ္ဓစိတ္တေနေဝ ဂန္တဗ္ဗံ။

ဝတ္ထိဝတ္ထူသု တေ ဘိက္ခူ ဝတ္ထိံ ဒဠှံ ဂဟေတွာ ပူရေတွာ ပူရေတွာ ဝိဿဇ္ဇေန္တာ ဂါမဒါရကာ ဝိယ ပဿာဝမကံသု။ **ဇန္တာဃရဝတ္ထုသ္မိံ** ဥဒရံ တာပေန္တဿ မောစနာဓိပ္ပါယဿာပိ အမောစနာဓိပ္ပါယဿာပိ မုတ္တေ အနာပတ္တိယေဝ။ ပရိကမ္မံ ကရောန္တဿ နိမိတ္တစာလနဝသေန အသုစိ မုစ္စိ၊ တသ္မာ အာပတ္တိဋ္ဌာနေ အာပတ္တိ ဝုတ္တာ။

၂၆၅။ **ဦရုဃဋ္ဋနဝတ္ထူသု** ယေသံ အာပတ္တိ ဝုတ္တာ၊ တေ အင်္ဂဇာတမ္ပိ ဖုသာပေသုန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ ဧဝံ **ကုရုန္ဒဋ္ဌကထာယံ** ဝုတ္တံ။ သာမဏေရာဒိဝတ္ထူနိ ဥတ္တာနတ္ထာနေဝ။

၂၆၆။ ကာယတ္ထမ္ဘနဝတ္ထုသ္မိံ **ကာယံ ထမ္ဘေန္တဿာ**တိ စိရံ နိသီဒိတွာ ဝါ နိပဇ္ဇိတွာ ဝါ နဝကမ္မံ ဝါ ကတွာ အာလသိယဝိမောစနတ္ထံ ဝိဇမ္ဘေန္တဿ။

ဥပနိဇ္ဈာယနဝတ္ထုသ္မိံ သစေပိ ပဋသတံ နိဝတ္ထာ ဟောတိ၊ ပုရတော ဝါ ပစ္ဆတော ဝါ ဌတွာ "ဣမသ္မိံ နာမ ဩကာသေ နိမိတ္တ"န္တိ ဥပနိဇ္ဈာယန္တဿ ဒုက္ကဋမေဝ။ အနိဝတ္ထာနံ ဂါမဒါရိကာနံ နိမိတ္တံ ဥပနိဇ္ဈာယန္တဿ ပန ကိမေဝ ဝတ္တဗ္ဗံ။ တိရစ္ဆာနဂတာနမ္ပိ နိမိတ္တေ ဧသေဝ နယော။ ဣတော စိတော စ အဝိလောကေတွာ ပန ဒိဝသမ္ပိ ဧကပယောဂေန ဥပနိဇ္ဈာယန္တဿ ဧကမေဝ ဒုက္ကဋံ။ ဣတော စိတော စ ဝိလောကေတွာ ပုနပ္ပုနံ ဥပနိဇ္ဈာယန္တဿ ပယောဂေ ပယောဂေ ဒုက္ကဋံ။ ဥမ္မီလနနိမီလနဝသေန ပန န ကာရေတဗ္ဗော။ သဟသာ ဥပနိဇ္ဈာယိတွာ ပုန ပဋိသံဟရိယ သံဝရေ တိဋ္ဌတော အနာပတ္တိ၊ တံ သံဝရံ ပဟာယ ပုန ဥပနိဇ္ဈာယတော ဒုက္ကဋမေဝ။

၁-ဩက္ကမိတွာ (က)

၂၆၇။ **တာဠစ္ဆိဒ္ဒါဒိဝတ္ထူနိ** ဥတ္တာနတ္ထာနေဝ။ **နှာနဝတ္ထူသု** ယေ ဥဒကသောတံ နိမိတ္တေန ပဟရိံသု၊ တေသံ အာပတ္တိ ဝုတ္တာ။ **ဥဒ္ဓလဝတ္ထူသုပိ** ဧသေဝ နယော၊ ဧတ္ထ စ **ဥဒ္ဓလန္တိ** ဥဒကစိက္ခလ္လော ဝုစ္စတိ။ ဧတေနေဝ ဥပါယေန ဉာတော ပရာနိ သဗ္ဗာနေဝ ဥဒကေ ဓာဝနာဒိဝတ္ထူနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ အယံ ပန ဝိသေသော၊ **ပုပ္ဖါဝဠိယဝတ္ထူသု** သစေပိ နမောစနာဓိပ္ပါယဿ အနာပတ္တိ၊ ကီဠနပစ္စယာ ပန ဒုက္ကဋံ ဟောတီတိ။

သုက္ကဝိဿဋ္ဌိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၆၉။ **တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ**တိ ကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပဒံ။ တတြာယံ အနုတ္တာနပဒဝဏ္ဏနာ—**အရညေ ဝိဟရတီ**တိ န အာဝေဏိကေ အရညေ၊ ဇေတဝနဝိဟာရဿေဝ ပစ္စန္တေ ဧကပဿေ။ **မဇ္ဈေ ဂဗ္ဘော**တိ တဿ စ ဝိဟာရဿ မဇ္ဈေ ဂဗ္ဘော ဟောတိ။ **သမန္တာ ပရိယာဂါရော**တိ သမန္တာ ပနဿ မဏ္ဍလမာဠပရိက္ခေပေါ ဟောတိ။ သော ကိရ မဇ္ဈေ စတုရဿံ ဂဗ္ဘံ ကတွာ ဗဟိ မဏ္ဍလမာဠပရိက္ခေပေန ကတော၊ ယထာ သက္ကာ ဟောတိ အန္တောယေဝ အာဝိဉ္ဆန္တေဟိ[1] ဝိစရိတုံ။

သုပညတ္တန္တိ သုဋ္ဌု ဌပိတံ၊ ယထာ ယထာ ယသ္မိံ ယသ္မိံ ဩကာသေ ဌပိတံ ပါသာဒိကံ ဟောတိ လောကရဉ္ဇကံ၊ တထာ တထာ တသ္မိံ တသ္မိံ ဩကာသေ ဌပိတံ၊ ဝတ္တသီသေန ဟိ သော ဧကကိစ္စမ္ပိ န ကရောတိ။ **ဧကစ္စေ ဝါတပါနေ ဝိဝရန္တော**တိ ယေသု ဝိဝဋေသု အန္ဓကာရော ဟောတိ၊ တာနိ ဝိဝရန္တော။ ယေသု ဝိဝဋေသု အာလောကော ဟောတိ၊ တာနိ ထကေန္တော။

ဧဝံ ဝုတ္တေ သာ ဗြာဟ္မဏီ တံ ဗြာဟ္မဏံ ဧတဒဝေါစာတိ ဧဝံ တေန ဗြာဟ္မဏေန ပသံသိတွာ ဝုတ္တေ သာ ဗြာဟ္မဏီ “ပသန္နော အယံ ဗြာဟ္မဏော ပဗ္ဗဇိတုကာမော မညေ”တိ သလ္လက္ခေတွာ နိဂူဟိတဗ္ဗမ္ပိ တံ အတ္တနော ဝိပ္ပကာရံ ပကာသေန္တီ ကေဝလံ တဿ သဒ္ဓါဝိဃာတာပေက္ခာ ဟုတွာ ဧတံ **ကုတော တဿ ဥဠာရတ္တတာ**တိအာဒိဝစနမဝေါစ။ တတ္ထ ဥဠာရော အတ္တာ အဿာတိ **ဥဠာရတ္တော**၊ ဥဠာရတ္တဿ ဘာဝေါ ဥဠာရတ္တတာ။ **ကုလိတ္ထီဟီ**တိအာဒီသု ကုလိတ္ထိယော နာမ ဃရဿာမိနိယော။ **ကုလဓီတရော**[2] နာမ ပုရိသန္တရဂတာ

၁-အာဝိဉ္ဆန္တေဟိ (သီ)၊ အာဝိဇ္ဈန္တေဟိ (သျာ) ၂-ကုလဓီတာ (က)

ကုလမိတ္တရော။ **ကုလကုမာရိယော** နာမ အနိဝိဋ္ဌာ[1] ဝုစ္စန္တိ။ **ကုလသုဏှာ** နာမ ပရကုလတော အာနီတာ ကုလဒါရိကာနံ ဝဓုယော။

၂၇၀။ **ဩတိဏ္ဏော**တိ ယက္ခာဒီဟိ ဝိယ သတ္တာ အန္တော ဥပ္ပဇ္ဇန္တေန ရာဂေန ဩတိဏ္ဏော။ ကူပါဒီနိ ဝိယ သတ္တာ အသမပေက္ခိတွာ ရဇနီယေ ဌာနေ ရဇ္ဇန္တော သယံ ဝါ ရာဂံ ဩတိဏ္ဏော။ ယသ္မာ ပန ဥဘယထာပိ ရာဂသမင်္ဂိဿေဝေတံ အဓိဝစနံ၊ တသ္မာ “ဩတိဏ္ဏော နာမ သာရတ္တော အပေက္ခဝါ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော”တိ ဧဝမဿ ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ **သာရတ္တော**တိ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန သုဋ္ဌု ရတ္တော။ **အပေက္ခဝါ**တိ ကာယသံသဂ္ဂါပေက္ခာယ အပေက္ခဝါ။ **ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော**တိ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေနေဝ တသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော။ **ဝိပရိဏတေနာ**တိ ပရိသုဒ္ဓဘဝင်္ဂသန္တတိသင်္ခါတံ ပကတိံ ဝိဇဟိတွာ အညထာ ပဝတ္တေန။ ဝိရူပံ ဝါ ပရိဏတေန ဝိရူပံ ပရိဝတ္တေန၊ ယထာ ပရိဝတ္တမာနံ ဝိရူပံ ဟောတိ၊ ဧဝံ ပရိဝတ္တိတွာ ဌိတေနာတိ အဓိပ္ပါယော။

၂၇၁။ ယသ္မာ ပနေတံ ရာဂါဒီဟိ သမ္ပယောဂံ နာတိဝတ္တတိ၊ တသ္မာ **ဝိပရိဏတန္တိ ရတ္တမ္ပိ စိတ္တန္တိ**အာဒိနာ နယေနဿ ပဒဘာဇနံ ဝတွာ အန္တေ ဣဓာဓိပ္ပေတမတ္တံ ဒဿေန္တော **အပိစ ရတ္တံ စိတ္တံ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ အဓိပ္ပေတံ ဝိပရိဏတန္တိ** အာဟ။

တဒဟုဇာတာတိ တံဒိဝသံ ဇာတာ၊ ဇာတမတ္တာ အလ္လမံသပေသိဝဏ္ဏာ။ ဧဝရူပါယပိ ဟိ သဒ္ဓိံ ကာယသံသဂ္ဂေ သံဃာဒိသေသော၊ မေထုနဝီတိက္ကမေ ပါရာဇိကံ၊ ရဟော နိသဇ္ဇဿာဒေ ပါစိတ္တိယဉ္စ ဟောတိ။ **ပဂေဝါ**တိ ပဌမမေဝ။

ကာယသံသဂ္ဂံ သမာပဇ္ဇေယျာတိ ဟတ္ထဂ္ဂဟဏာဒိကာယသမ္ပယောဂံ ကာယမိဿီဘာဝံ သမာပဇ္ဇေယျ။ ယသ္မာ ပနေတံ သမာပန္နဿ ယော သော ကာယသံသဂ္ဂေါ နာမ, သော အတ္ထတော အဇ္ဈာစာရော ဟောတိ ရာဂဝသေန အဘိဘဝိတွာ သညမဝေလံ အာစာရော၊ တသ္မာဿ သင်္ခေပေန အတ္ထံ ဒဿေန္တော **အဇ္ဈာစာရော ဝုစ္စတီ**တိ ပဒဘာဇနမာဟ။

ဟတ္ထဂ္ဂါဟံ ဝါတိအာဒိဘေဒံ ပနဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထဒဿနံ။ တတ္ထ ဟတ္ထာဒီနံ ဝိဘာဂဒဿနတ္ထံ **ဟတ္ထော နာမ ကပ္ပရံ ဥပါဒါယာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ကပ္ပရံ ဥပါဒါယာ**တိ ဒုတိယံ မဟာသန္ဓိံ ဥပါဒါယ။ အညတ္ထ ပန

၁-အနိဗ္ဗိဋ္ဌာ (သီ)၊ အနိဝိဋ္ဌာ (သျာ)

မဏိဗန္ဓတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ အဂ္ဂနခါ ဟတ္ထော၊ ဣဓ သဒ္ဓိံ အဂ္ဂဗာဟာယ ကပ္ပရတော ပဋ္ဌာယ အဓိပ္ပေတော။

သုဒ္ဓကေသာ ဝါတိ[1] သုတ္တာဒီဟိ အမိဿာ သုဒ္ဓါ ကေသာယေဝ[2]။ **ဝေဏီ**တိ တီဟိ ကေသဝဋ္ဋီဟိ ဝိနန္ဓိတွာ ကတကေသကလာပဿေတံ နာမံ။ **သုတ္တမိဿာ**တိ ပဉ္စဝဏ္ဏေန သုတ္တေန ကေသေ မိဿေတွာ ကတာ။ **မာလာမိဿာ**တိ ဝဿိကပုပ္ဖါဒီဟိ မိဿေတွာ တီဟိ ကေသဝဋ္ဋီဟိ ဝိနန္ဓိတွာ ကတာ၊ အဝိနဒ္ဓေါပိ ဝါ ကေဝလံ ပုပ္ဖမိဿကော ကေသကလာပေါ ဣဓ "ဝေဏီ"တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဟိရညမိဿာ**တိ ကဟာပဏမာလာယ မိဿေတွာ ကတာ။ **သုဝဏ္ဏမိဿာ**တိ သုဝဏ္ဏစီရကေဟိ ဝါ ပါမင်္ဂါဒီဟိ ဝါ မိဿေတွာ ကတာ။ **မုတ္တာမိဿာ**တိ မုတ္တာဝလီဟိ မိဿေတွာ ကတာ။ **မဏိမိဿာ**တိ သုတ္တာရူဠှေဟိ မဏီဟိ မိဿေတွာ ကတာ။ ဧတာသု ဟိ ယံကိဉ္စိ ဝေဏိံ ဂဏှန္တဿ သံဃာဒိသေသောယေဝ၊ "အဟံ မိဿကဝေဏိံ အဂ္ဂဟေသိ"န္တိ ဝဒန္တဿ မောက္ခော နတ္ထိ။ ဝေဏိဂ္ဂဟဏေန စေတ္ထ ကေသာပိ ဂဟိတာဝ ဟောန္တိ။ တသ္မာ ယော ဧကမ္ပိ ကေသံ ဂဏှာတိ၊ တဿပိ အာပတ္တိယေဝ။

ဟတ္ထဉ္စ ဝေဏိဉ္စ ဌပေတွာတိ ဣဓ ဝုတ္တလက္ခဏံ ဟတ္ထဉ္စ သဗ္ဗပ္ပကာရဉ္စ ဝေဏိံ ဌပေတွာ အဝသေသံ သရီရံ "အင်္ဂ"န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧဝံ ပရိစ္ဆိန္နေသု ဟတ္ထာဒီသု ဟတ္ထဿ ဂဟဏံ **ဟတ္ထဂ္ဂါဟော**၊ ဝေဏိယာ ဂဟဏံ **ဝေဏိဂ္ဂါဟော**၊ အဝသေသသရီရဿ ပရာမသနံ **အညတရဿ ဝါ အညတရဿ ဝါ အင်္ဂဿ ပရာမသနံ**။ ယော တံ ဟတ္ထဂ္ဂါဟံ ဝါ ဝေဏိဂ္ဂါဟံ ဝါ အညတရဿ ဝါ အညတရဿ ဝါ အင်္ဂဿ ပရာမသနံ သမာပဇ္ဇေယျ၊ တဿ သံဃာဒိသေသော နာမ အာပတ္တိနိကာယော ဟောတီတိ အယံ သိက္ခာပဒဿ အတ္ထော။

၂၇၂။ ယသ္မာ ပန ယော စ ဟတ္ထဂ္ဂါဟော ယော စ ဝေဏိဂ္ဂါဟော ယဉ္စ အဝသေသဿ အင်္ဂဿ ပရာမသနံ၊ တံ သဗ္ဗမ္ပိ ဘေဒတော ဒွါဒသဝိဓံ ဟောတိ။ တသ္မာ တံ ဘေဒံ ဒဿေတုံ **အာမသနာ ပရာမသနာ**တိအာဒိနာ နယေနဿ ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယဉ္စ ဝုတ္တံ **အာမသနာ နာမ အာမဋ္ဌမတ္တာ**တိ၊ ယဉ္စ **ဆုပနံ နာမ ဖုဋ္ဌမတ္တ**န္တိ၊ ဣမေသံ အယံ ဝိသေသော—**အာမသနာ**တိ အာမဇ္ဇနာ ဖုဋ္ဌောကာသံ အနတိက္ကမိတွာပိ တတ္ထေဝ သဉ္စရဏာ။ အယဉှိ "အာမဋ္ဌမတ္တာ"တိ ဝုစ္စတိ။ **ဆုပန**န္တိ အသဉ္စရိတွာ ဖုဋ္ဌမတ္တံ။

၁-သုဒ္ဓကေသာနံ ဝါတိ (သီ၊ သျာ)　　၂-အမိဿာနံ သုဒ္ဓါနံ ကေသာနံယေဝ (သီ၊ သျာ)

ယမ္ပိ ဥမ္မသနာယ စ ဥလ္လင်္ဃနာယ စ နိဒ္ဒေသေ “ဥဒ္ဓံ ဥစ္စာရဏာ”တိ ဧကမေဝ ပဒံ ဝုတ္တံ၊ တတြာပိ အယံ ဝိသေသော—ပဌမံ အတ္တနော ကာယဿ ဣတ္ထိယာ ကာယေ ဥဒ္ဓံ ပေသနဝသေန[၁] ဝုတ္တံ၊ ဒုတိယံ ဣတ္ထိယာ ကာယံ ဥက္ခိပနဝသေန။ သေသံ ပါကဋမေဝ။

၂၇၃။ ဣဒါနိ ယသ္မာ ဣတ္ထိယော ဝိပရိဏတေန စိတ္တေန ကာယသံသဂ္ဂံ သမာပဇ္ဇတိ၊ တဿ ဧတေသံ ပဒါနံ ဝသေန ဝိတ္ထာရတော အာပတ္တိဘေဒံ ဒဿေန္တော **ဣတ္ထီ စ ဟောတိ ဣတ္ထိသညီ သာရတ္တော စ၊ ဘိက္ခု စ နံ ဣတ္ထိယာ ကာယေန ကာယန္တိ**အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဘိက္ခု စ နံ ဣတ္ထိယာ ကာယေန ကာယန္တိ** သော သာရတ္တော စ ဣတ္ထိသညီ စ ဘိက္ခု အတ္တနော ကာယေန။ **နန္တိ** နိပါတမတ္တံ။ အထ ဝါ ဧတံ တဿာ ဣတ္ထိယာ ဟတ္ထာဒိဘေဒံ ကာယံ။ **အာမသတိ ပရာမသတီ**တိ ဧတေသု စေ ဧကေနာပိ အာကာရေန အဇ္ဈာစရတိ၊ အာပတ္တိ သံဃာဒိသေသဿ။ တတ္ထ သကိံ အာမသတော ဧကာ အာပတ္တိ၊ ပုနပ္ပုနံ အာမသတော ပယောဂေ ပယောဂေ သံဃာဒိသေသော။

ပရာမသန္တောပိ သစေ ကာယတော အမောစေတွာဝ ဣတော စိတော စ အတ္တနော ဟတ္ထံ ဝါ ကာယံ ဝါ သဉ္စောပေတိ၊ ဟရတိ ပေသေတိ၊ ဒိဝသမ္ပိ ပရာမသတော ဧကာဝ အာပတ္တိ။ သစေ ကာယတော မောစေတွာ မောစေတွာ ပရာမသတိ၊ ပယောဂေ ပယောဂေ အာပတ္တိ။

ဩမသန္တောပိ သစေ ကာယတော အမောစေတွာဝ ဣတ္ထိယာ မတ္ထကတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ပါဒပိဋ္ဌိံ ဩမသတိ၊ ဧကာဝ အာပတ္တိ။ သစေ ပန ဥဒရာဒီသု တံ တံ ဌာနံ ပတွာ မုဉ္စိတွာ မုဉ္စိတွာ ဩမသတိ၊ ပယောဂေ ပယောဂေ အာပတ္တိ။ **ဥမ္မသနာယပိ** ပါဒတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ သီသံ ဥမ္မသန္တဿ ဧသေဝ နယော။

ဩလင်္ဃနာယ မာတုဂါမံ ကေသေသု ဂဟေတွာ နာမေတွာ[၂] စုမ္ဗနာဒီသု ယံ အဇ္ဈာစာရံ ဣစ္ဆတိ၊ တံ ကတွာ မုဉ္စတော ဧကာဝ အာပတ္တိ။ ဥဋ္ဌိတံ ပုနပ္ပုနံ နာမယတော ပယောဂေ ပယောဂေ အာပတ္တိ။ **ဥလ္လင်္ဃနာယပိ** ကေသေသု ဝါ ဟတ္ထေသု ဝါ ဂဟေတွာ ဥဋ္ဌာပယတော ဧသေဝ နယော။

အာကဍ္ဎနာယ အတ္တနော အဘိမုခံ အာကဍ္ဎန္တော ယာဝ န မုဉ္စတိ၊ တာဝ ဧကာဝ အာပတ္တိ။ မုဉ္စိတွာ မုဉ္စိတွာ အာကဍ္ဎန္တဿ ပယောဂေ ပယောဂေ အာပတ္တိ။ **ပတိကဍ္ဎနာယပိ** ပရမ္မုခံ ပိဋ္ဌိယံ ဂဟေတွာ ပဋိပ္ပဏာမယတော ဧသေဝ နယော။

၁-ဖုသနဝသေန (သျာ) ၂-ဩနာမေတွာ (သျာ)

အဘိနိဂ္ဂဏှနာယ ဟတ္ထေ ဝါ ဗာဟာယ ဝါ ဒဠှံ ဂဟေတွာ ယောဇနမ္ပိ ဂစ္ဆတော ဧကာဝ အာပတ္တိ။ မုဉ္စိတွာ ပုနပ္ပုနံ ဂဏှတော ပယောဂေ ပယောဂေ အာပတ္တိ။ အမုဉ္စိတွာ ပုနပ္ပုနံ ဖုသတော စ အာလိင်္ဂတော စ ပယောဂေ ပယောဂေ အာပတ္တီတိ **မဟာသုမတ္ထေရော** အာဟ။ **မဟာပဒုမတ္ထေရော** ပနာဟ “မူလဂ္ဂဟဏမေဝ ပမာဏံ၊ တသ္မာ ယာဝ န မုဉ္စတိ၊ တာဝ ဧကာဝ အာပတ္တီ”တိ။

အဘိနိပ္ပီဠနာယ ဝတ္ထေန ဝါ အာဘရဏေန ဝါ သဒ္ဓိံ ပီဠယတော အင်္ဂံ အဖုသန္တဿ ထုလ္လစ္စယံ၊ ဖုသန္တဿ သံဃာဒိသေသော။ ဧကပယောဂေန ဧကာ အာပတ္တိ၊ နာနာပယောဂေန နာနာ။

ဂဟဏဆုပနေသု အညံ ကိဉ္စိ ဝိကာရံ အကရောန္တောပိ ဂဟိတမတ္တဖုဋ္ဌမတ္တေနာပိ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ။

ဧဝမေတေသု အာမသနာဒီသု ဧကေနာပိ အာကာရေန အဇ္ဈာစာရတော ဣတ္ထိယာ ဣတ္ထိသညိဿ သံဃာဒိသေသော၊ ဝေမတိကဿ ထုလ္လစ္စယံ။ ပဏ္ဍကပုရိသတိရစ္ဆာနဂတသညိဿာပိ ထုလ္လစ္စယမေဝ။ ပဏ္ဍကေ ပဏ္ဍကသညိဿ ထုလ္လစ္စယံ၊ ဝေမတိကဿ ဒုက္ကဋံ။ ပုရိသတိရစ္ဆာနဂတဣတ္ထိသညိဿာပိ ဒုက္ကဋမေဝ။ ပုရိသေ ပုရိသသညိဿာပိ ဝေမတိကဿာပိ ဣတ္ထိပဏ္ဍကတိရစ္ဆာနဂတသညိဿာပိ ဒုက္ကဋမေဝ။ တိရစ္ဆာနဂတေပိ သဗ္ဗာကာရေန ဒုက္ကဋမေဝါတိ။ ဣမာ ဧကမူလကနယေ ဝုတ္တာ အာပတ္တိယော သလ္လက္ခေတွာ ဣမိနာဝ ဥပါယေန **ဒွေ ဣတ္ထိယော ဒွိန္နံ ဣတ္ထီနန္တိ**အာဒိဝသေန ဝုတ္တေ ဒွိမူလကနယေပိ ဒိဂုဏာ အာပတ္တိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ယထာ စ ဒွီသု ဣတ္ထီသု ဒွေ သံဃာဒိသေသာ၊ ဧဝံ သမ္ဗဟုလာသု သမ္ဗဟုလာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ယော ဟိ ဧကတော ဌိတာ သမ္ဗဟုလာ ဣတ္ထိယော ဗာဟာဟိ ပရိက္ခိပိတွာ ဂဏှာတိ၊ သော ယတ္တကာ ဣတ္ထိယော ဖုဋ္ဌာ၊ တာသံ ဂဏနာယ သံဃာဒိသေသေ အာပဇ္ဇတိ၊ မဇ္ဈဂတာနံ ဂဏနာယ ထုလ္လစ္စယေ။ တာ ဟိ တေန ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေန အာမဋ္ဌာ ဟောန္တိ။ ယော ပန သမ္ဗဟုလာနံ အင်္ဂုလိယော ဝါ ကေသေ ဝါ ဧကတော ကတွာ ဂဏှာတိ၊ သော အင်္ဂုလိယော စ ကေသေ စ အဂဏေတွာ ဣတ္ထိယော ဂဏေတွာ သံဃာဒိသေသေဟိ ကာရေတဗ္ဗော။ ယာသဉ္စ ဣတ္ထီနံ အင်္ဂုလိယော ဝါ ကေသာ ဝါ မဇ္ဈဂတာ ဟောန္တိ၊ တာသံ ဂဏနာယ ထုလ္လစ္စယေ အာပဇ္ဇတိ။ တာ ဟိ တေန ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေန အာမဋ္ဌာ ဟောန္တိ၊ သမ္ဗဟုလာ ပန ဣတ္ထိယော ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေဟိ ရဇ္ဇုဝတ္ထာဒီဟိ ပရိက္ခိပိတွာ ဂဏှန္တော

သဗ္ဗာသံယေဝ အန္တောပရိက္ခေပဂတာနံ ဂဏနာယ ထုလ္လစ္စယေ အာပဇ္ဇတိ။ **မဟာပစ္စရိယံ** အဖုဋ္ဌာသု ဒုက္ကဋံ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယသ္မာ ပါဠိယံ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓပ္ပဋိဗဒ္ဓေန အာမသနံ နာမ နတ္ထိ၊ တသ္မာ သဗ္ဗမ္ပိ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓပ္ပဋိဗဒ္ဓံ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေနေဝ သင်္ဂဟေတွာ **မဟာအဋ္ဌကထာယဉ္စ ကုရုန္ဒိယဉ္စ** ဝုတ္တော ပုရိမနယောယေဝေတ္ထ[1] ယုတ္တတရော ဒိဿတိ။

ယော ဟိ ဟတ္ထေန ဟတ္ထံ ဂဟေတွာ ပဋိပါဋိယာ ဌိတာသု ဣတ္ထီသု သမသာရာဂေါ ဧကံ ဟတ္ထေ ဂဏှာတိ၊ သော ဂဟိတိတ္ထိယာ ဝသေန ဧကံ သံဃာဒိသေသံ အာပဇ္ဇတိ၊ ဣတရာသံ ဂဏနာယ ပုရိမနယေနေဝ ထုလ္လစ္စယေ။ သစေ သော တံ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေ ဝတ္ထေ ဝါ ပုပ္ဖေ ဝါ ဂဏှာတိ၊ သဗ္ဗာသံ ဂဏနာယ ထုလ္လစ္စယေ အာပဇ္ဇတိ။ ယထေဝ ဟိ ရဇ္ဇုဝတ္ထာဒီဟိ ပရိက္ခိပန္တေန သဗ္ဗာပိ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေန အာမဋ္ဌာ ဟောန္တိ၊ တထာ ဣဓာပိ သဗ္ဗာပိ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေန အာမဋ္ဌာ ဟောန္တိ။ သစေ ပန တာ ဣတ္ထိယော အညမညံ ဝတ္ထကောဋိယံ ဂဟေတွာ ဌိတာ ဟောန္တိ၊ တတြ စေ သော ပုရိမနယေနေဝ ပဌမံ ဣတ္ထိံ ဟတ္ထေ ဂဏှာတိ၊ ဂဟိတာယ ဝသေန သံဃာဒိသေသံ အာပဇ္ဇတိ၊ ဣတရာသံ ဂဏနာယ ဒုက္ကဋာနိ။ သဗ္ဗာသံ ဟိ တာသံ တေန ပုရိမနယေနေဝ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေန ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓံ အာမဋ္ဌံ ဟောတိ။ သစေ ပန သောပိ တံ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေယေဝ ဂဏှာတိ၊ တဿ ဝသေန ထုလ္လစ္စယံ အာပဇ္ဇတိ၊ ဣတရာသံ ဂဏနာယ အနန္တရနယေနေဝ ဒုက္ကဋာနိ။

ယော ပန ဃနဝတ္ထနိဝတ္ထံ ဣတ္ထိံ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန ဝတ္ထေ ဃဋ္ဋေတိ, ထုလ္လစ္စယံ။ ဝိရဠဝတ္ထနိဝတ္ထံ ဃဋ္ဋေတိ၊ တတြ စေ ဝတ္ထန္တရေဟိ ဣတ္ထိယာ ဝါ နိက္ခန္တလောမာနိ ဘိက္ခုံ, ဘိက္ခုနော ဝါ ပဝိဋ္ဌလောမာနိ ဣတ္ထိံ ဖုသန္တိ၊ ဥဘိန္နံ လောမာနိယေဝ ဝါ လောမာနိ ဖုသန္တိ၊ သံဃာဒိသေသော။ ဥပါဒိန္နကေန ဟိ ကမ္မဇရူပေန ဥပါဒိန္နကံ ဝါ အနုပါဒိန္နကံ ဝါ, အနုပါဒိန္နကေနပိ ကေနစိ ကေသာဒိနာ ဥပါဒိန္နကံ ဝါ အနုပါဒိန္နကံ ဝါ ဖုသန္တောပိ သံဃာဒိသေသံ အာပဇ္ဇတိယေဝ။

တတ္ထ **ကုရုန္ဒိယံ** "လောမာနိ ဂဏေတွာ သံဃာဒိသေသော"တိ ဝုတ္တံ။ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ပန "လောမာနိ ဂဏေတွာ အာပတ္တိယာ န ကာရေတဗ္ဗော၊ ဧကမေဝ သံဃာဒိသေသံ အာပဇ္ဇတိ။ သံဃိကမဉ္စေ ပန အပစ္စတ္ထရိတွာ နိပန္နော လောမာနိ ဂဏေတွာ ကာရေတဗ္ဗော"တိ ဝုတ္တံ၊ တဒေဝ ယုတ္တံ။ ဣတ္ထိဝသေန ဟိ အယံ အာပတ္တိ၊ န ကောဋ္ဌာသဝသေနာတိ။

၁-ပုရိမနယောဝ စေတ္ထ (သီ)၊ ပုရိမနယော စေတ္ထ (သျာ)

ဧတ္ထာဟ “ယော ပန ‘ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓံ ဂဏှိဿာမီ’တိ ကာယံ ဂဏှာတိ၊ ‘ကာယံ ဂဏှိဿာမီ’တိ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓံ ဂဏှာတိ၊ သော ကိံ အာပဇ္ဇတီ”တိ။ **မဟာသုမတ္ထေရော** တာဝ “ယထာဝတ္ထုကမေဝါ”တိ ဝဒတိ။ အယံ ကိရဿ လဒ္ဓိ—

“ဝတ္ထု သညာ စ ရာဂေါ စ၊ ဖဿပဋိဝိဇာနနာ။
ယထာနိဒ္ဒိဋ္ဌနိဒ္ဒေသေ၊ ဂရုကံ တေန ကာရယေ”တိ။

ဧတ္ထ **ဝတ္ထူ**တိ ဣတ္ထီ။ **သညာ**တိ ဣတ္ထိသညာ။ **ရာဂေါ**တိ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေါ။ **ဖဿပဋိဝိဇာနနာ**တိ ကာယသံသဂ္ဂဖဿဇာနနာ။ တသ္မာ ယော ဣတ္ထိယာ ဣတ္ထိသညီ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန “ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓံ ဂဟေဿာမီ”တိ ပဝတ္တောပိ ကာယံ ဖုသတိ၊ ဂရုကံ သံဃာဒိသေသံယေဝ အာပဇ္ဇတိ။ ဣတရောပိ ထုလ္လစ္စယန္တိ။ **မဟာပဒုမတ္ထေရော** ပနာဟ—

“သညာယ ဝိရာဂိတမှိ၊ ဂဟဏေ စ ဝိရာဂိတေ။
ယထာနိဒ္ဒိဋ္ဌနိဒ္ဒေသေ၊ ဂရုကံ တတ္ထ န ဒိဿတီ”တိ။

အဿာပါယံ လဒ္ဓိ—ဣတ္ထိယာ ဣတ္ထိသညိနော ဟိ သံဃာဒိသေသော ဝုတ္တော။ ဣမိနာ စ ဣတ္ထိသညာ ဝိရာဂိတာ၊ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓသညာ ဥပ္ပါဒိတာ၊ တံ ဂဏှန္တဿ ပန ထုလ္လစ္စယံ ဝုတ္တံ။ ဣမိနာ စ ဂဟဏမ္ပိ ဝိရာဂိတံ၊ တံ အဂ္ဂဟေတွာ ဣတ္ထီ ဂဟိတာ။ တသ္မာ ဧတ္ထ ဣတ္ထိသညာယ အဘာဝတော သံဃာဒိသေသော န ဒိဿတိ၊ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓဿ အဂ္ဂဟိတတ္တာ ထုလ္လစ္စယံ န ဒိဿတိ၊ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန ဖုဋ္ဌတ္တာ ပန ဒုက္ကဋံ။ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန ဟိ ဣမံ နာမ ဝတ္ထုံ ဖုသတော အနာပတ္တီတိ နတ္ထိ၊ တသ္မာ ဒုက္ကဋမေဝါတိ။

ဣဒဉ္စ ပန ဝတွာ ဣဒံ စတုက္ကမာဟ “‘သာရတ္တံ ဂဏှိဿာမီ’တိ သာရတ္တံ ဂဏှိ၊ သံဃာဒိသေသော၊ ‘ဝိရတ္တံ ဂဏှိဿာမီ’တိ ဝိရတ္တံ ဂဏှိ၊ ဒုက္ကဋံ၊ ‘သာရတ္တံ ဂဏှိဿာမီ’တိ ဝိရတ္တံ ဂဏှိ၊ ဒုက္ကဋံ၊ ‘ဝိရတ္တံ ဂဏှိဿာမီ’တိ သာရတ္တံ ဂဏှိ၊ ဒုက္ကဋမေဝါ”တိ။ ကိဉ္စာပိ ဧဝမာဟ၊ အထ ခေါ **မဟာသုမတ္ထေရဝါဒေါ**ယေဝေတ္ထ “ဣတ္ထီ စ ဟောတိ ဣတ္ထိသညီ, သာရတ္တော စ, ဘိက္ခု စ နံ ဣတ္ထိယာ ကာယေန ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓံ အာမသတိ ပရာမသတိ။ပ။ ဂဏှာတိ ဆုပတိ၊ အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿာ”တိ ဣမာယ ပါဠိယာ “ယော ဟိ ဧကတော ဌိတာ သမ္ဗဟုလာ ဣတ္ထိယော ဗာဟာဟိ ပရိက္ခိပိတွာ ဂဏှာတိ၊ သော ယတ္တကာ ဣတ္ထိယော ဖုဋ္ဌာ၊ တာသံ ဂဏနာယ သံဃာဒိသေသေ အာပဇ္ဇတိ၊

မဇ္ဈဂတာနံ ဂဏ္ဍနာယ ထုလ္လစ္စယေ”တိအာဒီဟိ အဋ္ဌကထာဝိနိစ္ဆယေဟိ စ သမေတိ။ ယဒိ ဟိ သညာဒိဝိရာဂေန ဝိရာဂိတံ နာမ ဘဝေယျ “ပဏ္ဍကော စ ဟောတိ ဣတ္ထိသညီ”တိအာဒီသု ဝိယ “ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓဉ္စ ဟောတိ ကာယသညီ စာ”တိအာဒိနာပိ နယေန ပါဠိယာ ဝိသေသံ ဝဒေယျ။ ယသ္မာ ပန သော န ဝုတ္တော၊ တသ္မာ ဣတ္ထိယာ ဣတ္ထိသညာယ သတိ ဣတ္ထိံ အာမသန္တဿ သံဃာဒိသေသော၊ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓံ အာမသန္တဿ ထုလ္လစ္စယန္တိ ယထာဝုတ္တကမေဝ ယုဇ္ဇတိ။

မဟာပစ္စရိယမ္ပိ စေတံ ဝုတ္တံ “နီလံ ပါရုပိတွာ သယိတာယ ကာဠိတ္ထိယာ ကာယံ ဃဋ္ဋေဿာမီတိ ကာယံ ဃဋ္ဋေတိ၊ သံဃာဒိသေသော၊ ကာယံ ဃဋ္ဋေဿာမီတိ နီလံ ဃဋ္ဋေတိ၊ ထုလ္လစ္စယံ၊ နီလံ ဃဋ္ဋေဿာမီတိ ကာယံ ဃဋ္ဋေတိ၊ သံဃာဒိသေသော၊ နီလံ ဃဋ္ဋေဿာမီတိ နီလံ ဃဋ္ဋေတိ၊ ထုလ္လစ္စယ”န္တိ။ ယောပါယံ “ဣတ္ထိ စ ပဏ္ဍကော စာ”တိအာဒိနာ နယေန ဝတ္ထုမိဿကနယော ဝုတ္တော၊ တသ္မိမ္ပိ ဝတ္ထုသညာဝိမတိဝသေန ဝုတ္တာ အာပတ္တိယော ပါဠိယံ အသမ္မုယှန္တေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ကာယေနကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓဝါရေ ပန ဣတ္ထိယာ ဣတ္ထိသညိဿ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓံ ဂဏှတော ထုလ္လစ္စယံ၊ သေသေ သဗ္ဗတ္ထ ဒုက္ကဋံ။ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေနကာယဝါရေပိ ဧသေဝ နယော။ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေနကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓဝါရေ စ နိဿဂ္ဂိယေနကာယဝါရာဒီသု စဿ သဗ္ဗတ္ထ ဒုက္ကဋမေဝ။

“ဣတ္ထိ စ ဟောတိ ဣတ္ထိသညီ, သာရတ္တော စ၊ ဣတ္ထိ စ နံ ဘိက္ခုဿ ကာယေန ကာယ”န္တိအာဒိဝါရော ပန ဘိက္ခုမှိ မာတုဂါမဿ ရာဂဝသေန ဝုတ္တော။ တတ္ထ **ဣတ္ထိ စ နံ ဘိက္ခုဿ ကာယေန ကာယ**န္တိ ဘိက္ခုမှိ သာရတ္တာ ဣတ္ထိ တဿ နိသိန္နောကာသံ ဝါ နိပန္နောကာသံ ဝါ ဂန္တွာ အတ္တနော ကာယေန တံ ဘိက္ခုဿ ကာယံ အာမသတိ။ ပ။ ဆုပတိ။ **သေဝနာဓိပ္ပါယော ကာယေန ဝါယမတိ၊ ဖဿံ ပဋိဝိဇာနာတီ**တိ ဧဝံ တာယ အာမဋ္ဌော ဝါ ဆုပိတော ဝါ သေဝနာဓိပ္ပါယော ဟုတွာ သစေ ဖဿပ္ပဋိဝိဇာနနတ္ထံ ဤသကမ္ပိ ကာယံ စာလေတိ ဖန္ဒေတိ၊ သံဃာဒိသေသံ အာပဇ္ဇတိ။

ဒွေ ဣတ္ထိယောတိ ဧတ္ထ ဒွေ သံဃာဒိသေသေ အာပဇ္ဇတိ၊ ဣတ္ထိယာ စ ပဏ္ဍကေ စ သံဃာဒိသေသေန သဟ ဒုက္ကဋံ။ ဧတေန ဥပါယေန ယာဝ **နိဿဂ္ဂိယေန နိဿဂ္ဂိယံ အာမသတိ၊ သေဝနာဓိပ္ပါယော ကာယေန ဝါယမတိ၊ န စ ဖဿံ ပဋိဝိဇာနာတိ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ**တိ၊ တာဝ ပုရိမနယေနေဝ အာပတ္တိဘေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဧတ္ထ စ **ကာယေန ဝါယမတိ၊ န စ ဖဿံ ပဋိဝိဇာနာတီ**တိ အတ္ထနာ နိဿဂ္ဂိယေန ပုပ္ဖံ ဝါ ဖလံ ဝါ ဇတ္တိံ အတ္တနော နိဿဂ္ဂိယေန ပုပ္ဖေန ဝါ ဖလေန ဝါ ပဟရန္တိံ ဒိသွာ ကာယေန ဝိကာရံ ကရောတိ၊ အင်္ဂုလိံ ဝါ စာလေတိ၊ ဘမုကံ ဝါ ဥက္ခိပတိ၊ အက္ခိံ ဝါ နိခဏတိ၊ အညံ ဝါ ဧဝရူပံ ဝိကာရံ ကရောတိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ "ကာယေန ဝါယမတိ၊ န စ ဖဿံ ပဋိဝိဇာနာတီ"တိ။ အယမ္ပိ ကာယေန ဝါယမိတတ္တာ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ။ ဒွိသု ဇတ္တီသု ဒွေ။ ဇတ္တိပဏ္ဏကေသုပိ ဒွေ ဧဝ ဒုက္ကဋေ အာပဇ္ဇတိ။

၂၇၉။ ဧဝံ ဝတ္ထုဝသေန ဝိတ္ထာရတော အာပတ္တိဘေဒံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ လက္ခဏဝသေန သင်္ခေပတော အာပတ္တိဘေဒဉ္စ အနာပတ္တိဘေဒဉ္စ ဒဿေန္တော **သေဝနာဓိပ္ပါယော**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ပုရိမနယေ ဇတ္တိယာ ဖုဋ္ဌော သမာနော သေဝနာဓိပ္ပါယော ကာယေန ဝါယမတိ၊ ဖဿံ ပဋိဝိဇာနာတီတိ တိဝင်္ဂသမ္ပတ္တိယာ သံဃာဒိသေသော။ ဒုတိယေ နယေ နိဿဂ္ဂိယေန နိဿဂ္ဂိယာ-မသနေ ဝိယ ဝါယမိတွာ အဆုပနေ ဝိယ စ ဖဿဿ အပ္ပဋိဝိဇာနနတော ဒုဝင်္ဂသမ္ပတ္တိယာ ဒုက္ကဋံ။ တတိယေ ကာယေန အဝါယမတော အနာပတ္တိ။ ယော ဟိ သေဝနာဓိပ္ပါယောပိ နိစ္စလေန ကာယေန ကေဝလံ ဖဿံ ပဋိဝိဇာနာတိ သာဒိယတိ အနုဘောတိ၊ တဿ စိတ္တုပ္ပါဒမတ္တေ အာပတ္တိယာ အဘာဝတော အနာပတ္တိ။ စတုတ္ထေ ပန နိဿဂ္ဂိယေန နိဿဂ္ဂိယာမသနေ ဝိယ ဖဿပ္ပဋိဝိဇာနနာပိ နတ္ထိ၊ ကေဝလံ စိတ္တုပ္ပါဒမတ္တမေဝ၊ တသ္မာ အနာပတ္တိ။ မောက္ခာဓိပ္ပါယဿ သဗ္ဗာကာရေသု အနာပတ္တိယေဝ။

ဧတ္ထ ပန ယော ဇတ္တိယာ ဂဟိတော တံ အတ္တနော သရီရာ မောစေတု-ကာမော ပဋိပ္ပဏာမေတိ ဝါ ပဟရတိ ဝါ၊ အယံ ကာယေန ဝါယမတိ၊ ဖဿံ ပဋိဝိဇာနာတိ။ ယော အာဂစ္ဆန္တိံ ဒိသွာ တတော မုစ္စိတုကာမော ဥတ္တာသေတွာ ပလာပေတိ၊ အယံ ကာယေန ဝါယမတိ၊ န စ ဖဿံ ပဋိဝိဇာနာတိ။ ယော တာဒိသံ ဒိဃဇာတိံ ကာယေ အာရူဠံ ဒိသွာ "သဏိကံ ဂစ္ဆတု၊ ဃဋ္ဋိယမာနာ အနတ္ထာယ သံဝတ္တေယျာ"တိ န ဃဋ္ဋေတိ၊ ဇတ္တိမေဝ ဝါ အင်္ဂံ ဖုသမာနံ ဉတွာ "ဧသော 'အနတ္ထိကော အယံ မယာ'တိ သယမေဝ ပက္ကမိဿတီ"တိ အဇာနန္တော ဝိယ နိစ္စလော ဟောတိ၊ ဗလဝိတ္တိယာ ဝါ ဂါဠ္ဟံ အာလိင်္ဂိတွာ ဂဟိတော ဒဟရဘိက္ခု ပလာယိတုကာမောပိ သုဋ္ဌု ဂဟိတတ္တာ နိစ္စလော ဟောတိ၊ အယံ န စ ကာယေန ဝါယမတိ၊ ဖဿံ ပဋိဝိဇာနာတိ။ ယော ပန အာဂစ္ဆန္တိံ ဒိသွာ "အာဂစ္ဆတု တာဝ တတော နံ ပဟရိတွာ ဝါ

ပဏ္ဏာမေတွာ ဝါ ပက္ကမိဿာမီ”တိ နိစ္ဆလော ဟောတိ၊ အဃံ မောက္ခာမိပ္ပါယော န စ ကာယေန ဝါယမတိ၊ န စ ဖဿံ ပဋိဝိဇာနာတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၂၇၀။ **အသဉ္စိစ္စာ**တိ ဣမိနာ ဥပါယေန ဣမံ ဖုသိဿာမီတိ[1] အစေတေတွာ၊ ဧဝဥ္ဟိ အစေတေတွာ ပတ္တပ္ပဋိဂ္ဂဟဏာဒီသု မာတုဂါမဿ အင်္ဂေ ဖုဋ္ဌေပိ အနာပတ္တိ။

အသတိယာတိ အညဝိဟိတော ဟောတိ၊ “မာတုဂါမံ ဖုသာမီ”တိ သတိ နတ္ထိ၊ ဧဝံ အသတိယာ ဟတ္ထပါဒပသာရဏာဒိကာလေ ဖုသန္တဿ အနာပတ္တိ။

အဇာနန္တဿာတိ ဒါရကဝေသေန ဌိတံ ဒါရိကံ “ဣတ္ထီ”တိ အဇာနန္တော ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန ဖုသတိ၊ ဧဝံ “ဣတ္ထီ”တိ အဇာနန္တဿ ဖုသတော အနာပတ္တိ။

အသာဒိယန္တဿာတိ ကာယသံသဂ္ဂံ အသာဒိယန္တဿ၊ တဿ ဗာဟာပရမ္ပရာယ နီတဘိက္ခုနော ဝိယ အနာပတ္တိ။ ဥမ္မတ္တကာဒယော ဝုတ္တနယာဧဝ။ ဣဓ ပန ဥဒါယိတ္ထေရော အာဒိကမ္မိကော၊ တဿ အနာပတ္တိ အာဒိ-ကမ္မိကဿာတိ။

ပဒဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သမုဋ္ဌာနာဒီသု ဣဒံ သိက္ခာပဒံ ပဌမပါရာဇိကသမုဋ္ဌာနံ ကာယစိတ္တတော သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒွိဝေဒနံ သုခမဇ္ဈတ္တဝသေနာတိ။

၂၇၁။ ဝိနီတဝတ္ထူသု **မာတုယာ မာတုပေမေနာ**တိ မာတုပေမေန မာတုယာ ကာယံ အာမသိ။ သေ နယော **ဓီတုဘဂိနီဝတ္ထူသု**။ တတ္ထ ယသ္မာ မာတာ ဝါ ဟောတု ဓီတာ ဝါ၊ ဣတ္ထီ နာမ သဗ္ဗာပိ ဗြဟ္မစရိယဿ ပါရိပန္ထိကာဝ[2]။ တသ္မာ “အယံ မေ မာတာ, အယံ မေ ဓီတာ, အယံ မေ ဘဂိနီ”တိ ဂေဟဿိတပေမေန အာမသတောပိ ဒုက္ကဋမေဝ ဝုတ္တံ။

ဣမံ ပန ဘဂဝတော အာဏံ အနုဿရန္တေန သစေပိ နဒီသောတေန ဝုယှမာနံ မာတရံ ပဿတိ၊ နေဝ ဟတ္ထေန ပရာမသိတဗ္ဗာ။ ပဏ္ဍိတေန ပန ဘိက္ခုနာ နာဝါ ဝါ ဖလကံ ဝါ ကဒလိက္ခန္ဓော ဝါ ဒါရုက္ခန္ဓော ဝါ ဥပ-သံဟရိတဗ္ဗော။ တသ္မိံ အသတိ ကာသာဝမ္ပိ ဥပသံဟရိတွာ ပုရတော ဌပေတဗ္ဗံ၊

---

[1] ဖုသာမီတိ (သီ)

[2] ပရိပန္ထိကာဝ (က)

“တ္ထေ ဂဏှာဟီ”တိ ပန န ဝတ္တဗ္ဗာ။ ဂဟိတေ ပရိက္ခာရံ ကမ္ပာမီတိ ကမ္ပန္တေန ဂန္တဗ္ဗံ။ သစေ ဘာယတိ၊ ပုရတော ပုရတော ဂန္တွာ “မာ ဘာယီ”တိ သမဿာ-သေတဗ္ဗာ။ သစေ ဘာယမာနာ ပုတ္တဿ သဟသာ ခန္ဓေ ဝါ အဘိရုဟတိ, ဟတ္ထေ ဝါ ဂဏှာတိ၊ န “အပေဟိ မဟလ္လိကေ”တိ နိဒ္ဓုနိတဗ္ဗာ၊ ထလံ ပါပေတဗ္ဗာ။ ကဒ္ဒမေ လဂ္ဂါယပိ ကူပေ ပတိတာယပိ ဧသေဝ နယော။

တတြာပိ ဟိ ယောတ္တံ ဝါ ဝတ္ထံ ဝါ ပက္ခိပိတွာ ဟတ္ထေန ဂဟိတဘာဝံ ဉတွာ ဥဒ္ဓရိတဗ္ဗာ၊ နတွေဝ အာမသိတဗ္ဗာ။ န ကေဝလဉ္စ မာတုဂါမဿ သရီရမေဝ အနာမာသံ၊ နိဝါသနပါဝုရဏမ္ပိ အာဘရဏဘဏ္ဍမ္ပိ တိဏဏ္ဍုပကံ ဝါ တာလပဏ္ဏမုဒ္ဒိကံ ဝါ ဥပါဒါယ အနာမာသမေဝ။ တဉ္စ ခေါ နိဝါသန-ပါရုပနံ ပိဠန္ဓနတ္ထာယ ဌပိတမေဝ။ သစေ ပန နိဝါသနံ ဝါ ပါရုပနံ ဝါ ပရိဝတ္တေတွာ စီဝရတ္ထာယ ပါဒမူလေ ဌပေတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ အာဘရဏဘဏ္ဍေသု ပန သီသပသာဓနကဒန္တသူစိအာဒိကပ္ပိယဘဏ္ဍံ “ဣမံ ဘန္တေ တုမှာကံ ဂဏှထာ”တိ ဒိယျမာနံ သိပါဋိကာသူစိအာဒိဥပကရဏတ္ထာယ ဂဟေတဗ္ဗံ။ သုဝဏ္ဏရဇတ-မုတ္တာဒိမယံ ပန အနာမာသမေဝ၊ ဒိယျမာနမ္ပိ န ဂဟေတဗ္ဗံ။ န ကေဝလဉ္စ ဧတေသံ သရီရူပဂမေဝ အနာမာသံ၊ ဣတ္ထိသဏ္ဌာနေန ကတံ ကဋ္ဌရူပမ္ပိ ဒန္တရူပမ္ပိ အယရူပမ္ပိ လောဟရူပမ္ပိ တိပုရူပမ္ပိ ပေါတ္ထကရူပမ္ပိ သဗ္ဗရတနရူပမ္ပိ အန္တမသော ပိဋ္ဌမယရူပမ္ပိ အနာမာသမေဝ။ ပရိဘောဂတ္ထာယ ပန “ဣဒံ တုမှာကံ ဟောတူ”တိ လဘိတွာ ဌပေတွာ သဗ္ဗရတနမယံ အဝသေသံ ဘိန္ဒိတွာ ဥပကရဏာရဟံ ဥပကရဏေ ပရိဘောဂါရဟံ ပရိဘောဂေ ဥပနေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ယထာ စ ဣတ္ထိရူပကံ၊ ဧဝံ သတ္တဝိဓမ္ပိ ဓညံ အနာမာသံ။ တသ္မာ ခေတ္တမဇ္ဈေန ဂစ္ဆတာ တတ္ထဇာတကမ္ပိ ဓညဖလံ န အာမသန္တေန ဂန္တဗ္ဗံ။ သစေ ဃရဒွါရေ ဝါ အန္တရာမဂ္ဂေ ဝါ ဓညံ ပသာရိတံ ဟောတိ၊ ပဿေန စ မဂ္ဂေါ အတ္ထိ၊ န မဒ္ဒန္တေန ဂန္တဗ္ဗံ။ ဂမနမဂ္ဂေ အသတိ မဂ္ဂံ အဓိဋ္ဌာယ ဂန္တဗ္ဗံ။ အန္တရဃရေ ဓညဿ ဥပရိ အာသနံ ပညပေတွာ ဒေန္တိ၊ နိသီဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ကေစိ အာသနသာလာယံ ဓညံ အာကိရန္တိ၊ သစေ သက္ကာ ဟောတိ ဟရာပေတုံ, ဟရာပေတဗ္ဗံ၊ နော စေ, ဧကမန္တံ ဓညံ အမဒ္ဒန္တေန ပီဌကံ ပညပေတွာ နိသီဒိတဗ္ဗံ။ သစေ ဩကာသော န ဟောတိ၊ မနုဿာ ဓညမဇ္ဈေယေဝ အာသနံ ပညပေတွာ ဒေန္တိ၊ နိသီဒိတဗ္ဗံ။ တတ္ထဇာတကာနိ မုဂ္ဂမာသာဒီနိ အပရဏ္ဏာနိပိ တာလပနသာဒီနိ ဝါ ဖလာနိ ကီဠန္တေန န အာမသိတဗ္ဗာနိ။ မနုဿေဟိ ရာသိကတေသုပိ ဧသေဝ နယော။ အရညေ ပန ရုက္ခတော ပတိတာနိ ဖလာနိ “အနုပသမ္ပန္နာနံ ဒဿာမီ”တိ ဂဏှိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

မုတ္တာ မဏိ ဝေဠုရိယော သင်္ခေါ သိလာ ပဝါဠံ[1] ရဇတံ ဇာတရူပံ လောဟိတင်္ကော[2] မသာရဂလ္လန္တိ ဣမေသု ဒသသု ရတနေသု မုတ္တာ အဓောတာ အနိဝိဒ္ဓါ ယထာဇာတာဝ အာမသိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သေသာ အနာမာသာတိ ဝဒန္တိ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန "မုတ္တာ ဓောတာပိ အဓောတာပိ အနာမာသာ၊ ဘဏ္ဍ-မူလတ္ထာယ စ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ကုဋ္ဌရောဂဿ ဘေသဇ္ဇတ္ထာယ ပန ဝဋ္ဋတီ"တိ ဝုတ္တံ။ အန္တမသော ဇာတိဖလိကံ ဥပါဒါယ သဗ္ဗောပိ နီလပီတာဒိ-ဝဏ္ဏဘေဒေါ မဏိ ဓောတဝိဒ္ဓဝဋ္ဋိတော အနာမာသော၊ ယထာဇာတော ပန အာကရမုတ္တော ပတ္တာဒိဘဏ္ဍမူလတ္ထံ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတီတိ ဝုတ္တော၊ သောပိ **မဟာပစ္စရိယံ** ပဋိက္ခိတ္တော။ ပစိတ္ဝာ ကတော ကာစမဏိယေဝေကော ဝဋ္ဋတီတိ ဝုတ္တော။ ဝေဠုရိယေပိ မဏိသဒိသောဝ ဝိနိစ္ဆယော။

သင်္ခေါ ဓမနသင်္ခေါ စ ဓောတဝိဒ္ဓေါ စ ရတနမိဿော အနာမာသော။ ပါနီယသင်္ခေါ ဓောတောပိ အဓောတောပိ အာမာသောဝ။ သေသဉ္စ အဉ္ဇနာဒိ-ဘေသဇ္ဇတ္ထာယပိ ဘဏ္ဍမူလတ္ထာယပိ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သိလာ ဓောတဝိဒ္ဓါ ရတနသံယုတ္တာ မုဂ္ဂဝဏ္ဏာဝ အနာမာသာ။ သေသာ သတ္ထကနိသာနာဒိ-အတ္ထာယ[3] ဂဏှိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧတ္ထ စ ရတနသံယုတ္တာတိ သုဝဏ္ဏေန သဒ္ဓိံ ယောဇေတွာ ပစိတွာ ကတာတိ ဝဒန္တိ။ ပဝါဠံ ဓောတဝိဒ္ဓံ အနာမာသံ။ သေသံ အာမာသံ ဘဏ္ဍမူလတ္ထဉ္စ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန "ဓောတမ္ပိ အဓောတမ္ပိ သဗ္ဗံ အနာမာသံ၊ န စ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ ဝုတ္တံ။

ရဇတံ ဇာတရူပဉ္စ ကတဘဏ္ဍမ္ပိ အကတဘဏ္ဍမ္ပိ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ ဗီဇတော ပဋ္ဌာယ အနာမာသဉ္စ အသမ္ပဋိစ္ဆိယဉ္စ။ ဥတ္တရရာဇပုတ္တော ကိရ သုဝဏ္ဏစေတိယံ ကာရေတွာ **မဟာပဒုမတ္ထေရဿ** ပေသေသိ။ ထေရော "န ကပ္ပတီ"တိ ပဋိက္ခိပိ။ စေတိယဃရေ သုဝဏ္ဏပဒုမသုဝဏ္ဏဗုဗ္ဗုဠကာဒီနိ ဟောန္တိ၊ ဧတာနိပိ အနာမာသာနိ။ စေတိယဃရဂေါပကာ ပန ရူပိယဆဍ္ဍကဋ္ဌာနေ ဌိတာ၊ တသ္မာ တေသံ ကေဋ္ဌာပယိတုံ ဝဋ္ဋတီတိ ဝုတ္တံ။ **ကုရုန္ဒိယံ** ပန တံ ပဋိက္ခိတ္တံ။ သုဝဏ္ဏစေတိယေ ကစဝရမေဝ ဟရိတုံ ဝဋ္ဋတီတိ ဧတ္တကမေဝ အနုညာတံ။ အာရကူဋလောဟမ္ပိ[4] ဇာတရူပဂတိကမေဝ အနာမာသန္တိ **သဗ္ဗအဋ္ဌကထာသု** ဝုတ္တံ။ သေနာသနပရိဘောဂေ ပန သဗ္ဗကပ္ပိယော၊ တသ္မာ ဇာတရူပရဇတမယာ သဗ္ဗေပိ သေနာသနပရိက္ခာရာ အာမာသာ။ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မဝိနယဝဏ္ဏနဋ္ဌာနေ

---

[1] ၁-ပဝါလံ (က)　　[2] ၂-လောဟိတင်္ဂေါ (က)၊ လောဟိတင်္ကော (သျာ)
[3] ၃-သတ္ထကနိသဒါဒိအတ္ထာယ (သျာ၊ က)　　[4] ၄-ဟာရကူဋလောဟမ္ပိ (သီ)

ရတနမဏ္ဍပေ ကရောန္တိ ဖလိကတ္ထမ္ဘေ ရတနဒါမပဋိမဏ္ဍိတေ။ တတ္ထ သမ္ဗု-ပကရဏာနိ ဘိက္ခူနံ ပဋိဇဂ္ဂိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

လောဟိတက်မသာရဂလ္လာ ခေတဝိဋ္ဌါ အနာမာသာ၊ ဇူတရေ အာမာသာ၊ ဘဏ္ဍမူလတ္ထာယ ဝဋ္ဋန္တိတိ ဝုတ္တာ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန "ခေတာပိ အခေတာပိ သဗ္ဗသော အနာမာသာ၊ န စ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋန္တိ"တိ ဝုတ္တံ။

သဗ္ဗံ အာဝုဓဘဏ္ဍံ အနာမာသံ၊ ဘဏ္ဍမူလတ္ထာယ ဒိယျမာနမ္ပိ န သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗံ။ သတ္ထဝဏိဇ္ဇာ နာမ န ဝဋ္ဋတိ။ သုဒ္ဓဓနုဒဏ္ဍောပိ ဓနုဇိယာပိ ပတောဒေါပိ အင်္ကုသောပိ အန္တမသော ဝါသိဖရသုအာဒီနိပိ အာဝုဓသင်္ခေပေန ကတာနိ အနာမာသာနိ။ သစေ ကေနစိ ဝိဟာရေ သတ္တိ ဝါ တောမရော ဝါ ဌပိတော ဟောတိ၊ ဝိဟာရံ ဇဂ္ဂန္တေန "ဟရန္တူ"တိ သာမိကာနံ ပေသေတဗ္ဗံ။ သစေ န ဟရန္တိ၊ တံ အစာလေန္တေန ဝိဟာရော ပဋိဇဂ္ဂိတဗ္ဗော။ ယုဒ္ဓဘူမိယံ ပတိတံ အသိံ ဝါ သတ္တိံ ဝါ တောမရံ ဝါ ဒိသွာ ပါသာဏေန ဝါ ကေနစိ ဝါ အသိံ ဘိန္ဒိတွာ သတ္ထကတ္ထာယ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဇူတရာနိပိ ဝိယောဇေတွာ ကိဉ္စိ သတ္ထကတ္ထာယ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ကိဉ္စိ ကတ္တရဒဏ္ဍာဒိအတ္ထာယ။ "ဣဒံ ဂဏှထာ"တိ ဒိယျမာနံ ပန "ဝိနာသေတွာ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ကရိဿာမိ"တိ သဗ္ဗမ္ပိ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

မစ္ဆဇာလပက္ခိဇာလာဒီနိပိ ဖလကဇာလိကာဒီနိ သရပရိတ္တာဏာနိပိ သဗ္ဗာနိ အနာမာသာနိ။ ပရိဘောဂတ္ထာယ လဗ္ဘမာနေသု ပန ဇာလံ တာဝ "အာသနဿ ဝါ စေတိယဿ ဝါ ဥပရိ ဗန္ဓိဿာမိ၊ ဆတ္တံ ဝါ ဝေဌေဿာမီ"တိ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သရပရိတ္တာဏံ သဗ္ဗမ္ပိ ဘဏ္ဍမူလတ္ထာယ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ပရူပရောဓနိဝါရဏံ ဟိ ဧတံ၊ န ဥပရောဓကရန္တိ။ ဖလကံ "ဒန္တကဋ္ဌဘာဇနံ ကရိဿာမီ"တိ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

စမ္မဝိနဒ္ဓါနိ ဝီဏာဘေရိအာဒီနိ အနာမာသာနိ။ **ကုရုန္ဒိယံ** ပန "ဘေရိ-သင်္ဃာဋောပိ ဝီဏာသင်္ဃာဋောပိ တုစ္ဆပေါက္ခရတ္ထိ မုခဝဋ္ဋိယံ အာရောပိတစမ္မမ္ပိ ဝီဏာဒဏ္ဍကောပိ သဗ္ဗံ အနာမာသ"န္တိ ဝုတ္တံ။ ဩနဟိတုံ ဝါ ဩနဟာပေတုံ ဝါ ဝါဒေတုံ ဝါ ဝါဒါပေတုံ ဝါ န လဗ္ဘတိယေဝ။ စေတိယင်္ဂဏေ ပူဇံ ကတွာ မနုဿေဟိ ဆဍ္ဍိတံ ဒိသွာပိ အစာလေတွာဝ အန္တရန္တရေ သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ကစဝရဆဍ္ဍနကာလေ ပန ကစဝရနိယာမေနေဝ ဟရိတွာ ဧကမန္တံ နိက္ခိပိတုံ ဝဋ္ဋတီတိ **မဟာပစ္စရိယံ** ဝုတ္တံ။ ဘဏ္ဍမူလတ္ထာယ သမ္ပဋိစ္ဆိတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ ပရိဘောဂတ္ထာယ လဗ္ဘမာနေသု ပန ဝီဏာဒေါဏိကဉ္စ ဘေရိပေါက္ခရဉ္စ

ဒန္တကဋ္ဌဘာဇနံ ကရိဿာမ စမ္ပိ သတ္တကကောသကန္တိ ဧဝံ တဿ တဿ ပရိက္ခာရဿ ဥပကရဏတ္ထာယ ဂဟေတွာ တထာ တထာ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ပုရာဏဒုတိယိကာဝတ္ထု ဥတ္တာနမေဝ။ **ယက္ခိဝတ္ထုသ္မိံ** သစေပိ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိဒေဝိယာ ကာယသံသဂ္ဂံ သမာပဇ္ဇတိ၊ ထုလ္လစ္စယမေဝ။ **ပဏ္ဍကဝတ္ထု** စ **သုတ္တိတ္ထိဝတ္ထု** စ ပါကဋမေဝ။ **မတိတ္ထိဝတ္ထုသ္မိံ** ပါရာဇိကပ္ပဟောနကကာလေ ထုလ္လစ္စယံ၊ တတော ပရံ ဒုက္ကဋံ။ **တိရစ္ဆာနဂတဝတ္ထုသ္မိံ** နာဂမာဏဝိကာယပိ သုပဏ္ဏမာဏဝိကာယပိ ကိန္နရိယာပိ ဂါဝိယာပိ ဒုက္ကဋမေဝ။ **ဒါရုဓီတလိကာဝတ္ထုသ္မိံ** န ကေဝလံ ဒါရုနာ ဧဝ၊ အန္တမသော စိတ္တကမ္မလိခိတေပိ ဣတ္ထိရူပေ ဒုက္ကဋမေဝ။

၂၈၂။ **သမ္ပီဠနဝတ္ထု** ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ **သင်္ကမဝတ္ထုသ္မိံ** ဧကပဒိကသင်္ကမော ဝါ ဟောတု သကဋမဂ္ဂသင်္ကမော ဝါ၊ စာလေဿာမီတိ ပယောဂေ ကတမတ္တေဝ စာလေတု ဝါ မာ ဝါ, ဒုက္ကဋံ။ မဂ္ဂဝတ္ထု ပါကဋမေဝ။ ရုက္ခဝတ္ထုသ္မိံ ရုက္ခော မဟန္တော ဝါ ဟောတု မဟာဇမ္ဗုပ္ပမာဏော, ခုဒ္ဒကော ဝါ၊ တံ စာလေတုံ သက္ကောတု ဝါ မာ ဝါ,ပယောဂမတ္တေန ဒုက္ကဋံ။ **နာဝါဝတ္ထုသ္မိမ္ပိ** ဧသေဝ နယော။ **ရဇ္ဇုဝတ္ထုသ္မိံ** ယံ ရဇ္ဇုံ အာဝိဉ္ဆန္တော ဌာနာ စာလေတုံ သက္ကောတိ၊ တတ္ထ ထုလ္လစ္စယံ။ ယာ မဟာရဇ္ဇု ဟောတိ၊ ဤသကမ္ပိ ဌာနာ န စလတိ၊ တတ္ထ ဒုက္ကဋံ။ ဒဏ္ဍေပိ ဧသေဝ နယော။ ဘူမိယံ ပတိတမဟာရုက္ခောပိ ဟိ ဒဏ္ဍဂ္ဂဟဏေနေဝ ဣဓ ဂဟိတော။ **ပတ္တဝတ္ထု** ပါကဋမေဝ။ **ဝန္ဒနဝတ္ထုသ္မိံ** ဣတ္ထိ ပါဒေ သမ္ဗာဟိတွာ ဝန္ဒိတုကာမာ ဝါရေတဗ္ဗာ၊ ပါဒါ ဝါ ပဋိစ္ဆာဒေတဗ္ဗာ၊ နိစ္စလေန ဝါ ဘဝိတဗ္ဗံ။ နိစ္စလဿ ဟိ စိတ္တေန သာဒိယတောပိ အနာပတ္တိ။ အဝသာနေ **ဂဟဏဝတ္ထု** ပါကဋမေဝါတိ။

ကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၈၃။ **တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ**တိ ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **အာဒိဿာ**တိ အပဒိသိတွာ။ **ဝဏ္ဏမ္ပိ ဘဏတီ**တိအာဒီနိ ပရတော အာဝိဘဝိဿန္တိ။ **ဆိန္နိကာ**တိ ဆိန္နဩတ္တပ္ပါ။ **ဓုတ္တိကာ**တိ သဌာ။ **အဟိရိကာယော**တိ

နိလ္လဇ္ဇာ။ **ဥဟသန္တီ**တိ[1] သိတံ ကတွာ မန္ဒဟသိတံ ဟသန္တိ။ **ဥလ္လပန္တီ**တိ “အဟော အယျော”တိအာဒိနာ နယေန ဥစ္စကရဏိံ နာနာဝိဓံ ပလောဘနကထံ ကထေန္တိ။ **ဥဇ္ဇဂ္ဃန္တီ**တိ မဟာဟသိတံ ဟသန္တိ။ **ဥပ္ပဏ္ဍေန္တီ**တိ “ပဏ္ဍကော အယံ၊ နာယံ ပုရိသော”တိအာဒိနာ နယေန ပရိဟာသံ ကရောန္တိ။

၂၈၅။ **သာရတ္တော**တိ ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစဿာဒရာဂေန သာရတ္တော။ **အပေက္ခဝါ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော**တိ ဝုတ္တနယမေဝ။ ကေဝလံ ဣဓ ဝါစဿာဒရာဂေါ ယောဇေတဗ္ဗော။ **မာတုဂါမံ ဒုဋ္ဌုလ္လာဟိ ဝါစာဟီ**တိ ဧတ္ထ အဓိပ္ပေတံ မာတုဂါမံ ဒဿေန္တော **မာတုဂါမော**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဝိညူ ပဋိဗလာ သုဘာသိတဒုဗ္ဘာသိတံ ဒုဋ္ဌုလ္လာဒုဋ္ဌုလ္လံ အာဇာနိတု**န္တိ ယာ ပဏ္ဍိတာ သာတ္ထကနိရတ္ထကကထံ အသဒ္ဓမ္မသဒ္ဓမ္မပဋိသံယုတ္တကထဉ္စ ဇာနိတုံ ပဋိဗလာ၊ အယံ ဣဓ အဓိပ္ပေတာ။ ယာ ပန မဟလ္လိကာပိ ဗာလာ ဧဠမူဂါ၊ အယံ ဣဓ အနဓိပ္ပေတာတိ ဒဿေတိ။

ဩဘာသေယျာတိ အဝဘာသေယျ၊ နာနပ္ပကာရံ အသဒ္ဓမ္မဝစနံ ဝဒေယျ။ ယသ္မာ ပနေဝံ ဩဘာသန္တဿ ယော သော ဩဘာသော နာမ၊ သော အတ္ထတော အဇ္ဈာစာရော ဟောတိ ရာဂဝသေန အဘိဘဝိတွာ သညမဝေလံ အာစာရော၊ တသ္မာ တမတ္ထံ ဒဿေန္တော “ဩဘာသေယျာတိ အဇ္ဈာစာရော ဝုစ္စတီ”တိ အာဟ။ **ယထာ တ**န္တိ ဧတ္ထ **တ**န္တိ နိပါတမတ္တံ၊ ယထာ ယုဝါ ယုဝတိန္တိ အတ္ထော။

ဒွေ မဂ္ဂေ အာဒိဿာတိအာဒိ ယေနာကာရေန ဩဘာသတော သံဃာဒိသေသော ဟောတိ၊ တံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဒွေ မဂ္ဂေ**တိ ဝစ္စမဂ္ဂဉ္စ ပဿာဝမဂ္ဂဉ္စ။ သေသံ ဥဒ္ဒေသေ တာဝ ပါကဋမေဝ။ နိဒ္ဒေသေ ပန **ထောမေတီ**တိ “ဣတ္ထိလက္ခဏေန သုဘလက္ခဏေန သမန္နာဂတာသီ”တိ ဝဒတိ၊ န တာဝ သီသံ ဧတိ။ တာဝ ဝစ္စမဂ္ဂေါ စ ပဿာဝမဂ္ဂေါ စ ဤဒိသော၊ တေန နာမ ဤဒိသေန ဣတ္ထိလက္ခဏေန သုဘလက္ခဏေန သမန္နာဂတာသီတိ ဝဒတိ၊ သီသံ ဧတိ၊ သံဃာဒိသေသော။ **ဝဏ္ဏေတိ ပသံသတီ**တိ ဣမာနိ ပန ထောမနပဒဿေဝ ဝေဝစနာနိ။

ခုံသေတီတိ ဝါစာပတောဒေန ဃဋ္ဋေတိ။ **ဝမ္ဘေတီ**တိ အပသာဒေတိ။ **ဂရဟတီ**တိ ဒေါသံ ဒေတိ။ ပရတော ပန ပါဠိယာ အာဂတေဟိ

၁-ဥဟသန္တီတိ (သီ)၊ ဩဟသန္တီတိ (သျာ)

အနိမိတ္တာသီတိအာဒီဟိ ကောဒသဟိ ပဒေဟိ အဃဋ္ဋိတေ သီသံ န ဧတိ၊ ဃဋ္ဋိတေပိ တေသု **သိခရဏီသိ**[1], **သမ္ဘိန္နာသိ**, **ဥဘတောဗျဉ္ဇနာသီ**တိ ဣမေဟိ တီဟိ ဃဋ္ဋိတေယေဝ သံဃာဒိသေသော။

ဒေဟိ မေတိ ယာစနာယပိ ဧတ္တကေနေဝ သီသံ န ဧတိ၊ မေထုနံ ဓမ္မံ ဒေဟီတိ ဧဝံ မေထုနဓမ္မေန ဃဋ္ဋိတေ ဧဝ သံဃာဒိသေသော။

ကဒါ တေ မာတာ ပသီဒိဿတီတိအာဒိသု အာယာစနေသုပိ ဧတ္တကေနေဝ သီသံ န ဧတိ၊ ကဒါ တေ မာတာ ပသီဒိဿတိ, ကဒါ တေ မေထုနံ ဓမ္မံ လဘိဿာမီတိ ဝါ တဝ မာတရိ ပသန္နာယ မေထုနံ ဓမ္မံ လဘိဿာမီတိ ဝါ အာဒိနာ ပန နယေန မေထုနဓမ္မေန ဃဋ္ဋိတေယေဝ သံဃာဒိသေသော။

ကထံ တွံ သာမိကဿ ဒေသီတိအာဒိသု ပုစ္ဆာဝစနေသုပိ မေထုနဓမ္မန္တိ ဃဋ္ဋေယေဝ သံဃာဒိသေသော၊ န ဣတရထာ။ **ဧဝံ ကိရ တွံ သာမိကဿ ဒေသီ**တိ ပဋိပုစ္ဆာဝစနေသုပိ ဧသေဝ နယော။

အာစိက္ခနာယ **ပုဋ္ဌော ဘဏတီ**တိ ကထံ ဒဒမာနာ သာမိကဿ ပိယာ ဟောတီတိ ဧဝံ ပုဋ္ဌော အာစိက္ခတိ။ ဧတ္ထ စ ဧဝံ ဒေဟိ, ဧဝံ ဒဒမာနာတိ ဝုတ္တေပိ သီသံ န ဧတိ။ မေထုနဓမ္မံ ဧဝံ ဒေဟိ, ဧဝံ ဥပနေဟိ၊ ဧဝံ မေထုနဓမ္မံ ဒဒမာနာ ဥပနယမာနာ ပိယာ ဟောတီတိအာဒိနာ ပန နယေန မေထုနဓမ္မေန ဃဋ္ဋိတေယေဝ သံဃာဒိသေသော။ အနုသာသနီဝစနေသုပိ ဧသေဝ နယော။

အက္ကောသနိဒ္ဒေသေ **အနိမိတ္တာသီ**တိ နိမိတ္တရဟိတာသိ၊ ကုဉ္စိကပဏာလိမတ္တမေဝ[2] တဝ ဒကသောတန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

နိမိတ္တမတ္တာသီတိ တဝ ဣတ္ထိနိမိတ္တံ အပရိပုဏ္ဏံ၊ သညာမတ္တမေဝါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **အလောဟိတာ**တိ သုက္ခသောတာ[3]။ **ဓုဝလောဟိတာ**တိ နိစ္စလောဟိတာ ကိလိန္နဒကသောတာ။ **ဓုဝစောဠာ**တိ နိစ္စပက္ခိတ္တာဏိစောဠာ၊ သဒါ အာဏိစောဠကံ သေဝသီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ပဿဝန္တီ**တိ သဝန္တိ၊ သဒါ တေ မုတ္တံ သဝတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **သိခရဏီ**တိ[4] ဗဟိနိက္ခန္တအာဏိမံသာ။ **ဣတ္ထိပဏ္ဍကာ**တိ အနိမိတ္တာဝ ဝုစ္စတိ။ **ဝေပုရိသိကာ**တိ သမဿုဒါဌိကာ

၁-သိခရိဏီသိ (သီ) ၂-ကုဉ္စိယပဏာဠိမတ္တမေဝ (သီ)၊ ကုဉ္စိကပနာဠိမတ္တမေဝ (က)
၃-သုက္ခသောဏိတာ (က) ၄-သိခရိဏီတိ (သီ)

ပုရိသရူပါ ဣတ္ထီ။ **သမ္ဘိန္နာ**တိ သမ္ဘိန္နဝစ္စမဂ္ဂပဿာဝမဂ္ဂါ။ **ဥဘတောဗျဉ္ဇနာ**တိ ဣတ္ထိနိမိတ္တေန စ ပုရိသနိမိတ္တေန စာတိ ဥဘောဟိ ဗျဉ္ဇနေဟိ သမန္နာဂတာ။

ဣမေသု စ ပန ဧကာဒသသု ပဒေသု သိခရဏီသိ, သမ္ဘိန္နာသိ, ဥဘတော-ဗျဉ္ဇနာသီတိ ဣမာနိ ယေဝ တီဏိ ပဒါနိ သုဒ္ဓါနိ သီသံ ဧန္တိ။ ဣတိ ဣမာနိ စ တီဏိ, ပုရိမာနိ စ ဝစ္စမဂ္ဂပဿာဝမဂ္ဂမေထုနဓမ္မပဒါနိ တီဏီတိ ဆ ပဒါနိ သုဒ္ဓါနိ အာပတ္တိကရာနိ။ သေသာနိ အနိမိတ္တာတိအာဒီနိ အနိမိတ္တေ မေထုနဓမ္မံ မေ ဒေဟီတိ ဝါ အနိမိတ္တာသိ မေထုနဓမ္မံ မေ ဒေဟီတိ ဝါ အာဒိနာ နယေန မေထုနဓမ္မေန ဃဋိတာနေဝ အာပတ္တိကရာနိ ဟောန္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

၂၈၆။ ဣဒါနိ ယွာယံ ဩတိဏ္ဏော ဝိပရိဏတေန စိတ္တေန ဩဘာသတီတိ, တဿ ဝစ္စမဂ္ဂပဿာဝမဂ္ဂေ အာဒိဿ ဝဏ္ဏာဘဏနာဒီနံ ဝသေန ဝိတ္ထာရတော အာပတ္တိဘေဒံ ဒဿေန္တော **ဣတ္ထီ စ ဟောတိ**, **ဣတ္ထိသညီ**တိ အာဒိမာဟ။ တေသံ အတ္ထော ကာယသံသဂ္ဂေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အယံ ပန ဝိသေသော—**အဓက္ခက**န္တိ အက္ခကတော ပဋ္ဌာယ အဓော။ **ဥဗ္ဘ-ဇာဏုမဏ္ဍလ**န္တိ ဇာဏုမဏ္ဍလတော ပဋ္ဌာယ ဥဒ္ဓံ။ **ဥဗ္ဘက္ခက**န္တိ အက္ခကတော ပဋ္ဌာယ ဥဒ္ဓံ။ **အဓော ဇာဏုမဏ္ဍလ**န္တိ ဇာဏုမဏ္ဍလတော ပဋ္ဌာယ အဓော။ အက္ခကံ ပန ဇာဏုမဏ္ဍလဉ္စ ဧတ္ထေဝ ဒုက္ကဋက္ခေတ္တေ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိ ဘိက္ခုနိယာ ကာယသံသဂ္ဂေ ဝိယ။ န ဟိ ဗုဒ္ဓါ ဂရုကာပတ္တိံ သာဝသေသံ ပညပေန္တီတိ။ **ကာယပဋိဗဒ္ဓ**န္တိ ဝတ္ထံ ဝါ ပုပ္ဖံ ဝါ အာဘရဏံ ဝါ။

၂၈၇။ **အတ္ထပုရေက္ခာရဿာ**တိ အနိမိတ္တာတိအာဒီနံ ပဒါနံ အတ္ထံ ကထေန္တဿ အဋ္ဌကထံ ဝါ သဇ္ဈာယံ ကရောန္တဿ။

ဓမ္မပုရေက္ခာရဿာတိ ပါဠိံ ဝါစေန္တဿ ဝါ သဇ္ဈာယန္တဿ ဝါ။ ဧဝံ အတ္ထဉ္စ ဓမ္မဉ္စ ပုရက္ခတွာ ဘဏန္တဿ အတ္ထပုရေက္ခာရဿ စ ဓမ္မပုရေက္ခာရဿ စ အနာပတ္တိ။

အနုသာသနိပုရေက္ခာရဿာတိ ဣဒါနိပိ အနိမိတ္တာသိ, ဥဘတောဗျဉ္ဇနာသိ, အပ္ပမာဒံ ဣဒါနိ ကရေယျာသိ, ယထာ အာယတိမ္ပိ ဧဝရူပါ န ဟောဟိသီတိ ဧဝံ အနုသိဋ္ဌိံ ပုရက္ခတွာ ဘဏန္တဿ အနုသာသနိပုရေက္ခာရဿ အနာပတ္တိ။ ယော ပန ဘိက္ခုနီနံ ပါဠိံ ဝါစေန္တော ပကတိဝါစနာမဂ္ဂံ ပဟာယ ဟသန္တော ဟသန္တော သိခရဏီသိ, သမ္ဘိန္နာသိ, ဥဘတောဗျဉ္ဇနာသီတိ ပုနပ္ပုနံ ဘဏတိ၊

တဿ အာပတ္တိယေဝ။ ဥမ္မတ္တကဿ အနာပတ္တိ။ ဇူဓ အာဒိကမ္မိကော ဥဒါယိတ္ထေရော၊ တဿ အနာပတ္တိ အာဒိကမ္မိကဿာတိ။

ပဒဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သမုဋ္ဌာနာဒီသု ဇူဒံ သိက္ခာပဒံ တိသမုဋ္ဌာနံ ကာယစိတ္တတော ဝါစာစိတ္တတော ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ။ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒွိဝေဒနန္တိ။

၂၈၈။ ဝိနီတဝတ္ထူသု လောဟိတဝတ္ထုသ္မိံ သော ဘိက္ခု ဇူတ္ထိယာ လောဟိတကံ နိမိတ္တံ သန္ဓာယာဟ၊ ဇူတရာ န အညာသိ။ တသ္မာ ဒုက္ကဋံ။

ကက္ကသလောမန္တိ ရဿလောမေဟိ ဗဟုလောမံ။ **အာကိဏ္ဏလောမ**န္တိ ဇဋိတလောမံ[၁]။ **ခရလောမ**န္တိ ထဒ္ဓလောမံ။ **ဒီဃလောမ**န္တိ အရဿလောမံ။ သဗ္ဗံ ဇူတ္ထိနိမိတ္တမေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

၂၈၉။ **ဝါပိတံ ခေါ တေ**တိ အသဒ္ဓမ္မံ သန္ဓာယာဟ၊ သာ အသလ္လက္ခေတွာ **နော စ ခေါ ပဋိဝုတ္တ**န္တိ အာဟ။ **ပဋိဝုတ္တံ** နာမ ဥဒကဝပ္ပေ[၂] ဗီဇေဟိ အပ္ပတိဋ္ဌိတောကာသေ, ပါဏကေဟိ ဝိနာသိတဗီဇေ ဝါ ဩကာသေ ပုန ဗီဇံ ပတိဋ္ဌပေတွာ ဥဒကေန အာသိတ္တံ၊ ထလဝပ္ပေ[၃] ဝိသမပတိတာနံ ဝါ ဗီဇာနံ သမကရဏတ္ထာယ ပုန အဋ္ဌဒန္တကေန သမီကတံ၊ တေသု အညတရံ သန္ဓာယ သော အာဟ။

မဂ္ဂဝတ္ထုသ္မိံ **မဂ္ဂေါ သံသီဒတီ**တိ အင်္ဂဇာတမဂ္ဂံ သန္ဓာယာဟ၊ သေသံ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-အတ္တကာမပါရိစရိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၉၀။ **တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ**တိ အတ္တကာမသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ကုလူပကော**တိ ကုလပယိရုပါသနကော စတုန္နံ ပစ္စယာနံ အတ္ထာယ ကုလူပသင်္ကမနေ နိစ္စပ္ပယုတ္တော။

---

[၁]-ဇဋိလလောမံ (က) [၂]-ဥဒကဝပ္ပေဟိ (က) [၃]-ထူလဝပ္ပေ (က)

စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရန္တိ စီဝရဉ္စ ပိဏ္ဍပါတဉ္စ သေနာသနဉ္စ ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရဉ္စ။ **ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရ**န္တိ စေတ္ထ ပတိကရဏဋ္ဌေန[၁] ပစ္စယော၊ ယဿ ကဿစိ သပ္ပါယဿေတံ အဓိဝစနံ။ ဘိသက္ကဿ ကမ္မံ တေန အနုညာတတ္တာတိ ဘေသဇ္ဇံ။ ဂိလာနပစ္စယောဝ ဘေသဇ္ဇံ ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇံ၊ ယံကိဉ္စိ ဂိလာနဿ သပ္ပါယံ ဘိသက္ကကမ္မံ တေလမဓုဖာဏိတာဒီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ပရိက္ခာရော**တိ ပန "သတ္တဟိ နဂရပရိက္ခာရေဟိ သုပရိက္ခိတံ ဟောတီ"တိအာဒီသု[၂] ပရိဝါရော ဝုစ္စတိ။ "ရထော သီလပရိက္ခာရော၊ ဈာနက္ခော စက္ကဝီရိယော"တိအာဒီသု[၃] အလင်္ကာရော။ "ယေ စိမေ ပဗ္ဗဇိတေန ဇီဝိတပရိက္ခာရာ သမုဒါနေတဗ္ဗာ"တိအာဒီသု[၄] သမ္ဘာရော။ ဣဓ ပန သမ္ဘာရောပိ ပရိဝါရောပိ ဝဋ္ဋတိ။ တဉှိ ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇံ ဇီဝိတဿ ပရိဝါရောပိ ဟောတိ ဇီဝိတဝိနာသကာဗာဓုပ္ပတ္တိယာ အန္တရံ အဒတွာ ရက္ခဏတော, သမ္ဘာရောပိ၊ ယထာ စိရံ ပဝတ္တတိ ဧဝမဿ ကာရဏဘာဝတော၊ တသ္မာ ပရိက္ခာရောတိ ဝုစ္စတိ။ ဧဝံ ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇဉ္စ တံ ပရိက္ခာရော စာတိ ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရော၊ တံ ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရန္တိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဝသလန္တိ ဟီနံ လာမကံ။ အထ ဝါ ဝဿတီတိ ဝသလော၊ ပဃ္ဃရတီတိ အတ္ထော။ တံ ဝသလံ၊ အသုစိပဃ္ဃရဏကန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **နိဋ္ဌုဘိတွာ**တိ ခေဠံ ပါတေတွာ။

ကဿာဟံ ကေန ဟာယာမီတိ အဟံ ကဿာ အညဿာ ဇာတိယာ ကေန ဘောဂေန ဝါ အလင်္ကာရေန ဝါ ရူပေန ဝါ ပရိဟာယာမိ၊ ကာ နာမ မယာ ဥတ္တရိတရာတိ ဒီပေတိ။

၂၉၁။ **သန္တိကေ**တိ ဥပစာရေ ဌတွာ သာမန္တာ အဝိဒူရေ။ ပဒဘာဇနေပိ အယမေဝ အတ္ထော ဒီပိတော။ **အတ္တကာမပါရိစရိယာယာ**တိ မေထုနဓမ္မသင်္ခါတေန ကာမေန ပါရိစရိယာ ကာမပါရိစရိယာ။ အတ္တနော အတ္ထာယ ကာမပါရိစရိယာ အတ္တကာမပါရိစရိယာ။ အတ္တနာ ဝါ ကာမိတာ ဣစ္ဆိတာတိ အတ္တကာမာ၊ သယံ မေထုနရာဂဝသေန ပတ္ထိတာတိ အတ္ထော။ အတ္တကာမာ စ သာ ပါရိစရိယာ စာတိ အတ္တကာမပါရိစရိယာ၊ တဿာ အတ္တကာမပါရိစရိယာယ။ **ဝဏ္ဏံ ဘာသေယျာ**တိ ဂုဏံ အာနိသံသံ ပကာသေယျ။

၁-ရောဂဿ ပဋိအယနဋ္ဌေန (ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ သီလနိဒ္ဒေသေ)၊ ပီတိကရဏဋ္ဌေန (က)
၂-အံ ၂-၄၇၀-ပိဋ္ဌေ။ ၃-သံ ၃-၅-ပိဋ္ဌေ။ ၄-မ ၁-၁၅၀-ပိဋ္ဌာဒီသု။

တတြ ယသ္မာ အတ္တနော အတ္ထာယ ကာမပါရိစရိယာတိ ဣမသ္မိံ အတ္ထဝိကပ္ပေ ကာမော စေဝ ဟေတု စ ပါရိစရိယာ စ အတ္ထော။ သေသံ ဗျဉ္ဇနံ။ အတ္တကာမာ စ သာ ပါရိစရိယာ စာတိ အတ္တကာမပါရိစရိယာတိ ဣမသ္မိံ အတ္ထဝိကပ္ပေ အဓိပ္ပါယော စေဝ ပါရိစရိယာ စ အတ္ထော။ သေသံ ဗျဉ္ဇနံ။ တသ္မာ ဗျဉ္ဇနေ အာဒရံ အကတွာ အတ္ထမတ္တမေဝ ဒဿေတုံ "အတ္တနော ကာမံ အတ္တနော ဟေတုံ အတ္တနော အဓိပ္ပါယံ အတ္တနော ပါရိစရိယ"န္တိ ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ။ အတ္တနော ကာမံ အတ္တနော ဟေတုံ အတ္တနော ပါရိစရိယန္တိ ဟိ ဝုတ္တေ ဇာနိဿန္တိ ပဏ္ဍိတာ "ဧတ္တာဝတာ အတ္တနော အတ္ထာယ ကာမပါရိစရိယာ ဝုတ္တာ"တိ။ အတ္တနော အဓိပ္ပါယံ အတ္တနော ပါရိစရိယန္တိ ဝုတ္တေပိ ဇာနိဿန္တိ၊ "ဧတ္တာဝတာ အတ္တနာ ဣစ္ဆိတကာမိတဋ္ဌေန အတ္တကာမပါရိစရိယာ ဝုတ္တာ"တိ။

ဣဒါနိ တဿာ အတ္တကာမပါရိစရိယာယ ဝဏ္ဏဘာသနာကာရံ ဒဿေန္တော **ဧတဒဂ္ဂ**န္တိအာဒိမာဟ။ တံ ဥဒ္ဒေသတောပိ နိဒ္ဒေသတောပိ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ အယံ ပနေတ္ထ ပဒသမ္ဗန္ဓော စ အာပတ္တိဝိနိစ္ဆယော စ—**ဧတဒဂ္ဂံ။ ပ။ ပရိစရေယျာ**တိ ယာ မာဒိသံ သီလဝန္တံ ကလျာဏဓမ္မံ ဗြဟ္မစာရိံ ဧတေန ဓမ္မေန ပရိစရေယျ၊ တဿာ ဧဝံ မာဒိသံ ပရိစရန္တိယာ ယာ အယံ ပါရိစရိယာ နာမ, ဧတဒဂ္ဂံ ပါရိစရိယာနန္တိ။

မေထုနုပသံဟိတေန သံဃာဒိသေသောတိ ဧဝံ အတ္တကာမပါရိစရိယာယ ဝဏ္ဏံ ဘာသန္တော[၁] စ မေထုနုပသံဟိတေန မေထုနဓမ္မပဋိသံယုတ္တေနေဝ ဝစနေန ယော ဘာသေယျ၊ တဿ သံဃာဒိသေသောတိ။

ဣဓာပိ ယသ္မာ မေထုနုပသံဟိတေနေဝ ဘာသန္တဿ သံဃာဒိသေသော ဝုတ္တော၊ တသ္မာ အဟမ္ပိ ခတ္တိယော, တွမ္ပိ ခတ္တိယာ၊ အရဟတိ ခတ္တိယာ ခတ္တိယဿ ဒါတုံ သမဇာတိကတ္တာတိ ဧဝမာဒီဟိ ဝစနေဟိ ပါရိစရိယာယ ဝဏ္ဏံ ဘာသမာနဿာပိ သံဃာဒိသေသော နတ္ထိ။ အဟမ္ပိ ခတ္တိယောတိ-အာဒိကေ ပန ဗဟူပိ ပရိယာယေ ဝတွာ "အရဟသိ တွံ မယှံ မေထုနဓမ္မံ ဒါတု"န္တိ ဧဝံ မေထုနပ္ပဋိသံယုတ္တေနေဝ ဘာသမာနဿ သံဃာဒိသေသောတိ။

ဣတ္ထီ စ ဟောတီတိအာဒိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယမေဝ။ ဣဓ ဥဒါယိတ္ထေရော အာဒိကမ္မိကော။ တဿ အနာပတ္တိ အာဒိကမ္မိကဿာတိ။

သမုဋ္ဌာနာဒိ သဗ္ဗံ ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာသဒိသံ။ ဝိနီတဝတ္ထူနိ ဥတ္တာနတ္ထာနေဝါတိ။

အတ္တကာမပါရိစရိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ဘာသေန္တော (သျာ)

၅-သဉ္စရိတ္တသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၉၆။ **တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ**တိ သဉ္စရိတ္တံ။ တတ္ထ **ပဏ္ဍိတာ**တိ ပဏ္ဍိစ္စေန သမန္နာဂတာ ဂတိမန္တာ။ **ဗျတ္တာ**တိ ဝေယျတ္တိယေန သမန္နာဂတာ ဥပါယေန သမန္နာဂတာ ဥပါယညူ ဝိသာရဒါ။ **မေဓာဝိနီ**တိ မေဓာယ သမန္နာဂတာ, ဒိဋ္ဌံ ဒိဋ္ဌံ ကရောတိ။ **ဒက္ခာ**တိ ဆေကာ။ **အနလသာ**တိ ဥဋ္ဌာနဝီရိယသမ္ပန္နာ။ **ဆန္နာ**တိ အနုစ္ဆဝိကာ။

ကိန္နု ဝိယာတိ ကိန္နု ဝိယ ကိလေသော ဝိယ၊ ဟိရိ ဝိယ အမှာကံ ဟောတီတိ အဓိပ္ပါယော။ **ကုမာရိကာယ ဝတ္တု**န္တိ ဣမံ တုမှေ ဂဏှထာတိ ကုမာရိကာယ ကာရဏာ ဝတ္တုံ။

အာဝါဟာဒီသု **အာဝါဟော**တိ ဒါရကဿ ပရကုလတော ဒါရိကာယ အာဟရဏံ။ **ဝိဝါဟော**တိ အတ္တနော ဒါရိကာယ ပရကုလပေသနံ။ **ဝါရေယျ**န္တိ ဒေထ နော ဒါရကဿ ဒါရိကန္တိ ယာစနံ, ဒိဝသနက္ခတ္တမုဟုတ္တပရိစ္ဆေဒကရဏံ ဝါ။

၂၉၇။ **ပုရာဏဂဏကီယာ**တိ ဧကဿ ဂဏကဿ ဘရိယာယ၊ သာ တဿ ဇီဝမာနေ ဂဏကီတိ ပညာယိတ္ထ၊ မတေ ပန ပုရာဏဂဏကီတိ သင်္ခံ ဂတာ။ **တိရောဂါမော**တိ ဗဟိဂါမော၊ အညော ဂါမောတိ အဓိပ္ပါယော။ **မနုဿာ**တိ ဥဒါယိဿ ဣမံ သဉ္စရိတ္တကမ္မေ ယုတ္တပယုတ္တဘာဝံ ဇာနနကမနုဿာ။

သုဏိသဘောဂေနာတိ[1] ယေန ဘောဂေန သုဏိသာ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာ ဟောတိ ရန္ဓနပစနပရိဝေသနာဒိနာ၊ တေန ဘုဉ္ဇိံသု။ **တတော အပရေန ဒါသိဘောဂေနာ**တိ မာသာတိက္ကမေ ယေန ဘောဂေန ဒါသီ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာ ဟောတိ ခေတ္တကမ္မကစဝရဆဍ္ဍနဥဒကာဟရဏာဒိနာ၊ တေန ဘုဉ္ဇိံသု။ **ဒုဂ္ဂတာ**တိ ဒလိဒ္ဒါ၊ ယတ္ထ ဝါ ဂတာ ဒုဂ္ဂတာ ဟောတိ၊ တာဒိသံ ကုလံ ဂတာ။ **မာယျော ဣမံ ကုမာရိက**န္တိ မာ အယျော ဣမံ ကုမာရိကံ။ **အာဟာရူပဟာရော**တိ အာဟာရော စ ဥပဟာရော စ၊ ဂဟဏဉ္စ ဒါနဉ္စ၊ န အမှေဟိ ကိဉ္စိ အာဟဋံ၊ န ဥပါဟဋံ။ တယာ သဒ္ဓိံ ကယဝိက္ကယော ဝေါဟာရော အမှာကံ နတ္ထီတိ ဒီပေန္တိ။ **သမဏေန ဘဝိတဗ္ဗံ အဗျာဝဋေန၊ သမဏော အဿ သုသမဏော**တိ သမဏေန နာမ ဤဒိသေသု ကမ္မေသု အဗျာဝဋေန အဗျာပါရေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊

၁-သုဏိသာဘောဂေနာတိ (သီ၊ သျာ)

ဧဝံ ဘဝန္တော ဟိ သမဏော သုသမဏော အဿာတိ ဧဝံ နံ အပသာဒေတွာ **ဂစ္ဆ တွံ, န မယံ တံ ဇာနာမာ**တိ အာဟံသု။

၂၉၇။ **သဏ္ဌိတော**တိ သဗ္ဗုပကရဏသမ္ပန္နော, မဏ္ဍိတပသာဓိတော ဝါ။

၃၀၀။ **ဝုတ္တာ**တိ ဉတ္တိဝုတ္တာ။ **ပရိစာရေန္တာ**တိ မနာပိယေသု ရူပါဒီသု ဣတော စိတော စ သမန္တာ ဣန္ဒြိယာနိ စာရေန္တာ၊ ကီဠန္တာ အဘိရမန္တာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **အဗ္ဘုတမကံသူ**တိ ယဒိ ကရိဿတိ တွံ ဧတ္တကံ ဇိတော၊ ယဒိ န ကရိဿတိ အဟံ ဧတ္တကန္တိ ပဏမကံသု[၁]။ ဘိက္ခုနံ ပန အဗ္ဘုတံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ယော ကရောတိ၊ ပရာဇိတေန ဒါတဗ္ဗန္တိ **မဟာပစ္စရိယံ** ဝုတ္တံ။

ကထံ ဟိ နာမ အယျော ဥဒါယီ တင်္ခဏိကန္တိ ဧတ္ထ **တင်္ခဏော**တိ အစိရကာလော ဝုစ္စတိ။ **တင်္ခဏိကန္တိ** အစိရကာလာဓိကာရိကံ။

၃၀၁။ **သဉ္စရိတ္တံ သမာပဇ္ဇေယျာ**တိ သဉ္စရိတ္တဘာဝံ သမာပဇ္ဇေယျ။ ယသ္မာ ပန တံ သမာပဇ္ဇန္တေန ကေနစိ ပေသိတေန ဂန္တဗ္ဗံ ဟောတိ၊ ပရတော စ "ဣတ္ထိယာ ဝါ ပုရိသမတိ"န္တိ အာဒိဝစနတော ဣဓ ဣတ္ထိပုရိသာ အဓိပ္ပေတာ၊ တသ္မာ တမတ္ထံ ဒဿေတုံ "ဣတ္ထိယာ ဝါ ပဟိတော ပုရိသဿ သန္တိကံ ဂစ္ဆတိ၊ ပုရိသေန ဝါ ပဟိတော ဣတ္ထိယာ သန္တိကံ ဂစ္ဆတီ"တိ ဧဝမဿ ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ။ **ဣတ္ထိယာ ဝါ ပုရိသမတိံ ပုရိသဿ ဝါ ဣတ္ထိမတိ**န္တိ ဧတ္ထ အာရောစေယျာတိ ပါဌသေသော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ တေနေဝဿ ပဒဘာဇနေ "ပုရိသဿ မတိံ ဣတ္ထိယာ အာရောစေတိ၊ ဣတ္ထိယာ မတိံ ပုရိသဿ အာရောစေတီ"တိ ဝုတ္တံ။

ဣဒါနိ ယဒတ္ထံ တံ တေသံ မတိံ အဓိပ္ပါယံ အဇ္ဈာသယံ ဆန္ဒံ ရုစိံ အာရောစေတိ၊ တံ ဒဿေန္တော **ဇာယတ္တနေ ဝါ ဇာရတ္တနေ ဝါ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဇာယတ္တနေ**တိ ဇာယာဘာဝေ။ **ဇာရတ္တနေ**တိ ဇာရဘာဝေ။ ပုရိသဿ ဟိ မတိံ ဣတ္ထိယာ အာရောစေန္တော ဇာယတ္တနေ အာရောစေတိ၊ ဣတ္ထိယာ မတိံ ပုရိသဿ အာရောစေန္တော ဇာရတ္တနေ အာရောစေတိ၊ အပိစ ပုရိသဿေဝ မတိံ ဣတ္ထိယာ အာရောစေန္တော ဇာယတ္တနေ ဝါ အာရောစေတိ နိဗဒ္ဓဘရိယာဘာဝေ၊ ဇာရတ္တနေ ဝါ မိစ္ဆာစာရဘာဝေ။ ယသ္မာ ပနေတံ အာရောစေန္တေန တွံ "ကိရဿ ဇာယာ ဘဝိဿသီ"တိ အာဒိ ဝတ္တဗ္ဗံ ဟောတိ၊ တသ္မာ တံ ဝတ္တဗ္ဗတာကာရံ ဒဿေတုံ "ဇာယတ္တနေ ဝါတိ ဇာယာ ဘဝိဿသိ၊

၁-ပဏိတကမကံသု (သျာ၊ က)

ဇာရတ္တနေ ဝါတိ ဇာရီ ဘဝိဿသီ"တိ အယံ ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ။ ဧတေနေဝ စ ဥပါယေန ဣတ္ထိယာ မတိံ ပုရိသဿ အာရောစေန္တေပိ "ပတိ ဘဝိဿသိ, သာမိကော ဘဝိဿသိ, ဇာရော ဘဝိဿသီ"တိ ဝတ္တဗ္ဗတာကာရော ဝေဒိတဗ္ဗော။

အန္တမသော တင်္ခဏိကာယပီတိ သဗ္ဗန္တိမေန ပရိစ္ဆေဒေန ယာ အယံ တင်္ခဏေ မုဟုတ္တမတ္တေ ပဋိသံဝသိတဗ္ဗတော တင်္ခဏိကာတိ ဝုစ္စတိ၊ မုဟုတ္တိကာတိ အတ္ထော။ တဿာပိ "မုဟုတ္တိကာ ဘဝိဿသီ"တိ ဧဝံ ပုရိသမတိံ အာရောစေန္တဿ သံဃာဒိသေသော။ ဧတေနေဝုပါယေန "မုဟုတ္တိကော ဘဝိဿသီ"တိ ဧဝံ ပုရိသဿ ဣတ္ထိမတိံ အာရောစေန္တောပိ သံဃာဒိသေသံ အာပဇ္ဇတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၃၀၃။ ဣဒါနိ ဣတ္ထိယာ ဝါ ပုရိသမတိန္တိ ဧတ္ထ အဓိပ္ပေတာ ဣတ္ထိယော ပဘေဒတော ဒဿေတွာ တာသု သဉ္စရိတ္တဝသေန အာပတ္တိဘေဒံ ဒဿေတုံ **ဒသ ဣတ္ထိယော**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **မာတုရက္ခိတာ**တိ မာတရာ ရက္ခိတာ။ ယထာ ပုရိသေန သံဝါသံ န ကပ္ပေတိ၊ ဧဝံ မာတရာ ရက္ခိတာ၊ တေနေဝဿ ပဒဘာဇနေပိ ဝုတ္တံ "မာတာ ရက္ခတိ ဂေါပေတိ ဣဿရိယံ ကာရေတိ ဝသံ ဝတ္တေတီ"တိ။ တတ္ထ **ရက္ခတီ**တိ ကတ္ထစိ ဂန္တုံ န ဒေတိ။ **ဂေါပေတီ**တိ ယထာ အညေ န ပဿန္တိ၊ ဧဝံ ဂုတ္တဋ္ဌာနေ ဌပေတိ။ **ဣဿရိယံ ကာရေတီ**တိ သေရိဝိဟာရမဿာ နိသေဓေန္တီ အဘိဘဝိတွာ ပဝတ္တတိ။ **ဝသံ ဝတ္တေတီ**တိ "ဣဒံ ကရောဟိ၊ ဣဒံ မာ အကာသီ"တိ ဧဝံ အတ္တနော ဝသံ တဿာ ဥပရိ ဝတ္တေတိ။ ဧတေနုပါယေန ပိတုရက္ခိတာဒယောပိ ဉာတဗ္ဗာ။ ဂေါတ္တံ ဝါ ဓမ္မော ဝါ န ရက္ခတိ၊ သဂေါတ္တေဟိ ပန သဟဓမ္မိကေဟိ စ ဧကံ သတ္ထာရံ ဥဒ္ဒိဿ ပဗ္ဗဇိတေဟိ ဧကဂဏပရိယာပန္နေဟိ စ ရက္ခိတာ "ဂေါတ္တရက္ခိတာ ဓမ္မရက္ခိတာ"တိ ဝုစ္စတိ။ တသ္မာ တေသံ ပဒါနံ သဂေါတ္တာ ရက္ခန္တီတိအာဒိနာ နယေန ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ။

သဟ အာရက္ခေနာတိ **သာရက္ခာ**။ သဟ ပရိဒဏ္ဍေနာတိ **သပရိဒဏ္ဍာ**။ တာသံ နိဒ္ဒေသော ပါကဋောဝ။ ဣမာသု ဒသသု ပုရိမာနံ ဒွိန္နမေဝ ပုရိသန္တရံ ဂစ္ဆန္တီနံ မိစ္ဆာစာရော ဟောတိ၊ န ဣတရာသံ။

ဓနက္ကီတာဒီသု အပ္ပေန ဝါ ဗဟုနာ ဝါ ဓနေန ကီတာ **ဓနက္ကီတာ**။ ယသ္မာ ပန သာ န ကီတမတ္တာ ဧဝ[၁]၊ သံဝါသတ္ထာယ ပန ကီတတ္တာ ဘရိယာ၊ တသ္မာဿာ နိဒ္ဒေသေ "ဓနေန ကိဏိတွာ ဝါသေတီ"တိ ဝုတ္တံ။

၁-ဓနက္ကီတမတ္တာယေဝ ဘရိယာ (သျာ)၊ ကီတမတ္တာ ဧဝ ဘရိယာ (က)

ဆန္ဒေန အတ္တနော ရုစိယာ ဝသတီတိ **ဆန္ဒဝါသိနီ**။ ယသ္မာ ပန သာ န အတ္တနော ဆန္ဒမတ္တေနေဝ ဘရိယာ ဟောတိ၊ ပုရိသေန ပန သမ္ပဋိစ္ဆိတတ္တာ၊ တသ္မာဿ နိဒ္ဒေသေ “ပိယော ပိယံ ဝါသေတီ”တိ ဝုတ္တံ။

ဘောဂေန ဝသတီတိ **ဘောဂဝါသိနီ**။ ဥဒုက္ခလမုသလာဒိဃရူပကရဏံ လဘိတွာ ဘရိယာဘာဝံ ဂစ္ဆန္တိယာ ဇနပဒိတ္ထိယာ ဧတံ အဓိဝစနံ။

ပဋေန ဝသတီတိ **ပဋဝါသိနီ**။ နိဝါသနမတ္တမ္ပိ ပါဝုရဏမတ္တမ္ပိ လဘိတွာ ဘရိယာဘာဝံ ဥပဂစ္ဆန္တိယာ ဒလိဒ္ဒိတ္ထိယာ ဧတံ အဓိဝစနံ။

ဩဒပတ္တကိနီတိ ဥဘိန္နံ ဧကိဿာ ဥဒကပါတိယာ ဟတ္ထေ ဩတာရေတွာ “ဣဒံ ဥဒကံ ဝိယ သံသဋ္ဌာ အဘေဇ္ဇာ ဟောထာ”တိ ဝတွာ ပရိဂ္ဂဟိတာယ ဝေါဟာရနာမမေတံ၊ နိဒ္ဒေသေပိဿ “တာယ သဟ ဥဒကပတ္တံ အာမသိတွာ တံ ဝါသေတီ”တိ ဧဝမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဩဘဋံ ဩရောပိတံ စုမ္ဗဋမဿာတိ **ဩဘဋစုမ္ဗဋာ**၊ ကဋ္ဌဟာရိကာဒီနံ အညတရာ၊ ယဿာ သီသတော စုမ္ဗဋံ ဩရောပေတွာ ဃရေ ဝါသေတိ၊ တဿာ ဧတံ အဓိဝစနံ။

ဒါသီ စာတိ အတ္တနောယေဝ ဒါသီ စ ဟောတိ ဘရိယာ စ။

ကမ္မကာရီ နာမ ဂေဟေ ဘတိယာ ကမ္မံ ကရောတိ၊ တာယ သဒ္ဓိံ ကောစိ ဃရာဝါသံ ကပ္ပေတိ အတ္တနော ဘရိယာယ အနတ္ထိကော ဟုတွာ။ အယံ ဝုစ္စတိ “ကမ္မကာရီ စ ဘရိယာ စာ”တိ။

ဓဇေန အာဟဋာ **ဓဇာဟဋာ**၊ ဥဿိတဒ္ဓဇာယ သေနာယ ဂန္တွာ ပရဝိသယံ ဝိလုမ္ပိတွာ အာနီတာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တံ ကောစိ ဘရိယံ ကရောတိ၊ အယံ ဓဇာဟဋာ နာမ။ **မုဟုတ္တိကာ** ဝုတ္တနယာဧဝ။ ဧတာသံ ဒသန္နမ္ပိ ပုရိသန္တရဂမနေ မိစ္ဆာစာရော ဟောတိ။ ပုရိသာနံ ပန ဝီသတိယာပိ ဧတာသု မိစ္ဆာစာရော ဟောတိ၊ ဘိက္ခုနော စ သဉ္စရိတ္တံ ဟောတီတိ။

၃၀၅။ ဣဒါနိ **ပုရိသော ဘိက္ခုံ ပဟိဏတီ**တိအာဒီသု **ပဋိဂ္ဂဏှာတီ**တိ သော ဘိက္ခု တဿ ပုရိသဿ “ဂစ္ဆ ဘန္တေ ဣတ္ထန္နာမံ မာတုရက္ခိတံ ဗြူဟိ၊ ဟောဟိ ကိရ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘရိယာ ဓနက္ကီတာ”တိ ဧဝံ ဝုတ္တဝစနံ “သာဓု ဥပါသကာ”တိ ဝါ “ဟောတူ”တိ ဝါ “အာရောစေဿာမီ”တိ ဝါ ယေန ကေနစိ အာကာရေန ဝစီဘေဒံ ကတွာ ဝါ သီသကမ္ပနာဒီဟိ ဝါ သမ္ပဋိစ္ဆတိ။

ဝိမံသတီတိ ဧဝံ ပဋိဂ္ဂဏှိတွာ တဿာ ဉာတိယာ သန္တိကံ ဂန္တွာ တံ သာသနံ အာရောစေတိ။ **ပစ္စာဟရတီ**တိ တေန အာရောစိတေ သာ ဉာတိ “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆတု ဝါ ပဋိက္ခိပတု ဝါ လဇ္ဇာယ ဝါ တုဏှီ ဟောတု၊ ပုန အာဂန္တွာ တဿ ပုရိသဿ တံ ပဝတ္တိံ အာရောစေတိ။

ဧတ္တာဝတာ ဣမာယ ပဋိဂ္ဂဟဏာရောစနပစ္စာဟရဏသင်္ခါတာယ တိဝင်္ဂသမ္ပတ္တိယာ သံဃာဒိသေသော ဟောတိ။ သာ ပန တဿ ဘရိယာ ဟောတု ဝါ မာ ဝါ၊ အကာရဏမေတံ။ သစေ ပန သော မာတုရက္ခိတာယ သန္တိကံ ပေသိတော တံ အဒိသွာ တဿာ မာတုယာ တံ သာသနံ အာရောစေတိ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ဝိမဋ္ဌံ နာမ ဟောတိ၊ တသ္မာ ဝိသင်္ကေတန္တိ **မဟာပဒုမတ္ထေရော** အာဟ။ **မဟာသုမတ္ထေရော** ပန မာတာ ဝါ ဟောတု ပိတာ ဝါ၊ အန္တမသော ဂေဟဒါသီပိ အညော ဝါပိ ယော ကောစိ တံ ကိရိယံ သမ္ပာဒေဿတိ၊ တဿ ဝတွာပိ ဝိမဋ္ဌံ နာမ န ဟောတိ[၁]၊ တိဝင်္ဂသမ္ပတ္တိကာလေ အာပတ္တိယေဝ။

နနု ယထာ “ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမီ”တိ ဝတ္တုကာမော ဝိရဒ္ဓိတွာ “ဓမ္မံ ပစ္စက္ခာမီ”တိ ဝဒေယျ၊ ပစ္စက္ခာတာဝဿ သိက္ခာ။ ယထာ ဝါ “ပဌမံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇာမီ”တိ ဝတ္တုကာမော ဝိရဒ္ဓိတွာ “ဒုတိယံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇာမီ”တိ ဝဒေယျ၊ အာပန္နောဝဿ ပါရာဇိကံ။ ဧဝံသမ္ပဒမိဒန္တိ အာဟ။ တံ ပနေတံ “ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ အန္တေဝါသိံ ဝိမံသာပေတွာ အတ္တနာ ပစ္စာဟရတိ၊ အာပတ္တိ သံဃာဒိသေသဿာ”တိ ဣမိနာ သမေတိ၊ တသ္မာ သုဘာသိတံ။

ယထာ စ “မာတုရက္ခိတံ ဗြူဟီ”တိ ဝုတ္တဿ ဂန္တွာ တဿာ အာရောစေတုံ သမတ္ထာနံ မာတာဒီနမ္ပိ ဝဒတော ဝိသင်္ကေတော နတ္ထိ။ ဧဝမေဝ ‘‘ဟောဟိ ကိရ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘရိယာ ဓနက္ကီတာ’’တိ ဝတ္တဗ္ဗေ ‘‘ဟောဟိ ကိရ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘရိယာ ဆန္ဒဝါသိနီ’’တိ ဧဝံ ပါဠိယာ ဝုတ္တေသု ဆန္ဒဝါသိနီအာဒီသု ဝစနေသု အညတရဝသေန ဝါ, အဝုတ္တေသုပိ “ဟောဟိ ကိရ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘရိယာ၊ ဇာယာ၊ ပဇာပတိ၊ ပုတ္တမာတာ၊ ဃရဏီ၊ ဃရသာမိနီ၊ ဘတ္တရန္ဓိကာ၊ သုဿူသိကာ၊ ပရိစာရိကာ”တိဧဝမာဒီသု သံဝါသပရိဒီပကေသု ဝစနေသု အညတရဝသေန ဝါ ဝဒန္တဿာပိ ဝိသင်္ကေတော နတ္ထိ၊ တိဝင်္ဂသမ္ပတ္တိယာ အာပတ္တိယေဝ။ “မာတုရက္ခိတံ ဗြူဟီ”တိ ပေသိတဿ ပန ဂန္တွာ အညာသု ပိတုရက္ခိတာဒီသု အညတရံ ဝဒန္တဿ ဝိသင်္ကေတံ။ ဧသ နယော ပိတုရက္ခိတံ ဗြူဟီတိအာဒီသုပိ။

၁-ဝိမဋ္ဌမေဝ ဟောတိ (သီ၊ သျာ)

ကေဝလဉှိ ကေမူလဒုမူလကာဒိဝသေန “ပုရိသဿ မာတာ ဘိက္ခုံ ပဟိဏာတိ။ မာတုရက္ခိတာယ မာတာ ဘိက္ခုံ ပဟိဏာတီ”တိ ဧဝမာဒိနံ မူလဋ္ဌာနဉ္စ ဝသေန ပေယျာလဘေဒေါယေဝ ဝိသေသော။ သောပိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယတ္တာ ပါဠိအနုသာရေနေဝ သက္ကာ ဇာနိတုန္တိ နာဿ ဝိဘာဂံ ဒဿေတုံ အာဒရံ ကရိမှ။

၃၃၀။ ပဋိဂ္ဂဏှာတီတိအာဒီသု ပန ဒွီသု စတုက္ကေသု ပဌမစတုက္ကေ အာဒိပဒေန တိဝင်္ဂသမ္ပတ္တိယာ သံဃာဒိသေသော၊ မဇ္ဈေ ဒွီဟိ ဒုဝင်္ဂသမ္ပတ္တိယာ ထုလ္လစ္စယံ၊ အန္တေ ဧကေန ဧကင်္ဂသမ္ပတ္တိယာ ဒုက္ကဋံ။ ဒုတိယစတုက္ကေ အာဒိပဒေန ဒုဝင်္ဂသမ္ပတ္တိယာ ထုလ္လစ္စယံ၊ မဇ္ဈေ ဒွီဟိ ဧကင်္ဂသမ္ပတ္တိယာ ဒုက္ကဋံ၊ အန္တေ ဧကေန အင်္ဂါဘာဝတော အနာပတ္တိ။ တတ္ထ **ပဋိဂ္ဂဏှာတီ**တိ အာဏာပကဿ သာသနံ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ။ **ဝီမံသတီ**တိ ပဟိတဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ တံ အာရောစေတိ။ **ပစ္စာဟရတီ**တိ ပုန အာဂန္တွာ မူလဋ္ဌဿ အာရောစေတိ။

န **ပစ္စာဟရတီ**တိ အာရောစေတွာ ဧတ္ထေဝ ပက္ကမတိ။ **ပဋိဂ္ဂဏှာတိ န ဝီမံသတီ**တိ ပုရိသေန ဣတ္ထန္နာမံ ဂန္တွာ ဗြူဟီတိ ဝုစ္စမာနော “သာဓူ”တိ တဿ သာသနံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ တံ ပမုဿိတွာ ဝါ အပ္ပမုဿိတွာ ဝါ အညေန ကရဏီယေန တဿာ သန္တိကံ ဂန္တွာ ကဉ္စိဒေဝ ကထံ ကထေန္တော နိသီဒတိ၊ ဧတ္တာဝတာ “ပဋိဂ္ဂဏှာတိ န ဝီမံသတိ နာမာ”တိ ဝုစ္စတိ။ အထ နံ သာ ဣတ္ထီ သယမေဝ ဝဒတိ “တုမှာကံ ကိရ ဥပဋ္ဌာကော မံ ဂေဟေ ကာတုကာမော”တိ[1] ဧဝံ ဝတွာ စ “အဟံ တဿ ဘရိယာ ဘဝိဿာမီ”တိ ဝါ “န ဘဝိဿာမီ”တိ ဝါ ဝဒတိ။ သော တဿာ ဝစနံ အနဘိနန္ဒိတွာ အပ္ပဋိက္ကောသိတွာ တုဏှီဘူတောဝ ဥဋ္ဌာယာသနာ တဿ ပုရိသဿ သန္တိကံ အာဂန္တွာ တံ ပဝတ္တိံ အာရောစေတိ၊ ဧတ္တာဝတာ **န ဝီမံသတိ ပစ္စာဟရတိ နာမာ**တိ ဝုစ္စတိ။ န **ဝီမံသတိ န ပစ္စာဟရတီ**တိ ကေဝလံ သာသနာရောစနကာလေ ပဋိဂ္ဂဏှာတိယေဝ၊ ဣတရံ ပန ဒွယံ န ကရောတိ။

န ပဋိဂ္ဂဏှာတိ ဝီမံသတိ ပစ္စာဟရတီတိ ကောစိ ပုရိသော ဘိက္ခုဿ ဌိတဋ္ဌာနေ ဝါ နိသိန္နဋ္ဌာနေ ဝါ တထာရူပိံ ကထံ ကထေတိ၊ ဘိက္ခု တေန အပ္ပဟိတောပိ ပဟိတော ဝိယ ဟုတွာ ဣတ္ထိယာ သန္တိကံ ဂန္တွာ “ဟောတိ ကိရ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘရိယာ”တိအာဒိနာ နယေန ဝီမံသိတွာ တဿာ ရုစိံ ဝါ အရုစိံ ဝါ ပုန အာဂန္တွာ ဣမဿ အာရောစေတိ။ တေနေဝ နယေန ဝီမံသိတွာ

၁-ဂဟေတုကာမောတိ (သျာ၊ က)

အပစ္စာဟရန္တော **န ပဋိဂ္ဂဏှာတိ ဝီမံသတိ န ပစ္စာဟရတီ**တိ ဝုစ္စတိ။ တေနေဝ နယေန ဂတော အဝီမံသိတွာ တာယ သမုဋ္ဌာပိတံ ကထံ သုတွာ ပဌမစတုက္ကဿ တတိယပဒေ ဝုတ္တနယေန အာဂန္တွာ ဣမဿ အာရောစေန္တော **န ပဋိဂ္ဂဏှာတိ န ဝီမံသတိ ပစ္စာဟရတီ**တိ ဝုစ္စတိ။ စတုတ္ထပဒံ ပါကဋမေဝ။

သမ္ဗဟုလေ ဘိက္ခူ အာဏာပေတီတိအာဒိနယော ပါကဋောယေဝ။ ယထာ ပန သမ္ဗဟုလာပိ ဧကဝတ္ထုမှိ အာပဇ္ဇန္တိ၊ ဧဝံ ဧကောပိ သမ္ဗဟုလဝတ္ထူသု သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ကထံ? ပုရိသော ဘိက္ခုံ အာဏာပေတိ “ဂစ္ဆ ဘန္တေ အသုကသ္မိံ နာမ ပါသာဒေ သဋ္ဌိမတ္တာ ဝါ သတ္တတိမတ္တာ ဝါ[1] ဣတ္ထိယော ဌိတာ၊ တာ ဝဒေဟိ ‘ဟောထ ကိရ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘရိယာယော’တိ”။ သော သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ တတ္ထ ဂန္တွာ အာရောစေတွာ ပုန တံ သာသနံ ပစ္စာဟရတိ။ ယတ္တကာ ဣတ္ထိယော၊ တတ္တကာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇတိ။ ဝုတ္တဉ္စေတံ **ပရိဝါရေပိ**—

“ပဒဝီတိဟာရမတ္တေန ဝါစာယ ဘဏိတေန စ၊
သဗ္ဗာနိ ဂရုကာနိ သပ္ပဋိကမ္မာနိ။
စတုသဋ္ဌိ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇေယျ ဧကတော၊
ပဉှာမေသာ ကုသလေဟိ စိန္တိတာ”တိ[2]။

ဣမံ ကိရ အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ အယံ ပဉှော ဝုတ္တော။ ဝစနသိလိဋ္ဌတာယ စေတ္ထ “စတုသဋ္ဌိ အာပတ္တိယော”တိ ဝုတ္တံ။ ဧဝံ ကရောန္တော ပန သတမ္ပိ သဟဿမ္ပိ အာပဇ္ဇတီတိ။ ယထာ စ ဧကေန ပေသိတဿ ဧကဿ သမ္ဗဟုလာသု ဣတ္ထီသု သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော၊ ဧဝံ ဧကော ပုရိသော သမ္ဗဟုလေ ဘိက္ခူ ဧကိဿာ သန္တိကံ ပေသေတိ၊ သဗ္ဗေသံ သံဃာဒိသေသော။ ဧကော သမ္ဗဟုလေ ဘိက္ခူ သမ္ဗဟုလာနံ ဣတ္ထီနံ သန္တိကံ ပေသေတိ၊ ဣတ္ထိဂဏနာယ သံဃာဒိသေသာ။ သမ္ဗဟုလာ ပုရိသာ ဧကံ ဘိက္ခုံ ဧကိဿာ သန္တိကံ ပေသေန္တိ၊ ပုရိသဂဏနာယ သံဃာဒိသေသာ။ သမ္ဗဟုလာ ဧကံ သမ္ဗဟုလာနံ ဣတ္ထီနံ သန္တိကံ ပေသေန္တိ၊ ဝတ္ထုဂဏနာယ သံဃာဒိသေသာ။ သမ္ဗဟုလာ သမ္ဗဟုလေ ဧကိဿာ သန္တိကံ ပေသေန္တိ၊ ဝတ္ထုဂဏနာယ သံဃာဒိသေသာ။ သမ္ဗဟုလာ ပုရိသာ သမ္ဗဟုလေ ဘိက္ခူ သမ္ဗဟုလာနံ ဣတ္ထီနံ သန္တိကံ ပေသေန္တိ၊ ဝတ္ထုဂဏနာယ သံဃာဒိသေသာ။ သေ နယော ဧကော ဣတ္ထီ ဧကံ ဘိက္ခုန္တိအာဒီသုပိ။ ဧတ္ထ စ သဘာဂဝိသဘာဂတာ နာမ အပ္ပမာဏံ၊ မာတာပိတုနမ္ပိ ပဉ္စသဟဓမ္မိကာနမ္ပိ သဉ္စရိတ္တကမ္မံ ကရောန္တဿ အာပတ္တိယေဝ။

---

[1] ၁-သတ္တမတ္တာ ဝါ (က)　　[2] ၂-ဝိ ၅-၃၇၅-ပိဋ္ဌေ။

ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၁၀

ပုရိသော ဘိက္ခုံ အာဏာပေတိ ဂစ္ဆ ဘဏေ့ဟိ စတုက္ကံ အဂ်ဝသေန အာပတ္တိဘေဒဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ တဿ ပဌမပဒေ **အင်္ဂေဝါသီ ဝိမံသိတွာ ပစ္စာဟရတိ**တိ အာဂန္တွာ အာစရိယဿ အနာရောစေတွာ ဗ္ဗောဝ ဂန္တွာ တဿ ပုရိသဿ အာရောစေတိ။ **အာပတ္တိ ဥဘိန္နံ ထုလ္လစ္စယဿာ**တိ အာစရိယဿ ပဋိဂ္ဂဟိတတ္တာ စ ဝိမံသာပိတတ္တာ စ ဒ္ဝိဟင်္ဂေဟိ ထုလ္လစ္စယံ။ အင်္ဂေဝါသိကဿ ဝိမံသိတတ္တာ စ ပစ္စာဟဋတ္တာ စ ဒ္ဝိဟင်္ဂေဟိ ထုလ္လစ္စယံ။ သေသံ ပါကဋမေဝ။

၃၃၉။ **ဂစ္ဆန္တော သမ္ပာဒေတီ**တိ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ စေဝ ဝိမံသတိ စ။ **အာဂစ္ဆန္တော ဝိသံဝါဒေတီ**တိ န ပစ္စာဟရတိ။ **ဂစ္ဆန္တော ဝိသံဝါဒေတီ**တိ န ပဋိဂ္ဂဏှာတိ။ **အာဂစ္ဆန္တော သမ္ပာဒေတီ**တိ ဝိမံသတိ စေဝ ပစ္စာဟရတိ စ။ ဧဝံ ဥဘယတ္ထ ဒ္ဝိဟင်္ဂေဟိ ထုလ္လစ္စယံ။ တတိယပဒေ အာပတ္တိ။ စတုတ္ထေ အနာပတ္တိ။

၃၄၀။ **အနာပတ္တိ သံဃဿ ဝါ စေတိယဿ ဝါ ဂိလာနဿ ဝါ ကရဏီယေန ဂစ္ဆတိ၊ ဥမ္မတ္တကဿ အာဒိကမ္မိကဿာ**တိ ဧတ္ထ ဘိက္ခုသံဃဿ ဥပေါသထာဂါရံ ဝါ ကိဉ္စိ ဝါ ဝိပ္ပကတံ ဟောတိ။ တတ္ထ ကာရုကာနံ ဘတ္တဝေတနတ္ထာယ ဥပါသကော ဝါ ဥပါသိကာ ဝါ သန္တိကံ ဘိက္ခုံ ပဟိဏေယျ၊ ဥပါသိကာ ဝါ ဥပါသကဿ၊ ဧဝရူပေန သံဃဿ ကရဏီယေန ဂစ္ဆန္တဿ အနာပတ္တိ။ စေတိယကမ္မေ ကယိရမာနေပိ ဧသေဝ နယော။ ဂိလာနဿ ဘေသဇ္ဇတ္ထာယပိ ဥပါသကေန ဝါ ဥပါသိကာယ သန္တိကံ, ဥပါသိကာယ ဝါ ဥပါသကဿ သန္တိကံ ပဟိတဿ ဂစ္ဆတော အနာပတ္တိ။ ဥမ္မတ္တကအာဒိကမ္မိကာ ဝုတ္တနယာ ဧဝ။

ပဒဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သမုဋ္ဌာနာဒိသု ဣဒံ သိက္ခာပဒံ ဆသမုဋ္ဌာနံ၊ သီသုက္ခိပနာဒိနာ ကာယဝိကာရေန သာသနံ ဂဟေတွာ ဂန္တွာ ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ ဝိမံသိတွာ ပုန အာဂန္တွာ ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ ဧဝ အာရောစေန္တဿ ကာယတော သမုဋ္ဌာတိ။ အာသနသာလာယ နိသိန္နဿ "ဣတ္ထန္နာမာ အာဂမိဿတိ၊ တဿာ စိတ္တံ ဇာနေယျာထာ"တိ ကေနစိ ဝုတ္တေ "သာဓူ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ တံ အာဂတံ ဝတွာ တဿာ ဂတာယ ပုန တသ္မိံ ပုရိသေ အာဂတေ အာရောစေန္တဿ ဝါစတော သမုဋ္ဌာတိ။ ဝါစာယ "သာဓူ"တိ သာသနံ ဂဟေတွာ အညေန ကရဏီယေန တဿာ ဃရံ ဂန္တွာ အညတ္ထ ဝါ ဂမနကာလေ တံ ဒိသွာ ဝစီဘေဒေနေဝ ဝိမံသိတွာ ပုန

အညေနေဝ ကရဏီယေန တတော အပက္ကမ္မ ကဒါစိဒေဝ တံ ပုရိသံ ဒိသွာ အာရောစေန္တဿာပိ ဝါစတောဝ သမုဋ္ဌာတိ။ ပဏ္ဏတ္တိံ အဇာနန္တဿ ပန ခီဏာသဝဿာပိ ကာယဝါစတော သမုဋ္ဌာတိ။ ကထံ? သစေ ဟိဿ မာတာပိတရော ကုဇ္ဈိတွာ အလံဝစနီယာ ဟောန္တိ၊ တဉ္စ ဘိက္ခုံ ဃရံ ဥပဂတံ ထေရပိတာ ဝဒတိ “မာတာ တေ တာတ မံ မဟလ္လကံ ဆဍ္ဍေတွာ ဉာတိကုလံ ဂတာ၊ ဂစ္ဆ နံ မံ ဥပဋ္ဌာတုံ ပေသေဟီ”တိ။ သော စေ ဂန္တွာ တံ ဝတွာ ပုန ပိတုနော တဿာ အာဂမနံ ဝါ အနာဂမနံ ဝါ အာရောစေတိ၊ သံဃာဒိသေသော။ ဣမာနိ တီဏိ အစိတ္တကသမုဋ္ဌာနာနိ။

ပဏ္ဏတ္တိံ ပန ဇာနိတွာ ဧတေဟေဝ တီဟိ နယေဟိ သဉ္စရိတ္တံ သမာပဇ္ဇတော ကာယစိတ္တတော ဝါစာစိတ္တတော ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ။ ဣမာနိ တီဏိ ပဏ္ဏတ္တိဇာနနစိတ္တေန သစိတ္တကသမုဋ္ဌာနာနိ။ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ ဝစီကမ္မံ၊ ကုသလာဒိဝသေန စေတ္ထ တီဏိ စိတ္တာနိ၊ သုခါဒိဝသေန တိဿော ဝေဒနာတိ။

၃၄၁။ ဝိနီတဝတ္ထူသု အာဒိတော ဝတ္ထုပဉ္စကေ ပဋိဂ္ဂဟိတမတ္တတ္တာ ဒုက္ကဋံ။

ကလဟဝတ္ထုသ္မိံ **သမ္မောဒနီယံ အကာသီ**တိ တံ သညာပေတွာ ပုန ဂေဟာဂမနီယံ အကာသိ။ **နာလံဝစနီယာ**တိ န ပရိစ္စတ္တာတိ အတ္ထော။ ယာ ဟိ ယထာ ယထာ ယေသု ယေသု ဇနပဒေသု ပရိစ္စတ္တာ ပရိစ္စတ္တာဝ ဟောတိ၊ ဘရိယာဘာဝံ အတိက္ကမတိ၊ အယံ “အလံဝစနီယာ”တိ ဝုစ္စတိ။ သော ပန န အလံဝစနီယာ၊ ကေနစိဒေဝ ကာရဏေန ကလဟံ ကတွာ ဂတာ၊ တေနေဝေတ္ထ ဘဂဝါ **အနာပတ္တီ**တိ အာဟ။ ယသ္မာ ပန ကာယသံသဂ္ဂေ ယက္ခိယာ ထုလ္လစ္စယံ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ ဒုဋ္ဌုလ္လာဒီသုပိ ယက္ခိပေတိယော ထုလ္လစ္စယဝတ္ထုမေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အဋ္ဌကထာသု ပန ဧတံ န ဝိစာရိတံ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထ-မေဝါတိ။

သဉ္စရိတ္တသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ကုဋိကာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၄၂။ **တေန သမယေနာ**တိ ကုဋိကာရသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **အာဠဝကာ**တိ အာဠဝိရဋ္ဌေ ဇာတာ ဒါရကာ အာဠဝကာ နာမ၊ တေ ပဗ္ဗဇိတကာလေပိ “အာဠဝကာ”တွေဝ ပညာယိံသု။ တေ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ “အာဠဝကာ ဘိက္ခူ”တိ။

သညာစိကာယောတိ သယံ ယာစိတွာ ဂဟိတူပကရဏာယော။ **ကာရပေန္တီ**တိ ကရောန္တိပိ ကာရာပေန္တိပိ၊ တေ ကိရ သာသနေ ဝိပဿနာဓုရဉ္စ ဂန္ထဓုရဉ္စာတိ ဒွေပိ ဓုရာနိ ဆဍ္ဍေတွာ နဝကမ္မမေဝ ဓုရံ ကတွာ ပဂ္ဂဏှိံသု။ **အသာမိကာယော**တိ အနိဿရာယော၊ ကာရေတာ[1] ဒါယကေန ဝိရဟိတာယောတိ အတ္ထော။ **အတ္တုဒ္ဒေသိကာယော**တိ အတ္တာနံ ဥဒ္ဒိဿ အတ္တနော အတ္ထာယ အာရဒ္ဓါယောတိ အတ္ထော။ **အပ္ပမာဏိကာယော**တိ "ဧတ္တကေန နိဋ္ဌံ ဂစ္ဆိဿန္တီ"တိ ဧဝံ အပရိစ္ဆိန္နပ္ပမာဏာယော၊ ဝုဍ္ဎိပ္ပမာဏာယော ဝါ၊ မဟန္တပ္ပမာဏာယောတိ အတ္ထော။

ယာစနာ ဧဝ ဗဟုလာ ဧတေသံ, မနုဿာ အညံ ကမ္မန္တိ **ယာစနဗဟုလာ**။ ဧဝံ **ဝိညတ္တိဗဟုလာ** ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အတ္ထတော ပနေတ္ထ နာနာကရဏံ နတ္ထိ၊ အနေကက္ခတ္တုံ "ပုရိသံ ဒေထ, ပုရိသတ္ထကရံ ဒေထာ"တိ ယာစန္တာနမေတံ အဓိဝစနံ။ တတ္ထ မူလစ္ဆေဇ္ဇာယ ပုရိသံ ယာစိတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ သဟာယတ္ထာယ ကမ္မကရဏတ္ထာယ "ပုရိသံ ဒေထာ"တိ ယာစိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **ပုရိသတ္ထကရ**န္တိ ပုရိသေန ကာတဗ္ဗံ ဟတ္ထကမ္မံ ဝုစ္စတိ၊ တံ ယာစိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဟတ္ထကမ္မံ နာမ ကိဉ္စိ ဝတ္ထု န ဟောတိ။ တသ္မာ ဌပေတွာ မိဂလုဒ္ဒကမစ္ဆဗန္ဓကာဒီနံ သကကမ္မံ အဝသေသံ သဗ္ဗံ ကပ္ပိယံ။ "ကိံ ဘန္တေ အာဂတတ္ထ ကေန ကမ္မ"န္တိ ပုစ္ဆိတေ ဝါ အပုစ္ဆိတေ ဝါ ယာစိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဝိညတ္တိပစ္စယာ ဒေါသော နတ္ထိ။ တသ္မာ[2] မိဂလုဒ္ဒကာဒယော သကကမ္မံ န ယာစိတဗ္ဗာ၊ "ဟတ္ထကမ္မံ ဒေထာ"တိ အနိယမေတွာပိ န ယာစိတဗ္ဗာ။ ဧဝံ ယာစိတာ ဟိ တေ "သာဓု ဘန္တေ"တိ ဘိက္ခူ[3] ဥယျောဇေတွာ မိဂေပိ မာရေတွာ အာဟရေယျုံ။ နိယမေတွာ ပန "ဝိဟာရေ ကိဉ္စိ ကာတဗ္ဗံ အတ္ထိ၊ တတ္ထ ဟတ္ထကမ္မံ ဒေထာ"တိ ယာစိတဗ္ဗာ။ ဖာလနင်္ဂလာဒီနိ ဥပကရဏာနိ ဂဟေတွာ ကသိတုံ ဝါ ဝပိတုံ ဝါ လာယိတုံ ဝါ ဂစ္ဆန္တံ သကိစ္စပသုတမ္ပိ ကဿကံ ဝါ အညံ ဝါ ကိဉ္စိ ဟတ္ထကမ္မံ ယာစိတုံ ဝဋ္ဋတေဝ။ ယော ပန ဝိဃာသာဒေါ ဝါ အညော ဝါ ကောစိ နိက္ကမ္မော နိရတ္ထကကထံ ကထေန္တော နိဒ္ဒါယန္တော ဝါ ဝိဟရတိ၊ ဧဝရူပံ အယာစိတွာပိ "ဧဟိ ရေ ဣဒံ ဝါ ဣဒံ ဝါ ကရောဟီ"တိ ယဒိစ္ဆကံ ကာရာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဟတ္ထကမ္မဿ ပန သဗ္ဗကပ္ပိယဘာဝဒီပနတ္ထံ ဣမံ နယံ ကထေန္တိ—သစေ ဟိ ဘိက္ခု ပါသာဒံ ကာရေတုကာမော ဟောတိ၊ ထမ္ဘတ္ထာယ ပါသာဏကောဋ္ဋကာနံ ဃရံ ဂန္တွာ ဝတ္တဗ္ဗံ "ဟတ္ထကမ္မံ လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတိ ဥပါသကာ"တိ။ "ကိံ ကာတဗ္ဗံ ဘန္တေ"တိ။ "ပါသာဏတ္ထမ္ဘာ ဥဒ္ဓရိတွာ ဒါတဗ္ဗာ"တိ။ သစေ တေ

၁–ကာရေတာရာ (က)၊ ကာရေတွာ (သီ၊ သျာ) ၂–ကသ္မာ (က) ၃–ဘိက္ခုံ (သီ၊ သျာ)

ဥဒ္ဓရိတွာ ဝါ ဒေန္တိ၊ ဥဒ္ဓရိတွာ နိက္ခိတ္တေ အတ္တနော ထမ္ဘေ ဝါ ဒေန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ အထာပိ ဝဒန္တိ “အမှာကံ ဘန္တေ ဟတ္ထကမ္မံ ကာတုံ ခဏော နတ္ထိ၊ အညံ ဥဒ္ဓရာပေထ၊ တဿ မူလံ ဒဿာမာ”တိ၊ ဥဒ္ဓရာပေတွာ “ပါသာဏတ္ထမ္ဘေ ဥဒ္ဓရဏမနုဿာနံ မူလံ ဒေထာ”တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧတေနေဝုပါယေန ပါသာဒ-ဒါရူနံ အတ္ထာယ ဝဍ္ဎကီနံ သန္တိကံ, ဣဋ္ဌကတ္ထာယ ဣဋ္ဌကဝဍ္ဎကီနံ, ဆဒနတ္ထာယ ဂေဟစ္ဆာဒကာနံ, စိတ္တကမ္မတ္ထာယ စိတ္တကာရာနန္တိ ယေန ယေန အတ္ထော ဟောတိ၊ တဿ တဿ အတ္ထာယ တေသံ တေသံ သိပ္ပကာရကာနံ သန္တိကံ ဂန္တွာ ဟတ္ထကမ္မံ ယာစိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဟတ္ထကမ္မယာစနဝသေန စ မူလစ္ဆေဇ္ဇာယ ဝါ ဘတ္တဝေတနာနုပ္ပဒါနေန ဝါ လဒ္ဓမ္ပိ သဗ္ဗံ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အရညတော အာဟရာပေန္တေန စ သဗ္ဗံ အနဇ္ဈာဝုတ္ထကံ အာဟရာပေတဗ္ဗံ။

န ကေဝလဉ္စ ပါသာဒံ ကာရေတုကာမေန၊ မဉ္စပီဌပတ္တပရိဿာဝနဓမကရဏစီဝရာဒီနိ ကာရာပေတုကာမေနာပိ ဒါရုလောဟသုတ္တာဒီနိ လဘိတွာ တေ တေ သိပ္ပကာရကေ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဟတ္ထကမ္မံ ယာစိတဗ္ဗံ။ ဟတ္ထကမ္မယာစနဝသေန စ မူလစ္ဆေဇ္ဇာယ ဝါ ဘတ္တဝေတနာနုပ္ပဒါနေန ဝါ လဒ္ဓမ္ပိ သဗ္ဗံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ သစေ ပန ကာတုံ န ဣစ္ဆန္တိ၊ ဘတ္တဝေတနံ ပစ္စာသီသန္တိ၊ အကပ္ပိယကဟာပဏာဒိ န ဒါတဗ္ဗံ။ ဘိက္ခာစာရဝတ္တေန တဏ္ဍုလာဒီနိ ပရိယေသိတွာ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဟတ္ထကမ္မဝသေန ပတ္တံ ကာရေတွာ တထေဝ ပါစေတွာ နဝပက္ကဿ ပတ္တဿ ပုဉ္ဆနတေလတ္ထာယ အန္တောဂါမံ ပဝိဋ္ဌေန “ဘိက္ခာယ အာဂတော”တိ သလ္လက္ခေတွာ ယာဂုယာ ဝါ ဘတ္တေ ဝါ အာနီတေ ဟတ္ထေန ပတ္တော ပိဓာတဗ္ဗော။ သစေ ဥပါသိကာ “ကိံ ဘန္တေ”တိ ပုစ္ဆတိ၊ “နဝပက္ကော ပတ္တော၊ ပုဉ္ဆနတေလေန အတ္ထော”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သစေ သာ “ဒေဟိ ဘန္တေ”တိ ပတ္တံ ဂဟေတွာ တေလေန ပုဉ္ဆိတွာ ယာဂုယာ ဝါ ဘတ္တဿ ဝါ ပူရေတွာ ဒေတိ၊ ဝိညတ္တိ နာမ န ဟောတိ၊ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတီတိ။

ဘိက္ခူ ပနေဝ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ အာသနသာလံ ဂန္တွာ အာသနံ အပဿန္တာ တိဋ္ဌန္တိ။ တတ္ထ စေ ဥပါသကော ဘိက္ခူ ဒိသွာ သယမေဝ အာသနာနိ အာဟရာပေန္တိ၊ နိသီဒိတွာ ဂစ္ဆန္တေဟိ အာပုစ္ဆိတွာ ဂန္တဗ္ဗံ။ အနာပုစ္ဆာ ဂတာနမ္ပိ နဋ္ဌံ ဂီဝါ န ဟောတိ၊ အာပုစ္ဆိတွာ ဂမနံ ပန ဝတ္တံ။ သစေ ဘိက္ခူဟိ “အာသနာနိ အာဟရထာ”တိ ဝုတ္တေဟိ အာဟဋာနိ ဟောန္တိ၊ အာပုစ္ဆိတွာဝ ဂန္တဗ္ဗံ။ အနာပုစ္ဆာ ဂတာနံ ဝတ္တဘေဒေါ စ၊ နဋ္ဌဉ္စ ဂီဝါတိ။ အတ္ထရဏကောဇဝါဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။

မက္ခိကာယော ဗဟုကာ ဟောန္တိ၊ “မက္ခိကာဗီဇနိံ အာဟရထာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ပုစိမန္ဒသာခါဒီနိ အာဟရန္တိ၊ ကပ္ပိယံ ကာရာပေတွာ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာနိ။ အာသနသာလာယ ဥဒကဘာဇနံ ရိတ္တံ ဟောတိ၊ “ဓမကရဏံ[၁] ဂဏှာ”တိ န ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဓမကရဏံ ဟိ ရိတ္တဘာဇနေ ပက္ခိပန္တော ဘိန္ဒေယျ၊ “နဒိံ ဝါ တဠာကံ ဝါ ဂန္တွာ ပန ဥဒကံ အာဟရာ”တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ “ဂေဟတော အာဟရာ”တိ နေဝ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ၊ န အာဟဋံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ အာသနသာလာယံ ဝါ အရညကေ ဝါ ဘတ္တကိစ္စံ ကရောန္တေဟိ[၂] တတ္ထဇာတကံ အနဇ္ဈာဝုတ္ထကံ ယံကိဉ္စိ ဥတ္တရိဘင်္ဂါရဟံ ပတ္တံ ဝါ ဖလံ ဝါ သစေ ကိဉ္စိ ကမ္မံ ကရောန္တံ အာဟရာပေတိ၊ ဟတ္ထကမ္မဝသေန အာဟရာပေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အလဇ္ဇီဟိ ပန ဘိက္ခူဟိ ဝါ သာမဏေရေဟိ ဝါ ဟတ္ထကမ္မံ န ကာရေတဗ္ဗံ။ အယံ တာဝ ပုရိသတ္ထကရေ နယော။

ဂေါဏံ ပန အညာတကအပ္ပဝါရိတဋ္ဌာနတော အာဟရာပေတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ အာဟရာပေန္တဿ ဒုက္ကဋံ။ ဉာတိပဝါရိတဋ္ဌာနတောပိ မူလစ္ဆေဇ္ဇာယ ယာစိတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ တာဝကာလိကနယေန သဗ္ဗတ္ထ ဝဋ္ဋတိ။ ဧဝံ အာဟရာပိတဉ္စ ဂေါဏံ ရက္ခိတွာ ဇဂ္ဂိတွာ သာမိကာ ပဋိစ္ဆာပေတဗ္ဗာ[၃]။ သစဿ ပါဒေါ ဝါ သိင်္ဂံ ဝါ ဘိဇ္ဇတိ ဝါ နဿတိ ဝါ၊ သာမိကာ စေ သမ္ပဋိစ္ဆန္တိ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ။ နော စေ သမ္ပဋိစ္ဆန္တိ၊ ဂီဝါ ဟောတိ။ သစေ “တုမှာကံယေဝ ဒေမာ”တိ ဒေန္တိ၊ န သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗံ။ “ဝိဟာရဿ ဒေမာ”တိ ဝုတ္တေ ပန “အာရာမိကာနံ အာစိက္ခထ ဇဂ္ဂနတ္ထာယာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။

“သကဋံ ဒေထာ”တိပိ အညာတကအပ္ပဝါရိတေ ဝတ္တုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဝိညတ္တိယေဝ ဟောတိ၊ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ။ ဉာတိပဝါရိတဋ္ဌာနေ ပန ဝဋ္ဋတိ၊ တာဝကာလိကံ ဝဋ္ဋတိ၊ ကမ္မံ ကတွာ ပုန ဒါတဗ္ဗံ။ သစေ နေမိအာဒီနိ ဘိဇ္ဇန္တိ၊ ပါကတိကာနိ ကတွာ ဒါတဗ္ဗံ။ နဋ္ဌေ ဂီဝါ ဟောတိ။ “တုမှာကမေဝ ဒေမာ”တိ ဝုတ္တေ ဒါရုဘဏ္ဍံ နာမ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧသ နယော ဝါသိဖရသုကုဌာရိကုဒါလနိခါဒနေသု ဝလ္လိအာဒီသု စ ပရပရိဂ္ဂဟိတေသု။ ဂရုဘဏ္ဍပ္ပဟောနကေသုယေဝ စ ဝလ္လိအာဒီသု ဝိညတ္တိ ဟောတိ၊ န တတော ဩရံ။

အနဇ္ဈာဝုတ္ထကံ ပန ယံကိဉ္စိ အာဟရာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ရက္ခိတဂေါပိတဋ္ဌာနေယေဝ ဟိ ဝိညတ္တိ နာမ ဝုစ္စတိ။ သာ ဒွီသု ပစ္စယေသု သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ န ဝဋ္ဋတိ၊ သေနာသနပစ္စယေ ပန “အာဟရ ဒေဟီ”တိ ဝိညတ္တိမတ္တမေဝ န

၁-ဓမကရကံ (သီ၊ သျာ) ၂-ကရောန္တော ဟိ (သီ) ၃-သာမိကာနံ ပဋိစ္ဆာပေတဗ္ဗံ (သီ၊ သျာ)

ဝဋ္ဋတိ၊ ပရိကထောဘာသနိမိတ္တကမ္မာနိ ဝဋ္ဋန္တိ။ တတ္ထ ဥပေါသထာဂါရံ ဝါ ဘောဇနသာလံ ဝါ အညံ ဝါ ယံကိဉ္စိ သေနာသနံ ဣစ္ဆတော "ဣမသ္မိံ ဝတ ဩကာသေ ဧဝရူပံ သေနာသနံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ ဝါ "ယုတ္တ"န္တိ ဝါ "အနုရူပ"န္တိ ဝါတိအာဒိနာ နယေန ဝစနံ **ပရိကထာ** နာမ။ ဥပါသကာ တုမှေ ကုဟိံ ဝသထာတိ။ ပါသာဒေ ဘန္တေတိ။ "ကိံ ဘိက္ခူနံ ပန ဥပါသကာ ပါသာဒေါ န ဝဋ္ဋတီ"တိ ဧဝမာဒိဝစနံ **ဩဘာသော** နာမ။ မနုဿေ ဒိသွာ ရဇ္ဇုံ ပသာရေတိ၊ ခိလေ အာကောဋာပေတိ။ "ကိံ ဣဒံ ဘန္တေ"တိ ဝုတ္တေ "ဣဓ အာဝါသံ ကရိဿာမာ"တိ ဧဝမာဒိကရဏံ ပန **နိမိတ္တကမ္မံ** နာမ။ ဂိလာနပစ္စယေ ပန ဝိညတ္တိပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ပဂေဝ ပရိကထာဒီနိ။

မနုဿာ ဥပဒ္ဒုတာ ယာစနာယ ဥပဒ္ဒုတာ ဝိညတ္တိယာတိ တေသံ ဘိက္ခူနံ တာယ ယာစနာယ ဝိညတ္တိယာ စ ပီဠိတာ။ **ဥဗ္ဗိဇ္ဇန္တိပီ**တိ "ကိံနု အာဟရာပေဿန္တီ"တိ ဥဗ္ဗေဂံ ဣဿနံ စလနံ ပဋိလဘန္တိ။ **ဥတ္တသန္တိပီ**တိ အဟိံ ဝိယ ဒိသွာ သဟသာ တသိတွာ ဥက္ကမန္တိ။ **ပလာယန္တိပီ**တိ ဒူရတောဝ ယေန ဝါ တေန ဝါ ပလာယန္တိ။ **အညေနပိ ဂစ္ဆန္တီ**တိ ယံ မဂ္ဂံ ပဋိပန္နာ၊ တံ ပဟာယ နိဝတ္တိတွာ ဝါမံ ဝါ ဒက္ခိဏံ ဝါ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တိ။ ဒွါရမ္ပိ ထကေန္တိ။

၃၄၄။ **ဘူတပုဗ္ဗံ ဘိက္ခဝေ**တိ ဣတိ ဘဂဝါ တေ ဘိက္ခူ ဂရဟိတွာ တဒနုရူပဉ္စ[၁] ဓမ္မိံ ကထံ ကတွာ ပုနပိ ဝိညတ္တိယာ ဒေါသံ ပါကဋံ ကုရုမာနော ဣမိနာ[၂] "ဘူတပုဗ္ဗံ ဘိက္ခဝေ"တိအာဒိနာ နယေန တီဏိ ဝတ္ထူနိ ဒဿေသိ။ တတ္ထ—**မဏိကဏ္ဌော**တိ သော ကိရ နာဂရာဇာ သဗ္ဗကာမဒဒံ မဟဂ္ဃံ မဏိံ ကဏ္ဌေ ပိလန္ဓိတွာ စရတိ၊ တသ္မာ "မဏိကဏ္ဌော"တွေဝ ပညာယိတ္ထ။ **ဥပရိမုဒ္ဓနိ မဟန္တံ ဖဏံ ကရိတွာ အဋ္ဌာသီ**တိ သော ကိရ တေသံ ဒွိန္နံ ဣသီနံ ကနိဋ္ဌော ဣသိ မေတ္တာဝိဟာရီ အဟောသိ၊ တသ္မာ[၃] နာဂရာဇာ နဒိတော ဥတ္တရိတွာ ဒေဝဝဏ္ဏံ နိမ္မိနိတွာ တဿ သန္တိကေ နိသီဒိတွာ သမ္မောဒနီယံ ကထံ ကတွာ တံ ဒေဝဝဏ္ဏံ ပဟာယ သကဝဏ္ဏမေဝ ဥပဂန္တွာ တံ ဣသိံ ပရိက္ခိပိတွာ ပသန္နာကာရံ ကရောန္တော ဥပရိမုဒ္ဓနိ မဟန္တံ ဖဏံ ကရိတွာ ဆတ္တံ ဝိယ ဓာရယမာနော မုဟုတ္တံ ဌတွာ ပက္ကမတိ။ တေန ဝုတ္တံ "ဥပရိမုဒ္ဓနိ မဟန္တံ ဖဏံ ကရိတွာ အဋ္ဌာသီ"တိ။ **မဏိမဿ ကဏ္ဌေ ပိလန္ဓန္တိ** မဏိံ အဿ ကဏ္ဌေ ပိလန္ဓိတံ၊ အာမုက္ကန္တိ[၄] အတ္ထော။ **ကေမန္တံ အဋ္ဌာသီ**တိ တေန ဒေဝဝဏ္ဏေန အာဂန္တွာ တာပသေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒမာနော ကေသ္မိံ ပဒေသေ အဋ္ဌာသိ။

၁-တဒနုရူပိကဉ္စ (သီ) ၂-ဣမာနိ (သျာ) ၃-သော ကိရ (သီ) ၄-အာမုတ္တန္တိ (သျာ)

မမန္နပါနန္တိ မမ အန္နဉ္စ ပါနဉ္စ။ **ဝိပုလန္တိ** ဗဟုလံ။ **ဥဠာရန္တိ** ပဏီတံ။ **အတိ-ယာစကောသီတိ** အတိဝိယ ယာစကော အသိ၊ ပုနပ္ပုနံ ယာစသီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **သုသူတိ** တရုဏော ထာမသမ္ပန္နော ယောဗ္ဗနပ္ပတ္တပုရိသော။ သက္ခရာ ဝုစ္စတိ ကာဠသိလာ။ တတ္ထ ဓောတော အသိ "သက္ခရဓောတော နာမာ"တိ ဝုစ္စတိ၊ သက္ခရဓောတော ပါဏိမှိ အဿာတိ **သက္ခရဓောတပါဏိ၊** ပါသာဏေ ဓောတနိသိတခဂ္ဂဟတ္ထောတိ အတ္ထော။ ယထာ သော အသိဟတ္ထော ပုရိသော တာသေယျ၊ ဧဝံ **တာသေသိ မံ သေလံ ယာစမာနော၊** မဏိံ ယာစန္တောတိ အတ္ထော။

န **တံ ယာစေ**တိ တံ န ယာစေယျ။ ကတရံ? **ယဿ ပိယံ ဇိဂီသေ**တိ ယံ အဿ သတ္တဿ ပိယန္တိ ဇာနေယျ။

ကိမင်္ဂံ ပန မနုဿဇာတာနန္တိ မနုဿဇာတာနံ အမနာပါတိ ကိမေဝ ဝတ္တဗ္ဗံ။

၃၄၅။ **သကုဏသံဃဿ သဒ္ဒေန ဥဗ္ဗာဠှော**တိ သော ကိရ သကုဏသံဃော ပဌမယာမဉ္စ ပစ္ဆိမယာမဉ္စ နိရန္တရံ သဒ္ဒမေဝ ကရောတိ၊ သော ဘိက္ခု တေန သဒ္ဒေန ပီဠိတော ဟုတွာ ဘဂဝတော သန္တိကံ အဂမာသိ။ တေနာဟ "ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိ"တိ။

ကုတော စ တွံ ဘိက္ခု အာဂစ္ဆသီတိ ဧတ္ထ နိသိန္နော သော ဘိက္ခု န အာဂစ္ဆတိ၊ ဝတ္တမာနသမီပေ ပန ဧဝံ ဝတ္တုံ လဗ္ဘတိ။ တေနာဟ "ကုတော စ တွံ ဘိက္ခု အာဂစ္ဆသီ"တိ၊ ကုတော အာဂတောသီတိ အတ္ထော။ တတော အဟံ ဘဂဝါ အာဂစ္ဆာမီတိ ဧတ္ထာပိ သော ဧဝ နယော။ **ဥဗ္ဗာဠှော**တိ ပီဠိတော၊ ဥက္ကဏ္ဌာပိတော ဟုတွာတိ အတ္ထော။

သော သကုဏသံဃော "ဘိက္ခု ပတ္တံ ယာစတီ"တိ ဧတ္ထ န တေ သကုဏာ ဘိက္ခုနော ဝစနံ ဇာနန္တိ။ ဘဂဝါ ပန အတ္တနော အာနုဘာဝေန ယထာ ဇာနန္တိ၊ တထာ အကာသိ။

၃၄၆။ **အပါဟံ တေ န ဇာနာမီ**တိ အပိ အဟံ တေ ဇနေ "ကေ ဝါ ဣမေ, ကဿ ဝါ ဣမေ"တိ န ဇာနာမိ။ **သင်္ဂမ္မ ယာစန္တီ**တိ သမာဂန္တွာ ဝဂ္ဂဝဂ္ဂါ ဟုတွာ ယာစန္တိ။ **ယာစကော အပ္ပိယော ဟောတီ**တိ ယော ယာစတိ၊ သော အပ္ပိယော ဟောတိ။ **ယာစံ အဒဒမပ္ပိယော**တိ **ယာစန္တိ** ယာစိတံ ဝုစ္စတိ။ ယာစိတမတ္ထံ အဒဒန္တောပိ အပ္ပိယော ဟောတိ။ အထ ဝါ **ယာစန္တိ** ယာစန္တဿ၊

အဒဒမပ္ပိယောတိ အဒေန္တော အပ္ပိယော ဟောတိ။ **မာ မေ ဝိဒေဿနာ အဟူ**တိ မာ မေ အပ္ပိယဘာဝေါ အဟု၊ အဟံ ဝါ တဝ, တွံ ဝါ မမ ဝိဒေဿော အပ္ပိယော မာ အဟောသီတိ အတ္ထော။

၃၄၇။ **ဒုဿံဟရာနီ**တိ ကသိဂေါရက္ခာဒီဟိ ဥပါယေဟိ ဒုက္ခေန သံဟရ-ဏီယာနိ။

၃၄၈-၃၄၉။ **သညာစိကာယ ပန ကုဋိ**န္တိ ဧတ္ထ **သညာစိကာ** နာမ သယံ ပဝတ္တိတယာစနာ ဝုစ္စတိ၊ တသ္မာ သညာစိကာယာတိ အတ္တနော ယာစနာယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ သယံ ယာစိတကေဟိ ဥပကရဏေဟီတိ အတ္ထော။ ယသ္မာ ပန သာ သယံယာစိတကေဟိ ကယိရမာနာ သယံ ယာစိတွာ ကယိရမာနာ ဟောတိ၊ တသ္မာ တံ အတ္ထပရိယာယံ ဒဿေတုံ "သယံ ယာစိတွာ ပုရိသမ္ပိ"တိ ဧဝမာဒိ ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ။

ဥလ္လိတ္တာတိ အန္တောလိတ္တာ။ **အဝလိတ္တာ**တိ ဗဟိလိတ္တာ။ **ဥလ္လိတ္တာ-ဝလိတ္တာ**တိ အန္တောဗဟိလိတ္တာတိ[၁] ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ကာရယမာနေနာတိ ဣမဿ ပဒဘာဇနေ "ကာရာပေန္တေန"ာတိ ဧတ္တကမေဝ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ။ ဧဝဉှိ ဗျဉ္ဇနံ သမေတိ။ ယသ္မာ ပန သညာစိကာယ ကုဋိံ ကရောန္တေနာပိ ဣဒံ ဝုတ္တနယေနေဝ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ တသ္မာ ကရောန္တော ဝါ ဟောတု, ကာရာပေန္တော ဝါ၊ ဥဘောပေတေ ကာရယမာနေနာတိ ဣမိနာဝ ပဒေန သင်္ဂဟိတာတိ ဧတမတ္ထံ ဒဿေတုံ "ကရောန္တော ဝါ ကာရာပေန္တော ဝါ"တိ ဝုတ္တံ။ ယဒိ ပန ကရောန္တေန ဝါ ကာရာပေန္တေန ဝါတိ ဝဒေယျ၊ ဗျဉ္ဇနံ ဝိလောမိတံ ဘဝေယျ၊ န ဟိ ကာရာပေန္တော ကရောန္တော နာမ ဟောတိ၊ တသ္မာ အတ္ထမတ္တမေဝေတ္ထ ဒဿိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အတ္တုဒ္ဒေသန္တိ "မယှံ ဧသာ"တိ ဧဝံ အတ္တာ ဥဒ္ဒေသော အဿာတိ အတ္တုဒ္ဒေသာ၊ တံ အတ္တုဒ္ဒေသံ။ ယသ္မာ ပန ယဿာ အတ္တာ ဥဒ္ဒေသော၊ သာ အတ္တနော အတ္ထာယ ဟောတိ၊ တသ္မာ အတ္ထပရိယာယံ ဒဿေန္တော "အတ္တုဒ္ဒေသန္တိ အတ္တနော အတ္ထာယာ"တိ အာဟ။ **ပမာဏိကာ ကာရေ-တဗ္ဗာ**တိ ပမာဏယုတ္တာ ကာရေတဗ္ဗာ။ **တတြိဒံ ပမာဏ**န္တိ တဿာ ကုဋိယာ ဣဒံ ပမာဏံ။ **သုဂတဝိဒတ္ထိယာ**တိ သုဂတဝိဒတ္ထိ နာမ ဣဒါနိ မဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ

---

[၁] သန္တောဗဟိလိတ္တာတိ (သီ၊ သျာ)

တိဿော ဝိဒတ္ထိယော ဝဍ္ဎကီဟတ္ထေန ဒိယဍ္ဎော ဟတ္ထော ဟောတိ။ **ဗာဟိရိမေန မာနေနာ**တိ ကုဋ္ဋိယာ ဗဟိကုဋ္ဋမာနေန ဒွါဒသ ဝိဒတ္ထိယော။ မိနန္တေန ပန သဗ္ဗပဌမံ ဒိန္နော မဟာမတ္တိကပရိယန္တော န ဂဟေတဗ္ဗော။ ထုသပိဏ္ဍပရိယန္တေန မိနိတဗ္ဗံ။ ထုသပိဏ္ဍဿ ဥပရိ သေတကမ္မံ အဗ္ဗောဟာရိကံ။ သစေ ထုသပိဏ္ဍေန အနတ္ထိကော မဟာမတ္တိကာယ ဧဝ နိဋ္ဌာပေတိ၊ မဟာမတ္တိကာဝ ပရိစ္ဆေဒော။

တိရိယန္တိ ဝိတ္ထာရတော။ **သတ္တာ**တိ သတ္တ သုဂတဝိဒတ္ထိယော။ **အန္တရာ**တိ ဣမဿ ပန အယံ နိဒ္ဒေသော “အဗ္ဘန္တရိမေန မာနေနာ”တိ၊ ကုဋ္ဋဿ ဗဟိ အန္တံ အဂ္ဂဟေတွာ အဗ္ဘန္တရိမေန အန္တေန မိနိယမာနေ တိရိယံ သတ္တ သုဂတဝိဒတ္ထိယော ပမာဏန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ယော ပန လေသံ ဩဍ္ဍေန္တော ယထာဝုတ္တပ္ပမာဏမေဝ ကရိဿာမီတိ ဒီဃတော ဧကာဒသ ဝိဒတ္ထိယော တိရိယံ အဋ္ဌ ဝိဒတ္ထိယော, ဒီဃတော ဝါ တေရသ ဝိဒတ္ထိယော တိရိယံ ဆ ဝိဒတ္ထိယော ကရေယျ၊ န ဝဋ္ဋတိ။ ဧကတော-ဘာဂေန အတိက္ကန္တမ္ပိ ဟိ ပမာဏံ အတိက္ကန္တမေဝ ဟောတိ။ တိဋ္ဌတု ဝိဒတ္ထိ၊ ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ ဒီဃတော ဝါ ဟာပေတွာ တိရိယံ, တိရိယတော ဝါ ဟာပေတွာ ဒီဃံ ဝဍ္ဎေတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ကော ပန ဝါဒေါ ဥဘတော ဝဍ္ဎနေ။ ဝုတ္တဉ္စေတံ “အာယာမတော ဝါ ဝိတ္ထာရတော ဝါ အန္တမသော ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ အတိက္ကမိတွာ ကရောတိ ဝါ ကာရာပေတိ ဝါ ပယောဂေ ဒုက္ကဋ”န္တိအာဒိ။ ယထာဝုတ္တပ္ပမာဏာ ဧဝ ပန ဝဋ္ဋတိ။ ယာ ပန ဒီဃတော သဋ္ဌိဟတ္ထာပိ ဟောတိ တိရိယံ တိဟတ္ထာ ဝါ ဦနကစတုဟတ္ထာ ဝါ၊ ယတ္ထ ပမာဏယုတ္တော မဉ္စော ဣတော စိတော စ န ပရိဝတ္တတိ၊ အယံ ကုဋီတိ သင်္ချံ န ဂစ္ဆတိ၊ တသ္မာ အယမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ **မဟာပစ္စရိယံ ပန** ပစ္ဆိမကောဋိယာ စတုဟတ္ထဝိတ္ထာရာ ဝုတ္တာ၊ တတော ဟေဋ္ဌာ အကုဋိ။ ပမာဏိကာပိ ပန အဒေသိတဝတ္ထုကာ ဝါ သာရမ္ဘာ ဝါ အပရိက္ကမနာ ဝါ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပမာဏိကာ ဒေသိတဝတ္ထုကာ အနာရမ္ဘာ သပရိက္ကမနာဝ ဝဋ္ဋတိ။ ပမာဏတော ဦနတရမ္ပိ စတုဟတ္ထံ ပဉ္စဟတ္ထမ္ပိ ကရောန္တေန ဒေသိတဝတ္ထုကာဝ ကာရေတဗ္ဗာ။ ပမာဏာတိက္ကန္တဉ္စ ပန ကရောန္တော လေပပရိယောသာနေ ဂရုကံ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ။

တတ္ထ လေပေါ စ အလေပေါ စ လေပေါကာသော စ အလေပေါကာသော စ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေယျထိဒံ၊ လေပေါတိ ဒွေ လေပါ မတ္တိကာလေပေါ စ သုဓာလေပေါ စ။ ဌပေတွာ ပန ဣမေ ဒွေ လေပေ အဝသေသော ဘသ္မဂောမယာဒိဘေဒေါ လေပေါ အလေပေါ။ သစေပိ ကလလလေပေါ ဟောတိ၊ အလေပေါ ဧဝ။ လေပေါကာသောတိ ဘိတ္တိယော စေဝ ဆဒနဉ္စ၊

ဌပေတွာ ပန ဘိတ္တိစ္ဆဒနံ အဝသေသော ထမ္ဘတုလာပိဋ္ဌသင်္ဃာဋဝါတပါန-ဓူမစ္ဆိဒ္ဒါဒိ အလေပါရဟော ဩကာသော၊ သဗ္ဗောပိ အလေပေါကာသောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဘိက္ခူ အဘိနေတဗ္ဗာ ဝတ္ထုဒေသနာယာတိ ယသ္မိံ ဌာနေ ကုဋိံ ကာရေတုကာမော ဟောတိ၊ တတ္ထ ဝတ္ထုဒေသနတ္ထာယ ဘိက္ခူ နေတဗ္ဗာ။ **တေန ကုဋိကာရကေနာ**တိအာဒိ ပန ယေန ဝိဓိနာ တေ ဘိက္ခူ အဘိနေတဗ္ဗာ၊ တဿ ဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ကုဋိဝတ္ထုံ သောဓေတွာ**တိ န ဝိသမံ အရညံ ဘိက္ခူ ဂဟေတွာ ဂန္တဗ္ဗံ၊ ကုဋိဝတ္ထုံ ပန ပဌမမေဝ သောဓေတွာ သမတလံ သီမမဏ္ဍလသဒိသံ ကတွာ ပစ္ဆာ သံဃံ ဥပသင်္ကမိတွာ ယာစိတွာ နေတဗ္ဗာတိ ဒဿေတိ။ **ဧဝမဿ ဝစနီယော**တိ သံဃော ဧဝံ ဝတ္တဗ္ဗော အဿ။ ပရတော ပန "ဒုတိယမ္ပိ ယာစိတဗ္ဗာ"တိ ဘိက္ခူ သန္ဓာယ ဗဟုဝစနံ ဝုတ္တံ။ **နော စေ သဗ္ဗော သံဃော ဥဿဟတီ**တိ သစေ သဗ္ဗော သံဃော န ဣစ္ဆတိ၊ သဇ္ဈာယ-မနသိကာရာဒီသု ဥယျုတ္တာ တေ တေ ဘိက္ခူ ဟောန္တိ။ **သာရမ္ဘံ အနာရမ္ဘန္တိ** သဥပဒ္ဒဝံ အနုပဒ္ဒဝံ။ **သပရိက္ကမနံ အပရိက္ကမနန္တိ** သဥပစာရံ အနုပစာရံ။

ပတ္တကလ္လန္တိ ပတ္တော ကာလော ဣမဿ ဩလောကနဿာတိ ပတ္တကာလံ၊ ပတ္တကာလမေဝ ပတ္တကလ္လံ၊ ဣဒဉ္စ ဝတ္ထုဩလောကနတ္ထာယ သမ္မုတိကမ္မံ အနုသာဝနာနယေန ဩလောကေတွာပိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ပရတော ပန ဝတ္ထုဒေသနာကမ္မံ ယထာဝုတ္တာယ ဧဝ ဉတ္တိယာ စ အနုသာဝနာယ စ ကာတဗ္ဗံ၊ ဩလောကေတွာ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ။

၃၅၃။ **ကိပိလ္လိကာနန္တိ** ရတ္တကာဠပိင်္ဂလာဒိဘေဒါနံ ယာသံ ကာသဉ္စိ ကိပိလ္လိကာနံ။ ကိပိလ္လကာနန္တိပိ ပါဠော[1]။ **အာသယော**တိ နိဗဒ္ဓဝသနဋ္ဌာနံ၊ ယထာ စ ကိပိလ္လိကာနံ, ဧဝံ ဥပစိကာဒီနမ္ပိ နိဗဒ္ဓဝသနဋ္ဌာနံယေဝ အာသယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယတ္ထ ပန တေ ဂေါစရတ္ထာယ အာဂန္တွာ ဂစ္ဆန္တိ၊ သဗ္ဗေသမ္ပိ တာဒိသော သဉ္စရဏပ္ပဒေသော အဝါရိတော။ တသ္မာ တတ္ထ အပနေတွာ သောဓေတွာ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဣမာနိ တာဝ ဆ ဌာနာနိ သတ္တာနုဒ္ဒယာယ ပဋိက္ခိတ္တာနိ။

ဟတ္ထီနံ ဝါတိ ဟတ္ထီနံ ပန နိဗဒ္ဓဝသနဋ္ဌာနမ္ပိ နိဗဒ္ဓဂေါစရဋ္ဌာနမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ။ သီဟာဒီနံ အာသယော စ ဂေါစရာယ ပက္ကမန္တာနံ နိဗဒ္ဓဂမနမဂ္ဂေါ စ န ဝဋ္ဋတိ။ ဧတေသံ ဂေါစရဘူမိ[2] န ဂဟိတာ။ **ယေသံ ကေသဉ္စီ**တိ အညေသမ္ပိ ဝါဠာနံ

၁-ကပိလကာနန္တိပိ ပါဠော (သီ၊ သျာ) ၂-စာရဘူမိ (သျာ)

တိရစ္ဆာနဂတာနံ။ ဣမာနိ သတ္တ ဌာနာနိ သပ္ပဋိဘယာနိ. ဘိက္ခူနံ အာရောဂျတ္ထာယ ပဋိက္ခိတ္တာနိ။ သေသာနိ နာနာဥပဒ္ဒဝေဟိ သဥပဒ္ဒဝါနိ။ တတ္ထ **ပုဗ္ဗဏ္ဏနိဿိတန္တိ** ပုဗ္ဗဏ္ဏံ နိဿိတံ, သတ္တန္နံ ဓညာနံ ဝိရူဟနကခေတ္တသာမန္တာ ဌိတံ။ ဧသေဝ နယော အပရဏ္ဏနိဿိတာဒီသုပိ။ ဧတ္ထ ပန **အဗ္ဘာဃာတန္တိ** ကာရဏာဃရံ၊ ဝေရိဃရံ စောရာနံ မာရဏတ္ထာယ ကတန္တိ **ကုရုန္ဒီအာဒီသု**။

အာဃာတနန္တိ ဓမ္မဂန္ဓိကာ ဝုစ္စတိ။ **သုသာနန္တိ** မဟာသုသာနံ။ **သံသရဏန္တိ**[1] အနိဗ္ဗိဇ္ဈဂမနီယော ဂတပစ္စာဂတမဂ္ဂေါ ဝုစ္စတိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

န သက္ကာ ဟောတိ ယထာယုတ္တေန သကဋေနာတိ ဒွီဟိ ဗလိဗဒ္ဒေဟိ ယုတ္တေန သကဋေန ဧကံ စက္ကံ နိဗ္ဗောဒကပတနဋ္ဌာနေ ဧကံ ဗဟိ ကတွာ အာဝိဇ္ဈိတုံ[2] န သက္ကာ ဟောတိ။ **ကုရုန္ဒိယံ** ပန "စတူဟိ ယုတ္တေနာ"တိ ဝုတ္တံ။ **သမန္တာ နိဿေဏိယာ အနုပရိဂန္တုန္တိ** နိဿေဏိယံ ဌတွာ ဂေဟံ ဆာဒေန္တေဟိ န သက္ကာ ဟောတိ သမန္တာ နိဿေဏိယာ အာဝိဇ္ဈိတုံ။ ဣတိ ဧဝရူပေ သာရမ္ဘေ စ အပရိက္ကမနေ စ ဌာနေ န ကာရေတဗ္ဗာ။ အနာရမ္ဘေ ပန သပရိက္ကမနေ ကာရေတဗ္ဗာ။ တံ ဝုတ္တပဋိပက္ခနယေန ပါဠိယံ အာဂတမေဝ။

ပုန **သညာစိကာ နာမာ**တိ ဧဝမာဒိ "သာရမ္ဘေ စေ ဘိက္ခု ဝတ္ထုသ္မိံ အပရိက္ကမနေ သညာစိကာယ ကုဋိံ ကာရေယျာ"တိ ဧဝံ ဝုတ္တသံယာစိကာဒီနံ အတ္ထပ္ပကာသနတ္ထံ ဝုတ္တံ။

ပယောဂေ ဒုက္ကဋန္တိ ဧဝံ အဒေသိတဝတ္ထုကံ ဝါ ပမာဏာတိက္ကန္တံ ဝါ ကုဋိံ ကရိဿာမီတိ အရညတော ရုက္ခာ ဟရဏတ္ထာယ ဝါသိံ ဝါ ဖရသုံ ဝါ နိသေတိ၊ ဒုက္ကဋံ။ အရညံ ပဝိသတိ၊ ဒုက္ကဋံ။ တတ္ထ အလ္လတိဏာနိ ဆိန္ဒတိ၊ ဒုက္ကဋေန သဒ္ဓိံ ပါစိတ္တိယံ။ သုက္ခာနိ ဆိန္ဒတိ၊ ဒုက္ကဋံ။ ရုက္ခေသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဘူမိံ သောဓေတိ၊ ခဏတိ၊ ပံသုံ ဥဒ္ဓရတိ၊ စိနာတိ[3]၊ ဧဝံ ယာဝ ပါစိနံ[4] ဗန္ဓတိ၊ တာဝ ပုဗ္ဗပယောဂေါ နာမ ဟောတိ၊ တသ္မိံ ပုဗ္ဗပယောဂေ သဗ္ဗတ္ထ ပါစိတ္တိယဋ္ဌာနေ ဒုက္ကဋေန သဒ္ဓိံ ပါစိတ္တိယံ၊ ဒုက္ကဋဋ္ဌာနေ ဒုက္ကဋံ။ တတော ပဋ္ဌာယ သဟပယောဂေါ နာမ။ တတ္ထ ထမ္ဘေဟိ ကာတဗ္ဗာယ ထမ္ဘံ ဥဿာပေတိ၊ ဒုက္ကဋံ။ ဣဋ္ဌကာဟိ စိနိတဗ္ဗာယ ဣဋ္ဌကံ အာစိနာတိ၊ ဒုက္ကဋံ။ ဧဝံ ယံ ယံ ဥပကရဏံ ယောဇေတိ၊ သဗ္ဗတ္ထ ပယောဂေ ပယောဂေ ဒုက္ကဋံ။ တစ္ဆန္တဿ ဟတ္ထဝါရေ ဟတ္ထဝါရေ တဒတ္ထာယ ဂစ္ဆန္တဿ ပဒေ ပဒေ ဒုက္ကဋံ။ ဧဝံ ကတံ ပန ဒါရုကုဋ္ဋိကံ ဝါ ဣဋ္ဌကကုဋ္ဋိကံ ဝါ သိလာကုဋ္ဋိကံ ဝါ အန္တမသော ပဏ္ဏသာလမ္ပိ သဘိတ္တိစ္ဆဒနံ

၁-သဉ္စရဏန္တိ (သီ) ၂-အာဝိဉ္ဆိတုံ (သီ) ၃-မိနာတိ (သျာ) ၄-ပါစီရံ (သီ၊ သျာ)

လိမ္ပိဿာမီတိ သုဓာယ ဝါ မတ္တိကာယ ဝါ လိမ္ပန္တဿ ပယောဂေ ပယောဂေ ယာဝ ထုလ္လစ္စယံ န ဟောတိ၊ တာဝ ဒုက္ကဋံ။ ဧတံ ပန ဒုက္ကဋံ မဟာလေပေနေဝ ဝဋ္ဋတိ၊ သေတရတ္တဝဏ္ဏကရဏေ ဝါ စိတ္တကမ္မေ ဝါ အနာပတ္တိ။

ဧကံ ပိဏ္ဍံ အနာဂတေတိ ယော သဗ္ဗပစ္ဆိမော ဧကော လေပပိဏ္ဍော၊ တံ ဧကံ ပိဏ္ဍံ အသမ္ပတ္တေ ကုဋိကမ္မေ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—“ဣဒါနိ ဒွိဟိ ပိဏ္ဍေဟိ နိဋ္ဌာနံ ဂမိဿတီတိ တေသု ပဌမပိဏ္ဍဒါနေ ထုလ္လစ္စယ”န္တိ။

တသ္မိံ ပိဏ္ဍေ အာဂတေတိ ယံ ဧကံ ပိဏ္ဍံ အနာဂတေ ကုဋိကမ္မေ ထုလ္လစ္စယံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ အဝသာနပိဏ္ဍေ အာဂတေ ဒိန္နေ ဌပိတေ လေပဿ ဃဋိတတ္တာ အာပတ္တိ သံဃာဒိသေသဿ။ ဧဝံ လိမ္ပန္တဿ စ အန္တောလေပေ ဝါ အန္တောလေပေန သဒ္ဓိံ ဘိတ္တိဉ္စ ဆဒနဉ္စ ဧကာဗဒ္ဓံ ကတွာ ဃဋိတေ ဗဟိလေပေ ဝါ ဗဟိလေပေန သဒ္ဓိံ ဃဋိတေ သံဃာဒိသေသော။ သစေ ပန ဒွါရဗဒ္ဓံ ဝါ ဝါတပါနံ ဝါ အဋ္ဌပေတွာဝ မတ္တိကာယ လိမ္ပတိ၊ တသ္မိံ စ တဿောကာသံ ပုန ဝဍ္ဎေတွာ ဝါ အဝဍ္ဎေတွာ ဝါ ဌပိတေ လေပေါ န ဃဋိယတိ[၁]၊ ရက္ခတိ တာဝ။ ပုန လိမ္ပန္တဿ ပန ဃဋိတမတ္တေ သံဃာဒိသေသော။ သစေ တံ ဌပိယမာနံ ပဌမံ ဒိန္နလေပေန သဒ္ဓိံ နိရန္တရမေဝ ဟုတွာ တိဋ္ဌတိ၊ ပဌမမေဝ သံဃာဒိသေသော။ ဥပစိကာမောစနတ္ထံ အဋ္ဌင်္ဂုလမတ္တေန အပ္ပတ္တစ္ဆဒနံ ကတွာ ဘိတ္တိံ လိမ္ပတိ၊ အနာပတ္တိ။ ဥပစိကာမောစနတ္ထမေဝ ဟေဋ္ဌာ ပါသာဏကုဋ္ဋံ ကတွာ တံ အလိမ္ပိတွာ ဥပရိ လိမ္ပတိ၊ လေပေါ န ဃဋိယတိ[၁] နာမ၊ အနာပတ္တိယေဝ။

ဓူမဝါရကုဋ္ဋိကာယ ဓူမဝါရဟိယေဝ ဝါတပါနေ စ ဂူမနေတ္တာနိ စ ကရောတိ၊ လေပဃဋနေနေဝ အာပတ္တိ။ ပဏ္ဏသာလံ လိမ္ပတိ၊ လေပဃဋနေနေဝ အာပတ္တိ။ တတ္ထ အာလောကတ္ထာယ အဋ္ဌင်္ဂုလမတ္တံ ဌပေတွာ ယိမ္ပတိ၊ လေပေါ န ဃဋိယတိ နာမ၊ အနာပတ္တိယေဝ။ သစေ “ဝါတပါနံ လဒ္ဓါ ဇေတ္တ ဌပေဿာမီ”တိ ကရောတိ၊ ဝါတပါနေ ဌပိတေ လေပဃဋနေန အာပတ္တိ။ သစေ မတ္တိကာယ ကုဋ္ဋံ ကရောတိ၊ ဆဒနလေပေန သဒ္ဓိံ ဃဋနေ အာပတ္တိ။ ဧကော ဧကပိဏ္ဍာ-ဝသေသံ ကတွာ ဌပေတိ၊ အညော တံ ဒိသွာ “ဒုက္ကဋံ ဣဒ”န္တိ ဝတ္တသီသေန လိမ္ပတိ၊ ဥဘိန္နမ္ပိ အနာပတ္တိ။

၃၅၄။ **ဘိက္ခု ကုဋိံ ကရောတီတိ** ဧဝမာဒီနိ ဆတ္တိံသ စတုက္ကာနိ အာပတ္တိဘေဒဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တာနိ၊ တတ္ထ သာရမ္ဘာယ ဒုက္ကဋံ၊ အပရိက္ကမနာယ

၁-ဃဋိယတိ (က) ဧဝမုပရိပိ။

ဒုက္ကဋံ၊ ပမာဏာတိက္ကန္တာယ သံဃာဒိသေသော၊ အဒေသိတဝတ္ထုကာယ သံဃာဒိသေသော၊ ဧတေသံ ဝသေန ဝေါမိဿကာပတ္တိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၃၅၅။ **အာပတ္တိ ဒွိန္နံ သံဃာဒိသေသေန ဒွိန္နံ ဒုက္ကဋာန**န္တိအာဒီသု စ ဒွီဟိ သံဃာဒိသေသေဟိ သဒ္ဓိံ ဒွိန္နံ ဒုက္ကဋာနန္တိအာဒိနာ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၃၆၁။ **သော စေ ဝိပ္ပကတေ အာဂစ္ဆတီ**တိအာဒီသု ပန အယံ အတ္ထ-ဝိနိစ္ဆယော။ **သော**တိ သမာဒိသိတွာ ပက္ကန္တဘိက္ခု။ **ဝိပ္ပကတေ**တိ အနိဋ္ဌိတေ ကုဋိကမ္မေ။ **အညဿ ဝါ ဒါတဗ္ဗာ**တိ အညဿ ပုဂ္ဂလဿ ဝါ သံဃဿ ဝါ စဇိတွာ ဒါတဗ္ဗာ။ **ဘိန္ဒိတွာ ဝါ ပုန ကာတဗ္ဗာ**တိ ကိတ္တကေန ဘိန္နာ ဟောတိ၊ သစေ ထမ္ဘာ ဘူမိယံ နိခါတာ၊ ဥဒ္ဓရိတဗ္ဗာ။ သစေ ပါသာဏာနံ ဥပရိ ဌပိတာ၊ အပနေတဗ္ဗာ။ ဇိဋ္ဌကစိတာယ ယာဝ မင်္ဂလိဋ္ဌကာ, တာဝ ကုဋ္ဋာ အပစိနိတဗ္ဗာ။ သင်္ခေပတော ဘူမိသမံ ကတွာ ဝိနာသိတာ ဘိန္နာ ဟောတိ၊ ဘူမိတော ဥပရိ စတုရင်္ဂုလမတ္တေပိ ဌိတေ အဘိန္နာဝ။ သေသံ သဗ္ဗစတုက္ကေသု ပါကဋမေဝ။ န ဟေတ္ထ အညံ ကိဉ္စိ အတ္ထိ၊ ယံ ပါဠိအနုသာရေနေဝ ဒုဗ္ဗိညေယျံ သိယာ။

၃၆၃။ **အတ္တနာ ဝိပ္ပကတ**န္တိအာဒီသု ပန အတ္တနာ အာရဒ္ဓံ ကုဋိံ။ **အတ္တနာ ပရိယောသာပေတီ**တိ မဟာမတ္တိကာယ ဝါ ထုသမတ္တိကာယ ဝါ ယာယ ကတံ ပရိယောသိတဘာဝံ ပါပေတုကာမော ဟောတိ၊ တာယ အဝသာနပိဏ္ဍံ ဒေန္တော ပရိယောသာပေတိ။

ပရေဟိ ပရိယောသာပေတီတိ အတ္တနော အတ္ထာယ ပရေဟိ ပရိယော-သာပေတိ[၁]။ အတ္တနာ ဝါ ဟိ ဝိပ္ပကတာ ဟောတု ပရေဟိ ဝါ ဥဘယေဟိ ဝါ၊ တံ စေ အတ္တနော အတ္ထာယ အတ္တနာ ဝါ ပရိယောသာပေတိ, ပရေဟိ ဝါ ပရိယောသာပေတိ[၁], အတ္တနာ စ ပရေဟိ စာတိ ယုဂနဒ္ဓံ[၂] ဝါ ပရိယော-သာပေတိ၊ သံဃာဒိသေသောယေဝါတိ အယမေတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော။

ကုရုန္ဒိယံ ပန ဝုတ္တံ "ဒွေ တယော ဘိက္ခူ ဧကတော ဝသိဿာမာတိ ကရောန္တိ၊ ရက္ခတိ တာဝ၊ အဝိဘတ္တတ္တာ အနာပတ္တိ။ 'ဣဒံ ဌာနံ တဝ, ဣဒံ မမာ'တိ ဝိဘဇိတွာ ကရောန္တိ၊ အာပတ္တိ။ သာမဏေရော စ ဘိက္ခု စ ဧကတော ကရောန္တိ၊ ယာဝ အဝိဘတ္တာ၊ တာဝ ရက္ခတိ။ ပုရိမနယေန ဝိဘဇိတွာ ကရောန္တိ၊ ဘိက္ခုဿ အာပတ္တီ"တိ။

၁-ပရိယောသာဝါပေတိ (က) ၂-ယုဂနဒ္ဓံ (က)

၃၆၄။ **အနာပတ္တိ လေဓောတိ**အာဒီသု လေဏံ မဟန္တမ္ပိ ကရောန္တဿ အနာပတ္တိ။ န ဟေတ္ထ လေပေါ ဃဋီယတိ။ ဂုဟမ္ပိ ဣဋ္ဌကာဂုဟံ ဝါ သိလာဂုဟံ ဝါ ဒါရုဂုဟံ ဝါ ဘူမိဂုဟံ ဝါ မဟန္တမ္ပိ ကရောန္တဿ အနာပတ္တိ။

တိဏကုဋိကာယာတိ သတ္တဘူမိကောပိ ပါသာဒေါ တိဏပဏ္ဏစ္ဆဒနော တိဏကုဋိကာတိ ဝုစ္စတိ။ အဋ္ဌကထာသု ပန ကုက္ကုဋစ္ဆိကဂေဟန္တိ ဆဒနံ ဒဏ္ဍကေဟိ ဇာလဗန္ဓံ ကတွာ တိဏေဟိ ဝါ ပဏ္ဏေဟိ ဝါ ဆာဒိတကုဋိကာဝ ဝုတ္တာ၊ တတ္ထ အနာပတ္တိ။ မဟန္တမ္ပိ တိဏစ္ဆဒနဂေဟံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဥလ္လိတ္တာဒိဘာဝေါ ဧဝ ဟိ ကုဋိယာ လက္ခဏံ။ သော စ ဆဒနမေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ "စက်မနသာလာယံ တိဏစုဏ္ဏံ ပရိပတတိ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဩဂုမ္ဘေတွာ ဥလ္လိတ္တာဝလိတ္တံ ကာတု"န္တိအာဒိနိ[၁] စေတ္ထ သာဓကာနိ၊ တသ္မာ ဥဘတောပက္ခံ ဝါ ကူဋဗဒ္ဓံ ဝါ ဝဋ္ဋံ ဝါ စတုရဿံ ဝါ ယံ "ဣမံ ဧတဿ ဂေဟဿ ဆဒန"န္တိ ဆဒနသင်္ခေပေန ကတံ ဟောတိ၊ တဿ ဘိတ္တိလေပေန သဒ္ဓိံ လေပေ ဃဋိတေ အာပတ္တိ။ သစေ ပန ဥလ္လိတ္တာဝလိတ္တ-စ္ဆဒနဿ ဂေဟဿ လေပရက္ခဏတ္ထံ ဥပရိ တိဏေန ဆာဒေန္တိ။ ဧတ္တာဝတာ တိဏကုဋိ နာမ န ဟောတိ။ ကိံ ပနေတ္ထ အဒေသိတဝတ္ထုကပ္ပမာဏာတိက္ကန္တ-ပစ္စယာပိ အနာပတ္တိ၊ ဥဒါဟု သာရမ္ဘအပရိက္ကမနပစ္စယာပိတိ? သဗ္ဗတောပိ အနာပတ္တိ။ တထာ ဟိ တာဒိသံ ကုဋိံ သန္ဓာယ **ပရိဝါရေ** ဝုတ္တံ—

"ဘိက္ခု သညာစိကာယ ကုဋိံ ကရောတိ၊
အဒေသိတဝတ္ထုကံ ပမာဏာတိက္ကန္တံ။
သာရမ္ဘံ အပရိက္ကမနံ အနာပတ္တိ၊
ပဉှာ မေသာ ကုသလေဟိ စိန္တိတာ"တိ[၂]။

အညဿတ္ထာယာတိ ကုဋိလက္ခဏပ္ပတ္တမ္ပိ ကုဋိံ အညဿ ဥပဇ္ဈာယဿ ဝါ အာစရိယဿ ဝါ သံဃဿ ဝါ အတ္ထာယ ကရောန္တဿ အနာပတ္တိ။ ယံ ပန "အာပတ္တိ ကာရုကာနံ တိဏ္ဏံ ဒုက္ကဋာန"န္တိအာဒိ ပါဠိယံ ဝုတ္တံ၊ တံ ယထာ-သမာဒိဋ္ဌာယ[၃] အကရဏပစ္စယာ ဝုတ္တံ။

ဝါသာဂါရံ ဌပေတွာ သဗ္ဗတ္ထာတိ အတ္တနော ဝသနတ္ထာယ အဂါရံ ဌပေတွာ အညံ ဥပေါသထာဂါရံ ဝါ ဇန္တာဃရံ ဝါ ဘောဇနသာလာ ဝါ အဂ္ဂိသာလာ ဝါ ဘဝိဿတီတိ ကာရေတိ၊ သဗ္ဗတ္ထ အနာပတ္တိ။ သစေပိဿ ဟောတိ "ဥပေါသထာဂါရဉ္စ ဘဝိဿတိ၊ အဟဉ္စ ဝသိဿာမိ၊ ဇန္တာဃရဉ္စ၊

၁-ဝိ ၄-၂၅၇-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၅-၃၇၃-ဝိဋ္ဌေ။ ၃-ယထာသမာဒိဋ္ဌာယ (သျာ၊ က)

ဘောဇနသာလာ စ၊ အဂ္ဂိသာလာ စ ဘဝိဿတိ၊ အဟဥ္စ ဝသိဿာမီ”တိ ကာရိတေပိ အနာပတ္တိယေဝ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန “အနာပတ္တီ”တိ ဝတွာ “အတ္တနော ဝါသာဂါရတ္ထာယ ကရောန္တဿေဝ အာပတ္တီ”တိ ဝုတ္တံ။ **ဥမ္မတ္တကဿ အာဒိကမ္မိကာနဉ္စ အာဋဝကာနံ ဘိက္ခူနံ** အနာပတ္တိ။

သမုဋ္ဌာနာဒီသု ဆသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယဉ္စ ကိရိယာကိရိယဉ္စ၊ ဣဒဉ္ဟိ ဝတ္ထုံ ဒေသာပေတွာ ပမာဏာတိက္ကန္တံ ကရောတော ကိရိယတော သမုဋ္ဌာတိ၊ ဝတ္ထုံ အဒေသာပေတွာ ကရောတော ကိရိယာကိရိယတော။ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ကုဋိကာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-ဝိဟာရကာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၆၅။ **တေန သမယေနာ**တိ ဝိဟာရကာရသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ကောသမ္ဗိယန္တိ** ဧဝံနာမကေ နဂရေ။ **ဃောသိတာရာမေ**တိ ဃောသိတဿ အာရာမေ။ ဃောသိတနာမကေန ကိရ သေဋ္ဌိနာ သော ကာရိတော၊ တသ္မာ “ဃောသိတာရာမော”တိ ဝုစ္စတိ။ **ဆန္နဿာ**တိ ဗောဓိသတ္တကာလေ ဥပဋ္ဌာက-ဆန္နဿ။ **ဝိဟာရဝတ္ထုံ ဘန္တေ ဇာနာဟီ**တိ ဝိဟာရဿ ပတိဋ္ဌာနဋ္ဌာနံ ဘန္တေ ဇာနာဟိ။ ဧတ္ထ စ **ဝိဟာရော**တိ န သကလဝိဟာရော ဧကော အာဝါသော၊ တေနေဝါဟ “အယျဿ ဝိဟာရံ ကာရာပေဿာမီ”တိ။

စေတိယရုက္ခန္တိ ဧတ္ထ စိတ္တီကတဋ္ဌေန စေတိယံ၊ ပူဇာရဟာနံ ဒေဝဋ္ဌာနာန-မေတံ အဓိဝစနံ။ စေတိယန္တိ သမ္မတံ ရုက္ခံ စေတိယရုက္ခံ။ ဂါမေန ပူဇိတံ ဂါမဿ ဝါ ပူဇိတန္တိ **ဂါမပူဇိတံ။** ဧသေဝ နယော သေသပဒေသုပိ။ အပိစေတ္ထ **ဇနပဒေါ**တိ ဧကဿ ရညော ရဇ္ဇေ ဧကေကော ကောဋ္ဌာသော။ **ရဋ္ဌန္တိ** သကလရဇ္ဇံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သကလရဇ္ဇမ္ပိ ဟိ ကဒါစိ ကဒါစိ တဿ ရုက္ခဿ ပူဇံ ကရောတိ။ တေန ဝုတ္တံ “ရဋ္ဌပူဇိတ”န္တိ။ **ဇီဝိတဝောရောပန်** သိတိ [illegible]

၃၆၆။ **မဟလ္လကန္တိ** သဿာမိကဘာဝေန သံယာစိကကုဋိတော မဟန္တ-ဘာဝေါ ဧတဿ အတ္ထီတိ မဟလ္လကော။ ယသ္မာ ဝါ ဝတ္ထုံ ဒေသာပေတွာ ပမာဏာတိက္ကမေနပိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ တသ္မာ ပမာဏမဟန္တတာယပိ

မဟလ္လကော၊ တံ မဟလ္လကံ။ ယသ္မာ ပနသ ‌တံ ပမာဏမဟတ္တံ သဿာမိကတ္တာဝ လဗ္ဘတိ၊ တသ္မာ တဒတ္ထဒဿနတ္ထံ **မဟလ္လကော နာမ ဝိဟာရော သဿာမိကော ဝုစ္စတီ**တိ ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ။ သေသံ သဗ္ဗံ ကုဋိကာရသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ သဒ္ဓိံ သမုဋ္ဌာနာဒီဟိ။ သဿာမိကဘာဝမတ္တမေဝ ဟိ ဧတ္ထ ကိရိယတော သမုဋ္ဌာနဘာဝေါ ပမာဏ-နိယမာဘာဝေါ စ ဝိသေသော၊ ပမာဏနိယမာဘာဝါ စ စတုက္ကပါရိဟာနီတိ။

ဝိဟာရကာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-ပဌမဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၈၀။ **တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ**တိ ဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ဝေဠုဝနေ ကလန္ဒကနိဝါပေ**တိ **ဝေဠုဝန**န္တိ တဿ ဥယျာနဿ နာမံ၊ တံ ကိရ ဝေဠူဟိ စ ပရိက္ခိတ္တံ အဋ္ဌာရသဟတ္ထေန စ ပါကာရေန၊ ဂေါပုရဋ္ဋာလကယုတ္တံ နီလောဘာသံ မနောရမံ၊ တေန “ဝေဠုဝန”န္တိ ဝုစ္စတိ။ ကလန္ဒကာနဉ္စေတ္ထ နိဝါပံ အဒံသု၊ တေန ‘‘ကလန္ဒကနိဝါပ’’န္တိ[၁] ဝုစ္စတိ။

ပုဗ္ဗေ ကိရ အညတရော ရာဇာ တတ္ထ ဥယျာနကီဠနတ္ထံ အာဂတော၊ သုရာမဒေန မတ္တော ဒိဝါသေယျံ သုပိ။ ပရိဇနောပိဿ “သုတ္တော ရာဇာ”တိ ပုပ္ဖဖလာဒီဟိ ပလောဘိယမာနော ဣတော စိတော စ ပက္ကမိ။ အထ သုရာဂန္ဓေန အညတရသ္မာ သုသိရရုက္ခာ ကဏှသပ္ပော နိက္ခမိတွာ ရညော အဘိမုခေါ အာဂစ္ဆတိ၊ တံ ဒိသွာ ရုက္ခဒေဝတာ ‘‘ရညော ဇီဝိတံ ဒဿာမီ’’တိ ကာဠကဝေသေန အာဂန္တွာ ကဏ္ဏမူလေ သဒ္ဒမကာသိ၊ ရာဇာ ပဋိဗုဇ္ဈိ၊ ကဏှသပ္ပော နိဝတ္တော၊ သော တံ ဒိသွာ ‘‘ဣမာယ ကာဠကာယ မမ ဇီဝိတံ ဒိန္န”န္တိ ကာဠကာနံ တတ္ထ နိဝါပံ ပဋ္ဌပေသိ၊ အဘယဃောသနဉ္စ ဃောသာပေသိ၊ တသ္မာ တံ တတော ပဘုတိ “ကလန္ဒကနိဝါပ”န္တိ သင်္ချံ ဂတံ။ **ကလန္ဒကာ**တိ ဟိ ကာဠကာနံ ဧတံ နာမံ။

ဒဗ္ဗောတိ တဿ ထေရဿ နာမံ။ **မလ္လပုတ္တော**တိ မလ္လရာဇဿ ပုတ္တော။ **ဇာတိယာ သတ္တဝဿေန အရဟတ္တံ သစ္ဆိကတ**န္တိ ထေရော ကိရ သတ္တ-ဝဿိကောဝ သံဝေဂံ လဘိတွာ ပဗ္ဗဇိတော ခုရဂ္ဂေယေဝ အရဟတ္တံ ပါပုဏီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ယံကိဉ္စိ သာဝကေန ပတ္တဗ္ဗံ၊ သဗ္ဗံ တေန အနုပ္ပတ္တ**န္တိ သာဝကေန

၁-ကလန္ဒကနိဝါပေါတိ (သီ၊ သျာ၊ က)

ပတ္တဗ္ဗံ နာမ တိဿော ဝိဇ္ဇာ စတဿော ပဋိသမ္ဘိဒါ ဆ အဘိညာ နဝ လောကုတ္တရဓမ္မာတိ ဣဒံ ဂုဏဇာတံ၊ တံ သဗ္ဗံ တေန အနုပ္ပတ္တံ ဟောတိ။ **နတ္ထိ စဿ ကိဉ္စိ ဥတ္တရိ ကရဏီယ**န္တိ စတူသု သစ္စေသု စတူဟိ မဂ္ဂေဟိ သောဠသဝိဓဿ ကိစ္စဿ ကတတ္တာ ဣဒါနိဿ ကိဉ္စိ ဥတ္တရိ ကရဏီယံ နတ္ထိ။ **ကတဿ ဝါ ပတိစယော**တိ တဿေဝ ကတဿ ကိစ္စဿ ပုန ဝဍ္ဎနမ္ပိ နတ္ထိ။ ခေါတဿ ဝိယ ဝဏ္ဏဿ ပဋိခေါဝနံ ပိသိတဿ ဝိယ ဂန္ဓဿ ပဋိပိသနံ[၁]၊ ပုပ္ဖိတဿ ဝိယ စ ပုပ္ဖဿ ပဋိပုပ္ဖနန္တိ။ **ရဟောဂတဿာ**တိ ရဟသိ ဂတဿ။ **ပဋိသလ္လီနဿာ**တိ တတော တတော ပဋိက္ကမိတွာ သလ္လီနဿ၊ ဧကီဘာဝံ ဂတဿာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

အထ ခေါ အာယသ္မတော ဒဗ္ဗဿ မလ္လပုတ္တဿ ဧတဒဟောသိ "ယန္နူနာဟံ သံဃဿ သေနာသနဉ္စ ပညပေယျံ ဘတ္တာနိ စ ဥဒ္ဒိသေယျ"န္တိ ထေရော ကိရ အတ္တနော ကတကိစ္စဘာဝံ ဒိသွာ "အဟံ ဣမံ အန္တိမသရီရံ ဓာရေမိ၊ တဉ္စ ခေါ ဝါတမုခေ ဌိတော ပဒီပေါ ဝိယ အနိစ္စတာမုခေ ဌိတံ, နစိရဿေဝ[၂] နိဗ္ဗာယနဓမ္မံ၊ ယာဝ န နိဗ္ဗာယတိ၊ တာဝ ကိန္နု ခေါ အဟံ သံဃဿ ဝေယျာဝစ္စံ ကရေယျ"န္တိ စိန္တေန္တော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ "တိရောရဋ္ဌေသု ဗဟူ ကုလပုတ္တာ ဘဂဝန္တံ အဒိသွာဝ ပဗ္ဗဇန္တိ၊ တေ 'ဘဂဝန္တံ ပဿိဿာမ စေဝ ဝန္ဒိဿာမ စာ'တိ ဒူရတောပိ အာဂစ္ဆန္တိ၊ တတြ ယေသံ သေနာသနံ နပ္ပဟောတိ၊ တေ သိလာပဋ္ဋကေပိ သေယျံ ကပ္ပေန္တိ။ ပဟောမိ ခေါ ပနာဟံ အတ္တနော အာနုဘာဝေန တေသံ ကုလပုတ္တာနံ ဣစ္ဆာဝသေန ပါသာဒဝိဟာရအဍ္ဍယောဂါဒီနိ မဉ္စပီဌတ္ထရဏာဒီနိ စ သေနာသနာနိ နိမ္မိနိတွာ ဒါတုံ။ ပုနဒိဝသေ စေတ္ထ ဧကစ္စေ အတိဝိယ ကိလန္တရူပါ ဟောန္တိ၊ တေ ဂါရဝေန ဘိက္ခူနံ ပုရတော ဌတွာ ဘတ္တာနိပိ န ဥဒ္ဒိသာပေန္တိ။ အဟံ ခေါ ပန နေသံ ဘတ္တာနိပိ ဥဒ္ဒိသိတုံ ပဟောမိ"တိ။ ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခန္တဿ **အထ ခေါ အာယသ္မတော ဒဗ္ဗဿ မလ္လပုတ္တဿ ဧတဒဟောသိ "ယန္နူနာဟံ သံဃဿ သေနာသနဉ္စ ပညပေယျံ ဘတ္တာနိ စ ဥဒ္ဒိသေယျ"**န္တိ။

နနု စ ဣမာနိ ဒွေ ဌာနာနိ ဘဿာရာမတာဒိမနုယုတ္တဿ ယုတ္တာနိ၊ အယဉ္စ ခီဏာသဝေါ နိပ္ပပဉ္စာရာမော၊ ဣမဿ ကသ္မာ ဣမာနိ ပဋိဘံသူတိ? ပုဗ္ဗပတ္ထနာယ စောဒိတတ္တာ။ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ ကိရ ဣမံ ဌာနန္တရံ ပတ္တာ သာဝကာ ဟောန္တိယေဝ။ အယဉ္စ ပဒုမုတ္တရဿ ဘဂဝတော ကာလေ အညတရသ္မိံ ကုလေ ပစ္စာဇာတော ဣမံ ဌာနန္တရံ ပတ္တဿ ဘိက္ခုနော အာနုဘာဝံ ဒိသွာ အဋ္ဌသင္ဂိယာ

၁-ပဋိပိံသနံ (သီ၊ ဿျာ) ၂-နစိရဿံ (က)

ဘိက္ခုသတသဟဿေဟိ သဒ္ဓိံ ဘဂဝန္တံ သတ္တ ဒိဝသာနိ နိမန္တေတွာ မဟာဒါနံ ဒတွာ ပါဒမူလေ နိပဇ္ဇိတွာ “အနာဂတေ တုမှာဒိသဿ ဗုဒ္ဓဿ ဥပ္ပန္နကာလေ အဟမ္ပိ ဣတ္ထန္နာမော တုမှာကံ သာဝကော ဝိယ သေနာသနပညာပကော စ ဘတ္တုဒ္ဒေသကော စ အဿံ”န္တိ ပတ္ထနံ အကာသိ။ ဘဂဝါ အနာဂတံသဉာဏံ ပေသေတွာ အဒ္ဒသ၊ ဒိသွာ စ “ဣတော ကပ္ပသတသဟဿဿ အစ္စယေန ဂေါတမော နာမ ဗုဒ္ဓေါ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တဒါ တွံ ဒဗ္ဗော နာမ မလ္လပုတ္တော ဟုတွာ ဇာတိယာ သတ္တဝဿော နိက္ခမ္မ ပဗ္ဗဇိတွာ အရဟတ္တံ သစ္ဆိကရိဿသိ၊ ဣမဉ္စ ဌာနန္တရံ လစ္ဆသီ”တိ ဗျာကာသိ။ သော တတော ပဘုတိ ဒါနသီလာဒီနိ ပူရယမာနော ဒေဝမနုဿသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝိတွာ အမှာကံ ဘဂဝတော ကာလေ တေန ဘဂဝတာ ဗျာကတသဒိသမေဝ အရဟတ္တံ သစ္ဆာကာသိ။ အထဿ ရဟောဂတဿ “ကိံ နု ခေါ အဟံ သံဃဿ ဝေယျာဝစ္စံ ကရေယျ”န္တိ စိန္တယတော တာယ ပုဗ္ဗပတ္ထနာယ စောဒိတတ္တာ ဣမာနိ ဒွေ ဌာနာနိ ပဋိဘံသူတိ။

အထဿ ဧတဒဟောသိ “အဟံ ခေါ အနိဿရောသ္မိ အတ္တနိ၊ သတ္ထာရာ သဒ္ဓိံ ဧကဋ္ဌာနေ ဝသာမိ၊ သစေ မံ ဘဂဝါ အနုဇာနိဿတိ၊ ဣမာနိ ဒွေ ဌာနာနိ သမာဒိယိဿာမီ”တိ ဘဂဝတော သန္တိကံ အဂမာသိ။ တေန ဝုတ္တံ “အထ ခေါ အာယသ္မာ ဒဗ္ဗော မလ္လပုတ္တော။ပ။ ဘတ္တာနိ စ ဥဒ္ဒိသိတု”န္တိ။ အထ နံ ဘဂဝါ “သာဓု သာဓု ဒဗ္ဗာ”တိ သမ္ပဟံသေတွာ ယသ္မာ အရဟတိ ဧဝရူပေါ အဂတိဂမနပရိဗာဟိရော ဘိက္ခု ဣမာနိ ဒွေ ဌာနာနိ ဝိစာရေတုံ၊ တသ္မာ **တေန ဟိ တွံ ဒဗ္ဗ သံဃဿ သေနာသနဉ္စ ပညပေဟိ၊ ဘတ္တာနိ စ ဥဒ္ဒိသာ**တိ အာဟ။ **ဘဂဝတော ပစ္စဿောသီ**တိ ဘဂဝတော ဝစနံ ပတိအဿောသိ အဘိမုခေါ အဿောသိ၊ သမ္ပဋိစ္ဆီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ပဌမံ ဒဗ္ဗော ယာစိတဗ္ဗောတိ ကသ္မာ ဘဂဝါ ယာစာပေတိ။ ဂရဟမောစနတ္ထံ။ ပဿတိ ဟိ ဘဂဝါ “အနာဂတေ ဒဗ္ဗဿ ဣမံ ဌာနံ နိဿာယ မေတ္တိယဘူမဇကာနံ ဝသေန မဟာဥပဒ္ဒဝေါ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တတြ ကေစိ ဂရဟိဿန္တိ ‘အယံ တုဏှီဘူတော အတ္တနော ကမ္မံ အကတွာ ကသ္မာ ဣဒိသံ ဌာနံ ဝိစာရေတီ’တိ။ တတော အညေ ဝက္ခန္တိ ‘ကော ဣမဿ ဒေါသော၊ ဧတေဟေဝ ယာစိတွာ ဌပိတော’တိ ဧဝံ ဂရဟတော မုစ္စိဿတီ”တိ။ ဧဝံ ဂရဟမောစနတ္ထံ ယာစာပေတွာပိ ပုန ယသ္မာ အသမ္မတေ ဘိက္ခုသ္မိံ သံဃမဇ္ဈေ ကိဉ္စိ ကထယမာနေ ခိယျနဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ “အယံ ကသ္မာ သံဃမဇ္ဈေ ဥစ္စာသဒ္ဒံ ကရောတိ၊ ဣဿရိယံ ဒဿေတီ”တိ။ သမ္မတေ ပန

ကထေန္တေ “မာယသ္မန္တော ကိဉ္စိ အဝစုတ္ထ၊ သမ္မတော အယံ, ကထေတု ယထာသုခ”န္တိ ဝတ္တာရော ဘဝန္တိ။ အသမ္မတဉ္စ အဘူတေန အဗ္ဘာစိက္ခန္တဿ လဟုကာ အာပတ္တိ ဟောတိ ဒုက္ကဋမတ္တာ။ သမ္မတံ ပန အဗ္ဘာစိက္ခတော ဂရုကတရာ ပါစိတ္တိယာပတ္တိ ဟောတိ။ အထ သမ္မတော ဘိက္ခု အာပတ္တိယာ ဂရုကဘာဝေန ဝေရိဟိပိ ဒုပ္ပဓံသိယတရော ဟောတိ။ တသ္မာ တံ အာယသ္မန္တံ သမ္မန္နာပေတုံ **ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ**တိအာဒိမာဟ။ ကိံ ပန ဒွေ သမ္မုတိယော ဧကဿ ဒါတုံ ဝဋ္ဋန္တီတိ? န ကေဝလံ ဒွေ၊ သစေ ပဟောတိ၊ တေရသာပိ ဒါတုံ ဝဋ္ဋန္တိ။ အပ္ပဟောန္တာနံ ပန ဧကောပိ ဒွိန္နံ ဝါ တိဏ္ဏံ ဝါ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၃၈၂။ **သဘာဂါန**န္တိ ဂုဏသဘာဂါနံ, န မိတ္တသန္ထဝသဘာဂါနံ။ တေနေဝါဟ “ယေ တေ ဘိက္ခူ သုတ္တန္တိကာ၊ တေသံ ဧကဇ္ဈ”န္တိအာဒိ။ ယာဝတိကာ ဟိ သုတ္တန္တိကာ ဟောန္တိ၊ တေ ဥစ္စိနိတွာ ဧကတော တေသံ အနုရူပမေဝ သေနာသနံ ပညပေတိ။ ဧဝံ သေသာနံ။ **ကာယဒဠှိဗဟုလာ**တိ ကာယဿ ဒဠှိဘာဝကရဏဗဟုလာ[၁]၊ ကာယပေါသနဗဟုလာတိ အတ္ထော။ **ဣမာယပိမေ အာယသ္မန္တော ရတိယာ**တိ ဣမာယ သဂ္ဂမဂ္ဂဿ တိရစ္ဆာနဘူတာယ တိရစ္ဆာနကထာရတိယာ။ **အစ္ဆိဿန္တီ**တိ ဝိဟရိဿန္တိ။

တေဇောဓာတုံ သမာပဇ္ဇိတွာ တေနေဝါလောကေနာတိ တေဇောကသိဏစတုတ္ထဇ္ဈာနံ သမာပဇ္ဇိတွာ ဝုဋ္ဌာယ အဘိညာဉာဏေန အင်္ဂုလိဇလနံ အဓိဋ္ဌာယ တေနေဝ တေဇောဓာတုသမာပတ္တိဇနိတေန အင်္ဂုလိဇာလာလောကေနာတိ အတ္ထော။ အယံ ပန ထေရဿ အာနုဘာဝေါ နစိရဿေဝ သကလဇမ္ဗုဒီပေ ပါကဋော အဟောသိ၊ တံ သုတွာ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယံ ဒဋ္ဌုကာမာ **အပိဿု ဘိက္ခူ သဉ္စိစ္စ ဝိကာလေ အာဂစ္ဆန္တိ။ တေ သဉ္စိစ္စ ဒူရေ အပဒိသန္တီ**တိ ဇာနန္တာဝ ဒူရေ အပဒိသန္တိ။ ကထံ? **အမှာကံ အာဝုသော ဒဗ္ဗ ဂိဇ္ဈကူဋေ**တိ ဧဝမာဒိနာ နယေန။

အင်္ဂုလိယာ ဇလမာနာယ ပုရတော ပုရတော ဂစ္ဆတီတိ သစေ ဧကော ဘိက္ခု ဟောတိ၊ သယမေဝ ဂစ္ဆတိ။ သစေ ဗဟူ ဟောန္တိ၊ ဗဟူ အတ္တဘာဝေ နိမ္မိနာတိ။ သဗ္ဗေ အတ္တနာ သဒိသာ ဧဝ သေနာသနံ ပညပေန္တိ။

အယံ မဉ္စောတိအာဒီသု ပန ထေရေ “အယံ မဉ္စော”တိ ဝဒန္တေ နိမ္မိတာပိ အတ္တနော အတ္တနော ဂတဂတဋ္ဌာနေ “အယံ မဉ္စော”တိ ဝဒန္တိ၊ ဧဝံ သဗ္ဗပဒေသု။ အယဉ္ဟိ နိမ္မိတာနံ ဓမ္မတာ—

၁-ဒဠှဘာဝကရဏဗဟုလာ (သီ)

“ဧကသ္မိံ ဘာသမာနသ္မိံ၊ သဗ္ဗေ ဘာသန္တိ နိမ္မိတာ။
ဧကသ္မိံ တုဏှိမာသီနေ၊ သဗ္ဗေ တုဏှီ ဘဝန္တိ တေ”တိ။

ယသ္မိံ ပန ဝိဟာရေ မဉ္စပီဌာဒီနိ န ပရိပူရန္တိ၊ တသ္မိံ အတ္တနော အာနုဘာဝေန ပူရေန္တိ။ တေန နိမ္မိတာနံ အဝတ္ထုကဝစနံ န ဟောတိ။

သေနာသနံ ပညပေတွာ ပုန ဒေဝ ဝေဠုဝနံ ပစ္စာဂစ္ဆတီတိ တေဟိ သဒ္ဓိံ ဇနပဒကထံ ကထေန္တော န နိသီဒတိ၊ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနမေဝ ပစ္စာဂစ္ဆတိ။

၃၈၃။ **မေတ္တိယဘူမဇကာ**တိ မေတ္တိယော စ ဘူမဇကော စ၊ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာနံ အဂ္ဂပုရိသာ ဧတေ။ **လာမကာနိ စ ဘတ္တာနီ**တိ သေနာသနာနိ တာဝ နဝကာနံ လာမကာနိ ပါပုဏန္တီတိ အနစ္ဆရိယမေတံ။ ဘတ္တာနိ ပန သလာကာယော ပစ္ဆိယံ ဝါ စီဝရဘောဂေ ဝါ ပက္ခိပိတွာ အာလောဠေတွာ ဧကမေကံ ဥဒ္ဓရိတွာ ပညာပေန္တိ၊ တာနိပိ တေသံ မန္ဒပုညတာယ လာမကာနိ သမ္ပတ္တိမာနေဝ ပါပုဏန္တိ။ ယမ္ပိ ဧကစာရိကဘတ္တံ ဟောတိ၊ တမ္ပိ ဧတေသံ ပတ္တဒိဝသေ လာမကံ ဝါ ဟောတိ၊ ဧတေ ဝါ ဒိသွာဝ ပဏီတံ အဒတွာ လာမကမေဝ ဒေန္တိ။

အဘိသင်္ခါရိကန္တိ နာနာသမ္ဘာရေဟိ အဘိသင်္ခရိတွာ ကတံ သုသင်္ခတံ၊ သုသမ္ပာဒိတန္တိ အတ္ထော။ **ကဏာဇက**န္တိ သကုဏ္ဍကဘတ္တံ။ **ဗိလင်္ဂဒုတိယ**န္တိ ကဉ္ဇိယဒုတိယံ။

ကလျာဏဘတ္တိကောတိ ကလျာဏံ သုန္ဒရံ အတိပဏီတံ ဘတ္တမဿာတိ ကလျာဏဘတ္တိကော၊ ပဏီတဒါယကတ္တာ ဘတ္တေနေဝ ပညာတော။ **စတုက္ကဘတ္တံ ဒေတီ**တိ စတ္တာရိ ဘတ္တာနိ ဒေတိ၊ တဒ္ဓိတဝေါဟာရေန ပန “စတုက္ကဘတ္တ”န္တိ ဝုတ္တံ။ **ဥပတိဋ္ဌိတွာ ပရိဝိသတီ**တိ သဗ္ဗကမ္မန္တေ ဝိဿဇ္ဇေတွာ မဟန္တံ ပူဇာသက္ကာရံ ကတွာ သမီပေ ဌတွာ ပရိဝိသတိ။ **ဩဒနေန ပုစ္ဆန္တီ**တိ ဩဒနဟတ္ထာ ဥပသင်္ကမိတွာ “ကိံ ဘန္တေ ဩဒနံ ဒေမာ”တိ ပုစ္ဆန္တိ၊ ဧဝံ ကရဏတ္ထေယေဝ ကရဏဝစနံ ဟောတိ။ ဧသ နယော သူပါဒီသု။

သွာတနာယာတိ သွေ ဘဝေ ဘတ္တပရိဘောဂေ သွာတနော၊ တဿတ္ထာယ သွာတနာယ၊ သွေ ကတ္တဗ္ဗဿ ဘတ္တပရိဘောဂဿတ္ထာယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဥဒ္ဒိဋ္ဌံ ဟောတီ**တိ ပါပေတွာ ဒိန္နံ ဟောတိ။ **မေတ္တိယဘူမဇကာနံ ခေါ ဂဟပတီ**တိ ဣဒံ ထေရော အသမန္နာဟရိတွာ အာဟ။ ဧဝံဗလဝတိ ဟိ

တေသံ မန္ဒပုညတာ၊ ယံ သတိဝေပုလ္လပ္ပတ္တာနမ္ပိ အသမန္နာဟာရော ဟောတိ။ **ယေ ဇေ**တိ ဧတ္ထ **ဇေ**တိ ဒါသိံ အာလပတိ။

ဟိယျော ခေါ အာဝုသော အမှာကန္တိ ရတ္တိံ သမ္မန္တယမာနာ အတီတံ ဒိဝသဘာဂံ သန္ဓာယ "ဟိယျော"တိ ဝဒန္တိ။ **န စိတ္တရူပ**န္တိ န စိတ္တာနုရူပံ၊ ယထာ ပုဗ္ဗေ ယတ္တကံ ဣစ္ဆန္တိ၊ တတ္တကံ သုပန္တိ၊ န ဧဝံ သုပိံသု၊ အပ္ပကမေဝ သုပိံသူတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဗဟာရာမကောဋ္ဌကေတိ ဝေဠုဝနဝိဟာရဿ ဗဟိဒွါရကောဋ္ဌကေ။ **ပတ္တက္ခန္ဓာ**တိ ပတိတက္ခန္ဓာ ခန္ဓဋ္ဌိကံ နာမေတွာ နိသိန္နာ။ **ပဇ္ဈာယန္တာ**တိ ပဇ္ဈာယန္တာ။

ယတော နိဝါတံ တတော သဝါတန္တိ[1] ယတ္ထ နိဝါတံ အပ္ပကောပိ ဝါတော နတ္ထိ၊ တတ္ထ မဟာဝါတော ဥဋ္ဌိတောတိ အဓိပ္ပါယော။ **ဥဒကံ မညေ အာဒိတ္တ**န္တိ ဥဒကံ ဝိယ အာဒိတ္တံ။

၃၀၄။ **သရသိ တွံ ဒဗ္ဗ ဧဝရူပံ ကတ္တာ**တိ တွံ ဒဗ္ဗ ဧဝရူပံ ကတ္တာ သရသိ။ အထ ဝါ သရသိ တွံ ဒဗ္ဗ ဧဝရူပံ, ယထာယံ ဘိက္ခုနီ အာဟ၊ ကတ္တာ စာသိ[2] ဧဝရူပံ, ယထာယံ ဘိက္ခုနီ အာဟာတိ ဧဝံ ယောဇေတွာပေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ယေ ပန "ကတွာ"တိ ပဌန္တိ၊ တေသံ ဥဇုကမေဝ။

ယထာ မံ ဘန္တေ ဘဂဝါ ဇာနာတီတိ ထေရော ကိံ ဒဿေတိ။ ဘဂဝါ ဘန္တေ သဗ္ဗညူ၊ အဟဉ္စ ခီဏာသဝေါ၊ နတ္ထိ မယှံ ဝတ္ထုပဋိသေဝနာ၊ တံ မံ ဘဂဝါ ဇာနာတိ၊ တတြာဟံ ကိံ ဝက္ခာမိ၊ ယထာ မံ ဘဂဝါ ဇာနာတိ၊ တထေဝါဟံ ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ။

န ခေါ ဒဗ္ဗ ဒဗ္ဗာ ဧဝံ နိဗ္ဗေဌေန္တီတိ ဧတ္ထ န ခေါ ဒဗ္ဗ ပဏ္ဍိတာ 'ယထာ တွံ ပရပ္ပစ္စယေန နိဗ္ဗေဌေသိ' ဧဝံ နိဗ္ဗေဌေန္တိ၊ အပိစ ခေါ ယဒေဝ သာမံ ဉာတံ၊ တေန နိဗ္ဗေဌေန္တီတိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **သစေ တယာ ကတံ ကတ**န္တိ ဣမိနာ ကိံ ဒဿေတိ။ န ဟိ သက္ကာ ပရိသဗလေန ဝါ ပက္ခုပတ္ထမ္ဘေန ဝါ အကာရကော ကာရကော ကာတုံ ကာရကော ဝါ အကာရကော ကာတုံ၊ တသ္မာ ယံ သယံ ကတံ ဝါ အကတံ ဝါ၊ တဒေဝ ဝတ္တဗ္ဗန္တိ ဒဿေတိ။ ကသ္မာ ပန ဘဂဝါ ဇာနန္တောပိ "အဟံ ဇာနာမိ, ခီဏာသဝေါ တွံ၊ နတ္ထိ တုယှံ ဒေါသော၊ အယံ

၁-ပဝါတန္တိ (သီ၊ သျာ) ၂-ကတ္တာ ဝါသိ (သီ၊ သျာ)

ဘိက္ခုနီ မုသာဝါဒိနီ”တိ နာဝေါစာတိ ? ပရာနုဒ္ဒယတာယ။ သစေ ဟိ ဘဂဝါ ယံ ယံ ဇာနာတိ၊ တံ တံ ဝဒေယျ၊ အညေန ပါရာဇိကံ အာပန္နေန ပုဋ္ဌေန “အဟံ ဇာနာမိ၊ တွံ ပါရာဇိကော”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ ဘဝေယျ၊ တတော သော ပုဂ္ဂလော “အယံ ပုဗ္ဗေ ဒဗ္ဗံ မလ္လပုတ္တံ သုဒ္ဓံ ကတွာ ဣဒါနိ မံ အသုဒ္ဓံ ကရောတိ၊ ကဿ ဒါနိ ကိံ ဝဒါမိ၊ ယတြ သတ္ထာပိ သာဝကေသု ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆတိ၊ ကုတော ဣမဿ သဗ္ဗညုဘာဝေါ”တိ အာဃာတံ ဗန္ဓိတွာ အပါယူပဂေါ ဘဝေယျ၊ တသ္မာ ဘဂဝါ ဣမာယ ပရာနုဒ္ဒယတာယ ဇာနန္တောပိ နာဝေါစ။

ကိဉ္စ ဘိယျော ဥပဝါဒပရိဝဇ္ဇနတောပိ နာဝေါစ။ ယဒိ ဟိ ဘဂဝါ ဧဝံ ဝဒေယျ၊ ဧဝံ ဥပဝါဒေါ ဘဝေယျ “ဒဗ္ဗဿ မလ္လပုတ္တဿ ဝုဋ္ဌာနံ နာမ ဘာရိယံ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ပန သက္ခိံ လဘိတွာ ဝုဋ္ဌိတော”တိ။ ဣဒဉ္စ ဝုဋ္ဌာနလက္ခဏံ မညမာနာ “ဗုဒ္ဓကာလေပိ သက္ခိနာ သုဒ္ဓိ ဝါ အသုဒ္ဓိ ဝါ ဟောတိ၊ မယံ ဇာနာမ, အယံ ပုဂ္ဂလော အသုဒ္ဓေါ”တိ ဧဝံ ပါပဘိက္ခူ လဇ္ဇိမ္ပိ ဝိနာသေယျုန္တိ။ အပိစ အနာဂတေပိ ဘိက္ခူ ဩတိဏ္ဏေ ဝတ္ထုသ္မိံ စောဒေတွာ သာရေတွာ “သစေ တယာ ကတံ ‘ကတ’န္တိ ဝဒေဟီ”တိ လဇ္ဇိနံ ပဋိညံ ဂဟေတွာ ကမ္မံ ကရိဿန္တီတိ ဝိနယလက္ခဏေ တန္တိံ ဌပေန္တော “အဟံ ဇာနာမီ”တိ အဝတွာဝ “သစေ တယာ ကတံ ‘ကတ’န္တိ ဝဒေဟီ”တိ အာဟ။

နာဘိဇာနာမိ သုပိနန္တေနပိ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝိတာတိ သုပိနန္တေနပိ မေထုနံ ဓမ္မံ န အဘိဇာနာမိ၊ န ပဋိသေဝိတာ အဟန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အထ ဝါ ပဋိသေဝိတာ ဟုတွာ သုပိနန္တေနပိ မေထုနံ ဓမ္မံ န ဇာနာမီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ယေ ပန “ပဋိသေဝိတွာ”တိ ပဌန္တိ၊ တေသံ ဥဇုကမေဝ။ **ပဂေဝ ဇာဂရော**တိ ဇာဂရန္တော ပန ပဌမံယေဝ န ဇာနာမီတိ။

တေန ဟိ ဘိက္ခဝေ မေတ္တိယံ ဘိက္ခုနိံ နာသေထာတိ ယသ္မာ ဒဗ္ဗဿ စ ဣမိဿာ စ ဝစနံ န ဃဋိယတိ၊ တသ္မာ မေတ္တိယံ ဘိက္ခုနိံ နာသေထာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

တတ္ထ **တိဿော နာသနာ** လိင်္ဂနာသနာ သံဝါသနာသနာ ဒဏ္ဍကမ္မနာသနာတိ။ တာသု “ဒူသကော နာသေတဗ္ဗော”တိ[၁] အယံ **လိင်္ဂနာသနာ**။ အာပတ္တိယာ အဒဿနေ ဝါ အပ္ပဋိကမ္မေ ဝါ ပါပိကာယ ဒိဋ္ဌိယာ အပ္ပဋိနိဿဂ္ဂေ ဝါ ဥက္ခေပနီယကမ္မံ ကရောန္တိ၊ အယံ **သံဝါသနာသနာ**။

ဘိက္ခုနိ မုသာဝါဒိနီ”တိ နာဝေါစာတိ ? ပရာနုဒ္ဒယတာယ။ သစေ ဟိ ဘဂဝါ ယံ ယံ ဇာနာတိ၊ တံ တံ ဝဒေယျ၊ အညေန ပါရာဇိကံ အာပန္နေန ပုဋ္ဌေန “အဟံ ဇာနာမိ၊ တွံ ပါရာဇိကော”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ ဘဝေယျ၊ တတော သော ပုဂ္ဂလော “အယံ ပုဗ္ဗေ ဒဗ္ဗံ မလ္လပုတ္တံ သုဒ္ဓံ ကတွာ ဣဒါနိ မံ အသုဒ္ဓံ ကရောတိ၊ ကဿ ဒါနိ ကိံ ဝဒါမိ၊ ယတြ သတ္ထာပိ သာဝကေသု ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆတိ၊ ကုတော ဣမဿ သဗ္ဗညုဘာဝေါ”တိ အာဃာတံ ဗန္ဓိတွာ အပါယူပဂေါ ဘဝေယျ၊ တသ္မာ ဘဂဝါ ဣမာယ ပရာနုဒ္ဒယတာယ ဇာနန္တောပိ နာဝေါစ။

ကိဉ္စ ဘိယျော ဥပဝါဒပရိဝဇ္ဇနတောပိ နာဝေါစ။ ယဒိ ဟိ ဘဂဝါ ဧဝံ ဝဒေယျ၊ ဧဝံ ဥပဝါဒေါ ဘဝေယျ “ဒဗ္ဗဿ မလ္လပုတ္တဿ ဝုဋ္ဌာနံ နာမ ဘာရိယံ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ပန သက္ခိံ လဘိတွာ ဝုဋ္ဌိတော”တိ။ ဣဒဉ္စ ဝုဋ္ဌာနလက္ခဏံ မညမာနာ “ဗုဒ္ဓကာလေပိ သက္ခိနာ သုဒ္ဓိ ဝါ အသုဒ္ဓိ ဝါ ဟောတိ၊ မယံ ဇာနာမ, အယံ ပုဂ္ဂလော အသုဒ္ဓေါ”တိ ဧဝံ ပါပဘိက္ခူ လဇ္ဇိမ္ပိ ဝိနာသေယျုန္တိ။ အပိစ အနာဂတေပိ ဘိက္ခူ ဩတိဏ္ဏေ ဝတ္ထုသ္မိံ စောဒေတွာ သာရေတွာ “သစေ တယာ ကတံ ‘ကတ’န္တိ ဝဒေဟီ”တိ လဇ္ဇိနံ ပဋိညံ ဂဟေတွာ ကမ္မံ ကရိဿန္တီတိ ဝိနယလက္ခဏေ တန္တိံ ဌပေန္တော “အဟံ ဇာနာမီ”တိ အဝတွာဝ “သစေ တယာ ကတံ ‘ကတ’န္တိ ဝဒေဟီ”တိ အာဟ။

နာဘိဇာနာမိ သုပိနန္တေနပိ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝိတာတိ သုပိနန္တေနပိ မေထုနံ ဓမ္မံ န အဘိဇာနာမိ၊ န ပဋိသေဝိတာ အဟန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အထ ဝါ ပဋိသေဝိတာ ဟုတွာ သုပိနန္တေနပိ မေထုနံ ဓမ္မံ န ဇာနာမီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ယေ ပန “ပဋိသေဝိတွာ”တိ ပဌန္တိ၊ တေသံ ဥဇုကမေဝ။ **ပဂေဝ ဇာဂရော**တိ ဇာဂရန္တော ပန ပဌမံယေဝ န ဇာနာမီတိ။

တေန ဟိ ဘိက္ခဝေ မေတ္တိယံ ဘိက္ခုနိံ နာသေထာတိ ယသ္မာ ဒဗ္ဗဿ စ ဣမိဿာ စ ဝစနံ န ဃဋိယတိ၊ တသ္မာ မေတ္တိယံ ဘိက္ခုနိံ နာသေထာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

တတ္ထ **တိဿော နာသနာ** လိင်္ဂနာသနာ သံဝါသနာသနာ ဒဏ္ဍ-ကမ္မနာသနာတိ။ တာသု “ဒူသကော နာသေတဗ္ဗော”တိ[၁] အယံ **လိင်္ဂ-နာသနာ**။ အာပတ္တိယာ အဒဿနေ ဝါ အပ္ပဋိကမ္မေ ဝါ ပါပိကာယ ဒိဋ္ဌိယာ အပ္ပဋိနိဿဂ္ဂေ ဝါ ဥက္ခေပနီယကမ္မံ ကရောန္တိ၊ အယံ **သံဝါသနာသနာ**။

၁-ဝိ ၁-၄၁-ပိဋ္ဌေ။

ဩမသဝါဒေနေဝ ပါစိတ္တိယံ, န သမ္ဗဇာနမုသာဝါဒေန၊ ဧဝံ ဣဓာပိ အနုဒ္ဓံ-သနာဓိပ္ပါယတ္တာ သမ္ဗဇာနမုသာဝါဒေန[၁] ပါစိတ္တိယံ န ယုဇ္ဇတိ၊ ဒုက္ကဋမေဝ ယုတ္တံ။ ပဠိမနယေပိ မုသာဝါဒတ္တာ ပါစိတ္တိယမေဝ ယုဇ္ဇတိ။ ဝစနပ္ပမာဏတော ဟိ အနုဒ္ဓံသနာဓိပ္ပါယေန ဘိက္ခုသ ဘိက္ခုသ္မိံ သံဃာဒိသေသော၊ အက္ကောသာ-ဓိပ္ပါယဿ စ ဩမသဝါဒေါ။ ဘိက္ခုသ ပန ဘိက္ခုနိယာ ဒုက္ကဋန္တိ ဝစနံ နတ္ထိ၊ "သမ္ဗဇာနမုသာဝါဒေ ပါစိတ္တိယ"န္တိ ဝစနမတ္ထိ၊ တသ္မာ ပါစိတ္တိယမေဝ ယုဇ္ဇတိ။

တတြ ပန ဣဒံ ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗံ "အနုဒ္ဓံသနာဓိပ္ပါယေ အသတိ ပါစိတ္တိယံ၊ တသ္မိံ သတိ ကေန ဘဝိတဗ္ဗ"န္တိ။ တတြ ယသ္မာ မုသာ ဘဏန္တဿ ပါစိတ္တိယေ သိဒ္ဓေပိ အမူလကေန သံဃာဒိသေသေန အနုဒ္ဓံသနေ ဝိသုံ ပါစိတ္တိယံ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ အနုဒ္ဓံသနာဓိပ္ပါယေ သတိ သမ္ဗဇာနမုသာဝါဒေ ပါစိတ္တိယဿ ဩကာသော န ဒိဿတိ၊ န စ သက္ကာ အနုဒ္ဓံသေန္တဿ အနာပတ္တိယာ ဘဝိတုန္တိ ပုရိမနယောဝေတ္ထ ပရိသုဒ္ဓတရော ခါယတိ။ တထာ ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနိံ အမူလကေန အန္တိမဝတ္ထုနာ အနုဒ္ဓံသေတိ, သံဃာဒိသေသော၊ ဘိက္ခုံ အနုဒ္ဓံသေတိ, ဒုက္ကဋံ။ တတြ သံဃာဒိသေသော ဝုဋ္ဌာနဂါမီ၊ ဒုက္ကဋံ ဒေသနာဂါမီ၊ ဧတေဟိ နာသနာ နတ္ထိ။ ယသ္မာ ပန သာ ပကတိယာဝ ဒုဿီလာ ပါပဘိက္ခုနီ၊ ဣဒါနိ စ သယမေဝ "ဒုဿီလာမှိ"တိ ဝဒတိ၊ တသ္မာ နံ ဘဂဝါ အသုဒ္ဓတ္တာယေဝ နာသေသိတိ။

အထ ခေါ မေတ္တိယဘူမဇကာတိ ဧဝံ "မေတ္တိယံ ဘိက္ခုနိံ နာသေထ၊ ဣမေ စ ဘိက္ခူ အနုယုဉ္ဇထာ"တိ ဝတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ပဝိဋ္ဌေ ဘဂဝတိ တေဟိ ဘိက္ခူဟိ "ဒေထ ဒါနိ ဣမိဿာ သေတကာနီ"တိ နာသိယမာနံ တံ ဘိက္ခုနိံ ဒိသွာ တေ ဘိက္ခူ တံ မောစေတုကာမတာယ အတ္တနော အပရာဓံ အာဝိကရိံသု၊ ဧတမတ္ထံ ဒဿေတုံ **အထ ခေါ မေတ္တိယဘူမဇကာ**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

၃၈၅-၃၈၆။ **ဒုဋ္ဌော ဒေါသော**တိ ဒူသိတော စေဝ ဒူသကော စ။ ဥပ္ပန္နေ ဟိ ဒေါသေ ပုဂ္ဂလော တေန ဒေါသေန ဒူသိတော ဟောတိ၊ ပကတိဘာဝံ ဇဟာပိတော၊ တသ္မာ "ဒုဋ္ဌော"တိ ဝုစ္စတိ။ ပရဉ္စ ဒူသေတိ ဝိနာသေတိ၊ တသ္မာ "ဒေါသော"တိ ဝုစ္စတိ။ ဣတိ "ဒုဋ္ဌော ဒေါသော"တိ ဧကဿေဝေတံ ပုဂ္ဂလဿ အာကာရနာနတ္တေန နိဒ္ဒေသော။ တေန ဝုတ္တံ "ဒုဋ္ဌော ဒေါသောတိ ဒူသိတော

---

[၁] - သမ္ဗဇာနမုသာဝါဒေ (သီ၊ သျာ)

စေဝ ဒူသကော စာ’’တိ၊ တတ္ထ သုဒ္ဓလက္ခဏံ ပရိယေသိတဗ္ဗံ။ ယသ္မာ ပန သော ‘‘ဒုဋ္ဌော ဒေါသော’’တိ သင်္ချံ ဂတော ပဋိဃသမင်္ဂီပုဂ္ဂလော ကုပိတာဒိဘာဝေ ဌိတော၀ ဟောတိ။ တေနဿ ပဒဘာဇနေ **ကုပိတော**တိ-အာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ကုပိတော**တိ ကုပ္ပဘာဝံ ပကတိတော စဝနဘာဝံ ပတ္တော။ **အနတ္တမနော**တိ န သကမနော အတ္တနော ဝသေ အဋ္ဌိတစိတ္တော။ အပိစ ပီတိသုခေဟိ န အတ္တမနော န အတ္တစိတ္တောတိ အနတ္တမနော။ **အနဘိရဒ္ဓေါ**တိ န သုခိတော န ဝါ ပသာဒိတောတိ အနဘိရဒ္ဓေါ။ ပဋိဃေန အာဟတံ စိတ္တမဿာတိ **အာဟတစိတ္တော**။ စိတ္တထဒ္ဓဘာဝစိတ္တကစဝရသင်္ခါတံ ပဋိဃခီလံ ဇာတမဿာတိ **ခိလဇာတော**။ **အပ္ပတီတော**တိ နပ္ပတီတော ပီတိသုခါဒီဟိ ဝဇ္ဇိတော၊ န အဘိသဋ္ဌောတိ အတ္ထော။ ပဒဘာဇနေ ပန ယေသံ ဓမ္မာနံ ဝသေန အပ္ပတီတော ဟောတိ၊ တေ ဒဿေတုံ **တေန စ ကောပေနာ**တိ-အာဒိ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ **တေန စ ကောပေနာ**တိ ယေန ‘‘ဒုဋ္ဌော’’တိ စ ‘‘ကုပိတော’’တိ စ ဝုတ္တော၊ ဥဘယမ္ပိ ဟေတံ ပကတိဘာဝံ ဇဟာပနတော ကောကာရံ ဟောတိ။ **တေန စ ဒေါသေနာ**တိ ယေန ‘‘ဒေါသော’’တိ ဝုတ္တော။ ဣမေဟိ ဒွီဟိ သင်္ခါရက္ခန္ဓမေဝ ဒဿေတိ။

တာယ စ အနတ္တမနတာယာတိ ယာယ ‘‘အနတ္တမနော’’တိ ဝုတ္တော။ **တာယ စ အနဘိရဒ္ဓိယာ**တိ ယာယ ‘‘အနဘိရဒ္ဓေါ’’တိ ဝုတ္တော။ ဣမေဟိ ဒွီဟိ ဝေဒနာက္ခန္ဓံ ဒဿေတိ။

အမူလကေန ပါရာဇိကေနာတိ ဧတ္ထ နာဿ မူလန္တိ အမူလကံ၊ တံ ပနဿ အမူလကတ္တံ ယသ္မာ စောဒကဝသေန အဓိပ္ပေတံ၊ န စုဒိတကဝသေန။ တသ္မာ တမတ္ထံ ဒဿေတုံ ပဒဘာဇနေ ‘‘အမူလကံ နာမ အဒိဋ္ဌံ အသုတံ အပရိသင်္ကိတ’’န္တိ အာဟ။ တေန ဣမံ ဒီပေတိ “ယံ ပါရာဇိကံ စောဒကေန စုဒိတကမှိ ပုဂ္ဂလေ နေဝ ဒိဋ္ဌံ န သုတံ န ပရိသင်္ကိတံ၊ ဣဒံ ဧတေသံ ဒဿနသဝန-ပရိသင်္ကာ[၁]သင်္ခါတာနံ မူလာနံ အဘာဝတော အမူလကံ နာမ။ တံ ပန သော အာပန္နော ဝါ ဟောတု အနာပန္နော ဝါ၊ ဧတံ ဣဓ အပ္ပမာဏ’’န္တိ။

တတ္ထ **အဒိဋ္ဌံ** နာမ အတ္တနော ပသာဒစက္ခုနာ ဝါ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ဝါ အဒိဋ္ဌံ။ **အသုတံ** နာမ တထေဝ ကေနစိ ဝုစ္စမာနံ န သုတံ။ **အပရိသင်္ကိတံ** နာမ စိတ္တေန အပရိသင်္ကိတံ။

၁-....ပရိသင်္ကိတ.... (က)

ဒိဋ္ဌံ နာမ အတ္တနာ ဝါ ပရေန ဝါ ပသာဒစက္ခုနာ ဝါ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ဝါ ဒိဋ္ဌံ။ **သုတံ** နာမ တထေဝ သုတံ။ **ပရိသင်္ကိတမ္ပိ** အတ္တနာ ဝါ ပရေန ဝါ ပရိသင်္ကိတံ။ တတ္ထ အတ္တနာ ဒိဋ္ဌံ ဒိဋ္ဌမေဝ၊ ပရေဟိ ဒိဋ္ဌံ အတ္တနာ သုတံ, ပရေဟိ သုတံ, ပရေဟိ ပရိသင်္ကိတန္တိ ဣဒံ ပန သဗ္ဗမ္ပိ အတ္တနာ သုတဋ္ဌာနေယေဝ တိဋ္ဌတိ။

ပရိသင်္ကိတံ ပန တိဝိဓံ ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကိတံ သုတပရိသင်္ကိတံ မုတပရိသင်္ကိတန္တိ။ တတ္ထ ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကိတံ နာမ ဧကော ဘိက္ခု ဥစ္စာရပဿာဝကမ္မေန ဂါမသမီပေ ဧကံ ဂုမ္ဗံ ပဝိဋ္ဌော၊ အညတရာပိ ဣတ္ထီ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန တံ ဂုမ္ဗံ ပဝိသိတွာ နိဝတ္တာ၊ နာပိ ဘိက္ခု ဣတ္ထိံ အဒ္ဒသ, န ဣတ္ထီ ဘိက္ခုံ၊ အဒိသွာဝ ဥဘောပိ ယထာရုစိ ပက္ကန္တာ။ အညတရော ဘိက္ခု ဥဘိန္နံ တတော နိက္ခမနံ သလ္လက္ခေတွာ "အဒ္ဓါ ဣမေသံ ကတံ ဝါ၊ ကရိဿန္တိ ဝါ"တိ ပရိသင်္ကတိ၊ ဣဒံ ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကိတံ နာမ။

သုတပရိသင်္ကိတံ နာမ ဣဓေကစ္စော အန္ဓကာရေ ဝါ ပဋိစ္ဆန္နေ ဝါ ဩကာသေ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုနော တာဒိသံ ပဋိသန္ထာရဝစနံ သုဏာတိ၊ သမီပေ အညံ ဝိဇ္ဇမာနမ္ပိ "အတ္ထိ, နတ္ထိ"တိ န ဇာနာတိ၊ သော "အဒ္ဓါ ဣမေသံ ကတံ ဝါ၊ ကရိဿန္တိ ဝါ"တိ ပရိသင်္ကတိ။ ဣဒံ သုတပရိသင်္ကိတံ နာမ။

မုတပရိသင်္ကိတံ နာမ သမ္ဗဟုလာ ဓုတ္တာ ရတ္တိဘာဂေ ပုပ္ဖဂန္ဓမံသသုရာဒီနိ ဂဟေတွာ ဣတ္ထီဟိ သဒ္ဓိံ ဧကံ ပစ္စန္တဝိဟာရံ ဂန္တွာ[၁] မဏ္ဍပေ ဝါ ဘောဇနသာလာဒီသု ဝါ ယထာသုခံ ကီဠိတွာ ပုပ္ဖါဒီနိ ဝိကိရိတွာ ဂတာ၊ ပုနဒိဝသေ ဘိက္ခူ တံ ဝိပ္ပကာရံ ဒိသွာ "ကဿိဒံ ကမ္မ"န္တိ ဝိစိနန္တိ။ တတြ စ ကေနစိ ဘိက္ခုနာ ပဂေဝ ဝုဋ္ဌဟိတွာ ဝတ္တသီသေန မဏ္ဍပံ ဝါ ဘောဇနသာလံ ဝါ ပဋိဇဂ္ဂန္တေန ပုပ္ဖါဒီနိ အာမဋ္ဌာနိ ဟောန္တိ၊ ကေနစိ ဥပဋ္ဌာကကုလတော အာဘတေဟိ ပုပ္ဖါဒီဟိ ပူဇာ ကတာ ဟောတိ၊ ကေနစိ ဘေသဇ္ဇတ္ထံ အရိဋ္ဌံ ပီတံ ဟောတိ။ အထ တေ "ကဿိဒံ ကမ္မ"န္တိ ဝိစိနန္တာ ဘိက္ခူ တေသံ ဟတ္ထဂန္ဓဥ္စ မုခဂန္ဓဥ္စ ဃာယိတွာ တေ ဘိက္ခူ ပရိသင်္ကန္တိ။ ဣဒံ မုတပရိသင်္ကိတံ နာမ။

တတ္ထ ဒိဋ္ဌံ အတ္ထိ သမူလကံ, အတ္ထိ အမူလကံ၊ ဒိဋ္ဌမေဝ အတ္ထိ သညာသမူလကံ, အတ္ထိ သညာအမူလကံ။ ဧသ နယော သုတေပိ။ ပရိသင်္ကိတေ ပန ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကိတံ အတ္ထိ သမူလကံ, အတ္ထိ အမူလကံ။ ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကိတမေဝ အတ္ထိ

၁-အာဂန္တွာ (?)

သညာသမူလကံ, အတ္ထိ သညာအမူလကံ။ သေ နယော သုတမုတပရိသင်္ကိတေသု။ တတ္ထ ဒိဋ္ဌံ သမူလကံ နာမ ပါရာဇိကံ အာပဇ္ဇန္တံ ဒိသွာဝ "ဒိဋ္ဌော မယာ"တိ ဝဒတိ။ အမူလကံ နာမ ပဋိစ္ဆန္နောကာသတော နိက္ခမန္တံ ဒိသွာ ဝီတိက္ကမံ အဒိသွာ "ဒိဋ္ဌော မယာ"တိ ဝဒတိ။ ဒိဋ္ဌမေဝ သညာသမူလကံ နာမ ဒိသွာဝ ဒိဋ္ဌသညီ ဟုတွာ စောဒေတိ။ သညာအမူလကံ နာမ ပုဗ္ဗေ ပါရာဇိကဝီတိက္ကမံ ဒိသွာ ပစ္ဆာ အဒိဋ္ဌသညီ ဇာတော၊ သော သညာယ အမူလကံ ကတွာ "ဒိဋ္ဌော မယာ"တိ စောဒေတိ။ ဧတေန နယေန သုတမုတပရိသင်္ကိတာနိပိ[၁] ဝိတ္ထာရတော ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ဧတ္ထ စ သဗ္ဗပ္ပကာရေနာပိ သမူလကေန ဝါ သညာသမူလကေန ဝါ စောဒေန္တဿ အနာပတ္တိ၊ အမူလကေန ဝါ ပန သညာအမူလကေန ဝါ စောဒေန္တဿေဝ အာပတ္တိ။

အနုဒ္ဓံသေယျာတိ ဓံသေယျ ပဓံသေယျ အဘိဘဝေယျ အဇ္ဈောတ္ထရေယျ။ တံ ပန အနုဒ္ဓံသနံ ယသ္မာ အတ္တနာ စောဒေန္တောပိ ပရေန ဝါ စောဒါပေန္တောပိ ကရောတိယေဝ၊ တသ္မာဿ ပဒဘာဇနေ "စောဒေတိ ဝါ စောဒါပေတိ ဝါ"တိ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ **စောဒေတီ**တိ ပါရာဇိကံ ဓမ္မံ အာပန္နောသီတိအာဒီဟိ ဝစနေဟိ သယံ စောဒေတိ၊ တဿ ဝါစာယ ဝါစာယ သံဃာဒိသေသော။ **စောဒါပေတီ**တိ အတ္တနာ သမီပေ ဌတွာ အညံ ဘိက္ခုံ အာဏာပေတိ၊ သော တဿ ဝစနေန တံ စောဒေတိ၊ စောဒါပကဿေဝ ဝါစာယ ဝါစာယ သံဃာဒိသေသော။ အထ သောပိ "မယာပိ ဒိဋ္ဌံ သုတံ အတ္ထီ"တိ စောဒေတိ၊ ဒွိန္နမ္ပိ ဇနာနံ ဝါစာယ ဝါစာယ သံဃာဒိသေသော။

စောဒနာပ္ပဘေဒကောသလ္လတ္ထံ ပနေတ္ထ ဧကဝတ္ထုကေကစောဒကာဒိစတုက္ကံ တာဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တတ္ထ ဧကော ဘိက္ခု ဧကံ ဘိက္ခုံ ဧကေန ဝတ္ထုနာ စောဒေတိ၊ ဣမိဿာ စောဒနာယ ဧကံ ဝတ္ထု ဧကော စောဒကော။ သမ္ဗဟုလာ ဧကံ ဧကဝတ္ထုနာ စောဒေန္တိ၊ ပဉ္စသတာ မေတ္တိယဘူမဇကပ္ပမုခါ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခူ အာယသ္မန္တံ ဒဗ္ဗံ မလ္လပုတ္တမိဝ၊ ဣမိဿာ စောဒနာယ ဧကံ ဝတ္ထု နာနာစောဒကာ။ ဧကော ဘိက္ခု ဧကံ ဘိက္ခုံ သမ္ဗဟုလေဟိ ဝတ္ထူဟိ စောဒေတိ၊ ဣမိဿာ စောဒနာယ နာနာဝတ္ထူနိ ဧကော စောဒကော။ သမ္ဗဟုလာ သမ္ဗဟုလေ သမ္ဗဟုလေဟိ ဝတ္ထူဟိ စောဒေန္တိ၊ ဣမိဿာ စောဒနာယ နာနာဝတ္ထူနိ နာနာစောဒကာ။

၁-သုတမုတပရိသင်္ကိတာနိ (သီ၊ သျာ)

စောဒေတုံ ပန ကော လဘတိ ကော န လဘတီတိ? ဒုဗ္ဗလစောဒကဝစနံ တာဝ ဂဟေတွာ ကောစိ န လဘတိ။ ဒုဗ္ဗလစောဒကော နာမ သမ္ဗဟုလေသု ကထာသလ္လာပေန နိသိန္နေသု ဧကော ဧကံ အာရဗ္ဘ အနောဒိဿကံ ကတွာ ပါရာဇိကဝတ္ထုံ ကထေတိ၊ အညော တံ သုတွာ ဣတရဿ ဂန္တွာ အာရောစေတိ။ သော တံ ဥပသင်္ကမိတွာ "တွံ ကိရ မံ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ဝဒသီ"တိ ဝဒတိ။ သော "နာဟံ ဧဝရူပံ ဇာနာမိ၊ ကထာပဝတ္တိယံ ပန မယာ အနောဒိဿကံ ကတွာ ဝုတ္တမတ္ထိ။ သစေ အဟံ တဝ ဣမံ ဒုက္ခုပ္ပတ္တိံ ဇာနေယျံ၊ ဧတ္တကမ္ပိ န ကထေယျ"န္တိ။ အယံ ဒုဗ္ဗလစောဒကော။ တဿေတံ ကထာသလ္လာပံ ဂဟေတွာ တံ ဘိက္ခုံ ကောစိ စောဒေတုံ န လဘတိ။ ဧတံ ပန အဂ္ဂဟေတွာ သီလသမ္ပန္နော ဘိက္ခု ဘိက္ခုံ ဝါ ဘိက္ခုနိံ ဝါ, သီလသမ္ပန္နာ စ ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနိမေဝ စောဒေတုံ လဘတီတိ **မဟာပဒုမတ္ထေရော** အာဟ။ **မဟာသုမတ္ထေရော** ပန "ပဉ္စပိ သဟဓမ္မိကာ လဘန္တီ"တိ အာဟ။ **ဂောဒတ္တတ္ထေရော** ပန "န ကောစိ န လဘတီ"တိ ဝတွာ "ဘိက္ခုဿ သုတွာ စောဒေတိ၊ ဘိက္ခုနိယာ သုတွာ စောဒေတိ။ပ။ တိတ္ထိယသာဝကာနံ သုတွာ စောဒေတီ"တိ ဣဒံ သုတ္တမာဟရိ။ တိဏ္ဏမ္ပိ ထေရာနံ ဝါဒေ စုဒိတကဿေဝ ပဋိညာယ ကာရေတဗ္ဗော။

အယံ ပန စောဒနာ နာမ ဒူတံ ဝါ ပဏ္ဏံ ဝါ သာသနံ ဝါ ပေသေတွာ စောဒေန္တဿ သီသံ န ဧတိ၊ ပုဂ္ဂလဿ ပန သမီပေ ဌတွာဝ ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ ဝါ ဝစီဘေဒေန ဝါ စောဒေန္တဿေဝ သီသံ ဧတိ။ သိက္ခာပစ္စက္ခာနမေဝ ဟိ ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ သီသံ န ဧတိ၊ ဣဒံ ပန အနုဒ္ဒံသနံ အဘူတာရောစနဉ္စ ဧတိယေဝ။ ယော ပန ဒွိန္နံ ဌိတဋ္ဌာနေ ဧကံ နိယမေတွာ စောဒေတိ၊ သော စေ ဇာနာတိ၊ သီသံ ဧတိ။ ဣတရော ဇာနာတိ၊ သီသံ န ဧတိ။ ဒွေပိ နိယမေတွာ စောဒေတိ၊ ဧကော ဝါ ဇာနာတု ဒွေ ဝါ၊ သီသံ ဧတိယေဝ။ ဧသေဝ နယော သမ္ဗဟုလေသု။ တင်္ခဏေယေဝ စ ဇာနနံ နာမ ဒုက္ကရံ၊ သမယေန[၁] အာဝဇ္ဇိတွာ ဉာတေ ပန ဉာတမေဝ ဟောတိ။ ပစ္ဆာ စေ ဇာနာတိ၊ သီသံ န ဧတိ။ သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ အဘူတာရောစနံ ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာအတ္တကာမဒုဋ္ဌဒေါသ ဘူတာရောစန သိက္ခာ-ပဒါနီတိ သဗ္ဗာနေဝ ဟိ ဣမာနိ ဧကပရိစ္ဆေဒါနိ။

ဧဝံ ကာယဝါစာဝသေန စာယံ ဒုဝိဓာပိ စောဒနာ ပုန ဒိဋ္ဌစောဒနာ သုတစောဒနာ ပရိသင်္ကိတစောဒနာတိ တိဝိဓာ ဟောတိ။ အပရာပိ စတုဗ္ဗိဓာ ဟောတိ သီလဝိပတ္တိစောဒနာ အာစာရဝိပတ္တိစောဒနာ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိစောဒနာ အာဇီဝဝိပတ္တိစောဒနာတိ။ တတ္ထ ဂရုကာနံ ဒွိန္နံ အာပတ္တိက္ခန္ဓာနံ ဝသေန

၁-အပရေန သမယေန (က)

သီလဝိပတ္တိစောဒနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ အဝသေသာနံ ဝသေန အာစာရဝိပတ္တိစောဒနာ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအန္တဂ္ဂါဟိကဒိဋ္ဌိဝသေန ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိစောဒနာ။ အာဇီဝဟေတု ပညတ္တာနံ ဆန္နံ သိက္ခာပဒါနံ ဝသေန အာဇီဝဝိပတ္တိစောဒနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အပရာပိ စတဿော စောဒနာ ဝတ္ထုသန္ဒဿနာ အာပတ္တိသန္ဒဿနာ သံဝါသပဋိက္ခေပေါ သာမီစိပဋိက္ခေပေါတိ။ တတ္ထ **ဝတ္ထုသန္ဒဿနာ** နာမ "တွံ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝိတ္ထ[၁]၊ အဒိန္နံ အာဒိယိတ္ထ၊ မနုဿံ ဃာတယိတ္ထ၊ အဘူတံ အာရောစယိတ္ထာ"တိ ဧဝံ ပဝတ္တာ။ **အာပတ္တိသန္ဒဿနာ** နာမ "တွံ မေထုနဓမ္မပါရာဇိကာပတ္တိံ အာပန္နော"တိ ဧဝမာဒိနယပ္ပဝတ္တာ။ **သံဝါသပဋိက္ခေပေါ** နာမ "နတ္ထိ တယာ သဒ္ဓိံ ဥပေါသထော ဝါ ပဝါရဏာ ဝါ သံဃကမ္မံ ဝါ"တိ ဧဝံ ပဝတ္တာ။ ဧတ္တာဝတာ ပန သီသံ န ဧတိ၊ "အဿမဏောသိ အသကျပုတ္တိယောသီ"တိ- အာဒိဝစနေဟိ သဒ္ဓိံ ဃဋိတေယေဝ သီသံ ဧတိ။ **သာမီစိပဋိက္ခေပေါ** နာမ အဘိဝါဒနပစ္စုဋ္ဌာနအဉ္ဇလိကမ္မဗီဇနာဒိကမ္မာနံ အကရဏံ။ တံ ပဋိပါဋိယာ ဝန္ဒနာဒီနိ ကရောတော ဧကဿ အကတွာ သေသာနံ ကရဏကာလေ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧတ္တာဝတာ စ စောဒနာ နာမ ဟောတိ၊ အာပတ္တိ ပန သီသံ န ဧတိ။ "ကသ္မာ မမ ဝန္ဒနာဒီနိ န ကရောသီ"တိ ပုစ္ဆိတေ ပန "အဿမဏောသိ အသကျပုတ္တိယောသီ"တိအာဒိဝစနေဟိ သဒ္ဓိံ ဃဋိတေယေဝ သီသံ ဧတိ။ ယာဂုဘတ္တာဒိနာ ပန ယံ ဣစ္ဆတိ၊ တံ အာပုစ္ဆတိ၊ န တာဝတာ စောဒနာ ဟောတိ။

အပရာပိ **ပါတိမောက္ခဋ္ဌပနက္ခန္ဓကေ** "ဧကံ ဘိက္ခဝေ အဓမ္မိကံ ပါတိမောက္ခဋ္ဌပနံ ဧကံ ဓမ္မိက"န္တိ အာဒိံ ကတွာ "ယာဝ ဒသ အဓမ္မိကာနိ ပါတိမောက္ခဋ္ဌပနာနိ ဒသ ဓမ္မိကာနီ"တိ ဧဝံ အဓမ္မိကာ ပဉ္စပညာသ ဓမ္မိကာ ပဉ္စပညာသာတိ ဒသုတ္တရသတံ စောဒနာ ဝုတ္တာ။ တာ ဒိဋ္ဌေန စောဒေန္တဿ ဒသုတ္တရသတံ၊ သုတေန စောဒေန္တဿ ဒသုတ္တရသတံ၊ ပရိသင်္ကိတေန[၂] စောဒေန္တဿ ဒသုတ္တရသတန္တိ တိံသာနိ[၃] တီဏိ သတာနိ ဟောန္တိ။ တာနိ ကာယေန စောဒေန္တဿ ဝါစာယ စောဒေန္တဿ ကာယဝါစာဟိ စောဒေန္တဿာတိ တိဂုဏာနိ ကတာနိ နဝုတာနိ[၄] နဝ သတာနိ ဟောန္တိ။ တာနိ အတ္တနာ စောဒေန္တဿာပိ ပရေန စောဒါပေန္တဿာပိ တတ္တကာနေဝါတိ ဝီသတိဉ္ဇနာနိ ဒွေ သဟဿာနိ ဟောန္တိ။ ပုန ဒိဋ္ဌာဒိဘေဒေ သမူလကာမူလကဝသေန အနေကသဟဿာ စောဒနာ ဟောန္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

---

[၁] ပဋိသေဝိ (သီ၊ သျာ)
[၂] ပရိသင်္ကာယ (သီ၊ သျာ)
[၃] တိံသာဓိကာနိ (သီ၊ သျာ)
[၄] နဝုတာဓိကာနိ (သီ၊ သျာ)

ဣမသ္မိံ ပန ဌာနေ ဌတွာ အဋ္ဌကထာယ “အတ္တာဒါနံ အာဒါတုကာမေန ဥပါလိ ဘိက္ခုနာ ပဉ္စင်္ဂသမန္နာဂတံ အတ္တာဒါနံ အာဒါတဗ္ဗ”န္တိ စ, “စောဒကေန ဥပါလိ ဘိက္ခုနာ ပရံ စောဒေတုကာမေန ပဉ္စ ဓမ္မေ အဇ္ဈတ္တံ ပစ္စဝေက္ခိတွာ ပရော စောဒေတဗ္ဗော”တိ စ ဧဝံ ဥပါလိပဉ္စကာဒီသု ဝုတ္တာနိ ဗဟူနိ သုတ္တာနိ အာဟရိတွာ အတ္တာဒါနလက္ခဏဉ္စ စောဒကဝတ္တဉ္စ စုဒိတကဝတ္တဉ္စ သံဃေန ကာတဗ္ဗကိစ္စဉ္စ အနုဝိဇ္ဇကဝတ္တဉ္စ သဗ္ဗံ ဝိတ္ထာရေန ကထိတံ၊ တံ မယံ ယထာ-အာဂတဋ္ဌာနေယေဝ ဝဏ္ဏယိဿာမ။

ဝုတ္တပ္ပဘေဒါသု ပန ဣမာသု စောဒနာသု ယာယ ကာယစိ[၁] စောဒနာယ ဝသေန သံဃမဇ္ဈေ ဩသဋေ ဝတ္ထုသ္မိံ စုဒိတကစောဒကာ ဝတ္တဗ္ဗာ “တုမှေ အမှာကံ ဝိနိစ္ဆယေန တုဋ္ဌာ ဘဝိဿထာ”တိ။ သစေ “ဘဝိဿာမာ”တိ ဝဒန္တိ၊ သံဃေန တံ အဓိကရဏံ သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗံ။ အထ ပန “ဝိနိစ္ဆိနထ တာဝ ဘန္တေ၊ သစေ အမှာကံ ခမိဿတိ, ဂဏှိဿာမာ”တိ ဝဒန္တိ။ စေတိယံ တာဝ ဝန္ဒထာတိအာဒီနိ ဝတွာ ဒီဃသုတ္တံ ကတွာ ဝိဿဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ တေ စေ စိရရတ္တံ ကိလန္တာ ပက္ကန္တပရိသာ ဥပစ္ဆိန္နပက္ခာ ဟုတွာ ပုန ယာစန္တိ၊ ယာဝတတိယံ ပဋိက္ခိပိတွာ ယဒါ နိမ္မဒါ ဟောန္တိ၊ တဒါ နေသံ အဓိကရဏံ ဝိနိစ္ဆိနိတဗ္ဗံ။ ဝိနိစ္ဆိနန္တေဟိ စ သစေ အလဇ္ဇုဿန္နာ ဟောတိ ပရိသာ၊ ဥဗ္ဗာဟိကာယ တံ အဓိကရဏံ ဝိနိစ္ဆိနိတဗ္ဗံ။ သစေ ဗာလုဿန္နာ ဟောတိ ပရိသာ၊ “တုမှာကံ သဘာဂေ ဝိနယဓရေ ပရိယေသထာ”တိ ဝိနယဓရေ ပရိ-ယေသာပေတွာ ယေန ဓမ္မေန ယေန ဝိနယေန ယေန သတ္ထုသာသနေန တံ အဓိကရဏံ ဝူပသမတိ၊ တထာ တံ အဓိကရဏံ ဝူပသမေတဗ္ဗံ။

တတ္ထ စ **ဓမ္မော**တိ ဘူတံ ဝတ္ထု။ **ဝိနယော**တိ စောဒနာ သာရဏာ စ။ **သတ္ထုသာသန**န္တိ ဉတ္တိသမ္ပဒါ အနုသာဝနသမ္ပဒါ စ။ တသ္မာ စောဒကေန ဝတ္ထုသ္မိံ အာရောစိတေ စုဒိတကော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော “သန္တမေတံ, နော”တိ။ ဧဝံ ဝတ္ထုံ ဥပပရိက္ခိတွာ ဘူတေန ဝတ္ထုနာ စောဒေတွာ သာရေတွာ စ ဉတ္တိ-သမ္ပဒါယ အနုသာဝနသမ္ပဒါယ စ တံ အဓိကရဏံ ဝူပသမေတဗ္ဗံ။ တတြ စေ အလဇ္ဇီ လဇ္ဇိံ စောဒေတိ၊ သော စ အလဇ္ဇီ ဗာလော ဟောတိ အဗျတ္တော၊ နာဿ နယော ဒါတဗ္ဗော။ ဧဝံ ပန ဝတ္တဗ္ဗော “ကိမှိ နံ စောဒေသီ”တိ။ အဒ္ဓါ သော ဝက္ခတိ “ကိမိဒံ ဘန္တေ ကိမှိ နံ နာမာ”တိ။ တွံ ကိမှိ နမှိ န ဇာနာသိ၊ န ယုတ္တံ တယာ ဧဝရူပေန ဗာလေန ပရံ စောဒေတုန္တိ ဥယျောဇေတဗ္ဗော၊ နာဿ အနုယောဂေါ ဒါတဗ္ဗော။ သစေ ပန သော အလဇ္ဇီ ပဏ္ဍိတော

၁-ယဿာ ကိဿာစိ (သျာ)၊ ယဿာ ကဿာစိ (က)

ဟောတိ ဖုဋ္ဌော၊ ဒိဋ္ဌေန ဝါ သုတေန ဝါ အဇ္ဈောတ္ထရိတွာ သမ္မာဒေတုံ သက္ကောတိ၊ တဿ အနုယောဂံ ဒတွာ လဇ္ဇိဿေဝ ပဋိညာယ ကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ။

သစေ လဇ္ဇီ အလဇ္ဇိံ စောဒေတိ၊ သော စ လဇ္ဇီ ဗာလော ဟောတိ အဗျတ္တော၊ န သက္ကောတိ အနုယောဂံ ဒါတုံ။ တဿ နယော ဒါတဗ္ဗော "ကိမှိ နံ စောဒေသိ သီလဝိပတ္တိယာ ဝါ အာစာရဝိပတ္တိအာဒီသု ဝါ ဧကိဿာ"တိ။ ကသ္မာ ပန ဣမဿေဝ ဧဝံ နယော ဒါတဗ္ဗော၊ န ဣတရဿ၊ နနု န ယုတ္တံ ဝိနယဓရာနံ အဂတိဂမနန္တိ? န ယုတ္တမေဝ။ ဣဒံ ပန အဂတိဂမနံ န ဟောတိ၊ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟော နာမ ဧသော၊ အလဇ္ဇိနိဂ္ဂဟတ္ထာယ ဟိ လဇ္ဇိပဂ္ဂဟတ္ထာယ စ သိက္ခာပဒံ ပညတ္တံ။ တတြ အလဇ္ဇီ နယံ လဘိတွာ အဇ္ဈောတ္ထရန္တော ဧဟိတိ၊ လဇ္ဇီ ပန နယံ လဘိတွာ ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌသန္တာနေန သုတေ သုတသန္တာနေန ပတိဋ္ဌာယ ကထေဿတိ၊ တသ္မာ တဿ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟော ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန သော လဇ္ဇီ ပဏ္ဍိတော ဟောတိ ဗျတ္တော, ပတိဋ္ဌာယ ကထေတိ၊ အလဇ္ဇီ စ "ဧတမ္ပိ နတ္ထိ, ဧတမ္ပိ နတ္ထီ"တိ ပဋိညံ န ဒေတိ၊ အလဇ္ဇိဿ ပဋိညာယ ဧဝ ကာတဗ္ဗံ။

တဒတ္ထဒီပနတ္ထမိဒံ ဝတ္ထု ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **တေပိဋကစူဠာဘယတ္ထေရော** ကိရ လောဟပါသာဒဿ ဟေဋ္ဌာ ဘိက္ခူနံ ဝိနယံ ကထေတွာ သာယန္ဟသမယေ ဝုဋ္ဌာတိ၊ တဿ ဝုဋ္ဌာနသမယေ ဒွေ အတ္တပစ္စတ္ထိကာ ကထံ ပဝတ္တေသုံ။ ဧကော "ဧတမ္ပိ နတ္ထိ, ဧတမ္ပိ နတ္ထီ"တိ ပဋိညံ န ဒေတိ။ အထ အပ္ပါဝသေသေ ပဌမယာမေ ထေရဿ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ "အယံ ပတိဋ္ဌာယ ကထေတိ၊ အယံ ပန ပဋိညံ န ဒေတိ။ ဗဟူနိ စ ဝတ္ထူနိ ဩသရန္တိ၊ အဒ္ဓါ ဧတံ ကတံ ဘဝိဿတီ"တိ အသုဒ္ဓလဒ္ဓိ ဥပ္ပန္နာ။ တတော ဗီဇနီဒဏ္ဍကေန ပါဒကထလိကာယ သညံ ဒတွာ "အဟံ အာဝုသော ဝိနိစ္ဆိနိတုံ အနနုစ္ဆဝိကော, အညေန ဝိနိစ္ဆိနာပေဟီ"တိ အာဟ။ ကသ္မာ ဘန္တေတိ။ ထေရော တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ စုဒိတကပုဂ္ဂလဿ ကာယေ ဍာဟော ဥဋ္ဌိတော၊ တတော သော ထေရံ ဝန္ဒိတွာ "ဘန္တေ ဝိနိစ္ဆိနိတုံ အနုရူပေန ဝိနယဓရေန နာမ တုမှာဒိသေနေဝ ဘဝိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ စောဒကေန စ ဤဒိသေနေဝ ဘဝိတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ ဝတွာ သေတကာနိ နိဝါသေတွာ "စိရံ ကိလမိတ’တ္ထ မယာ"တိ ခမာပေတွာ ပက္ကာမိ။

ဧဝံ လဇ္ဇိနာ စောဒိယမာနော အလဇ္ဇီ ဗဟူသုပိ ဝတ္ထူသု ဥပ္ပန္နေသု ပဋိညံ န ဒေတိ၊ သော နေဝ "သုဒ္ဓေါ"တိ ဝတ္တဗ္ဗော န "အသုဒ္ဓေါ"တိ။ ဇီဝမတကော နာမ အာမကပူတိကော နာမ စေသ။

သစေ ပနဿ အညမ္ပိ တာဒိသံ ဝတ္ထုံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ န ဝိနိစ္ဆိနိတဗ္ဗံ။ တထာ နာသိတကောဝ ဘဝိဿတိ။ သစေ ပန အလဇ္ဇီယေဝ အလဇ္ဇိံ စောဒေတိ၊ သော ဝတ္တဗ္ဗော “အာဝုသော တဝ ဝစနေနာယံ ကိံ သက္ကာ ဝတ္ထုံ”န္တိ၊ ဣတရမ္ပိ တထေဝ ဝတွာ ဥဘောပိ “ဧကသမ္ဘောဂပရိဘောဂါ ဟုတွာ ဇီဝထာ”တိ ဝတွာ ဥယျောဇေတဗ္ဗာ၊ သီလတ္ထာယ တေသံ ဝိနိစ္ဆယော န ကာတဗ္ဗော။ ပတ္တစီဝရပရိဝေဏာဒိအတ္ထာယ ပန ပတိရူပံ သက္ခိံ လဘိတွာ ကာတဗ္ဗော။

အထ လဇ္ဇီ လဇ္ဇိံ စောဒေတိ၊ ဝိဝါဒေါ စ နေသံ ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ အပ္ပမတ္တကေ ဟောတိ၊ သညာပေတွာ “မာ ဧဝံ ကရောထာ”တိ အစ္စယံ ဒေသာပေတွာ ဥယျောဇေတဗ္ဗာ။ အထ ပနေတ္ထ စုဒိတကေန သဟသာ ဝိရဒ္ဓံ ဟောတိ၊ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ အလဇ္ဇီ နာမ နတ္ထိ။ သော စ ပက္ခာနုရက္ခဏတ္ထာယ ပဋိညံ န ဒေတိ၊ “မယံ သဒ္ဒဟာမ၊ မယံ သဒ္ဒဟာမာ”တိ ဗဟူ ဥဋ္ဌဟန္တိ။ သော တေသံ ပဋိညာယ ဧကဝါရံ ဒွေဝါရံ သုဒ္ဓေါ ဟောတု။ အထ ပန ဝိရဒ္ဓကာလတော ပဋ္ဌာယ ဌာနေ န တိဋ္ဌတိ၊ ဝိနိစ္ဆယော န ဒါတဗ္ဗော။

ဧဝံ ယာဝ ကာယစိ စောဒနာယ ဝသေန သံဃမဇ္ဈေ ဩသဋေ ဝတ္ထုသ္မိံ စုဒိတကစောဒကေသု ပဋိပတ္တိံ ဉတွာ တဿာယေဝ စောဒနာယ သမ္ပတ္တိဝိပတ္တိဇာနနတ္ထံ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနာဒီနံ ဝသေန ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေယျထိဒံ? စောဒနာယ ကော အာဒိ၊ ကိံ မဇ္ဈေ၊ ကိံ ပရိယောသာနံ။ စောဒနာယ “အဟံ တံ ဝတ္တုကာမော၊ ကရောတု မေ အာယသ္မာ ဩကာသ”န္တိ ဧဝံ ဩကာသကမ္မံ အာဒိ။ ဩတိဏ္ဏေန ဝတ္ထုနာ စောဒေတွာ သာရေတွာ ဝိနိစ္ဆယော မဇ္ဈေ။ အာပတ္တိယံ ဝါ အနာပတ္တိယံ ဝါ ပတိဋ္ဌာပနေန သမထော ပရိယောသာနံ။

စောဒနာယ ကတိ မူလာနိ၊ ကတိ ဝတ္ထူနိ၊ ကတိ ဘူမိယော။ စောဒနာယ ဒွေ မူလာနိ ,သမူလိကာ ဝါ အမူလိကာ ဝါ။ တီဏိ ဝတ္ထူနိ ဒိဋ္ဌံ သုတံ ပရိသင်္ကိတံ။ ပဉ္စ ဘူမိယော ကာလေန ဝက္ခာမိ, နော အကာလေန၊ ဘူတေန ဝက္ခာမိ, နော အဘူတေန၊ သဏှေန ဝက္ခာမိ, နော ဖရုသေန၊ အတ္ထသံဟိတေန ဝက္ခာမိ, နော အနတ္ထသံဟိတေန၊ မေတ္တစိတ္တော ဝက္ခာမိ, နော ဒေါသန္တရောတိ။ ဣမာယ စ ပန စောဒနာယ စောဒကေန ပုဂ္ဂလေန “ပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရော နု ခေါမှိ”တိအာဒိနာ နယေန ဥပါလိပဉ္စကေ ဝုတ္တေသု ပန္နရသသု ဓမ္မေသု ပတိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ စုဒိတကေန ဒွီသု ဓမ္မေသု ပတိဋ္ဌာတဗ္ဗံ သစ္စေ စ အကုပ္ပေ စာတိ။

အပွေဝ နာမ နံ ဣမမှာ ဗြဟ္မစရိယာ စာဝေယျန္တိ အပိ ဧဝ နာမ နံ ပုဂ္ဂလံ ဣမမှာ သေဋ္ဌစရိယာ စာဝေယျံ၊ သာဓု ဝတဿ သစာဟံ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ ဣမမှာ ဗြဟ္မစရိယာ စာဝေယျန္တိ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန အနုဒ္ဓံသေယျာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပဒဘာဇနေ ပန "ဗြဟ္မစရိယာ စာဝေယျ"န္တိ ဣမဿေဝ ပရိယာယမတ္တံ ဒဿေတုံ "ဘိက္ခုဘာဝါ စာဝေယျ"န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

ခဏာဒီနိ သမယဝေဝစနာနိ။ **တံ ခဏံ တံ လယံ တံ မုဟုတ္တံ ဝီတိဝတ္တေတိ** တသ္မိံ ခဏေ တသ္မိံ လယေ တသ္မိံ မုဟုတ္တေ ဝီတိဝတ္တေ၊ ဘုမ္မပ္ပတ္တိယာ ဟိ ဣဒံ ဥပယောဂဝစနံ။

သမနုဂ္ဂါဟိယမာနန္တိ ဒွေသေ **ယေန ဝတ္ထုနာ အနုဒ္ဓံသိတော ဟောတီ**တိ စတူသု ပါရာဇိကဝတ္ထူသု ယေန ဝတ္ထုနာ စောဒကေန စုဒိတကော အနုဒ္ဓံသိတော အဘိဘူတော အဇ္ဈောတ္ထဋော ဟောတိ။ **တသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ သမနုဂ္ဂါဟိယမာနော**တိ တသ္မိံ စောဒကေန ဝုတ္တဝတ္ထုသ္မိံ သော စောဒကော အနုဝိဇ္ဇကေန "ကိံ တေ ဒိဋ္ဌံ, ကိန္တိ တေ ဒိဋ္ဌ"န္တိအာဒိနာ နယေန အနုဝိဇ္ဇိယမာနော ဝီမံသိယမာနော ဥပပရိက္ခိယမာနော။

အသမနုဂ္ဂါဟိယမာနန္တိ ဒွေသေ **န ကေနစိ ဝုစ္စမာနော**တိ အနုဝိဇ္ဇကေန ဝါ အညေန ဝါ ကေနစိ၊ အထ ဝါ ဒိဋ္ဌာဒီသု ဝတ္ထူသု ကေနစိ အဝုစ္စမာနော။ ဧတေသဉ္စ ဒွိန္နံ မာတိကာပဒါနံ ပရတော "ဘိက္ခု စ ဒေါသံ ပတိဋ္ဌာတီ"တိ- ဣမိနာ သမ္ဗန္ဓော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣဒဉှိ ဝုတ္တံ ဟောတိ "ဧဝံ သမနုဂ္ဂါဟိယမာနော ဝါ အသမနုဂ္ဂါဟိယမာနော ဝါ ဘိက္ခု စ ဒေါသံ ပတိဋ္ဌာတိ ပဋိစ္စ တိဋ္ဌတိ ပဋိဇာနာတိ၊ သံဃာဒိသေသော"တိ။ ဣဒဉ္စ အမူလကဘာဝဿ ပါကဋကာလဒဿနတ္ထမေဝ ဝုတ္တံ။ အာပတ္တိံ ပန အနုဒ္ဓံသိတက္ခဏေယေဝ အာပဇ္ဇတိ။

ဣဒါနိ "အမူလကဉ္စေဝ တံ အဓိကရဏံ ဟောတီ"တိ ဧတ္ထ ယသ္မာ အမူလကလက္ခဏံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ တံ အဝတွာ အပုဗ္ဗမေဝ ဒဿေတုံ **အဓိကရဏံ နာမာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ယသ္မာ အဓိကရဏံ အဓိကရဏဋ္ဌေန ကေမွိ ဝတ္ထုဝသေန နာနာ ဟောတိ၊ တေနဿ တံ နာနတ္တံ ဒဿေတုံ **စတ္တာရိ အဓိကရဏာနိ ဝိဝါဒါဓိကရဏ**န္တိအာဒိမာဟ။ ကော ပန သော အဓိကရဏဋ္ဌော ယေနေတံ ဧကံ ဟောတီတိ။ သမထေဟိ အဓိကရဏီယတာ။ တသ္မာ ယံ အဓိကိစ္စ အာရဗ္ဘ ပဋိစ္စ သန္ဓာယ သမထာ ဝတ္တန္တိ၊ တံ "အဓိကရဏ"န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အဋ္ဌကထာသု ပန ဝုတ္တံ "အဓိကရဏန္တိ ကေစိ ဂါဟံ ဝဒန္တိ, ကေစိ စေတနံ, ကေစိ အက္ခန္တိံ, ကေစိ ဝေါဟာရံ, ကေစိ ပဏ္ဏတ္တိ"န္တိ။ ပုန ဧဝံ ဝိစာရိတံ "ယဒိ ဂါဟော အဓိကရဏံ၊ ဧကော အတ္တာဒါနံ ဂဟေတွာ သဘာဂေန ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ မန္တယမာနော တတ္ထ အာဒီနဝံ ဒိသွာ ပုန စဇတိ၊ တဿ တံ အဓိကရဏံ သမထပ္ပတ္တံ ဘဝိဿတိ။ ယဒိ စေတနာ အဓိကရဏံ၊ ဣဒံ အတ္တာဒါနံ ဂဏှာမီတိ ဥပ္ပန္နာ စေတနာ နိရုဇ္ဈတိ။ ယဒိ အက္ခန္တိ အဓိကရဏံ၊ အက္ခန္တိယာ အတ္တာဒါနံ ဂဟေတွာပိ အပရဘာဂေ ဝိနိစ္ဆယံ အလဘမာနော ဝါ ခမာပိတော ဝါ စဇတိ။ ယဒိ ဝေါဟာရော အဓိကရဏံ၊ ကထေန္တော အာဟိဏ္ဍိတွာ အပရဘာဂေ တုဏှီ ဟောတိ နိရဝေါ၊ ဧဝမဿ တံ အဓိကရဏံ သမထပ္ပတ္တံ ဘဝိဿတိ၊ တသ္မာ ပဏ္ဏတ္တိ အဓိကရဏ"န္တိ။

တံ ပနေတံ "မေထုနဓမ္မပါရာဇိကာပတ္တိ မေထုနဓမ္မပါရာဇိကာပတ္တိယာ တဗ္ဘာဂိယာ။ပ။ ဧဝံ အာပတ္တာဓိကရဏံ အာပတ္တာဓိကရဏဿ တဗ္ဘာဂိယ"န္တိ စ "ဝိဝါဒါဓိကရဏံ သိယာ ကုသလံ, သိယာ အကုသလံ, သိယာ အဗျာကတ"န္တိ စ ဧဝမာဒီဟိ ဝိရုဇ္ဈတိ။ န ဟိ တေ ပဏ္ဏတ္တိယာ ကုသလာဒိဘာဝံ ဣစ္ဆန္တိ၊ န စ "အမူလကေန ပါရာဇိကေန ဓမ္မေနာ"တိ ဧတ္ထ အာဂတော ပါရာဇိကဓမ္မော ပဏ္ဏတ္တိ နာမ ဟောတိ။ ကသ္မာ? အစ္စန္တအကုသလတ္တာ။ ဝုတ္တမ္ပိ ဟေတံ "အာပတ္တာဓိကရဏံ သိယာ အကုသလံ သိယာ အဗျာကတ"န္တိ။

ယဉ္စေတံ "အမူလကေန ပါရာဇိကေနာ"တိ ဧတ္ထ အမူလကံ ပါရာဇိကံ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ၊ တဿေဝါယံ "အမူလကဉ္စေဝ တံ အဓိကရဏံ ဟောတီ"တိ ပဋိနိဒ္ဒေသော, န ပဏ္ဏတ္တိယာ၊ န ဟိ အညံ နိဒ္ဒိသိတွာ အညံ ပဋိနိဒ္ဒိသတိ။ ယသ္မာ ပန ယာယ ပဏ္ဏတ္တိယာ ယေန အဘိလာပေန စောဒကေန သော ပုဂ္ဂလော "ပါရာဇိကံ ဓမ္မံ အဇ္ဈာပန္နော"တိ ပညတ္တော၊ ပါရာဇိကသင်္ခါတဿ အဓိကရဏဿ အမူလကတ္တာ သာပိ ပညတ္တိ အမူလိကာ ဟောတိ၊ အဓိကရဏေ ပဝတ္တတ္တာ စ အဓိကရဏံ။ တသ္မာ ဣမိနာ ပရိယာယေန ပဏ္ဏတ္တိ "အဓိကရဏ"န္တိ ယုဇ္ဇေယျ၊ ယသ္မာ ဝါ ယံ အမူလကံ နာမ အဓိကရဏံ၊ တံ သဘာဝတော နတ္ထိ၊ ပညတ္တိမတ္တမေဝ အတ္ထိ။ တသ္မာပိ ပဏ္ဏတ္တိ "အဓိကရဏ"န္တိ ယုဇ္ဇေယျ။ တဉ္စ ခေါ ဣဓေဝ, န သဗ္ဗတ္ထ။ န ဟိ ဝိဝါဒါဒီနံ ပဏ္ဏတ္တိ အဓိကရဏံ[1]။ အဓိကရဏဋ္ဌော ပန တေသံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တသမထေဟိ အဓိကရဏီယတာ။ ဣတိ ဣမိနာ အဓိကရဏဋ္ဌေန ဣဓေကစ္စော ဝိဝါဒေါ ဝိဝါဒေါ စေဝ အဓိကရဏဉ္စာတိ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ။ ဧသ နယော သေသေသု။

၁-အဓိကရဏဋ္ဌော (သီ၊ သျာ)

တတ္ထ “ဣဓ ဘိက္ခူ ဝိဝဒန္တိ ဓမ္မောတိ ဝါ အဓမ္မောတိ ဝါ”တိ ဧဝံ အဋ္ဌာရသ ဘေဒကရဝတ္ထူနိ နိဿာယ ဥပ္ပန္နော ဝိဝါဒော **ဝိဝါဒါဓိကရဏံ**။ “ဣဓ ဘိက္ခူ ဘိက္ခုံ အနုဝဒန္တိ သီလဝိပတ္တိယာ ဝါ”တိ ဧဝံ စတဿော ဝိပတ္တိယော နိဿာယ ဥပ္ပန္နော အနုဝါဒော **အနုဝါဒါဓိကရဏံ**။ “ပဉ္စပိ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ အာပတ္တာဓိကရဏံ၊ သတ္တပိ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ အာပတ္တာဓိကရဏ”န္တိ ဧဝံ အာပတ္တိယေဝ **အာပတ္တာဓိကရဏံ**။ “ယာ သံဃဿ ကိစ္စယတာ ကရဏီယတာ အပလောကနကမ္မံ ဉတ္တိကမ္မံ ဉတ္တိဒုတိယကမ္မံ ဉတ္တိစတုတ္ထကမ္မ”န္တိ ဧဝံ စတုဗ္ဗိဓံ သံဃကိစ္စံ **ကိစ္စာဓိကရဏ**န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဣမသ္မိံ ပနတ္ထေ ပါရာဇိကာပတ္တိသင်္ခါတံ အာပတ္တာဓိကရဏမေဝ အဓိပ္ပေတံ။ သေသာနိ အတ္ထုဒ္ဓါရဝသေန ဝုတ္တာနိ၊ ဧတ္တကာ ဟိ အဓိကရဏသဒ္ဒဿ အတ္ထာ။ တေသု ပါရာဇိကမေဝ ဣဓ အဓိပ္ပေတံ။ တံ ဒိဋ္ဌာဒီဟိ မူလေဟိ အမူလကဉ္စေဝ အဓိကရဏံ ဟောတိ၊ အယဉ္စ ဘိက္ခု ဒေါသံ ပတိဋ္ဌာတိ ပဋိစ္စ တိဋ္ဌတိ “တုစ္ဆကံ မယာ ဘဏိတ”န္တိအာဒီနိ ဝဒန္တော ပဋိဇာနာတိ။ တဿ ဘိက္ခုနော အနုဒ္ဓံသိတက္ခဏေယေဝ သံဃာဒိသေသောတိ အယံ တာဝဿ သပဒါနုက္ကမနိဒ္ဒေသဿ သိက္ခာပဒဿ အတ္ထော။

၃၈၇။ ဣဒါနိ ယာနိ တာနိ သင်္ခေပတော ဒိဋ္ဌာဒီနိ[၁] စောဒနာဝတ္ထူနိ ဝုတ္တာနိ၊ တေသံ ဝသေန ဝိတ္ထာရတော အာပတ္တိံ ရောပေတွာ ဒဿေန္တော **အဒိဋ္ဌဿ ဟောတီ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အဒိဋ္ဌဿ ဟောတီ**တိ အဒိဋ္ဌော အဿ ဟောတိ၊ ဧတေန စောဒကေန အဒိဋ္ဌော ဟောတိ သော ပုဂ္ဂလော ပါရာဇိကံ ဓမ္မံ အဇ္ဈာပဇ္ဇန္တောတိ အတ္ထော။ ဧသ နယော အသုတဿ ဟောတီတိအာဒီသုပိ။

ဒိဋ္ဌော မယာတိ “ဒိဋ္ဌောသိ မယာ”တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဧသ နယော **သုတော မယာ**တိအာဒီသုပိ။ သေသံ အဒိဋ္ဌမူလကေ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဒိဋ္ဌမူလကေ ပန တဉ္စေ စောဒေတိ “သုတော မယာ”တိ ဧဝံ ဝုတ္တာနံ သုတာဒီနံ အဘာဝေန အမူလကတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

သဗ္ဗသ္မိံယေဝ စ ဣမသ္မိံ စောဒကဝါရေ ယထာ ဣဓာဂတေသု “ပါရာဇိကံ ဓမ္မံ အဇ္ဈာပန္နောသိ, အဿမဏောသိ, အသကျပုတ္တိယောသီ”တိ ဣမေသု ဝစနေသု ဧကေကဿ ဝသေန ဝါစာယ ဝါစာယ သံဃာဒိသေသော ဟောတိ၊

၁-အဒိဋ္ဌာဒီနိ (သီ၊ သျာ)

ဧဝံ အညတြ အာဂတေသု "ဒုဿီလော, ပါပဓမ္မော, အသုစိသင်္ကဿရ-သမာစာရော, ပဋိစ္ဆန္နကမ္မန္တော, အဿမဏော သမဏပဋိညော, အဗြဟ္မစာရီ ဗြဟ္မစာရိပဋိညော, အန္တောပူတိ, အဝဿုတော, ကသမ္ဗုဇာတော"တိ ဣမေသုပိ ဝစနေသု ဧကေကဿ ဝသေန ဝါစာယ ဝါစာယ သံဃာဒိသေသော ဟောတိယေဝ။

"နတ္ထိ တယာ သဒ္ဓိံ ဥပေါသထော ဝါ ပဝါရဏာ ဝါ သံဃကမ္မံ ဝါ"တိ ဣမာနိ ပန သုဒ္ဓါနိ သီသံ န ဧန္တိ၊ "ဒုဿီလောသိ၊ နတ္ထိ တယာ သဒ္ဓိံ ဥပေါသထော ဝါ"တိ ဧဝံ ဒုဿီလာဒိပဒေသု ပန "ပါရာဇိကံ ဓမ္မံ အဇ္ဈာ-ပန္နောသီ"တိအာဒိပဒေသု ဝါ ယေန ကေနစိ သဒ္ဓိံ ဃဋိတာနေဝ သီသံ ဧန္တိ၊ သံဃာဒိသေသကရာနိ ဟောန္တိ။

မဟာပဒုမတ္ထေရော ပနာဟ "န ကေဝလံ ဣဓ ပါဠိယံ အနာဂတာနိ 'ဒုဿီလော ပါပဓမ္မော'တိအာဒိပဒါနေဝ သီသံ ဧန္တိ၊ 'ကောဏ္ဌောသိ, မဟာ-သာမဏေရောသိ, မဟာဥပါသကောသိ, ဇေဋ္ဌဗ္ဗတိကောသိ, နိဂဏ္ဌောသိ, အာဇီဝကောသိ, တာပသောသိ, ပရိဗ္ဗာဇကောသိ, ပဏ္ဍကောသိ, ထေယျ-သံဝါသကောသိ, တိတ္ထိယပက္ကန္တကောသိ, တိရစ္ဆာနဂတောသိ, မာတု-ဃာတကောသိ, ပိတုဃာတကောသိ, အရဟန္တဃာတကောသိ, သံဃ-ဘေဒကောသိ, လောဟိတုပ္ပါဒကောသိ, ဘိက္ခုနိဒူသကောသိ, ဥဘတော-ဗျဉ္ဇနကောသိ'တိ ဣမာနိပိ သီသံ ဧန္တိယေဝါ"တိ။ **မဟာပဒုမတ္ထေရော**ယေဝ စ "ဒိဋ္ဌေ ဝေမတိကောတိအာဒီသု ယဒဂ္ဂေန ဝေမတိကော၊ တဒဂ္ဂေန နော ကပ္ပေတိ။ ယဒဂ္ဂေန နော ကပ္ပေတိ၊ တဒဂ္ဂေန နဿရတိ။ ယဒဂ္ဂေန နဿရတိ၊ တဒဂ္ဂေန ပမုဋ္ဌော ဟောတီ"တိ ဝဒတိ။

မဟာသုမတ္ထေရော ပန ဧကေကံ ဋ္ဌာနံ ဘိန္ဒိတွာ စတုန္နမ္ပိ ပါဋေက္ကံ နယံ ဒဿေတိ။ ကထံ—ဒိဋ္ဌေ ဝေမတိကောတိ အယံ တာဝ ဒဿနေ ဝါ ဝေမတိကော ဟောတိ ပုဂ္ဂလေ ဝါ။ တတ္ထ ဒိဋ္ဌော နုခေါ မယာ, န ဒိဋ္ဌောတိ ဧဝံ ဒဿနေ ဝေမတိကော ဟောတိ။ အယံ နုခေါ မယာ ဒိဋ္ဌော, အညောတိ ဧဝံ ပုဂ္ဂလေ ဝေမတိကော ဟောတိ။ ဧဝံ ဒဿနံ ဝါ နော ကပ္ပေတိ ပုဂ္ဂလံ ဝါ၊ ဒဿနံ ဝါ နဿရတိ ပုဂ္ဂလံ ဝါ၊ ဒဿနံ ဝါ ပမုဋ္ဌော ဟောတိ ပုဂ္ဂလံ ဝါ။ ဧတ္ထ စ **ဝေမတိကော**တိ ဝိမတိဇာတော။ **နော ကပ္ပေတီ**တိ န သဒ္ဒဟတိ။ **နဿရတီ**တိ အသာရိယမာနော နဿရတိ။ ယဒါ ပန တံ "အသုကသ္မိံ နာမ ဘန္တေ ဌာနေ အသုကသ္မိံ နာမ ကာလေ"တိ သာရေန္တိ တဒါ သရတိ။ **ပမုဋ္ဌော**တိ ယော တေဟိ တေဟိ ဥပါယေဟိ သာရိယမာနောပိ

နဿရတိယေဝါတိ။ ဧတေနေဝုပါယေန စောဒါပကဝါရောပိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ကေဝလံ ဟိ တတ္ထ မယာတိ ပရိဟီနံ၊ သေသံ စောဒကဝါရသဒိသမေဝ။

၃၈၉။ တတော ပရံ အာပတ္တိဘေဒံ အနာပတ္တိဘေဒဉ္စ ဒဿေတုံ **အသုဒ္ဓေ သုဒ္ဓဒိဋ္ဌိ**တိအာဒိကံ စတုက္ကံ ဌပေတွာ ဧကမေကံ ပဒံ စတူဟိ စတူဟိ ဘေဒေဟိ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ။ တံ သဗ္ဗံ ပါဠိနယေနေဝ သက္ကာ ဇာနိတုံ။ ကေဝလံ ဟေတ္ထာဓိပ္ပါယဘေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ အယဉှိ အဓိပ္ပါယော နာမ စာဝနာဓိပ္ပါယော, အက္ကောသာဓိပ္ပါယော, ကမ္မာဓိပ္ပါယော, ဝုဋ္ဌာနာဓိပ္ပါယော, ဥပေါသထပဝါရဏဋ္ဌပနာဓိပ္ပါယော, အနုဝိဇ္ဇနာဓိပ္ပါယော, ဓမ္မကထာဓိပ္ပါယောတိ အနေကဝိဓော။ တတ္ထ ပုရိမေသု စတူသု အဓိပ္ပါယေသု ဩကာသံ အကာရာပေန္တဿ ဒုက္ကဋံ။ ဩကာသံ ကာရာပေတွာပိ စ သမ္မုခါ အမူလကေန ပါရာဇိကေန အနုဒ္ဓံသေန္တဿ သံဃာဒိသေသော။ အမူလကေန သံဃာဒိသေသေန အနုဒ္ဓံသေန္တဿ ပါစိတ္တိယံ။ အာစာရဝိပတ္တိယာ အနုဒ္ဓံသေန္တဿ ဒုက္ကဋံ။ အက္ကောသာဓိပ္ပါယေန ဝဒန္တဿ ပါစိတ္တိယံ။ အသမ္မုခါ ပန သတ္တဟိပိ အာပတ္တိက္ခန္ဓေဟိ ဝဒန္တဿ ဒုက္ကဋံ။ အသမ္မုခါ ဧဝ သတ္တဝိဓမ္ပိ ကမ္မံ ကရောန္တဿ ဒုက္ကဋမေဝ။

ကုရုန္ဒိယံ ပန "ဝုဋ္ဌာနာဓိပ္ပါယေန တွံ ဣမံ နာမ အာပတ္တိံ အာပန္နော၊ တံ ပဋိကရောဟီတိ ဝဒန္တဿ ဩကာသကိစ္စံ နတ္ထီ"တိ ဝုတ္တံ။ သဗ္ဗတ္ထေဝ ပန "ဥပေါသထပဝါရဏံ ဌပေန္တဿ ဩကာသကမ္မံ နတ္ထီ"တိ ဝုတ္တံ။ ဌပနက္ခေတ္တံ ပန ဇာနိတဗ္ဗံ။ "သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အဇ္ဇုပေါသထော ပန္နရသော။ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဥပေါသထံ ကရေယျ"တိ ဧတသ္မိံ ဟိ ရေ-ကာရေ အနတိက္ကန္တေယေဝ ဌပေတုံ လဗ္ဘတိ။ တတော ပရံ ပန ယျ-ကာရေ ပတ္တေ န လဗ္ဘတိ၊ ဧသ နယော ပဝါရဏာယ။ အနုဝိဇ္ဇကဿာပိ ဩသဋေ ဝတ္ထုသ္မိံ "အတ္ထေတံ တဝါ"တိ အနုဝိဇ္ဇနာဓိပ္ပါယေန ဝဒန္တဿ ဩကာသကမ္မံ နတ္ထိ။

ဓမ္မကထိကဿာပိ ဓမ္မာသနေ နိသီဒိတွာ "ယော ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ကရောတိ၊ အယံ ဘိက္ခု အဿမဏော"တိအာဒိနာ နယေန အနောဒိဿ ဓမ္မံ ကထေန္တဿ ဩကာသကမ္မံ နတ္ထိ။ သစေ ပန ဩဒိဿ နိယမေတွာ "အသုကော စ အသုကော စ အဿမဏော အနုပါသကော"တိ ကထေတိ၊ ဓမ္မာသနတော ဩရောဟိတွာ အာပတ္တိံ ဒေသေတွာ ဂန္တဗ္ဗံ။ ယံ ပန တတ္ထ တတ္ထ "အနောကာသံ ကာရာပေတွာ"တိ ဝုတ္တံ၊ တဿ ဩကာသံ အကာရာပေတွာတိ ဧဝမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ န ဟိ ကောစိ အနောကာသော နာမ အတ္ထိ၊

ယမောကာသံ[1] ကာရာပေတွာ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ၊ ဩကာသံ ပန အကာရာပေတွာ အာပဇ္ဇတီတိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

သမုဋ္ဌာနာဒီသု တိသမုဋ္ဌာနံ၊ ကာယစိတ္တတော ဝါစာစိတ္တတော ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ။ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

ပဌမဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ဒုတိယဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၈၁။ **တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ**တိ ဒုတိယဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ဟန္ဒ မယံ အာဝုသော ဣမံ ဆဂလကံ**[2] **ဒဗ္ဗံ မလ္လပုတ္တံ နာမ ကရောမာ**တိ တေ ကိရ ပဌမဝတ္ထုသ္မိံ အတ္တနော မနောရထံ သမ္ပာဒေတုံ အသက္ကောန္တာ လဒ္ဓနိဂ္ဂဟာ ဝိဃာတပ္ပတ္တာ "ဣဒါနိ ဇာနိဿာမာ"တိ တာဒိသံ ဝတ္ထုံ ပရိယေသမာနာ ဝိစရန္တိ။ အထေကဒိဝသံ ဒိသွာ တုဋ္ဌာ အညမညံ ဩလောကေတွာ ဧဝမာဟံသု "ဟန္ဒ မယံ အာဝုသော ဣမံ ဆဂလကံ ဒဗ္ဗံ မလ္လပုတ္တံ နာမ ကရောမာ"တိ။ ဒဗ္ဗော မလ္လပုတ္တော နာမာယန္တိ ဧဝမဿ နာမံ ကရောမာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဧသ နယော **မေတ္တိယံ နာမ ဘိက္ခုနိ**န္တိ ဧတ္ထာပိ။

တေ ဘိက္ခူ မေတ္တိယဘူမဇကေ ဘိက္ခူ အနုယုဉ္ဇိံသူတိ ဧဝံ အနုယုဉ္ဇိံသု "အာဝုသော ကုဟိံ တုမှေဟိ ဒဗ္ဗော မလ္လပုတ္တော မေတ္တိယာယ ဘိက္ခုနိယာ သဒ္ဓိံ ဒိဋ္ဌော"တိ။ ဂိဇ္ဈကူဋပဗ္ဗတပါဒေတိ။ ကာယ ဝေလာယာတိ၊ ဘိက္ခာစာရဂမနဝေလာယာတိ။ အာဝုသော ဒဗ္ဗ ဣမေ ဧဝံ ဝဒန္တိ၊ တွံ တဒါ ကုဟိန္တိ။ ဝေဠုဝနေ ဘတ္တာနိ ဥဒ္ဒိသာမီတိ။ တဝ တာယ ဝေလာယ ဝေဠုဝနေ အတ္ထိဘာဝံ ကော ဇာနာတီတိ။ ဘိက္ခုသံဃော ဘန္တေတိ။ တေ သံဃံ ပုစ္ဆိံသု "ဇာနာထ တုမှေ တာယ ဝေလာယ ဣမဿ ဝေဠုဝနေ အတ္ထိဘာဝ"န္တိ။ အာမ အာဝုသော ဇာနာမ၊ ထေရော သမ္မုတိလဒ္ဓဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ဝေဠုဝနေယေဝါတိ။ တတော မေတ္တိယဘူမဇကေ အာဟံသု "အာဝုသော တုမှာကံ ကထာ န သမေတိ၊ ကစ္စိ နော လေသံ ဩဍ္ဍေတွာ ဝဒထာ"တိ။ ဧဝံ တေ တေဟိ ဘိက္ခူဟိ အနုယုဉ္ဇိယမာနာ "အာမ အာဝုသော"တိ ဝတွာ ဧတမတ္ထံ အာရောစေသုံ။

၁-ယမနောကာသံ (က)　၂-ဆကလကံ (သီ၊ သျာ)

ကိံ ပန တုမှေ အာဝုသော အာယသ္မန္တံ ဒဗ္ဗံ မလ္လပုတ္တံ အညဘာဂိယဿ အဓိကရဏဿာတိ ဧတ္ထ အညဘာဂဿ ဣဒံ, အညဘာဂေါ ဝါ အဿ အတ္ထီတိ **အညဘာဂိယံ။ အဓိကရဏ**န္တိ အာဓာရော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဝတ္ထု အဓိဋ္ဌာနန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ယော ဟိ သော "ဒဗ္ဗော မလ္လပုတ္တော နာမာ"တိ ဆဂလကော ဝုတ္တော၊ သော ယွာယံ အာယသ္မတော ဒဗ္ဗဿ မလ္လပုတ္တဿ ဘာဂေါ ကောဋ္ဌာသော ပက္ခော မနုဿဇာတိ စေဝ ဘိက္ခုဘာဝေါ စ၊ တတော အညဿ ဘာဂဿ ကောဋ္ဌာသဿ ပက္ခဿ ဟောတိ တိရစ္ဆာနဇာတိယာ စေဝ ဆဂလကဘာဝဿ စ၊ သော ဝါ အညဘာဂေါ အဿ အတ္ထီတိ တသ္မာ အညဘာဂိယသညံ လဘတိ။ ယသ္မာ စ တေသံ "ဣမံ မယံ ဒဗ္ဗံ မလ္လပုတ္တံ နာမ ကရောမာ"တိ ဝဒန္တာနံ တဿ[၁] နာမကရဏသညာယ အာဓာရော ဝတ္ထု အဓိဋ္ဌာနံ၊ တသ္မာ အဓိကရဏန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တဥ္စ သန္ဓာယ တေ ဘိက္ခူ "အညဘာဂိယဿ အဓိကရဏဿာ"တိ အာဟံသု၊ န ဝိဝါဒါဓိကရဏာဒီသု အညတရံ။ ကသ္မာ? အသမ္ဘဝတော။ န ဟိ တေ စတုန္နံ အဓိကရဏာနံ ကဿစိ အညဘာဂိယဿ အဓိကရဏဿ ကဥ္စိဒေသံ လေသမတ္တံ ဥပါဒိယိံသု။ န စ စတုန္နံ အဓိကရဏာနံ လေသော နာမ အတ္ထိ။ ဇာတိလေသာဒယော ဟိ ပုဂ္ဂလာနံယေဝ လေသာ ဝုတ္တာ၊ န ဝိဝါဒါဓိကရဏာဒီနံ။ ဣဒဥ္စ "ဒဗ္ဗော မလ္လပုတ္တော"တိ နာမံ တဿ အညဘာဂိယာဓိကရဏဘာဝေ ဌိတဿ ဆဂလကဿ ကောစိ ဒေသော ဟောတိ ထေရံ အမူလကေန ပါရာဇိကေန အနုဒ္ဓံသေတုံ လေသမတ္တော။

ဧတ္ထ စ ဒိဿတိ အပဒိဿတိ "အဿ[၂] အယ"န္တိ ဝေါဟရိယတီတိ **ဒေသော။** ဇာတိအာဒီသု အညတရကောဋ္ဌာသဿေတံ အဓိဝစနံ။ အညမ္ပိ ဝတ္ထုံ လိဿတိ သိလိဿတိ ဝေါဟာရမတ္တေနေဝ ဤသကံ အလ္လီယတီတိ **လေသော။** ဇာတိအာဒီနံယေဝ အညတရကောဋ္ဌာသဿေတံ အဓိဝစနံ။ တတော ပရံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ သိက္ခာပဒပညတ္တိယမ္ပိ အယမေဝတ္ထော။ ပဒဘာဇနေ ပန ယဿ အညဘာဂိယဿ အဓိကရဏဿ ကဥ္စိဒေသံ လေသမတ္တံ ဥပါဒါယ ပါရာဇိကေန ဓမ္မေန အနုဒ္ဓံသေယျ၊ တံ ယသ္မာ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိဝသေနေဝ အာဝိဘူတံ၊ တသ္မာ န ဝိဘတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၃၉၃။ ယာနိ ပန အဓိကရဏန္တိ ဝစနသာမညတော အတ္ထုဒ္ဓါရဝသေန ပဝတ္တာနိ စတ္တာရိ အဓိကရဏာနိ၊ တေသံ အညဘာဂိယတာ စ တဗ္ဘာဂိယတာ စ ယသ္မာ အပါကဋာ, ဇာနိတဗ္ဗာ စ ဝိနယဓရေဟိ၊ တသ္မာ ဝစနသာမညတော

၁-တဿ (သီ၊ သျာ)

၂-တဿ (က)

လဒ္ဓံ အဓိကရဏံ နိဿာယ တံ အာဝိကရောန္တော **အညဘာဂိယဿ အဓိကရဏဿာတိ အာပတ္တညဘာဂိယံ ဝါ ဟောတိ အဓိကရဏညဘာဂိယံ ဝါ**တိအာဒိမာဟ။ ယာ စ သာ အဝသာနေ အာပတ္တညဘာဂိယဿ အဓိကရဏဿ ဝသေန စောဒနာ ဝုတ္တာ၊ တမ္ပိ ဒဿေတုံ အယံ သဗ္ဗာဓိကရဏာနံ တဗ္ဘာဂိယအညဘာဂိယတာ သမာဟဋာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

တတ္ထ စ **အာပတ္တညဘာဂိယံ ဝါ**တိ ပဌမံ ဥဒ္ဒိဋ္ဌတ္တာ "ကထဉ္စ အာပတ္တိ အာပတ္တိယာ အညဘာဂိယာ ဟောတီ"တိ နိဒ္ဒေသေ အာရဘိတဗ္ဗေ ယသ္မာ အာပတ္တာဓိကရဏဿ တဗ္ဘာဂိယဝိစာရဏာယံယေဝ အယမတ္ထော အာဂမိဿတိ၊ တသ္မာ ဧဝံ အနာရဘိတွာ "ကထဉ္စ[1] အဓိကရဏံ အဓိကရဏဿ အညဘာဂိယ"န္တိ ပဌမပဒံယေဝ ဂဟေတွာ နိဒ္ဒေသော အာရဒ္ဓေါတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

တတ္ထ အညဘာဂိယဝါရော ဥတ္တာနတ္ထောယေဝ။ ဧကမေကံ ဟိ အဓိကရဏံ ဣတရေသံ တိဏ္ဏံ တိဏ္ဏံ အညဘာဂိယံ အညပက္ခိယံ အညကောဋ္ဌာသိယံ ဟောတိ, ဝတ္ထုဝိသဘာဂတ္တာ။ တဗ္ဘာဂိယဝါရေ ပန ဝိဝါဒါဓိကရဏံ ဝိဝါဒါဓိကရဏဿ တဗ္ဘာဂိယံ တပ္ပက္ခိယံ တံကောဋ္ဌာသိယံ, ဝတ္ထုသဘာဂတ္တာ။ တထာ အနုဝါဒါဓိကရဏံ အနုဝါဒါဓိကရဏဿ။ ကထံ။ ပုဗ္ဗကာလတော ပဋ္ဌာယ ဟိ အဋ္ဌာရသ ဘေဒကရဝတ္ထူနိ နိဿာယ ဥပ္ပန္နဝိဝါဒေါ စ ဣဒါနိ ဥပ္ပဇ္ဇနကဝိဝါဒေါ စ ဝတ္ထုသဘာဂတာယ ဧကံ ဝိဝါဒါဓိကရဏမေဝ ဟောတိ။ တထာ ပုဗ္ဗကာလတော ပဋ္ဌာယ စတဿော ဝိပတ္တိယော နိဿာယ ဥပ္ပန္နအနုဝါဒေါ စ ဣဒါနိ ဥပ္ပဇ္ဇနကအနုဝါဒေါ စ ဝတ္ထုသဘာဂတာယ ဧကံ အနုဝါဒါဓိကရဏမေဝ ဟောတိ။ ယသ္မာ ပန အာပတ္တာဓိကရဏံ အာပတ္တာဓိကရဏဿ သဘာဂဝိသဘာဂဝတ္ထုတော သဘာဝသရိက္ခာသရိက္ခတော စ ဧကံသေန တဗ္ဘာဂိယံ န ဟောတိ၊ တသ္မာ **အာပတ္တာဓိကရဏံ အာပတ္တာဓိကရဏဿ သိယာ တဗ္ဘာဂိယံ သိယာ အညဘာဂိယ**န္တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ အညဘာဂိယဿ ပဌမံ နိဒ္ဒိဋ္ဌတ္တာ ဣဓာပိ အညဘာဂိယမေဝ ပဌမံ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ။ တတ္ထ အညဘာဂိယတ္တဉ္စ ပရတော တဗ္ဘာဂိယတ္တဉ္စ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ကိစ္စာဓိကရဏံ ကိစ္စာဓိကရဏဿ တဗ္ဘာဂိယန္တိ ဧတ္ထ ပန ပုဗ္ဗကာလတော ပဋ္ဌာယ စတ္တာရိ သံဃကမ္မာနိ နိဿာယ ဥပ္ပန္နံ အဓိကရဏဉ္စ ဣဒါနိ စတ္တာရိ သံဃကမ္မာနိ နိဿာယ ဥပ္ပဇ္ဇနကံ အဓိကရဏဉ္စ သဘာဂတာယ သရိက္ခတာယ စ ဧကံ ကိစ္စာဓိကရဏမေဝ ဟောတိ။ ကိံ ပန သံဃကမ္မာနိ နိဿာယ ဥပ္ပန္နံ

---
[1] ၁-ကထဉ္စ (ပါဠိယံ)

အဓိကရဏံ ကိစ္စာဓိကရဏံ, ဥဒါဟု သံဃကမ္မာနမေဝေတံ အဓိဝစနန္တိ။ သံဃကမ္မာနမေဝေတံ အဓိဝစနံ။ ဧဝံ သန္တေပိ သံဃကမ္မံ နာမ "ဣဒိဋ္ဌဒဋ္ဌ ဧဝံ ကတ္တဗ္ဗ"န္တိ ယံ[၁] ကမ္မလက္ခဏံ မနသိကရောတိ၊ တံ နိဿာယ ဥပ္ပန္နတော, ပုရိမံ ပုရိမံ သံဃကမ္မံ နိဿာယ ဥပ္ပန္နတော စ "သံဃကမ္မာနိ နိဿာယ ဥပ္ပန္နံ အဓိကရဏံ ကိစ္စာဓိကာရဏ"န္တိ ဝုတ္တံ။

၃၉၄။ **ကဉ္စိ ဒေသံ လေသမတ္တံ ဥပါဒါယာ**တိ ဧတ္ထ ပန ယသ္မာ ဒေသောတိ ဝါ လေသမတ္တောတိ ဝါ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဗျဉ္ဇနတော နာနံ, အတ္ထတော ဧကံ၊ တသ္မာ **လေသော နာမ**[၂] **ဒသ လေသာ ဇာတိလေသော နာမလေသော**တိ-အာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဇာတိယေဝ **ဇာတိလေသော**။ ဧသ နယော သေသေသု။

၃၉၅။ ဣဒါနိ တမေဝ လေသံ ဝိတ္ထာရတော ဒဿေတုံ ယထာ တံ ဥပါဒါယ အနုဒ္ဓံသနာ ဟောတိ၊ တထာ သဝတ္ထုကံ ကတွာ ဒဿေန္တော **ဇာတိလေသော နာမ ခတ္တိယော ဒိဋ္ဌော ဟောတီ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ခတ္တိယော ဒိဋ္ဌော ဟောတီ**တိ အညော ကောစိ ခတ္တိယဇာတိယော ဣမိနာ စောဒကေန ဒိဋ္ဌော ဟောတိ။ **ပါရာဇိကံ ဓမ္မံ အဇ္ဈာပဇ္ဇန္တော**တိ မေထုန-ဓမ္မာဒိသု အညတရံ အာပဇ္ဇန္တော။ **အညံ ခတ္တိယံ ပဿိတွာ စောဒေတီ**တိ အထ သော အညံ အတ္တနော ဝေရိံ ခတ္တိယဇာတိယံ ဘိက္ခုံ ပဿိတွာ တံ ခတ္တိယ-ဇာတိလေသံ ဂဟေတွာ ဧဝံ စောဒေတိ "ခတ္တိယော မယာ ဒိဋ္ဌော ပါရာဇိကံ ဓမ္မံ အဇ္ဈာပဇ္ဇန္တော၊ တွံ ခတ္တိယော ပါရာဇိကံ ဓမ္မံ အဇ္ဈာပန္နောသိ၊ အထ ဝါ တွံ သော ခတ္တိယော, န အညော၊ ပါရာဇိကံ ဓမ္မံ အဇ္ဈာပန္နောသိ၊ အဿမဏောသိ၊ အသကျပုတ္တိယောသိ၊ နတ္ထိ တယာ သဒ္ဓိံ ဥပေါသထော ဝါ ပဝါရဏာ ဝါ သံဃကမ္မံ ဝါ"တိ၊ အာပတ္တိ ဝါစာယ ဝါစာယ သံဃာဒိသေသဿ။ ဧတ္ထ စ တေသံ ခတ္တိယာနံ အညမညံ အသဒိသဿ တဿ တဿ ဒီဃာဒိနော ဝါ ဒိဋ္ဌာဒိနော ဝါ ဝသေန အညဘာဂိယတာ, ခတ္တိယဇာတိပညတ္တိယာ အာဓာရ-ဝသေန အဓိကရဏတာ စ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဧတေနုပါယေန သဗ္ဗပဒေသု ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၄၀၀။ ပတ္တလေသနိဒ္ဒေသေ စ **သာဋကပတ္တော**တိ လောဟပတ္တသဒိသော သုသဏ္ဌာနော သုစ္ဆဝိ သိနိဒ္ဓေါ ဘမရဝဏ္ဏော မတ္တိကာပတ္တော ဝုစ္စတိ။ **သုမ္ဘက-ပတ္တော**တိ ပကတိမတ္တိကာပတ္တော။

၁-ဧဝံ ကာတဗ္ဗန္တိ ယံ (သီ)၊ ဧဝံ ဣတိ ယံ (သျာ) ၂-လေသောတိ (သဗ္ဗတ္ထ)

ယသ္မာ ပန အာပတ္တိလေသာ ကေပဒေဒနေဝ သန္ဓေပတော နိဒ္ဒေသော ဝုတ္တော၊ တသ္မာ ဝိတ္ထာရတောပိ တံ ဒဿေတုံ “ဘိက္ခု သံဃာဒိသေသံ အဇ္ဈာပဇ္ဇန္တော ဒိဋ္ဌော ဟောတိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ကသ္မာ ပနဿ တတ္ထေဝ နိဒ္ဒေသံ အဝတွာ ဣဓ ဝိသုံ ဝုတ္တောတိ? သေသနိဒ္ဒေသေဟိ အသဘာဂတ္တာ။ သေသနိဒ္ဒေသာ ဟိ အညံ ဒိသွာ အညဿ စောဒနာဝသေန ဝုတ္တာ။ အယံ ပန ကေဝလံ အညံ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇန္တံ ဒိသွာ အညာယ အာပတ္တိယာ စောဒနာဝသေန ဝုတ္တော။ ယဒိ ဧဝံ ကထံ အညဘာဂိယံ အဓိကရဏံ ဟောတီတိ? အာပတ္တိယာ။ တေနေဝ ဝုတ္တံ “ဧဝမ္ပိ အာပတ္တညဘာဂိယဉ္စ ဟောတိ လေသော စ ဥပါဒိန္နော”တိ။ ယဉ္ဟိ သော သံဃာဒိသေသံ အာပန္နော၊ တံ ပါရာဇိကဿ အညဘာဂိယံ အဓိကရဏံ။ တဿ ပန အညဘာဂိယဿ အဓိကရဏဿ လေသော နာမ ယော သော သဗ္ဗခတ္တိယာနံ သာဓာရဏော ခတ္တိယဘာဝေါ ဝိယ သဗ္ဗာပတ္တီနံ သာဓာရဏော အာပတ္တိဘာဝေါ။ ဧတေန-ပါယေန သေသာပတ္တိမူလကနယော စောဒါပကဝါရော စ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၄၀၀။ **အနာပတ္တိ တထာသညီ စောဒေတိ ဝါ စောဒါပေတိ ဝါ**တိ “ပါရာဇိကံယေဝ အယံ အာပန္နော”တိ ယော ဧဝံ တထာသညီ စောဒေတိ ဝါ စောဒါပေတိ ဝါ၊ တဿ အနာပတ္တိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။ သမုဋ္ဌာနာ-ဒီနိပိ ပဌမဒုဋ္ဌဒေါသသဒိသာနေဝါတိ။

ဒုတိယဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ပဌမသံဃဘေဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၀၉။ **တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ**တိ သံဃဘေဒသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **အထ ခေါ ဒေဝဒတ္တော**တိအာဒီသု ယော စ ဒေဝဒတ္တော, ယထာ စ ပဗ္ဗဇိတော, ယေန စ ကာရဏေန ကောကာလိကာဒယော ဥပသင်္ကမိတွာ “ဧထ မယံ အာဝုသော သမဏဿ ဂေါတမဿ သံဃဘေဒံ ကရိဿာမ စက္ကဘေဒ”န္တိ အာဟ၊ တံ သဗ္ဗံ **သံဃဘေဒက္ခန္ဓကေ** အာဂတမေဝ။ ပဥ္စဝတ္ထု-ယာစနာ ပန ကိဉ္စာပိ တတ္ထေဝ အာဂမိဿတိ၊ အထ ခေါ ဣဓာပိ အာဂတတ္တာ ယဒေတ္ထ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ ဝတွာဝ ဂမိဿာမ။

သာဓု ဘန္တေတိ အာယာစနာ။ **ဘိက္ခူ ယာဝဇီဝံ အာရညိကာ အဿူ**တိ အာရညိကဓုတင်္ဂံ သမာဒါယ သဗ္ဗေပိ ဘိက္ခူ ယာဝ ဇီဝန္တိ၊ တာဝ အာရညိကာ

ဟောန္တု၊ အရညေယေဝ ဝသန္တု။ **ယော ဂါမန္တံ ဩသရေယျ၊ ဝဇ္ဇံ နံ ဖုသေယျာ**တိ ယော ကေဘိက္ခုပိ အရညံ ပဟာယ နိဝါသတ္ထာယ ဂါမန္တံ ဩသရေယျ၊ ဝဇ္ဇံ တံ ဖုသေယျ၊ နံ ဘိက္ခုံ ဒေါသော ဖုသတု၊ အာပတ္တိယာ နံ ဘဂဝါ ကာရေတူတိ အဓိပ္ပါယေန ဝဒတိ။ သေ နယော သေသဝတ္ထူသုပိ။

၄၁၀။ **ဇနံ သညာပေဿာမာ**တိ ဇနံ အမှာကံ အပ္ပိစ္ဆတာဒိဘာဝံ ဇာနာပေဿာမ၊ အထ ဝါ ပရိတောသေဿာမ၊ ပသာဒေဿာမာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဣမာနိ ပန ပဉ္စ ဝတ္ထူနိ ယာစတော ဒေဝဒတ္တဿ ဝစနံ သုတွာဝ အညာသိ ဘဂဝါ “သံဃဘေဒတ္ထိကော ဟုတွာ အယံ ယာစတီ”တိ။ ယသ္မာ ပန တာနိ အနုဇာနိယမာနာနိ ဗဟူနံ ကုလပုတ္တာနံ မဂ္ဂန္တရာယာယ သံဝတ္တန္တိ၊ တသ္မာ ဘဂဝါ **အလံ ဒေဝဒတ္တာ**တိ ပဋိက္ခိပိတွာ **ယော ဣစ္ဆတိ အာရညိကော ဟောတူ**တိအာဒိမာဟ။

ဧတ္ထ ပန ဘဂဝတော အဓိပ္ပါယံ ဝိဒိတွာ ကုလပုတ္တေန အတ္တနော ပတိရူပံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အယံ ဟေတ္ထ ဘဂဝတော အဓိပ္ပါယော—ဧကော ဘိက္ခု မဟာဗလော-သယော ဟောတိ မဟုဿာဟော၊ သက္ကောတိ ဂါမန္တသေနာသနံ ပဋိက္ခိပိတွာ အရညေ ဝိဟရန္တော ဒုက္ခဿန္တံ ကာတုံ။ ဧကော ဒုဗ္ဗလော ဟောတိ အပ္ပထာမော[၁]၊ အရညေ န သက္ကောတိ၊ ဂါမန္တေယေဝ သက္ကောတိ။ ဧကော မဟာဗလော သမပ္ပဝတ္တဓာတုကော အဓိဝါသနခန္တိသမ္ပန္နော ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေသု သမစိတ္တော၊ အရညေပိ ဂါမန္တေပိ သက္ကောတိယေဝ။ ဧကော နေဝ ဂါမန္တေ န အရညေ သက္ကောတိ၊ ပဒပရမော ဟောတိ။

တတြ ယွာယံ မဟာဗလာသယော ဟောတိ မဟုဿာဟော၊ သက္ကောတိ ဂါမန္တသေနာသနံ ပဋိက္ခိပိတွာ အရညေ ဝိဟရန္တော ဒုက္ခဿန္တံ ကာတုံ၊ သော အရညေယေဝ ဝိဟရတု၊ ဣဒမဿ ပတိရူပံ။ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာဒယောပိ စဿ အနုသိက္ခမာနာ အရညေ ဝိဟာတဗ္ဗမေဝ မညိဿန္တိ။

ယော ပန ဒုဗ္ဗလော ဟောတိ အပ္ပထာမော၊ ဂါမန္တေယေဝ သက္ကောတိ ဒုက္ခဿန္တံ ကာတုံ။ န အရညေ၊ သော ဂါမန္တေယေဝ ဝသတု။ ယွာယံ မဟာဗလော သမပ္ပဝတ္တဓာတုကော အဓိဝါသနခန္တိသမ္ပန္နော ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေသု သမစိတ္တော၊ အရညေပိ ဂါမန္တေပိ သက္ကောတိယေဝ၊ အယမ္ပိ ဂါမန္တသေနာသနံ

---

[၁] အပ္ပဿာမော (သီ)

ပဟာယ အရဉ္ဉေ ဝိဟရတု၊ ဣဒမဿ ပတိရူပံ။ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာပိ ဟိဿ အနုသိက္ခမာနာ အရဉ္ဉေ ဝိဟာတဗ္ဗံ မညိဿန္တိ။

ယော ပနာယံ နေဝ ဂါမန္တေ န အရဉ္ဉေ သက္ကောတိ၊ ပဒပရမော ဟောတိ။ အယမ္ပိ အရဉ္ဉေယေဝ ဝသတု။ အယံ ဟိဿ ဓုတင်္ဂသေဝနာ ကမ္မဋ္ဌာနဘာဝနာ စ အာယတိံ မဂ္ဂဖလာနံ ဥပနိဿယော ဘဝိဿတိ။ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာဒယော စဿ အနုသိက္ခမာနာ အရဉ္ဉေ ဝိဟာတဗ္ဗံ မညိဿန္တီတိ။

ဧဝံ ယွာယံ ဒုဗ္ဗလော ဟောတိ အပ္ပထာမော၊ ဂါမန္တေယေဝ ဝိဟရန္တော သက္ကောတိ ဒုက္ခဿန္တံ ကာတုံ၊ န အရဉ္ဉေ၊ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ သန္ဓာယ ဘဂဝါ "ယော ဣစ္ဆတိ ဂါမန္တေ ဝိဟရတူ"တိ အာဟ။ ဣမိနာ စ ပုဂ္ဂလေန အညေသမ္ပိ ဒွါရံ ဒိန္နံ။

ယဒိ ပန ဘဂဝါ ဒေဝဒတ္တဿ ဝါဒံ သမ္ပဋိစ္ဆေယျ၊ ယွာယံ ပုဂ္ဂလော ပကတိယာ ဒုဗ္ဗလော ဟောတိ အပ္ပထာမော၊ ယောပိ ဒဟရကာလေ အရညဝါသံ အဘိသမ္ဘုဏိတွာ ဇိဏ္ဏကာလေ ဝါ ဝါတပိတ္တာဒီဟိ သမုပ္ပန္န-ဓာတုက္ခောဘကာလေ ဝါ နာဘိသမ္ဘုဏာတိ၊ ဂါမန္တေယေဝ ပန ဝိဟရန္တော သက္ကောတိ ဒုက္ခဿန္တံ ကာတုံ၊ တေသံ အရိယမဂ္ဂုပစ္ဆေဒေါ ဘဝေယျ၊ အရဟတ္တဖလာဓိဂမော န ဘဝေယျ၊ ဥဒ္ဒမ္မံ ဥဗ္ဗိနယံ ဝိလောမံ အနိယျာနိကံ သတ္ထု သာသနံ ဘဝေယျ၊ သတ္ထာ စ တေသံ အသဗ္ဗညူ အဿ "သကဝါဒံ ဆဍ္ဍေတွာ ဒေဝဒတ္တဝါဒေ ပတိဋ္ဌိတော"တိ ဂါရယှော စ ဘဝေယျ။ တသ္မာ ဘဂဝါ ဧဝရူပေ ပုဂ္ဂလေ သင်္ဂဏှန္တော ဒေဝဒတ္တဿ ဝါဒံ ပဋိက္ခိပိ။ ဧတေနေ-ဝူပါယေန ပိဏ္ဍပါတိကဝတ္ထုသ္မိမ္ပိ ပံသုကူလိကဝတ္ထုသ္မိမ္ပိ အဋ္ဌ မာသေ ရုက္ခမူလိကဝတ္ထုသ္မိမ္ပိ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ စတ္တာရော ပန မာသေ ရုက္ခမူလသေနာသနံ ပဋိက္ခိတ္တမေဝ။

မစ္ဆမံသဝတ္ထုသ္မိံ **တိကောဋိပရိသုဒ္ဓန္တိ** တီဟိ ကောဋီဟိ ပရိသုဒ္ဓံ၊ ဒိဋ္ဌာဒီဟိ အပရိသုဒ္ဓီဟိ[၁] ဝိရဟိတန္တိ အတ္ထော။ တေနေဝါဟ "အဒိဋ္ဌံ အသုတံ အပရိ-သင်္ကိတ"န္တိ။ တတ္ထ **အဒိဋ္ဌံ** နာမ ဘိက္ခူနံ အတ္ထာယ မိဂမစ္ဆေ ဝဓိတွာ ဂယှမာနံ အဒိဋ္ဌံ။ **အသုတံ** နာမ ဘိက္ခူနံ အတ္ထာယ မိဂမစ္ဆေ ဝဓိတွာ ဂဟိတန္တိ အသုတံ။ **အပရိသင်္ကိတံ** ပန ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကိတံ သုတပရိသင်္ကိတံ တဒုဘယဝိမုတ္တပရိသင်္ကိတဉ္စ ဉတွာ တဗ္ဗိပက္ခတော ဇာနိတဗ္ဗံ။ ကထံ? ဣဓ ဘိက္ခူ ပဿန္တိ မနုဿေ

၁-အပရိသုဒ္ဓါဟိ (က)

ဇာလဝါဂုရာဒိဟတ္ထေ ဂါမတော ဝါ နိက္ခမန္တေ အရညေ ဝါ ဝိစရန္တေ၊ ဒုတိယ-ဒိဝသေ စ နေသံ တံ ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိဋ္ဌာနံ သမစ္ဆမံသံ ပိဏ္ဍပါတံ အဘိဟရန္တိ။ တေ တေန ဒိဋ္ဌေန ပရိသင်္ကန္တိ “ဘိက္ခူနံ နုခေါ အတ္ထာယ ကတ”န္တိ၊ ဣဒံ **ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကိတံ** နာမ၊ ဧတံ ဂဟေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ယံ ဧဝံ အပရိသင်္ကိတံ၊ တံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန တေ မနုဿာ “ကသ္မာ ဘန္တေ န ဂဏှထာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ တမတ္ထံ သုတွာ “နယိဒံ ဘန္တေ ဘိက္ခူနံ အတ္ထာယ ကတံ၊ အမှေဟိ အတ္တနော အတ္ထာယ ဝါ ရာဇယုတ္တာဒီနံ အတ္ထာယ ဝါ ကတ”န္တိ ဝဒန္တိ၊ ကပ္ပတိ။

နဟေဝ ခေါ ဘိက္ခူ ပဿန္တိ၊ အပိစ သုဏန္တိ “မနုဿာ ကိရ ဇာလဝါဂု-ရာဒိဟတ္ထာ ဂါမတော ဝါ နိက္ခမန္တိ အရညေ ဝါ ဝိစရန္တီ”တိ။ ဒုတိယဒိဝသေ စ နေသံ တံ ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိဋ္ဌာနံ သမစ္ဆမံသံ ပိဏ္ဍပါတံ အဘိဟရန္တိ။ တေ တေန သုတေန ပရိသင်္ကန္တိ “ဘိက္ခူနံ နုခေါ အတ္ထာယ ကတ”န္တိ၊ ဣဒံ **သုတပရိသင်္ကိတံ** နာမ၊ ဧတံ ဂဟေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ယံ ဧဝံ အပရိသင်္ကိတံ၊ တံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန တေ မနုဿာ “ကသ္မာ ဘန္တေ န ဂဏှထာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ တမတ္ထံ သုတွာ “နယိဒံ ဘန္တေ ဘိက္ခူနံ အတ္ထာယ ကတံ၊ အမှေဟိ အတ္တနော အတ္ထာယ ဝါ ရာဇယုတ္တာဒီနံ အတ္ထာယ ဝါ ကတ”န္တိ ဝဒန္တိ၊ ကပ္ပတိ။

နဟေဝ ခေါ ပန ဘိက္ခူ ပဿန္တိ န သုဏန္တိ၊ အပိစ ခေါ တေသံ ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိဋ္ဌာနံ ပတ္တံ ဂဟေတွာ သမစ္ဆမံသံ ပိဏ္ဍပါတံ အဘိသင်္ခရိတွာ အဘိဟရန္တိ၊ တေ ပရိသင်္ကန္တိ “ဘိက္ခူနံ နုခေါ အတ္ထာယ ကတ”န္တိ၊ ဣဒံ **တဒုဘယဝိမုတ္တပရိသင်္ကိတံ** နာမ၊ ဧတံ ဂဟေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ယံ ဧဝံ အပရိ-သင်္ကိတံ၊ တံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန တေ မနုဿာ “ကသ္မာ ဘန္တေ န ဂဏှထာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ တမတ္ထံ သုတွာ “နယိဒံ ဘန္တေ ဘိက္ခူနံ အတ္ထာယ ကတံ၊ အမှေဟိ အတ္တနော အတ္ထာယ ဝါ ရာဇယုတ္တာဒီနံ အတ္ထာယ ဝါ ကတံ, ပဝတ္တမံသံ ဝါ ကပ္ပိယမေဝ လဘိတွာ ဘိက္ခူနံ အတ္ထာယ သမ္ပာဒိတ”န္တိ ဝဒန္တိ၊ ကပ္ပတိ။ မတာနံ ပေတကိစ္စတ္ထာယ မင်္ဂလာဒီနံ ဝါ အတ္ထာယ ကတေပိ ဧသေဝ နယော။ ယံ ယံ ဟိ ဘိက္ခူနံယေဝ အတ္ထာယ အကတံ၊ ယတ္ထ စ နိဗ္ဗေမတိကော ဟောတိ၊ တံ သဗ္ဗံ ကပ္ပတိ။

သစေ ပန ဧကသ္မိံ ဝိဟာရေ ဘိက္ခူ ဥဒ္ဒိဿ ကတံ ဟောတိ၊ တေ စ အတ္တနော အတ္ထာယ ကတဘာဝံ န ဇာနန္တိ၊ အညေ ဇာနန္တိ။ ယေ ဇာနန္တိ၊ တေသံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတရေသံ ဝဋ္ဋတိ။ အညေ န ဇာနန္တိ၊ တေယေဝ ဇာနန္တိ၊ တေသံယေဝ န ဝဋ္ဋတိ၊ အညေသံ ဝဋ္ဋတိ။ တေပိ “အမှာကံ အတ္ထာယ ကတ”န္တိ ဇာနန္တိ၊ အညေပိ “ဧတေသံ အတ္ထာယ ကတ”န္တိ ဇာနန္တိ၊ သဗ္ဗေသမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ။

သဗ္ဗေ န ဇာနန္တိ၊ သဗ္ဗေသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ ပဉ္စသု ဟိ သဟဓမ္မိကေသု ယဿ ဝါ တဿ ဝါ အတ္တနော အတ္ထာယ ဥဒ္ဒိဿ ကတံ သဗ္ဗေသံ န ကပ္ပတိ။

သစေ ပန ကောစိ ဇာတံ ဘိက္ခုံ ဥဒ္ဒိဿ ပါဏံ ဝဓိတွာ တဿ ပတ္တံ ပူရေတွာ ဒေတိ၊ သော စ အတ္တနော အတ္ထာယ ကတဘာဝံ ဇာနံယေဝ ဂဟေတွာ အညဿ ဘိက္ခုနော ဒေတိ၊ သော တဿ သဒ္ဓါယ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ ကဿ အာပတ္တီတိ။ ဒွိန္နမ္ပိ အနာပတ္တိ။ ယဉှိ ဥဒ္ဒိဿ ကတံ၊ တဿ အဘုတ္တတာယ အနာပတ္တိ, ဣတရဿ အဇာနနတာယ။ ကပ္ပိယမံသဿ ဟိ ပဋိဂ္ဂဟဏေ အာပတ္တိ နတ္ထိ။ ဥဒ္ဒိဿ ကတဉ္စ အဇာနိတွာ ဘုတ္တဿ ပစ္ဆာ ဉတွာ အာပတ္တိဒေသနာကိစ္စံ နာမ နတ္ထိ၊ အကပ္ပိယမံသံ ပန အဇာနိတွာ ဘုတ္တေန ပစ္ဆာ ဉတွာပိ အာပတ္တိ ဒေသေတဗ္ဗာ၊ ဥဒ္ဒိဿ ကတဉှိ ဉတွာ ဘုဉ္ဇတောဝ အာပတ္တိ။ အကပ္ပိယမံသံ အဇာနိတွာ ဘုဉ္ဇန္တဿာပိ အာပတ္တိယေဝ။ တသ္မာ အာပတ္တိဘီရုကေန ရူပံ သလ္လက္ခေန္တေနာပိ ပုစ္ဆိတွာဝ မံသံ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ ပရိဘောဂကာလေ ပုစ္ဆိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိဿာမီတိ ဝါ ဂဟေတွာ ပုစ္ဆိတွာဝ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ ကသ္မာ? ဒုဝိညေယျတ္တာ။ အစ္ဆမံသံ ဟိ သူကရမံသသဒိသံ ဟောတိ၊ ဒီပိမံသာဒီနိပိ မိဂမံသာဒိသဒိသာနိ[1]၊ တသ္မာ ပုစ္ဆိတွာ ဂဟဏမေဝ ဝတ္တန္တိ ဝဒန္တိ။

ဟံသော ဥဒဂ္ဂေါတိ တုဋ္ဌော စေဝ ဥန္နတကာယစိတ္တော စ ဟုတွာ။ သော ကိရ "န ဘဂဝါ ဣမာနိ ပဉ္စ ဝတ္ထူနိ အနုဇာနာတိ၊ ဣဒါနိ သက္ခိဿာမိ သံဃဘေဒံ ကာတု"န္တိ ကောကာလိကဿ ဉတ္တိကာကာရံ[2] ဒဿေတွာ ယထာ ဝိသံ ဝါ ခါဒိတွာ ရဇ္ဇုယာ ဝါ ဥဗ္ဗန္ဓိတွာ သတ္ထံ ဝါ အာဟရိတွာ မရိတုကာမော ပုရိသော ဝိသာဒီသု အညတရံ လဘိတွာ တပ္ပစ္စယာ အာသန္နမ္ပိ မရဏဒုက္ခံ အဇာနန္တော ဟံသော ဥဒဂ္ဂေါ ဟောတိ၊ ဧဝမေဝ သံဃဘေဒပစ္စယာ အာသန္နမ္ပိ အဝီစိမှိ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ပဋိသံဝေဒနီယံ ဒုက္ခံ အဇာနန္တော "လဒ္ဓေါ ဒါနိ မေ သံဃဘေဒဿ ဥပါယော"တိ ဟံသော ဥဒဂ္ဂေါ သပရိသော ဥဋ္ဌာယာသနာ တေနေဝ ဟဋ္ဌဘာဝေန ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကာမိ[3]။

တေ မယံ ဣမေဟိ ပဉ္စဟိ ဝတ္ထူဟိ သမာဒါယ ဝတ္တာမာတိ ဧတ္ထ ပန "ဣမာနိ ပဉ္စ ဝတ္ထူနီ"တိ ဝတ္တဗ္ဗေပိ တေ မယံ ဣမေဟိ ပဉ္စဟိ ဝတ္ထူဟိ ဇနံ သညာပေဿာမာတိ အဘိဏှံ ပရိဝိတက္ကဝသေန ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသံ အသလ္လက္ခေတွာ အဘိဏှံ ပရိဝိတက္ကာနုရူပမေဝ "တေ မယံ ဣမေဟိ ပဉ္စဟိ ဝတ္ထူဟီ"တိ အာဟ, ယထာ တံ ဝိက္ခိတ္တစိတ္တော။

၁-မိဂမံသသဒိသာနိ (က) ၂-ဉတ္တိတာကာရံ (က) ၃-ပက္ကမိ (က)

ဓုတာ သလ္လေခဝုတ္တိနောတိ ယာ ပဋိပဒါ ကိလေသေ ဓုနာတိ၊ တာယ သမန္နာဂတတ္တာ **ဓုတာ**။ ယာ စ ကိလေသေ သလ္လိခတိ၊ သာ ဧတေသံ ဝုတ္တီတိ **သလ္လေခဝုတ္တိနော**။

ဗာဟုလိကော[၁]တိ စီဝရာဒီနံ ပစ္စယာနံ ဗဟုလဘာဝေါ ဗာဟုလ္လံ၊ တံ ဗာဟုလ္လမဿ အတ္ထိ, တသ္မိံ ဝါ ဗာဟုလ္လေ နိယုတ္တော ဌိတောတိ ဗာဟုလိကော[၁]။ **ဗာဟုလ္လာယ စေတေတီ**တိ ဗဟုလတာယ[၂] စေတေတိ ကပ္ပေတိ ပကပ္ပေတိ။ ကထဉ္ဟိ နာမ မယှဉ္စ သာဝကာနဉ္စ စီဝရာဒီနံ ပစ္စယာနံ ဗဟုလဘာဝေါ ဘဝေယျာတိ ဧဝံ ဥဿုက္ကမာပန္နောတိ အဓိပ္ပါယော။ **စက္ကဘေဒါယာ**တိ အာဏာဘေဒါယ။

ခမ္ဘိံ ကထံ ကတွာတိ ခန္ဓကေ ဝုတ္တနယေန "အလံ ဒေဝဒတ္တ မာ တေ ရုစ္စိ သံဃဘေဒေါ၊ ဂရုကော ခေါ ဒေဝဒတ္တ သံဃဘေဒေါ၊ ယော ခေါ ဒေဝဒတ္တ သမဂ္ဂံ သံဃံ ဘိန္ဒတိ၊ ကပ္ပဋ္ဌိကံ ကိဗ္ဗိသံ ပသဝတိ၊ ကပ္ပံ နိရယမှိ ပစ္စတိ။ ယော စ ခေါ ဒေဝဒတ္တ ဘိန္နံ သံဃံ သမဂ္ဂံ ကရောတိ၊ ဗြဟ္မံ ပုညံ ပသဝတိ၊ ကပ္ပံ သဂ္ဂမှိ မောဒတီ"တိ[၃] ဧဝမာဒိကံ အနေကပ္ပကာရံ ဒေဝဒတ္တဿ စ ဘိက္ခူနဉ္စ တဒနုစ္ဆဝိကံ တဒနုလောမိကံ ခမ္ဘိံ ကထံ ကတွာ။

၄၁၁။ **သမဂ္ဂဿာ**တိ သဟိတဿ၊ စိတ္တေန စ သရီရေန စ အဝိယုတ္တဿာတိ အတ္ထော။ ပဒဘာဇနေပိ ဟိ အယမေဝ အတ္ထော ဒဿိတော။ **သမာနသံဝါသကော**တိ ဟိ ဝဒတာ စိတ္တေန အဝိယောဂေါ ဒဿိတော ဟောတိ။ **သမာနသီမာယံ ဌိတော**တိ ဝဒတာ သရီရေန။ ကထံ? သမာန-သံဝါသကော ဟိ လဒ္ဓိနာနာသံဝါသကေန ဝါ ကမ္မနာနာသံဝါသကေန ဝါ ဝိရဟိတော သမစိတ္တတာယ စိတ္တေန အဝိယုတ္တော ဟောတိ။ သမာနသီမာယံ ဌိတော ကာယသာမဂ္ဂိဒါနတော သရီရေန အဝိယုတ္တော။

ဘေဒနသံဝတ္တနိကံ ဝါ အဓိကရဏန္တိ ဘေဒနဿ သံဃဘေဒဿ အတ္ထာယ သံဝတ္တနိကံ ကာရဏံ။ ဣမသ္မိဉ္စ ဩကာသေ "ကာမဟေတု ကာမနိဒါနံ ကာမာဓိကရဏ"န္တိအာဒီသု ဝိယ ကာရဏံ အဓိကရဏန္တိ အဓိပ္ပေတံ။ တဉ္စ ယသ္မာ အဋ္ဌာရသဝိဓံ ဟောတိ၊ တသ္မာ ပဒဘာဇနေ "အဋ္ဌာရသ ဘေဒကရဝတ္ထူနီ"တိ ဝုတ္တံ။ တာနိ ပန "ဣဓုပါလိ ဘိက္ခု အဓမ္မံ ဓမ္မောတိ

၁-ဗာဟုလ္လိကော (သျာ၊ က) ဋီကာ ပဿိတဗ္ဗာ။ ၂-ဗာဟုလ္လတ္တာယ (သျာ၊ က)
၃-ဝိ ၄-၃၆၀-ဝိဋ္ဌေ။

ဒီပေတီ''တိအာဒိနာ နယေန ခန္ဓကေ အာဂတာနိ၊ တသ္မာ တတြေဝ နေသံ အတ္ထံ ဝဏ္ဏယိဿာမ။ ယော ပိ စာယံ ဣမာနိ ဝတ္ထူနိ နိဿာယ အပရေဟိပိ ကမ္မေန, ဥဒ္ဒေသေန, ဝေါဟာရေန, အနုဿာဝနာယ, သလာကဂ္ဂါဟေနာတိ ပဉ္စဟိ ကာရဏေဟိ သံဃဘေဒေါ ဟောတိ၊ တမ္ပိ အာဂတဋ္ဌာနေယေဝ ပကာသယိဿာမ။ သင်္ခေပတော ပန **ဘေဒနသံဝတ္တနိကံ ဝါ အဓိကရဏံ သမာဒါယာ**တိ ဧတ္ထ သံဃဘေဒဿ အတ္ထာယ သံဝတ္တနိကံ သံဃဘေဒနိပ္ဖတ္တိသမတ္ထံ ကာရဏံ ဂဟေတွာတိ ဧဝမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ပဂ္ဂယှာ**တိ ပဂ္ဂဟိတံ အဗ္ဘုဿိတံ ပါကဋံ ကတွာ။ **တိဋ္ဌေယျာ**တိ ယထာသမာဒိန္နံ ယထာပဂ္ဂဟိတမေဝ စ ကတွာ အစ္ဆေယျ။ ယသ္မာ ပန ဧဝံ ပဂ္ဂဏှတာ တိဋ္ဌတာ စ တံ ဒီပိတဉ္စေဝ အပ္ပဋိနိဿဋ္ဌဉ္စ ဟောတိ၊ တသ္မာ ပဒဘာဇနေ ''ဒီပေယျာ''တိ စ ''နပ္ပဋိနိဿဇ္ဇေယျာ''တိ စ ဝုတ္တံ။

ဘိက္ခူဟိ ဧဝမဿ ဝစနီယောတိ အညေဟိ လဇ္ဇီဟိ ဘိက္ခူဟိ ဧဝံ ဝတ္တဗ္ဗော ဘဝေယျ။ ပဒဘာဇနေ စဿ **ယေ ပဿန္တီ**တိ ယေ သမ္မုခါ ပဂ္ဂယှ တိဋ္ဌန္တံ ပဿန္တိ။ **ယေ သုဏန္တီ**တိ ယေပိ ''အသုကသ္မိံ နာမ ဝိဟာရေ ဘိက္ခု ဘေဒနသံဝတ္တနိကံ အဓိကရဏံ သမာဒါယ ပဂ္ဂယှ တိဋ္ဌတီ''တိ သုဏန္တိ။

သမေတာယသ္မာ သံဃေနာတိ အာယသ္မာ သံဃေန သဒ္ဓိံ သမေတု သမာဂစ္ဆတု၊ ဧကလဒ္ဓိကော ဟောတူတိ အတ္ထော။ ကိံ ကာရဏာ? **သမဂ္ဂေါ ဟိ သံဃော သမ္မောဒမာနော အဝိဝဒမာနော ဧကုဒ္ဒေသော ဖာသု ဝိဟရတီ**တိ။

တတ္ထ **သမ္မောဒမာနော**တိ အညမညံ သမ္ပတ္တိယာ သုဋ္ဌု မောဒမာနော။ **အဝိဝဒမာနော**တိ အယံ ဓမ္မော နာယံ ဓမ္မောတိ ဧဝံ န ဝိဝဒမာနော။ ဧကော ဥဒ္ဒေသော အဿာတိ **ဧကုဒ္ဒေသော**။ ဧကတော ပဝတ္တပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသော, န ဝိသုန္တိ အတ္ထော။ **ဖာသု ဝိဟရတီ**တိ သုခံ ဝိဟရတိ။

ဣစ္စေတံ ကုသလန္တိ ဧဝံ ပဋိနိဿဇ္ဇနံ ကုသလံ ခေမံ သောတ္ထိဘာဝေါ တဿ ဘိက္ခုနော။ **နော စေ ပဋိနိဿဇ္ဇတီ**တိ **အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ**တိ တိက္ခတ္တုံ ဝုတ္တဿ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇတော ဒုက္ကဋံ။ **သုတွာ န ဝဒန္တိ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ**တိ ယေ သုတွာ န ဝဒန္တိ၊ တေသမ္ပိ ဒုက္ကဋံ။ ကိတ္တကဿ ဒူရေ သုတွာ အဝဒန္တာနံ ဒုက္ကဋံ? ဧကဝိဟာရေ တာဝ ဝတ္တဗ္ဗံ နတ္ထိ။ **အဋ္ဌကထာယံ** ပန ဝုတ္တံ ''သမန္တာ အဒ္ဓယောဇနေ ဘိက္ခူနံ ဘာရော။ ဒူတံ ဝါ ပဏ္ဏံ ဝါ ပေသေတွာ ဝဒတောပိ အာပတ္တိမောက္ခော နတ္ထိ။ သယမေဝ ဂန္တွာ 'ဂရုကော ခေါ အာဝုသော

သံဃဘေဒါ၊ မာ သံဃဘေဒါယ ပရက္ကမီ'တိ နိဝါရေတဗ္ဗော''တိ။ ပဟောန္တေန ပန ဒူရမ္ပိ ဂန္တွာ။ အဂိလာနနံ ဟိ ဒူရေပိ ဘာရောယေဝ။

ဧဒါနိ "ဧဝဉ္စ သော ဘိက္ခု ဘိက္ခူဟိ ဝုစ္စမာနော"တိအာဒိသု အတ္ထမတ္တမေဝ ဒဿေတုံ **သော ဘိက္ခု သံဃမဇ္ဈမ္ပိ အာကမိတွာ ဝတ္တဗ္ဗော**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သံဃမဇ္ဈမ္ပိ အာကမိတွာ**တိ သစေ ပုရိမနယေန ဝုစ္စမာနော န ပဋိနိဿဇ္ဇတိ၊ ဟတ္ထေသု စ ပါဒေသု စ [၁] ဂဟေတွာပိ သံဃမဇ္ဈံ အာကမိတွာ ပုနပိ ''မာ အာယသ္မာ''တိအာဒိနာ နယေန တိက္ခတ္တုံ ဝတ္တဗ္ဗော။

ယာဝတတိယံ သမနုဘာသိတဗ္ဗောတိ ယာဝ တတိယံ သမနုဘာသနံ, တာဝ သမနုဘာသိတဗ္ဗော၊ တီဟိ သမနုဘာသနကမ္မဝါစာဟိ ကမ္မံ ကာတဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပဒဘာဇနေ ပနဿ အတ္ထမေဝ ဂဟေတွာ သမနုဘာသနဝိဓိံ ဒဿေတုံ ''သော ဘိက္ခု သမနုဘာသိတဗ္ဗော။ ဧဝဉ္စ ပန ဘိက္ခဝေ သမနု-ဘာသိတဗ္ဗော''တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

၄၁၄။ တတ္ထ **ဉတ္တိယာ ဒုက္ကဋံ၊ ဒွီဟိ ကမ္မဝါစာဟိ ထုလ္လစ္စယာ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တီ**တိ ယဉ္စ ဉတ္တိပရိယောသာနေ ဒုက္ကဋံ အာပန္နော, ယေ စ ဒွီဟိ ကမ္မဝါစာဟိ ထုလ္လစ္စယေ၊ တာ တိဿောပိ အာပတ္တိယော ''ယဿ နက္ခမတိ သော ဘာသေယျာ''တိ ဧဝံ **ယျ**-ကာရပ္ပတ္တမတ္တာယ တတိယကမ္မဝါစာယ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိ၊ သံဃာဒိသေသောယေဝ [၂] တိဋ္ဌတိ။ ကိံ ပန အာပန္နာပတ္တိယော ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိ အနာပန္နာတိ? **မဟာသုမတ္ထေရော** တာဝ ဝဒတိ ''ယော အဝသာနေ ပဋိနိဿဇ္ဇိဿတိ၊ သော တာ အာပတ္တိယော န အာပဇ္ဇတိ။ တသ္မာ အနာပန္နာ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တီ''တိ။ **မဟာပဒုမတ္ထေရော** ပန ''လိင်္ဂပရိဝတ္တေန အသာဓာရဏာပတ္တိယော ဝိယ အာပန္နာ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိ၊ အနာပန္နာနံ ကိံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ''တိ အာဟ။

၄၁၅။ **ဓမ္မကမ္မေ ဓမ္မကမ္မသညီ**တိ တဉ္စေ သမနုဘာသနကမ္မံ ဓမ္မကမ္မံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ ဓမ္မကမ္မသညီတိ အတ္ထော။ သေသ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ ဧဝံ သညာ န ရက္ခတိ၊ ကမ္မဿ ဓမ္မိကတ္တာ ဧဝ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇန္တော အာပဇ္ဇတိ။

၄၁၆။ **အသမနုဘာသန္တဿာ**တိ အသမနုဘာသိယမာနဿ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇ-န္တဿာပိ သံဃာဒိသေသေန အနာပတ္တိ။

၁-ပါဒေသု စ (သီ၊ သျာ) ၂-သံဃာဒိသေသောယေဝ (သီ၊ သျာ)

ပဋိနိဿဇ္ဇန္တဿာတိ ဥတ္တိတော ပုဗ္ဗေ ဝါ ဥတ္တိက္ခဏေ ဝါ ဥတ္တိပရိယောသာနေ ဝါ ပဌမာယ ဝါ အနုဿာဝနာယ ဒုတိယာယ ဝါ တတိယာယ ဝါ ယာဝ **ယျ**-ကာရံ န သမ္ပာပုဏာတိ၊ တာဝ ပဋိနိဿဇ္ဇန္တဿ သံဃာဒိသေသေန အနာပတ္တိ။

အာဒိကမ္မိကဿာတိ ဧတ္ထ ပန "ဒေဝဒတ္တော သမဂ္ဂဿ သံဃဿ ဘေဒါယ ပရက္ကမိ၊ တသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိ"န္တိ **ပရိဝါရေ** အာဂတတ္တာ ဒေဝဒတ္တော အာဒိကမ္မိကော။ သော စ ခေါ သံဃဘေဒါယ ပရက္ကမနေဿဝ၊ န အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇနဿ[1]။ န ဟိ တဿ တံ ကမ္မံ ကတံ။ ကထမိဒံ ဇာနိတဗ္ဗန္တိ စေ၊ သုတ္တတော။ ယထာ ဟိ "အရိဋ္ဌော ဘိက္ခု ဂဒ္ဓဗာဓိပုဗ္ဗော ယာဝတတိယံ သမနုဘာသနာယ န ပဋိနိဿဇ္ဇိ၊ တသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိ"န္တိ **ပရိဝါရေ** အာဂတတ္တာ အရိဋ္ဌဿ ကမ္မံ ကတန္တိ ပညာယတိ၊ န တထာ ဒေဝဒတ္တဿ။ အထာပိဿ ကတေန ဘဝိတဗ္ဗန္တိ ကောစိ အတ္တနော ရုစိမတ္တေန ဝဒေယျ၊ တထာပိ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇနေ အာဒိကမ္မိကဿ အနာပတ္တိ နာမ နတ္ထိ။ န ဟိ ပညတ္တံ သိက္ခာပဒံ ဝီတိက္ကမန္တဿ အညတြ ဥမ္မတ္တကာဒီဟိ အနာပတ္တိ နာမ ဒိဿတိ။ ယမ္ပိ အရိဋ္ဌသိက္ခာပဒဿ အနာပတ္တိယံ **အာဒိကမ္မိကဿာ**တိ ပေါတ္ထကေသု လိခိတံ၊ တံ **ပမာဒလိခိတံ**။ ပမာဒလိခိတဘာဝေါ စဿ "ပဉ္စမံ အရိဋ္ဌော ဘိက္ခု စောဒေတဗ္ဗော၊ စောဒေတွာ သာရေတဗ္ဗော၊ သာရေတွာ အာပတ္တိံ ရောပေတဗ္ဗော"တိ ဧဝံ ကမ္မက္ခန္ဓကေ အာပတ္တိရောပနဝစနတော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဣတိ ဘေဒါယ ပရက္ကမနေ အာဒိကမ္မိကဿ ဒေဝဒတ္တဿ ယသ္မာ တံ ကမ္မံ န ကတံ၊ တသ္မာဿ အာပတ္တိယေဝ န ဇာတာ။ သိက္ခာပဒံ ပန တံ အာရဗ္ဘ ပညတ္တန္တိ ကတွာ **အာဒိကမ္မိကော**တိ ဝုတ္တော။ ဣတိ အာပတ္တိယာ အဘာဝတောယေဝဿ အနာပတ္တိ ဝုတ္တာ။ သာ ပနေသာ ကိဉ္စာပိ အသမနုဘာသန္တဿာတိ ဣမိနာဝ သိဒ္ဓါ၊ ယသ္မာ ပန အသမနုဘာသန္တော နာမ ယဿ ကေဝလံ သမနုဘာသနံ န ကရောန္တိ၊ သော ဝုစ္စတိ၊ န အာဒိကမ္မိကော။ အယဉ္စ ဒေဝဒတ္တော အာဒိကမ္မိကောယေဝ၊ တသ္မာ **အာဒိကမ္မိကဿာ**တိ ဝုတ္တံ။ ဧတေနုပါယေန ဥပေတွာ အရိဋ္ဌသိက္ခာပဒံ သဗ္ဗသမနုဘာသနာသု ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

သမုဋ္ဌာနာဒီသု တိဝင်္ဂိကံ ကေဿမုဋ္ဌာနံ၊ သမနုဘာသနသမုဋ္ဌာနံ နာမမေတံ၊ ကာယဝါစာစိတ္တတော သမုဋ္ဌာတိ။ ပဋိနိဿဇ္ဇာမီတိ ကာယဝိကာရံ ဝါ ဝစီဘေဒံ

၁-ပရက္ကမန္တေဿဝ၊ န အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇန္တဿ (က)

ဝါ အကရောန္တဿေဝ ပန အာပဇ္ဇနတော အကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

ပဉ္စမသံဃဘေဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၁-ဒုတိယသံဃဘေဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၁၇-၄၁၈။ **တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ**တိ ဒုတိယသံဃဘေဒသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **အနုဝတ္တကာ**တိ တဿ ဒိဋ္ဌိခန္တိရုစိဂ္ဂဟဏေန အနုပဋိပဇ္ဇနကာ။ ဝဂ္ဂံ အသာမဂ္ဂိပက္ခိယဝစနံ ဝဒန္တီတိ **ဝဂ္ဂဝါဒကာ**။ ပဒဘာဇနေ ပန "တဿ ဝဏ္ဏာယ ပက္ခာယ ဌိတာ ဟောန္တီ"တိ ဝုတ္တံ၊ တဿ သံဃဘေဒါယ ပရက္ကမန္တဿ ဝဏ္ဏတ္ထာယ စ ပက္ခဝုဍ္ဎိအတ္ထာယ စ ဌိတာတိ အတ္ထော။ ယေ ဟိ ဝဂ္ဂဝါဒကာ၊ တေ နိယမေန ဤဒိသာ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ ဧဝံ ဝုတ္တံ။ ယသ္မာ ပန တိဏ္ဏံ ဥဒ္ဓံ ကမ္မာရဟာ န ဟောန္တိ၊ န ဟိ သံဃော သံဃဿ ကမ္မံ ကရောတိ၊ တသ္မာ "ဧကော ဝါ ဒွေ ဝါ တယော ဝါ"တိ ဝုတ္တံ။

ဇာနာတိ နောတိ အမှာကံ ဆန္ဒာဒီနိ ဇာနာတိ။ **ဘာသတီ**တိ "ဧဝံ ကရောမာ"တိ အမှေဟိ သဒ္ဓိံ ဘာသတိ။ **အမှာကမ္ပေတံ ခမတီ**တိ ယံ သော ကရောတိ၊ ဧတံ အမှာကမ္ပိ ရုစ္စတိ။

သမေတာယသ္မန္တာနံ သံဃေနာတိ အာယသ္မန္တာနံ စိတ္တံ သံဃေန သဒ္ဓိံ သမေတု သမာဂစ္ဆတု၊ ဧကီဘာဝံ ယာတူတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သေသမေတ္ထ ပဌမသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယတ္တာ ဥတ္တာနတ္ထတ္တာ စ ပါကဋမေဝ။

သမုဋ္ဌာနာဒီနိပိ ပဌမသိက္ခာပဒသဒိသာနေဝါတိ။

ဒုတိယသံဃဘေဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၂-ဒုဗ္ဗစသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၂၄။ **တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ**တိ ဒုဗ္ဗစသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **အနာစာရံ အာစရတီ**တိ အနေကပ္ပကာရံ ကာယဝစီဒွါရဝီတိက္ကမံ ကရောတိ။ **ကိံ နု ခေါ နာမာ**တိ ဝမ္ဘနဝစနမေတံ။ **အဟံ ခေါ နာမာ**တိ ဥက္ကံသဝစနံ။ **တုမှေ ဝဒေယျန္တိ** "ဣဒံ ကရောထ, ဣဒံ မာ ကရောထာ"တိ အဟံ တုမှေ

ဝတ္တုံ အရုဟာမီတိ ဒဿေတိ။ ကသ္မာတိ စေ။ ယသ္မာ အမှာကံ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဘဂဝါ ကဏ္ဍကံ[၁] အာရုယှ မယာ သဒ္ဓိံ နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇိတောတိဧဝမာဒိမတ္တံ သန္ဓာယာဟ။ အမှာကံ ဓမ္မောတိ ဝတွာ ပန အတ္တနော သန္တကဘာဝေ ယုတ္တိံ ဒဿေန္တော **အမှာကံ အယျပုတ္တေန ဓမ္မော အဘိသမိတော**တိ အာဟ။ ယသ္မာ အမှာကံ အယျပုတ္တေန စတုသစ္စဓမ္မော ပဋိဝိဒ္ဓေါ၊ တသ္မာ ဓမ္မောပိ အမှာကန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သံဃံ ပန အတ္တနော ဝေရိပက္ခေ ဌိတံ မညမာနော "အမှာကံ သံဃော"တိ န ဝဒတိ၊ ဥပမံ ပန ဝတွာ သံဃံ အပသာဒေတုကာမော **သေယျထာပိ နာမာ**တိအာဒိမာဟ။ **တိဏကဋ္ဌပဏ္ဏသဋန္တိ** တတ္ထ တတ္ထ ပတိတံ တိဏကဋ္ဌပဏ္ဏံ။ အထ ဝါ တိဏဉ္စ နိဿာရကံ လဟုကံ ကဋ္ဌဉ္စ **တိဏကဋ္ဌံ။ ပဏ္ဏသဋန္တိ** ပုရာဏပဏ္ဏံ။ **ဥဿာရေယျာ**တိ ရာသိံ ကရေယျ။

ပဗ္ဗတေယျာတိ ပဗ္ဗတပ္ပဘဝါ၊ သာ ဟိ သီဃသောတာ ဟောတိ၊ တသ္မာ တမေဝ ဂဏှာတိ။ **သင်္ခသေဝါလပဏကန္တိ** ဧတ္ထ **သင်္ခါ**တိ ဒီဃမူလကော ပဏ္ဏသေဝါလော ဝုစ္စတိ။ **သေဝါလော**တိ နီလသေဝါလော၊ အဝသေသော ဥဒကပပ္ပဋကတိလဗီဇကာဒိ သဗ္ဗောပိ **ပဏကော**တိ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိ။ **ဧကတော ဥဿာရိတာ**တိ ဧကဋ္ဌာနေ ကေနာပိ[၂] သမ္ပိဏ္ဍိတာ ရာသိကတာတိ ဒဿေတိ။

၄၂၅-၄၂၆။ **ဒုဗ္ဗစဇာတိကော**တိ ဒုဗ္ဗစသဘာဝေါ၊ ဝတ္တုံ အသက္ကုဏေယျောတိ အတ္ထော။ ပဒဘာဇနေပိဿ **ဒုဗ္ဗစော**တိ ဒုက္ခေန ကိစ္ဆေန ဝဒိတဗ္ဗော၊ န သက္ကာ သုခေန ဝတ္တုန္တိ အတ္ထော။ **ဒေါဝစဿကရဏေဟီ**တိ ဒုဗ္ဗစဘာဝကရဏီယေဟိ၊ ယေ ဓမ္မာ ဒုဗ္ဗစံ ပုဂ္ဂလံ ကရောန္တိ၊ တေဟိ သမန္နာဂတောတိ အတ္ထော။ တေ ပန "ကတမေ စ အာဝုသော ဒေါဝစဿကရဏာ ဓမ္မာ။ ဣဓာဝုသော ဘိက္ခု ပါပိစ္ဆော ဟောတိ"တိအာဒိနာ နယေန ပဋိပါဋိယာ **အနုမာနသုတ္တေ**[၃] အာဂတာ ပါပိစ္ဆတာ အတ္တုက္ကံသကပရဝမ္ဘကတာ ကောဓနတာ ကောဓဟေတု ဥပနာဟိတာ ကောဓဟေတု အဘိသင်္ဂိတာ ကောဓဟေတု ကောဓသာမန္တဝါစာနိစ္ဆာရဏတာ စောဒကံ ပဋိပ္ဖရဏတာ စောဒကံ အပသာဒနတာ စောဒကဿ ပစ္စာရောပနတာ အညေန အညံ ပဋိစရဏတာ အပဒါနေန န သမ္ပာယနတာ မက္ခပဠာသိတာ ဣဿုကီမစ္ဆရိတာ သဌမာယာဝိတာ ထဒ္ဓါတိမာနိတာ သန္ဒိဋ္ဌိပရာမာသိအာဓာနဂ္ဂါဟိဒုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂိတာတိ ဧကူနဝီသတိ[၄] ဓမ္မာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၁-ကဏ္ဍကံ (သီ၊ သျာ)၊ ကဏ္ဍကံ (ခု ၂-ဝိမာနဝတ္ထုသို့ ၁၁၀-ပိဋ္ဌေ) ၂-တေနာပိ (က)
၃-မ ၁-၁၃၂-ပိဋ္ဌေ။ ၄-ပါဠိယံ ပန သောဠသဝိဓေန ဝိဘတ္တံ။

ဩဝါဒံ နက္ခမတီတိ န သဟတီတိ **အက္ခမော**။ ယထာနုသိဋ္ဌံ အပ္ပဋိပဇ္ဇနတော ပဒက္ခိဏေန အနုသာသနိံ န ဂဏှာတီတိ **အပ္ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟီ အနုသာသနိံ**။

ဥဒ္ဒေသပရိယာပန္နေသူတိ ဥဒ္ဒေသေ ပရိယာပန္နေသု အန္တောဂဓေသု။ "ယဿ သိယာ အာပတ္တိ၊ သော အာဝိကရေယျာ"တိ ဧဝံ သင်္ဂဟိတတ္တာ အန္တော ပါတိမောက္ခဿ ဝတ္တမာနေသူတိ အတ္ထော။ **သဟဓမ္မိကံ ဝုစ္စမာနော**တိ သဟဓမ္မိကေန ဝုစ္စမာနော၊ ကရဏတ္ထေ ဥပယောဂဝစနံ၊ ပဉ္စဟိ သဟဓမ္မိကေဟိ သိက္ခိတဗ္ဗတ္တာ, တေသံ ဝါ သန္တကတ္တာ သဟဓမ္မိကန္တိ လဒ္ဓနာမေန ဗုဒ္ဓပညတ္တေန သိက္ခာပဒေန ဝုစ္စမာနောတိ အတ္ထော။

ဝိရမထာယသ္မန္တော မမ ဝစနာယာတိ ယေန ဝစနေန မံ ဝဒထ၊ တတော မမ ဝစနတော ဝိရမထ၊ မာ မံ တံ ဝစနံ ဝဒထာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဝဒတု သဟဓမ္မေနာတိ သဟဓမ္မိကေန သိက္ခာပဒေန, သဟဓမ္မေန ဝါ အညေနပိ ပါသာဒိကဘာဝသံဝတ္တနိကေန ဝစနေန ဝဒတု။ **ယဒိဒ**န္တိ ဝုဍ္ဎိ-ကာရဏနိဒဿနတ္ထေ နိပါတော။ တေန "ယံ ဣဒံ အညမညဿ ဟိတဝစနံ အာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာပနဉ္စ၊ တေန အညမညဝစနေန အညမညဝုဋ္ဌာပနေန စ သံဝဍ္ဎာ ပရိသာ"တိ ဧဝံ ပရိသာယ ဝုဍ္ဎိကာရဏံ ဒဿိတံ ဟောတိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ပဌမသံဃဘေဒသဒိသာနေဝါတိ။

ဒုဗ္ဗစသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၃-ကုလဒူသကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၃၁။ **တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ**တိ ကုလဒူသကသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **အဿဇိပုနဗ္ဗသုကာ နာမာ**တိ အဿဇိ စေဝ ပုနဗ္ဗသုကော စ။ **ကီဋာဂိရိသ္မိ**န္တိ ဧဝံနာမကေ ဇနပဒေ။ **အာဝါသိကာ ဟောန္တီ**တိ ဧတ္ထ အာဝါသော ဧတေသံ အတ္ထီတိ အာဝါသိကာ။ အာဝါသောတိ ဝိဟာရော ဝုစ္စတိ။ သော ယေသံ အာယတ္တော နဝကမ္မကရဏပုရာဏပဋိသင်္ခရဏာဒိဘာရဟာရတာယ၊ တေ အာဝါသိကာ။ ယေ ပန ကေဝလံ ဝိဟာရေ ဝသန္တိ၊ တေ နေဝါသိကာတိ ဝုစ္စန္တိ။ ဣမေ အာဝါသိကာ အဟေသုံ။ **အလဇ္ဇိနော ပါပဘိက္ခူ**တိ နိလ္လဇ္ဇာ လာမကဘိက္ခူ၊ တေ ဟိ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာနံ ဇေဋ္ဌကဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ။

သာဝတ္ထိယံ ကိရ ဆ ဇနာ သဟာယကာ “ကသိကမ္မာဒီနိ ဒုက္ကရာနိ၊ ဟန္ဒ မယံ သမ္မာ ပဗ္ဗဇာမ၊ ပဗ္ဗဇန္တေဟိ စ ဥပ္ပန္နေ ကိစ္စေ နိတ္ထရဏကဋ္ဌာနေ ပဗ္ဗဇိတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ သမ္မန္တယိတွာ ဒွိန္နံ အဂ္ဂသာဝကာနံ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိံသု။ တေ ပဉ္စဝဿာ ဟုတွာ မာတိကံ ပဂုဏံ ကတွာ မန္တယိံသု “ဇနပဒေါ နာမ ကဒါစိ သုဘိက္ခော ဟောတိ, ကဒါစိ ဒုဗ္ဘိက္ခော၊ မယံ မာ ဧကဋ္ဌာနေ ဝသိမှ၊ တီသု ဌာနေသု ဝသာမာ”တိ။ တတော ပဏ္ဍုကလောဟိတကေ အာဟံသု “အာဝုသော သာဝတ္ထိ နာမ သတ္တပညာသာယ ကုလသတသဟဿေဟိ အဇ္ဈာဝုတ္ထာ၊ အသီတိဂါမသဟဿပဋိမဏ္ဍိတာနံ တိယောဇနသတိကာနံ ဒွိန္နံ ကာသိ-ကောသလရဋ္ဌာနံ အာယမုခဘူတာ၊ တတ္ထ တုမှေ ဓုရဋ္ဌာနေယေဝ ပရိဝေဏာနိ ကာရေတွာ အမ္ဗပနသနာဠိကေရာဒီနိ ရောပေတွာ ပုပ္ဖေဟိ စ ဖလေဟိ စ ကုလာနိ သင်္ဂဏှန္တာ ကုလဒါရကေ ပဗ္ဗာဇေတွာ ပရိသံ ဝဍ္ဎေထာ”တိ။

မေတ္တိယဘူမဇကေ အာဟံသု “အာဝုသော ရာဇဂဟံ နာမ အဋ္ဌာရသဟိ မနုဿကောဋီဟိ အဇ္ဈာဝုတ္ထံ၊ အသီတိဂါမသဟဿပဋိမဏ္ဍိတာနံ တိယောဇန-သတိကာနံ ဒွိန္နံ အင်္ဂမဂဓရဋ္ဌာနံ အာယမုခဘူတံ၊ တတ္ထ တုမှေ ဓုရဋ္ဌာနေ-ယေဝ။ပ။ ပရိသံ ဝဍ္ဎေထာ”တိ။

အဿဇိပုနဗ္ဗသုကေ အာဟံသု “အာဝုသော ကီဋာဂိရိ နာမ ဒွီဟိ မေဃေဟိ အနုဂ္ဂဟိတော၊ တီဏိ သဿာနိ ပသဝတိ၊ တတ္ထ တုမှေ ဓုရဋ္ဌာနေယေဝ ပရိဝေဏာနိ ကာရေတွာ။ပ။ ပရိသံ ဝဍ္ဎေထာ”တိ။ တေ တထာ အကံသု။ တေသု ဧကမေကဿ ပဉ္စ ပဉ္စ ဘိက္ခုသတာနိ ပရိဝါရာ။ ဧဝံ သမဓိကံ ဒိယဍ္ဎဘိက္ခုသဟဿံ ဟောတိ။ တတ္ထ ပဏ္ဍုကလောဟိတကာ သပရိဝါရာ သီလဝန္တော၊ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ ဇနပဒစာရိကမ္ပိ ဝိစရန္တိ၊ တေ အကတဝတ္ထုံ ဥပ္ပါဒေန္တိ၊ ပညတ္တသိက္ခာပဒံ ပန န မဒ္ဒန္တိ၊ ဣတရေ သဗ္ဗေ အလဇ္ဇိနော၊ အကတဝတ္ထုဉ္စ ဥပ္ပါဒေန္တိ၊ ပညတ္တသိက္ခာပဒဉ္စ မဒ္ဒန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ “အလဇ္ဇိနော ပါပဘိက္ခူ”တိ။

ဧဝရူပန္တိ ဧဝံဇာတိကံ။ **အနာစာရံ အာစရန္တီ**တိ အနာစရိတဗ္ဗံ အာစရန္တိ၊ အကာတဗ္ဗံ ကရောန္တိ။ **မာလာဝစ္ဆန္တိ** တရုဏပုပ္ဖရုက္ခံ၊ တရုဏကာ ဟိ ပုပ္ဖရုက္ခာပိ ပုပ္ဖဂစ္ဆာပိ “မာလာဝစ္ဆာ”တွေဝ ဝုစ္စန္တိ။ တေ စ အနေကပ္ပကာရံ မာလာဝစ္ဆံ သယမ္ပိ ရောပေန္တိ အညေနပိ ရောပါပေန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ “မာလာဝစ္ဆံ ရောပေန္တိပိ ရောပါပေန္တိပီ”တိ။ **သိဉ္စန္တီ**တိ သယမေဝ[၁] ဥဒကေန သိဉ္စန္တိ။ **သိဉ္စာပေန္တီ**တိ အညေနပိ သိဉ္စာပေန္တိ။

၁-တမေဝ (က)

ဧတ္ထ ပန အကပ္ပိယဝေါဟာရော ကပ္ပိယဝေါဟာရော ပရိယာယော ဩဘာသော နိမိတ္တကမ္မန္တိ ဣမာနိ ပဉ္စ ဇာနိတဗ္ဗာနိ။ တတ္ထ **အကပ္ပိယဝေါဟာရော** နာမ အလ္လဟရိတာနံ ကောဋ္ဋနံ ကောဋ္ဋာပနံ၊ အာဝါဋဿ ခဏနံ ခဏာပနံ၊ မာလာဝစ္ဆဿ ရောပနံ ရောပါပနံ၊ အာဠိယာ ဗန္ဓနံ ဗန္ဓာပနံ၊ ဥဒကဿ သေစနံ သေစာပနံ၊ မာတိကာယ သမ္မုခကရဏံ ကပ္ပိယဥဒကသိဉ္စနံ၊ ဟတ္ထမုခပါဒဓောဝနနှာနောဒကသိဉ္စနန္တိ။ **ကပ္ပိယဝေါဟာရော** နာမ "ဣမံ ရုက္ခံ ဇာန၊ ဣမံ အာဝါဋံ ဇာန၊ ဣမံ မာလာဝစ္ဆံ ဇာန၊ ဧတ္ထ ဥဒကံ ဇာနာ"တိ ဝစနံ သုက္ခမာတိကာယ ဥဇုကရဏဉ္စ။ **ပရိယာယော** နာမ "ပဏ္ဍိတေန နာမ မာလာဝစ္ဆာဒယော ရောပါပေတဗ္ဗာ နစိရဿေဝ ဥပကာရာယ သံဝတ္တန္တီ"တိအာဒိဝစနံ။ **ဩဘာသော** နာမ ကုဒါလခဏိတ္တာဒီနိ စ မာလာဝစ္ဆေ စ ဂဟေတွာ ဌာနံ။ ဧဝံ ဌိတံ ဟိ သာမဏေရာဒယော ဒိသွာ "ထေရော ကာရာပေတုကာမော"တိ ဂန္တွာ ကရောန္တိ။ **နိမိတ္တကမ္မံ** နာမ ကုဒါလခဏိတ္တိဝါသိဖရသုဥဒကဘာဇနာနိ အာဟရိတွာ သမီပေ ဌပနံ။

ဣမာနိ ပဉ္စပိ **ကုလသင်္ဂဟတ္ထာယ** ရောပနေ န ဝဋ္ဋန္တိ၊ **ဖလပရိဘောဂတ္ထာယ** ကပ္ပိယာကပ္ပိယဝေါဟာရဒွယမေဝ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတရတ္တယံ ဝဋ္ဋတိ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန "ကပ္ပိယဝေါဟာရောပိ ဝဋ္ဋတိ။ ယဉ္စ အတ္တနော ပရိဘောဂတ္ထာယ ဝဋ္ဋတိ၊ တံ အညပုဂ္ဂလဿ ဝါ သံဃဿ ဝါ စေတိယဿ ဝါ အတ္ထာယပိ ဝဋ္ဋတီ"တိ ဝုတ္တံ။

အာရာမတ္ထာယ ပန **ဝနတ္ထာယ** စ **ဆာယတ္ထာယ** စ အကပ္ပိယဝေါဟာရမတ္တမေဝ န ဝဋ္ဋတိ၊ သေသံ ဝဋ္ဋတိ။ န ကေဝလဉ္စ သေသံ၊ ယံကိဉ္စိ မာတိကမ္ပိ ဥဇုံ ကာတုံ ကပ္ပိယဥဒကံ သိဉ္စိတုံ နှာနကောဋ္ဌကံ ကတွာ နှာယိတုံ ဟတ္ထပါဒမုခဓောဝနုဒကာနိ စ တတ္ထ ဆဍ္ဍေတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန **ကုရုန္ဒိယဉ္စ** "ကပ္ပိယပထဝိယံ သယံ ရောပေတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတီ"တိ ဝုတ္တံ။ အာရာမာဒိအတ္ထာယ ပန ရောပိတဿ ဝါ ရောပါပိတဿ ဝါ ဖလံ ပရိဘုဉ္ဇိတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။

ဩစိနနဩစိနာပနေ ပကတိယာပိ ပါစိတ္တိယံ။ ကုလဒူသနတ္ထာယ ပန ပါစိတ္တိယဉ္စေဝ ဒုက္ကဋဉ္စ။ ဂန္ထနာဒီသု စ ဥရစ္ဆဒပရိယောသာနေသု ကုလဒူသနတ္ထာယ အညတ္ထာယ ဝါ ကရောန္တဿ ဒုက္ကဋမေဝ။ ကသ္မာ? အနာစာရတ္တာ ပါပသမာစာရောတိ ဧတ္ထ ဝုတ္တပါပသမာစာရတ္တာ စ။ အာရာမာဒိအတ္ထာယ ရုက္ခရောပနေ ဝိယ ဝတ္ထုပူဇနတ္ထာယ ကသ္မာ န အနာပတ္တီတိ စေ။ အနာပတ္တိယေဝ။ ယထာ ဟိ တတ္ထ ကပ္ပိယဝေါဟာရေန ပရိယာယာဒီဟိ စ အနာပတ္တိ, တထာ ဝတ္ထုပူဇနတ္ထာယပိ အနာပတ္တိယေဝ။

နနု စ တတ္ထ ကပ္ပိယပထဝိယံ သယံ ရောပေတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတီတိ ဝုတ္တန္တိ။ ဝုတ္တံ၊ န ပန **မဟာအဋ္ဌကထာယံ**။ အထာပိ မညေယျာသိ "ဧတရာသု ဝုတ္တမ္ပိ ပမာဏံ။ မဟာအဋ္ဌကထာယဉ္စ ကပ္ပိယဥဒကသေစနံ ဝုတ္တံ၊ တံ ကထ"န္တိ။ တမ္ပိ န ဝိရုဇ္ဈတိ၊ တတြ ဟိ အဝိသေသေန "ရုက္ခံ ရောပေန္တိပိ ရောပါပေန္တိပိ သိဉ္စန္တိပိ သိဉ္စာပေန္တိပီ"တိ ဝတ္တဗ္ဗေ "မာလာဝစ္ဆ"န္တိ ဝဒန္တော ဉာပေတိ "ကုလသင်္ဂဟတ္ထာယ ပုပ္ဖဖလူပဂမေဝ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ၊ အညတြ ပန ပရိယာယော အတ္ထီ"တိ။ တသ္မာ တတ္ထ ပရိယာယံ ဧဝ စ ပရိယာယာဘာဝံ ဥတွာ ယံ **အဋ္ဌကထာသု** ဝုတ္တံ၊ တံ သုဝုတ္တမေဝ။ ဝုတ္တဉ္စေတံ—

"ဗုဒ္ဓေန ဓမ္မော ဝိနယော စ ဝုတ္တော၊
ယော တဿ ပုတ္တေဟိ တထေဝ ဉာတော။
သော ယေဟိ တေသံ မတိမစ္စဇန္တာ၊
ယသ္မာ ပုရေ အဋ္ဌကထာ အကံသု။

တသ္မာ ဟိ ယံ အဋ္ဌကထာသု ဝုတ္တံ၊
တံ ဝဇ္ဇယိတွာန ပမာဒလေခံ။
သဗ္ဗမ္ပိ သိက္ခာသု သဂါရဝါနံ၊
ယသ္မာ ပမာဏံ ဣဓ ပဏ္ဍိတာန"န္တိ။

သဗ္ဗံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တတ္ထ သိယာ—ယဒိ ဝတ္ထုပူဇနတ္ထာယပိ ဝဋ္ဋနာဒီသု အာပတ္တိ၊ ဟရဏာဒီသု ကသ္မာ အနာပတ္တီတိ။ ကုလိတ္ထိအာဒီနံ အတ္ထာယ ဟရဏတော၊ ဟရဏာဓိကာရေ ဟိ ဝိသေသေတွာ "တေ ကုလိတ္ထီန"န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တသ္မာ ဗုဒ္ဓါဒီနံ အတ္ထာယ ဟရန္တဿ အနာပတ္တိ။

တတ္ထ **ကေတောဝဋ္ဋိက**န္တိ ပုပ္ဖါနံ ဝဏ္ဋေ ကေတော ကတွာ ကတမာလံ။ **ဥဘတောဝဋ္ဋိက**န္တိ ဥဘောဟိ ပဿေဟိ ပုပ္ဖဝဏ္ဋေ ကတွာ ကတမာလံ။ **မဉ္ဇရိက**န္တိအာဒီသု ပန မဉ္ဇရီ ဝိယ ကတာ ပုပ္ဖဝိကတိ မဉ္ဇရိကာတိ ဝုစ္စတိ။ **ဝိဓူတိကာ**တိ သူစိယာ ဝါ သလာကာယ ဝါ သိန္ဒုဝါရပုပ္ဖါဒီနိ ဝိဇ္ဈိတွာ ကတာ။ **ဝဋံသကော**တိ ဝတံသကော[၁]။ **အာဝေဠာ**တိ ကဏ္ဏိကာ။ **ဥရစ္ဆဒေါ**တိ ဟာရသဒိသံ ဥရေ ဌပနကပုပ္ဖဒါမံ။ အယံ တာဝ ဧတ္ထ ပဒဝဏ္ဏနာ။

အယံ ပန အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ဝိတ္ထာရေန အာပတ္တိဝိနိစ္ဆယော—ကုလဒူသနတ္ထာယ အကပ္ပိယပထဝိယံ မာလာဝစ္ဆံ ရောပေန္တဿ ပါစိတ္တိယဉ္စေဝ ဒုက္ကဋဉ္စ၊ တထာ အကပ္ပိယဝေါဟာရေန ရောပါပေန္တဿ။ ကပ္ပိယပထဝိယံ

---
[၁] ဝတံသကောတိ ဝဋံသကော (က)

ရောပနေပိ ရောပါပနေပိ ဒုက္ကဋမေဝ။ ဥဘယတ္ထာပိ သကိံ အာဏတ္တိယာ ဗဟူနမ္ပိ ရောပနေ ကေမေဝ သပါစိတ္တိယဒုက္ကဋံ ဝါ သုဒ္ဓဒုက္ကဋံ ဝါ ဟောတိ။ ပရိဘောဂတ္ထာယ ဟိ ကပ္ပိယဘူမိယံ ဝါ အကပ္ပိယဘူမိယံ ဝါ ကပ္ပိယဝေါဟာရေန ရောပါပနေ အနာပတ္တိ။ အာရာမာဒိအတ္ထာယပိ အကပ္ပိယပထဝိယံ ရောပေန္တဿ ဝါ အကပ္ပိယဝစနေန ရောပါပေန္တဿ ဝါ ပါစိတ္တိယံ။ အယံ ပန နယော **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** န သုဋ္ဌု ဝိဘတ္တော၊ **မဟာပစ္စရိယံ** ဝိဘတ္တောတိ။

သိဉ္စနသိဉ္စာပနေ ပန အကပ္ပိယဥဒကေန သဗ္ဗတ္ထ ပါစိတ္တိယံ၊ ကုလဒူသန-ပရိဘောဂတ္ထာယ ဒုက္ကဋမ္ပိ။ ကပ္ပိယေန တေသံယေဝ ဒွိန္နမတ္ထာယ ဒုက္ကဋံ။ ပရိဘောဂတ္ထာယ စေတ္ထ ကပ္ပိယဝေါဟာရေန သိဉ္စာပနေ အနာပတ္တိ။ အာပတ္တိဋ္ဌာနေ ပန ဓာရာဝစ္ဆေဒဝသေန[၁] ပယောဂဗဟုလတာယ အာပတ္တိ-ဗဟုလတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ကုလဒူသနတ္ထာယ ဩစိနနေ ပုပ္ဖဂဏနာယ ဒုက္ကဋပါစိတ္တိယာနိ။ အညတ္ထ ပါစိတ္တိယာနေဝ။ ဗဟူနိ ပန ပုပ္ဖါနိ ကေပယောဂေန ဩစိနန္တော ပယောဂဝသေန ကာရေတဗ္ဗော။ ဩစိနာပနေ ကုလဒူသနတ္ထာယ သကိံ အာဏတ္တော ဗဟုမ္ပိ ဩစိနတိ၊ ကေမေဝ သပါစိတ္တိယဒုက္ကဋံ၊ အညတြ ပါစိတ္တိယမေဝ။

ဂန္ထနာဒီသု သဗ္ဗာပိ ဆ ပုပ္ဖဝိကတိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ ဂန္ထိမံ ဂေါပ္ဖိမံ ဝေဓိမံ ဝေဋ္ဌိမံ ပူရိမံ ဝါယိမန္တိ။ တတ္ထ **ဂန္ထိမံ** နာမ သဒဏ္ဍကေသု ဝါ ဥပ္ပလပဒုမာဒီသု အညေသု ဝါ ဒီဃဝဏ္ဋေသု ပုပ္ဖေသု ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဒဏ္ဍကေန ဒဏ္ဍကံ ဝဏ္ဋေန ဝါ ဝဏ္ဋံ ဂန္ထေတွာ ကတမေဝ ဟိ ဂန္ထိမံ။ တံ ဘိက္ခုဿ ဝါ ဘိက္ခုနိယာ ဝါ ကာတုမ္ပိ အကပ္ပိယဝစနေန ကာရာပေတုမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ။ ဧဝံ ဇာန, ဧဝံ ကတေ သောဘေယျ, ယထာ ဧတာနိ ပုပ္ဖါနိ န ဝိကိရိယန္တိ တထာ ကရောဟီတိအာဒိနာ ပန ကပ္ပိယဝစနေန ကာရေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဂေါပ္ဖိမံ နာမ သုတ္တေန ဝါ ဝါကာဒီဟိ ဝါ ဝဿိကပုပ္ဖါဒီနံ ဧကတော-ဝဏ္ဋကဥဘတောဝဏ္ဋကမာလာဝသေန ဂေါပ္ဖနံ၊ ဝါကံ ဝါ ရဇ္ဇုံ ဝါ ဒိဂုဏံ ကတွာ တတ္ထ အဝဏ္ဋကာနိ နိပပုပ္ဖါဒီနိ ပဝေသေတွာ ပဋိပါဋိယာ ဗန္ဓန္တိ၊ ဧတမ္ပိ ဂေါပ္ဖိမမေဝ။ သဗ္ဗံ ပုရိမနယေနေဝ န ဝဋ္ဋတိ။

ဝေဓိမံ နာမ သဝဏ္ဋကာနိ ဝဿိကပုပ္ဖါဒီနိ ဝဏ္ဋေသု, အဝဏ္ဋကာနိ ဝါ ဝကုလပုပ္ဖါဒီနိ အန္တောဆိဒ္ဒေ သူစိတာလဟီရာဒီဟိ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ အာဝုနန္တိ၊ ဧတံ ဝေဓိမံ နာမ။ တမ္ပိ ပုရိမနယေနေဝ န ဝဋ္ဋတိ။ ကေစိ ပန ကဒလိက္ခန္ဓမှိ ကဏ္ဋကေ

၁-ဓာရုပစ္ဆေဒဝသေန (သီ)၊ ဓာရောပစ္ဆေဒဝသေန (သျာ)

ဝါ တာလဟိရာဒီနိ ဝါ ပဝေသေတွာ တတ္ထ ပုပ္ဖါနိ ဝိဇ္ဈိတွာ ဌပေန္တိ၊ ကေစိ ကဏ္ဋကသာခါသု, ကေစိ ပုပ္ဖစ္ဆတ္တပုပ္ဖကူဋာဂါရကရဏတ္ထံ ဆတ္တေ စ ဘိတ္တိယဉ္စ ပဝေသေတွာ ဌပိတကဏ္ဋကေသု, ကေစိ ဓမ္မာသနဝိတာနေ ဗဒ္ဓကဏ္ဋကေသု, ကေစိ ကဏိကာရပုပ္ဖါဒီနိ သလာကာဟိ ဝိဇ္ဈန္တိ၊ ဆတ္တာဓိဆတ္တံ ဝိယ စ ကရောန္တိ၊ တံ အတိဩဠာရိကမေဝ။ ပုပ္ဖဝိဇ္ဈနတ္ထံ ပန ဓမ္မာသနဝိတာနေ ကဏ္ဋကမ္ပိ ဗန္ဓိတုံ ကဏ္ဋကာဒီဟိ ဝါ ဧကပုပ္ဖမ္ပိ ဝိဇ္ဈိတုံ ပုပ္ဖေယေဝ ဝါ ပုပ္ဖံ ပဝေသေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ဇာလဝိတာနဝေဒိကနာဂဒန္တကပုပ္ဖပဋိစ္ဆကတာလပဏ္ဏဂုဠကာဒီနံ ပန ဆိဒ္ဒေသု အသောကပိဏ္ဍိယာ ဝါ အန္တရေသု ပုပ္ဖါနိ ပဝေသေတုံ န ဒေါသော၊ ဧတံ ဝေဓိမံ နာမ န ဟောတိ။ ဓမ္မရဇ္ဇုယမ္ပိ ဧသေဝ နယော။

ဝေဌိမံ နာမ ပုပ္ဖဒါမပုပ္ဖဟတ္ထကေသု ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ကေစိ ဟိ မတ္ထကဒါမံ ကရောန္တာ ဟေဋ္ဌာ ဃဋကာကာရံ ဒဿေတုံ ပုပ္ဖေဟိ ဝေဌေန္တိ၊ ကေစိ အဋ္ဌဋ္ဌ ဝါ ဒသ ဒသ ဝါ ဥပ္ပလပုပ္ဖါဒီနိ သုတ္တေန ဝါ ဝါကေန ဝါ ဒဏ္ဍကေသု ဗန္ဓိတွာ ဥပ္ပလဟတ္ထကေ ဝါ ပဒုမဟတ္ထကေ ဝါ ကရောန္တိ၊ တံ သဗ္ဗံ ပုရိမနယေနေဝ န ဝဋ္ဋတိ။ သာမဏေရေဟိ ဥပ္ပါဋေတွာ ထလေ ဌပိတဥပ္ပလာဒီနိ ကာသာဝေန ဘဏ္ဍိကမ္ပိ ဗန္ဓိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ တေသံယေဝ ပန ဝါကေန ဝါ ဒဏ္ဍကေန ဝါ ဗန္ဓိတုံ အံသဘဏ္ဍိကံ ဝါ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အံသဘဏ္ဍိကာ နာမ ခန္ဓေ ဌပိတကာသာဝဿ ဥဘော အန္တေ အာဟရိတွာ ဘဏ္ဍိကံ ကတွာ တသ္မိံ ပသိဗ္ဗကေ ဝိယ ပုပ္ဖါနိ ပက္ခိပန္တိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ အံသဘဏ္ဍိကာ၊ ဧတံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဒဏ္ဍကေဟိ ပဒုမိနိပဏ္ဏံ ဝိဇ္ဈိတွာ ဥပ္ပလာဒီနိ ပဏ္ဏေန ဝေဌေတွာ ဂဏှန္တိ၊ တတြာပိ ပုပ္ဖါနံ ဥပရိ ပဒုမိနိပဏ္ဏမေဝ ဗန္ဓိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဟေဋ္ဌာ ဒဏ္ဍကံ[၁] ပန ဗန္ဓိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။

ပူရိမံ နာမ မာလာဂုဏေ စ ပုပ္ဖပဋေ စ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ယော ဟိ မာလာဂုဏေန စေတိယံ ဝါ ဗောဓိံ ဝါ ဝေဒိကံ ဝါ ပရိက္ခိပန္တော ပုန အာနေတွာ ပုရိမဋ္ဌာနံ အတိက္ကာမေတိ၊ ဧတ္တာဝတာပိ ပူရိမံ နာမ ဟောတိ။ ကော ပန ဝါဒေါ အနေကက္ခတ္တုံ ပရိက္ခိပန္တဿ။ နာဂဒန္တကန္တရေဟိ[၂] ပဝေသေတွာ ဟရန္တော ဩလမ္ဗကံ ကတွာ ပုန နာဂဒန္တကံ ပရိက္ခိပတိ၊ ဧတမ္ပိ ပူရိမံ နာမ။ နာဂဒန္တကေ ပန ပုပ္ဖဝလယံ ပဝေသေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ မာလာဂုဏေဟိ ပုပ္ဖပဋံ ကရောန္တိ။ တတြာပိ ဧကမေဝ မာလာဂုဏံ ဟရိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ပုန ပစ္စာဟရတော ပူရိမမေဝ ဟောတိ၊ တံ သဗ္ဗံ ပုရိမနယေနေဝ န ဝဋ္ဋတိ။ မာလာဂုဏေဟိ ပန ဗဟူဟိပိ ကတံ ပုပ္ဖဒါမံ လဘိတွာ အာသနမတ္ထကာဒီသု ဗန္ဓိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အတိဒီဃံ ပန

၁-ဒဏ္ဍကာ (က)၊ ဒဏ္ဍကော (သျာ)၊ ဒဏ္ဍကေ (?) ၂-နာဂဒန္တကန္တရေဟိ ဝါ (သီ)

မာလာဂုဏံ ဧကေဝါရံ ဟရိတွာ ဝါ ပရိက္ခိပိတွာ ဝါ ပုန အညဿ ဘိက္ခုနော ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။ တေနာပိ တထေဝ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဝါယိမံ နာမ ပုပ္ဖဇာလပုပ္ဖပဋပုပ္ဖရူပေသု ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ စေတိယေသု ပုပ္ဖဇာလံ ကရောန္တဿ ဧကမေကမ္ပိ ဇာလဆိဒ္ဒေ ဒုက္ကဋံ။ ဘိတ္တိဆတ္တထမ္ဘာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ ပုပ္ဖပဋံ ပန ပရေဟိ ပူရိတမ္ပိ ဝါယိတုံ န လဗ္ဘတိ။ ဂေါပ္ဖိမပုပ္ဖေဟေဝ ဟတ္ထိအဿာဒိရူပကာနိ ကရောန္တိ၊ တာနိပိ ဝါယိမဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌန္တိ။ ပုရိမနယေနေဝ သဗ္ဗံ န ဝဋ္ဋတိ။ အညေဟိ ကတပရိစ္ဆေဒေ ပန ပုပ္ဖါနိ ဌပေန္တေန ဟတ္ထိအဿာဒိရူပကမ္ပိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန ကလမ္ဗကေန အဍ္ဎစန္ဒကေန စ သဒ္ဓိံ အဋ္ဌပုပ္ဖိကတိယော ဝုတ္တာ။ တတ္ထ **ကလမ္ဗကော**တိ အဍ္ဎစန္ဒကန္တရေ ဃဋိကဒါမဩလမ္ဗကော ဝုတ္တော၊ **အဍ္ဎစန္ဒကော**တိ အဍ္ဎစန္ဒာကာရေန မာလာဂုဏပရိက္ခေပေါ။ တဒုဘယမ္ပိ ပူရိမေယေဝ ပဝိဋ္ဌံ။ **ကုရုန္ဒိယံ** ပန "ဒွေ တယော မာလာဂုဏေ ဧကတော ကတွာ ပုပ္ဖဒါမကရဏမ္ပိ ဝါယိမံယေဝါ"တိ ဝုတ္တံ။ တမ္ပိ ဧတ္ထ ပူရိမဋ္ဌာနေယေဝ ပဝိဋ္ဌံ။ န ကေဝလဉ္စ ပုပ္ဖဂုဠဒါမမေဝ[၁]၊ ပိဋ္ဌမယဒါမမ္ပိ ဂေဏ္ဍုကပုပ္ဖဒါမမ္ပိ ကုရုန္ဒိယံ ဝုတ္တံ၊ ခရပတ္တဒါမမ္ပိ သိက္ခာပဒဿ သာဓာရဏတ္တာ ဘိက္ခူနမ္ပိ ဘိက္ခုနီနမ္ပိ နေဝ ကာတုံ, န ကာရာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ပူဇာနိမိတ္တံ ပန ကပ္ပိယဝစနံ သဗ္ဗတ္ထ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ ပရိယာယဩဘာသနိမိတ္တကမ္မာနိ ဝဋ္ဋန္တိယေဝ။

တုဝဋ္ဋေန္တီတိ နိပဇ္ဇန္တိ။ **လာသေန္တီ**တိ ပီတိယာ ဥပ္ပိလဝမာနာ ဝိယ ဥဋ္ဌဟိတွာ လာသိယနာဋကံ နာဋေန္တိ၊ ရေစကံ ဒေန္တိ။ **နစ္စန္တိယာပိ နစ္စန္တီ**တိ ယဒါ နာဋကိတ္ထီ နစ္စတိ၊ တဒါ တေပိ တဿာ ပုရတော ဝါ ပစ္ဆတော ဝါ ဂစ္ဆန္တာ နစ္စန္တိ။ **နစ္စန္တိယာပိ ဂါယန္တီ**တိ ယဒါ သာ နစ္စတိ၊ တဒါ နစ္စာနုရူပံ ဂါယန္တိ။ ဧသ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ **အဋ္ဌပဒေပိ ကီဠန္တီ**တိ အဋ္ဌပဒဖလကေ ဇူတံ ကီဠန္တိ။ တထာ **ဒသပဒေ။ အာကာသေပီ**တိ အဋ္ဌပဒဒသပဒေသု ဝိယ အာကာသေယေဝ ကီဠန္တိ။ **ပရိဟာရပထေပီ**တိ ဘူမိယံ နာနာပထမဏ္ဍလံ ကတွာ တတ္ထ ပရိဟရိတဗ္ဗပထံ ပရိဟရန္တာ ကီဠန္တိ။ **သန္တိကာယပိ ကီဠန္တီ**တိ သန္တိကကီဠာယ ကီဠန္တိ၊ ဧကဇ္ဈံ ဌပိတာ သာရိယော ဝါ ပါသာဏသက္ခရာယော ဝါ အစာလေန္တာ နခေနေဝ အပနေန္တိ ဥပနေန္တိ စ၊ သစေ တတ္ထ ကာစိ စလတိ၊ ပရာဇယော ဟောတိ။ **ခလိကာယာ**တိ ဇူတဖလကေ ပါသကကီဠာယ ကီဠန္တိ။ **ဃဋိကာယာ**တိ ဃဋိကာ ဝုစ္စတိ ဒဏ္ဍကကီဠာ၊ တာယ ကီဠန္တိ။ ဒီဃဒဏ္ဍကေန ရဿဒဏ္ဍကံ ပဟရန္တာ ဝိစရန္တိ။

---

[၁]-ပုပ္ဖဒါမမေဝ (သီ)၊ ပုပ္ဖဂုဠပုပ္ဖဒါမမေဝ (က)

သလာကဟတ္ထေနာတိ လာခါယ ဝါ မဉ္ဇိဋ္ဌာယ[1] ဝါ ပိဋ္ဌဥဒကေ ဝါ သလာကဟတ္ထံ တေမေတွာ "ကိံ ဟောတူ"တိ ဘူမိယံ ဝါ ဘိတ္တိယံ ဝါ တံ ပဟရိတွာ ဟတ္ထိအဿာဒိရူပါနိ ဒဿေန္တာ ကီဠန္တိ၊ **အက္ခေနာ**တိ ဂုဠေန။ **ပင်္ဂစီရေနာ**တိ ပင်္ဂစီရံ ဝုစ္စတိ ပဏ္ဏနာဠိကာ၊ တံ ဓမန္တာ ကီဠန္တိ။ **ဝင်္ကကေနာ**တိ ဂါမဒါရကာနံ ကီဠနကေန ခုဒ္ဒကနင်္ဂလေန။ **မောက္ခစိကာယာ**တိ မောက္ခစိကာ ဝုစ္စတိ သမ္ပရိဝတ္တကကီဠာ၊ အာကာသေ ဝါ ဒဏ္ဍံ ဂဟေတွာ ဘူမိယံ ဝါ သီသံ ဌပေတွာ ဟေဋ္ဌုပရိယဘာဝေန ပရိဝတ္တန္တာ ကီဠန္တီတိ အတ္ထော။ **စိင်္ဂုလကေနာ**တိ စိင်္ဂုလကံ ဝုစ္စတိ တာလပဏ္ဏာဒီဟိ ကတံ ဝါတပ္ပဟာရေန ပရိဗ္ဘမနစက္ကံ၊ တေန ကီဠန္တိ။ **ပတ္တာဠ္ဟကေနာ**တိ ပတ္တာဠ္ဟကံ ဝုစ္စတိ ပဏ္ဏနာဠိ၊ တာယ ဝါလိကာဒီနိ မိနန္တာ ကီဠန္တိ။ **ရထကေနာ**တိ ခုဒ္ဒကရထေန။ **ဓနုကေနာ**တိ ခုဒ္ဒကဓနုနာ။

အက္ခရိကာယာတိ အက္ခရိကာ ဝုစ္စတိ အာကာသေ ဝါ ပိဋ္ဌိယံ ဝါ အက္ခရဇာနနကီဠာ၊ တာယ ကီဠန္တိ။ **မနေသိကာယာ**တိ မနေသိကာ ဝုစ္စတိ မနသာ စိန္တိတဇာနနကီဠာ၊ တာယ ကီဠန္တိ။ **ယထာဝဇ္ဇေနာ**တိ ယထာဝဇ္ဇံ ဝုစ္စတိ ကာဏကုဏိခဉ္ဇာဒီနံ ယံ ယံ ဝဇ္ဇံ, တံ တံ ပယောဇေတွာ ဒဿနကီဠာ၊ တာယ ကီဠန္တိ ဝေလမ္ဗကာ ဝိယ။ **ဟတ္ထိသ္မိမ္ပိ သိက္ခန္တီ**တိ ဟတ္ထိနိမိတ္တံ ယံ သိပ္ပံ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ တံ သိက္ခန္တိ။ ဧသေဝ နယော အဿာဒီသု။ **ဓာဝန္တိပီ**တိ ပရမ္မုခါ ဂစ္ဆန္တာ ဓာဝန္တိ၊ **အာဓာဝန္တိပီ**တိ ယတ္တကံ ဓာဝန္တိ, တတ္တကမေဝ အဘိမုခါ ပုန အာဂစ္ဆန္တာ အာဓာဝန္တိ။ **နိဗ္ဗုဇ္ဈန္တီ**တိ မလ္လယုဒ္ဓံ ကရောန္တိ။ **နလာဋိကမ္ပိ ဒေန္တီ**တိ "သာဓု သာဓု ဘဂိနီ"တိ အတ္တနော နလာဋေ အင်္ဂုလိံ ဌပေတွာ တဿာ နလာဋေ ဌပေန္တိ။ **ဝိဝိဓမ္ပိ အနာစာရံ အာစရန္တီ**တိ အညမ္ပိ ပါဠိယံ အနာဂတံ မုခဍိဏ္ဍိမာဒိဝိဝိဓံ အနာစာရံ အာစရန္တိ။

၄၃၂။ **ပါသာဒိကေနာ**တိ ပသာဒါဝဟေန သာရုပ္ပေန သမဏာနုစ္ဆဝိကေန။ **အဘိက္ကန္တေနာ**တိ ဂမနေန။ **ပဋိက္ကန္တေနာ**တိ နိဝတ္တနေန။ **အာလောကိတေနာ**တိ ပုရတော ဒဿနေန။ **ဝိလောကိတေနာ**တိ ဣတော စိတော စ ဒဿနေန။ **သမိဉ္ဇိတေနာ**တိ ပဗ္ဗသင်္ကောစနေန။ **ပသာရိတေနာ**တိ တေသံယေဝ ပသာရဏေန။ သဗ္ဗတ္ထ ဣတ္ထမ္ဘူတာချာနတ္ထေ ကရဏဝစနံ၊ သတိသမ္ပဇညေဟိ အဘိသင်္ခတတ္တာ ပါသာဒိက အဘိက္ကန္တ ပဋိက္ကန္တ အာလောကိတ ဝိလောကိတ သမိဉ္ဇိတ ပသာရိတော ဟုတွာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဩက္ခိတ္တစက္ခူ**တိ

၁-မဉ္ဇူသာယ (သီ၊ သျာ)

ဟေဋ္ဌာခိတ္တစက္ခု။ **ဣရိယာပထသမ္ပန္နော**တိ တာယ ပါသာဒိကအဘိက္ကန္တာဒိတာယ သမ္ပန္နဣရိယာပထော။

ကွာယန္တိ ကော အယံ။ **အဗလဗလော ဝိယာ**တိ အဗလော ကိရ ဗောန္ဒော ဝုစ္စတိ၊ အတိသယဝစနေ စ ဣဒံ အာမေဍိတံ[1]၊ တသ္မာ အတိဗောန္ဒော ဝိယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **မန္ဒမန္ဒော**တိ အဘိက္ကန္တာဒီနံ အနုဒ္ဓတတာယ အတိမန္ဒော အတိသဏှောတိ ဧဝံ ဂုဏမေဝ ဒေါသတော ဒဿေန္တိ။ **ဘာကုဋိကဘာကုဋိကော ဝိယာ**တိ ဩက္ခိတ္တစက္ခုတာယ ဘာကုဋိံ ကတွာ သင်္ကုဋိတမုခေါ ကုပိတော ဝိယ ဝိစရတီတိ မညမာနာ ဝဒန္တိ။ **သဏှာ**တိ နိပုဏာ၊ “အမ္မ တာတ ဘဂိနီ”တိ ဧဝံ ဥပါသကဇနံ ယုတ္တဋ္ဌာနေ ဥပနေတုံ ဆေကာ၊ န ယထာ အယံ, ဧဝံ အဗလဗလာ ဝိယာတိ အဓိပ္ပါယော။ **သခိလာ**တိ သာခလျေန[2] ယုတ္တာ။ **သုခသမ္ဘာသာ**တိ ဣဒံ ပုရိမဿ ကာရဏဝစနံ။ ယေသံ ဟိ သုခသမ္ဘာသာ သမ္မောဒနီယကထာ နေလာ ဟောတိ ကဏ္ဏသုခါ၊ တေ သခိလာတိ ဝုစ္စန္တိ။ တေနာဟံသု “သခိလာ သုခသမ္ဘာသာ”တိ။ အယံ ပနေတ္ထ အဓိပ္ပါယော—“အမှာကံ အယျာ ဥပါသကေ ဒိသွာ မဓုရံ သမ္မောဒနီယံ ကထံ ကထေန္တိ၊ တသ္မာ သခိလာ သုခသမ္ဘာသာ၊ န ယထာ အယံ, ဧဝံ မန္ဒမန္ဒာ ဝိယာ”တိ။ **မိဟိတပုဗ္ဗင်္ဂမာ**တိ မိဟိတံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဧတေသံ ဝစနဿာတိ မိဟိတပုဗ္ဗင်္ဂမာ၊ ပဌမံ သိတံ ကတွာ ပစ္ဆာ ဝဒန္တီတိ အတ္ထော။ **ဧဟိသွာဂတဝါဒိနော**တိ ဥပါသကံ ဒိသွာ “ဧဟိ သွာဂတံ တဝါ”တိ ဧဝံဝါဒိနော၊ န ယထာ အယံ, ဧဝံ သင်္ကုဋိတမုခတာယ ဘာကုဋိကဘာကုဋိကာ ဝိယ။ ဧဝံ မိဟိတပုဗ္ဗင်္ဂမာဒိတာယ အဘာကုဋိကဘာဝံ အတ္ထတော ဒဿေတွာ ပုန သရူပေနပိ ဒဿေန္တော အာဟံသု **အဘာကုဋိကာ ဥတ္တာနမုခါ ပုဗ္ဗဘာသိနော**တိ။ ဥပ္ပဋိပါဋိယာ ဝါ တိဏ္ဏမ္ပိ အာကာရာနံ အဘာဝဒဿနမေတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ကထံ? ဧတ္ထ ဟိ **အဘာကုဋိကာ**တိ ဣမိနာ ဘာကုဋိကဘာကုဋိကာကာရဿ အဘာဝေါ ဒဿိတော။ **ဥတ္တာနမုခါ**တိ ဣမိနာ မန္ဒမန္ဒာကာရဿ၊ ယေ ဟိ စက္ခုနိ ဥမ္မီလေတွာ အာလောကနေန ဥတ္တာနမုခါ ဟောန္တိ၊ န တေ မန္ဒမန္ဒာ။ **ပုဗ္ဗဘာသိနော**တိ ဣမိနာ အဗလဗလာကာရဿ အဘာဝေါ ဒဿိတော။ ယေ ဟိ အာဘာသနကုသလတာယ အမ္မ တာတာတိ ပဌမတရံ အာဘာသန္တိ၊ န တေ အဗလဗလာတိ။

ဧဟိ ဘန္တေ ဃရံ ဂမိဿာမာတိ သော ကိရ ဥပါသကော “န ခေါ အာဝုသော ပိဏ္ဍော လဗ္ဘတီ”တိ ဝုတ္တေ “တုမှာကံ ဘိက္ခုဟိယေဝ ဧတံ

---

[1] အာမေဍိတံ (သီ)

[2] သာခလ္လေန (သီ၊ သျာ)

ကတံ၊ သကလမ္ပိ ဂါမံ ဝိစရန္တာ န လဘတ္ထာ"တိ ဝတွာ ပိဏ္ဍပါတံ ဒါတုကာမော "ဧဟိ ဘန္တေ ဃရံ ဂမိဿာမာ"တိ အာဟ။ ကိံ ပနာယံ ပယုတ္တဝါစာ ဟောတိ န ဟောတီတိ။ န ဟောတိ။ ပုဋ္ဌိတပဉှော နာမာယံ, ကထေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ တသ္မာ ဣဒါနိ စေပိ ပုဗ္ဗဏှေ ဝါ သာယနှေ ဝါ အန္တရဃရံ ပဝိဋ္ဌံ ဘိက္ခုံ ကောစိ ပုစ္ဆေယျ "ကသ္မာ ဘန္တေ စရထာ"တိ။ ယေနတ္ထေန စရတိ၊ တံ အာစိက္ခိတွာ "လဒ္ဓံ, န လဒ္ဓ"န္တိ ဝုတ္တေ သစေ န လဒ္ဓံ, "န လဒ္ဓ"န္တိ ဝတွာ ယံ သော ဒေတိ၊ တံ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဒုဋ္ဌောတိ န ပသာဒါဒီနံ ဝိနာသေန ဒုဋ္ဌော၊ ပုဂ္ဂလဝသေန ဒုဋ္ဌော။ **ဒါနပထာနီ**တိ ဒါနာနိယေဝ ဝုစ္စန္တိ။ အထ ဝါ **ဒါနပထာနီ**တိ ဒါနနိဗဒ္ဓါနိ၊ ဒါနဝတ္တာနီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဥပစ္ဆိန္နာနီ**တိ ဒါယကေဟိ ဥပစ္ဆိန္နာနိ၊ န တေ တာနိ ဧတရဟိ ဒေန္တိ။ **ရိဉ္စန္တီ**တိ ဝိသုံ ဟောန္တိ နာနာ ဟောန္တိ၊ ပက္ကမန္တီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **သဏ္ဌဟေယျာ**တိ သမ္မာ တိဋ္ဌေယျ၊ ပေသလာနံ ဘိက္ခူနံ ပတိဋ္ဌာ ဘဝေယျ။

"ဧဝမာဝုသော"တိ ခေါ သော ဘိက္ခု သဒ္ဓဿ ပသန္နဿ ဥပါသကဿ သာသနံ သမ္ပဋိစ္ဆိ။ ဧဝရူပံ ကိရ သာသနံ ကပ္ပိယံ ဟရိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ တသ္မာ "မမ ဝစနေန ဘဂဝတော ပါဒေ ဝန္ဒထာ"တိ ဝါ "စေတိယံ ပဋိမံ ဗောဓိံ သံဃတ္ထေရံ ဝန္ဒထာ"တိ ဝါ "စေတိယေ ဂန္ဓပူဇံ ကရောထ၊ ပုပ္ဖပူဇံ ကရောထာ"တိ ဝါ "ဘိက္ခူ သန္နိပါတေထ ဒါနံ ဒဿာမ ဓမ္မံ သောဿာမာ"တိ ဝါ ဤဒိသေသု သာသနေသု ကုက္ကုစ္စံ န ကာတဗ္ဗံ။ ကပ္ပိယသာသနာနိ ဟေတာနိ န ဂိဟီနံ ဂိဟိကမ္မပဋိသံယုတ္တာနီတိ။ **ကုတော စ တွံ ဘိက္ခု အာဂစ္ဆသီ**တိ နိသိန္နော သော ဘိက္ခု န အာဂစ္ဆတိ၊ အာဂတော ပန အာဂတော ဟောတိ။ ဧဝံ သန္တေပိ ဝတ္တမာနသမီပေ ဝတ္တမာနဝစနံ လဗ္ဘတိ၊ တသ္မာ န ဒေါသော။ ပရိယောသာနေ "ဣတော အဟံ ဘဂဝါ အာဂစ္ဆာမီ"တိ ဧတ္ထာပိ ဝစနေ ဧသေဝ နယော။

၄၃၃။ **ပဌမံ အဿဇိပုနဗ္ဗသုကာ ဘိက္ခူ စောဒေတဗ္ဗာ**တိ မယံ တုမှေ ဝတ္တုကာမာတိ ဩကာသံ ကာရေတွာ ဝတ္ထုနာ စ အာပတ္တိယာ စ စောဒေတဗ္ဗာ။ စောဒေတွာ ယံ န သရန္တိ၊ တံ သာရေတဗ္ဗာ။ သစေ ဝတ္ထုဉ္စ အာပတ္တိဉ္စ ပဋိဇာနန္တိ၊ အာပတ္တိမေဝ ဝါ ပဋိဇာနန္တိ န ဝတ္ထုံ၊ အာပတ္တိံ ရောပေတဗ္ဗာ။ အထ ဝတ္ထုမေဝ ပဋိဇာနန္တိ နာပတ္တိံ၊ ဧဝမ္ပိ "ဣမသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ အယံ နာမ အာပတ္တီ"တိ ရောပေတဗ္ဗာ ဧဝ။ ယဒိ နေဝ ဝတ္ထုံ နာပတ္တိံ ပဋိဇာနန္တိ၊ အာပတ္တိံ န ရောပေတဗ္ဗာ။ အယမေတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော။ ယထာပဋိညာယ ပန

အာပတ္တိံ ရောပေတွာ ဧဝံ ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မံ ကာတဗ္ဗန္တိ ဒဿေန္တော **ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ**တိအာဒိမာဟ။ တံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

ဧဝံ ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မကတေန ဘိက္ခုနာ ယသ္မိံ ဝိဟာရေ ဝသန္တေန ယသ္မိံ ဂါမေ ကုလဒူသကကမ္မံ ကတံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ ဝိဟာရေ ဝါ တသ္မိံ ဂါမေ ဝါ န ဝသိတဗ္ဗံ။ တသ္မိံ ဝိဟာရေ ဝသန္တေန သာမန္တဂါမေပိ ပိဏ္ဍာယ န စရိတဗ္ဗံ။ သာမန္တဝိဟာရေပိ ဝသန္တေန တသ္မိံ ဂါမေ ပိဏ္ဍာယ န စရိတဗ္ဗံ။ **ဥပတိဿတ္ထေရော** ပန "ဘန္တေ နဂရံ နာမ မဟန္တံ ဒွါဒသယောဇနိကမ္ပိ ဟောတီ"တိ အန္တေဝါသိကေဟိ ဝုတ္တော "ယဿာ ဝီထိယာ ကုလဒူသကကမ္မံ ကတံ၊ တတ္ထေဝ ဝါရိတ"န္တိ အာဟ။ တတော "ဝီထိပိ မဟတီ နဂရပ္ပမာဏာဝ ဟောတီ"တိ ဝုတ္တော "ယဿာ ဃရပဋိပါဋိယာ"တိ အာဟ၊ "ဃရပဋိပါဋိပိ ဝီထိပ္ပမာဏာဝ ဟောတီ"တိ ဝုတ္တော "ဣတော စိတော စ သတ္တ ဃရာနိ ဝါရိတာ-နီ"တိ အာဟ။ တံ ပန သဗ္ဗံ ထေရဿ မနောရထမတ္တမေဝ။ သစေပိ ဝိဟာရော တိယောဇနပရမော ဟောတိ ဒွါဒသယောဇနပရမဉ္စ နဂရံ၊ နေဝ ဝိဟာရေ ဝသိတုံ လဗ္ဘတိ, န နဂရေ စရိတုန္တိ။

၄၃၅။ **တေ သံဃေန ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မကတာ**တိ ကထံ သံဃော တေသံ ကမ္မံ အကာသိ? န ဂန္တွာဝ အဇ္ဈောတ္ထရိတွာ အကာသိ၊ အထ ခေါ ကုလေဟိ နိမန္တေတွာ သံဃဘတ္တေသု ကယိရမာနေသု တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ ထေရာ သမဏပဋိပဒံ ကထေတွာ "အယံ သမဏော, အယံ အဿမဏော"တိ မနုဿေ သညာပေတွာ ဧကံ ဒွေ ဘိက္ခူ သီမံ ပဝေသေတွာ ဧတေနေဝုပါယေန သဗ္ဗေသံ ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မံ အကံသူတိ။ ဧဝံ ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မကတဿ စ အဋ္ဌာရသ ဝတ္တာနိ ပူရေတွာ ယာစန္တဿ ကမ္မံ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေတဗ္ဗံ။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓကမ္မေနာပိ စ တေန ယေသု ကုလေသု ပုဗ္ဗေ ကုလဒူသကကမ္မံ ကတံ၊ တတော ပစ္စယာ န ဂဟေတဗ္ဗာ၊ အာသဝက္ခယပ္ပတ္တေနာပိ န ဂဟေတဗ္ဗာ၊ အကပ္ပိယာဝ ဟောန္တိ။ "ကသ္မာ န ဂဏှထာ"တိ ပုစ္ဆိတေန "ပုဗ္ဗေ ဧဝံ ကတတ္တာ"တိ ဝုတ္တေ သစေ ဝဒန္တိ "န မယံ တေန ကာရဏေန ဒေမ၊ ဣဒါနိ သီလဝန္တတာယ ဒေမာ"တိ၊ ဂဟေတဗ္ဗာ။ ပကတိယာ ဒါနဋ္ဌာနေယေဝ ကုလဒူသကကမ္မံ ကတံ ဟောတိ။ တတော ပကတိဒါနမေဝ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ယံ ဝဍ္ဎေတွာ ဒေန္တိ၊ တံ န ဝဋ္ဋတိ။

န သမ္မာ ဝတ္တန္တီတိ တေ ပန အဿဇိပုနဗ္ဗသုကာ အဋ္ဌာရသသု ဝတ္တေသု သမ္မာ န ဝတ္တန္တိ။ **န လောမံ ပါတေန္တီ**တိ အနုလောမပဋိပဒံ အပ္ပဋိပဇ္ဇနတာယ န ပန္နလောမာ ဟောန္တိ။ **န နေတ္ထာရံ ဝတ္တန္တီ**တိ အတ္တနော နိတ္ထရဏမဂ္ဂံ န

ပဋိပဇ္ဇန္တိ။ **န ဘိက္ခူ ခမာပေန္တီ**တိ “ဒုက္ကဋံ ဘန္တေ အမှေဟိ၊ န ပုန ဧဝံ ကရိဿာမ၊ ခမထ အမှာက”န္တိ ဧဝံ ဘိက္ခူနံ ခမာပနံ န ကရောန္တိ။ **အက္ကောသန္တီ**တိ ကာရကသံဃံ ဒသဟိ အက္ကောသဝတ္ထူဟိ အက္ကောသန္တိ။ **ပရိဘာသန္တီ**တိ ဘယံ နေသံ ဒဿေန္တိ။ **ဆန္ဒဂါမိတာ။ပ။ ဘယဂါမိတာ ပါပေန္တီ**တိ ဧတေ ဆန္ဒဂါမိနော စ။ပ။ ဘယဂါမိနော စာတိ ဧဝံ ဆန္ဒဂါမိတာယပိ။ပ။ ဘယဂါမိတာယပိ ပါပေန္တိ၊ ယောဇေန္တီတိ အတ္ထော။ **ပက္ကမန္တီ**တိ တေသံ ပရိဝါရေသု ပဉ္စသု သမဏသတေသု ကေစိ ဒိသာ ပက္ကမန္တိ။ **ဝိဗ္ဘမန္တီ**တိ ကေစိ ဂိဟီ ဟောန္တိ။ **ကထဉ္ဟိ နာမ အဿဇိပုနဗ္ဗသုကာ ဘိက္ခူ**တိ ဧတ္ထ ဒွိန္နံ ပါမောက္ခာနံ ဝသေန သဗ္ဗေပိ “အဿဇိပုနဗ္ဗသုကာ”တိ ဝုတ္တာ။

၄၃၆-၄၃၇။ **ဂါမံ ဝါ**တိ ဧတ္ထ နဂရမ္ပိ ဂါမဂ္ဂဟဏေနေဝ ဂဟိတံ။ တေနဿ ပဒဘာဇနေ “ဂါမောပိ နိဂမောပိ နဂရမ္ပိ ဂါမော စေဝ နိဂမော စာ”တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ အပါကာရပရိက္ခေပေါ သအာပဏော **နိဂမော**တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ကုလာနိ ဒူသေတီတိ **ကုလဒူသကော**။ ဒူသေန္တော စ န အသုစိကဒ္ဒမာဒီဟိ ဒူသေတိ၊ အထ ခေါ အတ္တနော ဒုပ္ပဋိပတ္တိယာ တေသံ ပသာဒံ ဝိနာသေတိ။ တေနေဝဿ ပဒဘာဇနေ “ပုပ္ဖေန ဝါ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယော ဟရိတွာ ဝါ ဟရာပေတွာ ဝါ ပက္ကောသိတွာ ဝါ ပက္ကောသာပေတွာ ဝါ သယံ ဝါ ဥပဂတာနံ ယံကိဉ္စိ အတ္တနော သန္တကံ ပုပ္ဖံ ကုလသင်္ဂဟတ္ထာယ ဒေတိ၊ ဒုက္ကဋံ။ ပရသန္တကံ ဒေတိ၊ ဒုက္ကဋမေဝ။ ထေယျစိတ္တေန ဒေတိ၊ ဘဏ္ဍဂ္ဃေန ကာရေတဗ္ဗော။ ဧသေဝ နယော သံဃိကေပိ။ အယံ ပန ဝိသေသော၊ သေနာသနတ္ထာယ နိယာမိတံ ဣဿရဝတာယ ဒဒတော ထုလ္လစ္စယံ။

ပုပ္ဖံ နာမ ကဿ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ကဿ န ဝဋ္ဋတီတိ။ မာတာပိတူနံ တာဝ ဟရိတွာပိ ဟရာပေတွာပိ ပက္ကောသိတွာပိ ပက္ကောသာပေတွာပိ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ သေသဉာတကာနံ ပက္ကောသာပေတွာဝ။ တဉ္စ ခေါ ဝတ္ထုပူဇနတ္ထာယ။ မဏ္ဍနတ္ထာယ ပန သိဝလိင်္ဂါဒိပူဇနတ္ထာယ ဝါ ကဿစိပိ ဒါတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ မာတာပိတူနဉ္စ ဟရာပေန္တေန ဉာတိသာမဏေရေဟေဝ ဟရာပေတဗ္ဗံ။ ဣတရေ ပန ယဒိ သယမေဝ ဣစ္ဆန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ သမ္မတေန ပုပ္ဖဘာဇကေန ဘာဇနကာလေ သမ္ပတ္တာနံ သာမဏေရာနံ ဥပဍ္ဎဘာဂံ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **ကုရုန္ဒိယံ** သမ္ပတ္တဂိဟီနံ ဥပဍ္ဎဘာဂံ။ **မဟာပစ္စရိယံ** “စူဠကံ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ ဝုတ္တံ။ အသမ္မတေန အပလောကေတွာ ဒါတဗ္ဗံ။

အာစရိယုပဇ္ဈာယေသု သဂါရဝါ သာမဏေရာ ဗဟူနိ ပုပ္ဖာနိ အာဟရိတွာ ရာသိံ ကတွာ ဌပေန္တိ၊ ထေရာ ပါတောဝ သမ္ပတ္တာနံ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာဒီနံ ဥပါသကာနံ ဝါ "တွံ ဣဒံ ဂဏှ၊ တွံ ဣဒံ ဂဏှာ"တိ ဒေန္တိ၊ ပုပ္ဖဒါနံ နာမ န ဟောတိ။ စေတိယံ ပူဇေဿာမာတိ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တာပိ ပူဇံ ကရောန္တာပိ တတ္ထ တတ္ထ သမ္ပတ္တာနံ စေတိယပူဇနတ္ထာယ ဒေန္တိ၊ ဧတမ္ပိ ပုပ္ဖဒါနံ နာမ န ဟောတိ။ ဥပါသကေ အက္ကပုပ္ဖာဒီဟိ ပူဇေန္တေ ဒိသွာ "ဝိဟာရေ ကဏိကာရ-ပုပ္ဖာဒီနိ အတ္ထိ၊ ဥပါသကာ တာနိ ဂဟေတွာ ပူဇေထာ"တိ ဝတ္တုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ ဘိက္ခူ ပုပ္ဖပူဇံ ကတွာ ဒိဝါတရံ ဂါမံ ပဝိဋ္ဌေ "ကိံ ဘန္တေ အတိဒိဝါ ပဝိဋ္ဌတ္ထာ"တိ ပုစ္ဆန္တိ၊ "ဝိဟာရေ ဗဟူနိ ပုပ္ဖာနိ ပူဇံ အကရိမှာ"တိ ဝဒန္တိ။ မနုဿာ "ဗဟူနိ ကိရ ဝိဟာရေ ပုပ္ဖာနီ"တိ ပုနဒိဝသေ ပဟူတံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ ဂဟေတွာ ဝိဟာရံ ဂန္တွာ ပုပ္ဖပူဇဉ္စ ကရောန္တိ၊ ဒါနဉ္စ ဒေန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ မနုဿာ "မယံ ဘန္တေ အသုကဒိဝသံ နာမ ပူဇေဿာမာ"တိ ပုပ္ဖဝါရံ ယာစိတွာ အနုညာတဒိဝသေ အာဂစ္ဆန္တိ၊ သာမဏေရေဟိ စ ပဂေဝ ပုပ္ဖာနိ ဩစိနိတွာ ဌပိတာနိ ဟောန္တိ၊ တေ ရုက္ခေသု ပုပ္ဖာနိ အပဿန္တာ "ကုဟိံ ဘန္တေ ပုပ္ဖာနီ"တိ ဝဒန္တိ၊ သာမဏေရေဟိ ဩစိနိတွာ ဌပိတာနိ၊ တုမှေ ပန ပူဇေတွာ ဂစ္ဆထ၊ သံဃော အညံ ဒိဝသံ ပူဇေဿတီတိ။ တေ ပူဇေတွာ ဒါနံ ဒတွာ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန **ကုရုန္ဒိယဉ္စ** "ထေရာ သာမဏေရေဟိ ဒါပေတုံ န လဘန္တိ။ သစေ သယမေဝ တာနိ ပုပ္ဖာနိ တေသံ ဒေန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ထေရေဟိ ပန 'သာမဏေ-ရေဟိ ဩစိနိတွာ ဌပိတာနီ'တိ ဣတ္တကမေဝ ဝတ္တဗ္ဗ"န္တိ ဝုတ္တံ။ သစေ ပန ပုပ္ဖဝါရံ ယာစိတွာ အနောစိတေသု ပုပ္ဖေသု ယာဂုဘတ္တာဒီနိ အာဒါယ အာဂန္တွာ သာမဏေရေ "ဩစိနိတွာ ဒေထာ"တိ ဝဒန္တိ။ ဉာတကသာမဏေရာနံယေဝ ဩစိနိတွာ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အညာတကေ ဥက္ခိပိတွာ ရုက္ခသာခါယ ဌပေန္တိ၊ န ဩရောဟိတွာ ပလာယိတဗ္ဗံ၊ ဩစိနိတွာ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန ကောစိ ဓမ္မကထိကော "ဗဟူနိ ဥပါသကာ ဝိဟာရေ ပုပ္ဖာနိ၊ ယာဂုဘတ္တာဒီနိ အာဒါယ ဂန္တွာ ပုပ္ဖပူဇံ ကရောထာ"တိ ဝဒတိ၊ တဿေဝ န ကပ္ပတီတိ **မဟာပစ္စရိယဉ္စ** **ကုရုန္ဒိယဉ္စ** ဝုတ္တံ။ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ပန "ဧတံ အကပ္ပိယံ န ဝဋ္ဋတီ"တိ အဝိသေသေန ဝုတ္တံ။

ဖလမ္ပိ အတ္တနော သန္တကံ ဝုတ္တနယေနေဝ မာတာပိတူနံ သေသဉာတကာနဉ္စ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ကုလသင်္ဂဟတ္ထာယ ပန ဒေန္တဿ ဝုတ္တနယေနေဝ အတ္တနော သန္တကေ ပရသန္တကေ သံဃိကေ သေနာသနတ္ထာယ နိယာမိတေ စ ဒုက္ကဋာဒီနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ အတ္တနော သန္တကံယေဝ ဂိလာနမနုဿာနံ ဝါ သမ္ပတ္တဣဿရာနံ

ဝါ ခီဏပရိဗ္ဗယာနံ ဝါ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဖလဒါနံ န ဟောတိ။ ဖလဘာဇကေနာပိ သမ္မတေန သံဃဿ ဖလဘာဇနကာလေ သမ္ပတ္တမနုဿာနံ ဥပဍ္ဎဘာဂံ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အသမ္မတေန အပလောကေတွာ ဒါတဗ္ဗံ။ သံဃာရာမေပိ ဖလပရိစ္ဆေဒေန ဝါ ရုက္ခပရိစ္ဆေဒေန ဝါ ကတိကာ ကာတဗ္ဗာ။ တတော ဂိလာနမနုဿာနံ ဝါ အညေသံ ဝါ ဖလံ ယာစန္တာနံ ယထာပရိစ္ဆေဒေန စတ္တာရိ ပဉ္စ ဖလာနိ ဒါတဗ္ဗာနိ။ ရုက္ခာ ဝါ ဒဿေတဗ္ဗာ “ဣတော ဂဟေတုံ လဗ္ဘတီ”တိ။ “ဣမ ဖလာနိ သုန္ဒရာနိ၊ ဣတော ဂဏှထာ”တိ ဧဝံ ပန န ဝတ္တဗ္ဗံ။

စုဏ္ဏေနာတိ ဧတ္ထ အတ္တနော သန္တကံ သိရီသစုဏ္ဏံ ဝါ အညံ ဝါ ကသာဝံ ယံကိဉ္စိ ကုလသင်္ဂဟတ္ထာယ ဒေတိ၊ ဒုက္ကဋံ။ ပရသန္တကာဒီသုပိ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အယံ ပန ဝိသေသော၊ ဣဓ သံဃဿ ရက္ခိတ-ဂေါပိတာပိ ရုက္ခစ္ဆလ္လိ ဂရုဘဏ္ဍမေဝ။ မတ္တိကဒန္တကဋ္ဌဝေဠုသုပိ ဂရုဘဏ္ဍူပဂံ ဥတွာ စုဏ္ဏေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပဏ္ဏဒါနံ ပန ဧတ္ထ န အာဂတံ၊ တမ္ပိ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ပရတောပိ ဂရုဘဏ္ဍဝိနိစ္ဆယေ သဗ္ဗံ ဝိတ္ထာရေန ဝဏ္ဏယိဿာမ။

ဝေဇ္ဇိကာယ ဝါတိ ဧတ္ထ ဝေဇ္ဇကမ္မဝိဓိ တတိယပါရာဇိကဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္တ-နယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဇင်္ဃပေသနိကေနာတိ ဧတ္ထ **ဇင်္ဃပေသနိယ**န္တိ ဂိဟီနံ ဒူတေယျသာသန-ဟရဏကမ္မံ ဝုစ္စတိ၊ တံ န ကာတဗ္ဗံ။ ဂိဟီနံ ဟိ သာသနံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တဿ ပဒေ ပဒေ ဒုက္ကဋံ။ တံ ကမ္မံ နိဿာယ လဒ္ဓဘောဇနံ ဘုဉ္ဇန္တဿာပိ အဇ္ဈော-ဟာရေ အဇ္ဈောဟာရေ ဒုက္ကဋံ။ ပဌမံ သာသနံ အဂ္ဂဟေတွာပိ ပစ္ဆာ “အယံ ဒါနိ သော ဂါမော၊ ဟန္ဒ တံ သာသနံ အာရောစေမီ”တိ မဂ္ဂါ ဩက္ကမန္တဿာပိ ပဒေ ပဒေ ဒုက္ကဋံ။ သာသနံ အာရောစေတွာ လဒ္ဓဘောဇနံ ဘုဉ္ဇတော ပုရိမနယေနေဝ ဒုက္ကဋံ။ သာသနံ အဂ္ဂဟေတွာ အာဂတေန ပန “ဘန္တေ တသ္မိံ ဂါမေ ဣတ္ထန္နာမဿ ကာ ပဝတ္တီ”တိ ပုစ္ဆိယမာနေန ကထေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပုစ္ဆိတပဉှေ ဒေါသော နတ္ထိ။ ပဉ္စန္နံ ပန သဟဓမ္မိကာနံ မာတာပိတူနံ ပဏ္ဍုပလာသဿ အတ္တနော ဝေယျာဝစ္စကရဿ စ သာသနံ ဟရိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဂိဟီနဉ္စ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တပ္ပကာရံ ကပ္ပိယသာသနံ။ ဣဒဉ္စ ဇင်္ဃပေသနိယကမ္မံ နာမ န ဟောတိ။ ဣမေဟိ ပန အဋ္ဌဟိ ကုလဒူသကကမ္မေဟိ ဥပ္ပန္နပစ္စယာ ပဉ္စန္နမ္ပိ သဟဓမ္မိကာနံ န ကပ္ပန္တိ၊ အဘူတာရောစနရူပိယသံဝေါဟာရေဟိ ဥပ္ပန္နပစ္စယ-သဒိသာဝ ဟောန္တိ။

ပါပါ သမာစာရာ အဿာတိ **ပါပသမာစာရော**။ တေ ပန ယသ္မာ မာလာဝစ္ဆရောပနာဒယော ဗဟူ အဓိပ္ပေတာ၊ တသ္မာ “မာလာဝစ္ဆံ ရောပေန္တိပိ”တိအာဒိနာ နယေနဿ ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ။ **တိရောက္ခာ**တိ ပရမ္မုခါ။ **ကုလာနိ စ တေန ဒုဋ္ဌာနီ**တိ ဧတ္ထ ပန ယသ္မာ ကုလာနီတိ ဝေါဟာရမတ္တမေတံ၊ အတ္ထတော ဟိ မနုဿာ တေန ဒုဋ္ဌာ ဟောန္တိ၊ တသ္မာဿ ပဒဘာဇနေ “ပုဗ္ဗေ သဒ္ဓါ ဟုတွာ”တိအာဒိမာဟ။ **ဆန္ဒဂါမိနော**တိ ဆန္ဒေန ဂစ္ဆန္တီတိ ဆန္ဒဂါမိနော။ ဧသ နယော သေသေသု။ **သမနုဘာသိတဗ္ဗော တဿ ပဋိနိဿဂ္ဂါယာ**တိ ဧတ္ထ ကုလဒူသကကမ္မေန ဒုက္ကဋမေဝ။ ယံ ပန သော သံဃံ ပရိဘဝိတွာ ဆန္ဒဂါမိနောတိအာဒိမာဟ၊ တဿ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ သမနုဘာသနကမ္မံ ကာတဗ္ဗန္တိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

သမုဋ္ဌာနာဒီနိပိ ပဌမသံဃာဘေဒသဒိသာနေဝါတိ။

ကုလဒူသကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

နိဂမနဝဏ္ဏနာ

၄၄၂။ **ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါ။ပ။ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီ**တိ ဧတ္ထ ပဌမံ အာပတ္တိ ဧတေသန္တိ **ပဌမာပတ္တိကာ**၊ ပဌမံ ဝီတိက္ကမက္ခဏေယေဝ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗာတိ အတ္ထော။ ဣတရေ ပန ယထာ တတိယေ စတုတ္ထေ စ ဒိဝသေ ဟောတီတိ ဇရော “တတိယကော စတုတ္ထကော”တိ စ ဝုစ္စတိ၊ ဧဝံ ယာဝတတိယေ သမနုဘာသနကမ္မေ ဟောန္တီတိ **ယာဝတတိယကာ**တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ယာဝတီဟံ ဇာနံ ပဋိစ္ဆာဒေတီတိ ယတ္တကာနိ အဟာနိ ဇာနန္တော ပဋိစ္ဆာဒေတိ၊ “အဟံ ဣတ္ထန္နာမံ အာပတ္တိံ အာပန္နော”တိ သဗြဟ္မစာရီနံ နာရောစေတိ။ **တာဝတီဟ**န္တိ တတ္တကာနိ အဟာနိ။ **အကာမာ ပရိဝတ္ထဗ္ဗ**န္တိ န ကာမေန န ဝသေန၊ အထ ခေါ အကာမေန အဝသေန ပရိဝါသံ သမာဒါယ ဝတ္ထဗ္ဗံ။ **ဥတ္တရိ ဆာရတ္တ**န္တိ ပရိဝါသတော ဥတ္တရိ ဆ ရတ္တိယော။ **ဘိက္ခုမာနတ္တာယာ**တိ ဘိက္ခူနံ မာနနဘာဝါယ၊ အာရာဓနတ္ထာယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဝီသတိသံဃော[၁] ဂဏော အဿာတိ **ဝီသတိဂဏော**။ **တတြာ**တိ ယတြ သဗ္ဗန္တိမေန ပရိစ္ဆေဒေန ဝီသတိဂဏော ဘိက္ခုသံဃော အတ္ထိ၊ တတြ။ **အဗ္ဘေတဗ္ဗော**တိ အဘိဧတဗ္ဗော သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗော၊ အဗ္ဘာနကမ္မဝသေန ဩသာရေတဗ္ဗောတိ ဝုတ္တံ

၁-ဝီသတိသင်္ဃော (သီ)

ဟောတိ၊ အဗ္ဘာတဗ္ဗောတိ ဝါ အတ္ထော။ **အနဗ္ဘိတော**တိ န အဗ္ဘိတော အသမ္ပဋိစ္ဆိတော၊ အကတဗ္ဘာနကမ္မောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ အနဗ္ဘာတောတိ ဝါ အတ္ထော။ **သာမီစီ**တိ အနုဓမ္မတာ၊ လောကုတ္တရဓမ္မံ အနုဂတာ ဩဝါဒါ-နုသာသနီ၊ သာမီစိ ဓမ္မတာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သေသမေတ္ထ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။

သမန္တပါသာဒိကာယ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ

တေရသကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃—အနိယတကဏ္ဍ

၁-ပဌမအနိယတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၄၃။ **တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ**တိ ပဌမအနိယတသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ကာလယုတ္တံ သမုလ္လပန္တော**တိ ကာလံ သလ္လက္ခေတွာ ယဒါ န အညော ကောစိ သမီပေန ဂစ္ဆတိ ဝါ အာဂစ္ဆတိ ဝါ၊ တဒါ တဒနုရူပံ “ကစ္စိ န ဥက္ကဏ္ဌသိ န ကိလမသိ န ဆာတာသိ”တိအာဒိကံ ဂေဟဿိတံ ကထံ ကထေန္တော။ **ကာလယုတ္တံ ဓမ္မံ ဘဏန္တော**တိ ကာလံ သလ္လက္ခေတွာ ယဒါ အညော ကောစိ သမီပေန ဂစ္ဆတိ ဝါ အာဂစ္ဆတိ ဝါ၊ တဒါ တဒနုရူပံ “ဥပေါသထံ ကရေယျာသိ၊ သလာကဘတ္တံ ဒဒေယျာသိ”တိအာဒိကံ ဓမ္မကထံ ကထေန္တော။

ဗဟူ ဓီတရော စ ပုတ္တာ စ အဿာတိ **ဗဟုပုတ္တာ**။ တဿာ ကိရ ဒသ ပုတ္တာ ဒသ ဓီတရော အဟေသုံ။ ဗဟူ နတ္တာရော အဿာတိ **ဗဟုနတ္တာ**။ ယထေဝ ဟိ တဿာ, ဧဝမဿာ ပုတ္တဓီတာနမ္ပိ ဒသ ဒသ ဒါရကာ အဟေသုံ၊ ဣတိ သာ ဝီသုတ္တရသတပုတ္တနတ္တုပရိဝါရာ အဟောသိ။ **အဘိမင်္ဂလ-သမ္မတာ**တိ ဥတ္တမမင်္ဂလသမ္မတာ။ **ယညေသူ**တိ ဒါနပ္ပဒါနေသု။ **ဆဏေသူ**တိ အာဝါဟဝိဝါဟမင်္ဂလာဒီသု အန္တရုဿဝေသု။ **ဥဿဝေသူ**တိ အာသာဠှီ-ပဝါရဏနက္ခတ္တာဒီသု မဟုဿဝေသု။ **ပဌမံ ဘောဇေန္တီ**တိ ဣမေပိ ဒါရကာ တယာ သမာနာယုကာ နိရောဂါ ဟောန္တူတိ အာယာစန္တာ ပဌမံယေဝ ဘောဇေန္တိ။ ယေပိ သဒ္ဓါ ဟောန္တိ ပသန္နာ၊ တေပိ ဘိက္ခူ ဘောဇေတွာ တဒနန္တရံ သဗ္ဗပဌမံ တံယေဝ ဘောဇေန္တိ။ **နာဒိယီ**တိ တဿာ ဝစနံ န အာဒိယိ န ဂဏှိ၊ န ဝါ အာဒရမကာသီတိ အတ္ထော။

၄၄၄-၄၄၅။ **အလံကမ္မနိယေ**တိ ကမ္မက္ခမံ ကမ္မယောဂ္ဂန္တိ ကမ္မနိယံ။ အလံ ပရိယတ္တံ ကမ္မနိယဘာဝါယာတိ[၁] အလံကမ္မနိယံ၊ တသ္မိံ အလံကမ္မနိယေ၊ ယတ္ထ အဇ္ဈာစာရံ ကရောန္တာ သက္ကောန္တိ တံ ကမ္မံ ကာတုံ၊ တာဒိသေတိ အတ္ထော။ တေနေဝဿ ပဒဘာဇနေ ဝုတ္တံ “သက္ကာ ဟောတိ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝိတု”န္တိ။ ယတ္ထ မေထုနံ ဓမ္မံ သက္ကာ ဟောတိ ပဋိသေဝိတုန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **နိသဇ္ဇံ ကပ္ပေယျာ**တိ နိသဇ္ဇံ ကရေယျ၊ နိသီဒေယျာတိ အတ္ထော။ ယသ္မာ ပန

၁-ကမ္မနိယံ အဿာတိ (က)

နိသီဒိတွာဝ နိပဇ္ဇတိ၊ တေနဿ ပဒဘာဇနေ ဥဘယမ္ပိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဥပနိသိန္နော**တိ ဥပဂန္တွာ နိသိန္နော။ ဧဝံ **ဥပနိပန္နော**ပိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဘိက္ခု နိသိန္နေ**တိ ဘိက္ခုမ္ဟိ နိသိန္နေတိ အတ္ထော။ **ဥဘော ဝါ နိသိန္နာ**တိ ဒွေပိ အပဏ္ဏာ အပုရိမံ နိသိန္နာ။ ဧတ္ထ စ ကိဉ္စာပိ ပါဠိယံ သောတဿ ရဟောတိ အာဂတံ၊ စက္ခုဿ ရဟေနေဝ ပန ပရိစ္ဆေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သစေပိ ဟိ ပိဟိတကဝါဋဿ ဂဗ္ဘဿ ဒွါရေ နိသိန္နော ဝိညူ ပုရိသော ဟောတိ၊ နေဝ အနာပတ္တိံ ကရောတိ။ အပိဟိတကဝါဋဿ ပန ဒွါရေ နိသိန္နော အနာပတ္တိံ ကရောတိ။ န ကေဝလဉ္စ ဒွါရေ၊ အန္တောဒွါဒသဟတ္ထေပိ ဩကာသေ နိသိန္နော သစေ သစက္ခုကော, ဝိက္ခိတ္တောပိ နိဒ္ဒါယန္တောပိ အနာပတ္တိံ ကရောတိ။ သမီပေ ဌိတောပိ အန္ဓော န ကရောတိ၊ စက္ခုမာပိ နိပဇ္ဇိတွာ နိဒ္ဒါယန္တော န ကရောတိ။ ဣတ္ထီနံ ပန သတမ္ပိ အနာပတ္တိံ န ကရောတိယေဝ။

သဒ္ဓေယျဝစသာတိ သဒ္ဓါတဗ္ဗဝစနာ။ သာ ပန ယသ္မာ အရိယသာဝိကာဝ ဟောတိ၊ တေနဿ ပဒဘာဇနေ "အာဂတဖလာ"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ အာဂတံ ဖလံ အဿာတိ **အာဂတဖလာ**၊ ပဋိလဒ္ဓသောတာပတ္တိဖလာတိ အတ္ထော။ **အဘိသမေတာဝိနီ**တိ ပဋိဝိဒ္ဓစတုသစ္စာ။ ဝိညာတံ သိက္ခတ္တယသာသနံ ဧတာယာတိ **ဝိညာတသာသနာ**။ **နိသဇ္ဇံ ဘိက္ခု ပဋိဇာနမာနော**တိ ကိဉ္စာပိ ဧဝရူပါ ဥပါသိကာ ဒိသွာ ဝဒတိ၊ အထ ခေါ ဘိက္ခု နိသဇ္ဇံ ပဋိဇာနမာနောယေဝ တိဏ္ဏံ ဓမ္မာနံ အညတရေန ကာရေတဗ္ဗော၊ န အပ္ပဋိဇာနမာနောတိ အတ္ထော။

ယေန ဝါ သာ သဒ္ဓေယျဝစသာ ဥပါသိကာ ဝဒေယျ၊ တေန သော ဘိက္ခု ကာရေတဗ္ဗောတိ နိသဇ္ဇာဒီသု အာကာရေသု ယေန ဝါ အာကာရေန သဒ္ဓိံ မေထုနဓမ္မာဒီနိ အာရောပေတွာ သာ ဥပါသိကာ ဝဒေယျ၊ ပဋိဇာနမာနောဝ တေန သော ဘိက္ခု ကာရေတဗ္ဗော။ ဧဝရူပါယပိ ဥပါသိကာယ ဝစနမတ္တေန န ကာရေတဗ္ဗောတိ အတ္ထော။ ကသ္မာ ? ယသ္မာ ဒိဋ္ဌံ နာမ တထာပိ ဟောတိ၊ အညထာပိ ဟောတိ။

တဒတ္ထဇောတနတ္ထဉ္စ ဣဒံ ဝတ္ထုံ ဥဒါဟရန္တိ—မလ္လာရာမဝိဟာရေ ကိရ ဧကော ခီဏာသဝတ္ထေရော ဧကဒိဝသံ ဥပဋ္ဌာကကုလံ ဂန္တွာ အန္တောဂေဟေ နိသီဒိ၊ ဥပါသိကာပိ သယနပလ္လင်္ကံ နိဿာယ ဌိတာ ဟောတိ။ အထေကော ပိဏ္ဍစာရိကော ဒွါရေ ဌိတော ဒိသွာ "ထေရော ဥပါသိကာယ သဒ္ဓိံ ဧကာသနေ နိသိန္နော"တိ သညံ ပဋိလဘိတွာ ပုနပ္ပုနံ ဩလောကေသိ။ ထေရောပိ "အယံ မယိ အသုဒ္ဓလဒ္ဓိကော ဇာတော"တိ သလ္လက္ခေတွာ ကတဘတ္တကိစ္စော ဝိဟာရံ ဂန္တွာ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနံ ပဝိသိတွာ အန္တောဝ နိသီဒိ။ သောပိ ဘိက္ခု "ထေရံ

စောဒေဿာမိ”တိ အာဂန္တွာ ဥက္ကာသိတွာ ဒွါရံ ဝိဝရိ။ ထေရော တဿ စိတ္တံ ဉတွာ အာကာသေ ဥပ္ပတိတွာ ကူဋာဂါရကဏ္ဏိကံ နိဿာယ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒိ။ သောပိ ဘိက္ခု အန္တော ပဝိသိတွာ မဉ္စ ဟေဋ္ဌာမဉ္စ ဩလောကေတွာ ထေရံ အပဿန္တော ဥဒ္ဓံ ဥလ္လောကေသိ၊ အထ အာကာသေ နိသိန္နံ ထေရံ ဒိသွာ “ဘန္တေ ဧဝံ မဟိဒ္ဓိကာ နာမ တုမှေ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ ဧကာသနေ နိသိန္နဘာဝံ ဝဒါပေထ ဧဝါ”တိ အာဟ။ ထေရော “အန္တရဃရေဿဝေသော အာဝုသော ဒေါသော၊ အဟံ ပန တံ သဒ္ဒါပေတုံ အသက္ကောန္တော ဧဝမကာသိံ၊ ရက္ခေယျာသိ မ”န္တိ ဝတွာ ဩတရီတိ။

၄၄၆။ ဣတော ပရံ **သာ စေ ဧဝံ ဝဒေယျာ**တိအာဒိ သဗ္ဗံ ပဋိညာယ ကာရဏာကာရဏဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **မာတုဂါမဿ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိ-သေဝန္တော**တိ မာတုဂါမဿ မဂ္ဂေ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝန္တောတိ အတ္ထော။ **နိသဇ္ဇာယ ကာရေတဗ္ဗော**တိ နိသဇ္ဇံ ပဋိဇာနိတွာ မေထုနဓမ္မပဋိသေဝနံ အပ္ပဋိဇာနန္တော မေထုနဓမ္မပါရာဇိကာပတ္တိယာ အကာရေတွာ နိသဇ္ဇာမတ္တေန ယံ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ၊ တာယ ကာရေတဗ္ဗော၊ ပါစိတ္တိယာပတ္တိယာ ကာရေတဗ္ဗောတိ အတ္ထော။ ဧတေန နယေန သဗ္ဗစတုက္ကေသု ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၄၅၀။ သိက္ခာပဒပရိယောသာနေ ပန အာပတ္တာနာပတ္တိပရိစ္ဆေဒဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တေသု **ဂမနံ ပဋိဇာနာတီ**တိအာဒီသု **ဂမနံ ပဋိဇာနာတီ**တိ ရဟော-နိသဇ္ဇဿာဒတ္ထံ ဂတောမှီတိ ဧဝံ ဂမနံ ပဋိဇာနာတိ၊ **နိသဇ္ဇ**န္တိ နိသဇ္ဇဿာဒေနေဝ နိသဇ္ဇံ ပဋိဇာနာတိ။ **အာပတ္တိ**န္တိ တီသု အညတရံ အာပတ္တိံ။ **အာပတ္တိယာ ကာရေတဗ္ဗော**တိ တီသု ယံ ပဋိဇာနာတိ၊ တာယ ကာရေတဗ္ဗော။ သေသမေတ္ထ စတုက္ကေ ဥတ္တာနာဓိပ္ပါယမေဝ။ ဒုတိယစတုက္ကေ ပန **ဂမနံ န ပဋိဇာနာတီ**တိ ရဟော နိသဇ္ဇဿာဒဝသေန န ပဋိဇာနာတိ၊ “သလာကဘတ္တာဒိနာ အတ္တနော ကမ္မေန ဂတောမှိ၊ သာ ပန မယှံ နိသိန္နဋ္ဌာနံ အာဂတာ”တိ ဝဒတိ။ သေသမေတ္ထာပိ ဥတ္တာနာဓိပ္ပါယမေဝ။

အယံ ပန သဗ္ဗတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော—**ရဟော နိသဇ္ဇဿာဒေါ**တိ မေထုနဓမ္မ-သန္နိဿိတကိလေသော ဝုစ္စတိ။ ယော ဘိက္ခု တေနဿာဒေန မာတုဂါမဿ သန္တိကံ ဂန္တုကာမော အက္ခိံ အဉ္ဇေတိ၊ ဒုက္ကဋံ။ နိဝါသနံ နိဝါသေတိ၊ ကာယ-ဗန္ဓနံ ဗန္ဓတိ၊ စီဝရံ ပါရုပတိ၊ သဗ္ဗတ္ထ ပယောဂေ ပယောဂေ ဒုက္ကဋံ။ ဂစ္ဆတိ၊ ပဒဝါရေ ပဒဝါရေ ဒုက္ကဋံ။ ဂန္တွာ နိသီဒတိ၊ ဒုက္ကဋမေဝ။ မာတုဂါမေ အာဂန္တွာ

နိသိန္နမတ္တေ ပါစိတ္တိယံ။ သစေ သာ ဣတ္ထီ ကေနစိ ကရဏီယေန ဥဋ္ဌာယုဋ္ဌာယ ပုနပ္ပုနံ နိသီဒတိ၊ နိသဇ္ဇာယ နိသဇ္ဇာယ ပါစိတ္တိယံ။ ယံ သန္ဓာယ ဂတော၊ သာ န ဒိဋ္ဌာ၊ အညာ အာဂန္တွာ နိသီဒတိ၊ အဿာဒေ ဥပ္ပန္နေ ပါစိတ္တိယံ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန “ဂမနကာလတော ပဋ္ဌာယ အသုဒ္ဓစိတ္တတ္တာ အာပတ္တိယေဝါ”တိ ဝုတ္တံ။ သစေ သမ္ဗဟုလာ အာဂစ္ဆန္တိ၊ မာတုဂါမဂဏနာယ ပါစိတ္တိယာနိ။ သစေ ဥဋ္ဌာယုဋ္ဌာယ ပုနပ္ပုနံ နိသီဒန္တိ၊ နိသဇ္ဇာဂဏနာယ ပါစိတ္တိယာနိ။ အနိယမေတွာ ဒိဋ္ဌဒိဋ္ဌာယ သဒ္ဓိံ ရဟဿာဒံ ကပ္ပေဿာမီတိ ဂန္တွာ နိသိန္နဿာပိ အာဂတာဂတာနံ ဝသေန ပုနပ္ပုနံ နိသဇ္ဇာဝသေန စ ဝုတ္တနယေနေဝ အာပတ္တိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သစေ သုဒ္ဓစိတ္တေန ဂန္တွာ နိသိန္နဿ သန္တိကံ အာဂန္တွာ နိသိန္နာယ ဣတ္ထိယာ ရဟဿာဒေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အနာပတ္တိ။

သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ပဌမပါရာဇိကသဒိသာနေဝါတိ။

ပဌမအနိယတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဒုတိယအနိယတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၅၂။ **တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ**တိ ဒုတိယအနိယတသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ဘဂဝတာ ပဋိက္ခိတ္တ**န္တိအာဒိမှိ “ယံ ဧကော ဧကာယ ရဟော ပဋိစ္ဆန္နေ အာသနေ အလံကမ္မနိယေ နိသဇ္ဇံ ကပ္ပေယျ၊ တံ နိသဇ္ဇံ ကပ္ပေတုံ ပဋိက္ခိတ္တ”န္တိ ဧဝံ သမ္ဗန္ဓော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣတရထာ ဟိ “ဧကဿ ဧကာယာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ၊ ကသ္မာ? “ပဋိက္ခိတ္တ”န္တိ ဝုတ္တတ္တာ။ သာမိအတ္ထေ ဝါ ဧတံ ပစ္စတ္တဝစနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၄၅၃။ **န ဟေဝ ခေါ ပန ပဋိစ္ဆန္န**န္တိ ဧတ္ထ ပန ယမ္ပိ ဗဟိ ပရိက္ခိတ္တံ အန္တော ဝိဝဋံ ပရိဝေဏင်္ဂဏာဒိ၊ တမ္ပိ အန္တောဂဓန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧရူပံ ဟိ ဌာနံ “အပ္ပဋိစ္ဆန္နေယေဝ ဂဟိတ”န္တိ **မဟာပစ္စရိယံ** ဝုတ္တံ။ သေသံ ပဌမသိက္ခာပဒနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ကေဝလဉှိ ဣဓ ဣတ္ထီပိ ပုရိသောပိ ယော ကောစိ ဝိညူ အနန္ဓော အဗဓိရော အန္တောဒွါဒသဟတ္ထေ ဩကာသေ ဌိတော ဝါ နိသိန္နော ဝါ ဝိက္ခိတ္တောပိ နိဒ္ဒါယန္တောပိ အနာပတ္တိံ ကရောတိ။ ဗဓိရော ပန စက္ခုမာပိ, အန္ဓော ဝါ အဗဓိရောပိ န ကရောတိ။ ပါရာဇိကာပတ္တိဉ္စ ပရိဟာပေတွာ ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာပတ္တိ ဝုတ္တာတိ အယံ ဝိသေသော။ သေသံ ပုရိမသဒိသမေဝ။ ဥဘယတ္ထာပိ ဥမ္မတ္တကအာဒိကမ္မိကာနံ အနာပတ္တိ။

သမုဋ္ဌာနာဒီသု ဣဒံသိက္ခာပဒံ တိသမုဋ္ဌာနံ—ကာယစိတ္တတော ဝါစာစိတ္တတော ကာယဝါစာစိတ္တတော သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ သုခမဇ္ဈတ္တဝေဒနာဟိ ဒွိဝေဒနံ။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

ဒုတိယအနိယတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သမန္တပါသာဒိကာယ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ
အနိယတဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-နိဿဂ္ဂိယကဏ္ဍ

၁-စီဝရဝဂ္ဂ ၁-ပဌမကထိနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တိံသ နိဿဂ္ဂိယာ ဓမ္မာ၊ ယေ ဝုတ္တာ သမိတာဝိနာ။
တေသံ ဒါနိ ကရိဿာမိ[1]၊ အပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနံ။

၄၅၉။ တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ ဂေါတမကေ စေတိယေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဘဂဝတာ ဘိက္ခူနံ တိစီဝရံ အနုညာတံ ဟောတီတိ ဧတ္ထ **တိစီဝရန္တိ** အန္တရဝါသကော ဥတ္တရာသင်္ဂေါ သင်္ဃာဋီတိ ဣဒံ စီဝရတ္တယံ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ အနုညာတံ ဟောတိ။ ယတ္ထ ပနေတံ အနုညာတံ, ယဒါ စ အနုညာတံ, ယေန စ ကာရဏေန အနုညာတံ၊ တံ သဗ္ဗံ စီဝရက္ခန္ဓကေ ဝိတ္ထာရတော အာဂတမေဝ။ **အညေနေဝ တိစီဝရေန ဂါမံ ပဝိသန္တီ**တိ ယေန ဝိဟာရေ အစ္ဆန္တိ၊ နှာနဉ္စ ဩတရန္တိ၊ တတော အညေန၊ ဧဝံ ဒိဝသေ ဒိဝသေ နဝ စီဝရာနိ ဓာရေန္တိ။

၄၆၀။ **ဥပ္ပန္နံ ဟောတီ**တိ အနုပညတ္တိယာ ဒွါရံ ဒဒမာနံ ပဋိလာဘဝသေန ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ, နော နိပ္ဖတ္တိဝသေန[2]။

အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ဒါတုကာမော ဟောတီတိ အာယသ္မာ ကိရ အာနန္ဒော "ဘဂဝန္တံ ဌပေတွာ အညော ဧဝရူပေါ ဂုဏဝိသိဋ္ဌော ပုဂ္ဂလော နတ္ထီ"တိ ဂုဏဗဟုမာနေန အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ အတိမမာယတိ။ သော သဒါပိ မနာပံ စီဝရံ လဘိတွာ ရဇိတွာ ကပ္ပဗိန္ဒုံ ဒတွာ ထေရဿေဝ ဒေတိ၊ ပုရေဘတ္တေ ပဏီတံ ယာဂုခဇ္ဇကံ ဝါ ပိဏ္ဍပါတံ ဝါ လဘိတွာပိ ထေရဿေဝ ဒေတိ၊ ပစ္ဆာဘတ္တေ မဓုဖာဏိတာဒီနိ လဘိတွာပိ ထေရဿေဝ ဒေတိ၊ ဥပဋ္ဌာကကုလေဟိ ဒါရကေ နိက္ခာမေတွာ ပဗ္ဗာဇေတွာပိ ထေရဿ သန္တိကေ ဥပဇ္ဈံ ဂါဟာပေတွာ သယံ အနုသာဝနကမ္မံ ကရောတိ။ အာယသ္မာပိ သာရိပုတ္တော "ပိတု ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ နာမ ဇေဋ္ဌပုတ္တဿ ဘာရော၊ တံ မယာ ဘဂဝတော ကတ္တဗ္ဗံ ကိစ္စံ အာနန္ဒော ကရောတိ၊ အဟံ အာနန္ဒံ နိဿာယ အပ္ပေါဿုက္ကော ဝိဟရိတုံ လဘာမီ"တိ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အတိဝိယ မမာယတိ၊ သောပိ မနာပံ စီဝရံ လဘိတွာ အာနန္ဒတ္ထေရဿေဝ ဒေတီတိ သဗ္ဗံ

၁-ကရိဿာမ (သီ)   ၂-နိပ္ဖတ္တိဝသေန (က)

ပုရိမသဒိသမေဝ။ ဧဝံ ဂုဏဗဟုမာနေန မမာယန္တော တဒါ ဥပ္ပန္နမ္ပိ တံ စီဝရံ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ဒါတုကာမော ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

နဝမံ ဝါ ဘဂဝါ ဒိဝသံ ဒသမံ ဝါတိ ဧတ္ထ ပန သစေ ဘဂဝေယျ "ကထံ ထေရော ဇာနာတီ"တိ။ ဗဟူဟိ ကာရဏေဟိ ဇာနာတိ။ သာရိပုတ္တတ္ထေရော ကိရ ဇနပဒစာရိကံ ပက္ကမန္တော အာနန္ဒတ္ထေရံ အာပုစ္ဆိတွာဝ ပက္ကမတိ "အဟံ ဧတ္တကေန နာမ ကာလေန အာဂစ္ဆိဿာမိ၊ ဧတ္ထန္တရေ ဘဂဝန္တံ မာ ပမဇ္ဇီ"တိ။ သစေ သမ္မုခါ န အာပုစ္ဆတိ၊ ဘိက္ခူ ပေသေတွာပိ အာပုစ္ဆိတွာဝ ဂစ္ဆတိ။ သစေ အညတ္ထ ဝဿံ ဝသတိ၊ ယေ ပဌမတရံ ဘိက္ခူ အာဂစ္ဆန္တိ၊ တေ ဧဝံ ပဟိဏာတိ "မမ ဝစနေန ဘဂဝတော စ ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒထ၊ အာနန္ဒဿ စ အာရောဂျံ ဝတွာ မံ 'အသုကဒိဝသေ နာမ အာဂမိဿတီ'တိ ဝဒထာ"တိ။ သဒါ စ ယထာပရိစ္ဆိန္နဒိဝသေယေဝ ဧတိ။ အပိစာယသ္မာ အာနန္ဒော အနုမာနေနပိ ဇာနာတိ "ဧတ္တကေ ဒိဝသေ ဘဂဝတာ ဝိယောဂံ သဟန္တော အဓိဝါသေန္တော အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဝသိ၊ ဣတော ဒါနိ ပဋ္ဌာယ အသုကံ နာမ ဒိဝသံ န အတိက္ကမိဿတိ၊ အဒ္ဓါ အာဂမိဿတီ"တိ။ ယေသံ ယေသံ ဟိ ပညာ မဟတီ၊ တေသံ တေသံ ဘဂဝတိ ပေမဉ္စ ဂါရဝေါ စ မဟာ ဟောတီတိ ဉာဏိနာ နယေနာပိ ဇာနာတိ။ ဧဝံ ဗဟူဟိ ကာရဏေဟိ ဇာနာတိ။ တေနာဟ "နဝမံ ဝါ ဘဂဝါ ဒိဝသံ ဒသမံ ဝါ"တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ ယသ္မာ ဣဒံ သိက္ခာပဒံ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ, န လောကဝဇ္ဇံ၊ တသ္မာ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန ဝုတ္တသဒိသမေဝ[1] ပရိစ္ဆေဒံ ကရောန္တော **အထ ခေါ ဘဂဝါ။ပ။ ဓာရေတုန္တိ**။ သစေ ပန ထေရေန အဒ္ဓမာသော ဝါ မာသော ဝါ ဥဒ္ဒိဋ္ဌော အဘဝိဿ၊ သောပိ ဘဂဝတာ အနုညာတော အဿ။

၄၆၂-၄၆၃။ **နိဋ္ဌိတစီဝရသ္မိန္တိ** ယေန ကေနစိ နိဋ္ဌာနေန နိဋ္ဌိတေ စီဝရသ္မိံ၊ ယသ္မာ ပန တံ စီဝရံ ကရဏေနပိ နိဋ္ဌိတံ ဟောတိ နဿနာဒီဟိပိ၊ တသ္မာဿ ပဒဘာဇနေ အတ္ထမတ္တမေဝ ဒဿေတုံ "ဘိက္ခုနော စီဝရံ ကတံ ဝါ ဟောတီ"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ကတန္တိ** သူစိကမ္မပရိယောသာနေန ကတံ၊ သူစိကမ္မပရိယောသာနံ နာမ ယံကိဉ္စိ သူစိယာ ကတ္တဗ္ဗံ ပါသပဋ္ဋဂဏ္ဌိကပဋ္ဋပရိယောသာနံ ကတွာ သူစိယာ ပဋိသာမနံ။ **နဋ္ဌန္တိ** စောရာဒီဟိ ဟဋံ၊ တေမ္ပိ ဟိ ကရဏပလိဗောဓဿ နိဋ္ဌိတတ္တာ နိဋ္ဌိတန္တိ ဝုစ္စတိ။ **ဝိနဋ္ဌန္တိ** ဥပစိကာဒီဟိ ခါယိတံ။ **ဒဍ္ဎန္တိ** အဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎံ။ **စီဝရာသာ ဝါ ဥပစ္ဆိန္နာ**တိ "အသုကသ္မိံ နာမ

[1] ၁-ဝုတ္တဒိဝသမေဝ (သီ၊ သျာ)

ကုလေ စီဝရံ လဘိဿာမီ”တိ ယာ စီဝရာသာ ဥပ္ပန္နာ ဟောတိ၊ သာ ဝါ ဥပစ္ဆိန္နာ၊ ဧတေသမ္ပိ ဟိ ကရဏပလိဗောဓဿေဝ နိဋ္ဌိတတ္တာ နိဋ္ဌိတဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဥဗ္ဘတသ္မိံ ကထိနေတိ ကထိနေ စ ဥဗ္ဘတသ္မိံ၊ ဧတေန ဒုတိယဿ ပလိဗောဓဿ အဘာဝံ ဒဿေတိ။ တံ ပန ကထိနံ ယသ္မာ အဋ္ဌသု ဝါ မာတိကာသု ဧကာယ အန္တရုဗ္ဘာရေန ဝါ ဥဗ္ဘရီယတိ၊ တေနဿ နိဒ္ဒေသေ “အဋ္ဌန္နံ မာတိကာန”န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ “အဋ္ဌိမာ ဘိက္ခဝေ မာတိကာ ကထိနဿ ဥဗ္ဘာရာယ ပက္ကမနန္တိကာ နိဋ္ဌာနန္တိကာ သန္နိဋ္ဌာနန္တိကာ နာသနန္တိကာ သဝနန္တိကာ အာသာဝစ္ဆေဒိကာ သီမာတိက္ကန္တိကာ သဟုဗ္ဘာရာ”တိ[၁] ဧဝံ အဋ္ဌ မာတိကာယော **ကထိနက္ခန္ဓကေ** အာဂတာ။ အန္တရုဗ္ဘာရောပိ “သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ကထိနံ ဥဗ္ဘရေယျ၊ ဧသာ ဉတ္တိ။ ။သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ သံဃော ကထိနံ ဥဗ္ဘရတိ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ကထိနဿ ဥဗ္ဘာရော၊ သော တုဏှဿ။ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။ ။ဥဗ္ဘတံ သံဃေန ကထိနံ၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီ”တိ ဧဝံ ဘိက္ခုနီဝိဘင်္ဂေ အာဂတော။ တတ္ထ ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ အာဂတဋ္ဌာနေယေဝ ဝဏ္ဏယိဿာမ။ ဣဓ ပန ဝုစ္စမာနေ ပါဠိ အာဟရိတဗ္ဗာ ဟောတိ၊ အတ္ထောပိ ဝတ္တဗ္ဗော။ ဝုတ္တောပိ စ န သုဝိညေယျော ဟောတိ, အဋ္ဌာနေ ဝုတ္တတာယ။

ဒသာဟပရမန္တိ ဒသ အဟာနိ ပရမော ပရိစ္ဆေဒေါ အဿာတိ ဒသာဟပရမော၊ တံ ဒသာဟပရမံ ကာလံ ဓာရေတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ ပဒဘာဇနေ ပန အတ္ထမတ္တမေဝ ဒဿေတုံ “ဒသာဟပရမတာ ဓာရေတဗ္ဗ”န္တိ ဝုတ္တံ။ ဣဒဉှိ ဝုတ္တံ ဟောတိ “ဒသာဟပရမန္တိ ဧတ္ထ ယာ ဒသာဟပရမတာ ဒသာဟပရမဘာဝေါ၊ အယံ ဧတ္တကော ကာလော ယာဝ နာတိက္ကမတိ၊ တာဝ ဓာရေတဗ္ဗ”န္တိ။

အဓိဋ္ဌိတဝိကပ္ပိတေသု အပရိယာပန္နတ္တာ အတိရေကံ စီဝရန္တိ **အတိရေကစီဝရံ**။ တေနေဝဿ ပဒဘာဇနေ ဝုတ္တံ “အနဓိဋ္ဌိတံ အဝိကပ္ပိတ”န္တိ။

ဆန္နံ စီဝရာနံ အညတရန္တိ ခောမံ ကပ္ပါသိကံ ကောသေယျံ ကမ္ဗလံ သာဏံ ဘင်္ဂန္တိ ဣမေသံ ဆန္နံ စီဝရာနံ အညတရံ။ ဧတေန စီဝရဿ ဇာတိံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ပမာဏံ ဒဿေတုံ “ဝိကပ္ပနုပဂံ ပစ္ဆိမ”န္တိ အာဟ။ တဿ ပမာဏံ

၁-သဥဗ္ဘာရာတိ (သျာ၊ က) ဝိ ၃-၃၅၃-ပိဋ္ဌေ ပဿိတဗ္ဗံ။

ဒီဃသော ဒွေ ဝိဒတ္ထိယော တိရိယံ ဝိဒတ္ထိ။ တတြာယံ ပါဠိ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အာယာမေန အဋ္ဌင်္ဂုလံ သုဂတင်္ဂုလေန စတုရင်္ဂုလဝိတ္ထတံ ပစ္ဆိမံ စီဝရံ ဝိကပ္ပေတု”န္တိ ၁။

တံ အတိက္ကာမယတော နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယန္တိ တံ ယထာဝုတ္တဇာတိပ္ပမာဏံ စီဝရံ ဒသာဟပရမံ ကာလံ အတိက္ကာမယတော, ဧတ္ထန္တရေ ယထာ အတိရေကစီဝရံ န ဟောတိ၊ တထာ အကုဗ္ဗတော နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ၊ တဉ္စ စီဝရံ နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ၊ ပါစိတ္တိယာပတ္တိ စဿ ဟောတီတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ နိဿဇ္ဇနံ နိဿဂ္ဂိယံ၊ ပုဗ္ဗဘာဂေ ကတ္တဗ္ဗဿ ဝိနယကမ္မဿေတံ နာမံ။ နိဿဂ္ဂိယမဿ အတ္ထီတိ နိဿဂ္ဂိယမိစ္စေဝ။ ကိန္တိ? ပါစိတ္တိယံ။ တံ အတိက္ကာမယတော သနိဿဂ္ဂိယဝိနယကမ္မံ ၂ ပါစိတ္တိယံ ဟောတီတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။ ပဒဘာဇနေ ပန ပဌမံ တာဝ အတ္ထဝိကပ္ပံ ဒဿေတုံ “တံ အတိက္ကာမယတော နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတီ”တိ မာတိကံ ဌပေတွာ “ဧကာဒသေ အရုဏုဂ္ဂမနေ နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ၊ နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗ”န္တိ ဝုတ္တံ။ ပုန ယဿ စ နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗံ, ယထာ စ နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ တံ ဒဿေတုံ “သံဃဿ ဝါ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဧကာဒသေ အရုဏုဂ္ဂမနေ**တိ ဧတ္ထ ယံ ဒိဝသံ စီဝရံ ဥပ္ပန္နံ၊ တဿ ယော အရုဏော, သော ဥပ္ပန္နဒိဝသနိဿိတော၊ တသ္မာ စီဝရုပ္ပါဒဒိဝသေန သဒ္ဓိံ ဧကာဒသေ အရုဏုဂ္ဂမနေ နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သစေပိ ဗဟူနိ ဧကတော ဗန္ဓိတွာ ဝါ ဝေဌေတွာ ဝါ ဌပိတာနိ၊ ဧကာ ဝ အာပတ္တိ။ အဗဒ္ဓါဝေဌိတေသု ဝတ္ထုဂဏနာယ အာပတ္တိယော။

နိဿဇ္ဇိတွာ အာပတ္တိ ဒေသေတဗ္ဗာတိ ကထံ ဒေသေတဗ္ဗာ? ယထာ **ခန္ဓကေ** ဝုတ္တံ။ ကထဉ္စ တတ္ထ ဝုတ္တံ? ဧဝံ ဝုတ္တံ “တေန ဘိက္ခုနာ သံဃံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတွာ ဝုဍ္ဍာနံ ဘိက္ခူနံ ပါဒေ ဝန္ဒိတွာ ဥက္ကုဋိကံ နိသီဒိတွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဟေတွာ ဧဝမဿ ဝစနီယော ‘အဟံ ဘန္တေ ဣတ္ထန္နာမံ အာပတ္တိံ အာပန္နော၊ တံ ပဋိဒေသေမီ’တိ”၃။ ဣဓ ပန သစေ ဧကံ စီဝရံ ဟောတိ “ဧကံ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယ”န္တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သစေ ဒွေ၊ “ဒွေ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သစေ ဗဟူနိ၊ “သမ္ဗဟုလာနီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ နိဿဇ္ဇနေပိ သစေ ဧကံ၊ ယထာပါဠိမေဝ “ဣဒံ မေ ဘန္တေ စီဝရ”န္တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သစေ ဒွေ ဝါ ဗဟူနိ ဝါ၊ “ဣမာနိ မေ ဘန္တေ စီဝရာနိ ဒသာဟာတိက္ကန္တာနိ နိဿဂ္ဂိယာနိ၊ ဣမာနာဟံ သံဃဿ နိဿဇ္ဇာမီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ပါဠိံ ဝတ္တုံ အသက္ကောန္တေန အညထာပိ ဝတ္တဗ္ဗံ။

၁-ဝိ ၃-၄၁၂-ပိဋ္ဌေ။ ၂-သဟနိဿဂ္ဂိယဝိနယကမ္မံ (က) ၃-ဝိ ၄-၂၃၅-ပိဋ္ဌေ။

ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန အာပတ္တိ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာတိ ခန္ဓကေ ဝုတ္တနယေနေဝ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ။ ဧဝဉှိ တတ္ထ ဝုတ္တံ “ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန သံဃော ဉာပေတဗ္ဗော—

> သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု အာပတ္တိံ သရတိ ဝိဝရတိ ဥတ္တာနိံ ကရောတိ ဒေသေတိ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ အဟံ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော အာပတ္တိံ ပဋိဂ္ဂဏှေယျန္တိ။

တေန ဝတ္တဗ္ဗော ‘ပဿသီ’တိ။ အာမ ပဿာမီတိ။ အာယတိံ သံဝရေယျာသီ”တိ[1]။ ဒွီသု ပန သမ္ဗဟုလာသု ဝါ ပုရိမနယေနေဝ ဝစနဘေဒေါ ဉာတဗ္ဗော။

စီဝရဒါနေပိ “သံဃော ဣမံ စီဝရံ, ဣမာနိ စီဝရာနိ”တိ ဝတ္ထုဝသေန ဝစနဘေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဂဏဿ စ ပုဂ္ဂလဿ စ နိဿဇ္ဇနေပိ ဧသေဝ နယော။

အာပတ္တိဒေသနာပဋိဂ္ဂဟဏေသု ပနေတ္ထ အယံ ပါဠိ—“တေန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ သမ္ဗဟုလေ ဘိက္ခူ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကတွာ ဝုဍ္ဎာနံ ဘိက္ခူနံ ပါဒေ ဝန္ဒိတွာ ဥက္ကုဋိကံ နိသီဒိတွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဟေတွာ ဧဝမဿု ဝစနီယာ ‘အဟံ ဘန္တေ ဣတ္ထန္နာမံ အာပတ္တိံ အာပန္နော၊ တံ ပဋိဒေသေမီ’တိ”။ ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန တေ ဘိက္ခူ ဉာပေတဗ္ဗာ—

> သုဏန္တု မေ အာယသ္မန္တာ၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု အာပတ္တိံ သရတိ ဝိဝရတိ ဥတ္တာနိံ ကရောတိ ဒေသေတိ၊ ယဒါယသ္မန္တာနံ ပတ္တကလ္လံ၊ အဟံ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော အာပတ္တိံ ပဋိဂ္ဂဏှေယျန္တိ။

တေန ဝတ္တဗ္ဗော “ပဿသီ”တိ။ အာမ ပဿာမီတိ။ အာယတိံ သံဝရေယျာသီတိ။

တေန ဘိက္ခုနာ ဧကံ ဘိက္ခုံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတွာ ဥက္ကုဋိကံ နိသီဒိတွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဟေတွာ ဧဝမဿ ဝစနီယော “အဟံ အာဝုသော ဣတ္ထန္နာမံ အာပတ္တိံ အာပန္နော၊ တံ ပဋိဒေသေမီတိ။ တေန ဝတ္တဗ္ဗော ‘ပဿသီ’တိ။ အာမ ပဿာမီတိ။ အာယတိံ သံဝရေယျာသီ”တိ[2]။

---

[1] ၁-ဝိ ၄-၂၃၅-ပိဋ္ဌေ။ [2] ၂-ဝိ ၄-၂၃၄-ပိဋ္ဌေ။

တတ္ထ ပုရိမနယေနေဝ အာပတ္တိယာ နာမဂ္ဂဟဏံ ဝစနဘေဒေါ စ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ယထာ စ ဂဏဿ နိဿဇ္ဇနေ၊ ဧဝံ ဒွိန္နံ နိဿဇ္ဇနေပိ ပါဠိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ယဒိ ဟိ ဝိသေသော ဘဝေယျ၊ ယထေဝ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ တိဏ္ဏန္နံ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထံ ကာတုံ၊ ဧဝဉ္စ ပန ဘိက္ခဝေ ကာတဗ္ဗော။ ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန တေ ဘိက္ခူ ဉာပေတဗ္ဗာ"တိအာဒိနာ နယေန "တိဏ္ဏန္နံ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထံ ကာတု"န္တိ ဝတွာ ပုန "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဒွိန္နံ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထံ ကာတုံ၊ ဧဝဉ္စ ပန ဘိက္ခဝေ ကာတဗ္ဗော။ ထေရေန ဘိက္ခုနာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂ"န္တိအာဒိနာ[၁] နယေန ဝိသုံယေဝ ဒွိန္နံ ပါရိသုဒ္ဓိ-ဥပေါသထော ဝုတ္တော၊ ဧဝမိဓာပိ ဝိသုံ ပါဠိံ ဝဒေယျ၊ ယသ္မာ ပန နတ္ထိ၊ တသ္မာ အဝတွာ ဂဏောတိ ဂဏဿ ဝုတ္တာ ပါဠိယေဝေတ္ထ ပါဠိ။

အာပတ္တိပဋိဂ္ဂဟဏေ ပန အယံ ဝိသေသော၊ ယထာ ဂဏဿ နိဿဇ္ဇိတွာ အာပတ္တိယာ ဒေသိယမာနာယ အာပတ္တိပဋိဂ္ဂါဟကော ဘိက္ခု ဉတ္တိံ ဌပေတိ၊ ဧဝံ အဋ္ဌပေတွာ ဒွီသု အညတရေန ယထာ ဧကပုဂ္ဂလော ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ ဧဝံ အာပတ္တိ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ။ ဒွိန္နံ ဟိ ဉတ္တိဋ္ဌပနာ နာမ နတ္ထိ၊ ယဒိ သိယာ၊ ဒွိန္နံ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထံ ဝိသုံ န ဝဒေယျ။

နိဿဋ္ဌစီဝရဒါနေပိ ယထာ "ဣမံ စီဝရံ အာယသ္မတော ဒမ္မီ"တိ ဧကော ဝဒတိ၊ ဧဝံ "ဣမံ မယံ စီဝရံ အာယသ္မတော ဒေမာ"တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဣတော ဂရုကတရာနိ ဟိ ဉတ္တိဒုတိယကမ္မာနိပိ "အပလောကေတွာ ကာတဗ္ဗာနီ"တိ ဝုတ္တာနိ အတ္ထိ၊ တေသံ ဧတံ အနုလောမံ။ နိဿဋ္ဌစီဝရံ ပန ဒါတဗ္ဗမေဝ၊ အဒါတုံ န လဗ္ဘတိ၊ ဝိနယကမ္မမတ္တဉ္ဟေတံ။ န တံ တေန သံဃဿ ဝါ ဂဏဿ ဝါ ပုဂ္ဂလဿ ဝါ ဒိန္နမေဝ ဟောတီတိ။

၄၆၈။ **ဒသာဟာတိက္ကန္တေ အတိက္ကန္တသညီ**တိ ဒသာဟံ အတိက္ကန္တေ စီဝရေ "အတိက္ကန္တံ ဣဒ"န္တိ ဧဝံသညီ၊ ဒသာဟေ ဝါ အတိက္ကန္တေ "အတိက္ကန္တော ဒသာဟော"တိ ဧဝံသညီ။ **နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယ**န္တိ န ဣဓ သညာ ရက္ခတိ။ ယောပိ[၂] ဧဝံသညီ၊ တဿပိ တံ စီဝရံ နိဿဂ္ဂိယံ, ပါစိတ္တိယာပတ္တိ စ။ သနိဿဂ္ဂိယဝိနယကမ္မံ ဝါ ပါစိတ္တိယန္တိ ဥဘောပိ အတ္ထဝိကပ္ပါ ယုဇ္ဇန္တိ။ ဧသ နယော သဗ္ဗတ္ထ။

၁- ဝိ ၃-၁၆၇-ပိဋ္ဌေ။

၂- ယော ဟိ (သီ)

အဝိဿဇ္ဇိတေ ဝိဿဇ္ဇိတသညီတိ ကဿစိ အဒိန္နေ အပရိစ္စတ္တေ “ပရိစ္စတ္တံ မယာ”တိ ဧဝံသညီ။

အနဋ္ဌေ နဋ္ဌသညီတိ အတ္တနော စီဝရေန သဒ္ဓိံ ဗဟူနိ အညေသံ စီဝရာနိ ဧကတော ဌပိတာနိ စောရာ ဟရန္တိ။ တတြေသ အတ္တနော စီဝရေ အနဋ္ဌေ နဋ္ဌသညီ ဟောတိ။ ဧသ နယော အဝိနဋ္ဌာဒီသုပိ။

အဝိလုတ္တေတိ ဧတ္ထ ပန ဂဟိတံ ဘိန္ဒိတွာ ပသယှာဝဟာရဝသေန အဝိလုတ္တေတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အနိဿဇ္ဇိတွာ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာတိ သစေ နိဝတ္ထံ ဝါ သစေ ပါရုတံ ဝါ ကာယတော အမောစေတွာ ဒိဝသမ္ပိ ဝိစရတိ၊ ဧကာဝ အာပတ္တိ။ မောစေတွာ မောစေတွာ နိဝါသေတိ ဝါ ပါရုပတိ ဝါ၊ ပယောဂေ ပယောဂေ ဒုက္ကဋံ။ ဒုန္နိဝတ္ထံ ဝါ ဒုပ္ပါရုတံ ဝါ သဏ္ဌပေန္တဿ အနာပတ္တိ။ အညဿ တံ ပရိဘုဉ္ဇတောပိ အနာပတ္တိ၊ အနာပတ္တိ အညေန ကတံ ပဋိလဘိတွာ ပရိဘုဉ္ဇတီတိ အာဒိဝစနတ္ထေတ္ထ သာမကံ။ အနတိက္ကန္တေ အတိက္ကန္တသညိနော ဝေမတိကဿ စ ဒုက္ကဋံ ပရိဘောဂံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

၄၆၉။ **အနာပတ္တိ အန္တောဒသာဟံ အဓိဋ္ဌေတိ၊ ဝိကပ္ပေတီ**တိ ဧတ္ထ ပန အဓိဋ္ဌာနုပဂံ ဝိကပ္ပနုပဂဉ္စ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တတြာယံ ပါဠိ—အထ ခေါ ဘိက္ခူနံ ဧတဒဟောသိ “ယာနိ တာနိ ဘဂဝတာ အနုညာတာနိ ‘တိစီဝရ’န္တိ ဝါ ‘ဝဿိကသာဋိကာ’တိ ဝါ ‘နိသီဒန’န္တိ ဝါ ‘ပစ္စတ္ထရဏ’န္တိ ဝါ ‘ကဏ္ဍု-ပ္ပဋိစ္ဆာဒီ’တိ ဝါ ‘မုခပုဉ္ဆနစောဠ’န္တိ ဝါ ‘ပရိက္ခာရစောဠ’န္တိ ဝါ၊ သဗ္ဗာနိ တာနိ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာနိ နု ခေါ, ဥဒါဟု ဝိကပ္ပေတဗ္ဗာနီ”တိ။ ဘဂဝတော ဧတမတ္ထံ အာရောစေသုံ။

> အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ တိစီဝရံ အဓိဋ္ဌာတုံ, န ဝိကပ္ပေတုံ၊ ဝဿိကသာဋိကံ ဝဿာနံ[၁] စာတုမာသံ အဓိဋ္ဌာတုံ, တတော ပရံ ဝိကပ္ပေတုံ၊ နိသီဒနံ အဓိဋ္ဌာတုံ, န ဝိကပ္ပေတုံ၊ ပစ္စတ္ထရဏံ အဓိဋ္ဌာတုံ, န ဝိကပ္ပေတုံ၊ ကဏ္ဍုပ္ပဋိစ္ဆာဒိံ ယာဝအာဗာဓာ အဓိဋ္ဌာတုံ, တတော ပရံ ဝိကပ္ပေတုံ၊ မုခပုဉ္ဆနစောဠံ အဓိဋ္ဌာတုံ, န ဝိကပ္ပေတုံ၊ ပရိက္ခာရစောဠံ အဓိဋ္ဌာတုံ, န ဝိကပ္ပေတုန္တိ[၂]။

၁-ဝဿာနဿ (သျာ၊ က)   ၂-ဝိ ၃-၄၁၁-ပိဋ္ဌေ။

တတ္ထ **တိစီဝရံ** အဓိဋ္ဌဟန္တေန ရဇိတွာ ကပ္ပဗိန္ဒုံ ဒတွာ ပမာဏယုတ္တမေဝ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ။ တဿ ပမာဏံ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေန သုဂတစီဝရတော ဦနကံ ဝဋ္ဋတိ၊ လာမကပရိစ္ဆေဒေန သင်္ဃာဋိယာ ဥတ္တရာသင်္ဂဿ စ ဒီဃတော မုဋ္ဌိပဉ္စကံ တိရိယံ မုဋ္ဌိတ္တိကံ ပမာဏံ ဝဋ္ဋတိ။ အန္တရဝါသကော ဒီဃတော မုဋ္ဌိပဉ္စကော, တိရိယံ ဒွိဟတ္ထောပိ ဝဋ္ဋတိ။ ပါရုပနေနပိ ဟိ သက္ကာ နာဘိံ ပဋိစ္ဆာဒေတုန္တိ။ ဝုတ္တပ္ပမာဏတော ပန အတိရေကံ ဦနကဉ္စ "ပရိက္ခာရစောဠ"န္တိ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ။

တတ္ထ ယသ္မာ "ဒွေ စီဝရဿ အဓိဋ္ဌာနာ ကာယေန ဝါ အဓိဋ္ဌေတိ, ဝါစာယ ဝါ အဓိဋ္ဌေတီ"တိ[၁] ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ ပုရာဏသင်္ဃာဋိံ "ဣမံ သင်္ဃာဋိံ ပစ္စုဒ္ဓရာမီ"တိ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ နဝံ သင်္ဃာဋိံ[၂] ဟတ္ထေန ဂဟေတွာ "ဣမံ သင်္ဃာဋိံ အဓိဋ္ဌာမီ"တိ စိတ္တေန အာဘောဂံ ကတွာ ကာယဝိကာရံ ကရောန္တေန ကာယေန အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ။ ဣဒံ ကာယေန အဓိဋ္ဌာနံ၊ တံ ယေန ကေနစိ သရီရာဝယဝေန အဖုသန္တဿ န ဝဋ္ဋတိ။ ဝါစာယ အဓိဋ္ဌာနေ ပန ဝစီဘေဒံ ကတွာ ဝါစာယ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ။ တတြ ဒုဝိဓံ အဓိဋ္ဌာနံ—သစေ ဟတ္ထပါသေ ဟောတိ "ဣမံ သင်္ဃာဋိံ အဓိဋ္ဌာမီ"တိ ဝါစာ ဘိန္ဒိတဗ္ဗာ။ အထ အန္တောဂဗ္ဘေ ဝါ ဥပရိ-ပါသာဒေ ဝါ သာမန္တဝိဟာရေ ဝါ ဟောတိ၊ ဌပိတဋ္ဌာနံ သလ္လက္ခေတွာ "ဧတံ သင်္ဃာဋိံ အဓိဋ္ဌာမီ"တိ ဝါစာ ဘိန္ဒိတဗ္ဗာ။ ဧသ နယော ဥတ္တရာသင်္ဂေ အန္တရဝါသကေ စ။ နာမမတ္တမေဝ ဟိ ဝိသေသော။ တသ္မာ သဗ္ဗာနိ သင်္ဃာဋိံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ အန္တရဝါသကန္တိ ဧဝံ အတ္တနော နာမေနေဝ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာနိ။ သစေ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ဌပိတဝတ္ထေဟိ သင်္ဃာဋိအာဒီနိ ကရောတိ၊ နိဋ္ဌိတေ ရဇနေ စ ကပ္ပေ စ "ဣမံ ပစ္စုဒ္ဓရာမီ"တိ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ ပုန အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာနိ။ အဓိဋ္ဌိတေန ပန သဒ္ဓိံ မဟန္တတရမေဝ ဒုတိယပဋ္ဋံ ဝါ ခဏ္ဍံ ဝါ သံသိဗ္ဗန္တေန ပုန အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗမေဝ။ သမေ ဝါ ခုဒ္ဒကေ ဝါ အဓိဋ္ဌာနကိစ္စံ နတ္ထိ။

တိစီဝရံ ပန ပရိက္ခာရစောဠံ အဓိဋ္ဌာတုံ ဝဋ္ဋတိ န ဝဋ္ဋတီတိ။ **မဟာ-ပဒုမတ္ထေရော** ကိရာဟ "တိစီဝရံ တိစီဝရမေဝ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ။ သစေ ပရိက္ခာရစောဠာဓိဋ္ဌာနံ လဘေယျ၊ ဥဒေါသိတသိက္ခာပဒေ ပရိဟာရော နိရတ္ထကော ဘဝေယျာ"တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ ကိရ အဝသေသာ ဘိက္ခူ အာဟံသု "ပရိက္ခာရစောဠမ္ပိ ဘဂဝတာဝ 'အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗ'န္တိ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ ဝဋ္ဋတီ"တိ။ **မဟာပစ္စရိယမ္ပိ** ဝုတ္တံ "ပရိက္ခာရစောဠံ နာမ ပါဋေက္ကံ 'နိဓာနမုခမေတ'န္တိ

၁-ဝိ ၅- ၂၁၄-ပိဋ္ဌေ။ ၂-နဝါ သင်္ဃာဋိ (သီ)

တိစီဝရံ 'ပရိက္ခာရစောဠ'န္တိ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဥဒေါသိတသိက္ခာပဒေ ပန တိစီဝရံ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ပရိဟရန္တဿ ပရိဟာရော ဝုတ္တော''တိ။ ဥဘတောဝိဘင်္ဂဘာဏကော ပုဏ္ဏဝါလိကဝါသီ **မဟာတိဿတ္ထေရောပိ** ကိရ အာဟ "မယံ ပုဗ္ဗေ မဟာထေရာနံ အဿုမှ အရညဝါသိနော ဘိက္ခူ ရုက္ခသုသိရာဒီသု စီဝရံ ဌပေတွာ ပဓာနံ ပဒဟန္တာ ဂစ္ဆန္တိ။ သာမန္တဝိဟာရေ ဓမ္မသဝနတ္ထာယ ဂတာနဉ္စ နေသံ သူရိယေ ဥဋ္ဌိတေ သာမဏေရာ ဝါ ဒဟရဘိက္ခူ ဝါ ပတ္တစီဝရံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တိ၊ တသ္မာ သုခပရိဘောဂတ္ထံ တိစီဝရံ 'ပရိက္ခာရစောဠ'န္တိ အဓိဋ္ဌာတုံ ဝဋ္ဋတီ''တိ။ **မဟာပစ္စရိယမ္ပိ** ဝုတ္တံ "ပုဗ္ဗေ အာရညိကာ ဘိက္ခူ အဗဒ္ဓသီမာယံ ဒုပ္ပရိဟာရန္တိ တိစီဝရံ ပရိက္ခာရစောဠမေဝ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိံသူ''တိ။

ဝဿိကသာဋိကာ အနတိရိတ္တပ္ပမာဏာ နာမံ ဂဟေတွာ ဝုတ္တနယေနေဝ စတ္တာရော ဝဿိကေ မာသေ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ၊ တတော ပရံ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ ဝိကပ္ပေတဗ္ဗာ။ ဝဏ္ဏဘေဒမတ္တရတ္တာပိ စေသာ ဝဋ္ဋတိ။ ဒွေ ပန န ဝဋ္ဋန္တိ။ **နိသီဒနံ** ဝုတ္တနယေန အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗမေဝ၊ တဉ္စ ခေါ ပမာဏယုတ္တံ ဧကမေဝ၊ ဒွေ န ဝဋ္ဋန္တိ။ **ပစ္စတ္ထရဏမ္ပိ** အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗမေဝ၊ တံ ပန မဟန္တမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ဧကမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ဗဟူနိပိ ဝဋ္ဋန္တိ။ နီလမ္ပိ ပီတကမ္ပိ သဒသမ္ပိ ပုပ္ဖဒသမ္ပီတိ သဗ္ဗပ္ပကာရံ ဝဋ္ဋတိ။ သကိံ အဓိဋ္ဌိတံ အဓိဋ္ဌိတမေဝ ဟောတိ။ **ကဏ္ဍုပ္ပဋိစ္ဆာဒိ** ယာဝ အာဗာဓော အတ္ထိ၊ တာဝ ပမာဏိကာ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ။ အာဗာဓေ ဝူပသန္တေ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ ဝိကပ္ပေတဗ္ဗာ၊ ဧကာဝ ဝဋ္ဋတိ။ **မုခပုဉ္ဆနစောဠံ** အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗမေဝ၊ ယာဝ ဧကံ ဓောဝိယတိ၊ တာဝ အညံ ပရိဘောဂတ္ထာယ ဣစ္ဆိတဗ္ဗန္တိ ဒွေ ဝဋ္ဋန္တိ။ အပရေ ပန ထေရာ "နိဓာနမုခမေတံ ဗဟူနိပိ ဝဋ္ဋန္တီ''တိ ဝဒန္တိ။ **ပရိက္ခာရစောဠေ** ဂဏနာ နတ္ထိ၊ ယတ္တကံ ဣစ္ဆတိ၊ တတ္တကံ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗမေဝ။ **ထဝိကာပိ ပရိဿာဝနမ္ပိ** ဝိကပ္ပနုပဂံ ပစ္ဆိမစီဝရပ္ပမာဏံ "ပရိက္ခာရစောဠ''န္တိ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗမေဝ။ ဗဟူနိ ဧကတော ကတွာ "ဣမာနိ စီဝရာနိ ပရိက္ခာရစောဠာနိ အဓိဋ္ဌာမီ''တိ အဓိဋ္ဌာတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ ဘေသဇ္ဇနဝကမ္မမာတာပိတုအာဒီနံ[၁] အတ္ထာယ ဌပေန္တေနပိ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗမေဝ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန "အနာပတ္တီ''တိ ဝုတ္တံ။ မဉ္စဘိသိ ပိဋ္ဌကဘိသိ ဗိမ္ဗောဟနံ ပါဝါရော ကောဇဝေါတိ ဧတေသု ပန သေနာသနပရိက္ခာရတ္ထာယ ဒိန္နပစ္စတ္ထရဏေ စ အဓိဋ္ဌာနကိစ္စံ နတ္ထိယေဝ။

အဓိဋ္ဌိတစီဝရံ ပန ပရိဘုဉ္ဇတော ကထံ အဓိဋ္ဌာနံ ဝိဇဟတီတိ။ အညဿ ဒါနေန အစ္ဆိန္ဒိတွာ ဂဟဏေန ဝိဿာသဂ္ဂါဟေန ဟီနာယာဝတ္တနေန

၁-....မာတာပိတူနံ (သီ)

သိက္ခာပစ္စက္ခာနေန ကာလံကိရိယာယ လိင်္ဂပရိဝတ္တနေန ပစ္စုဒ္ဓရဏေန ဆိဒ္ဒဘာဝေနာတိ ဣမေဟိ နဝဟိ ကာရဏေဟိ ဝိဇဟတိ။ တတ္ထ ပုရိမေဟိ အဋ္ဌဟိ သဗ္ဗစီဝရာနိ အဓိဋ္ဌာနံ ဝိဇဟန္တိ၊ ဆိဒ္ဒဘာဝေန ပန တိစီဝရဿေဝ သဗ္ဗအဋ္ဌကထာသု အဓိဋ္ဌာနဝိဇဟနံ ဝုတ္တံ၊ တဉ္စ နခပိဋ္ဌိပ္ပမာဏေန ဆိဒ္ဒေန။ တတ္ထ နခပိဋ္ဌိပ္ပမာဏံ ကနိဋ္ဌင်္ဂုလိနခဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဆိဒ္ဒဉ္စ ဝိနိဝိဒ္ဓဆိဒ္ဒမေဝ။ ဆိဒ္ဒဿ ဟိ အဗ္ဘန္တရေ ဧကတန္တု စေပိ အစ္ဆိန္နော ဟောတိ၊ ရက္ခတိ။ တတ္ထ သင်္ဃာဋိယာ စ ဥတ္တရာသင်္ဂဿ စ ဒီဃန္တတော ဝိဒတ္ထိပ္ပမာဏဿ, တိရိယန္တတော အဋ္ဌင်္ဂုလပ္ပမာဏဿ ပဒေသဿ ဩရတော ဆိဒ္ဒံ အဓိဋ္ဌာနံ ဘိန္ဒတိ၊ ပရတော န ဘိန္ဒတိ။ အန္တရဝါသကဿ ပန ဒီဃန္တတော ဝိဒတ္ထိပ္ပမာဏဿေဝ တိရိယန္တတော စတုရင်္ဂုလပ္ပမာဏဿ ပဒေသဿ ဩရတော ဆိဒ္ဒံ အဓိဋ္ဌာနံ ဘိန္ဒတိ၊ ပရတော န ဘိန္ဒတိ။ တသ္မာ ဇာတေ ဆိဒ္ဒေ တံ စီဝရံ အတိရေကစီဝရဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌတိ၊ သူစိကမ္မံ ကတွာ ပုန အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ။ **မဟာသုမတ္ထေရော** ပနာဟ “ပမာဏစီဝရဿ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဆိဒ္ဒံ အဓိဋ္ဌာနံ ဘိန္ဒတိ၊ မဟန္တဿ ပန ပမာဏတော ဗဟိ ဆိဒ္ဒံ အဓိဋ္ဌာနံ န ဘိန္ဒတိ၊ အန္တောဇာတံ ဘိန္ဒတီ”တိ။ **ကရဝိကတိဿတ္ထေရော** အာဟ “ခုဒ္ဒကံ မဟန္တံ န ပမာဏံ၊ ဒွေ စီဝရာနိ ပါရုပန္တဿ ဝါမဟတ္ထေ သံဟရိတွာ[၁] ဌပိတဋ္ဌာနေ ဆိဒ္ဒံ အဓိဋ္ဌာနံ န ဘိန္ဒတိ၊ ဩရဘာဂေ ဘိန္ဒတိ။ အန္တရဝါသကဿပိ ဩဝဋ္ဋိကံ ကရောန္တေန သံဟရိတဋ္ဌာနေ ဆိဒ္ဒံ န ဘိန္ဒတိ၊ တတော ဩရံ ဘိန္ဒတီ”တိ။ **အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ** ပန တိစီဝရေ **မဟာသုမတ္ထေရ**ဝါဒံ ပမာဏံ ကတွာ ဥတ္တရိပိ ဣဒံ ဝုတ္တံ “ပစ္ဆိမပ္ပမာဏံ အဓိဋ္ဌာနံ ရက္ခတီ”တိ။ ပရိက္ခာရစောဠေ ဒီဃသော အဋ္ဌင်္ဂုလေ သုဂတင်္ဂုလေန တိရိယံ စတုရင်္ဂုလေ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဆိဒ္ဒံ အဓိဋ္ဌာနံ ဝိဇဟတိ။ မဟန္တေ စောဠေ တတော ပရေန ဆိဒ္ဒံ အဓိဋ္ဌာနံ န ဝိဇဟတိ။ ဧသ နယော သဗ္ဗေသု အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗကေသု စီဝရေသူတိ။

တတ္ထ ယသ္မာ သဗ္ဗေသမ္ပိ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗကစီဝရာနံ ဝိကပ္ပနုပဂပစ္ဆိမပ္ပမာဏတော အညံ[၂] ပစ္ဆိမပ္ပမာဏံ နာမ နတ္ထိ။ ယဉ္စ နိဿီဒနကဏ္ဍုပ္ပဋိစ္ဆာဒိဝဿိကသာဋိကာနံ ပမာဏံ ဝုတ္တံ၊ တံ ဥက္ကဋ္ဌံ, တတော ဥတ္တရိ ပဋိသိဒ္ဓတ္တာ၊ န ပစ္ဆိမံ, တတော ဟေဋ္ဌာ အပ္ပဋိသိဒ္ဓတ္တာ။ တိစီဝရဿာပိ သုဂတစီဝရပ္ပမာဏတော ဦနကတ္တံ ဥက္ကဋ္ဌပ္ပမာဏမေဝ။ ပစ္ဆိမံ ပန ဝိသုံ သုတ္တေ ဝုတ္တံ နတ္ထိ။ မုခပုဉ္ဆနပစ္စတ္ထရဏပရိက္ခာရစောဠာနံ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေါ နတ္ထိယေဝ။ ဝိကပ္ပနုပဂပစ္ဆိမေန ပန ပစ္ဆိမပရိစ္ဆေဒေါ ဝုတ္တော။ တသ္မာ ယံ တာဝ

၁-သံဟရိတွာ (သီ)

၂-ဦနကံ အညံ (သျာ)

အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ “ပစ္ဆိမပ္ပမာဏံ အဓိဋ္ဌာနံ ရုဟတီ”တိ ဝတွာ တတ္ထ ပရိက္ခာရစောဠဿေဝ သုဂတင်္ဂုလေန အဋ္ဌင်္ဂုလစတုရင်္ဂုလပစ္ဆိမပ္ပမာဏံ ဒဿေတွာ ဣတရေသံ တိစီဝရာဒီနံ မုဋ္ဌိပဉ္စကာဒိဘေဒံ ပစ္ဆိမပ္ပမာဏံ သန္ဓာယ “ဧသ နယော သဗ္ဗေသု အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗေသု စီဝရေသူ”တိ ဝုတ္တံ၊ တံ န သမေတိ။

ကရဝီကတိဿတ္ထေရဝါဒေပိ ဒီဃန္တတောယေဝ ဝိဒတ္ထိ ဒဿိတံ၊ တိရိယန္တတော န ဒဿိတံ၊ တသ္မာ သောပိ အပရိစ္ဆိန္နောဝ။ **မဟာသုမတ္ထေ**ရဝါဒေ “ပမာဏစီဝရဿ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဝိဒတ္ထိ အဓိဋ္ဌာနံ ဘိန္ဒတိ၊ မဟန္တဿ ပန ပမာဏတော ဗဟိ ဝိဒတ္ထိ အဓိဋ္ဌာနံ န ဘိန္ဒတီ”တိ ဝုတ္တံ။ ဣဒံ ပန န ဝုတ္တံ “ဣဒံ နာမ ပမာဏစီဝရံ၊ ဣတော ဥတ္တရိ မဟန္တံ စီဝရ”န္တိ။ အပိစေတ္ထ တိစီဝရာဒီနံ မုဋ္ဌိပဉ္စကာဒိဘေဒံ ပစ္ဆိမပ္ပမာဏန္တိ အဓိပ္ပေတံ။ တတ္ထ ယဒိ ပစ္ဆိမပ္ပမာဏတော ဗဟိ ဝိဒတ္ထိ အဓိဋ္ဌာနံ န ဘိန္ဒေယျ၊ ဥက္ကဋ္ဌပတ္တဿာပိ မဇ္ဈိမပတ္တဿ ဝါ ဩမကပ္ပမာဏတော ဗဟိ ဝိဒတ္ထိ အဓိဋ္ဌာနံ န ဘိန္ဒေယျ၊ န စ န ဘိန္ဒတိ။ တသ္မာ အယမ္ပိ ဝါဒေါ အပရိစ္ဆိန္နောဝ။

ယော ပနာယံ သဗ္ဗပဌမော **အဋ္ဌကထာဝါဒေါ**၊ အယမေဝေတ္ထ ပမာဏံ။ ကသ္မာ? ပရိစ္ဆေဒသဗ္ဘာဝတော။ တိစီဝရဿ ဟိ ပစ္ဆိမပ္ပမာဏဉ္စ ဆိဒ္ဒပ္ပမာဏဉ္စ ဆိဒ္ဒုပ္ပတ္တိဒေသပ္ပမာဏဉ္စ **သဗ္ဗအဋ္ဌကထာသု**ယေဝ[၁] ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ သွေဝ ဝါဒေါ ပမာဏံ။ အဒ္ဓါ ဟိ သော ဘဂဝတော အဓိပ္ပါယံ အနုဂန္တွာ ဝုတ္တော။ ဣတရေသု ပန နေဝ ပရိစ္ဆေဒေါ အတ္ထိ၊ န ပုဗ္ဗာပရံ သမေတီတိ။

ယော ပန ဒုဗ္ဗလဋ္ဌာနေ ပဌမံ အဂ္ဂဠံ ဒတွာ ပစ္ဆာ ဒုဗ္ဗလဋ္ဌာနံ ဆိန္ဒိတွာ အပနေတိ၊ အဓိဋ္ဌာနံ န ဘိဇ္ဇတိ။ မဏ္ဍလပရိဝတ္တနေပိ ဧသေဝ နယော။ ဒုပဋ္ဋဿ ဧကသ္မိံ ပဋလေ ဆိဒ္ဒေ ဝါ ဇာတေ ဂဠိတေ ဝါ အဓိဋ္ဌာနံ န ဘိဇ္ဇတိ။ ခုဒ္ဒကံ စီဝရံ မဟန္တံ ကရောတိ၊ မဟန္တံ ဝါ ခုဒ္ဒကံ ကရောတိ၊ အဓိဋ္ဌာနံ န ဘိဇ္ဇတိ။ ဥဘော ကောဋိယော မဇ္ဈေ ကရောန္တော သစေ ပဌမံ ဆိန္ဒိတွာ ပစ္ဆာ ဃဋေတိ၊ အဓိဋ္ဌာနံ ဘိဇ္ဇတိ။ အထ ဃဋေတွာ ဆိန္ဒတိ၊ န ဘိဇ္ဇတိ။ ရဇကေဟိ ဓောဝါပေတွာ သေတံ ကာရာပေန္တဿာပိ အဓိဋ္ဌာနံ အဓိဋ္ဌာနမေဝါတိ။ အယံ တာဝ **အန္တောဒသာဟံ အဓိဋ္ဌေတိ၊ ဝိကပ္ပေတီ**တိ ဧတ္ထ အဓိဋ္ဌာနေ ဝိနိစ္ဆယော။

၁-သဗ္ဗ အဋ္ဌကထာသုယေဝ (သီ)

ဝိကပ္ပနေ ပန ဒွေ ဝိကပ္ပနာ သမ္မုခါဝိကပ္ပနာ စ ပရမ္မုခါဝိကပ္ပနာ စ။ ကထံ သမ္မုခါဝိကပ္ပနာ ဟောတီတိ။ စီဝရာနံ ဧကဗဟုဘာဝံ သန္နိဟိတာသန္နိဟိတဘာဝဉ္စ ဉတွာ ဣမံ စီဝရန္တိ ဝါ, ဣမာနိ စီဝရာနီတိ ဝါ, ဧတံ စီဝရန္တိ ဝါ, ဧတာနိ စီဝရာနီတိ ဝါ တုယှံ ဝိကပ္ပေမီတိ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အယမေကာ သမ္မုခါဝိကပ္ပနာ။ ဧတ္တာဝတာ နိဓေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ပန ဝိဿဇ္ဇေတုံ ဝါ အဓိဋ္ဌာတုံ ဝါ န ဝဋ္ဋတိ။ မယှံ သန္တကံ, မယှံ သန္တကာနိ, ပရိဘုဉ္ဇ ဝါ ဝိဿဇ္ဇေဟိ ဝါ ယထာပစ္စယံ ဝါ ကရောဟီတိ ဧဝံ ပန ဝုတ္တေ ပစ္စုဒ္ဓါရော နာမ ဟောတိ။ တတော ပဘုတိ ပရိဘောဂါဒယောပိ ဝဋ္ဋန္တိ။

အပရောပိ နယော တထေဝ စီဝရာနံ ဧကဗဟုဘာဝံ သန္နိဟိတာသန္နိဟိတဘာဝဉ္စ ဉတွာ တဿေဝ ဘိက္ခုနော သန္တိကေ ဣမံ စီဝရန္တိ ဝါ, ဣမာနိ စီဝရာနီတိ ဝါ, ဧတံ စီဝရန္တိ ဝါ, ဧတာနိ စီဝရာနီတိ ဝါ ဝတွာ ပဉ္စသု သဟဓမ္မိကေသု အညတရဿ အတ္တနော[1] အဘိရုစိတဿ ယဿ ကဿစိ နာမံ ဂဟေတွာ တိဿဿ ဘိက္ခုနော ဝိကပ္ပေမီတိ ဝါ တိဿာယ ဘိက္ခုနိယာ၊ သိက္ခမာနာယ၊ တိဿဿ သာမဏေရဿ၊ တိဿာယ သာမဏေရိယာ ဝိကပ္ပေမီတိ ဝါ ဝတ္တဗ္ဗံ။ အယံ အပရာပိ သမ္မုခါဝိကပ္ပနာ။ ဧတ္တာဝတာ နိဓေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပရိဘောဂါဒီသု ပန ဧကမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ။ တေန ပန ဘိက္ခုနာ တိဿဿ ဘိက္ခုနော သန္တကံ။ပ။ တိဿာယ သာမဏေရိယာ သန္တကံ ပရိဘုဉ္ဇ ဝါ ဝိဿဇ္ဇေဟိ ဝါ ယထာပစ္စယံ ဝါ ကရောဟီတိ ဝုတ္တေ ပစ္စုဒ္ဓါရော နာမ ဟောတိ။ တတော ပဘုတိ ပရိဘောဂါဒယောပိ ဝဋ္ဋန္တိ။

ကထံ ပရမ္မုခါဝိကပ္ပနာ ဟောတီတိ။ စီဝရာနံ တထေဝ ဧကဗဟုဘာဝံ သန္နိဟိတာသန္နိဟိတဘာဝဉ္စ ဉတွာ ဣမံ စီဝရန္တိ ဝါ, ဣမာနိ စီဝရာနီတိ ဝါ, ဧတံ စီဝရန္တိ ဝါ, ဧတာနိ စီဝရာနီတိ ဝါ ဝတွာ တုယှံ ဝိကပ္ပနတ္ထာယ ဒမ္မီတိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ တေန ဝတ္တဗ္ဗော "ကော တေ မိတ္တော ဝါ သန္ဒိဋ္ဌော ဝါ"တိ[2]။ တတော ဣတရေန ပုရိမနယေနေဝ တိဿော ဘိက္ခူတိ ဝါ။ပ။ တိဿာ သာမဏေရီတိ ဝါ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ပုန တေန ဘိက္ခုနာ "အဟံ တိဿဿ ဘိက္ခုနော ဒမ္မီတိ ဝါ။ပ။ တိဿာယ သာမဏေရိယာ ဒမ္မီ"တိ ဝါ ဝတ္တဗ္ဗံ။ အယံ ပရမ္မုခါဝိကပ္ပနာ။ ဧတ္တာဝတာ နိဓေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ပရိဘောဂါဒီသု ပန ဧကမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ။ တေန ပန ဘိက္ခုနာ ဒုတိယသမ္မုခါဝိကပ္ပနာယံ ဝုတ္တနယေနေဝ "ဣတ္ထန္နာမဿ သန္တကံ ပရိဘုဉ္ဇ ဝါ ဝိဿဇ္ဇေဟိ ဝါ ယထာပစ္စယံ ဝါ ကရောဟီ"တိ ဝုတ္တေ ပစ္စုဒ္ဓါရော နာမ ဟောတိ။ တတော ပဘုတိ ပရိဘောဂါဒယောပိ ဝဋ္ဋန္တိ။

၁-အတ္တနော (သီ)

၂-သန္ဒိဋ္ဌော ဝါ သမ္ဘတ္တော ဝါတိ (သျာ၊ က)

ဒွိန္နံ ဝိကပ္ပနာနံ ကိံ နာနာကရဏံ။ သမ္မုခါဝိကပ္ပနာယ သယံ ဝိကပ္ပေတွာ ပရေန ပစ္စုဒ္ဓရာပေတိ။ ပရမ္မုခါဝိကပ္ပနာယ ပရေနေဝ ဝိကပ္ပါပေတွာ ပရေနေဝ ပစ္စုဒ္ဓရာပေတိ၊ ဣဒမေတ္ထ နာနာကရဏံ။ သစေ ပန ယဿ ဝိကပ္ပေတိ၊ သော ပညတ္တိကောဝိဒေါ န ဟောတိ၊ န ဇာနာတိ ပစ္စုဒ္ဓရိတုံ[1]၊ တံ စီဝရံ ဂဟေတွာ အညဿ ဗျတ္တဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ ပုန ဝိကပ္ပေတွာ ပစ္စုဒ္ဓရာပေတဗ္ဗံ။ ဝိကပ္ပိတဝိကပ္ပနာ နာမေသာ ဝဋ္ဋတိ။ အယံ **ဝိကပ္ပေတီ**တိ ဣမဿိံ ပဒေ ဝိနိစ္ဆယော။

အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ တိစီဝရံ အဓိဋ္ဌာတုံ န ဝိကပ္ပေတုန္တိ အာဒိဝစနတော စ ဣဒံ "ဝိကပ္ပေတီ"တိ အဝိသေသေန ဝုတ္တဝစနံ ဝိရုဒ္ဓံ ဝိယ ဒိဿတိ၊ န စ ဝိရုဒ္ဓံ တထာဂတာ ဘာသန္တိ။ တသ္မာ ဧဝမဿ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော—တိစီဝရံ တိစီဝရသင်္ခေပေနေဝ ပရိဟရတော အဓိဋ္ဌာတုမေဝ အနုဇာနာမိ န ဝိကပ္ပေတုံ။ ဝဿိကသာဋိကံ ပန စာတုမာသတော ပရံ ဝိကပ္ပေတုမေဝ န အဓိဋ္ဌာတုံ။ ဧဝဉ္ဟိ သတိ ယော တိစီဝရေ ဧကေန စီဝရေန ဝိပ္ပဝသိတုကာမော ဟောတိ၊ တဿ တိစီဝရာဓိဋ္ဌာနံ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ ဝိပ္ပဝါသသုခတ္ထံ ဝိကပ္ပနာယ ဩကာသော ဒိန္နော ဟောတိ။ ဒသာဟာတိက္ကမေ စ အနာပတ္တီတိ။ ဧတေနုပါယေန သဗ္ဗတ္ထ ဝိကပ္ပနာယ အပ္ပဋိသိဒ္ဓဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဝိဿဇ္ဇေတီတိ အညဿ ဒေတိ။ ကထံ ပန ဒိန္နံ ဟောတိ? ကထံ ဂဟိတံ? "ဣမံ တုယှံ ဒေမိ ဒဒါမိ ဒဇ္ဇာမိ ဩဏောဇေမိ ပရိစ္စဇာမိ ဝိဿဇ္ဇာမိ နိဿဇ္ဇာမီ"တိ ဝါ "ဣတ္ထန္နာမဿ ဒေမိ။ပ။ နိဿဇ္ဇာမီ"တိ ဝါ ဝဒတိ၊ သမ္မုခါပိ ပရမ္မုခါပိ ဒိန္နံယေဝ ဟောတိ။ "တုယှံ ဂဏှာဟီ"တိ ဝုတ္တေ "မယှံ ဂဏှာမီ"တိ ဝဒတိ၊ သုဒိန္နံ သုဂ္ဂဟိတဉ္စ။ "တဝ သန္တကံ ကရောဟိ၊ တဝ သန္တကံ ဟောတု၊ တဝ သန္တကံ ကရိဿသီ"တိ[2] ဝုတ္တေ "မမ သန္တကံ ကရောမိ၊ မမ သန္တကံ ဟောတု၊ မမ သန္တကံ ကရိဿာမီ"တိ ဝဒတိ၊ ဒုဒ္ဒိန္နံ ဒုဂ္ဂဟိတဉ္စ။ နေဝ ဒါတာ ဒါတုံ ဇာနာတိ၊ န ဣတရော ဂဟေတုံ။ သစေ ပန "တဝ သန္တကံ ကရောဟီ"တိ ဝုတ္တေ "သာဓု ဘန္တေ မယှံ ဂဏှာမီ"တိ ဂဏှာတိ၊ သုဂ္ဂဟိတံ။ သစေ ပန ဧကော "ဂဏှာဟီ"တိ ဝဒတိ၊ ဣတရော "န ဂဏှာမီ"တိ၊ ပုန သော "ဒိန္နံ မယာ တုယှံ ဂဏှာဟီ"တိ ဝဒတိ၊ ဣတရောပိ "န မယှံ ဣမိနာ အတ္ထော"တိ ဝဒတိ။ တတော ပုရိမောပိ မယာ ဒိန္နန္တိ ဒသာဟံ အတိက္ကာမေတိ၊ ပစ္ဆိမောပိ မယာ ပဋိက္ခိတ္တန္တိ။ ကဿ အာပတ္တီတိ။ န ကဿစိ အာပတ္တိ။ ယဿ ပန ရုစ္စတိ၊ တေန အဓိဋ္ဌဟိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။

၁-ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ (က)   ၂-ကာရာပေဟီတိ (က)

ယော ပန အဓိဋ္ဌာနေ ဝေမတိကော၊ တေန ကိံ ကာတဗ္ဗံ? ဝေမတိကဘာဝံ အာရောစေတွာ သစေ အနဓိဋ္ဌိတံ ဘဝိဿတိ၊ ဧဝံ မေ ကပ္ပိယံ ဟောတီတိ ဝတွာ ဝုတ္တနယေနေဝ နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ န ဟိ ဧဝံ ဇာနာပေတွာ ဝိနယကမ္မံ ကရောန္တဿ မုသာဝါဒေါ ဟောတိ။ ကေစိ ပန "ဧကေန ဘိက္ခုနာ ဝိဿာသံ ဂဟေတွာ ပုန ဒိန္နံ ဝဋ္ဋတီ"တိ ဝဒန္တိ။ တံ န ယုဇ္ဇတိ။ န ဟိ တဿေတံ ဝိနယကမ္မံ၊ နာပိ တံ ဧတ္တကေန အညံ ဝတ္ထု ဟောတိ။

နဿတီတိအာဒိ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ **ယော န ဒဒေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ**တိ ဧတ္ထ မယှံ ဒိန္နံ ဇိမှနာတိ ဇိမှာယ သညာယ န ဒေန္တဿ ဒုက္ကဋံ။ တဿ သန္တကဘာဝံ ပန ဉတွာ လေသေန အစ္ဆိန္ဒန္တော ဘဏ္ဍံ အဂ္ဃာပေတွာ ကာရေတဗ္ဗောတိ။

သမုဋ္ဌာနာဒီသု ဣဒံ သိက္ခာပဒံ ကထိနသမုဋ္ဌာနံ နာမ—ကာယဝါစတော စ ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ အနဓိဋ္ဌာနေန စ အဝိကပ္ပနေန စ အာပဇ္ဇနတော အကိရိယံ၊ သညာယ အဘာဝေပိ န မုစ္စတိ၊ အဇာနန္တောပိ အာပဇ္ဇတီတိ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ပဌမကထိနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဥဒေါသိတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၇၁။ **တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ**တိ ဥဒေါသိတသိက္ခာပဒံ[၁]။ တတ္ထ **သန္တရုတ္တရေနာ**တိ အန္တရန္တိ အန္တရဝါသကော ဝုစ္စတိ။ ဥတ္တရန္တိ ဥတ္တရာသင်္ဂေါ၊ သဟ အန္တရေန ဥတ္တရံ သန္တရုတ္တရံ၊ တေန သန္တရုတ္တရေန၊ သဟ အန္တရဝါသကေန ဥတ္တရာသင်္ဂေနာတိ အတ္ထော။ **ကဏ္ဏကိတာနီ**တိ သေဒေန ဖုဋ္ဌောကာသေသု သဉ္ဇာတကာဠသေတမဏ္ဍလာနိ။ **အဒ္ဒသ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော သေနာသနစာရိကံ အာဟိဏ္ဍန္တော**တိ ထေရော ကိရ ဘဂဝတိ ဒိဝါ ပဋိသလ္လာနတ္ထာယ ဂန္ဓကုဋိံ ပဝိဋ္ဌေ တံ ဩကာသံ လဘိတွာ ဒုန္နိက္ခိတ္တာနိ ဒါရုဘဏ္ဍမတ္တိကာဘဏ္ဍာနိ ပဋိသာမေန္တော အသမ္မဋ္ဌဋ္ဌာနံ သမ္မဇ္ဇန္တော ဂိလာနေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ပဋိသန္ထာရံ ကရောန္တော တေသံ

၁-ဥဒ္ဒေါသိတသိက္ခာပဒံ (သီ၊ သျာ)

ဘိက္ခူနံ သေနာသနဋ္ဌာနံ သမ္ပတ္တော အဒ္ဒသ။ တေန ဝုတ္တံ “အဒ္ဒသ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော သေနာသနစာရိကံ အာဟိဏ္ဍန္တော”တိ။

၄၇၃။ **အဝိပ္ပဝါသသမ္မုတိံ ဒါတုန္တိ** အဝိပ္ပဝါသေ သမ္မုတိ အဝိပ္ပဝါသသမ္မုတိ၊ အဝိပ္ပဝါသာယ ဝါ သမ္မုတိ အဝိပ္ပဝါသသမ္မုတိ။ ကော ပနေတ္ထ အာနိသံသော။ ယေန စီဝရေန ဝိပ္ပဝသတိ၊ တံ နိဿဂ္ဂိယံ န ဟောတိ အာပတ္တိဉ္စ နာပဇ္ဇတိ။ ကိတ္တကံ ကာလံ? **မဟာသုမတ္ထေရော** တာဝ အာဟ “ယာဝ ရောဂေါ န ဝူပသမတိ၊ ဝူပသန္တေ ပန ရောဂေ သီဃံ စီဝရဋ္ဌာနံ အာဂန္တဗ္ဗ”န္တိ။ **မဟာပဒုမတ္ထေရော** အာဟ “သီဃံ အာဂစ္ဆတော ရောဂေါ ပဋိကုပ္ပေယျ၊ တသ္မာ သဏိကံ အာဂန္တဗ္ဗံ။ ယတော ပဋ္ဌာယ ဟိ သတ္ထံ ဝါ ပရိယေသတိ၊ ဂစ္ဆာမီတိ အာဘောဂံ ဝါ ကရောတိ၊ တတော ပဋ္ဌာယ ဝဋ္ဋတိ။ န ဒါနိ ဂမိဿာမီတိ ဧဝံ ပန ဓုရနိက္ခေပံ ကရောန္တေန ပစ္စုဒ္ဓရိတဗ္ဗံ၊ အတိရေကစီဝရဋ္ဌာနေ ဌဿတီ”တိ။ သစေ ပနဿ ရောဂေါ ပဋိကုပ္ပတိ၊ ကိံ ကာတဗ္ဗန္တိ? **ဖုဿဒေဝတ္ထေရော** တာဝ အာဟ “သစေ သောယေဝ ရောဂေါ ပဋိကုပ္ပတိ၊ သာ ဧဝ သမ္မုတိ၊ ပုန သမ္မုတိဒါနကိစ္စံ နတ္ထိ။ အထညော ကုပ္ပတိ၊ ပုန ဒါတဗ္ဗာ သမ္မုတီ”တိ။ **ဥပတိဿတ္ထေရော** အာဟ “သော ဝါ ရောဂေါ ဟောတု, အညော ဝါ၊ ပုန သမ္မုတိဒါနကိစ္စံ နတ္ထီ”တိ။

၄၇၅-၄၇၆။ **နိဋ္ဌိတစီဝရသ္မိံ ဘိက္ခုနာ**တိ ဣဓ ပန ပုရိမသိက္ခာပဒေ ဝိယ အတ္ထံ အဂ္ဂဟေတွာ နိဋ္ဌိတေ စီဝရသ္မိံ ဘိက္ခုနောတိ ဧဝံ သာမိဝသေန ကရဏဝစနဿ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကရဏဝသေန ဟိ ဘိက္ခုနာ ဣဒံ နာမ ကာတဗ္ဗန္တိ နတ္ထိ။ သာမိဝသေန ပန ဘိက္ခုနော စီဝရသ္မိံ နိဋ္ဌိတေ ကထိနေ စ ဥဗ္ဘတေ ဧဝံ ဆိန္နပလိဗောဓော ဧကရတ္တမ္ပိ စေ ဘိက္ခု တိစီဝရေန ဝိပ္ပဝသေယျာတိ ဧဝံ အတ္ထော ယုဇ္ဇတိ။ တတ္ထ **တိစီဝရေနာ**တိ အဓိဋ္ဌိတေသု တီသု စီဝရေသု ယေန ကေနစိ။ ဧကေန ဝိပ္ပဝုတ္ထောပိ ဟိ တိစီဝရေန ဝိပ္ပဝုတ္ထော ဟောတိ ပဋိသိဒ္ဓပရိယာပန္နေန ဝိပ္ပဝုတ္ထတ္တာ။ တေနေဝဿ ပဒဘာဇနေ “သင်္ဃာဋိယာ ဝါ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ဝိပ္ပဝသေယျာ**တိ ဝိပ္ပယုတ္တော ဝသေယျ။

၄၇၇-၄၇၈။ **ဂါမော ဧကူပစာရော**တိအာဒိ အဝိပ္ပဝါသလက္ခဏဝဝတ္ထာပနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ တတော ပရံ ယထာက္ကမေန တာနေဝ ပန္နရသ မာတိကာပဒါနိ ဝိတ္ထာရေန္တော **ဂါမော ဧကူပစာရော နာမာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဧကကုလဿ ဂါမော**တိ ဧကဿ ရညော ဝါ ဘောဇကဿ ဝါ ဂါမော။ **ပရိက္ခိတ္တော**တိ

ယေန ကေနစိ ပါကာရေန ဝါ ဝတိယာ ဝါ[1] ပရိက္ခိတ္တော။ ဧတ္တာဝတာ ဧကကုလဂါမဿ ဧကူပစာရတာ ဒဿိတာ။ **အန္တောဂါမေ ဝတ္ထဗ္ဗန္တိ** ဝေရူပေ ဂါမေ စီဝရံ နိက္ခိပိတွာ ဂါမဗ္ဘန္တရေ ယထာရုစိတေ ဌာနေ အရုဏံ ဥဋ္ဌာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **အပရိက္ခိတ္တော**တိ ဣမိနာ တဿေဝ ဂါမဿ နာနူပစာရတာ ဒဿိတာ။ ဝေရူပေ ဂါမေ ယသ္မိံ ဃရေ စီဝရံ နိက္ခိတ္တံ၊ တတ္ထ ဝတ္ထဗ္ဗံ။ **ဟတ္ထပါသာ ဝါ န ဝိဇဟိတဗ္ဗန္တိ** အထ ဝါ တံ ဃရံ သမန္တတော ဟတ္ထပါသာ န ဝိဇဟိတဗ္ဗံ၊ အဍ္ဎတေယျရတနပ္ပမာဏပ္ပဒေသာ ဥဒ္ဓံ န ဝိဇဟိ-တဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အဍ္ဎတေယျရတနဗ္ဘန္တရေ ပန ဝတ္ထုံ ဝဋ္ဋတိ။ တံ ပမာဏံ အတိက္ကမိတွာ သစေပိ ဣဒ္ဓိမာ ဘိက္ခု အာကာသေ အရုဏံ ဥဋ္ဌာပေတိ၊ နိဿဂ္ဂိယမေဝ ဟောတိ။ ဧတ္ထ စ **ယသ္မိံ ဃရေ**တိ ဃရပရိစ္ဆေဒေါ “ဧက-ကုလဿ နိဝေသနံ ဟောတိ”တိအာဒိနာ လက္ခဏေန ဝေဒိတဗ္ဗော။

၄၇၈။ **နာနာကုလဿ ဂါမော**တိ နာနာရာဇူနံ ဝါ ဘောဇကာနံ ဝါ ဂါမော ဝေသာလိကုသိနာရာဒိသဒိသော။ **ပရိက္ခိတ္တော**တိ ဣမိနာ နာနာကုလ-ဂါမဿ ဧကူပစာရတာ ဒဿိတာ။ **သဘာယေ ဝါ ဒွါရမူလေ ဝါ**တိ ဧတ္ထ သဘာယန္တိ လိင်္ဂဗျတ္တယေန သဘာ ဝုတ္တာ။ **ဒွါရမူလေ**တိ နဂရဒွါရဿ သမီပေ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ဝေရူပေ ဂါမေ ယသ္မိံ ဃရေ စီဝရံ နိက္ခိတ္တံ၊ တတ္ထ ဝါ ဝတ္ထဗ္ဗံ။ တတ္ထ သဒ္ဒသင်္ကုလေန ဝါ ဇနသမ္ဗာဓေန ဝါ ဝသိတုံ အသက္ကောန္တေန သဘာယေ ဝါ ဝတ္ထဗ္ဗံ နဂရဒွါရမူလေ ဝါ။ တတြာပိ ဝသိတုံ အသက္ကောန္တေန ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဖာသုကဋ္ဌာနေ ဝသိတွာ အန္တောအရုဏေ အာဂမ္မ တေသံယေဝ သဘာယဒွါရမူလာနံ ဟတ္ထပါသာ ဝါ န ဝိဇဟိတဗ္ဗံ။ ဃရဿ ပန စီဝရဿ ဝါ ဟတ္ထပါသေ ဝတ္ထဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ။

သဘာယံ ဂစ္ဆန္တေန ဟတ္ထပါသေ စီဝရံ နိက္ခိပိတွာတိ သစေ ဃရေ အဋ္ဌပေတွာ သဘာယေ ဌပေဿာမီတိ သဘာယံ ဂစ္ဆတိ၊ တေန သဘာယံ ဂစ္ဆန္တေန, ဟတ္ထပါသေ ဟတ္ထံ ပသာရေတွာ “ဟန္ဒိမံ စီဝရံ ဌပေမိ”တိ[2] ဧဝံ နိက္ခေပသုခေ ဟတ္ထပါသဂတေ ကိသ္မိဉ္စိ အာပဏေ စီဝရံ နိက္ခိပိတွာ ပုရိမ-နယေနေဝ သဘာယေ ဝါ ဝတ္ထဗ္ဗံ ဒွါရမူလေ ဝါ၊ ဟတ္ထပါသာ ဝါ န ဝိဇဟိတဗ္ဗံ။

တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော—**ဖုဿဒေဝတ္ထေရော** တာဝ အာဟ “စီဝရဟတ္ထ-ပါသေ ဝသိတဗ္ဗံ နတ္ထိ၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဝီထိဟတ္ထပါသေပိ သဘာယဟတ္ထပါသေပိ

၁-ဝတိယာ ဝါ သာခါယ ဝါ (က)
၂-ဌပေဟီတိ (သီ၊ က)

ဒွါရဟတ္ထပါသေပိ ဝသိတုံ ဝဋ္ဋတီ''တိ။ **ဥပတိဿတ္ထေရော** ပနာဟ ''နဂရဿ ဗဟူနိပိ ဒွါရာနိ ဟောန္တိ ဗဟူနိပိ သဘာယာနိ၊ တသ္မာ သဗ္ဗတ္ထ န ဝဋ္ဋတိ။ ယဿာ ပန ဝီထိယာ စီဝရံ ဌပိတံ၊ ယံ တဿာ သမ္မုခဋ္ဌာနေ သဘာယဉ္စ ဒွါရဉ္စ၊ တဿ သဘာယဿ စ ဒွါရဿ စ ဟတ္ထပါသာ န ဝိဇဟိတဗ္ဗံ။ ဧဝဉ္စ သတိ သက္ကာ စီဝရဿ ပဝတ္တိံ ဇာနိတု''န္တိ။ သဘာယံ ပန ဂစ္ဆန္တေန ယဿ အာပဏိကဿ ဟတ္ထေ နိက္ခိတ္တံ၊ သစေ သော တံ စီဝရံ အတိဟရိတွာ ဃရေ နိက္ခိပတိ၊ ဝီထိဟတ္ထပါသော န ရက္ခတိ၊ ဃရဿ ဟတ္ထပါသေ ဝတ္ထဗ္ဗံ။ သစေ မဟန္တံ ဃရံ ဟောတိ, ဒွေ ဝီထိယော ဖရိတွာ ဌိတံ၊ ပုရတော ဝါ ပစ္ဆတော ဝါ ဟတ္ထပါသေယေဝ အရုဏံ ဥဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ။ သဘာယေ နိက္ခိပိတွာ ပန သဘာယေ ဝါ တဿ သမ္မုခေ နဂရဒွါရမူလေ ဝါ တေသံယေဝ ဟတ္ထပါသေ ဝါ အရုဏံ ဥဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ။

အပရိက္ခိတ္တောတိ ဣမိနာ တဿေဝ ဂါမဿ နာနူပစာရတာ ဒဿိတာ။ ဧတေနေဝူပါယေန သဗ္ဗတ္ထ ဧကူပစာရတာ စ နာနူပစာရတာ စ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ပါဠိယံ ပန ''ဂါမော ဧကူပစာရော နာမာ''တိ ဧဝံ အာဒိမှိ ''အဇ္ဈောကာသော ဧကူပစာရော နာမာ''တိ ဧဝံ အန္တေ စ ဧကမေဝ မာတိကာပဒံ ဥဒ္ဓရိတွာ ပဒဘာဇနံ ဝိတ္ထာရိတံ။ တသ္မာ တဿေဝ ပဒဿာနုသာရေန သဗ္ဗတ္ထ ပရိက္ခေပါဒိဝသေန ဧကူပစာရတာ စ နာနူပစာရတာ စ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၄၇၀-၄၇၁။ နိဝေသနာဒီသု **ဩဝရကာ**တိ ဂဗ္ဘာနံယေဝေတံ ပရိယာယဝစနံ။ **ဟတ္ထပါသာ ဝါ**တိ ဂဗ္ဘဿ ဟတ္ထပါသာ။ **ဒွါရမူလေ ဝါ**တိ သဗ္ဗေသံ သာဓာရဏေ ဃရဒွါရမူလေ။ **ဟတ္ထပါသာ ဝါ**တိ ဂဗ္ဘဿ ဝါ ဃရဒွါရမူလဿ ဝါ ဟတ္ထပါသာ။

၄၇၂-၄၇၇။ **ဥဒေါသိတော**တိ ယာနာဒီနံ ဘဏ္ဍာနံ သာလာ။ ဣတော ပဋ္ဌာယ စ နိဝေသနေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **အဋ္ဋော**တိ ပဋိရာဇာဒိပဋိဗာဟနတ္ထံ ဣဋ္ဌကာဟိ ကတော ဗဟလဘိတ္တိကော စတုပဉ္စဘူမိကော ပတိဿယဝိသေသော။ **မာဠော**တိ ဧကကူဋသင်္ဂဟိတော စတုရဿပါသာဒေါ။ **ပါသာဒေါ**တိ ဒီဃပါသာဒေါ။ **ဟမ္မိယ**န္တိ မုဏ္ဍစ္ဆဒနပါသာဒေါ။

၄၇၈။ **သတ္ထဗ္ဘန္တရ**တိ ဧတ္ထ ဧကံ အဗ္ဘန္တရံ အဋ္ဌဝီသတိဟတ္ထံ ဟောတိ။ သစေ သတ္ထော ဂစ္ဆန္တော ဂါမံ ဝါ နဒိံ ဝါ ပရိယာဒိယိတွာ တိဋ္ဌတိ၊ အန္တောပဝိဋ္ဌေန သဒ္ဓိံ ဧကာဗဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဩရဉ္စ ပါရဉ္စ ဖရိတွာ ဌိတော ဟောတိ၊ သတ္ထပရိဟာရောဝ လဗ္ဘတိ။ အထ ဂါမေ ဝါ နဒိယာ ဝါ ပရိယာပန္နော ဟောတိ

အန္တောပဝိဋ္ဌော၊ ဂါမပရိဟာရော ဓေဝ နဒီပရိဟာရော စ လဗ္ဘတိ။ သစေ ဝိဟာရသီမံ အတိက္ကမိတွာ တိဋ္ဌတိ၊ အန္တောသီမာယ စ စီဝရံ ဟောတိ၊ ဝိဟာရံ ဂန္တွာ ဝသိတဗ္ဗံ။ သစေ ဗဟိသီမာယ စီဝရံ ဟောတိ၊ သတ္ထသမီပေယေဝ ဝသိတဗ္ဗံ။ သစေ ဂန္တုကာမော သကဋ္ဌေ ဝါ ဘဂ္ဂေ ဂါဓော ဝါ နဋ္ဌေ အန္တရာ ဆိဇ္ဇတိ၊ ယသ္မိံ ကောဋ္ဌာသေ စီဝရံ, တတ္ထ ဝသိတဗ္ဗံ။

၄၉၀။ ကေကုလဿ ခေတ္တေ ဟတ္ထပါသော နာမ စီဝရဟတ္ထပါသောယေဝ။ နာနာကုလဿ ခေတ္တေ ဟတ္ထပါသော နာမ ခေတ္တဒွါရဿ ဟတ္ထပါသော။ အပရိက္ခိတ္တေ စီဝရဿေဝ ဟတ္ထပါသော။

၄၉၁-၄၉၄။ **ဉာတကရဏန္တိ** ခလံ ဝုစ္စတိ။ **အာရာမောတိ** ပုပ္ဖာရာမော ဝါ ဖလာရာမော ဝါ၊ ဒွိသုပိ ခေတ္တေ ဝုတ္တသဒိသောဝ ဝိနိစ္ဆယော။ **ဝိဟာရော** နိဝေသနသဒိသော။ ရုက္ခမူလေ **အန္တောဆာယာယန္တိ** ဆာယာယ ဖုဋ္ဌော-ကာသဿ အန္တော ဧဝ။ ဝိရဠသာခဿ ပန ရုက္ခဿ အာတပေန ဖုဋ္ဌောကာသေ ဌပိတံ နိဿဂ္ဂိယမေဝ ဟောတိ။ တသ္မာ တာဒိသဿ သာခါဆာယာယ ဝါ ခန္ဓစ္ဆာယာယ ဝါ ဌပေတဗ္ဗံ။ သစေ သာခါယ ဝါ ဝိဋပေ ဝါ ဌပေတိ၊ ဥပရိ အညသာခါစ္ဆာယာယ ဖုဋ္ဌောကာသေယေဝ ဌပေတဗ္ဗံ။ ခုဇ္ဇရုက္ခဿ ဆာယာ ဒူရံ ဂစ္ဆတိ၊ ဆာယာယ ဂတဋ္ဌာနေ ဌပေတုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ ဧတ္ထာပိ ဟတ္ထပါသော စီဝရဟတ္ထပါသောယေဝ။

အဇ္ဈောကာသေ အရညေတိ အဂါမကံ နာမ အရညံ ဝိဉ္ဈာဋဝိအာဒီသု ဝါ သမုဒ္ဒမဇ္ဈေ ဝါ မစ္ဆဗန္ဓာနံ အဂမနပထေ ဒီပကေသု လဗ္ဘတိ။ **သမန္တာ သတ္တဗ္ဘန္တရာတိ** မဇ္ဈေ ဌိတဿ သမန္တာ သဗ္ဗဒိသာသု သတ္တဗ္ဘန္တရာ, ဝိနိဗ္ဗေဓေန စုဒ္ဒသ ဟောန္တိ။ မဇ္ဈေ နိသိန္နော ပုရတ္ထိမာယ ဝါ ပစ္ဆိမာယ ဝါ ဒိသာယ ပရိယန္တေ ဌပိတစီဝရံ ရက္ခတိ။ သစေ ပန အရုဏုဂ္ဂမနသမယေ ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ ပုရတ္ထိမံ ဒိသံ ဂစ္ဆတိ၊ ပစ္ဆိမာယ ဒိသာယ စီဝရံ နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ။ ဧသ နယော ဣတရသ္မိံ။ ဥပေါသထကာလေ ပန ပရိသပရိယန္တေ နိသိန္နဘိက္ခုတော ပဋ္ဌာယ သတ္တဗ္ဘန္တရသီမာ သောဓေတဗ္ဗာ။ ယတ္တကံ ဘိက္ခုသံဃော ဝဍ္ဎတိ၊ သီမာပိ တတ္တကံ ဝဍ္ဎတိ။

၄၉၅။ **အနိဿဇ္ဇိတွာ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာတိ** ဧတ္ထ သစေ ပဓာနိကော ဘိက္ခု သဗ္ဗရတ္တိံ ပဓာနမနုယုဉ္ဇိတွာ ပစ္စူသသမယေ နှာယိဿာမီတိ တီရံ ဂန္တွာ စီဝရာနိ တီရေ ဌပေတွာ နဒိံ ဩတရတိ၊ နှာယန္တဿေဝ စဿ အရုဏံ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ၊ ကိံ ကာတဗ္ဗံ။ သော ဟိ ယဒိ ဥတ္တရိတွာ စီဝရံ နိဝါသေတိ၊

နိဿဂ္ဂိယစီဝရံ အနိဿဇ္ဇိတွာ ပရိဘုဉ္ဇနပစ္စယာ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ။ အထ နဂ္ဂေါ ဂစ္ဆတိ၊ ဧဝမ္ပိ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတီတိ။ န အာပဇ္ဇတိ။ သော ဟိ ယာဝ အညံ ဘိက္ခုံ ဒိသွာ ဝိနယကမ္မံ န ကရောတိ၊ တာဝ တေသံ စီဝရာနံ အပရိဘောဂါ-ရဟတ္တာ နဋ္ဌစီဝရဋ္ဌာနေ ဌိတော ဟောတိ။ နဋ္ဌစီဝရဿ စ အကပ္ပိယံ နာမ နတ္ထိ။ တသ္မာ ဧကံ နိဝါသေတွာ ဒွေ ဟတ္ထေန ဂဟေတွာ ဝိဟာရံ ဂန္တွာ ဝိနယကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ။ သစေ ဒူရေ ဝိဟာရော ဟောတိ။ အန္တရာမဂ္ဂေ မနုဿာ သဉ္စရန္တိ။ ဧကံ နိဝါသေတွာ ဧကံ ပါရုပိတွာ ဧကံ အံသကူဋေ ဌပေတွာ ဂန္တဗ္ဗံ။ သစေ ဝိဟာရေ သဘာဂဘိက္ခူ န ပဿတိ၊ ဘိက္ခာစာရံ ဂတာ ဟောန္တိ။ သင်္ဃာဋိံ ဗဟိဂါမေ ဌပေတွာ သန္တရုတ္တရေန အာသနသာလံ ဂန္တွာ ဝိနယကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ။ သစေ ဗဟိဂါမေ စောရဘယံ ဟောတိ၊ ပါရုပိတွာ ဂန္တဗ္ဗံ။ သစေ အာသနသာလာ သမ္ဗာဓာ ဟောတိ ဇနာကိဏ္ဏာ၊ န သက္ကာ ဧကမန္တေ စီဝရံ အပနေတွာ ဝိနယကမ္မံ ကာတုံ၊ ဧကံ ဘိက္ခုံ အာဒါယ ဗဟိဂါမံ ဂန္တွာ ဝိနယကမ္မံ ကတွာ စီဝရာနိ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနိ။

သစေ ဘိက္ခူ ဒဟရာနံ ဟတ္ထေ ပတ္တစီဝရံ ဒတွာ မဂ္ဂံ ဂစ္ဆန္တာ ပစ္ဆိမေ ယာမေ သယိတုကာမာ ဟောန္တိ၊ အတ္တနော အတ္တနော စီဝရံ ဟတ္ထပါသေ ကတွာဝ သယိတဗ္ဗံ။ သစေ ဂစ္ဆန္တာနံယေဝ အသမ္ပတ္တေသု ဒဟရေသု အရုဏံ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ၊ စီဝရံ နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ၊ နိဿယော ပန န ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ ဒဟရာနမ္ပိ ပုရတော ဂစ္ဆန္တာနံ ထေရေသု အသမ္ပတ္တေသု ဧသေဝ နယော။ မဂ္ဂံ ဝိရဇ္ဈိတွာ အရညေ အညမညံ အပဿန္တေသုပိ ဧသေဝ နယော။ သစေ ပန ဒဟရာ “မယံ ဘန္တေ မုဟုတ္တံ သယိတွာ အသုကသ္မိံ နာမ ဩကာသေ တုမှေ သမ္ပာပုဏိဿာ-မာ”တိ ဝတွာ ယာဝ အရုဏုဂ္ဂမနာ သယန္တိ၊ စီဝရဉ္စ နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ နိဿယော စ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ ဒဟရေ ဥယျောဇေတွာ ထေရေသု သယန္တေသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဒွေဓာပထံ ဒိသွာ ထေရာ “အယံ မဂ္ဂေါ” ဒဟရာ “အယံ မဂ္ဂေါ”တိ ဝတွာ အညမညဿ ဝစနံ အဂ္ဂဟေတွာ ဂတာ၊ သဟ အရုဏုဂ္ဂမနာ စီဝရာနိ စ နိဿဂ္ဂိယာနိ ဟောန္တိ၊ နိဿယော စ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ သစေ ဒဟရာ မဂ္ဂတော ဩက္ကမ္မ “အန္တောအရုဏေယေဝ နိဝတ္တိဿာမာ”တိ ဘေသဇ္ဇတ္ထာယ ဂါမံ ပဝိသိတွာ အာဂစ္ဆန္တိ။ အသမ္ပတ္တာနံယေဝ စ တေသံ အရုဏော ဥဂ္ဂစ္ဆတိ၊ စီဝရာနိ နိဿဂ္ဂိယာနိ ဟောန္တိ၊ နိဿယော ပန န ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ သစေ ပန ဓေနုဘယေန ဝါ သုနခဘယေန ဝါ “မုဟုတ္တံ ဌတွာ ဂမိဿာမာ”တိ ဌတွာ ဝါ နိသီဒိတွာ ဝါ ဂစ္ဆန္တိ၊ အန္တရာ အရုဏော ဥဂ္ဂတော စီဝရာနိ နိဿဂ္ဂိယာနိ ဟောန္တိ၊ နိဿယော စ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ သစေ “အန္တောအရုဏေယေဝ အာဂမိဿာမာ”တိ

အန္တောသီမာယံ ဂါမံ ပဝိဋ္ဌာနံ အန္တရာ အရုဏော ဥဂ္ဂစ္ဆတိ၊ နေဝ စီဝရာနိ နိဿဂ္ဂိယာနိ ဟောန္တိ၊ န နိဿယော ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ သစေ ပန "ဝိဘာယတု တာဝ"တိ နိသီဒန္တိ၊ အရုဏေ ဥဂ္ဂတေပိ န စီဝရာနိ နိဿဂ္ဂိယာနိ ဟောန္တိ၊ နိဿယော ပန ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ ယေပိ "အန္တောအရုဏေယေဝ အာဂမိဿာ-မာ"တိ သာမန္တဝိဟာရံ ဓမ္မဿဝနတ္ထာယ သဥဿာဟာ ဂစ္ဆန္တိ၊ အန္တရာ-မဂ္ဂေယေဝ စ နေသံ အရုဏော ဥဂ္ဂစ္ဆတိ၊ စီဝရာနိ နိဿဂ္ဂိယာနိ ဟောန္တိ၊ နိဿယော ပန န ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ သစေ ဓမ္မဂါရဝေန ယာဝ ပရိယောသာနံ သုတွာဝ ဂမိဿာမာတိ နိသီဒန္တိ၊ သဟ အရုဏဿုဂ္ဂမနာ စီဝရာနိပိ နိဿဂ္ဂိယာနိ ဟောန္တိ၊ နိဿယောပိ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။

ထေရေန ဒဟရံ စီဝရဓောဝနတ္ထာယ ဂါမကံ ပေသေန္တေန အတ္တနော စီဝရံ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာဝ ဒါတဗ္ဗံ။ ဒဟရဿာပိ စီဝရံ ပစ္စုဒ္ဓရာပေတွာ ဌပေတဗ္ဗံ။ သစေ အဿတိယာ ဂစ္ဆတိ၊ အတ္တနော စီဝရံ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ ဒဟရဿ စီဝရံ ဝိဿာသေန ဂဟေတွာ ဌပေတဗ္ဗံ။ သစေ ထေရော နဿရတိ၊ ဒဟရော ဧဝ သရတိ၊ ဒဟရေန အတ္တနော စီဝရံ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ ထေရဿ စီဝရံ ဝိဿာသေန ဂဟေတွာ ဂန္တွာ ဝတ္တဗ္ဗော "ဘန္တေ တုမှာကံ စီဝရံ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ပရိဘုဉ္ဇထာ"တိ။ အတ္တနောပိ စီဝရံ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ။ ဧဝံ ဧကဿ သတိယာပိ အာပတ္တိမောက္ခော ဟောတီတိ။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

သမုဋ္ဌာနာဒီသု ပဌမကထိနသိက္ခာပဒေ အနဓိဋ္ဌာနံ အဝိကပ္ပနဉ္စ အကိရိယံ၊ ဣဓ အပစ္စုဒ္ဓရဏံ၊ အယမေဝ ဝိသေသော။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။

ဥဒေါသိတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-တတိယကထိနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၉၇။ **တေန သမယေနာ**တိ တတိယကထိနသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ဥဿာပေတွာ ပုနပ္ပုနံ ဝိမဇ္ဇတီ**တိ ဝလိသု နဋ္ဌာသု ဣဒံ မဟန္တံ ဘဝိဿတီတိ မညမာနော ဥဒကေန သိဉ္စိတွာ ပါဒေဟိ အက္ကမိတွာ ဟတ္ထေဟိ ဥဿာပေတွာ ဥက္ခိပိတွာ ပိဋ္ဌိယံ ဃံသတိ၊ တံ အာတပေ သုက္ခံ ပဌမပ္ပမာဏမေဝ ဟောတိ။ သော ပုနပိ တထာ ကရောတိ။ တေန ဝုတ္တံ "ဥဿာပေတွာ ပုနပ္ပုနံ ဝိမဇ္ဇတီ"တိ။ တံ ဧဝံ ကိလမန္တံ ဘဂဝါ ဂန္ဓကုဋိယံ နိသိန္နောဝ ဒိသွာ နိက္ခမိတွာ သေနာသနစာရိကံ အာဟိဏ္ဍန္တော ဝိယ တတ္ထ အဂမာသိ။ တေန ဝုတ္တံ "အဒ္ဒသာ ခေါ ဘဂဝါ"တိ-အာဒိ။

၄၉၉-၅၀၀။ **ဧကာဒသမာသေ**တိ ဧကံ ပစ္ဆိမကတ္တိကမာသံ ဌပေတွာ သေသေ ဧကာဒသမာသေ။ **သတ္တမာသေ**တိ ကတ္တိကမာသံ ဟေမန္တိကေ စ စတ္တာရောတိ ပဉ္စမာသေ ဌပေတွာ သေသေ သတ္တမာသေ။ **ကာလေပိ အာဒိဿ** ဒိန္နန္တိ သံဃဿ ဝါ ဣဒံ အကာလစီဝရန္တိ ဥဒ္ဒိသိတွာ ဒိန္နံ, ဧကပုဂ္ဂလဿ ဝါ ဣဒံ တုယှံ ဒမ္မီတိ ဒိန္နံ။

သံဃတော ဝါတိ အတ္တနော ပတ္တဘာဂဝသေန သံဃတော ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ။ **ဂဏတော ဝါ**တိ ဣဒံ သုတ္တန္တိကဂဏဿ ဒေမ၊ ဣဒံ အာဘိဓမ္မိကဂဏဿာတိ ဧဝံ ဂဏဿ ဒေန္တိ။ တတော အတ္တနော ပတ္တဘာဂဝသေန ဂဏတော ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ။

နော စဿ ပါရိပူရီတိ နော စေ ပါရိပူရီ ဘဝေယျ၊ ယတ္တကေန ကယိရမာနံ အဓိဋ္ဌာနစီဝရံ ပဟောတိ၊ တဉ္စေ စီဝရံ တတ္တကံ န ဘဝေယျ၊ ဦနကံ ဘဝေယျာတိ အတ္ထော။

ပစ္စာသာ ဟောတိ သံဃတော ဝါတိအာဒီသု အသုကဒိဝသံ နာမ သံဃော စီဝရာနိ လဘိဿတိ၊ ဂဏော လဘိဿတိ၊ တတော မေ စီဝရံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီတိ ဧဝံ သံဃတော ဝါ ဂဏတော ဝါ ပစ္စာသာ ဟောတိ။ ဉာတကေဟိ မေ စီဝရတ္ထာယ ပေသိတံ၊ မိတ္တေဟိ ပေသိတံ၊ တေ အာဂတာ[၁] စီဝရံ ဒဿန္တီတိ ဧဝံ ဉာတိတော ဝါ မိတ္တတော ဝါ ပစ္စာသာ ဟောတိ။ **ပံသုကူလံ ဝါ**တိ ဣတော ပန ပံသုကူလံ ဝါ လစ္ဆာမီတိ ဧဝံ ပစ္စာသာ ဟောတီတိ ယောဇေတဗ္ဗံ။ **အတ္တနော ဝါ ဓနေနာ**တိ အတ္တနော ကပ္ပါသသုတ္တာဒိနာ ဓနေန အသုကဒိဝသံ နာမ လစ္ဆာမီတိ ဧဝံ ဝါ ပစ္စာသာ ဟောတီတိ အတ္ထော။

တတော စေ ဥတ္တရိ နိက္ခိပေယျ သတိယာပိ ပစ္စာသာယာတိ မာသပရမတော စေ ဥတ္တရိ နိက္ခိပေယျ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယန္တိ အတ္ထော။ ဧဝံ ပန အဝတွာ ယသ္မာ အန္တရာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနေ ပစ္စာသာစီဝရေ မူလစီဝရဿ ဥပ္ပန္နဒိဝသတော ယာဝ ဝီသတိမော ဒိဝသော, တာဝ ဥပ္ပန္နံ ပစ္စာသာစီဝရံ မူလစီဝရံ အတ္တနော ဂတိကံ ကရောတိ၊ တတော ဥဒ္ဓံ မူလစီဝရံ ပစ္စာသာစီဝရံ အတ္တနော ဂတိကံ ကရောတိ။ တသ္မာ တံ ဝိသေသံ ဒဿေတုံ "တဒဟုပ္ပန္နေ မူလစီဝရေ"တိအာဒိနာ နယေန ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ။ တံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

ဝိသဘာဂေ ဥပ္ပန္နေ မူလစီဝရေတိ ယဒိ မူလစီဝရံ သဏှံ, ပစ္စာသာစီဝရံ ထူလံ, န သက္ကာ ယောဇေတုံ။ ရတ္တိယော စ သေသာ ဟောန္တိ၊ န တာဝ မာသော

၁-တေ အာဂတေ (က)

ပူရတိ၊ န အကာမာ နိဂ္ဂဟေန စီဝရံ ကာရေတဗ္ဗံ။ အညံ ပစ္စာသာစီဝရံ လဘိတွာဝ ယေဝ ကာလဗ္ဘန္တရေ ကာရေတဗ္ဗံ။ ပစ္စာသာစီဝရမ္ပိ ပရိက္ခာရစောဠံ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ။ အထ မူလစီဝရံ ထူလံ ဟောတိ, ပစ္စာသာစီဝရံ သဏှံ၊ မူလစီဝရံ ပရိက္ခာရစောဠံ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ပစ္စာသာစီဝရမေဝ မူလစီဝရံ ကတွာ ဌပေတဗ္ဗံ။ တံ ပုန မာသပရိဟာရံ လဘတိ။ ဧတေနုပါယေန ယာဝ ဣစ္ဆတိ၊ တာဝ အညမညံ မူလစီဝရံ ကတွာ ဌပေတုံ ဝဋ္ဋတီတိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ပဌမကထိနသဒိသာနေဝါတိ။

တတိယကထိနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ပုရာဏစီဝရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၀၃-၅၀၅။ **တေန သမယေနာ**တိ ပုရာဏစီဝရသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါ**တိ ပိတုပိတာ ပိတာမဟော၊ ပိတာမဟဿ ယုဂံ ပိတာမဟယုဂံ။ ယုဂန္တိ အာယုပ္ပမာဏံ ဝုစ္စတိ။ အဘိလာပ မတ္တမေဝ စေတံ။ အတ္ထတော ပန ပိတာမဟောယေဝ ပိတာမဟယုဂံ။ တတော ဥဒ္ဓံ သဗ္ဗေပိ ပုဗ္ဗပုရိသာ ပိတာမဟဂ္ဂဟဏေနေဝ ဂဟိတာ။ ဧဝံ ယာဝ သတ္တမော ပုရိသော, တာဝ ယာ အသမ္ဗဒ္ဓါ၊သာ ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါ အသမ္ဗဒ္ဓါတိ ဝုစ္စတိ။ ဒေသနာမုခမေဝ စေတံ။ မာတိတော ဝါ ပိတိတော ဝါတိဝစနတော ပန ပိတာမဟယုဂမ္ပိ ပိတာမဟိယုဂမ္ပိ မာတာမဟယုဂမ္ပိ မာတာမဟိယုဂမ္ပိ တေသံ ဘာတုဘဂိနီဘာဂိနေယျပုတ္တပပုတ္တာဒယောပိ သဗ္ဗေ ဣဓ သင်္ဂဟိတာ ဧဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

တတြာယံ ဝိတ္ထာရနယော—ပိတာ ပိတုပိတာ တဿ ပိတာ တဿာပိ ပိတာတိ ဧဝံ ယာဝ သတ္တမာ ယုဂါ, ပိတာ ပိတုမာတာ တဿာ ပိတာ စ မာတာ စ ဘာတာ စ ဘဂိနီ စ ပုတ္တာ စ ဓီတရော စာတိ ဧဝမ္ပိ ဥဒ္ဓဥ္စ အဓော စ ယာဝ သတ္တမာ ယုဂါ, ပိတာ ပိတုဘာတာ ပိတုဘဂိနီ ပိတုပုတ္တာ ပိတုဓီတရော တေသမ္ပိ ပုတ္တဓီတုပရမ္ပရာတိ ဧဝမ္ပိ ယာဝ သတ္တမာ ယုဂါ, မာတာ မာတုမာတာ တဿာ မာတာ တဿာပိ မာတာတိ ဧဝံ ယာဝ သတ္တမာ ယုဂါ, မာတာ မာတုပိတာ တဿ မာတာ စ ပိတာ စ ဘာတာ စ ဘဂိနီ စ ပုတ္တာ စ ဓီတရော စာတိ ဧဝမ္ပိ ဥဒ္ဓဥ္စ အဓော စ ယာဝ သတ္တမာ ယုဂါ, မာတာ မာတုဘာတာ မာတုဘဂိနီ မာတုပုတ္တာ မာတုဓီတရော တေသမ္ပိ

ပုတ္တဓီတုပရမ္ပရာတိ ဧဝမ္ပိ ယာဝ သတ္တမာ ယုဂါ နေဝ မာတုသမ္ဗန္ဓေန န ပိတုသမ္ဗန္ဓေန သမ္ဗဒ္ဓါ၊ အယံ **အညာတိကာ နာမ**။

ဥဘတော သံဃေတိ ဘိက္ခုနိသံဃေ ဉတ္တိစတုတ္ထေန ဘိက္ခုသံဃေ ဉတ္တိ-စတုတ္ထေနာတိ အဋ္ဌဝါစိကဝိနယကမ္မေန ဥပသမ္ပန္နာ။

သကိံ နိဝတ္ထမ္ပိ သကိံ ပါရုတမ္ပီတိ ရဇိတွာ ကပ္ပံ ကတွာ ဧကဝါရမ္ပိ နိဝတ္ထံ ဝါ ပါရုတံ ဝါ အန္တမသော ပရိဘောဂသီသေန အံသေ ဝါ မတ္ထကေ ဝါ ကတွာ မဂ္ဂံ ဂတော ဟောတိ၊ ဥဿီသကံ ဝါ ကတွာ နိပန္နော ဟောတိ၊ ဧတမ္ပိ ပုရာဏစီဝရမေဝ။ သစေ ပန ပစ္စတ္ထရဏာယ ဟေဋ္ဌာ ကတွာ နိပဇ္ဇတိ။ ဟတ္ထေဟိ ဝါ ဥက္ခိပိတွာ အာကာသေ ဝိတာနံ ကတွာ သီသေန အဖုသန္တော ဂစ္ဆတိ၊ အယံ ပရိဘောဂေါ နာမ န ဟောတီတိ **ကုရုန္ဒိယံ** ဝုတ္တံ။

ဓောတံ နိဿဂ္ဂိယန္တိ ဧတ္ထ ဧဝံ အာဏတ္တာ ဘိက္ခုနီ ဓောဝနတ္ထာယ ဥဒ္ဒနံ သဇ္ဇေတိ၊ ဒါရူနိ သံဟရတိ၊ အဂ္ဂိံ ကရောတိ၊ ဥဒကံ အာဟရတိ၊ ယာဝ နံ ဓောဝိတွာ ဥက္ခိပတိ၊ တာဝ ဘိက္ခုနိယာ ပယောဂေ ပယောဂေ ဘိက္ခုဿ ဒုက္ကဋံ။ ဓောဝိတွာ ဥက္ခိတ္တမတ္တေ နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ။ သစေ ဒုဒ္ဓေါတန္တိ မညမာနာ ပုန သိဉ္စတိ ဝါ ဓောဝတိ ဝါ၊ ယာဝ နိဋ္ဌာနံ န ဂစ္ဆတိ, တာဝ ပယောဂေ ပယောဂေ ဒုက္ကဋံ။ ဧသ နယော ရဇနာကောဋနေသု။ ရဇန-ဒေါဏိယမ္ပိ ရဇနံ အာကိရိတွာ ယာဝ သကိံ စီဝရံ ရဇတိ၊ တတော ပုဗ္ဗေ ယံကိဉ္စိ ရဇနတ္ထာယ ကရောတိ၊ ပစ္ဆာ ဝါ ပဋိရဇတိ၊ သဗ္ဗတ္ထ ပယောဂေ ပယောဂေ ဘိက္ခုဿ ဒုက္ကဋံ။ ဧဝံ အာကောဋနေပိ ပယောဂေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၅၀၆။ **အညာတိကာယ အညာတိကသညီ ပုရာဏစီဝရံ ဓောဝါပေတီ**တိ နော စေပိ ဧတံ ဓောဝါတိ ဝဒတိ၊ အထ ခေါ ဓောဝနတ္ထာယ ကာယဝိကာရံ ကတွာ ဟတ္ထေန ဝါ ဟတ္ထေ ဒေတိ၊ ပါဒမူလေ ဝါ ဌပေတိ၊ ဥပရိ ဝါ ခိပတိ၊ သိက္ခမာနာသာမဏေရီသာမဏေရဥပါသကတိတ္ထိယာဒီနံ ဝါ ဟတ္ထေ ပေသေတိ၊ နဒီတိတ္ထေ ဓောဝန္တိယာ ဥပစာရေ ဝါ ခိပတိ အန္တောဒွါဒသဟတ္ထေ ဩကာသေ ဌတွာ[1]၊ ဓောဝါပိတံယေဝ ဟောတိ။ သစေ ပန ဥပစာရံ မုဉ္စိတွာ ဩရတော ဌပေတိ၊ သာ စ ဓောဝိတွာ အာနေတိ၊ အနာပတ္တိ။ သိက္ခ-မာနာယ ဝါ သာမဏေရိယာ ဝါ ဥပါသိကာယ ဝါ ဟတ္ထေ ဓောဝနတ္ထာယ ဒေတိ၊ သာ စေ ဥပသမ္ပဇ္ဇိတွာ ဓောဝတိ၊ အာပတ္တိယေဝ။ ဥပါသကဿ ဟတ္ထေ ဒေတိ၊ သော စေ လိင်္ဂေ ပရိဝတ္တေ ဘိက္ခုနီသု ပဗ္ဗဇိတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇိတွာ

၁-ဩကာသေ ဌတွာ ဓောဝါပိတံ (သီ)

ဓောဝတိ၊ အာပတ္တိယေဝ။ သာမဏေရဿ ဝါ ဘိက္ခုဿ ဝါ ဟတ္ထေ ဒိန္နေပိ လိင်္ဂပရိဝတ္တနေ ဓောဝ နယော။

ဓောဝါပေတိ ရဇာပေတီတိအာဒီသု ဧကေန ဝတ္ထုနာ နိဿဂ္ဂိယံ, ဒုတိယေန ဒုက္ကဋံ။ တီဏိပိ ကာရာပေန္တဿ ဧကေန နိဿဂ္ဂိယံ, သေသေဟိ ဒွေ ဒုက္ကဋာနိ။ ယသ္မာ ပနေတာနိ ဓောဝနာဒီနိ ပဋိပါဋိယာ ဝါ ဥပ္ပဋိပါဋိယာ ဝါ ကာရေန္တဿ မောက္ခော နတ္ထိ၊ တသ္မာ ဧတ္ထ တီဏိ စတုက္ကာနိ ဝုတ္တာနိ။ သစေပိ ဟိ ဣမံ စီဝရံ ရဇိတွာ ဓောဝိတွာ အာနေဟီတိ ဝုတ္တေ သာ ဘိက္ခုနီ ပဌမံ ဓောဝိတွာ ပစ္ဆာ ရဇတိ၊ နိဿဂ္ဂိယေန ဒုက္ကဋမေဝ။ ဧဝံ သဗ္ဗေသု ဝိပရီတဝစနေသု နယော နေတဗ္ဗော။ သစေ ပန ဓောဝိတွာ အာနေဟီတိ ဝုတ္တာ ဓောဝတိ စေဝ ရဇတိ စ၊ ဓောဝါပနပစ္စယာ ဧဝ အာပတ္တိ၊ ရဇနေ အနာပတ္တိ။ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ ဝုတ္တာဓိကကရဏေ "အဝုတ္တာ ဓောဝတီ"တိ ဣမိနာ လက္ခဏေန အနာပတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဣမသ္မိံ စီဝရေ ယံ ကာတဗ္ဗံ, သဗ္ဗံ တံ တုယှံ ဘာရောတိ ဝဒန္တော ပန ဧကဝါစာယ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇတီတိ။

အညာတိကာယ ဝေမတိကော၊ အညာတိကာယ ဉာတိကသညီတိ ဣမာနိပိ ပဒါနိ ဝုတ္တာနံယေဝ တိဏ္ဏံ စတုက္ကာနံ ဝသေန ဝိတ္ထာရတော ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

ဧကတော ဥပသမ္ပန္နာယာတိ ဘိက္ခုနီနံ သန္တိကေ ဥပသမ္ပန္နာယ ဓောဝါပေန္တဿ ဒုက္ကဋံ။ ဘိက္ခူနံ သန္တိကေ ဥပသမ္ပန္နာယ ပန ယထာဝတ္ထုကမေဝ။ ဘိက္ခူနံ သန္တိကေ ဥပသမ္ပန္နာ နာမ ပဉ္စသတာ သာကိယာနိယော။

၅၀၇။ **အဝုတ္တာ ဓောဝတီ**တိ ဥဒ္ဒေသာယ ဝါ ဩဝါဒါယ ဝါ အာဂတာ ကိလိဋ္ဌံ စီဝရံ ဒိသွာ ဌပိတဋ္ဌာနတော ဂဟေတွာ ဝါ, ဒေထ အယျေ ဓောဝိဿာမီတိ အာဟရာပေတွာ ဝါ ဓောဝတိ စေဝ ရဇတိ စ အာကောဋေတိ စ၊ အယံ အဝုတ္တာ ဓောဝတိ နာမ။ ယာပိ ဣမံ စီဝရံ ဓောဝါတိ ဒဟရံ ဝါ သာမဏေရံ ဝါ အာဏာပေန္တဿ ဘိက္ခုနော သုတွာ "အာဟရထာယျ အဟံ ဓောဝိဿာမီ"တိ ဓောဝတိ၊ တာဝကာလိကံ ဝါ ဂဟေတွာ ဓောဝိတွာ ရဇိတွာ ဒေတိ၊ အယမ္ပိ အဝုတ္တာ ဓောဝတိ နာမ။

အညံ ပရိက္ခာရန္တိ ဥပါဟနတ္ထဝိက ပတ္တတ္ထဝိက အံသဗဒ္ဓက ကာယဗန္ဓနမဉ္စပီဌဘိသိတဋ္ဋိကာဒိ[၁] ယံကိဉ္စိ ဓောဝါပေတိ၊ အနာပတ္တိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

၁-မဉ္စပီဌတဋ္ဋိကာဒိ (သီ)

သမုဋ္ဌာနာဒီသု ပန ဣဒံ သိက္ခာပဒံ ဆသမုဋ္ဌာနံ, ကိရိယံ, နောသညာဝိမောက္ခံ, အစိတ္တကံ, ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ, ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ, တိစိတ္တံ, တိဝေဒနန္တိ။

ပုရာဏစီဝရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-စီဝရပဋိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၀၇။ **တေန သမယေနာ**တိ စီဝရပဋိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တာ**တိ ပိဏ္ဍပါတတော ပဋိက္ကန္တာ။ **ယေန အန္ဓဝနံ တေနုပသင်္ကမီ**တိ အပညတ္တေ သိက္ခာပဒေ ယေန အန္ဓဝနံ တေနုပသင်္ကမိ။ **ကတကမ္မာ**တိ ကတစောရိကကမ္မာ, သန္ဓိစ္ဆေဒနာဒီဟိ ပရဘဏ္ဍံ ဟရိတွာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **စောရဂါမဏိကော**တိ စောရဇေဋ္ဌကော။ သော ကိရ ပုဗ္ဗေ ထေရိံ ဇာနာတိ, တသ္မာ စောရာနံ ပုရတော ဂစ္ဆန္တော ဒိသွာ "ဧတ္ထ မာ ဂစ္ဆထ, သစေ ဣတော ဧထ"တိ တေ ဂဟေတွာ အညေန မဂ္ဂေန အဂမာသိ။ **သမာဓိမှာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ**တိ ထေရီ ကိရ ပရိစ္ဆိန္နဝေလာယံယေဝ သမာဓိမှာ ဝုဋ္ဌဟိ။ သောပိ တသ္မိံယေဝ ခဏေ ဧဝံ အဝစ, တသ္မာ သာ အသောသိ။ သုတွာ စ "နတ္ထိ ဒါနိ အညော ဧတ္ထ သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ အညတြ မယာ"တိ တံ မံသံ အဂ္ဂဟေသိ။ တေန ဝုတ္တံ "အထ ခေါ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ ဘိက္ခုနီ"တိအာဒိ။

ဩဟိယျကောတိ အဝဟီယကော အဝသေသော, ဝိဟာရဝါရံ ပတွာ ဧကောဝ ဝိဟာရေ ဌိတောတိ အတ္ထော။ **သစေ မေ တွံ အန္တရဝါသကံ ဒဒေယျာသီ**တိ ကသ္မာ အာဟ။ သဏှံ ဃနမဋ္ဌံ[၁] အန္တရဝါသကံ ဒိသွာ လောဘေန။ အပိစ အပ္ပကော တဿာ အန္တရဝါသကေ လောဘော, ထေရိယာ ပန သိခါပ္ပတ္တာ ကောဋ္ဌာသသမ္ပတ္တိ, တေနဿာ သရီရပါရိပူရိံ ပဿိဿာမီတိ ဝိသမလောဘံ ဥပ္ပါဒေတွာ ဧဝမာဟ။ **အန္တိမန္တိ** ပဉ္စန္နံ စီဝရာနံ သဗ္ဗပရိယန္တံ ဟုတွာ အန္တိမံ။ အန္တိမန္တိ ပစ္ဆိမံ။ အညံ လေသေနာပိ ဝိကပ္ပေတွာ ဝါ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ ဝါ ဌပိတံ စီဝရံ နတ္ထီတိ ဧဝံ ယထာအနုညာတာနံ ပဉ္စန္နံ စီဝရာနံ ဓာရဏာဝသေနေဝ အာဟ, န လောဘေန, န ဟိ ခီဏာသဝါနံ လောဘော အတ္ထိ။ **နိပ္ပီဠိယမာနာ**တိ ဥပမံ ဒဿေတွာ ဂါဠ့ံ ပီဠိယမာနာ။

၁-ဃနဗဒ္ဓံ (သီ)

အန္တရဝါသကံ ဒတွာ ဥပဿယံ အဂမာသီတိ သင်္ကစ္စိကံ နိဝါသေတွာ ယထာ တဿ မနောရထော န ပူရတိ၊ ဧဝံ ဟတ္ထတလေယေဝ ဒဿေတွာ အဂမာသိ။

၅၁၀။ ကသ္မာ ပါရိဝတ္တကစီဝရံ အပ္ပဋိဂ္ဂဟေတ္ဗန္တိ ဥဗ္ဗျာယိံသု? သစေ ဧတ္တကောပိ အမှေသု အယျာနံ ဝိဿာသော နတ္ထိ၊ ကထံ မယံ ယာပေဿာမာတိ ဝိဟတ္ထတာယ သမဘိတုန္နတ္တာ။

အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဣမေသံ ပဉ္စန္နန္တိ ဣမေသံ ပဉ္စန္နံ သဟဓမ္မိကာနံ သမသဒ္ဓါနံ သမသီလာနံ သမဒိဋ္ဌီနံ ပါရိဝတ္တကံ ဂဟေတုံ အနုဇာနာမီတိ အတ္ထော။

၅၁၂။ **ပယောဂေ ဒုက္ကဋ**န္တိ ဂဟဏတ္ထာယ ဟတ္ထပ္ပသာရဏာဒီသု ဒုက္ကဋံ။ **ပဋိလာဘေနာ**တိ ပဋိဂ္ဂဟဏေန။ တတ္ထ စ ဟတ္ထေန ဝါ ဟတ္ထေ ဒေတု, ပါဒမူလေ ဝါ ဌပေတု, ဥပရိ ဝါ ခိပတု၊ သော စေ သာဒိယတိ,[၂] ဂဟိတမေဝ ဟောတိ။ သစေ ပန သိက္ခမာနာသာမဏေရသာမဏေရိဥပါသကဥပါသိကာ-ဒီနံ ဟတ္ထေ ပေသိတံ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ အနာပတ္တိ။ ဓမ္မကထံ ကထေန္တဿ စတဿောပိ ပရိသာ စီဝရာနိ စ နာနာဝိရာဂဝတ္ထာနိ စ အာနေတွာ ပါဒမူလေ ဌပေန္တိ၊ ဥပစာရေ ဝါ ဌတွာ ဥပစာရံ ဝါ မုဉ္စိတွာ ခိပန္တိ၊ ယံ တတ္ထ ဘိက္ခုနီနံ သန္တကံ၊ တံ အညတြ ပါရိဝတ္တကာ ဂဏှန္တဿ အာပတ္တိ-ယေဝ။ အထ ပန ရတ္တိဘာဂေ ခိတ္တာနိ ဟောန္တိ "ဣဒံ ဘိက္ခုနိယာ ဣဒံ အညဿာ"တိ ဉာတုံ န သက္ကာ၊ ပါရိဝတ္တကကိစ္စံ နတ္ထီတိ **မဟာပစ္စရိယံ ကုရုန္ဒိယဉ္စ** ဝုတ္တံ၊ တံ အစိတ္တကဘာဝေန န သမေတိ။ သစေ ဘိက္ခုနီ ဝဿာဝါသိကံ ဒေတိ၊ ပါရိဝတ္တကမေဝ ကာတဗ္ဗံ။ သစေ ပန သင်္ဃာရာမ-ဇ္ဈာဒီသု ဌပေတိ "ပံသုကူလံ ဂဏှိဿန္တီ"တိ၊ ပံသုကူလံ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၅၁၃။ **အညာတိကာယ အညာတိကသညီ**တိ တိကပါစိတ္တိယံ။ **ဧကတော ဥပသမ္ပန္နာယာ**တိ ဘိက္ခုနီနံ သန္တိကေ ဥပသမ္ပန္နာယ ဟတ္ထတော ဂဏှန္တဿ ဒုက္ကဋံ၊ ဘိက္ခူနံ သန္တိကေ ဥပသမ္ပန္နာယ ပန ပါစိတ္တိယမေဝ။

၅၁၄။ **ပရိတ္တေန ဝါ ဝိပုလ**န္တိ အပ္ပဂ္ဃစီဝရေန ဝါ ဥပါဟနတ္ထဝိက-ပတ္တတ္ထဝိကအံသဗဒ္ဓကကာယဗန္ဓနာဒိနာ ဝါ မဟဂ္ဃံ စေတာပေတွာ သစေပိ

စီဝရံ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ အနာပတ္တိ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန “အန္တမသော ဟရီတကီ-ခဏ္ဍေနာပီ”တိ ဝုတ္တံ။ **ဝိပုလေန ဝါ ပရိတ္တ**န္တိ ဣဒံ ဝုတ္တဝိပလ္လာသေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **အညံ ပရိက္ခာရ**န္တိ ပတ္တတ္ထဝိကာဒိံ ယံ ကိဉ္စိ၊ ဝိကပ္ပနုပဂပစ္ဆိမစီဝရပ္ပမာဏံ ပန ပဋပရိဿာဝနမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ။ ယံ ပနေဝ အဓိဋ္ဌာနုပဂံ န ဝိကပ္ပနုပဂံ၊ တံ သဗ္ဗံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေပိ မဉ္စပ္ပမာဏာ ဘိသိစ္ဆဝိ ဟောတိ၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ၊ ကော ပန ဝါဒေါ ပတ္တတ္ထဝိကာဒီသု။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

သမုဋ္ဌာနာဒီသု ဣဒံ ဆသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယာကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

စီဝရပဋိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-အညာတကဝိညတ္တိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၁၅။ **တေန သမယေနာ**တိ အညာတကဝိညတ္တိသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ဥပနန္ဒော သကျပုတ္တော**တိ အသီတိသဟဿမတ္တာနံ သကျကုလာ ပဗ္ဗဇိတာနံ ဘိက္ခူနံ ပတိကိဋ္ဌော လောလဇာတိကော။ **ပဋ္ဋော**တိ ဆေကော သမတ္ထော ပဋိဗလော သရသမ္ပန္နော ကဏ္ဍမာဓုရိယေန သမန္နာဂတော။ **ကိသ္မိံ ဝိယာ**တိ ကိံသု ဝိယ၊ ကိလေသော ဝိယ ဟိရောတ္တပ္ပဝသေန ကမ္ပနံ ဝိယ သင်္ကမ္ပနံ ဝိယ ဟောတီတိ အတ္ထော။

အဒ္ဓါနမဂ္ဂန္တိ[၁] အဒ္ဓါနသင်္ခါတံ ဒီဃမဂ္ဂံ, န နဂရဝီထိမဂ္ဂန္တိ အတ္ထော။ **တေ ဘိက္ခူ အစ္ဆိန္ဒိံသူ**တိ မုသိံသု၊ ပတ္တစီဝရာနိ နေသံ ဟရိံသူတိ အတ္ထော။ **အနုယုဉ္ဇာဟီ**တိ ဘိက္ခုဘာဝဇာနနတ္ထာယ ပုစ္ဆ။ **အနုယုဉ္ဇိယမာနာ**တိ ပဗ္ဗဇ္ဇာ-ဥပသမ္ပဒါပတ္တစီဝရာဓိဋ္ဌာနာဒီနိ ပုစ္ဆိယမာနာ။ **တေမတ္တံ အာရောစေသု**န္တိ ဘိက္ခုဘာဝံ ဇာနာပေတွာ ယော “သာကေတာ သာဝတ္ထိံ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိ-ပန္နာ”တိအာဒိနာ နယေန ဝုတ္တော၊ တေမတ္တံ အာရောစေသုံ။

၅၁၇။ **အညာတကံ ဂဟပတိံ ဝါ**တိအာဒီသု ယံ ပရတော “တိဏေန ဝါ ပဏ္ဏေန ဝါ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ”တိ ဝုတ္တံ၊ တံ အာဒိံ ကတွာ ဧဝံ အနုပုဗ္ဗကထာ ဝေဒိတဗ္ဗာ—သစေ စောရေ ပဿိတွာ ဒဟရာ ပတ္တစီဝရာနိ ဂဟေတွာ ပလာတာ၊ စောရာ ထေရာနံ နိဝါသနပါရုပနမတ္တံယေဝ ဟရိတွာ ဂစ္ဆန္တိ၊

---

[၁] အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နာ (ပါဠိယံ)

ထေရေဟိ နေဝ တာဝ စီဝရံ ဝိညာပေတဗ္ဗံ၊ န သာခါပလာသံ ဘဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ အထ ဒဟရာ သဗ္ဗံ ဘဏ္ဍကံ ဆဍ္ဍေတွာ ပလာတာ၊ စောရာ ထေရာနံ နိဝါသနပါရုပနံ တဉ္စ ဘဏ္ဍကံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဒဟရေဟိ အာဂန္တွာ အတ္တနော နိဝါသန-ပါရုပနာနိ န တာဝ ထေရာနံ ဒါတဗ္ဗာနိ၊ န ဟိ အနစ္ဆိန္နစီဝရာ အတ္တနော အတ္ထာယ သာခါပလာသံ ဘဉ္ဇိတုံ လဘန္တိ၊ အစ္ဆိန္နစီဝရာနံ ပန အတ္ထာယ လဘန္တိ၊ အစ္ဆိန္နစီဝရာဝ အတ္တနောပိ ပရေသမ္ပိ အတ္ထာယ လဘန္တိ။ တသ္မာ ထေရေဟိ ဝါ သာခါပလာသံ ဘဉ္ဇိတွာ ဝါကာဒီဟိ ဂန္ထေတွာ ဒဟရာနံ ဒါတဗ္ဗံ၊ ဒဟရေဟိ ဝါ ထေရာနံ အတ္ထာယ ဘဉ္ဇိတွာ ဂန္ထေတွာ တေသံ ဟတ္ထေ ဒတွာ ဝါ အဒတွာ ဝါ အတ္တနာ နိဝါသေတွာ အတ္တနော နိဝါသန-ပါရုပနာနိ ထေရာနံ ဒါတဗ္ဗာနိ။ နေဝ ဘူတဂါမပါတဗျတာယ ပါစိတ္တိယံ ဟောတိ၊ န တေသံ ဓာရဏေ ဒုက္ကဋံ။

သစေ အန္တရာမဂ္ဂေ ရဇကတ္ထရဏံ ဝါ ဟောတိ၊ အညေ ဝါ တာဒိသေ မနုဿေ ပဿန္တိ၊ စီဝရံ ဝိညာပေတဗ္ဗံ။ ယာနိ စ နေသံ တေ ဝါ ဝိညတ္တ-မနုဿာ, အညေ ဝါ သာခါပလာသနိဝါသနေ ဘိက္ခူ ဒိသွာ ဥဿာဟဇာတာ ဝတ္ထာနိ ဒေန္တိ၊ တာနိ သဒသာနိ ဝါ ဟောန္တု အဒသာနိ ဝါ နီလာဒိနာနာဝဏ္ဏာနိ ဝါ၊ ကပ္ပိယာနိပိ အကပ္ပိယာနိပိ သဗ္ဗာနိ အစ္ဆိန္နစီဝရဋ္ဌာနေ ဌိတတ္တာ တေသံ နိဝါသေတုဉ္စ ပါရုပိတုဉ္စ ဝဋ္ဋန္တိ။ ဝုတ္တမ္ပိဟေတံ **ပရိဝါရေ**—

“အကပ္ပကတံ နပိ ရဇနာယ ရတ္တံ၊
တေန နိဝတ္ထော ယေန ကာမံ ဝဇေယျ။
န စဿ ဟောတိ အာပတ္တိ၊
သော စ ဓမ္မော သုဂတေန ဒေသိတော။
ပဉှာ မေသာ ကုသလေဟိ စိန္တိတာ”တိ[၁]။

အယံ ဟိ ပဉှော အစ္ဆိန္နစီဝရကံ ဘိက္ခုံ သန္ဓာယ ဝုတ္တော။ အထ ပန တိတ္ထိယေဟိ သဟ ဂစ္ဆန္တိ[၂]၊ တေ စ နေသံ ကုသစီရဝါကစီရဖလကစီရာနိ ဒေန္တိ၊ တာနိပိ လဒ္ဓိံ အဂ္ဂဟေတွာ နိဝါသေတုံ ဝဋ္ဋန္တိ၊ နိဝါသေတွာပိ လဒ္ဓိ န ဂဟေတဗ္ဗာ။

ဣဒါနိ “ယံ အာဝါသံ ပဌမံ ဥပဂစ္ဆတိ၊ သစေ တတ္ထ ဟောတိ သံဃဿ ဝိဟာရစီဝရံ ဝါ”တိအာဒိသု **ဝိဟာရစီဝရံ** နာမ မနုဿာ အာဝါသံ ကာရေတွာ “စတ္တာရောပိ ပစ္စယာ အမှာကံယေဝ သန္တကာ ပရိဘောဂံ

၁-ဝိ ၅-၃၇၀-ပိဋ္ဌေ။
၂-သမာဂစ္ဆန္တိ (သီ၊ သျာ)

ဂစ္ဆန္တူ”တိ တိစီဝရံ သဇ္ဇေတွာ အတ္တနာ ကာရာပိတေ အာဝါသေ ဌပေန္တိ၊ တံ ဝိဟာရစီဝရံ နာမ။ **ဥတ္တရတ္ထရဏ**န္တိ မဉ္စကဿ ဥပရိ အတ္ထရဏကံ[1] ဝုစ္စတိ။ **ဘူမတ္ထရဏ**န္တိ ပရိကမ္မကတာယ ဘူမိယာ ရက္ခဏတ္ထံ[2] စိမိလိကာဟိ ကတ-အတ္ထရဏံ[3]၊ တဿ ဥပရိ တဋ္ဋိကံ ပတ္ထရိတွာ စင်္ကမန္တိ။ **ဘိသိစ္ဆဝီ**တိ မဉ္စဘိသိယာ ဝါ ပီဌဘိသိယာ ဝါ ဆဝိ၊ သစေ ပူရိတာ ဟောတိ၊ ဝိဓုနိတွာပိ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧဝမေတေသု ဝိဟာရစီဝရာဒီသု ယံ တတ္ထ အာဝါသေ ဟောတိ၊ တံ အနာပုစ္ဆာပိ ဂဟေတွာ နိဝါသေတုံ ဝါ ပါရုပိတုံ ဝါ အစ္ဆိန္န-စီဝရကာနံ ဘိက္ခူနံ လဗ္ဘတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တဉ္စ ခေါ လဘိတွာ ဩဒဟိဿာမိ ပုန ဌပေဿာမီတိ အဓိပ္ပါယေန, န မူလစ္ဆေဇ္ဇာယ။ လဘိတွာ စ ပန ဉာတိတော ဝါ ဥပဋ္ဌာကတော ဝါ အညတော ဝါ ကုတောစိ ပါကတိကမေဝ ကာတဗ္ဗံ။ ဝိဒေသဂတေန ဧကသ္မိံ သံဃိကေ အာဝါသေ သံဃိကပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇနတ္ထာယ ဌပေတဗ္ဗံ။ သစေ ပရိဘောဂေနေဝ တံ ဇီရတိ ဝါ နဿတိ ဝါ၊ ဂီဝါ န ဟောတိ။ သစေ ပန ဧတေသံ ဝုတ္တပ္ပကာရာနံ ဂိဟိဝတ္ထာဒီနံ ဘိသိစ္ဆ-ဝိပရိယန္တာနံ ကိဉ္စိ န လဗ္ဘတိ၊ တေန တိဏေန ဝါ ပဏ္ဏေန ဝါ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ အာဂန္တဗ္ဗန္တိ။

၅၁၉။ **ယေဟိ ကေဟိစိ ဝါ**[4] **အစ္ဆိန္န**န္တိ ဧတ္ထ ယမ္ပိ အစ္ဆိန္နစီဝရာ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ အညေ “အာဟရထ အာဝုသော စီဝရ”န္တိ ယာစိတွာ ဝါ ဝိဿာသေန ဝါ ဂဏှန္တိ၊ တမ္ပိ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတီတိ ဝတ္တုံ ယုဇ္ဇတိ။

ပရိဘောဂဇိဏ္ဏံ ဝါတိ ဧတ္ထ စ အစ္ဆိန္နစီဝရာနံ အာစရိယုပဇ္ဈာယာဒီနံ အတ္တနာ တိဏပဏ္ဏေဟိ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ဒိန္နစီဝရမ္ပိ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတီတိ ဝတ္တုံ ယုဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ဟိ တေ အစ္ဆိန္နစီဝရဋ္ဌာနေ နဋ္ဌစီဝရဋ္ဌာနေ စ ဌိတာ ဘဝိဿန္တိ။ တေန နေသံ ဝိညတ္တိယံ အကပ္ပိယစီဝရပရိဘောဂေ စ အနာပတ္တိ အနုရူပါ ဘဝိဿတိ။

၅၂၀။ **ဉာတကာနံ ပဝါရိတာန**န္တိ ဧတ္ထ “ဧတေသံ သန္တကံ ဒေထာ”တိ ဝိညာပေန္တဿ ယာစန္တဿ အနာပတ္တီတိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ န ဟိ ဉာတကပဝါရိတာနံ အာပတ္တိ ဝါ အနာပတ္တိ ဝါ ဟောတိ။ **အတ္တနော ဓနေနာ**တိ ဧတ္ထာပိ အတ္တနော ကပ္ပိယဘဏ္ဍေန ကပ္ပိယဝေါဟာရေနေဝ စီဝရံ ဝိညာပေန္တဿ

၁-အတ္ထရဏကံ ပစ္စတ္ထရဏံ (သီ)   ၂-ဝဏ္ဏရက္ခဏတ္ထံ (သီ)
၃-ကတွာ အတ္ထရန္တိ (က)   ၄-ကေဟိစိ ဝါ (သီ၊ သျာ)

စေတာပေန္တဿ ပရိဝတ္တာပေန္တဿ အနာပတ္တီတိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **ပဝါရိတာနန္တိ** ဧတ္ထ စ သံဃဝသေန ပဝါရိတေသု ပမာဏမေဝ ဝဋ္ဋတိ။ ပုဂ္ဂလိကပဝါရဏာယ ယံ ယံ ပဝါရေတိ၊ တံ တံယေဝ ဝိညာပေတဗ္ဗံ။ ယော စတူဟိ ပစ္စယေဟိ ပဝါရေတွာ သယမေဝ သလ္လက္ခေတွာ ကာလာနုကာလံ စီဝရာနိ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ယာဂုဘတ္တာဒီနီတိ ဧဝံ ယေန ယေနတ္ထော၊ တံ တံ ဒေတိ၊ တဿ ဝိညာပနကိစ္စံ နတ္ထိ။ ယော ပန ပဝါရေတွာ ဗာလတာယ ဝါ သတိသမ္မောသေန ဝါ န ဒေတိ၊ သော ဝိညာပေတဗ္ဗော။ ယော "မယှံ ဂေဟံ ပဝါရေမီ"တိ ဝဒတိ၊ တဿ ဂေဟံ ဂန္တွာ ယထာသုခံ နိသီဒိတဗ္ဗံ နိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ န ကိဉ္စိ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ယော ပန "ယံ မယှံ ဂေဟေ အတ္ထိ၊ တံ ပဝါရေမီ"တိ ဝဒတိ။ ယံ တတ္ထ ကပ္ပိယံ, တံ ဝိညာပေတဗ္ဗံ၊ ဂေဟေ ပန နိသီဒိတုံ ဝါ နိပဇ္ဇိတုံ ဝါ န လဗ္ဘတီတိ **ကုရုန္ဒိယံ** ဝုတ္တံ။

အညဿတ္ထာယာတိ ဧတ္ထ အတ္တနော ဉာတကပဝါရိတေ န ကေဝလံ အတ္တနော အတ္ထာယ၊ အထ ခေါ အညဿတ္ထာယ ဝိညာပေန္တဿ အနာပတ္တီတိ အယမေကော အတ္ထော။ အယံ ပန ဒုတိယော၊ အညဿာတိ ယေ အညဿ ဉာတကပဝါရိတာ၊ တေ တဿေဝ "အညဿာ"တိ လဒ္ဓဝေါဟာရဿ ဗုဒ္ဓရက္ခိတဿ ဝါ ဓမ္မရက္ခိတဿ ဝါ အတ္ထာယ ဝိညာပေန္တဿ အနာပတ္တီတိ။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

သမုဋ္ဌာနာဒီသု ဆသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

အညာတကဝိညတ္တိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-တတုတ္တရိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၂၂-၅၂၄။ **တေန သမယေနာ**တိ တတုတ္တရိသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **အဘိဟဋ္ဌုန္တိ** အဘီတိ ဥပသဂ္ဂေါ၊ ဟရိတုန္တိ အတ္ထော၊ ဂဏှိတုန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ပဝါရေယျာ**တိ ဣစ္ဆာပေယျ၊ ဣစ္ဆံ ရုစိံ ဥပ္ပါဒေယျ ဝဒေယျ နိမန္တေယျာတိ အတ္ထော။ အဘိဟဋ္ဌုံ ပဝါရေန္တေန ပန ယထာ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ အာကာရံ ဒဿေတုံ "ယာဝတကံ ဣစ္ဆသိ တာဝတကံ ဂဏှာဟီ"တိ ဧဝမဿ ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ။ အထ ဝါ ယထာ နေကမ္မံ ဒဋ္ဌုံ ခမတောတိ ဧတ္ထ ဒိသွာတိ အတ္ထော၊ ဧဝမိဓာပိ အဘိဟဋ္ဌုံ ပဝါရေယျာတိ အဘိဟရိတွာ ပဝါရေယျာတိ အတ္ထော။

တတ္ထ ကာယာဘိဟာရော, ဝါစာဘိဟာရောတိ ဒုဝိဓော အဘိဟာရော၊ ကာယေန ဝါ ဟိ ဝတ္ထာနိ အဘိဟရိတွာ ပါဒမူလေ ဌပေတွာ “ယတ္တကံ ဣစ္ဆသိ တတ္တကံ ဂဏှာဟီ”တိ ဝဒန္တော ပဝါရေယျ၊ ဝါစာယ ဝါ “အမှာကံ ဒုဿကောဋ္ဌာဂါရံ ပရိပုဏ္ဏံ၊ ယတ္တကံ ဣစ္ဆသိ တတ္တကံ ဂဏှာဟီ”တိ ဝဒန္တော ပဝါရေယျ၊ တဒုဘယမ္ပိ ဧကဇ္ဈံ ကတွာ အဘိဟဋ္ဌုံ ပဝါရေယျာတိ ဝုတ္တံ။

သန္တရုတ္တရပရမန္တိ သအန္တရံ ဥတ္တရံ ပရမံ အဿ စီဝရဿာတိ သန္တရုတ္တရပရမံ၊ နိဝါသနေန သဒ္ဓိံ ပါရုပနံ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေါ အဿာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **တတော စီဝရံ သာဒိတဗ္ဗန္တိ** တတော အဘိဟဋစီဝရတော ဧတ္တကံ စီဝရံ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ န ဣတော ပရန္တိ အတ္ထော။ ယသ္မာ ပန အစ္ဆိန္နသဗ္ဗစီဝရေန တိစီဝရိကေနေဝ ဘိက္ခုနာ ဧဝံ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ အညေန အညထာပိ၊ တသ္မာ တံ ဝိဘာဂံ ဒဿေတုံ “သစေ တီဏိ နဋ္ဌာနိ ဟောန္တီ”တိအာဒိနာ နယေနဿ ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ။

တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော—ယဿ တီဏိ နဋ္ဌာနိ၊ တေန ဒွေ သာဒိတဗ္ဗာနိ၊ ဧကံ နိဝါသေတွာ ဧကံ ပါရုပိတွာ အညံ သဘာဂဋ္ဌာနတော ပရိယေသိဿတိ။ ယဿ ဒွေ နဋ္ဌာနိ၊ တေန ဧကံ သာဒိတဗ္ဗံ။ သစေ ပကတိယာဝ သန္တရုတ္တရေန စရတိ၊ ဒွေ သာဒိတဗ္ဗာနိ။ ဧဝံ ဧကံ သာဒိယန္တေနေဝ သမော ဘဝိဿတိ။ ယဿ တီသု ဧကံ နဋ္ဌံ၊ န သာဒိတဗ္ဗံ။ ယဿ ပန ဒွီသု ဧကံ နဋ္ဌံ၊ ဧကံ သာဒိတဗ္ဗံ။ ယဿ ဧကံယေဝ ဟောတိ, တဉ္စ နဋ္ဌံ၊ ဒွေ သာဒိတဗ္ဗာနိ။ ဘိက္ခုနိယာ ပန ပဉ္စသုပိ နဋ္ဌေသု ဒွေ သာဒိတဗ္ဗာနိ၊ စတူသု နဋ္ဌေသု ဧကံ သာဒိတဗ္ဗံ၊ တီသု နဋ္ဌေသု ကိဉ္စိ န သာဒိတဗ္ဗံ၊ ကော ပန ဝါဒေါ ဒွီသု ဝါ ဧကသ္မိံ ဝါ။ ယေန ကေနစိ ဟိ သန္တရုတ္တရပရမတာယ ဌာတဗ္ဗံ၊ တတော ဥတ္တရိ န လဗ္ဘတီတိ ဣဒမေတ္ထ လက္ခဏံ။

၅၂၆။ **သေသကံ အာဟရိဿာမီ**တိ ဒွေ စီဝရာနိ ကတွာ သေသံ ပုန အာဟရိဿာမီတိ အတ္ထော။ **န အစ္ဆိန္နကာရဏာ**တိ ဗာဟုသစ္စာဒိဂုဏဝသေန ဒေန္တိ။ **ဉာတကာနန္တိ**အာဒီသု ဉာတကာနံ ဒေန္တာနံ သာဒိယန္တဿ, ပဝါရိတာနံ ဒေန္တာနံ သာဒိယန္တဿ, အတ္တနော ဓနေန သာဒိယန္တဿ အနာပတ္တီတိ အတ္ထော။ အဋ္ဌကထာသု ပန “ဉာတကပဝါရိတဋ္ဌာနေ ပကတိယာ ဗဟုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ အစ္ဆိန္နကာရဏာ ပမာဏမေဝ ဝဋ္ဋတီ”တိ ဝုတ္တံ။ တံ ပါဠိယာ န သမေတိ။ ယသ္မာ ပနိဒံ သိက္ခာပဒံ အညဿတ္ထာယ ဝိညာပနဝတ္ထုသ္မိံယေဝ ပညတ္တံ၊ တသ္မာ ဣဓ “အညဿတ္ထာယာ”တိ န ဝုတ္တံ။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

သမုဋ္ဌာနာဒီသု ဇာတရူပသိက္ခာပဒသဒိသံ ဆသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

တတုတ္ထရိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-ပဌမဥပက္ခဋသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၂၇။ **တေန သမယေနာ**တိ ဥပက္ခဋသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **အတ္ထာဝုသော မံ သော ဥပဋ္ဌာကော**တိ အာဝုသော ယံ တွံ ဘဏသိ၊ အတ္ထိ ဧဝရူပေါ သော မမ ဥပဋ္ဌာကောတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။ **အပိ မေယျ**[၁] **ဧဝံ ဟောတီ**တိ အပိ မေ အယျ ဧဝံ ဟောတိ။ အပိ မယျာ ဧဝန္တိပိ ပါဠော။

၅၂၈-၅၂၉။ **ဘိက္ခုံ ပနေဝ ဥဒ္ဒိဿာ**တိ ဧတ္ထ ဥဒ္ဒိဿာတိ အပဒိဿ အာရဗ္ဘ။ ယသ္မာ ပန ယံ ဥဒ္ဒိဿ ဥပက္ခဋံ ဟောတိ၊ တံ တဿတ္ထာယ ဥပက္ခဋံ နာမ ဟောတိ။ တသ္မာဿ ပဒဘာဇနေ "ဘိက္ခုဿတ္ထာယာ"တိ ဝုတ္တံ။

ဘိက္ခုံ အာရမ္မဏံ ကရိတွာတိ ဘိက္ခုံ ပစ္စယံ ကတွာ၊ ယံ ဟိ ဘိက္ခုံ ဥဒ္ဒိဿ ဥပက္ခဋံ၊ တံ နိယမေနေဝ ဘိက္ခုံ ပစ္စယံ ကတွာ ဥပက္ခဋံ ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ "ဘိက္ခုံ အာရမ္မဏံ ကရိတွာ"တိ။ ပစ္စယောပိ ဟိ "လဘတိ မာရော အာရမ္မဏ"န္တိအာဒီသု[၂] အာရမ္မဏန္တိ အာဂတော။ ဇာဒိနိ ဥဒ္ဒိဿာတိ ဧတ္ထ ယော ကတွာ၊ တဿ အာကာရဒဿနတ္ထံ "ဘိက္ခုံ အစ္ဆာဒေတုကာမော"တိ ဝုတ္တံ။ ဘိက္ခုံ အစ္ဆာဒေတုကာမေန ဟိ တေန တံ ဥဒ္ဒိဿ ဥပက္ခဋံ၊ န အညေန ကာရဏေန။ ဣတိ သော အစ္ဆာဒေတုကာမော ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ "ဘိက္ခုံ အစ္ဆာဒေတုကာမော"တိ။

အညာတကဿ ဂဟပတိဿ ဝါတိ အညာတကေန ဂဟပတိနာ ဝါတိ အတ္ထော၊ ကရဏတ္ထေ ဟိ ဧတံ သာမိဝစနံ။ ပဒဘာဇနေ ပန ဗျဉ္ဇနံ အဝိစာရေတွာ အတ္ထမတ္တမေဝ ဒဿေတုံ "အညာတကော နာမ။ပ။ ဂဟပတိ နာမာ"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

စီဝရစေတာပန္နန္တိ စီဝရမူလံ၊ တံ ပန ယသ္မာ ဟိရညာဒီသု အညတရံ ဟောတိ၊ တသ္မာ ပဒဘာဇနေ "ဟိရညံ ဝါ"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ဥပက္ခဋံ ဟောတီ**တိ သဇ္ဇိတံ ဟောတိ သံဟရိတွာ ဌပိတံ၊ ယသ္မာ ပန ဟိရညံ

ဝါတိအာဒိနာ ဝစနေနဿ ဥပက္ခဋဘာဝေါ ဒဿိတော ဟောတိ၊ တသ္မာ "ဥပက္ခဋံ နာမာ"တိ ပဒံ ဥဒ္ဓရိတွာ ဝိသုံ ပဒဘာဇနံ န ဝုတ္တံ။ **ဣမိနာ**တိ ဥပက္ခဋံ သန္ဓာယာဟ၊ တေနေဝဿ ပဒဘာဇနေ "ပစ္စုပဋ္ဌိတေနာ"တိ ဝုတ္တံ။ ယဒိ ဥပက္ခဋံ သံဟရိတွာ ဌပိတံ၊ တံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ ဟောတိ။ **အစ္ဆာဒေဿာမီ**တိ ဝေါဟာရဝစနမေတံ၊ ဣဒ္ဓန္တမဿ ဘိက္ခုနော ဒဿာမီတိ အယံ ပနေတ္ထ အတ္ထော။ တေနေဝဿ ပဒဘာဇနေပိ "ဒဿာမီ"တိ ဝုတ္တံ။

တတြ စေ သော ဘိက္ခုတိ ယတြ သော ဂဟပတိ ဝါ ဂဟပတာနီ ဝါ၊ တတြ သော ဘိက္ခု ပုဗ္ဗေ အပ္ပဝါရိတော ဥပသင်္ကမိတွာ စီဝရေ ဝိကပ္ပံ အာပဇ္ဇေယျ စေတိ အယမေတ္ထ ပဒသမ္ဗန္ဓော။ တတ္ထ ဥပသင်္ကမိတွာတိ ဣမဿ ဂန္တွာတိ ဣမိနာ၀ အတ္ထေ သိဒ္ဓေ ပစုရဝေါဟာရဝသေန ဆရန္တိ ဝုတ္တံ။ ယတြ ပန သော ဒါယကော၊ တတြ ဂန္တွာတိ အယမေဝေတ္ထ အတ္ထော။ တသ္မာ ပုနပိ ဝုတ္တံ "ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဥပသင်္ကမိတွာ"တိ။ **ဝိကပ္ပံ အာပဇ္ဇေယျာ**တိ ဝိသိဋ္ဌကပ္ပံ အဓိကဝိဓာနံ အာပဇ္ဇေယျ၊ ပဒဘာဇနေ ပန ယေနာကာရေန ဝိကပ္ပံ အာပန္နော ဟောတိ၊ တမေဝ ဒဿေတုံ "အာယတံ ဝါ"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **သာဓု**တိ အာယာစနေ နိပါတော။ **ဝတာ**တိ ပရိဝိတက္ကေ။ **မန္တိ** အတ္တာနံ နိဒ္ဒိသတိ။ **အာယသ္မာ**တိ ပရံ အာလပတိ အာမန္တေတိ။ ယသ္မာ ပနိဒံ သဗ္ဗံ ဗျဉ္ဇနမတ္တမေဝ၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ တသ္မာဿ ပဒဘာဇနေ အတ္ထော န ဝုတ္တော။ **ကလျာဏကမျတံ ဥပါဒါယာ**တိ သုန္ဒရကာမတံ ဝိသိဋ္ဌကာမတံ စိတ္တေန ဂဟေတွာ၊ တဿ အာပဇ္ဇေယျ စေတိ ဣမိနာ သမ္ဗန္ဓော။ ယသ္မာ ပန ယော ကလျာဏကမျတံ ဥပါဒါယ အာပဇ္ဇတိ၊ သော သာဓတ္ထိကော မဟဂ္ဃတ္ထိကော ဟောတိ၊ တသ္မာဿ ပဒဘာဇနေ ဗျဉ္ဇနံ ပဟာယ အဓိပ္ပေတတ္ထမေဝ ဒဿေတုံ တဒေဝ ဝစနံ ဝုတ္တံ။ ယသ္မာ ပန န ဣမဿ အာပဇ္ဇနမတ္တေနေဝ အာပတ္တိ သီသံ ဧတိ၊ တသ္မာ "တဿ ဝစနေနာ"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

၅၃၁။ **အနာပတ္တိ ဉာတကာန**န္တိအာဒီသု ဉာတကာနံ စီဝရေ ဝိကပ္ပံ အာပဇ္ဇန္တဿ အနာပတ္တီတိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **မဟဂ္ဃံ စေတာပေတုကာမဿ အပ္ပဂ္ဃံ စေတာပေတီ**တိ ဂဟပတိဿ ဝီသတိအဂ္ဃနကံ စီဝရံ စေတာပေတုကာမဿ "အလံ မယှံ ဧတေန, ဒသဂ္ဃနကံ ဝါ အဋ္ဌဂ္ဃနကံ ဝါ ဒေဟီ"တိ ဝဒတိ၊ အနာပတ္တိ။ **အပ္ပဂ္ဃန္တိ** ဣဒဉ္စ အတိရေကနိဝါရဏတ္ထမေဝ ဝုတ္တံ၊ သမကေပိ ပန အနာပတ္တိ၊ တဉ္စ ခေါ အဂ္ဃဝသေနေဝ, န ပမာဏဝသေန၊ အဂ္ဃဝဍ္ဎနကံ ဟိ ဣဒံ သိက္ခာပဒံ။ တသ္မာ ယော ဝီသတိအဂ္ဃနကံ အန္တရဝါသကံ

စေတာပေတုကာမော၊ တံ “ဧကမေဝ မေ အဿနုကံ စီဝရံ ဒေဟီ”တိ ဝတ္တုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

သမုဋ္ဌာနာဒီနိပိ တတုတ္တရိသိက္ခာပဒသဒိသာနေဝါတိ။

ပဌမဥပက္ခဋသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ဒုတိယဥပက္ခဋသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၃၂။ ဒုတိယဥပက္ခဋေပိ ဣမိနာဝ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ တဒ္ဒိ ဣမဿ အနုပညတ္တိသဒိသံ။ ကေဝလံ ပဌမသိက္ခာပဒေ ဧကဿ ပီဠာ ကတာ၊ ဒုတိယေ ဒွိန္နံ၊ အယမေဝေတ္ထ ဝိသေသော။ သေသံ သဗ္ဗံ ပဌမသဒိသမေဝ။ ယထာ စ ဒွိန္နံ၊ ဧဝံ ဗဟူနံ ပီဠံ ကတွာ ဂဏှတောပိ အာပတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ။

ဒုတိယဥပက္ခဋသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ရာဇသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၃၇။ **တေန သမယေနာ**တိ ရာဇသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ဥပါသကံ သညာပေတွာ**တိ ဇာနာပေတွာ၊ “ဣမိနာ မူလေန စီဝရံ ကိဏိတွာ ထေရဿ ဒေဟီ”တိ ဧဝံ ဝတွာတိ အဓိပ္ပါယော။ **ပညာသဗန္ဓော**တိ ပညာသကဟာပဏဒဏ္ဍောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပညာသံ ဗန္ဓောတိပိ ပါဌော၊ ပညာသံ ဇိတော ပညာသံ ဒါပေတဗ္ဗောတိ အဓိပ္ပါယော။ **အဇ္ဇဏှော ဘန္တေ အာဂမေဟီ**တိ ဘန္တေ အဇ္ဇ ဧကဒိဝသံ အမှာကံ တိဋ္ဌ၊ အဓိဝါသေဟီတိ အတ္ထော။ **ပရာမသီ**တိ ဂဏှိ။ **ဇီနောသီ**တိ ဇိတောသိ။

၅၃၈-၅၃၉။ **ရာဇဘောဂ္ဂေါ**တိ ရာဇတော ဘောဂ္ဂံ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ အဿတ္ထီတိ ရာဇဘောဂ္ဂေါ။ ရာဇဘောဂေါတိပိ ပါဌော၊ ရာဇတော ဘောဂေါ အဿ အတ္ထီတိ အတ္ထော။

ပဟိဏေယျာတိ ပေသေယျ။ ဥတ္တာနတ္ထတ္တာ ပနဿ ပဒဘာဇနံ န ဝုတ္တံ။ ယထာ စ ဧတဿ၊ ဧဝံ စီဝရံ ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုန္တိအာဒီနမ္ပိ ပဒါနံ ဥတ္တာနတ္ထတ္တာယေဝ ပဒဘာဇနံ န ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **အာဘတ**န္တိ အာနီတံ။ **ကာလေန**

ကပ္ပိယန္တိ ယုတ္တပတ္တကာလေန၊ ယဒါ နေသံ အတ္ထော ဟောတိ၊ တဒါ ကပ္ပိယံ စီဝရံ ဂဏှာမာတိ အတ္ထော။

ဝေယျာဝစ္စကရောတိ ကိစ္စကရော၊ ကပ္ပိယကာရကောတိ အတ္ထော။ **သညတ္တော သော မယာ**တိ အာဏတ္တော သော မယာ၊ ယထာ တုမှာကံ စီဝရေန အတ္ထေ သတိ စီဝရံ ဒဿတိ၊ ဧဝံ ဝုတ္တောတိ အတ္ထော။ **အတ္ထော မေ အာဝုသော စီဝရေနာ**တိ စောဒနာလက္ခဏနိဒ္ဒေသနမေတံ။ ဣဒဉှိ ဝစနံ ဝတ္တဗ္ဗံ, အဿ ဝါ အတ္ထော ယာယ ကာယစိ ဘာသာယ။ ဣဒံ စောဒနာလက္ခဏံ။ **ဒေဟိ မေ စီဝရ**န္တိအာဒီနိ ပန နဝတ္တဗ္ဗာကာရဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တာနိ၊ ဧတာနိ ဟိ ဝစနာနိ, ဧတေသံ ဝါ အတ္ထော ယာယ ကာယစိ ဘာသာယ န ဝတ္တဗ္ဗော။

ဒုတိယမ္ပိ ဝတ္တဗ္ဗော။ တတိယမ္ပိ ဝတ္တဗ္ဗောတိ "အတ္ထော မေ အာဝုသော စီဝရေနာ"တိ ဣဒမေဝ ယာဝတတိယံ ဝတ္တဗ္ဗောတိ။ ဧဝံ "ဒွတ္တိက္ခတ္တုံ စောဒေတဗ္ဗော သာရေတဗ္ဗော"တိ ဧတ္ထ ဥဒ္ဒိဋ္ဌစောဒနာပရိစ္ဆေဒံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ "ဒွတ္တိက္ခတ္တုံ စောဒယမာနော သာရယမာနော တံ စီဝရံ အဘိနိပ္ဖာဒေယျ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလ"န္တိ ဣမေသံ ပဒါနံ သင်္ခေပတော အတ္ထံ ဒဿေန္တော "သစေ အဘိနိပ္ဖာဒေတိ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလ"န္တိ အာဟ။ ဧဝံ ယာဝတတိယံ စောဒေန္တော တံ စီဝရံ ယဒိ နိပ္ဖာဒေတိ, သက္ကောတိ အတ္တနော ပဋိလာဘဝသေန နိပ္ဖာဒေတုံ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ သာဓု သုဋ္ဌု သုန္ဒရံ။

စတုက္ခတ္တုံ ပဉ္စက္ခတ္တုံ ဆက္ခတ္တုပရမံ တုဏှီဘူတေန ဥဒ္ဒိဿ ဌာတဗ္ဗန္တိ ဌာနလက္ခဏနိဒ္ဒေသနမေတံ။ ဆက္ခတ္တုပရမန္တိ စ ဘာဝနပုံသကဝစနမေတံ။ ဆက္ခတ္တုပရမံ ဟိ ဧတေန စီဝရံ ဥဒ္ဒိဿ တုဏှီဘူတေန ဌာတဗ္ဗံ၊ န အညံ ကိဉ္စိ ကာတဗ္ဗံ။ ဣဒံ ဌာနလက္ခဏံ။ တတ္ထ ယော သဗ္ဗဋ္ဌာနာနံ သာဓာရဏော တုဏှီဘာဝေါ၊ တံ တာဝ ဒဿေတုံ ပဒဘာဇနေ "တတ္ထ ဂန္တွာ တုဏှီဘူတေနာ"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **န အာသနေ နိသီဒိတဗ္ဗ**န္တိ "ဣဓ ဘန္တေ နိသီဒထာ"တိ ဝုစ္စမာနေနာပိ န နိသီဒိတဗ္ဗံ။ **န အာမိသံ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗ**န္တိ ယာဂုခဇ္ဇကာဒိဘေဒံ ကိဉ္စိ အာမိသံ "ဂဏှထ ဘန္တေ"တိ ယာစိယမာနေနာပိ န ဂဏှိတဗ္ဗံ။ **န ဓမ္မော ဘာသိတဗ္ဗော**တိ "မင်္ဂလံ ဝါ အနုမောဒနံ ဝါ ဘာသထာ"တိ ယာစိယမာနေနာပိ ကိဉ္စိ န ဘာသိတဗ္ဗံ၊ ကေဝလံ "ကိံ ကာရဏာ အာဂတောသီ"တိ ပုစ္ဆိယမာနေန "ဇာနာဟိ အာဝုသော"တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ **ပုစ္ဆိယမာနော**တိ ဣဒဉှိ ကရဏတ္ထေ ပစ္စတ္တဝစနံ။ အထ ဝါ ပုစ္ဆံ ကုရုမာနော ပုစ္ဆိယမာနောတိ ဧဝမ္ပေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ယော ဟိ ပုစ္ဆံ ကရောတိ၊ သော ဧတ္တကံ ဝတ္တဗ္ဗောတိ။ **ဌာနံ ဘဉ္ဇတီ**တိ အာဂတကာရဏံ ဘဉ္ဇတိ။

ဣဒါနိ ယာ တိဿော စောဒနာ ဆ စ ဌာနာနိ ဝုတ္တာနိ။ တတ္ထ ဝုဍ္ဎိဉ္စ ဟာနိဉ္စ ဒဿေန္တော **စတုက္ခတ္တုံ စောဒေတွာ**တိအာဒိမာဟ။ ယသ္မာ စ ဧတ္ထ ဧကစောဒနာဝုဍ္ဎိယာ ဒွိန္နံ ဌာနာနံ ဟာနိ ဝုတ္တာ၊ တသ္မာ “ဧကာ စောဒနာ ဒွိဂုဏံ ဌာန”န္တိ လက္ခဏံ ဒဿိတံ ဟောတိ။ ဣတိ ဣမိနာ လက္ခဏေန တိက္ခတ္တုံ စောဒေတွာ ဆက္ခတ္တုံ ဌာတဗ္ဗံ၊ ဒွိက္ခတ္တုံ စောဒေတွာ အဋ္ဌက္ခတ္တုံ ဌာတဗ္ဗံ၊ သကိံ စောဒေတွာ ဒသက္ခတ္တုံ ဌာတဗ္ဗန္တိ။ ယထာ စ “ဆက္ခတ္တုံ စောဒေတွာ န ဌာတဗ္ဗ”န္တိ ဝုတ္တံ၊ ဧဝံ “ဒွါဒသက္ခတ္တုံ ဌတွာ န စောဒေတဗ္ဗ”န္တိပိ ဝုတ္တမေဝ ဟောတိ။ တသ္မာ သစေ စောဒေတိယေဝ န တိဋ္ဌတိ၊ ဆ စောဒနာ လဗ္ဘန္တိ။ သစေ တိဋ္ဌတိယေဝ န စောဒေတိ၊ ဒွါဒသ ဌာနာနိ လဗ္ဘန္တိ။ သစေ စောဒေတိပိ တိဋ္ဌတိပိ၊ ဧကာယ စောဒနာယ ဒွေ ဌာနာနိ ဟာပေတဗ္ဗာနိ။ တတ္ထ ယော ဧကဒိဝသမေဝ ပုနပ္ပုနံ ဂန္တွာ ဆက္ခတ္တုံ စောဒေတိ၊ သကိံယေဝ ဝါ ဂန္တွာ “အတ္ထော မေ အာဝုသော စီဝရေနာ”တိ ဆက္ခတ္တုံ ဝဒတိ။ တထာ ဧကဒိဝသမေဝ ပုနပ္ပုနံ ဂန္တွာ ဒွါဒသက္ခတ္တုံ တိဋ္ဌတိ၊ သကိံယေဝ ဝါ ဂန္တွာ တတြ တတြ ဌာနေ တိဋ္ဌတိ၊ သောပိ သဗ္ဗစောဒနာယော သဗ္ဗဋ္ဌာနာနိ စ ဘဉ္ဇတိ။ ကော ပန ဝါဒေါ နာနာဒိဝသေသု ဧဝံ ကရောန္တဿာတိ ဧဝမေတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ယတဿ စီဝရစေတာပန္နံ အာဘတန္တိ ယတော ရာဇတော ဝါ ရာဇဘောဂ္ဂတော ဝါ အဿ ဘိက္ခုနော စီဝရစေတာပန္နံ အာနီတံ။ ယတွဿာတိပိ ပါဌော။ အယမေဝတ္ထော။ ယတ္ထဿာတိပိ ပဌန္တိ၊ ယသ္မိံ ဌာနေ အဿ စီဝရစေတာပန္နံ ပေသိတန္တိ စ အတ္ထံ ကထေန္တိ၊ ဗျဉ္ဇနံ ပန န သမေတိ။ **တတ္ထာ**တိ တဿ ရညော ဝါ ရာဇဘောဂ္ဂဿ ဝါ သန္တိကေ၊ သာမီပတ္ထေ ဟိ ဣဒံ ဘုမ္မဝစနံ။ **န တံ တဿ ဘိက္ခုနော ကိဉ္စိ အတ္ထံ အနုဘောတီ**တိ တံ စီဝရစေတာပန္နံ တဿ ဘိက္ခုနော ကိဉ္စိ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ ကမ္မံ န နိပ္ဖါဒေတိ။ **ယုဉ္ဇန္တာယသ္မာ သကန္တိ** အာယသ္မာ အတ္တနော သန္တကံ ဓနံ ပါပုဏာတု။ **မာ ဝေါ သကံ ဝိနဿာ**တိ တုမှာကံ သန္တကံ မာ ဝိနဿတု။ ယော ပန နေဝ သာမံ ဂစ္ဆတိ၊ န ဒူတံ ပါဟေတိ၊ ဝတ္တဘေဒေ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ။

ကိံ ပန သဗ္ဗကပ္ပိယကာရကေသု ဧဝံ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗန္တိ။ န ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ အယဉှိ ကပ္ပိယကာရကော နာမ သင်္ခေပတော ဒုဝိဓော နိဒ္ဒိဋ္ဌော စ အနိဒ္ဒိဋ္ဌော စ။ တတ္ထ နိဒ္ဒိဋ္ဌော ဒုဝိဓော ဘိက္ခုနာ နိဒ္ဒိဋ္ဌော ဒူတေန နိဒ္ဒိဋ္ဌောတိ။ အနိဒ္ဒိဋ္ဌောပိ ဒုဝိဓော မုခဝေဝဋိက[၁] ကပ္ပိယကာရကော ပရမ္မုခကပ္ပိယကာရကောတိ။ တေသု

၁-သမ္မုခဝေဝဋိက (က)

ဘိက္ခုနော နိဒ္ဒိဋ္ဌော သမ္မုခါသမ္မုခဝသေန စတုဗ္ဗိဓော ဟောတိ။ တထာ ဒူတေန နိဒ္ဒိဋ္ဌောပိ။

ကထံ၊ ဣဓေကစ္စော ဘိက္ခုဿ စီဝရတ္ထာယ ဒူတေန အကပ္ပိယဝတ္ထုံ ပဟိဏာတိ၊ ဒူတော တံ ဘိက္ခုံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဣဒံ ဘန္တေ ဣတ္ထန္နာမေန တုမှာကံ စီဝရတ္ထာယ ပဟိတံ၊ ဂဏှထ န”န္တိ ဝဒတိ၊ ဘိက္ခု “နယိဒံ ကပ္ပတီ”တိ ပဋိက္ခိပတိ။ ဒူတော “အတ္ထိ ပန တေ ဘန္တေ ဝေယျာဝစ္စကရော”တိ ပုစ္ဆတိ၊ ပုညတ္ထိကေဟိ စ ဥပါသကေဟိ “ဘိက္ခူနံ ဝေယျာဝစ္စံ ကရောထာ”တိ အာဏတ္တာ ဝါ, ဘိက္ခူနံ ဝါ သန္ဒိဋ္ဌာ သမ္ဘတ္တာ ကေစိ ဝေယျာဝစ္စကရာ ဟောန္တိ၊ တေသံ အညတရော တသ္မိံ ခဏေ ဘိက္ခုဿ သန္တိကေ နိသိန္နော ဟောတိ၊ ဘိက္ခု တံ နိဒ္ဒိသတိ “အယံ ဘိက္ခူနံ ဝေယျာဝစ္စကရော”တိ။ ဒူတော တဿ ဟတ္ထေ အကပ္ပိယဝတ္ထုံ ဒတွာ “ထေရဿ စီဝရံ ကိဏိတွာ ဒေဟီ”တိ ဂစ္ဆတိ၊ အယံ ဘိက္ခုနော သမ္မုခါနိဒ္ဒိဋ္ဌော။

နော စေ ဘိက္ခုဿ သန္တိကေ နိသိန္နော ဟောတိ၊ အပိစ ခေါ ဘိက္ခု နိဒ္ဒိသတိ “အသုကသ္မိံ နာမ ဂါမေ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခူနံ ဝေယျာဝစ္စကရော”တိ၊ သော ဂန္တွာ တဿ ဟတ္ထေ အကပ္ပိယဝတ္ထုံ ဒတွာ “ထေရဿ စီဝရံ ကိဏိတွာ ဒဒေယျာသီ”တိ အာဂန္တွာ ဘိက္ခုဿ အာရောစေတွာ ဂစ္ဆတိ၊ အယမေကော ဘိက္ခုနော အသမ္မုခါနိဒ္ဒိဋ္ဌော။

န ဟေဝ ခေါ သော ဒူတော အတ္တနာ အာဂန္တွာ အာရောစေတိ၊ အပိစ ခေါ အညံ ပဟိဏာတိ “ဒိန္နံ မယာ ဘန္တေ တဿ ဟတ္ထေ စီဝရစေတာပန္နံ၊ စီဝရံ ဂဏှေယျာထာ”တိ၊ အယံ ဒုတိယော ဘိက္ခုနော အသမ္မုခါနိဒ္ဒိဋ္ဌော။

န ဟေဝ ခေါ အညံ ပဟိဏာတိ၊ အပိစ ခေါ ဂစ္ဆန္တောဝ ဘိက္ခုံ ဝဒတိ “အဟံ တဿ ဟတ္ထေ စီဝရစေတာပန္နံ ဒဿာမိ၊ တုမှေ စီဝရံ ဂဏှေယျာထာ”တိ၊ အယံ တတိယော ဘိက္ခုနော အသမ္မုခါနိဒ္ဒိဋ္ဌောတိ ဧဝံ ဧကော သမ္မုခါနိဒ္ဒိဋ္ဌော, တယော အသမ္မုခါနိဒ္ဒိဋ္ဌာတိ ဣမေ စတ္တာရော ဘိက္ခုနာ နိဒ္ဒိဋ္ဌဝေယျာဝစ္စကရာ နာမ။ ဧတေသု ဣမသ္မိံ ရာဇသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေနေဝ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။

အပရော ဘိက္ခု ပုရိမနယေနေဝ ဒူတေန ပုစ္ဆိတော နတ္ထိတာယ ဝါ အဝိစာရေတုကာမတာယ ဝါ “နတ္ထမှာကံ ကပ္ပိယကာရကော”တိ ဝဒတိ၊ တသ္မိဉ္စ ခဏေ ကောစိ မနုဿော အာဂစ္ဆတိ၊ ဒူတော တဿ ဟတ္ထေ အကပ္ပိယဝတ္ထုံ ဒတွာ “ဣမဿ ဟတ္ထတော စီဝရံ ဂဏှေယျာထာ”တိ ဝတွာ ဂစ္ဆတိ၊ အယံ ဒူတေန သမ္မုခါနိဒ္ဒိဋ္ဌော။

အပရော ဒူတော ဂါမံ ပဝိသိတွာ အတ္တနာ အဘိရုစိတဿ ကဿစိ ဟတ္ထေ အကပ္ပိယဝတ္ထုံ ဒတွာ ပုရိမနယေနေဝ အာဂန္တွာ အာရောစေတိ, အညံ ဝါ ပဟိဏာတိ “အဟံ အသုကဿ နာမ ဟတ္ထေ စီဝရစေတာပန္နံ ဒဿာမိ, တုမှေ စီဝရံ ဂဏှေယျာထာ”တိ ဝတွာ ဝါ ဂစ္ဆတိ, အယံ တတိယော ဒူတော အသမ္မုခါနိဒ္ဒိဋ္ဌောတိ ဧဝံ ဧကော သမ္မုခါနိဒ္ဒိဋ္ဌော, တယော အသမ္မုခါနိဒ္ဒိဋ္ဌာတိ ဣမေ စတ္တာရော ဒူတေန နိဒ္ဒိဋ္ဌဝေယျာဝစ္စကရာ နာမ။ ဧတေသု မေဏ္ဍကသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေန ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ ဝုတ္တဉှေတံ “သန္တိ ဘိက္ခဝေ မနုဿာ သဒ္ဓါ ပသန္နာ, တေ ကပ္ပိယကာရကာနံ ဟတ္ထေ ဟိရညံ ဥပနိက္ခိပန္တိ ‘ဣမိနာ အယျဿ ယံ ကပ္ပိယံ, တံ ဒေထာ’တိ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ယံ တတော ကပ္ပိယံ, တံ သာဒိတုံ, န တွေဝါဟံ ဘိက္ခဝေ ကေနစိ ပရိယာယေန ဇာတရူပရဇတံ သာဒိတဗ္ဗံ ပရိယေသိတဗ္ဗန္တိ ဝဒါမီ”တိ [၁]။ ဧတ္ထ စ စောဒနာယ ပမာဏံ နတ္ထိ, မူလံ အသာဒိယန္တေန သဟဿက္ခတ္တုမ္ပိ စောဒနာယ ဝါ ဌာနေန ဝါ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ သာဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ နော စေ ဒေတိ, အညံ ကပ္ပိယကာရကံ ဌပေတွာပိ အာဟရာပေတဗ္ဗံ။ သစေ ဣစ္ဆတိ, မူလသာမိကာနမ္ပိ ကထေတဗ္ဗံ။ နော စေ ဣစ္ဆတိ, န ကထေတဗ္ဗံ။

အပရော ဘိက္ခု ပုရိမနယေနေဝ ဒူတေန ပုစ္ဆိတော ‘‘နတ္ထမှာကံ ကပ္ပိယကာရကော”တိ ဝဒတိ, တဒညော သမီပေ ဌိတော သုတွာ “အာဟရ ဘော, အဟံ အယျဿ စီဝရံ စေတာပေတွာ ဒဿာမီ’’တိ ဝဒတိ။ ဒူတော “ဟန္ဒ ဘော ဒဒေယျာသီ”တိ တဿ ဟတ္ထေ ဒတွာ ဘိက္ခုဿ အနာရောစေတွာဝ ဂစ္ဆတိ, အယံ မုခဝေဝဋိကကပ္ပိယကာရကော။ အပရော ဘိက္ခုနော ဥပဋ္ဌာကဿ ဝါ အညဿ ဝါ ဟတ္ထေ အကပ္ပိယဝတ္ထုံ ဒတွာ “ထေရဿ စီဝရံ ဒဒေယျာသီ”တိ ပေသေတွာဝ ပက္ကမတိ, အယံ ပရမ္မုခကပ္ပိယကာရကောတိ ဣမေ ဒွေ အနိဒ္ဒိဋ္ဌကပ္ပိယကာရကာ နာမ။ ဧတေသု အညာတကအပ္ပဝါရိတေသု ဝိယ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ သစေ သယမေဝ စီဝရံ အာနေတွာ ဒေန္တိ, ဂဟေတဗ္ဗံ။ နော စေ, ကိဉ္စိ န ဝတ္တဗ္ဗာ။ ဒေသနာမတ္တမေဝ စေတံ ‘‘ဒူတေန စီဝရစေတာပန္နံ ပဟိဏေယျာ’’တိ, သယံ အာဟရိတွာပိ ပိဏ္ဍပါတာဒီနံ အတ္ထာယ ဒဒန္တေသုပိ ဧသေဝ နယော။ န ကေဝလဉ္စ အတ္တနောယေဝ အတ္ထာယ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ န ဝဋ္ဋတိ, သစေပိ ကောစိ ဇာတရူပရဇတံ အာနေတွာ “ဣဒံ သံဃဿ ဒမ္မိ, အာရာမံ ဝါ ကရောထ စေတိယံ ဝါ ဘောဇနသာလာဒီနံ ဝါ အညတရ’’န္တိ ဝဒတိ, ဣဒမ္ပိ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ယဿ ကဿစိ ဟိ အညဿတ္ထာယ သမ္ပဋိစ္ဆန္တဿ ဒုက္ကဋံ ဟောတီတိ **မဟာပစ္စရိယံ** ဝုတ္တံ။

၁-ဝိ ၃-၃၄၂-ပိဋ္ဌေ။

သစေ ပန "နယိဒံ ဘိက္ခူနံ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ ပဋိက္ခိတ္တေ "ဝဍ္ဎကီနံ ဝါ ကမ္မကရာနံ ဝါ ဟတ္ထေ ဘဝိဿတိ, ကေဝလံ တုမှေ သုကတဒုက္ကဋံ ဇာနာထာ"တိ ဝတွာ တေသံ ဟတ္ထေ ဒတွာ ပက္ကမတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ အထာပိ "မမ မနုဿာနံ ဟတ္ထေ ဘဝိဿတိ, မယှမေဝ ဝါ ဟတ္ထေ ဘဝိဿတိ, ကေဝလံ တုမှေ ယံ ယဿ ဒါတဗ္ဗံ၊ တဒတ္ထာယ ပေသေယျာထာ"တိ ဝဒတိ၊ ဧဝမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။

သစေ ပန သံဃံ ဝါ ဂဏံ ဝါ ပုဂ္ဂလံ ဝါ အနာမသိတွာ "ဣဒံ ဟိရညသုဝဏ္ဏံ စေတိယဿ ဒေမ, ဝိဟာရဿ ဒေမ, နဝကမ္မဿ ဒေမာ"တိ ဝဒန္တိ၊ ပဋိက္ခိပိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ "ဣမေ ဣဒံ ဘဏန္တိ"တိ ကပ္ပိယကာရကာနံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ။ "စေတိယာဒီနံ အတ္ထာယ တုမှေ ဂဟေတွာ ဌပေထာ"တိ ဝုတ္တေန ပန "အမှာကံ ဂဟေတုံ န ဝဋ္ဋတီ"တိ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗံ။

သစေ ပန ကောစိ ဗဟုံ ဟိရညသုဝဏ္ဏံ အာနေတွာ "ဣဒံ သံဃဿ ဒမ္မိ, စတ္တာရော ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇထာ"တိ ဝဒတိ၊ တံ စေ သံဃော သမ္ပဋိစ္ဆတိ၊ ပဋိဂ္ဂဟဏေပိ ပရိဘောဂေပိ အာပတ္တိ။ တတြ စေ ဧကော ဘိက္ခု "နယိဒံ ကပ္ပတီ"တိ ပဋိက္ခိပတိ၊ ဥပါသကော စ "ယဒိ န ကပ္ပတိ, မယှမေဝ ဘဝိဿတီ"တိ ဂစ္ဆတိ။ သော ဘိက္ခု "တယာ သံဃဿ လာဘန္တရာယော ကတော"တိ န ကေနစိ ကိဉ္စိ ဝတ္တဗ္ဗော။ ယော ဟိ တံ စောဒေတိ၊ သွေဝ သာပတ္တိကော ဟောတိ၊ တေန ပန ဧကေန ဗဟူ အနာပတ္တိကာ ကတာ။ သစေ ပန ဘိက္ခူဟိ "န ဝဋ္ဋတီ"တိ ပဋိက္ခိတ္တေ "ကပ္ပိယကာရကာနံ ဝါ ဟတ္ထေ ဘဝိဿတိ, မမ ပုရိသာနံ ဝါ မယှံ ဝါ ဟတ္ထေ ဘဝိဿတိ, ကေဝလံ တုမှေ ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇထာ"တိ ဝဒတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။

စတုပစ္စယတ္ထာယ စ ဒိန္နံ ယေန ယေန ပစ္စယေန အတ္ထော ဟောတိ၊ တဒတ္ထံ ဥပနေတဗ္ဗံ၊ စီဝရတ္ထာယ ဒိန္နံ စီဝရေယေဝ ဥပနေတဗ္ဗံ။ သစေ စီဝရေန တာဒိသော အတ္ထော နတ္ထိ၊ ပိဏ္ဍပါတာဒီဟိ သံဃော ကိလမတိ၊ သံဃသုဋ္ဌုတာယ အပလောကေတွာ တဒတ္ထာယပိ ဥပနေတဗ္ဗံ။ ဧသ နယော ပိဏ္ဍပါတဂိလာနပစ္စယတ္ထာယ ဒိန္နေသုပိ၊ သေနာသနတ္ထာယ ဒိန္နံ ပန သေနာသနဿ ဂရုဘဏ္ဍတ္တာ သေနာသနေယေဝ ဥပနေတဗ္ဗံ။ သစေ ပန ဘိက္ခူသု သေနာသနံ ဆဍ္ဍေတွာ ဂတေသု သေနာသနံ ဝိနဿတိ၊ ဤဒိသေ ကာလေ သေနာသနံ ဝိဿဇ္ဇေတွာပိ ဘိက္ခူနံ ပရိဘောဂေါ အနုညာတော၊ တသ္မာ သေနာသနဇဂ္ဂနတ္ထံ မူလစ္ဆေဇ္ဇံ အကတွာ ယာပနမတ္တံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။

ဝိ-၄ ၂-၁၇

န ကေဝလဉ္စ ဟိရညသုဝဏ္ဏမေဝ၊ အညမ္ပိ ခေတ္တဝတ္ထာဒိ အကပ္ပိယံ န သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗံ။ သစေ ဟိ ကောစိ “မယှံ တိဿဿသမ္ပာဒနကံ မဟာတဠာကံ အတ္ထိ၊ တံ သံဃဿ ဒမ္မီ”တိ ဝဒတိ၊ တံ စေ သံဃော သမ္ပဋိစ္ဆတိ၊ ပဋိဂ္ဂဟဏေပိ ပရိဘောဂေပိ အာပတ္တိယေဝ။ ယော ပန တံ ပဋိက္ခိပတိ၊ သော ပုရိမနယေနေဝ န ကေနစိ ကိဉ္စိ ဝတ္တဗ္ဗော။ ယော ဟိ တံ စောဒေတိ၊ သွေဝ သာပတ္တိကော ဟောတိ၊ တေန ပန ဧကေန ဗဟူ အနာပတ္တိကာ ကတာ။

ယော ပန “တာဒိသံယေဝ တဠာကံ ဒမ္မီ”တိ ဝတွာ ဘိက္ခူဟိ “န ဝဋ္ဋတီ”တိ ပဋိက္ခိတ္တော ဝဒတိ “အသုကဉ္စ အသုကဉ္စ သံဃဿ တဠာကံ အတ္ထိ၊ တံ ကထံ ဝဋ္ဋတီ”တိ။ သော ဝတ္တဗ္ဗော “ကပ္ပိယံ ကတွာ ဒိန္နံ ဘဝိဿတီ”တိ။ ကထံ ဒိန္နံ ကပ္ပိယံ ဟောတီတိ။ “စတ္တာရော ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇထာ”တိ ဝတွာ ဒိန္နန္တိ။ သောဝ သစေ “သာဓု ဘန္တေ စတ္တာရော ပစ္စယေ သံဃော ပရိဘုဉ္ဇတူ”တိ ဒေတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ အထာပိ “တဠာကံ ဂဏှထာ”တိ ဝတွာ “န ဝဋ္ဋတီ”တိ ပဋိက္ခိတ္တော “ကပ္ပိယကာရကော အတ္ထီ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “နတ္ထီ”တိ ဝုတ္တေ “ဣဒံ အသုကော နာမ ဝိစာရေဿတိ, အသုကဿ ဝါ ဟတ္ထေ မယှံ ဝါ ဟတ္ထေ ဘဝိဿတိ, သံဃော ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ပရိဘုဉ္ဇတူ”တိ ဝဒတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ သစေပိ “န ဝဋ္ဋတီ”တိ ပဋိက္ခိတ္တော “ဥဒကံ ပရိဘုဉ္ဇိဿတိ, ဘဏ္ဍကံ ဓောဝိဿတိ, မိဂပက္ခိနော ပိဝိဿန္တီ”တိ ဝဒတိ၊ ဧဝမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ အထာပိ “န ဝဋ္ဋတီ”တိ ပဋိက္ခိတ္တော ဝဒတိ “ကပ္ပိယသီသေန ဂဏှထာ”တိ။ “သာဓု ဥပါသက သံဃော ပါနီယံ ပိဝိဿတိ၊ ဘဏ္ဍကံ ဓောဝိဿတိ၊ မိဂပက္ခိနော ပိဝိဿန္တီ”တိ ဝတွာ ပရိ-ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

အထာပိ “မမ တဠာကံ ဝါ ပေါက္ခရဏိံ ဝါ သံဃဿ ဒမ္မီ”တိ ဝုတ္တေ “သာဓု ဥပါသက သံဃော ပါနီယံ ပိဝိဿတီ”တိအာဒီနိ ဝတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ ယဒိ ပန ဘိက္ခူဟိ ဟတ္ထကမ္မံ ယာစိတွာ သဟတ္ထေန စ ကပ္ပိယပထဝိံ ခနိတွာ ဥဒကပရိဘောဂတ္ထာယ တဠာကံ ကာရိတံ ဟောတိ၊ တံ စေ နိဿာယ သဿံ နိပ္ဖါဒေတွာ မနုဿာ ဝိဟာရေ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဒေန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ အထ မနုဿာ ဧဝ သံဃဿ ဥပကာရတ္ထာယ သံဃိကဘူမိံ ခနိတွာ တံ နိဿာယ နိပ္ဖန္နသဿတော ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဒေန္တိ၊ ဧဝမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ “အမှာကံ ဧကံ ကပ္ပိယ-ကာရကံ ဌပေထာ”တိ ဝုတ္တေ စ ဌပေတုမ္ပိ လဗ္ဘတိ။ အထ ပန တေ မနုဿာ ရာဇဗလိနာ ဥပဒ္ဒုတာ ပက္ကမန္တိ၊ အညေ ပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ န စ ဘိက္ခူနံ ကိဉ္စိ ဒေန္တိ၊ ဥဒကံ ဝါရေတုံ လဗ္ဘတိ။ တဉ္စ ခေါ ကသိကမ္မကာလေယေဝ၊ န သဿကာလေ။ သစေ တေ ဝဒန္တိ “နနု ဘန္တေ ပုဗ္ဗေပိ မနုဿာ ဣမံ နိဿာယ သဿံ

အကံသူ”တိ။ တတော ဝတ္ထုမှာ “တေ သံဃဿ ဣမဉ္စ ဣမဉ္စ ဥပကာရံ အကံသု၊ ဣမဉ္စိမဉ္စ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ အဒံသူ”တိ။ သစေ ဝဒန္တိ “မယမ္ပိ ဒဿာမာ”တိ၊ ဧဝမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။

သစေ ပန ကောစိ အဗျတ္တော အကပ္ပိယဝေါဟာရေန တဠာကံ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ ဝါ ကာရေတိ ဝါ၊ တံ ဘိက္ခူဟိ န ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ တံ နိဿာယ လဒ္ဓံ ကပ္ပိယဘဏ္ဍမ္ပိ အကပ္ပိယမေဝ။ သစေ ဘိက္ခူဟိ ပရိစ္စတ္တဘာဝံ ဉတွာ သာမိကော ဝါ တဿ ပုတ္တဓီတရော ဝါ အညော ဝါ ကောစိ ဝံသေ ဥပ္ပန္နော ပုန ကပ္ပိယဝေါဟာရေန ဒေတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ပစ္ဆိန္နေ ကုလဝံသေ ယော တဿ ဇနပဒဿ သာမိကော၊ သော အစ္ဆိန္ဒိတွာ ပုန ဒေတိ၊ စိတ္တလပဗ္ဗတေ ဘိက္ခုနာ နီဟဋဥဒကဝါဟကံ **အဠနာဂရာဇမဟေသီ ဝိယ၊** ဧဝမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။

ကပ္ပိယဝေါဟာရေပိ ဥဒကဝသေန ပဋိဂ္ဂဟိတတဠာကေ သုဒ္ဓစိတ္တာနံ မတ္တိကုဒ္ဓရဏပါဠိဗန္ဓနာဒီနိ စ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ တံ နိဿာယ ပန သဿံ ကရောန္တေ ဒိသွာ ကပ္ပိယကာရကံ ဌပေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ယဒိ တေ သယမေဝ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဒေန္တိ၊ ဂဟေတဗ္ဗံ။ နော စေ ဒေန္တိ၊ န စောဒေတဗ္ဗံ၊ န သာရေတဗ္ဗံ။ ပစ္စယဝသေန ပဋိဂ္ဂဟိတတဠာကေ ကပ္ပိယကာရကံ ဌပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ မတ္တိကုဒ္ဓရဏပါဠိဗန္ဓနာဒီနိ ပန ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ကပ္ပိယကာရကာ သယမေဝ ကရောန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ အဗျတ္တေန ပန လဇ္ဇိဘိက္ခုနာ ကာရာပိတေသု ကိဉ္စာပိ ပဋိဂ္ဂဟဏော[၁] ကပ္ပိယံ၊ ဘိက္ခုဿ ပယောဂပစ္စယာ ဥပ္ပန္နေန မိဿကတ္တာ ဝိသဂတပိဏ္ဍပါတော ဝိယ အကပ္ပိယမံသရသမိဿကဘောဇနံ ဝိယ စ ဒုဗ္ဗိနိဗ္ဘောဂံ ဟောတိ၊ သဗ္ဗေသံ အကပ္ပိယမေဝ။

သစေ ပန “ဥဒကဿ ဩကာသော အတ္ထိ, တဠာကဿ ပါဠိ ထိရာ၊ ယထာ ဗဟုံ ဥဒကံ ဂဏှာတိ၊ ဧဝံ ကရောဟိ၊ တီရသမီပေ ဥဒကံ ကရောဟီ”တိ ဧဝံ ဥဒကမေဝ ဝိစာရေတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ဥဒ္ဓနေ အဂ္ဂိံ န ပါတေန္တိ၊ “ဥဒကကမ္မံ လဗ္ဘတု ဥပါသကာ”တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ “သဿံ ကတွာ အာဟရထာ”တိ ဝတ္တုံ ပန န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန တဠာကေ အတိဗဟုံ ဥဒကံ ဒိသွာ ပဿတော ဝါ ပိဋ္ဌိတော ဝါ မာတိကံ နီဟရာပေတိ၊ ဝနံ ဆိန္ဒာပေတွာ ကေဒါရေ ကာရာပေတိ၊ ပေါရာဏကေဒါရေသု ဝါ ပကတိဘာဂံ အဂ္ဂဟေတွာ အတိရေကံ ဂဏှာတိ၊ နဝသဿေ ဝါ အကာလသဿေ ဝါ အပရိစ္ဆိန္နဘာဂေ “ဧတ္တကေ ကဟာပဏေ ဒေထာ”တိ ကဟာပဏေ ဥဋ္ဌာပေတိ၊ သဗ္ဗေသံ အကပ္ပိယံ။

၁-ပဋိဂ္ဂဟဏံ (သီ)

ယော ပန "ကသထ ဝပထာ"တိ အဝတွာ "ဧတ္တကာယ ဘူမိယာ ဧတ္တကော နာမ ဘာဂေါ"တိ ဧဝံ ဘူမိံ ဝါ ပတိဋ္ဌပေတိ၊ "ဧတ္တကေ ဘူမိဘာဂေ အမှေဟိ သဿံ ကတံ၊ ဧတ္တကံ နာမ ဘာဂံ ဂဏှထာ"တိ ဝဒန္တေသု ကဿကေသု ဘူမိပ္ပမာဏဂ္ဂဟဏတ္ထံ ရဇ္ဇုယာ ဝါ ဒဏ္ဍေန ဝါ မိနာတိ၊ ခလေ ဝါ ဌတွာ ရက္ခတိ၊ ခလတော ဝါ နီဟရာပေတိ၊ ကောဋ္ဌာဂါရေ ဝါ ပဋိသာမေတိ၊ တဿေဝ တံ အကပ္ပိယံ။

သစေ ကဿကာ ကဟာပဏေ အာဟရိတွာ "ဣမေ သံဃဿ အာဟဋာ"တိ ဝဒန္တိ၊ အညတရော စ ဘိက္ခု "န သံဃော ကဟာပဏေ ခါဒတီ"တိ သညာယ "ဧတ္တကေဟိ ကဟာပဏေဟိ သာဋကေ အာဟရ၊ ဧတ္တကေဟိ ယာဂုအာဒီနိ သမ္ပာဒေဟီ"တိ ဝဒတိ။ ယံ တေ အာဟရန္တိ၊ သဗ္ဗေသံ အကပ္ပိယံ။ ကသ္မာ? ကဟာပဏာနံ ဝိစာရိတတ္တာ။

သစေ ဓညံ အာဟရိတွာ "ဣဒံ သံဃဿ အာဟဋ"န္တိ ဝဒန္တိ၊ အညတရော စ ဘိက္ခု ပုရိမနယေနေဝ "ဧတ္တကေဟိ ဝီဟီဟိ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ အာဟရထာ"တိ ဝဒတိ။ ယံ တေ အာဟရန္တိ၊ တဿေဝ အကပ္ပိယံ။ ကသ္မာ? ဓညဿ ဝိစာရိတတ္တာ။

သစေ တဏ္ဍုလံ ဝါ အပရဏ္ဏံ ဝါ အာဟရိတွာ "ဣဒံ သံဃဿ အာဟဋ"န္တိ ဝဒန္တိ၊ အညတရော စ ဘိက္ခု ပုရိမနယေနေဝ "ဧတ္တကေဟိ တဏ္ဍုလေဟိ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ အာဟရထာ"တိ ဝဒတိ။ ယံ တေ အာဟရန္တိ၊ သဗ္ဗေသံ ကပ္ပိယံ။ ကသ္မာ? ကပ္ပိယာနံ တဏ္ဍုလာဒီနံ ဝိစာရိတတ္တာ။ ကယဝိက္ကယေပိ အနာပတ္တိ ကပ္ပိယကာရကဿ အာစိက္ခိတတ္တာ။

ပုဗ္ဗေ ပန စိတ္တလပဗ္ဗတေ ဧကော ဘိက္ခု စတုသာလဒွါရေ "အဟော ဝတ သွေ သံဃဿ ဧတ္တကပ္ပမာဏော ပူဝေ ပစေယျု"န္တိ အာရာမိကာနံ သညာဇနနတ္ထံ ဘူမိယံ မဏ္ဍလံ အကာသိ၊ တံ ဒိသွာ ဧကော အာရာမိကော တထေဝ ကတွာ ဒုတိယဒိဝသေ ဘေရိယာ အာကောဋိတာယ သန္နိပတိတေ သံဃေ ပူဝံ ဂဟေတွာ သံဃတ္ထေရံ အာဟ "ဘန္တေ အမှေဟိ ဣတော ပုဗ္ဗေ နေဝ ပိတူနံ န ပိတာမဟာနံ ဧဝရူပံ သုတပုဗ္ဗံ၊ ဧကေန အယျေန စတုသာလဒွါရေ ပူဝတ္ထာယ သညာ ကတာ၊ ဣတော ဒါနိ ပဘုတိ အယျာ အတ္တနော အတ္တနော စိတ္တာနုရူပံ ဝဒန္တု၊ အမှာကမ္ပိ ဖာသုဝိဟာရော ဘဝိဿတီ"တိ။ မဟာထေရော တတောဝ နိဝတ္တိ၊ ဧကဘိက္ခုနာပိ ပူဝေါ န ဂဟိတော။ ဧဝံ ပုဗ္ဗေ တတြုပ္ပါဒမ္ပိ[၁] န ပရိဘုဉ္ဇိံသု။ တသ္မာ—

၁-တတြုပ္ပါဒံ (က)

သလ္လေခံ အစ္စဇန္တေန၊ အပ္ပမတ္တေန ဘိက္ခုနာ။
ကပ္ပိယေပိ န ကာတဗ္ဗာ၊ အာမိသတ္ထာယ လောလတာတိ။

ယော စာယံ တဠာကေ ဝုတ္တော၊ ပေါက္ခရဏီဥဒကဝါဟကမာတိကာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။

ပုဗ္ဗဏ္ဏာပရဏ္ဏဥစ္ဆုဖလာဖလာဒီနံ ဝိရုဟနဋ္ဌာနံ ယံ ကိဉ္စိ ခေတ္တံ ဝါ ဝတ္ထုံ ဝါ “ဒမ္မီ”တိ ဝုတ္တေပိ “န ဝဋ္ဋတီ”တိ ပဋိက္ခိပိတွာ တဠာကေ ဝုတ္တနယေနေဝ ယဒါ ကပ္ပိယဝေါဟာရေန “စတုပစ္စယပရိဘောဂတ္ထာယ ဒမ္မီ”တိ ဝဒတိ၊ တဒါ သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗံ။ “ဝနံ ဒမ္မိ, အရညံ ဒမ္မီ”တိ ဝုတ္တေ ပန ဝဋ္ဋတိ။ သစေ မနုဿာ ဘိက္ခူဟိ အနာဏတ္တာယေဝ တတ္ထ ရုက္ခေ ဆိန္ဒိတွာ အပရဏ္ဏာဒီနိ သမ္ပာဒေတွာ ဘိက္ခူနံ ဘာဂံ ဒေန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ အဒေန္တာ န စောဒေတဗ္ဗာ။ သစေ ကေနစိဒေဝ အန္တရာယေန တေသု ပက္ကန္တေသု အညေ ကရောန္တိ၊ န စ ဘိက္ခူနံ ကိဉ္စိ ဒေန္တိ၊ တေ ဝါရေတဗ္ဗာ။ သစေ ဝဒန္တိ “နနု ဘန္တေ ပုဗ္ဗေပိ မနုဿာ ဣဓ သဿာနိ အကံသူ”တိ၊ တတော တေ ဝတ္တဗ္ဗာ “တေ သံဃဿ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ အဒံသူ”တိ၊ သစေ ဝဒန္တိ “မယမ္ပိ ဒဿာမာ”တိ၊ ဧဝံ ဝဋ္ဋတိ။

ကဉ္စိ သဿုဋ္ဌာနကံ ဘူမိပ္ပဒေသံ သန္ဓာယ “သီမံ ဒေမာ”တိ ဝဒန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ သီမာ ပရိစ္ဆေဒနတ္ထံ ပန ထမ္ဘာ ဝါ ပါသာဏာ ဝါ သယံ န ဌပေတဗ္ဗာ။ ကသ္မာ? ဘူမိ နာမ အနဂ္ဃာ၊ အပ္ပကေနာပိ ပါရာဇိကော ဘဝေယျ။ အာရာမိကာနံ ပန ဝတ္တဗ္ဗံ “ဣမိနာ ဌာနေန အမှာကံ သီမာ ဂတာ”တိ။ သစေပိ ဟိ တေ အဓိကံ ဂဏှန္တိ၊ ပရိယာယေန ကထိတတ္တာ အနာပတ္တိ။ ယဒိ ပန ရာဇရာဇမဟာမတ္တာဒယော သယမေဝ ထမ္ဘေ ဌပါပေတွာ “စတ္တာရော ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇထာ”တိ ဒေန္တိ, ဝဋ္ဋတိယေဝ။

သစေ ကောစိ အန္တောသီမာယ တဠာကံ ခနတိ၊ ဝိဟာရမဇ္ဈေန ဝါ မာတိကံ နေတိ၊ စေတိယင်္ဂဏဗောဓိယင်္ဂဏာဒီနိ ဒုဿန္တိ၊ ဝါရေတဗ္ဗော။ သစေ သံဃော ကိဉ္စိ လဘိတွာ အာမိသဂရုကတာယ န ဝါရေတိ၊ ဧကော ဘိက္ခု ဝါရေတိ၊ သောဝ ဘိက္ခု ဣဿရော။ သစေ ဧကော ဘိက္ခု န ဝါရေတိ၊ “နေထ တုမှေ”တိ တေသံယေဝ ပက္ခော ဟောတိ၊ သံဃော ဝါရေတိ၊ သံဃောဝ ဣဿရော။ သံဃိကေသု ဟိ ကမ္မေသု ယော ဓမ္မကမ္မံ ကရောတိ၊ သောဝ ဣဿရော။ သစေ ဝါရိယမာနောပိ ကရောတိ၊ ဟေဋ္ဌာ ဂဟိတံ ပံသုံ ဟေဋ္ဌာ ပက္ခိပိတွာ, ဥပရိ ဂဟိတံ ပံသုံ ဥပရိ ပက္ခိပိတွာ ပူရေတဗ္ဗာ။

သစေ ကောစိ ယထာဇာတမေဝ ဥစ္ဆုံ ဝါ အပရဏ္ဏံ ဝါ အလာဗုကုမ္ဘဏ္ဍာဒိကံ ဝါ ဝလ္လိဖလံ ဒါတုကာမော “ဧတံ သမ္မ ဥစ္ဆုခေတ္တံ အပရဏ္ဏဝတ္ထုံ ဝလ္လိဖလာဝါဋံ ဒမ္မီ”တိ ဝဒတိ၊ သဟ ဝတ္ထုနာ ပရာမဋ္ဌတ္တာ “န ဝဋ္ဋတီ”တိ **မဟာသုမတ္ထေရော** အာဟ။ **မဟာပဒုမတ္ထေရော** ပန “အဘိလာပမတ္တမေတံ၊ သာမိကာနံယေဝ ဟိ သော ဘူမိဘာဂေါ၊ တသ္မာ ဝဋ္ဋတီ”တိ အာဟ။

“ဒါသံ ဒမ္မီ”တိ ဝဒတိ၊ န ဝဋ္ဋတိ။ “အာရာမိကံ ဒမ္မိ၊ ဝေယျာဝစ္စကရံ ဒမ္မိ၊ ကပ္ပိယကာရကံ ဒမ္မီ”တိ ဝုတ္တေ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ သော အာရာမိကော ပုရေဘတ္တမ္ပိ ပစ္ဆာဘတ္တမ္ပိ သံဃဿေဝ ကမ္မံ ကရောတိ၊ သာမဏေရဿ ဝိယ သဗ္ဗံ ဘေသဇ္ဇပဋိဇဂ္ဂနမ္ပိ တဿ ကာတဗ္ဗံ။ သစေ ပုရေဘတ္တမေဝ သံဃဿ ကမ္မံ ကရောတိ၊ ပစ္ဆာဘတ္တံ အတ္တနော ကမ္မံ ကရောတိ၊ သာယံ နိဝါပေါ န ဒါတဗ္ဗော။ ယေပိ ပဉ္စဒိဝသဝါရေန ဝါ ပက္ခဝါရေန ဝါ သံဃဿ ကမ္မံ ကတွာ သေသကာလေ အတ္တနော ကမ္မံ ကရောန္တိ၊ တေသမ္ပိ ကရဏကာလေယေဝ ဘတ္တဉ္စ နိဝါပေါ စ ဒါတဗ္ဗော။ သစေ သံဃဿ ကမ္မံ နတ္ထိ၊ အတ္တနောယေဝ ကမ္မံ ကတွာ ဇီဝန္တိ၊ တေ စေ ဟတ္ထကမ္မမူလံ အာနေတွာ ဒေန္တိ၊ ဂဟေတဗ္ဗံ။ နော စေ ဒေန္တိ၊ န ကိဉ္စိ ဝတ္တဗ္ဗာ။ ယံ ကိဉ္စိ ရဇကဒါသမ္ပိ ပေသကာရဒါသမ္ပိ အာရာမိကနာမေန သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

သစေ “ဂါဝေါ ဒေမာ”တိ ဝဒန္တိ၊ “န ဝဋ္ဋတီ”တိ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗာ။ ဣမာ ဂါဝေါ ကုတောတိ၊ ပုစ္ဆိတေဟိ ပဉ္စဂေါရသပရိဘောဂတ္ထာယ ဒိန္နာတိ။ “မယမ္ပိ ပဉ္စဂေါရသပရိဘောဂတ္ထာယ ဒေမာ”တိ ဝုတ္တေ ဝဋ္ဋတိ။ အဇိကာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ “ဟတ္ထိံ ဒေမ၊ အဿံ၊ မဟိံသံ၊ ကုက္ကုဋံ၊ သူကရံ ဒေမာ”တိ ဝဒန္တိ၊ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ကေစိ မနုဿာ “အပ္ပေါဿုက္ကာ ဘန္တေ တုမှေ ဟောထ၊ မယံ ဣမေ ဂဟေတွာ တုမှာကံ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဒဿာမာ”တိ ဂဏှန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ “ကုက္ကုဋသူကရာ သုခံ ဇီဝန္တူ”တိ အရညေ ဝိဿဇ္ဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ “ဣမံ တဠာကံ၊ ဣမံ ခေတ္တံ၊ ဣမံ ဝတ္ထုံ ဝိဟာရဿ ဒေမာ”တိ ဝုတ္တေ ပဋိက္ခိပိတုံ န လဗ္ဘတီတိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

သမုဋ္ဌာနာဒီသု ဆသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ရဇတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

နိဋ္ဌိတော စီဝရဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

၂-ကောသိယဝဂ္ဂ ၁-ကောသိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၄၂။ **တေန သမယေနာ**တိ ကောသိယသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **သန္ထရိတွာ ကတံ ဟောတီ**တိ သမေ ဘူမိဘာဂေ ကောသိယံသူနိ ဥပရူပရိ သန္ထရိတွာ ကဉ္ဇိကာဒီဟိ သိဉ္စိတွာ ကတံ ဟောတိ။ **ဧကေနပိ ကောသိယံသုနာ မိဿေတွာ**တိ တိဋ္ဌတု အတ္တနော ရုစိဝသေန မိဿိတံ၊ သစေပိ တဿ ကရဏဋ္ဌာနေ ဝါတော ဧကံ ကောသိယံသုံ အာနေတွာ ပါတေတိ၊ ဧဝမ္ပိ မိဿေတွာ ကတမေဝ ဟောတိ။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

ဆသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ကောသိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-သုဒ္ဓကာဠကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၄၇။ **တေန သမယေနာ**တိ သုဒ္ဓကာဠကသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **သုဒ္ဓကာဠကာနန္တိ** သုဒ္ဓါနံ ကာဠကာနံ၊ အညေဟိ အမိဿိတကာဠကာနန္တိ အတ္ထော။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိပိ ကောသိယသိက္ခာပဒသဒိသာနေဝါတိ။

သုဒ္ဓကာဠကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ဒွေဘာဂသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၅၂။ **တေန သမယေနာ**တိ ဒွေဘာဂသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **အန္တေ အာဒိယိတွာ**တိ သန္ထတဿ အန္တေ အနုဝါတံ ဝိယ ဒသေတွာ[1] ဩဒါတံ အလ္လိယာပေတွာ။

ဒွေ ဘာဂါတိ ဒွေ ကောဋ္ဌာသာ။ **အာဒါတဗ္ဗာ**တိ ဂဟေတဗ္ဗာ။ **ဂေါစရိယာနန္တိ** ကပိလဝဏ္ဏာနံ။ **ဒွေ တုလာ အာဒါတဗ္ဗာ**တိ စတူဟိ တုလာဟိ ကာရေတုကာမံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ အတ္ထတော ပန ယတ္တကေဟိ ဧဠကလောမေဟိ ကာတုကာမော ဟောတိ၊ တေသု ဒွေ ကောဋ္ဌာသာ ကာဠကာနံ, ဧကော ဩဒါတာနံ, ဧကော ဂေါစရိယာနန္တိ ဧဝမေဝ ဒဿိတံ ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

၁-ဒသန္တေ (သျာ)၊ ဒသေန္တော (က)

သမုဋ္ဌာနာဒီနိပိ ကောသိယသိက္ခာပဒသဒိသာနေဝ။ ကေဝလံ ဣဓ အာဒါယ အနာဒါယ စ ကရဏတော ကိရိယာကိရိယံ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။

ဒွေဘာဂသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ဆဗ္ဗဿသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၅၇။ **တေန သမယေနာ**တိ ဆဗ္ဗဿသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ဦဟဒန္တိပိ ဥမ္မိဟန္တိပီ**တိ သန္ထတာနံ ဥပရိ ဝစ္စမ္ပိ ပဿာဝမ္ပိ ကရောန္တီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဒိန္နာ သံဃေန ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သန္ထတသမ္မုတီတိ ဧဝံ လဒ္ဓသမ္မုတိကော ဘိက္ခု ယာဝ ရောဂေါ န ဝူပသမတိ၊ တာဝ ယံ ယံ ဌာနံ ဂစ္ဆတိ၊ တတ္ထ တတ္ထ သန္ထတံ ကာတုံ လဘတိ။ သစေ အရောဂေါ ဟုတွာ ပုန မူလဗျာဓိနာဝ ဂိလာနော ဟောတိ၊ သောယေဝ ပရိဟာရော၊ နတ္ထညံ သမ္မုတိကိစ္စန္တိ **ဖုဿဒေဝတ္ထေရော** အာဟ။ **ဥပတိဿတ္ထေရော** ပန "သော ဝါ ဗျာဓိ ပဋိကုပ္ပတု အညော ဝါ၊ သကိံ 'ဂိလာနော'တိ နာမံ လဒ္ဓံ လဒ္ဓမေဝ၊ ပုန သမ္မုတိကိစ္စံ နတ္ထီ"တိ အာဟ။

ဩရေန စေ ဆန္နံ ဝဿာနန္တိ ဆန္နံ ဝဿာနံ ဩရိမဘာဂေ၊ အန္တောတိ အတ္ထော။ ပဒဘာဇနေ ပန သဗ္ဗာမတ္တဒဿနတ္ထံ "ဦနကဆဗ္ဗဿာနီ"တိ ဝုတ္တံ။

အနာပတ္တိ ဆဗ္ဗဿာနိ ကရောတီတိ ယဒါ ဆဗ္ဗဿာနိ ပရိပုဏ္ဏာနိ ဟောန္တိ၊ တဒါ သန္ထတံ ကရောတိ။ ဒုတိယပဒေပိ "ယဒါ အတိရေကဆဗ္ဗဿာနိ ဟောန္တိ၊ တဒါ ကရောတီ"တိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ န ဟိ သော ဆဗ္ဗဿာနိ ကရောတီတိ။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ကောသိယသိက္ခာပဒသဒိသာနေဝါတိ။

ဆဗ္ဗဿသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-နိသီဒနသန္ထတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၆၅။ **တေန သမယေနာ**တိ နိသီဒနသန္ထတသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ဣစ္ဆာမဟံ ဘိက္ခဝေ**တိ ဘဂဝါ ကိရ တံ တေမာသံ န ကဉ္စိ ဗောဓနေယျသတ္တံ အဒ္ဒသ၊

တသ္မာ ဧဝမာဟ။ ဧဝံ သန္တေပိ တန္တိဝသေန ဓမ္မဒေသနာ ကတ္တဗ္ဗာ သိယာ။ ယသ္မာ ပနဿ ဧတဒဟောသိ “မယိ ဩကာသံ ကာရေတွာ ပဋိသလ္လီနေ ဘိက္ခူ အဝမ္မိကံ ကတိကဝတ္တံ ကရိဿန္တိ၊ တံ ဥပသေနော ဘိန္ဒိဿတိ။ အဟံ တဿ ပသီဒိတွာ ဘိက္ခူနံ ဒဿနံ အနုဇာနိဿာမိ၊ တတော မံ ပဿိတုကာမာ ဗဟူ ဘိက္ခူ ဓုတင်္ဂါနိ သမာဒိယိဿန္တိ၊ အဟဉ္စ တေဟိ ဥဇ္ဈိတသန္ထတပစ္စယာ သိက္ခာပဒံ ပညပေဿာမီ”တိ၊ တသ္မာ ဧဝမာဟ။ ဧဝံ ဗဟူနိ ဟိ ဧတ္ထ အာနိသံသာနီတိ။

သပရိသော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမီတိ ထေရော ကိရ “န ဘိက္ခဝေ ဦနဒသဝဿေန ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော၊ ယော ဥပသမ္ပာဒေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[1] ဣမသ္မိံ ခန္ဓကသိက္ခာပဒေ “ကထဉ္ဟိ နာမ တွံ မောဃပုရိသ အညေဟိ ဩဝဒိယော အနုသာသိယော အညံ ဩဝဒိတုံ အနုသာသိတုံ မညိဿသီ”တိ ဧဝမာဒိနာ နယေန ဂရဟံ လဘိတွာ “သတ္ထာ မယှံ ပရိသံ နိဿာယ ဂရဟံ အဒါသိ၊ သော ဒါနာဟံ ဘဂဝန္တံ တေနေဝ ပုဏ္ဏစန္ဒ-သဿိရိကေန သဗ္ဗာကာရပရိပုဏ္ဏေန မုခေန ဗြဟ္မဃောသံ နိစ္ဆာရေတွာ ပရိသံယေဝ နိဿာယ သာဓုကာရံ ဒါပေဿာမီ”တိ သုဟာဒယော ကုလပုတ္တော အတိရေကယောဇနသတံ ပဋိက္ကမိတွာ ပရိသံ စိနိတွာ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ ပရိဝုတော ပုန ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမန္တော။ တေန ဝုတ္တံ “သပရိသော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမီ”တိ။ န ဟိ သက္ကာ ဗုဒ္ဓါနံ အညထာ အာရာဓေတုံ အညတြ ဝတ္တသမ္ပတ္တိယာ။

ဘဂဝတော အဝိဒူရေ နိသိန္နောတိ ဝတ္တသမ္ပတ္တိယာ ပရိသုဒ္ဓဘာဝေန နိရာသင်္ကော သီဟော ဝိယ ကဉ္စနပဗ္ဗတဿ ဘဂဝတော အဝိဒူရေ နိသိန္နော။ **ဧတဒဝေါစာ**တိ ကထာသမုဋ္ဌာပနတ္ထံ ဧတံ အဝေါစ။ **မနာပါနိ တေ ဘိက္ခု ပံသုကူလာနီ**တိ ဘိက္ခု တဝ ဣမာနိ ပံသုကူလာနိ မနာပါနိ၊ အတ္တနော ရုစိယာ ခန္တိယာ ဂဟိတာနီတိ အတ္ထော။ **န ခေါ မေ ဘန္တေ မနာပါနီ**တိ ဘန္တေ န မယာ အတ္တနော ရုစိယာ ဂဟိတာနိ၊ ဂလဂ္ဂါဟေန ဝိယ မတ္ထကတာဠနေန ဝိယ စ ဂါဟိတောမှီတိ ဒဿေတိ။

ပညာယိဿတီတိ ပညာတော အဘိညာတော ဘဝိဿတိ၊ တတ္ထ သန္ဒိဿိ-ဿတီတိ[2] ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **န မယံ အပညတ္တံ ပညပေဿာမာ**တိ မယံ သာဝကာ နာမ အပညတ္တံ န ပညပေဿာမ၊ ဗုဒ္ဓဝိသယော ဟိ ဧသော

၁-ဝိ ၃-၇၅-ပိဋ္ဌေ။
၂-သန္ဒိဿတီတိ (သီ၊ သျာ၊ က)

ယဒိဒံ ပါစိတ္တိယံ ဒုက္ကဋန္တိအာဒိနာ နယေန အပညတ္တသိက္ခာပဒပညပနံ ပညတ္တသမုစ္ဆိန္ဒနံ[၁] ဝါ။ **သမာဒါယာ**တိ တံ တံ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယိတွာ "သာဓု သုဋ္ဌု"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ။ ယထာပညတ္တေသု သဗ္ဗသိက္ခာပဒေသု သိက္ခိဿာမာတိ ဒဿေတိ။ ဘဂဝါ တဿ အာရဒ္ဓစိတ္တော ပုနပိ "သာဓု သာဓူ"တိ သာဓုကာရမဒါသိ။

၅၆၆။ **အနုညာတာဝုသော**တိ အနုညာတံ အာဝုသော။ **ပိဟေန္တာ**တိ ပိဟယန္တာ။ **သန္ထတာနိ ဥဇ္ဈိတွာ**တိ သန္ထတေ စတုတ္ထစီဝရသညိတာယ သဗ္ဗသန္ထတာနိ ဥဇ္ဈိတွာ။ **ဓမ္မိံ ကထံ ကတွာ ဘိက္ခူ အာမန္တေသီ**တိ ဘဂဝါ သန္ထတာနိ ဝိပ္ပကိဏ္ဏာနိ ဒိသွာ "သဒ္ဓါဒေယျဝိနိပါတနေ ကာရဏံ နတ္ထိ၊ ပရိဘောဂုပါယံ နေသံ ဒဿေဿာမီ"တိ ဓမ္မိံ ကထံ ကတွာ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ။

၅၆၇။ **သကိံ နိဝတ္ထမ္ပိ သကိံ ပါရုတမ္ပီ**တိ သကိံ နိသိန္နမ္ပေဝ နိပန္နမ္ပိ။ **သာမန္တာ**တိ ဧကပဿတော ဝဍ္ဎိ ဝါ စတုရဿံ ဝါ ဆိန္ဒိတွာ ဂဟိတဋ္ဌာနံ ယထာ ဝိဒတ္ထိမတ္တံ ဟောတိ၊ ဧဝံ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ သန္ထရန္တေန ပန ပါဠိယံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဧကဒေသေ ဝါ သန္ထရိတဗ္ဗံ၊ ဝိဇဋေတွာ ဝါ မိဿကံ ကတွာ သန္ထရိတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ ထိရတရံ ဟောတီတိ။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ကိရိယာကိရိယတ္တာ ဇုမသ္သ သိက္ခာပဒဿ ဒွေဘာဂ-သိက္ခာပဒသဒိသာနီတိ။

ဇုမေသု ပန ပဉ္စသု သန္ထတေသု ပုရိမာနိ တီဏိ ဝိနယကမ္မံ ကတွာ ပဋိလဘိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ န ဝဋ္ဋန္တိ၊ ပစ္ဆိမာနိ ဒွေ ဝဋ္ဋန္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနီတိ။

နိသီဒနသန္ထတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ဧဠကလောမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၇၀။ **တေန သမယေနာ**တိ ဧဠကလောမသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ဥပ္ပဏ္ဍေသုန္တိ** ကိတ္တကေန ဘန္တေ ကီတာနီတိအာဒီနိ ဝဒန္တာ အဝဟသိံသု။ **ဌိတကောဝ အာသုမ္ဘီ**တိ ယထာ မနုဿာ အရညတော မဟန္တံ ဒါရုဘာရံ အာနေတွာ ကိလန္တာ ဌိတကာဝ ပါတေန္တိ၊ ဧဝံ ပါတေသီတိ အတ္ထော။

၁-ပညတ္တိသမုစ္ဆိန္ဒနံ (က)၊ ပညတ္တသိက္ခာပဒသမုစ္ဆိန္ဒနံ (သျာ)

၅၇၂။ **သဟတ္ထာ**တိ သဟတ္ထေန၊ အတ္တနာ ဟရိတဗ္ဗာနီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဗဟိတိယောဇနံ ပါတေတီ**တိ တိယောဇနတော ဗဟိ ပါတေတိ။ အနန္တရာယေန ပတနကေ ဟတ္ထတော မုတ္တမတ္တေ လောမဂဏနာယ နိဿဂ္ဂိယပါစိတ္တိယာနိ။ သစေ ဗဟိတိယောဇနေ ရုက္ခေ ဝါ ထမ္ဘေ ဝါ ပဋိဟညိတွာ ပုန အန္တော ပတန္တိ၊ အနာပတ္တိ။ ဘူမိယံ ပတိတွာ ဌတွာ ဌတွာ ဝဋ္ဋမာနာ ဧဠကလောမဘဏ္ဍိကာ ပုန အန္တော ပဝိသတိ၊ အာပတ္တိယေဝ။ အန္တော ဌတွာ ဟတ္ထေန ဝါ ပါဒေန ဝါ ယဋ္ဌိယာ ဝါ ဝဋ္ဋေတိ၊ ဌတွာ ဝါ အဌတွာ ဝါ ဝဋ္ဋမာနာ ဘဏ္ဍိကာ ဂစ္ဆတု၊ အာပတ္တိယေဝ။ အညော ဟရိဿတီတိ ဌပေတိ၊ တေန ဟရိတေပိ အာပတ္တိယေဝ။ သုဒ္ဓစိတ္တေန ဌပိတံ ဝါတော ဝါ အညော ဝါ အတ္တနော ဓမ္မတာယ ဗဟိ ပါတေတိ၊ အာပတ္တိယေဝ၊ သဥဿာဟတ္တာ အစိတ္တကတ္တာ စ သိက္ခာပဒဿ။ **ကုရုန္ဒိယာ**ဒီသု ပန “ဧတ္ထ အနာပတ္တိ”တိ ဝုတ္တာ၊ သာ အနာပတ္တိ ပါဠိယာ န သမေတိ။ ဥဘတောဘဏ္ဍိကံ ဧကာဗဒ္ဓံ ကတွာ ဧကံ ဘဏ္ဍိကံ အန္တောသီမာယ ဧကံ ဗဟိသီမာယ ကရောန္တော ဌပေတိ၊ ရက္ခတိ တာဝ။ ဧကာဗဒ္ဓေ ကာဇေပိ ဧသေဝ နယော။ ယဒိ ပန အဗန္ဓိတွာ ကာဇကောဋိယံ ဌပိတမတ္တမေဝ ဟောတိ၊ န ရက္ခတိ။ ဧကာဗဒ္ဓေပိ ပရိဝတ္တေတွာ ဌပိတေ အာပတ္တိယေဝ။

အညဿ ယာနေ ဝါတိ ဧတ္ထ ဂစ္ဆန္တေ ယာနေ ဝါ ဟတ္ထိပိဋ္ဌိအာဒီသု ဝါ သာမိကဿ အဇာနန္တဿေဝ “ဟရိဿတီ”တိ ဌပေတိ၊ တသ္မိံ တိယောဇနံ အတိက္ကန္တေ အာပတ္တိ။ အဂစ္ဆန္တေပိ ဧသေဝ နယော။ သစေ ပန အဂစ္ဆန္တေ ယာနေ ဝါ ဟတ္ထိပိဋ္ဌိယာဒီသု ဝါ ဌပေတွာ အဘိရုဟိတွာ သာရေတိ၊ ဟေဋ္ဌာ ဝါ ဂစ္ဆန္တော စောဒေတိ၊ ပစ္ဆတော ဂစ္ဆန္တော ဝါ အနုဗန္ဓာပေတိ၊ “အညံ ဟရာပေတီ”တိ ဝစနတော အနာပတ္တိ။ **ကုရုန္ဒိယာ**ဒီသု ပန “အာပတ္တီ”တိ ဝုတ္တံ၊ တံ “အညံ ဟရာပေတီ”တိ ဣမိနာ န သမေတိ။ အဒိန္နာဒါနေ ပန သုက်ဃာတေ အာပတ္တိ ဟောတိ။ ယာ ဟိ တတ္ထ အာပတ္တိ၊ သာ ဣဓ အနာပတ္တိ။ ယာ ဣဓ အာပတ္တိ၊ သာ တတ္ထ အနာပတ္တိ။ တံ ဌာနံ ပတွာ အညဝိဟိတော ဝါ စောရာဒီဟိ ဝါ ဥပဒ္ဒုတော ဂစ္ဆတိ၊ အာပတ္တိယေဝ။ သဗ္ဗတ္ထ လောမဂဏနာယ အာပတ္တိပရိစ္ဆေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၅၇၃။ တိယောဇနံ **ဝါသာဓိပ္ပါယော ဂန္တွာ တတော ပရံ ဟရတီ**တိ ယတ္ထ ဂတော၊ တတ္ထ ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာဒီနံ ဝါ ပစ္စယာဒီနံ[၁] ဝါ အလာဘေန

၁-ပစ္စယာနံ (သီ)

တတော ပရံ အညတ္ထ ဂစ္ဆတိ၊ တတောပိ အညတ္ထာတိ ဧဝံ ယောဇနသတမ္ပိ ဟရန္တဿ အနာပတ္တိ။ **အစ္ဆိန္နံ ပဋိလဘိတွာ**တိ စောရာ အစ္ဆိန္ဒိတွာ နိရတ္ထကဘာဝံ ဉတွာ ပဋိဒေန္တိ၊ တံ ဟရန္တဿ အနာပတ္တိ။ **နိဿဋ္ဌံ ပဋိလဘိတွာ**တိ ဝိနယကမ္မကတံ ပဋိလဘိတွာတိ အတ္ထော။

ကတဘဏ္ဍန္တိ ကတဘဏ္ဍံ[1] ကမ္ဗလကောဇဝသန္ထတာဒိံ ယံ ကိဉ္စိ အန္တမသော သုတ္တကေန ဗဒ္ဓမတ္တမ္ပိ။ ယော ပန တနုကပတ္တတ္ထဝိကန္တရေ ဝါ အာယောဂအံသဗဒ္ဓကကာယဗန္ဓနာဒီနံ အန္တရေသု ဝါ ပိပ္ဖလိကာဒီနံ မလရက္ခဏတ္ထံ သိပါဋိကာယ[2] ဝါ အန္တမသော ဝါတာဗာဓိကော ကဏ္ဏစ္ဆိဒ္ဒေပိ လောမာနိ ပက္ခိပိတွာ ဂစ္ဆတိ၊ အာပတ္တိယေဝ။ သုတ္တကေန ပန ဗန္ဓိတွာ ပက္ခိတ္တံ ကတဘဏ္ဍဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌတိ၊ ဝေဏိံ ကတွာ ဟရတိ၊ ဣဒံ နိဓာနမုခံ နာမ၊ အာပတ္တိယေဝါတိ။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

သမုဋ္ဌာနာဒီသု ဣဒံ ဧဠကလောမသမုဋ္ဌာနံ နာမ—ကာယတော စ ကာယစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဧဠကလောမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-ဧဠကလောမဓောဝါပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၇၆။ **တေန သမယေနာ**တိ ဧဠကလောမဓောဝါပနသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ရိဉ္စန္တီ**တိ ဥဇ္ဈန္တိ ဝိဿဇ္ဇေန္တိ၊ န သက္ကောန္တိ အနုယုဉ္ဇိတုန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သေသမေတ္ထ ပုရာဏစီဝရသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယမေဝ သဒ္ဓိံ သမုဋ္ဌာနာဒီဟီတိ။

ဧဠကလောမဓောဝါပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-ရူပိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၈၂။ **တေန သမယေနာ**တိ ရူပိယသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ပဋိဝိသော**တိ[3] ကောဋ္ဌာသော။

၁-ကဋ္ဌဘဏ္ဍန္တိ ကတံ ဘဏ္ဍံ (သီ)　　၂-သိပါဋိယံ (သီ၊ က)

၃-ပဋိဝိံသောတိ (သီ၊ ဣ) ပဋိ+ဝိ+အံသ=ပဋိဝိံသ။

၅၈၃-၅၈၄။ **ဇာတရူပရဇတန္တိ** ဧတ္ထ ဇာတရူပန္တိ သုဝဏ္ဏဿ နာမံ။ တံ ပန ယသ္မာ တထာဂတဿ ဝဏ္ဏသဒိသံ ဟောတိ၊ တသ္မာ "သတ္ထုဝဏ္ဏော ဝုစ္စတီ"တိ ပဒဘာဇနေ ဝုတ္တံ။ တဿတ္ထော—"ယော သတ္ထုဝဏ္ဏော လောဟဝိသေသော၊ ဣဒံ ဇာတရူပံ နာမာ"တိ။ ရဇတံ ပန "သင်္ခေါ သိလာ ပဝါလံ ရဇတံ ဇာတရူပ"န္တိအာဒီသု ရူပိယံ ဝုတ္တံ၊ ဣဓ ပန ယံ ကိဉ္စိ ဝေါဟာရဂမနီယံ ကဟာပဏာဒိ အဓိပ္ပေတံ။ တေနေဝဿ ပဒဘာဇနေ "ကဟာပဏော လောဟမာသကော"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ကဟာပဏော**တိ သောဝဏ္ဏမယော ဝါ ရူပိယမယော ဝါ ပါကတိကော ဝါ။ **လောဟမာသကော**တိ တမ္ဗလောဟာဒီဟိ ကတမာသကော။ **ဒါရုမာသကော**တိ သာရဒါရုနာ ဝါ ဝေဠုပေသိကာယ ဝါ အန္တမသော တာလပဏ္ဏေနာပိ ရူပံ ဆိန္ဒိတွာ ကတမာသကော။ **ဇတုမာသကော**တိ လာခါယ ဝါ နိယျာသေန ဝါ ရူပံ သမုဋ္ဌာပေတွာ ကတမာသကော။ **ယေ ဝေါဟာရံ ဂစ္ဆန္တီ**တိ ဣမိနာ ပန ပဒေန ယော ယော ယတ္ထ ယတ္ထ ဇနပဒေ ယဒါ ယဒါ ဝေါဟာရံ ဂစ္ဆတိ၊ အန္တမသော အဋ္ဌိမယောပိ စမ္မမယောပိ ရုက္ခဖလဗီဇမယောပိ သမုဋ္ဌာပိတရူပေါပိ အသမုဋ္ဌာပိတရူပေါပိ သဗ္ဗော သင်္ဂဟိတော။

ဣစ္စေတံ သဗ္ဗမ္ပိ ရဇတံ ဇာတရူပံ ဇာတရူပမာသကော ဝုတ္တပ္ပဘေဒေါ သဗ္ဗောပိ ရဇတမာသကောတိ စတုဗ္ဗိဓံ နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထု ဟောတိ။ မုတ္တာ မဏိ ဝေဠုရိယော သင်္ခေါ သိလာ ပဝါလံ လောဟိတင်္ကော မသာရဂလ္လံ သတ္တ ဓညာနိ ဒါသိဒါသ ခေတ္တ ဝတ္ထု ပုပ္ဖါရာမ ဖလာရာမာဒယောတိ ဣဒံ ဒုက္ကဋဝတ္ထု။ သုတ္တံ ဖာလော ပဋကော ကပ္ပါသော အနေကပ္ပကာရံ အပရဏ္ဏံ သပ္ပိ နဝနီတ တေလ မဓု ဖာဏိတာဒိဘေသဇ္ဇဉ္စ ဣဒံ ကပ္ပိယဝတ္ထု။ တတ္ထ နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထုံ အတ္တနော ဝါ သံဃဂဏပုဂ္ဂလစေတိယာနံ ဝါ[၁] အတ္ထာယ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ အတ္တနော အတ္ထာယ သမ္ပဋိစ္ဆတော နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ ဟောတိ၊ သေသာနံ အတ္ထာယ ဒုက္ကဋံ။ ဒုက္ကဋဝတ္ထုံ သဗ္ဗေသမ္ပိ အတ္ထာယ သမ္ပဋိစ္ဆတော ဒုက္ကဋမေဝ။ ကပ္ပိယဝတ္ထုမှိ အနာပတ္တိ။ သဗ္ဗမ္ပိ နိက္ခိပနတ္ထာယ ဘဏ္ဍာဂါရိကသီသေန သမ္ပဋိစ္ဆတော ဥပရိ ရတနသိက္ခာပဒေ အာဂတဝသေန ပါစိတ္တိယံ။

ဥဂ္ဂဏှေယျာတိ ဂဏှေယျ။ ယသ္မာ ပန ဂဏှန္တော အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ၊ တေနဿ ပဒဘာဇနေ "သယံ ဂဏှာတိ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယ"န္တိ ဝုတ္တံ။ ဧသ နယော သေသပဒေသုပိ။

၁-....စေတိယာဒီနံ ဝါ (သျာ)

တတ္ထ ဇာတရူပရဇတဘာဇနေသု ကဟာပဏမာသကေသု စ ဧကံ ဂဏှတော ဝါ ဂဏှာပယတော ဝါ ဧကာ အာပတ္တိ။ သဟဿံ စေပိ ဧကတော ဂဏှာတိ၊ ဂဏှာပေတိ၊ ဝတ္ထုဂဏနာယ အာပတ္တိယော။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန **ကုရုန္ဒိယဉ္စ** “သိထိလဗဒ္ဓါယ ထဝိကာယ သိထိလပူရိတေ ဝါ ဘာဇနေ ရူပဂဏနာယ အာပတ္တိ။ ဃနဗဒ္ဓေ ပန ဃနပူရိတေ ဝါ ဧကာဝ အာပတ္တီ”တိ ဝုတ္တံ။

ဥပနိက္ခိတ္တသာဒိယနေ ပန “ဣဒံ အယျဿ ဟောတူ”တိ ဝုတ္တေ သစေပိ စိတ္တေန သာဒိယတိ၊ ဂဏှိတုကာမော ဟောတိ၊ ကာယေန ဝါ ဝါစာယ ဝါ “နယိဒံ ကပ္ပတီ”တိ ပဋိက္ခိပတိ၊ အနာပတ္တိ။ ကာယဝါစာဟိ ဝါ အပ္ပဋိက္ခိပိတွာပိ သုဒ္ဓစိတ္တော ဟုတွာ “နယိဒံ အမှာကံ ကပ္ပတီ”တိ န သာဒိယတိ၊ အနာပတ္တိယေဝ။ တီသု ဒွါရေသု ဟိ ယေန ကေနစိ ပဋိက္ခိတ္တံ, ပဋိက္ခိတ္တမေဝ ဟောတိ။ သစေ ပန ကာယဝါစာဟိ အပ္ပဋိက္ခိပိတွာ စိတ္တေန အဓိဝါသေတိ၊ ကာယဝါစာဟိ ကတ္တဗ္ဗဿ ပဋိက္ခေပဿ အကရဏတော အကိရိယသမုဋ္ဌာနံ ကာယဒွါရေ စ ဝစီဒွါရေ စ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ၊ မနောဒွါရေ ပန အာပတ္တိ နာမ နတ္ထိ။

ဧကော သတံ ဝါ သဟဿံ ဝါ ပါဒမူလေ ဌပေတိ “တုယှိဒံ ဟောတူ”တိ၊ ဘိက္ခု “နယိဒံ ကပ္ပတီ”တိ ပဋိက္ခိပတိ၊ ဥပါသကော “ပရိစ္စတ္တံ မယာ တုမှာက”န္တိ ဂတော၊ အညော တတ္ထ အာဂန္တွာ ပုစ္ဆတိ “ကိံ ဘန္တေ ဣဒ”န္တိ။ ယံ တေန အတ္တနာ စ ဝုတ္တံ၊ တံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ။ သော စေ ဝဒတိ “ဂေါပယိဿာမိ ဘန္တေ, ဂုတ္တဋ္ဌာနံ ဒဿေထာ”တိ၊ သတ္တဘူမိကမ္ပိ ပါသာဒံ အဘိရုဟိတွာ “ဣဒံ ဂုတ္တဋ္ဌာန”န္တိ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ၊ “ဣဓ နိက္ခိပါဟီ”တိ န ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဧတ္တာဝတာ ကပ္ပိယဉ္စ အကပ္ပိယဉ္စ နိဿာယ ဌိတံ ဟောတိ၊ ဒွါရံ ပိဒဟိတွာ ရက္ခန္တေန ဝသိတဗ္ဗံ။ သစေ ကိဉ္စိ ဝိက္ကာယိကဘဏ္ဍံ ပတ္တံ ဝါ စီဝရံ ဝါ အာဂစ္ဆတိ၊ “ဣဒံ ဂဟေဿထ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “ဥပါသက အတ္ထိ အမှာကံ ဣမိနာ အတ္ထော၊ ဝတ္ထု စ ဧဝရူပံ နာမ သံဝိဇ္ဇတိ၊ ကပ္ပိယကာရကော နတ္ထီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သစေ သော ဝဒတိ “အဟံ ကပ္ပိယကာရကော ဘဝိဿာမိ၊ ဒွါရံ ဝိဝရိတွာ ဒေထာ”တိ။ ဒွါရံ ဝိဝရိတွာ “ဣမသ္မိံ ဩကာသေ ဌပိတ”န္တိ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ “ဣမံ ဂဏှာ”တိ န ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဧဝမ္ပိ ကပ္ပိယဉ္စ အကပ္ပိယဉ္စ နိဿာယ ဌိတမေဝ ဟောတိ။ သော စေ တံ ဂဟေတွာ တဿ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဒေတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ အဓိကံ ဂဏှာတိ၊ “န မယံ တဝ ဘဏ္ဍံ ဂဏှာမ, နိက္ခမာဟီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗော။

သံဃမဇ္ဈေ နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗန္တိ ဧတ္ထ ယသ္မာ ရူပိယံ နာမ အကပ္ပိယံ၊ တသ္မာ “နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗံ သံဃဿ ဝါ ဂဏဿ ဝါ ပုဂ္ဂလဿ ဝါ”တိ န ဝုတ္တံ။ ယသ္မာ ပန တံ ပဋိဂ္ဂဟိတမတ္တမေဝ၊ န တေန ကိဉ္စိ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ စေတာပိတံ၊ တသ္မာ

ဥပါယေန ပရိဘောဂဒဿနတ္ထံ “သံဃမဇ္ဈေ နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗ”န္တိ ဝုတ္တံ။ **ကပ္ပိယံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ သပ္ပိ ဝါ**တိ “ပဗ္ဗဇိတာနံ သပ္ပိ ဝါ တေလံ ဝါ ဝဋ္ဋတိ ဥပါသကာ”တိ ဧဝံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ။

ရူပိယပဋိဂ္ဂါဟကံ ဌပေတွာ သဗ္ဗေဟေဝ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗန္တိ သဗ္ဗေဟိ ဘာဇေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ရူပိယပဋိဂ္ဂါဟကေန ဘာဂေါ န ဂဟေတဗ္ဗော။ အညေသံ ဘိက္ခူနံ ဝါ အာရာမိကာနံ ဝါ ပတ္တဘာဂမ္ပိ လဘိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ အန္တမသော မက္ကဋာဒီဟိ တတော ဟရိတွာ အရညေ ဌပိတံ ဝါ တေသံ ဟတ္ထတော ဂဠိတံ ဝါ တိရစ္ဆာနဂတပရိဂ္ဂဟိတမ္ပိ ပံသုကူလမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိယေဝ၊ တတော အာဟဋေန ဖာဏိတေန သေနာသနဓူပနမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ၊ သပ္ပိနာ ဝါ တေလေန ဝါ ပဒီပံ ကတွာ ဒီပါလောကေ နိပဇ္ဇိတုံ, ကသိဏပရိကမ္မမ္ပိ ကာတုံ, ပေါတ္ထကမ္ပိ ဝါစေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ တေလမဓုဖာဏိတေဟိ ပန သရီရေ ဝဏံ မက္ခေတုံ န ဝဋ္ဋတိယေဝ။ တေန ဝတ္ထုနာ မဉ္စပီဌာဒီနိ ဝါ ဂဏှန္တိ၊ ဥပေါသထာဂါရံ ဝါ ဘောဇနသာလံ ဝါ ကရောန္တိ၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ဆာယာပိ ဂေဟပရိက္ခေပေန ဌိတာ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပရိက္ခေပါတိက္ကန္တာ အာဂန္တုကတ္တာ ဝဋ္ဋတိ။ တံ ဝတ္ထုံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ကတေန မဂ္ဂေနပိ သေတုနာပိ နာဝါယပိ ဥဠုမ္ပေနပိ ဂန္တုံ န ဝဋ္ဋတိ။ တေန ဝတ္ထုနာ ခနာပိတာယ ပေါက္ခရဏိယာ ဥဗ္ဘိဒေါဒကံ ပါတုံ ဝါ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝါ န ဝဋ္ဋတိ။ အန္တော ဥဒကေ ပန အသတိ အညံ အာဂန္တုကံ ဥဒကံ ဝါ ဝဿောဒကံ ဝါ ပဝိဋ္ဌံ ဝဋ္ဋတိ။ ကီတာယ ယေန ဥဒကေန သဒ္ဓိံ ကီတာ၊ တံ အာဂန္တုကမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ။ တံ ဝတ္ထုံ ဥပနိက္ခေပံ ဌပေတွာ သံဃော ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ တေပိ ပစ္စယာ တဿ န ဝဋ္ဋန္တိ။ အာရာမော ဂဟိတော ဟောတိ၊ သောပိ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ယဒိ ဘူမိပိ ဗီဇမ္ပိ အကပ္ပိယံ၊ နေဝ ဘူမိံ န ဖလံ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ဘူမိံယေဝ ကိဏိတွာ အညာနိ ဗီဇာနိ ရောပိတာနိ၊ ဖလံ ဝဋ္ဋတိ၊ အထ ဗီဇာနိ ကိဏိတွာ ကပ္ပိယဘူမိယံ ရောပိတာနိ၊ ဖလံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဘူမိယံ နိသီဒိတုံ ဝါ နိပဇ္ဇိတုံ ဝါ ဝဋ္ဋတိ။

သစေ သော ဆဍ္ဍေတီတိ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ခိပတိ၊ အထာပိ န ဆဍ္ဍေတိ, သယံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆတိ၊ န ဝါရေတဗ္ဗော။ **နော စေ ဆဍ္ဍေတီ**တိ အထ နေဝ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆတိ, န ဆဍ္ဍေတိ၊ “ကိံ မယှံ ဣမိနာ ဗျာပါရေနာ”တိ ယေန ကာမံ ပက္ကမတိ၊ တတော ယထာဝုတ္တလက္ခဏော ရူပိယဆဍ္ဍကော သမ္မန္နိတဗ္ဗော။

ယော န ဆန္ဒာဂတိန္တိအာဒီသု လောဘဝသေန တံ ဝတ္ထုံ အတ္တနော ဝါ ကရောန္တော အတ္တာနံ ဝါ ဥက္ကံသေန္တော ဆန္ဒာဂတိံ နာမ ဂစ္ဆတိ။ ဒေါသဝသေန "နေဝါယံ မာတိကံ ဇာနာတိ န ဝိနယ"န္တိ ပရံ အပသာဒေန္တော ဒေါသာဂတိံ နာမ ဂစ္ဆတိ။ မောဟဝသေန မုဋ္ဌပမုဋ္ဌဿတိဘာဝံ အာပဇ္ဇန္တော မောဟာဂတိံ နာမ ဂစ္ဆတိ။ ရူပိယပဋိဂ္ဂါဟကဿ ဘယေန ဆဍ္ဍေတုံ အဝိသဟန္တော ဘယာဂတိံ နာမ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝံ အကရောန္တော န ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆတိ၊ န ဒေါသာဂတိံ ဂစ္ဆတိ၊ န မောဟာဂတိံ ဂစ္ဆတိ၊ န ဘယာ-ဂတိံ ဂစ္ဆတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၅၈၅။ **အနိမိတ္တံ ကတွာ**တိ နိမိတ္တံ အကတွာ၊ အက္ခီနိ နိမ္မီလေတွာ နဒိယာ ဝါ ပပါတေ ဝါ ဝနဂဟနေ ဝါ ဂူထံ ဝိယ အနပေက္ခေန ပတိတောကာသံ အသမန္နာဟရန္တေန ပါတေတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ ဧဝံ ဇိဂုစ္ဆိတဗ္ဗေပိ ရူပိယေ ဘဂဝါ ပရိယာယေန ဘိက္ခူနံ ပရိဘောဂံ အာစိက္ခိ။ ရူပိယပဋိဂ္ဂါဟကဿ ပန ကေနစိ ပရိယာယေန တတော ဥပ္ပန္နပစ္စယပရိဘောဂေါ န ဝဋ္ဋတိ။ ယထာ စာယံ တဿ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဧဝံ အသန္တသမ္ဘာဝနာယ ဝါ ကုလဒူသကကမ္မေန ဝါ ကုဟနာ-ဒီဟိ ဝါ ဥပ္ပန္နပစ္စယာ နေဝ တဿ န အညဿ ဝဋ္ဋန္တိ၊ ဓမ္မေန သမေန ဥပ္ပန္နာပိ အပစ္စဝေက္ခိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ န ဝဋ္ဋန္တိ။

စတ္တာရော ဟိ **ပရိဘောဂါ** ထေယျပရိဘောဂေါ ဣဏပရိဘောဂေါ ဒါယဇ္ဇပရိဘောဂေါ သာမိပရိဘောဂေါတိ။ တတ္ထ သံဃမဇ္ဈေပိ နိသီဒိတွာ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ ဒုဿီလဿ ပရိဘောဂေါ **ထေယျပရိဘောဂေါ** နာမ။ သီလဝတော အပစ္စဝေက္ခိတပရိဘောဂေါ **ဣဏပရိဘောဂေါ** နာမ။ တသ္မာ စီဝရံ ပရိဘောဂေ ပရိဘောဂေ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ၊ ပိဏ္ဍပါတော အာလောပေ အာလောပေ။ တထာ အသက္ကောန္တေန ပုရေဘတ္တပစ္ဆာဘတ္တပုရိမယာမ-ပစ္ဆိမယာမေသု။ သစဿ အပစ္စဝေက္ခတောဝ အရုဏော ဥဂ္ဂစ္ဆတိ၊ ဣဏပရိဘောဂဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌတိ။ သေနာသနမ္ပိ ပရိဘောဂေ ပရိဘောဂေ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ။ ဘေသဇ္ဇဿ ပဋိဂ္ဂဟဏေပိ ပရိဘောဂေပိ သတိပစ္စယတာ ဝဋ္ဋတိ၊ ဧဝံ သန္တေပိ ပဋိဂ္ဂဟဏေ သတိံ ကတွာ ပရိဘောဂေ အကရောန္တဿေဝ အာပတ္တိ၊ ပဋိဂ္ဂဟဏေ ပန သတိံ အကတွာ ပရိဘောဂေ ကရောန္တဿ အနာပတ္တိ။

စတုဗ္ဗိဓာ ဟိ **သုဒ္ဓိ** ဒေသနာသုဒ္ဓိ သံဝရသုဒ္ဓိ ပရိယေဋ္ဌိသုဒ္ဓိ ပစ္စဝေက္ခဏာ-သုဒ္ဓီတိ။ တတ္ထ **ဒေသနာသုဒ္ဓိ** နာမ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလံ၊ တဉှိ ဒေသနာယ

သုဇ္ဈနတော "ဒေသနာသုဒ္ဓိ"တိ ဝုစ္စတိ။ **သံဝရသုဒ္ဓိ** နာမ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလံ၊ တံ ဟိ "န ပုန ဧဝံ ကရိဿာမိ"တိ စိတ္တာဓိဋ္ဌာနသံဝရေနေဝ သုဇ္ဈနတော "သံဝရသုဒ္ဓိ"တိ ဝုစ္စတိ။ **ပရိယေဋ္ဌိသုဒ္ဓိ** နာမ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလံ၊ တံ ဟိ အနေသနံ ပဟာယ ဓမ္မေန သမေန ပစ္စယေ ဥပ္ပါဒေန္တဿ ပရိယေသနာယ သုဒ္ဓတ္တာ "ပရိယေဋ္ဌိသုဒ္ဓိ"တိ ဝုစ္စတိ။ **ပစ္စဝေက္ခဏသုဒ္ဓိ** နာမ ပစ္စယပရိဘောဂသန္နိဿိတသီလံ၊ တံ ဟိ "ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော စီဝရံ ပဋိသေဝတီ"တိအာဒိနာ[၁] နယေန ဝုတ္တေန ပစ္စဝေက္ခဏေန သုဇ္ဈနတော "ပစ္စဝေက္ခဏသုဒ္ဓိ"တိ ဝုစ္စတိ။ တေန ဝုတ္တံ "ပဋိဂ္ဂဟဏေ ပန သတိံ အကတွာ ပရိဘောဂေ ကရောန္တဿ အနာပတ္တီ"တိ။

သတ္တန္နံ သေက္ခာနံ ပစ္စယပရိဘောဂေါ **ဒါယဇ္ဇပရိဘောဂေါ** နာမ၊ တေ ဟိ ဘဂဝတော ပုတ္တာ၊ တသ္မာ ပိတုသန္တကာနံ ပစ္စယာနံ ဒါယာဒါ ဟုတွာ တေ ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ။ ကိံ ပန တေ ဘဂဝတော ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ၊ ဂိဟီနံ ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇန္တီတိ။ ဂိဟီဟိ ဒိန္နာပိ ဘဂဝတာ အနုညာတတ္တာ ဘဂဝတော သန္တကာ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ တေ ဘဂဝတော ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇန္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ [၂]**ဓမ္မဒါယာဒသုတ္တ**ဉ္စေတ္ထ သာဓကံ။

ခီဏာသဝါနံ ပရိဘောဂေါ **သာမိပရိဘောဂေါ** နာမ၊ တေ ဟိ တဏှာယ ဒါသဗျံ[၃] အတီတတ္တာ သာမိနော ဟုတွာ ပရိဘုဉ္ဇန္တီတိ။ ဣမေသု ပရိဘောဂေသု သာမိပရိဘောဂေါ စ ဒါယဇ္ဇပရိဘောဂေါ စ သဗ္ဗေသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣဏပရိ-ဘောဂေါ န ဝဋ္ဋတိ၊ ထေယျပရိဘောဂေ ကထာယေဝ နတ္ထိ။

အပရေပိ စတ္တာရော **ပရိဘောဂါ** လဇ္ဇိပရိဘောဂေါ အလဇ္ဇိပရိဘောဂေါ ဓမ္မိယပရိဘောဂေါ အဓမ္မိယပရိဘောဂေါတိ။

တတ္ထ အလဇ္ဇိနော လဇ္ဇိနာ သဒ္ဓိံ ပရိဘောဂေါ ဝဋ္ဋတိ၊ အာပတ္တိယာ န ကာရေတဗ္ဗော။ လဇ္ဇိနော အလဇ္ဇိနာ သဒ္ဓိံ ယာဝ န ဇာနာတိ၊ တာဝ ဝဋ္ဋတိ။ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ဟိ အလဇ္ဇီ နာမ နတ္ထိ၊ တသ္မာ ယဒါဿ အလဇ္ဇိဘာဝံ ဇာနာတိ၊ တဒါ ဝတ္တဗ္ဗော "တုမှေ ကာယဒွါရေ စ ဝစီဒွါရေ စ ဝီတိက္ကမံ ကရောထ၊ တံ အပ္ပတိရူပံ၊ မာ ဧဝမကတ္ထာ"တိ။ သစေ အနာဒိယိတွာ ကရောတိယေဝ၊ ယဒိ တေန သဒ္ဓိံ ပရိဘောဂံ ကရောတိ၊ သောပိ အလဇ္ဇီယေဝ ဟောတိ။ ယောပိ အတ္တနော ဘာရဘူတေန အလဇ္ဇိနာ သဒ္ဓိံ ပရိဘောဂံ ကရောတိ၊ သောပိ နိဝါရေတဗ္ဗော။ သစေ န ဩရမတိ၊ အယမ္ပိ အလဇ္ဇီယေဝ ဟောတိ။ ဧဝံ ဧကော အလဇ္ဇီ အလဇ္ဇိသတမ္ပိ ကရောတိ။

၁-မ ၁-၁၂၊ အံ ၂-၃၄၁-ပိဋ္ဌေသု။ ၂-မ ၁-၁၅-ပိဋ္ဌေ။ ၃-တဏှာဒါသဗျံ (သျာ)

အလဇ္ဇိနော ပန အလဇ္ဇိနာဝ သဒ္ဓိံ ပရိဘောဂေ အာပတ္တိ နာမ နတ္ထိ။ လဇ္ဇိနော လဇ္ဇိနာ သဒ္ဓိံ ပရိဘောဂေါ ဒွိန္နံ ခတ္တိယကုမာရာနံ သုဝဏ္ဏပါတိယံ ဘောဇနသဒိသောတိ။

ဓမ္မိယာဓမ္မိယပရိဘောဂေါ ပစ္စယဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတ္ထ သစေ ပုဂ္ဂလောပိ အလဇ္ဇီ၊ ပိဏ္ဍပါတောပိ အဓမ္မိယော၊ ဥဘော ဇေဂုစ္ဆာ။ ပုဂ္ဂလော အလဇ္ဇီ၊ ပိဏ္ဍပါတော ဓမ္မိယော၊ ပုဂ္ဂလံ ဇိဂုစ္ဆိတွာ ပိဏ္ဍပါတော န ဂဟေတဗ္ဗော။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန ဒုဿီလော သံဃတော ဥဒ္ဒေသဘတ္တာဒီနိ လဘိတွာ သံဃဿေဝ ဒေတိ၊ ဧတာနိ ယထာဒါနမေဝ ဂတတ္တာ[၁] ဝဋ္ဋန္တီတိ ဝုတ္တံ။ ပုဂ္ဂလော လဇ္ဇီ၊ ပိဏ္ဍပါတော အဓမ္မိယော၊ ပိဏ္ဍပါတော ဇေဂုစ္ဆော န ဂဟေတဗ္ဗော။ ပုဂ္ဂလော လဇ္ဇီ၊ ပိဏ္ဍပါတောပိ ဓမ္မိယော၊ ဝဋ္ဋတိ။

အပရေ ဒွေ ပဂ္ဂဟာ, ဒွေ စ ပရိဘောဂါ လဇ္ဇိပဂ္ဂဟော အလဇ္ဇိပဂ္ဂဟော၊ ဓမ္မပရိဘောဂေါ အာမိသပရိဘောဂေါတိ။

တတ္ထ အလဇ္ဇိနာ လဇ္ဇိံ ပဂ္ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ န သော အာပတ္တိယာ ကာရေတဗ္ဗော။ သစေ ပန လဇ္ဇီ အလဇ္ဇိံ ပဂ္ဂဏှာတိ၊ အနုမောဒနာယ အဇ္ဈေသတိ၊ ဓမ္မကထာယ အဇ္ဈေသတိ၊ ကုလေသု ဥပတ္ထမ္ဘေတိ။ ဣတရောပိ "အမှာကံ အာစရိယော ဤဒိသော စ ဤဒိသော စာ"တိ တဿ ပရိသတိ[၂] ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ အယံ သာသနံ ဩသက္ကာပေတိ အန္တရဓာပေတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဓမ္မပရိဘောဂအာမိသပရိဘောဂေသု ပန ယတ္ထ အာမိသပရိဘောဂေါ ဝဋ္ဋတိ၊ တတ္ထ ဓမ္မပရိဘောဂေါပိ ဝဋ္ဋတိ။ ယော ပန ကောဋိယံ ဌိတော ဂန္ထော တဿ ပုဂ္ဂလဿ အစ္စယေန နဿိဿတိ၊ တံ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟေန ဥဂ္ဂဏှိတုံ ဝဋ္ဋတီတိ ဝုတ္တံ။

တတြိဒံ ဝတ္ထု—မဟာဘယေ ကိရ ဧကဿေဝ ဘိက္ခုနော မဟာနိဒ္ဒေသော ပဂုဏော အဟောသိ၊ အထ **စတုနိကာယိကတိဿတ္ထေရဿ** ဥပဇ္ဈာယော **မဟာတိပိဋကတ္ထေရော** နာမ **မဟာရက္ခိတတ္ထေရံ** အာဟ "အာဝုသော မဟာရက္ခိတ ဧတဿ သန္တိကေ မဟာနိဒ္ဒေသံ ဂဏှာဟီ"တိ။ ပါပေါ ကိရာယံ ဘန္တေ, န ဂဏှာမီတိ။ ဂဏှာဝုသော၊ အဟံ တေ သန္တိကေ နိသီဒိဿာမီတိ။ သာဓု ဘန္တေ, တုမှေသု နိသိန္နေသု ဂဏှိဿာမီတိ ပဋ္ဌပေတွာ ရတ္တိန္ဒိဝံ နိရန္တရံ

၁-ဂဟိတတ္တာ (က) ၂-ပရိသတိံ (သီ)

ပရိယာပုဏန္တော ဩသာနဒိဝသေ[၁] ဟေဋ္ဌာမဉ္စေ ဇုတ္တိံ ဒိသွာ "ဘန္တေ သုတံ- ယေဝ မေ ပုဗ္ဗေ၊ သစာဟံ ဧဝံ ဇာနေယျံ၊ န ဤဒိသဿ သန္တိကေ ဓမ္မံ ပရိယာ- ပုဏေယျ"န္တိ အာဟ။ တဿ ပန သန္တိကေ ဗဟူ မဟာထေရာ ဥဂ္ဂဏ္ဟိတွာ မဟာနိဒ္ဒေသံ ပတိဋ္ဌာပေသုံ။

၅၈၆။ **ရူပိယေ ရူပိယသညီ**တိ ဧတ္ထ သဗ္ဗမ္ပိ ဇာတရူပရဇတံ ရူပိယသင်္ဂဟ- မေဝ ဂတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ရူပိယေ ဝေမတိကောတိ သုဝဏ္ဏံ နု ခေါ, ခရပတ္တံ နု ခေါတိအာဒိနာ နယေန သံသယဇာတော။

ရူပိယေ အရူပိယသညီတိ သုဝဏ္ဏာဒီသု ခရပတ္တာဒိသညီ။ အပိစ ပုညကာမာ ရာဇောရောဓာဒယော ဘတ္တခဇ္ဇကဂန္ဓပိဏ္ဍာဒီသု ပက္ခိပိတွာ ဟိရညသုဝဏ္ဏံ ဒေန္တိ၊ စောဠဘိက္ခာယ စရန္တာနံ ဒုဿန္တေ[၂] ဗန္ဓကဟာပဏာဒီဟိယေဝ သဒ္ဓိံ စောဠကာနိ ဒေန္တိ၊ ဘိက္ခူ ဘတ္တာဒိသညာယ ဝါ စောဠကသညာယ ဝါ ပဋိဂ္ဂဏှန္တိ၊ ဧဝမ္ပိ ရူပိယေ အရူပိယသညီ ရူပိယံ ဂဏှာတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပဋိဂ္ဂဏှန္တေန ပန "ဣမသ္မိံ ဂေဟေ ဣဒံ လဒ္ဓ"န္တိ သလ္လက္ခေတဗ္ဗံ။ ယေန ဟိ အဿတိယာ ဒိန္နံ ဟောတိ၊ သော သတိံ ပဋိလဘိတွာ ပုန အာဂစ္ဆတိ၊ အထဿ ဝတ္တဗ္ဗံ "တဝ စောဠကံ ပဿာဟီ"တိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

သမုဋ္ဌာနာဒီသု ဆသမုဋ္ဌာနံ၊ သိယာ ကိရိယံ, ဂဟဏေန အာပဇ္ဇနတော၊ သိယာ အကိရိယံ, ပဋိက္ခေပဿ အကရဏတော၊ ရူပိယအညဝါဒကဥပဿုတိ- သိက္ခာပဒါနိ ဟိ တီဏိ ဧကပရိစ္ဆေဒါနိ။ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ရူပိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ရူပိယသံဝေါဟာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၈၇။ **တေန သမယေနာ**တိ ရူပိယသံဝေါဟာရသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **နာနပ္ပ- ကာရက**န္တိ ကတာကတာဒိဝသေန အနေကဝိဓံ။ **ရူပိယသံဝေါဟာရ**န္တိ ဇာတရူပရဇတပရိဝတ္တနံ။ **သမာပဇ္ဇန္တီ**တိ ပဋိဂ္ဂဟဏသေဝ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ ပဋိဂ္ဂဟိတပရိဝတ္တနေ ဒေါသံ အပဿန္တာ ကရောန္တိ။

၁-ဩသာပနဒိဝသေ (သီ)　၂-ဒုဿန္တေ (သီ)

၅၀၉။ **သီသူပဂ**န္တိအာဒီသု သီသံ ဥပဂစ္ဆတီတိ သီသူပဂံ၊ ပေါတ္ထကေသု ပန "သီသူပက"န္တိ လိခိတံ၊ ယဿ ကဿစိ သီသာလင်္ကာရဿေတံ အဓိဝစနံ။ ဧသ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ **ကတေန ကတ**န္တိအာဒီသု သုဒ္ဓေါ ရူပိယသံဝေါဟာရောယေဝ။

ရူပိယေ ရူပိယသညီတိအာဒိမှိ ပုရိမသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တဝတ္ထူသု နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထုနာ နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထုံ စေတာပေန္တဿ မူလဂ္ဂဟဏေ ပုရိမသိက္ခာပဒေန နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။ အပရာပရပရိဝတ္တနေ[၁] ဣမိနာ နိဿဂ္ဂိယပါစိတ္တိယမေဝ။ နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထုနာ ဒုက္ကဋဝတ္ထုံ ဝါ ကပ္ပိယဝတ္ထုံ ဝါ စေတာပေန္တဿပိ ဧသေဝ နယော။ ယော ဟိ အယံ **အရူပိယေ ရူပိယသညီ ရူပိယံ စေတာပေတီ**တိအာဒိ ဒုတိယော တိကော ဝုတ္တော၊ တဿာနုလောမတ္တာ အဝုတ္တောပိ အယမပရောပိ **ရူပိယေ ရူပိယသညီ အရူပိယံ စေတာပေတီ**တိအာဒိ တိကော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အတ္တနော ဝါ ဟိ အရူပိယေန ပရဿ ရူပိယံ စေတာပေယျ၊ အတ္တနော ဝါ ရူပိယေန ပရဿ အရူပိယံ၊ ဥဘယထာပိ ရူပိယသံဝေါဟာရော ကတောယေဝ ဟောတိ၊ တသ္မာ ပါဠိယံ ဧကန္တေန ရူပိယပက္ခေ ဧကောယေဝ တိကော ဝုတ္တောတိ။

ဒုက္ကဋဝတ္ထုနာ ပန နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထုံ စေတာပေန္တဿ မူလဂ္ဂဟဏေ ပုရိမသိက္ခာပဒေန ဒုက္ကဋံ၊ ပစ္ဆာ ပရိဝတ္တနေ ဣမိနာ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ, ဂရုကဿ စေတာပိတတ္တာ။ ဒုက္ကဋဝတ္ထုနာ ဒုက္ကဋဝတ္ထုမေဝ ကပ္ပိယဝတ္ထုံ ဝါ စေတာပေန္တဿ မူလဂ္ဂဟဏေ ပုရိမသိက္ခာပဒေန ဒုက္ကဋံ၊ ပစ္ဆာ ပရိဝတ္တနေပိ ဣမိနာ ဒုက္ကဋမေဝ။ ကသ္မာ? အကပ္ပိယဝတ္ထုနာ စေတာပိတတ္တာ။ **အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ** ပန "သစေ ကယဝိက္ကယံ သမာပဇ္ဇေယျ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယ"န္တိ ဘာသိတံ၊ တံ ဒုဗ္ဘာသိတံ။ ကသ္မာ? န ဟိ ဒါနဂ္ဂဟဏတော အညော ကယဝိက္ကယော နာမ အတ္ထိ၊ ကယဝိက္ကယသိက္ခာပဒဉ္စ ကပ္ပိယဝတ္ထုနာ ကပ္ပိယဝတ္ထုပရိဝတ္တနမေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ တဉ္စ ခေါ အညတြ သဟဓမ္မိကေဟိ။ ဣဒံ သိက္ခာပဒံ ရူပိယေန စ ရူပိယာရူပိယစေတာပနံ, အရူပိယေန စ ရူပိယစေတာပနံ။ ဒုက္ကဋဝတ္ထုနာ ပန ဒုက္ကဋဝတ္ထုနော စေတာပနံ နေဝ ဣဓ, န တတ္ထ ပါဠိယံ ဝုတ္တံ၊ န စေတ္ထ အနာပတ္တိ ဘဝိတုံ အရဟတိ။ တသ္မာ ယထေဝ ဒုက္ကဋဝတ္ထုနော ပဋိဂ္ဂဟဏေ ဒုက္ကဋံ၊ တထေဝ တဿ ဝါ တေန ဝါ စေတာပနေပိ ဒုက္ကဋံ ယုတ္တန္တိ ဘဂဝတော အဓိပ္ပါယညူဟိ ဝုတ္တံ။

၁-အပရာပရံ ပရိဝတ္တနေ (သီ၊ သျာ)

ကပ္ပိယဝတ္ထုနာ ပန နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထုံ စေတာပေန္တဿ မူလဂ္ဂဟဏေ ပုရိမသိက္ခာပဒေန အနာပတ္တိ၊ ပစ္ဆာ ပရိဝတ္တနေ ဉာမိနာ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။ ဝုတ္တဉှေတံ "အရူပိယေ အရူပိယသညီ ရူပိယံ စေတာပေတိ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယ"န္တိ။ တေနေဝ ကပ္ပိယဝတ္ထုနာ ဒုက္ကဋဝတ္ထုံ စေတာပေန္တဿ မူလပဋိဂ္ဂဟဏေ တထေဝ အနာပတ္တိ၊ ပစ္ဆာ ပရိဝတ္တနေ ဉာမိနာ ဒုက္ကဋံ။ ကသ္မာ? အကပ္ပိယဿ စေတာပိတတ္တာ။ ကပ္ပိယဝတ္ထုနာ ပန ကပ္ပိယဝတ္ထုံ အညတြ သဟဓမ္မိကေဟိ စေတာပေန္တဿ မူလဂ္ဂဟဏေ ပုရိမသိက္ခာပဒေန အနာပတ္တိ၊ ပစ္ဆာ ပရိဝတ္တနေ ဥပရိ ကယဝိက္ကယသိက္ခာပဒေန နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။ ကယဝိက္ကယံ မောစေတွာ ဂဏှန္တဿ ဥပရိသိက္ခာပဒေနပိ အနာပတ္တိ။ ဝဍ္ဎိံ ပယောဇေန္တဿ ဒုက္ကဋံ။

ဣမဿ စ ရူပိယသံဝေါဟာရဿ ဂရုကဘာဝဒီပနတ္ထံ ဣဒံ ပတ္တစတုက္ကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ—ယော ဟိ ရူပိယံ ဥဂ္ဂဏှိတွာ တေန အယဗီဇံ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ တံ ကောဋ္ဋာပေတွာ တေန လောဟေန ပတ္တံ ကာရေတိ၊ အယံ ပတ္တော မဟာ-အကပ္ပိယော နာမ၊ န သက္ကာ ကေနစိ ဥပါယေန ကပ္ပိယော ကာတုံ။ သစေပိ တံ ဝိနာသေတွာ ထာလကံ ကာရေတိ၊ တမ္ပိ အကပ္ပိယံ။ ဝါသိံ ကာရေတိ၊ တာယ ဆိန္နံ ဒန္တကဋ္ဌမ္ပိ အကပ္ပိယံ။ ဗဠိသံ ကာရေတိ၊ တေန မာရိတာ မစ္ဆာပိ အကပ္ပိယာ။ ဝါသိဖလံ တာပေတွာ ဥဒကံ ဝါ ခီရံ ဝါ ဥဏှာပေတိ၊ တမ္ပိ အကပ္ပိယမေဝ။

ယော ပန ရူပိယံ ဥဂ္ဂဏှိတွာ တေန ပတ္တံ ကိဏာတိ၊ အယမ္ပိ ပတ္တော အကပ္ပိယော။ "ပဉ္စန္နမ္ပိ သဟဓမ္မိကာနံ န ကပ္ပတီ"တိ **မဟာပစ္စရိယံ** ဝုတ္တံ။ သက္ကာ ပန ကပ္ပိယော ကာတုံ၊ သော ဟိ မူလေ မူလသာမိကာနံ, ပတ္တေ စ ပတ္တသာမိကာနံ ဒိန္နေ ကပ္ပိယော ဟောတိ။ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဒတွာ ဂဟေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ယောပိ ရူပိယံ ဥဂ္ဂဏှာပေတွာ ကပ္ပိယကာရကေန သဒ္ဓိံ ကမ္မာရကုလံ ဂန္တွာ ပတ္တံ ဒိသွာ "အယံ မယှံ ရုစ္စတီ"တိ ဝဒတိ။ ကပ္ပိယကာရကော စ တံ ရူပိယံ ဒတွာ ကမ္မာရံ သညာပေတိ၊ အယမ္ပိ ပတ္တော ကပ္ပိယဝေါဟာရေန ဂဟိတောပိ ဒုတိယပတ္တဿဒေသောယေဝ၊ မူလဿ သမ္ပဋိစ္ဆိတတ္တာ အကပ္ပိယော။ ကသ္မာ သေသာနံ န ကပ္ပတီတိ? မူလဿ အနိဿဋ္ဌတ္တာ။

ယော ပန ရူပိယံ အသမ္ပဋိစ္ဆိတွာ "ထေရဿ ပတ္တံ ကိဏိတွာ ဒေဟီ"တိ ပဟိတကပ္ပိယကာရကေန သဒ္ဓိံ ကမ္မာရကုလံ ဂန္တွာ ပတ္တံ ဒိသွာ "ဣမေ

ကဟာပဏော ဂဟေတွာ ဣမံ ဒေဟီ''တိ ကဟာပဏော ဒါပေတွာ ဂဟိတော၊ အယံ ပဌော တေသဉ္စေဝ ဘိက္ခုနော န ဝဋ္ဋတိ, ဒုဗ္ဗိစာရိတတ္တာ၊ အညေသံ ပန ဝဋ္ဋတိ, မူလဿ အသမ္ပဋိစ္ဆိတတ္တာ။

မဟာသုမတ္ထေရဿ ကိရ ဥပဋ္ဌာယော **အနုရုဒ္ဓတ္ထေရော** နာမ အဟောသိ။ သော အတ္တနော ဝေဠုပံ ပတ္တံ သပ္ပိဿ ပူရေတွာ သံဃဿ နိဿဇ္ဇိ။ **တိပိဋကစူဠနာဂတ္ထေရဿပိ** သဒ္ဓိဝိဟာရိကာနံ ဝေဠုပေါ ပတ္တော အဟောသိ။ တံ ထေရောပိ သပ္ပိဿ ပူရာပေတွာ သံဃဿ နိဿဇ္ဇာပေသီတိ။ ဣဒံ အကပ္ပိယ-ပတ္တစတုက္ကံ။

သစေ ပန ရူပိယံ အသမ္ပဋိစ္ဆိတွာ "ထေရဿ ပတ္တံ ကိဏိတွာ ဒေဟီ"တိ ပဟိတကပ္ပိယကာရကေန သဒ္ဓိံ ကမ္မာရကုလံ ဂန္တွာ ပတ္တံ ဒိသွာ "အယံ မယှံ ရုစ္စတီ''တိ ဝါ "ဣမာဟံ ဂဟေဿာမိ"တိ ဝါ ဝဒတိ၊ ကပ္ပိယကာရကော စ တံ ရူပိယံ ဒတွာ ကမ္မာရံ သညာပေတိ၊ အယံ ပတ္တော သဗ္ဗကပ္ပိယော ဗုဒ္ဓါနမ္ပိ ပရိဘောဂါရဟောတိ။

၅၉၁။ **အရူပိယေ ရူပိယသညီ**တိ ခရပတ္တာဒီသု သုဝဏ္ဏာဒိသညီ။ **အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ**တိ သစေ တေန အရူပိယံ စေတာပေတိ၊ ဒုက္ကဋာပတ္တိ ဟောတိ။ သေ နယော ဝေမတိကေ။ အရူပိယသညိဿ ပန ပဉ္စဟိ သဟဓမ္မိကေဟိ သဒ္ဓိံ "ဣမံ ဂဟေတွာ ဣမံ ဒေထာ''တိ ကယဝိက္ကယံ ကရောန္တဿပိ အနာပတ္တိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

ဆသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ရူပိယသံဝေါဟာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ကယဝိက္ကယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၉၃။ **တေန သမယေနာ**တိ ကယဝိက္ကယသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ကတိဟိပိ တျာယန္တိ** ကတိ တေ အယံ၊ ဟိကာရော ပဒပူရဏော၊ ပိကာရော ဂရဟာယံ၊ အယံ ဒုဗ္ဗလသင်္ဃာဋိ တဝ ကတိ ဒိဝသာနိ ဘဝိဿတီတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ **ကတိဟာပိ တျာယန္တိ**ပိ ပါဌော။ တတ္ထ ကတိဟန္တိ ကတိ အဟာနိ၊ ကတိ ဒိဝသာနီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။ **ကတိဟိပိ မျာယန္တိ**

ဣဒမ္ပိ ဧတေနေဝ နယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ဂိဟိပိ နံ ဂိဟိဿာ**တိ ဧတ္ထ နန္တိ နာမတ္ထေ နိပါတော။ ဂိဟိပိ နာမ ဂိဟိဿာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၅၉၄။ **နာနပ္ပကာရက**န္တိ စီဝရာဒီနံ ကပ္ပိယဘဏ္ဍာနံ ဝသေန အနေကဝိဓံ။ တေနေဝဿ ပဒဘာဇနေ စီဝရံ အာဒိံ ကတွာ ဒသိကသုတ္တပရိယောသာနံ ကပ္ပိယဘဏ္ဍမေဝ ဒဿိတံ။ အကပ္ပိယဘဏ္ဍပရိဝတ္တနံ ဟိ ကယဝိက္ကယသင်္ဂဟံ န ဂစ္ဆတိ။ **ကယဝိက္ကယ**န္တိ ကယဉ္စေဝ ဝိက္ကယဉ္စ။ ဣမိနာ ဣမံ ဒေဟီတိအာဒိနာ ဟိ နယေန ပရဿ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဂဏှန္တော ကယံ သမာပဇ္ဇတိ၊ အတ္တနော ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဒေန္တော ဝိက္ကယံ။

၅၉၅။ **အဇ္ဈာစရတီ**တိ အဘိဘဝိတွာ[1] စရတိ၊ ဝီတိက္ကမဝသေန ဘာသတီတိ အတ္ထော။ **ယတော ကယိတဉ္စ ဟောတိ ဝိက္ကယိတဉ္စာ**တိ ယဒါ ကယိတဉ္စ ဟောတိ ပရဘဏ္ဍံ အတ္တနော ဟတ္ထဂတံ ကရောန္တေန, ဝိက္ကီတဉ္စ အတ္တနော ဘဏ္ဍံ ပရဟတ္ထဂတံ ကရောန္တေန။ “ဣမိနာ ဣမ”န္တိအာဒိဝစနာနုရူပတော ပန ပါဠေ ပဌမံ အတ္တနော ဘဏ္ဍံ ဒဿိတံ။

နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗန္တိ ဧဝံ ပရဿ ဟတ္ထတော ကယဝသေန[2] ဂဟိတကပ္ပိယဘဏ္ဍံ နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ အယံ ဟိ ကယဝိက္ကယော ဌပေတွာ ပဉ္စ သဟဓမ္မိကေ အဝသေသေဟိ ဂိဟိပဗ္ဗဇိတေဟိ အန္တမသော မာတာပိတူဟိပိ သဒ္ဓိံ န ဝဋ္ဋတိ။

တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော—ဝတ္ထေန ဝါ ဝတ္ထံ ဟောတု, ဘတ္တေန ဝါ ဘတ္တံ၊ ယံ ကိဉ္စိ ကပ္ပိယံ “ဣမိနာ ဣမံ ဒေဟီ”တိ ဝဒတိ၊ ဒုက္ကဋံ။ ဧဝံ ဝတွာ မာတုယာပိ အတ္တနော ဘဏ္ဍံ ဒေတိ၊ ဒုက္ကဋံ။ “ဣမိနာ ဣမံ ဒေဟီ”တိ ဝုတ္တော ဝါ “ဣမံ ဒေဟိ၊ ဣမံ တေ ဒဿာမီ”တိ ဝတွာ ဝါ မာတုယာပိ ဘဏ္ဍံ အတ္တနာ ဂဏှာတိ၊ ဒုက္ကဋံ။ အတ္တနော ဘဏ္ဍေ ပရဟတ္ထံ, ပရဘဏ္ဍေ စ အတ္တနော ဟတ္ထံ သမ္ပတ္တေ နိဿဂ္ဂိယံ။ မာတရံ ပန ပိတရံ ဝါ “ဣမံ ဒေဟီ”တိ ဝဒတော ဝိညတ္တိ န ဟောတိ။ “ဣမံ ဂဏှာဟီ”တိ ဝဒတော သဒ္ဓါဒေယျဝိနိပါတနံ န ဟောတိ။ အညာတကံ “ဣမံ ဒေဟီ”တိ ဝဒတော ဝိညတ္တိ ဟောတိ။ “ဣမံ ဂဏှာဟီ”တိ ဝဒတော သဒ္ဓါဒေယျဝိနိပါတနံ ဟောတိ။ “ဣမိနာ ဣမံ ဒေဟီ”တိ ကယဝိက္ကယံ အာပဇ္ဇတော နိဿဂ္ဂိယံ။ တသ္မာ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ပရိဝတ္တေန္တေန မာတာပိတူဟိပိ သဒ္ဓိံ ကယဝိက္ကယံ အညာတကေဟိ သဒ္ဓိံ တိဿော အာပတ္တိယော မောစေန္တေန ပရိဝတ္တေတဗ္ဗံ။

---

[1] အဘိဘဝိတွာ (သီ)　[2] ကယဝိက္ကယဝသေန (သီ၊ သျာ)

တတြာယံ ပရိဝတ္တနဝိဓိ—ဘိက္ခုဿ ပါထေယျတဏ္ဍုလာ ဟောန္တိ၊ သော အန္တရာမဂ္ဂေ ဘတ္တဟတ္ထံ ပုရိသံ ဒိသွာ “အမှာကံ တဏ္ဍုလာ အတ္ထိ၊ န စ နော ဣမေဟိ အတ္ထော၊ ဘတ္တေန ပန အတ္ထော''တိ ဝဒတိ။ ပုရိသော တဏ္ဍုလေ ဂဟေတွာ ဘတ္တံ ဒေတိ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ တိဿောပိ အာပတ္တိယော န ဟောန္တိ။ အန္တမသော နိမိတ္တကမ္မမတ္တမ္ပိ န ဟောတိ။ ကသ္မာ? မူလဿ အတ္ထိတာယ။ ပရတော စ ဝုတ္တမေဝ “ဣဒံ အမှာကံ အတ္ထိ၊ အမှာကဉ္စ ဣမိနာ စ ဣမိနာ စ အတ္ထောတိ ဘဏတိ”တိ။ ယော ပန ဧဝံ အကတွာ “ဣမိနာ ဣမံ ဒေဟီ”တိ ပရိဝတ္တေတိ၊ ယထာဝတ္ထုကမေဝ။ ဝိဃာသာဒံ ဒိသွာ “ဣမံ ဩဒနံ ဘုဉ္ဇိတွာ ရဇနံ ဝါ ဒါရူနိ ဝါ အာဟရာ”တိ ဝဒတိ၊ ရဇနဆလ္လိဂဏနာယ ဒါရုဂဏနာယ စ နိဿဂ္ဂိယာနိ ဟောန္တိ။ “ဣမံ ဩဒနံ ဘုဉ္ဇိတွာ ဣမံ နာမ ကရောထာ”တိ ဒန္တကာရာဒီဟိ သိပ္ပိကေဟိ ဓမကရဏာဒီသု တံ တံ ပရိက္ခာရံ ကာရေတိ၊ ရဇကေဟိ ဝါ ဝတ္ထံ ဓောဝါပေတိ၊ ယထာဝတ္ထုကမေဝ။ နှာပိတေန ကေသေ ဆိန္ဒာပေတိ၊ ကမ္မကာရေဟိ နဝကမ္မံ ကာရေတိ၊ ယထာဝတ္ထုကမေဝ။ သစေ ပန “ဣမံ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိတွာ ဣမံ ကရောထာ''တိ န ဝဒတိ၊ “ဣမံ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇ၊ ဘုတ္တောသိ၊ ဘုဉ္ဇိဿသိ၊ ဣမံ နာမ ကရောဟီ''တိ ဝဒတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ဧတ္ထ စ ကိဉ္စာပိ ဝတ္ထဓောဝနေ ဝါ ကေသစ္ဆေဒနေ ဝါ ဘူမိသောဓနာဒိနဝကမ္မေ ဝါ ပရဘဏ္ဍံ အတ္တနော ဟတ္ထဂတံ နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗံ နာမ နတ္ထိ။ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ပန ဒဠှံ ကတွာ ဝုတ္တတ္တာ န သက္ကာ တံ ပဋိက္ခိပိတုံ။ တသ္မာ ယထာ နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထုမှိ ပရိဘုတ္တေ ဝါ နဋ္ဌေ ဝါ ပါစိတ္တိယံ ဒေသေတိ၊ ဧဝမိဓာပိ ဒေသေတဗ္ဗံ။

၅၉၆။ **ကယဝိက္ကယေ ကယဝိက္ကယသညီ**တိအာဒိမှိ ယော ကယဝိက္ကယံ သမာပဇ္ဇတိ၊ သော တသ္မိံ ကယဝိက္ကယသညီ ဝါ ဘဝတု ဝေမတိကော ဝါ န ကယဝိက္ကယသညီ ဝါ၊ နိဿဂ္ဂိယပါစိတ္တိယမေဝ။ **စူဠတ္တိကေ** ဒွီသု ပဒေသု ဒုက္ကဋမေဝါတိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

၅၉၇။ **အဂ္ဃံ ပုစ္ဆတီ**တိ “အယံ တဝ ပတ္တော ကိံ အဂ္ဃတီ”တိ ပုစ္ဆတိ။ “ဣမံ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ ပန သစေ တဿ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ မဟဂ္ဃံ ဟောတိ၊ ဧဝဉ္စ နံ ပဋိဝဒတိ “ဥပါသက မမ ဣဒံ ဝတ္ထု မဟဂ္ဃံ၊ တဝ ပတ္တံ အညဿ ဒေဟီ''တိ။ တံ သုတွာ ဣတရော “အညံ ထာလကမ္ပိ ဒဿာမီ”တိ ဝဒတိ၊ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ “ဣဒံ အမှာကံ အတ္ထီ''တိ ဝုတ္တလက္ခဏေ ပတတိ။ သစေ သော ပတ္တော မဟဂ္ဃော၊ ဘိက္ခုနော ဝတ္ထု အပ္ပဂ္ဃံ၊ ပတ္တသာမိကော စဿ အပ္ပဂ္ဃဘာဝံ န ဇာနာတိ၊ ပတ္တော န ဂဟေတဗ္ဗော၊ “မမ ဝတ္ထု အပ္ပဂ္ဃ''န္တိ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ။ မဟဂ္ဃဘာဝံ

ဥတ္ဝာ ဝဍ္ဎေတွာ ဂဏှန္တော ဟိ ဂဟိတဘဏ္ဍံ အဂ္ဃာပေတွာ ကာရေတဗ္ဗတံ အာပဇ္ဇတိ။ သစေ ပတ္တသာမိကော “ဟောတု ဘန္တေ, သေယံ မမ ပုညံ ဘဝိဿတီ”တိ ဒေတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။

ကပ္ပိယကာရကဿ အာစိက္ခတီတိ ယဿ ဟတ္ထတော ဘဏ္ဍံ ဂဏှာတိ၊ တံ ဌပေတွာ အညံ အန္တမသော တဿ ပုတ္တဘာတိကမ္ပိ ကပ္ပိယကာရကံ ကတွာ “ဣမိနာ ဣမံ နာမ ဂဟေတွာ ဒေဟီ”တိ အာစိက္ခတိ။ သော စေ ဆေကော ဟောတိ၊ ပုနပ္ပုနံ အပနေတွာ ဝိဝဒိတွာ ဂဏှာတိ၊ တုဏှီဘူတေန ဌာတဗ္ဗံ။ နော စေ ဆေကော ဟောတိ, န ဇာနာတိ ဂဟေတုံ၊ ဝါဏိဇကော တံ ဝဉ္စေတိ၊ “မာ ဂဏှာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗော။

ဣဒံ အမှာကန္တိ အာဒိမှိ “ဣဒံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ တေလံ ဝါ သပ္ပိ ဝါ အမှာကံ အတ္ထိ၊ အမှာကဉ္စ အညေန အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကေန အတ္ထော”တိ ဘဏတိ။ သစေ သော တံ ဂဟေတွာ အညံ ဒေတိ၊ ပဌမံ အတ္တနော တေလံ န မိနာပေတဗ္ဗံ။ ကသ္မာ? နာဠိယမ္ပိ အဝသိဋ္ဌတေလံ ဟောတိ၊ တံ ပစ္ဆာ မိနန္တဿ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကံ ဒူသေယျာတိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

ဆသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ကယဝိက္ကယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

နိဋ္ဌိတော ကောသိယဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

၃-ပတ္တဝဂ္ဂ ၁-ပတ္တသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၉၈။ **တေန သမယေနာ**တိ ပတ္တသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ပတ္တဝါဏိဇ္ဇ**န္တိ ဂါမနိဂမာဒီသု ဝိစရန္တာ ပတ္တဝါဏိဇ္ဇံ ဝါ ကရိဿန္တိ။ **အာမတ္တိကာပဏံ ဝါ**တိ အမတ္တာနိ[1] ဝုစ္စန္တိ ဘာဇနာနိ၊ တာနိ ယေသံ ဘဏ္ဍံ[2], တေ အာမတ္တိကာ၊ တေသံ[3] အာမတ္တိကာနံ အာပဏံ အာမတ္တိကာပဏံ၊ ကုလာလဘဏ္ဍဝါဏိဇကာပဏန္တိ အတ္ထော။

၆၀၂။ **တယော ပတ္တဿ ဝဏ္ဏာ**တိ တီဏိ ပတ္တဿ ပမာဏာနိ။ **အဍ္ဎာဠှကောဒနံ ဂဏှာတီ**တိ မဂဓနာဠိယာ ဒွိန္နံ တဏ္ဍုလနာဠီနံ ဩဒနံ ဂဏှာတိ။

၁-အာမတ္တာနိ (သျာ၊ က)   ၂-ဘဏ္ဍာနိ (က)   ၃-ဣဒံ ပဒံ သီပေါတ္ထကေ နတ္ထိ။

မဂဓနာဠိ နာမ အဍ္ဎတေရသပလာ ဟောတီတိ **အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ** ဝုတ္တံ။ သီဟဠဒီပေ ပကတိနာဠိ မဟန္တာ၊ ဒမိဠနာဠိ ခုဒ္ဒကာ၊ မဂဓနာဠိ ပမာဏယုတ္တာ၊ တာယ မဂဓနာဠိယာ ဒိယဍ္ဎနာဠိ ဧကာ သီဟဠနာဠိ ဟောတီတိ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ဝုတ္တံ။ **စတုဘာဂံ ခါဒနန္တိ** ဩဒနဿ စတုတ္ထဘာဂပ္ပမာဏံ ခါဒနံ၊ တံ ဟတ္ထဟာရိယဿ မုဂ္ဂသူပဿ ဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **တဒုပိယံ ဗျဉ္ဇနန္တိ** တဿ ဩဒနဿ အနုရူပံ မစ္ဆမံသသာကဖလကဠီရာဒိဗျဉ္ဇနံ။

တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော—အနုပဟတပုရာဏသာလိတဏ္ဍုလာနံ သုကောဋ္ဋိတပရိသုဒ္ဓါနံ ဒွေ မဂဓနာဠိယော ဂဟေတွာ တေဟိ တဏ္ဍုလေဟိ အနုတ္တဏ္ဍုလံ အကိလိန္နံ အပိဏ္ဍိတံ သုဝိသဒံ ကုန္ဒမကုဠရာသိသဒိသံ အဝဿာဝိတောဒနံ ပစိတွာ နိရဝသေသံ ပတ္တေ ပက္ခိပိတွာ တဿ ဩဒနဿ စတုတ္ထဘာဂပ္ပမာဏော နာတိဃနော နာတိတနုကော ဟတ္ထဟာရိယော သဗ္ဗသမ္ဘာရသင်္ခတော မုဂ္ဂသူပေါ ပက္ခိပိတဗ္ဗော၊ တတော အာလောပဿ အာလောပဿ အနုရူပံ ယာဝစရိမာလောပပ္ပဟောနကံ မစ္ဆမံသာဒိဗျဉ္ဇနံ ပက္ခိပိတဗ္ဗံ၊ သပ္ပိတေလတက္ကရသကဉ္ဇိကာဒီနိ ပန ဂဏနူပဂါနိ န ဟောန္တိ၊ တာနိ ဟိ ဩဒနဂတိကာနေဝ၊ နေဝ ဟာပေတုံ, န ဝဍ္ဎေတုံ သက္ကောန္တိ။ ဧဝမေတံ သဗ္ဗမ္ပိ ပက္ခိတ္တံ သစေ ပတ္တဿ မုခဝဋ္ဋိယာ ဟေဋ္ဌိမရာဇိသမံ တိဋ္ဌတိ၊ သုတ္တေန ဝါ ဟီရေန ဝါ ဆိန္ဒန္တဿ သုတ္တဿ ဝါ ဟီရဿ ဝါ ဟေဋ္ဌိမန္တံ ဖုသတိ၊ အယံ ဥက္ကဋ္ဌော နာမ ပတ္တော။ သစေ တံ ရာဇိံ အတိက္ကမ္မ ထူပီကတံ တိဋ္ဌတိ၊ အယံ ဥက္ကဋ္ဌောမကော နာမ ပတ္တော။ သစေ တံ ရာဇိံ န သမ္ပာပုဏာတိ၊ အန္တောဂတမေဝ ဟောတိ၊ အယံ ဥက္ကဋ္ဌုက္ကဋ္ဌော နာမ ပတ္တော။

နာဠိကောဒနန္တိ မဂဓနာဠိယာ ဧကာယ တဏ္ဍုလနာဠိယာ ဩဒနံ။ **ပတ္ထောဒနန္တိ** မဂဓနာဠိယာ ဥပဍ္ဎနာဠိကောဒနံ။ သေသံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အယံ ပန နာမမတ္တေ ဝိသေသော—သစေ နာဠိကောဒနာဒိ သဗ္ဗမ္ပိ ပက္ခိတ္တံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဟေဋ္ဌိမရာဇိသမံ တိဋ္ဌတိ၊ အယံ မဇ္ဈိမော နာမ ပတ္တော။ သစေ တံ ရာဇိံ အတိက္ကမ္မ ထူပီကတံ တိဋ္ဌတိ၊ အယံ မဇ္ဈိမောမကော နာမ ပတ္တော။ သစေ တံ ရာဇိံ န သမ္ပာပုဏာတိ အန္တောဂတမေဝ ဟောတိ၊ အယံ မဇ္ဈိမုက္ကဋ္ဌော နာမ ပတ္တော။ သစေ ပတ္ထောဒနာဒိ သဗ္ဗမ္ပိ ပက္ခိတ္တံ ဟေဋ္ဌိမရာဇိသမံ တိဋ္ဌတိ၊ အယံ ဩမကော နာမ ပတ္တော။ သစေ တံ ရာဇိံ အတိက္ကမ္မ ထူပီကတံ တိဋ္ဌတိ။ အယံ ဩမကောမကော နာမ ပတ္တော။ သစေ တံ ရာဇိံ န ပါပုဏာတိ, အန္တောဂတမေဝ ဟောတိ၊ အယံ ဩမကုက္ကဋ္ဌော နာမ ပတ္တောတိ ဧဝမေတေ နဝ ပတ္တာ။ တေသု ဒွေ အပတ္တာ

ဥက္ကဋ္ဌုက္ကဋ္ဌော စ ဩမကောမကော စ။ “တတော ဥက္ကဋ္ဌော အပတ္တော ဩမကော အပတ္တော”တိ ဣဒံ ဟိ ဧတေ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ဥက္ကဋ္ဌုက္ကဋ္ဌော ဟိ ဧတ္ထ ဥက္ကဋ္ဌတော ဥက္ကဋ္ဌတ္တာ “တတော ဥက္ကဋ္ဌော အပတ္တော”တိ ဝုတ္တော။ ဩမကောမကော စ ဩမကတော ဩမကတ္တာ “တတော ဩမကော အပတ္တော”တိ ဝုတ္တော။ တသ္မာ ဧတေ ဘာဇနပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာ၊ န အဓိဋ္ဌာနုပဂါ န ဝိကပ္ပနုပဂါ။ ဣတရေ ပန သတ္တ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ဝါ ဝိကပ္ပေတွာ ဝါ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာ၊ ဧဝံ အကတွာ တံ ဒသာဟံ အတိက္ကာမယတော နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယန္တိ တံ သတ္တဝိဓမ္ပိ ပတ္တံ ဒသာဟပရမံ ကာလံ အတိက္ကာမယတော နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

၆၀၇။ **နိဿဂ္ဂိယံ ပတ္တံ အနိဿဇ္ဇိတွာ ပရိဘုဉ္ဇတီ**တိ ယာဂုံ ပိဝိတွာ ဓောတေ ဒုက္ကဋံ၊ ခဇ္ဇကံ ခါဒိတွာ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိတွာ ဓောတေ ဒုက္ကဋန္တိ ဧဝံ ပယောဂေ ပယောဂေ ဒုက္ကဋံ။

၆၀၈။ **အနာပတ္တိ အန္တောဒသာဟံ အဓိဋ္ဌေတိ ဝိကပ္ပေတီ**တိ ဧတ္ထ ပန ပမာဏယုတ္တဿပိ အဓိဋ္ဌာနဝိကပ္ပနုပဂတ္တံ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗံ—အယောပတ္တော ပဉ္စဟိ ပါကေဟိ, မတ္တိကာပတ္တော ဒွီဟိ ပါကေဟိ ပက္ကော အဓိဋ္ဌာနုပဂေါ၊ ဥဘောပိ ယံ မူလံ ဒါတဗ္ဗံ, တသ္မိံ ဒိန္နေယေဝ။ သစေ ဧကောပိ ပါကော ဦနော ဟောတိ, ကာကဏိကမတ္တမ္ပိ ဝါ မူလံ အဒိန္နံ၊ န အဓိဋ္ဌာနုပဂေါ။ သစေပိ ပတ္တသာမိကော ဝဒတိ “ယဒါ တုမှာကံ မူလံ ဘဝိဿတိ၊ တဒါ ဒဿထ၊ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ပရိဘုဉ္ဇထာ”တိ၊ နေဝ အဓိဋ္ဌာနုပဂေါ ဟောတိ၊ ပါကဿ ဟိ ဦနတ္တာ ပတ္တသင်္ချံ န ဂစ္ဆတိ၊ မူလဿ သကလဿ ဝါ ဧကဒေသဿ ဝါ အဒိန္နတ္တာ သကဘာဝံ န ဥပေတိ, အညဿေဝ သန္တကော ဟောတိ။ တသ္မာ ပါကေ စ မူလေ စ နိဋ္ဌိတေယေဝ အဓိဋ္ဌာနုပဂေါ ဟောတိ။ ယော အဓိဋ္ဌာနုပဂေါ၊ သွေဝ ဝိကပ္ပနုပဂေါ။ သော ဟတ္ထံ အာဂတောပိ အနာဂတောပိ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗော ဝိကပ္ပေတဗ္ဗော ဝါ။ ယဒိ ဟိ ပတ္တကာရကော မူလံ လဘိတွာ သယံ ဝါ ဒါတုကာမော ဟုတွာ “အဟံ ဘန္တေ တုမှာကံ ပတ္တံ ကတွာ အသုကဒိဝသေ နာမ ပစိတွာ ဌပေဿာမီ”တိ ဝဒတိ၊ ဘိက္ခု စ တေန ပရိစ္ဆိန္နဒိဝသတော ဒသာဟံ အတိက္ကာမေတိ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။ သစေ ပန ပတ္တကာရကော “အဟံ တုမှာကံ ပတ္တံ ကတွာ ပစိတွာ သာသနံ ပေသေဿာမီ”တိ ဝတွာ တထေဝ ကရောတိ၊ တေန ပေသိတဘိက္ခု ပန တဿ ဘိက္ခုနော န အာရောစေတိ၊ အညော ဒိသွာ ဝါ သုတွာ ဝါ “တုမှာကံ ဘန္တေ ပတ္တော နိဋ္ဌိတော”တိ အာရောစေတိ၊ ဧတဿ အာရောစနံ န ပမာဏံ။ ယဒါ ပန တေန

ပေသိတောယေဝ အာရောစေတိ၊ တဿ ဝစနံ သုတဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ဒသာဟံ အတိက္ကာမယတော နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။ သစေ ပတ္တကာရကော “အဟံ တုမှာကံ ပတ္တံ ကတွာ ပစိတွာ ကဿစိ ဟတ္ထေ ပဟိဏိဿာမီ”တိ ဝတွာ တထေဝ ကရောတိ၊ ပတ္တံ ဂဟေတွာ အာဂတဘိက္ခု ပန အတ္တနော ပရိဝေဏေ ဌပေတွာ တဿ န အာရောစေတိ၊ အညော ကောစိ ဘဏတိ “အပိ ဘန္တေ အဓုနာ အာဘတော ပတ္တော သုန္ဒရော”တိ။ ကုဟိံ အာဝုသော ပတ္တောတိ။ ဣတ္ထန္နာမဿ ဟတ္ထေ ပေသိတောတိ။ တေဿပိ ဝစနံ န ပမာဏံ။ ယဒါ ပန သော ဘိက္ခု ပတ္တံ ဒေတိ၊ လဒ္ဓဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ဒသာဟံ အတိက္ကာမယတော နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။ တသ္မာ ဒသာဟံ အနတိက္ကာမေတွာဝ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗော ဝိကပ္ပေတဗ္ဗော ဝါ။

တတ္ထ ဒွေ ပတ္တဿ **အဓိဋ္ဌာနာ** ကာယေန ဝါ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ဝါစာယ ဝါ အဓိဋ္ဌာတိ။ တေသံ ဝသေန အဓိဋ္ဌဟန္တေန စ “ဣမံ ပတ္တံ ပစ္စုဒ္ဓရာမီ”တိ ဝါ “ဧတံ ပတ္တံ ပစ္စုဒ္ဓရာမီ”တိ ဝါ ဧဝံ သမ္မုခေ ဝါ ပရမ္မုခေ ဝါ ဌိတံ ပုရာဏပတ္တံ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ အညဿ ဝါ ဒတွာ နဝံ ပတ္တံ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဌိတံ ဟတ္ထေန ပရာမသိတွာ “ဣမံ ပတ္တံ အဓိဋ္ဌာမီ”တိ စိတ္တေန အာဘောဂံ ကတွာ ကာယဝိကာရံ ကရောန္တေန ကာယေန ဝါ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗော။ ဝစီဘေဒံ ကတွာ ဝါစာယ ဝါ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗော။ တတြ ဒုဝိဓံ အဓိဋ္ဌာနံ—သစေ ဟတ္ထပါသေ ဟောတိ “ဣမံ ပတ္တံ အဓိဋ္ဌာမီ”တိ ဝါစာ ဘိန္ဒိတဗ္ဗာ။ အထ အန္တောဂဗ္ဘေ ဝါ ဥပရိပါသာဒေ ဝါ သာမန္တဝိဟာရေ ဝါ ဟောတိ၊ ဌပိတဋ္ဌာနံ သလ္လက္ခေတွာ “ဧတံ ပတ္တံ အဓိဋ္ဌာမီ”တိ ဝါစာ ဘိန္ဒိတဗ္ဗာ။

အဓိဋ္ဌဟန္တေန ပန ဧကေန အဓိဋ္ဌာတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ အညဿ သန္တိကေ အဓိဋ္ဌာတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ အညဿ သန္တိကေ အယမာနိသံသော—သစဿ “အဓိဋ္ဌိတော နု ခေါ မေ, နော”တိ ဝိမတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဣတရော သာရေတွာ ဝိမတိံ ဆိန္ဒိဿတီတိ။ သစေ ကောစိ ဒသ ပတ္တေ လဘိတွာ သဗ္ဗေဝ အတ္တနာဝ ပရိဘုဉ္ဇိတုကာမော ဟောတိ၊ န သဗ္ဗေ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ။ ဧကံ ပတ္တံ အဓိဋ္ဌာယ ပုနဒိဝသေ တံ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ အညော အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗော။ ဧတေနုပါယေန ဝဿသတမ္ပိ ပရိဟရိတုံ သက္ကာ။

ဧဝံ အပ္ပမတ္တဿ ဘိက္ခုနော သိယာ အဓိဋ္ဌာနဝိဇဟနန္တိ? သိယာ။ သစေ ဟိ အယံ ပတ္တံ အညဿ ဝါ ဒေတိ, ဝိဗ္ဘမတိ ဝါ, သိက္ခံ ဝါ ပစ္စက္ခာတိ, ကာလံ ဝါ ကရောတိ, လိင်္ဂံ ဝါဿ ပရိဝတ္တတိ, ပစ္စုဒ္ဓရတိ ဝါ, ပတ္တေ ဝါ ဆိဒ္ဒံ ဟောတိ၊ အဓိဋ္ဌာနံ ဝိဇဟတိ၊ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

“ဒိန္နဝိဟ္ဂ္ဂန္တပစ္စက္ခာ၊ ကာလံကိရိယာကတေန စ။
လိင်္ဂပစ္စုဒ္ဓရာ စေဝ၊ ဆိဒ္ဒေန ဘဝတိ သတ္တမ”န္တိ။

စောရဟရဏာဝိဿာသဂ္ဂါဟေဟိပိ ဝိဇဟတိယေဝ။ ကိတ္တကေန ဆိဒ္ဒေန အဓိဋ္ဌာနံ ဘိဇ္ဇတိ? ယေန ကင်္ဂုသိတ္ထံ နိက္ခမတိ စေဝ ပဝိသတိ စ။ ဣဒံ ဟိ သတ္တန္နံ ဓညာနံ လာမကဓညသိတ္ထံ။ တသ္မိံ အယစုဏ္ဏေန ဝါ အာဏိယာ ဝါ ပဋိပါကတိကေ ကတေ ဒသာဟဗ္ဘန္တရေ ပုန အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗော။ အယံ တာဝ **အဓိဋ္ဌာနဒသာဟံ အတိက္ကာမေတိ ဝိကပ္ပေတီ**တိ ဧတ္ထ အဓိဋ္ဌာနေ ဝိနိစ္ဆယော။

ဝိကပ္ပနေ ပန **ဒွေ ဝိကပ္ပနာ** သမ္မုခါဝိကပ္ပနာ စ ပရမ္မုခါဝိကပ္ပနာ စ။ ကထံ သမ္မုခါဝိကပ္ပနာ ဟောတိ၊ ပတ္တာနံ ဧကဗဟုဘာဝံ သန္နိဟိတာသန္နိဟိတဘာဝဉ္စ ဉတွာ ဣမံ ပတ္တန္တိ ဝါ ဣမေ ပတ္တေတိ ဝါ ဧတံ ပတ္တန္တိ ဝါ ဧတေ ပတ္တေတိ ဝါ ဝတွာ တုယှံ ဝိကပ္ပေမီတိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ အယမေကာ သမ္မုခါဝိကပ္ပနာ။ ဧတ္တာဝတာ နိဓေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝါ ဝိဿဇ္ဇေတုံ ဝါ အဓိဋ္ဌာတုံ ဝါ န ဝဋ္ဋတိ။ “မယှံ သန္တကံ ပရိဘုဉ္ဇ ဝါ ဝိဿဇ္ဇေဟိ ဝါ ယထာပစ္စယံ ဝါ ကရောဟီ”တိ ဧဝံ ပန ဝုတ္တေ ပစ္စုဒ္ဓါရော နာမ ဟောတိ၊ တတော ပဘုတိ ပရိဘောဂါဒယောပိ ဝဋ္ဋန္တိ။

အပရော နယော—တဿေဝ ပတ္တာနံ ဧကဗဟုဘာဝံ သန္နိဟိတာသန္နိဟိတဘာဝဉ္စ ဉတွာ တဿေဝ ဘိက္ခုနော သန္တိကေ ဣမံ ပတ္တန္တိ ဝါ ဣမေ ပတ္တေတိ ဝါ ဧတံ ပတ္တန္တိ ဝါ ဧတေ ပတ္တေတိ ဝါ ဝတွာ ပဉ္စသု သဟဓမ္မိကေသု အညတရဿ အတ္တနာ အဘိရုစိတဿ ယဿ ကဿစိ နာမံ ဂဟေတွာ တိဿဿ ဘိက္ခုနော ဝိကပ္ပေမီတိ ဝါ တိဿာယ ဘိက္ခုနိယာ။ သိက္ခမာနာယ။ သာမဏေရဿ။ တိဿာယ သာမဏေရိယာ ဝိကပ္ပေမီတိ ဝါ ဝတ္တဗ္ဗံ။ အယံ အပရာပိ သမ္မုခါဝိကပ္ပနာ။ ဧတ္တာဝတာ နိဓေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပရိဘောဂါဒီသု ပန ဧကမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ။ တေန ပန ဘိက္ခုနာ “တိဿဿ ဘိက္ခုနော သန္တကံ။ပ။ တိဿာယ သာမဏေရိယာ သန္တကံ ပရိဘုဉ္ဇ ဝါ ဝိဿဇ္ဇေဟိ ဝါ ယထာပစ္စယံ ဝါ ကရောဟီ”တိ ဝုတ္တေ ပစ္စုဒ္ဓါရော နာမ ဟောတိ၊ တတော ပဘုတိ ပရိဘောဂါဒယောပိ ဝဋ္ဋန္တိ။

ကထံ ပရမ္မုခါဝိကပ္ပနာ ဟောတိ၊ ပတ္တာနံ တထေဝ ဧကဗဟုဘာဝံ သန္နိဟိတာသန္နိဟိတဘာဝဉ္စ ဉတွာ ဣမံ ပတ္တန္တိ ဝါ ဣမေ ပတ္တေတိ ဝါ ဧတံ ပတ္တန္တိ ဝါ ဧတေ ပတ္တေတိ ဝါ ဝတွာ တုယှံ ဝိကပ္ပနတ္ထာယ ဒမ္မီတိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ တေန ဝတ္တဗ္ဗော “ကော တေ မိတ္တော ဝါ သန္ဒိဋ္ဌော ဝါ”တိ။ တတော ဣတရေန

ပုရိမနယေနေဝ တိဿော ဘိက္ခုတိ ဝါ။ပ။ တိဿာ သာမဏေရိတိ ဝါ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ပုန တေန ဘိက္ခုနာ “အဟံ တိဿဿ ဘိက္ခုနော ဒမ္မီ”တိ ဝါ။ပ။ “တိဿာယ သာမဏေရိယာ ဒမ္မီ”တိ ဝါ ဝတ္တဗ္ဗံ။ အယံ ပရမ္မုခါဝိကပ္ပနာ။ ဧတ္တာဝတာ နိဓေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပရိဘောဂါဒီသု ပန ဧကမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ။ တေန ပန ဘိက္ခုနာ ဒုတိယသမ္မုခါဝိကပ္ပနာယံ ဝုတ္တနယေနေဝ “ဣတ္ထန္နာမဿ သန္တကံ ပရိဘုဉ္ဇ ဝါ ဝိဿဇ္ဇေဟိ ဝါ ယထာပစ္စယံ ဝါ ကရောဟီ”တိ ဝုတ္တေ ပစ္စုဒ္ဓါရော နာမ ဟောတိ။ တတော ပဘုတိ ပရိဘောဂါဒယောပိ ဝဋ္ဋန္တိ။

ဣမာသံ ပန ဒွိန္နံ ဝိကပ္ပနာနံ နာနာကရဏံ အဝသေသော စ ဝစနက္ကမော[၁] သဗ္ဗော ပဌမကထိနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော သဒ္ဓိံ သမုဋ္ဌာနာဒီဟီတိ။

ပတ္တသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဦနပဉ္စဗန္ဓနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၆၀၉။ **တေန သမယေနာ**တိ ဦနပဉ္စဗန္ဓနသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **န ယာပေတီ**တိ သော ကိရ ယဒိ အရိယသာဝကော နာဘဝိဿာ၊ အညထတ္တမ္ပိ အဂမိဿာ၊ ဧဝံ တေဟိ ဥဗ္ဗာဠ္ဟော။ သောတာပန္နတ္တာ ပန ကေဝလံ သရီရေနေဝ န ယာပေတိ။ တေန ဝုတ္တံ “အတ္တနာပိ န ယာပေတိ၊ ပုတ္တဒါရာပိဿ ကိလမန္တီ”တိ။

၆၁၂-၆၁၃။ **ဦနပဉ္စဗန္ဓနေနာ**တိ ဧတ္ထ ဦနာနိ ပဉ္စ ဗန္ဓနာနိ အဿာတိ ဦနပဉ္စဗန္ဓနော၊ နာဿ ပဉ္စ ဗန္ဓနာနိ ပူရေန္တီတိ အတ္ထော။ တေန ဦနပဉ္စဗန္ဓနေန။ ဣတ္ထမ္ဘူတဿ လက္ခဏေ ကရဏဝစနံ။ တတ္ထ ယသ္မာ အဗန္ဓနဿပိ ပဉ္စ ဗန္ဓနာနိ န ပူရေန္တိ သဗ္ဗသော နတ္ထိတာယ၊ တသ္မာ ပဒဘာဇနေ “အဗန္ဓနော ဝါ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဦနပဉ္စဗန္ဓနေနာတိ စ ဝုတ္တတ္တာ ယဿ ပဉ္စဗန္ဓနော ပတ္တော ဟောတိ၊ တဿ သော အပတ္တော၊ တသ္မာ အညံ ဝိညာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဗန္ဓနဉ္စ နာမေတံ ယသ္မာ ဗန္ဓနောကာသေ သတိ ဟောတိ၊ အသတိ န ဟောတိ၊ တသ္မာ တဿ လက္ခဏံ ဒဿေတုံ “အဗန္ဓနောကာသော နာမာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

ဒွင်္ဂုလာ ရာဇိ န ဟောတီတိ မုခဝဋ္ဋိတော ဟေဋ္ဌာ ဒွင်္ဂုလပ္ပမာဏာ ကောပိ ရာဇိ န ဟောတိ။ **ယဿ ဒွင်္ဂုလာ ရာဇိ ဟောတီ**တိ ယဿ ပန တာဒိသာ

၁-ဝဏ္ဏနာက္ကမော (သီ၊ သျာ)

ကော ရာဇိ ဟောတိ၊ သော တဿာ ရာဇိယာ ဟေဋ္ဌိမပရိယန္တေ ပတ္တဝေဓကေန ဝိဇ္ဈိတွာ ပစိတွာ သုတ္တရဇ္ဇုကမကစိရဇ္ဇုကာဒီဟိ ဝါ တိပုသုတ္တကေန ဝါ ဗန္ဓိတဗ္ဗော။ တံ ဗန္ဓနံ အာမိသဿ အလဂ္ဂနတ္ထံ တိပုပဋ္ဋကေန ဝါ ကေနစိ ဗဒ္ဓသိလေသေန ဝါ ပဋိစ္ဆာဒေတဗ္ဗံ။ သော စ ပတ္တော အဓိဋ္ဌဟိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော၊ သုခုမံ ဝါ ဆိဒ္ဒံ ကတွာ ဗန္ဓိတဗ္ဗော။ သုဒ္ဓေဟိ ပန မဓုသိတ္ထကလာခါသဇ္ဇုလသာဒီဟိ ဗန္ဓိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ဖာဏိတံ ဈာပေတွာ ပါသာဏစုဏ္ဏေန ဗန္ဓိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ မုခဝဋ္ဋိသမီပေ ပန ပတ္တဝေဓကေန ဝိဇ္ဈိယမာနော ကပါလဿ ဗဟလတ္တာ ဘိဇ္ဇတိ။ တသ္မာ ဟေဋ္ဌာ ဝိဇ္ဈိတဗ္ဗော။ ယဿ ပန ဒွေ ရာဇိယော, ဧကာယေဝ ဝါ စတုရင်္ဂုလာ၊ တဿ ဒွေ ဗန္ဓနာနိ ဒါတဗ္ဗာနိ။ ယဿ တိဿော, ဧကာယေဝ ဝါ ဆဠင်္ဂုလာ၊ တဿ တီဏိ။ ယဿ စတဿော, ဧကာယေဝ ဝါ အဋ္ဌင်္ဂုလာ၊ တဿ စတ္တာရိ။ ယဿ ပဉ္စ, ဧကာယေဝ ဝါ ဒသင်္ဂုလာ၊ သော ဗဒ္ဓေါပိ အဗဒ္ဓေါပိ အပတ္တောယေဝ၊ အညော ဝိညာပေတဗ္ဗော။ ဧသ တာဝ မတ္တိကာပတ္တေ ဝိနိစ္ဆယော။

အယောပတ္တေ ပန သစေပိ ပဉ္စ ဝါ အတိရေကာနိ ဝါ ဆိဒ္ဒါနိ ဟောန္တိ၊ တာနိ စေ အယစုဏ္ဏေန ဝါ အာဏိယာ ဝါ လောဟမဏ္ဍလကေန ဝါ ဗဒ္ဓါနိ မဋ္ဌာနိ ဟောန္တိ၊ သွေဝ ပတ္တော ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော၊ န အညော ဝိညာပေတဗ္ဗော။ အထ ပန ဧကမ္ပိ ဆိဒ္ဒံ မဟန္တံ ဟောတိ၊ လောဟမဏ္ဍလကေန ဗဒ္ဓမ္ပိ မဋ္ဌံ န ဟောတိ၊ ပတ္တေ အာမိသံ လဂ္ဂတိ၊ အကပ္ပိယော ဟောတိ အယံ အပတ္တော။ အညော ဝိညာပေတဗ္ဗော။

၆၁၅။ **ထေရော ဝတ္တဗ္ဗော**တိ ပတ္တေ အာနိသံသံ ဒဿေတွာ "အယံ ဘန္တေ ပတ္တော ပမာဏယုတ္တော သုန္ဒရော ထေရာနုရူပေါ၊ တံ ဂဏှထာ"တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ **ယော န ဂဏှေယျာ**တိ အနုကမ္ပာယ န ဂဏှန္တဿ ဒုက္ကဋံ။ ယော ပန သန္တုဋ္ဌိယာ "ကိံ မေ အညေန ပတ္တေနာ"တိ န ဂဏှာတိ၊ တဿ အနာပတ္တိ။ **ပတ္တပရိယန္တော**တိ ဧဝံ ပရိဝတ္တေတွာ ပရိယန္တေ ဌိတပတ္တော။

န အဒေသေတိ မဉ္စပီဌဆတ္တနာဂဒန္တကာဒိကေ အဒေသေ န နိက္ခိပိတဗ္ဗော။ ယတ္ထ ပုရိမံ သုန္ဒရံ ပတ္တံ ဌပေတိ၊ တတ္ထေဝ ဌပေတဗ္ဗော။ ပတ္တဿ ဟိ နိက္ခိပနဒေသော "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အာဓာရက"န္တိ[၁] အာဒိနာ နယေန **ခန္ဓကေ** ဝုတ္တောယေဝ။

၁-ပတ္တာဓာရကန္တိ (ဝိ ၄-၂၄၉-ပိဋ္ဌေ။)

န အဘောဂေနာတိ ယာဂုရန္ဓနရဇနပစနာဒိနာ အပရိဘောဂေန န ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော။ အန္တရာမဂ္ဂေ ပန ဗျာဓိမှိ ဥပ္ပန္နေ အညသ္မိံ ဘာဇနေ အသတိ မတ္တိကာယ လိမ္ပေတွာ ယာဂုံ ဝါ ပစိတုံ ဥဒကံ ဝါ တာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

န ဝိဿဇ္ဇေတဗ္ဗောတိ အညဿ န ဒါတဗ္ဗော။ သစေ ပန သဒ္ဓိဝိဟာရိကော ဝါ အန္တေဝါသိကော ဝါ အညံ ဝရပတ္တံ ဌပေတွာ “အယံ မယှံ သာရုပ္ပေါ၊ အယံ ထေရဿာ”တိ ဂဏှာတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ အညော ဝါ တံ ဂဟေတွာ အတ္တနော ပတ္တံ ဒေတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ “မယှမေဝ ပတ္တံ အာဟရာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗကိစ္စံ နတ္ထိ။

၆၁၇။ **ပဝါရိတာန**န္တိ ဧတ္ထ သံဃဝသေန ပဝါရိတဋ္ဌာနေ ပဉ္စဗန္ဓနေနေဝ ဝဋ္ဋတိ။ ပုဂ္ဂလဝသေန ပဝါရိတဋ္ဌာနေ ဦနပဉ္စဗန္ဓနေနာပိ ဝဋ္ဋတီတိ **ကုရုန္ဒိယံ** ဝုတ္တံ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

ဆသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဦနပဉ္စဗန္ဓနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၆၁၈။ **တေန သမယေနာ**တိ ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **အဍ္ဎော ဘန္တေ**တိ ရာဇာ ဘိက္ခူ ဥယျုတ္တပ္ပယုတ္တော ထေရဿ လေဏတ္ထာယ ပဗ္ဘာရံ သောဓေန္တေ ဒိသွာ အာရာမိကံ ဒါတုကာမော ပုစ္ဆိ။

၆၁၉-၆၂၁။ **ပါဋိယေက္ကော**တိ ဝိသုံ ဧကော။ **မာလာကိတေ**တိ ကတမာလေ မာလာဓရေ[၁] ကုသုမမာလာပဋိမဏ္ဍိတေတိ အတ္ထော။ **တိဏဏ္ဍုပက**န္တိ တိဏစုမ္ဗဋကံ။ **ပဋိမုဉ္စီ**တိ ဌပေသိ။ **သာ အဟောသိ သုဝဏ္ဏမာလာ**တိ ဒါရိကာယ သီသေ ဌပိတမတ္တာယေဝ ထေရဿ အဓိဋ္ဌာနဝသေန သုဝဏ္ဏပဒုမမာလာ အဟောသိ။ တဉ္စ တိဏဏ္ဍုပကံ သီသေ ဌပိတမတ္တမေဝ “သုဝဏ္ဏမာလာ ဟောတူ”တိ ထေရော အဓိဋ္ဌာသိ၊ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ။ပ။ တေနုပသင်္ကမီတိ ဒုတိယဒိဝသေယေဝ ဥပသင်္ကမိ။

၁-မာလာဓရေ (သျာ)

သုဝဏ္ဏတိ **အမိမုနှိတိ** "သောဝဏ္ဏမယော ဟောတူ"တိ အမိင္ဒ္ဓာသိ။ **ပဉ္စန္နံ ဘေသဇ္ဇာနန္တိ** သပ္ပိအာဒီနံ။ **ဗာဟုလိကာ**တိ ပစ္စယဗာဟုလတာယ ပဋိပန္နာ။ **ကောလမ္ဗေပိ ဃဋေ့ပိတိ**ဧတ္တ ကောလမ္ဗာ[1] နာမ မဟာမုခစာဋိယော ဝုစ္စန္တိ။ **ဩလီနဝိလီနာနီ**တိ ဟေဋ္ဌာ စ ဥဘတောပဿေသု စ ဂဠိတာနိ။ **ဩကိဏ္ဏဝိကိဏ္ဏာ**တိ သပ္ပိအာဒီနံ ဂန္ဓေန ဘုမ္မိံ ခနန္တေဟိ ဩကိဏ္ဏာ, ဘိတ္တိယော ခနန္တေဟိ ဥပရိ သဉ္စရန္တေဟိ စ ဝိကိဏ္ဏာ။ **အန္တောကောဋ္ဌာဂါရိကာ**တိ အဗ္ဘန္တရေ သံဝိဟိတကောဋ္ဌာဂါရာ။

၆၂၂။ **ပဋိသာယနီယာနီ**တိ ပဋိသာယိတဗ္ဗာနိ၊ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနီတိ အတ္ထော။ **ဘေသဇ္ဇာနီ**တိ ဘေသဇ္ဇကိစ္စံ ကရောန္တု ဝါ မာ ဝါ, ဧဝံ လဒ္ဓဝေါဟာရာနိ။ **ဂေါသပ္ပိ**တိအာဒီဟိ လောကေ ပါကဋံ ဒဿေတွာ **ယေသံ မံသံ ကပ္ပတီ**တိ ဣမိနာ အညေသမ္ပိ ဓိဝရောဟိတသသာဒီနံ သပ္ပိံ သင်္ဂဟေတွာ ဒဿေသိ။ ယေသဉ္ဟိ ခီရံ အတ္ထိ၊ သပ္ပိပိ တေသံ အတ္ထိယေဝ။ တံ ပန သုလဘံ ဝါ ဟောတု ဒုလ္လဘံ ဝါ၊ အသမ္ဘိန္နရသံ ဝုတ္တံ။ ဧဝံ နဝနီတမ္ပိ။

သန္နိဓိကာရကံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနီတိ သန္နိဓိံ ကတွာ နိဒဟိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနိ။ ကထံ? ပါဠိယာ အာဂတသပ္ပိအာဒီသု သပ္ပိ တာဝ ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ တဒဟုပုရေဘတ္တံ သာမိသမ္ပိ နိရာမိသမ္ပိ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ သတ္တာဟံ နိရာမိသံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ သတ္တာဟာတိက္ကမေ သစေ ဧကဘာဇနေ ဌပိတံ၊ ဧကံ နိဿဂ္ဂိယံ။ သစေ ဗဟူသု၊ ဝတ္ထုဂဏနာယ နိဿဂ္ဂိယာနိ။ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ သတ္တာဟံ နိရာမိသမေဝ ဝဋ္ဋတိ။ ပုရေဘတ္တံ ဝါ ပစ္ဆာဘတ္တံ ဝါ ဥဂ္ဂဟိတကံ ကတွာ နိက္ခိတ္တံ အဇ္ဈောဟရိတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ အဗ္ဘဉ္ဇနာဒီသု ဥပနေတဗ္ဗံ။ သတ္တာဟာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ, အနဇ္ဈော-ဟရဏီယတံ အာပန္နတ္တာ။ ပဋိသာယနီယာနီတိ ဟိ ဝုတ္တံ။ သစေ အနုပသမ္ပန္နော ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတနဝနီတေန သပ္ပိံ ကတွာ ဒေတိ၊ ပုရေဘတ္တံ သာမိသံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ သယံ ကရောတိ၊ သတ္တာဟမ္ပိ နိရာမိသမေဝ ဝဋ္ဋတိ။ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတနဝနီတေန ပန ယေန ကေနစိ ကတသပ္ပိ သတ္တာဟမ္ပိ နိရာမိသမေဝ ဝဋ္ဋတိ။ ဥဂ္ဂဟိတကေန ကတေ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တသဒိသပ္ပိနယေနေဝ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတခီရေန ဝါ ဒဓိနာ ဝါ ကတသပ္ပိ အနုပသမ္ပန္နေန ကတံ သာမိသမ္ပိ တဒဟုပုရေဘတ္တံ ဝဋ္ဋတိ။ သယံကတံ နိရာမိသမေဝ

---

[1] ကောဠုမ္ဗာ (သျာ၊ က)

ဝဋ္ဋတိ။ နဝနီတံ တာပေန္တဿ ဟိ သာမံပါကော န ဟောတိ။ သာမံပက္ကေန ပန တေန သဒ္ဓိံ အာမိသံ န ဝဋ္ဋတိ။ ပဋ္ဌာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ စ န ဝဋ္ဋတိယေဝ။ သတ္တာဟာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ, သဝတ္ထုကဿ ပဋိဂ္ဂဟိတတ္တာ။ တာနိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာတိ ဟိ ဝုတ္တံ။ ပဋ္ဌာဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတေဟိ ကတံ ပန အဗ္ဘဉ္ဇနာဒီသု ဥပနေတဗ္ဗံ။ ပုရေဘတ္တမ္ပိ စ ဥဂ္ဂဟိတကေဟိ ကတံ ဥဘယေသမ္ပိ သတ္တာဟာတိက္ကမေ အနာပတ္တိ။ ဧသေဝ နယော အကပ္ပိယမံသသပ္ပိမှိ။ အယံ ပန ဝိသေသော—ယတ္ထ ပါဠိယံ အာဂတသပ္ပိနာ နိဿဂ္ဂိယံ၊ တတ္ထ ဣမိနာ ဒုက္ကဋံ။ **အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ** ကာရဏပတိရူပကံ ဝတွာ မနုဿသပ္ပိ စ နဝနီတဉ္စ ပဋိက္ခိတ္တံ၊ တံ ဒုပ္ပဋိက္ခိတ္တံ, သဗ္ဗအဋ္ဌကထာသု အနုညာတတ္တာ။ ပရတော စဿ ဝိနိစ္ဆယောပိ အာဂမိဿတိ။

ပါဠိယံ အာဂတံ နဝနီတမ္ပိ ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ တဒဟုပုရေဘတ္တံ သာမိသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ပဋ္ဌာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ နိရာမိသမေဝ။ သတ္တာဟာတိက္ကမေ နာနာဘာဇနေသု ဌပိတေ ဘာဇနဂဏနာယ၊ ဧကဘာဇနေပိ အမိဿေတွာ ပိဏ္ဍပိဏ္ဍဝသေန ဌပိတေ ပိဏ္ဍဂဏနာယ နိဿဂ္ဂိယာနိ။ ပဋ္ဌာဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ သပ္ပိနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧတ္ထ ပန ဒမိဠဂ္ဂိကာယောပိ တက္ကဗိန္ဒူနိပိ ဟောန္တိ။ တသ္မာ တံ ဓောတံ[၁] ဝဋ္ဋတီတိ[၂] **ဥပတိဿတ္ထေရော** အာဟံသု။ **မဟာသိဝတ္ထေရော** ပန "ဘဂဝတာ အနုညာတကာလတော ပဋ္ဌာယ တက္ကတော ဥဒ္ဓဋမတ္တမေဝ ခါဒိံသု"တိ အာဟ။ တသ္မာ နဝနီတံ ပရိဘုဉ္ဇန္တေန ဓောဝိတွာ ဒမိတက္ကမက္ခိကာကိပိလ္လိကာဒီနိ အပနေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ ပစိတွာ သပ္ပိံ ကတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုကာမေန အဓောတမ္ပိ ပစိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယံ တတ္ထ ဒမိဂတံ ဝါ တက္ကဂတံ ဝါ, တံ ခယံ ဂမိဿတိ။ ဧတ္တာဝတာ ဟိ သဝတ္ထုကပဋိဂ္ဂဟိတံ နာမ န ဟောတီတိ အယမေတ္ထ အဓိပ္ပါယော။ အာမိသေန သဒ္ဓိံ ပက္ကတ္တာ ပန တသ္မိမ္ပိ ကုက္ကုစ္စာယန္တိ ကုက္ကုစ္စကာ။ ဣဒါနိ ဥဂ္ဂဟေတွာ ဌပိတနဝနီတေ စ ပုရေဘတ္တံ ခီရဒဓီနိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ကတနဝနီတေ စ ပဋ္ဌာဘတ္တံ တာနိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ကတနဝနီတေ စ ဥဂ္ဂဟိတေဟိ ကတနဝနီတေ စ အကပ္ပိယမံသနဝနီတေ စ သဗ္ဗော အာပတ္တာနာပတ္တိပရိဘောဂါပရိဘောဂနယော သပ္ပိမှိ ဝုတ္တက္ကမေနေဝ ဂဟေတဗ္ဗော။

တေလဘိက္ခာယ ပဝိဋ္ဌာနံ ပန ဘိက္ခူနံ တတ္ထေဝ[၃] သပ္ပိမ္ပိ နဝနီတမ္ပိ ပက္ကတေလမ္ပိ အပက္ကတေလမ္ပိ အာကိရန္တိ၊ တတ္ထ တက္ကဒမိဗိန္ဒူနိပိ ဘတ္တသိတ္ထာနိပိ တဏ္ဍုလကဏာပိ မက္ခိကာဒယောပိ ဟောန္တိ။ အာဒိစ္စပါကံ

၁–တသ္မာ ဓောတံ (သီ၊ သျာ) ၂-ဝဋ္ဋိဿတီတိ (သျာ) ၃-ပတ္တေဝ (က)

ကတွာ ပရိဿာဝေတွာ ဂဟိတံ သတ္တာဟကာလိကံ ဟောတိ၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဌပိတဘေသဇ္ဇေဟိ သဒ္ဓိံ ပစိတွာ နတ္ထုပါနမ္ပိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ဝဒ္ဒလိသမယေ လဇ္ဇီ သာမဏေရော ယထာ တတ္ထ ပတိတတဏ္ဍုလကဏာဒယော န ပစ္စန္တိ၊ ဧဝံ သာမိသပါကံ မောစေန္တော အဂ္ဂိမ္ပိ ဝိလီယာပေတွာ ပရိ-ဿာဝေတွာ ပုန ပစိတွာ ဒေတိ၊ ပုရိမနယေနေဝ သတ္တာဟံ ဝဋ္ဋတိ။

တေလေသု တိလတေလံ တာဝ ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ပုရေဘတ္တံ သာမိသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ နိရာမိသမေဝ။ သတ္တာဟာတိက္ကမေ ပနဿ ဘာဇနဂဏနာယ နိဿဂ္ဂိယဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ သတ္တာဟံ နိရာမိသမေဝ ဝဋ္ဋတိ။ ဥဂ္ဂဟိတကံ ကတွာ နိက္ခိတ္တံ အဇ္ဈောဟရိတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ သီသမက္ခနာဒီသု ဥပနေတဗ္ဗံ၊ သတ္တာဟာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ။ ပုရေဘတ္တံ တိလေ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ကတတေလံ ပုရေဘတ္တံ သာမိသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ အနဇ္ဈောဟရဏီယံ ဟောတိ၊ သီသမက္ခနာဒီသု ဥပနေတဗ္ဗံ၊ သတ္တာဟာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ။ ပစ္ဆာဘတ္တံ တိလေ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ကတတေလံ အနဇ္ဈောဟရဏီယမေဝ သဝတ္ထုကပဋိဂ္ဂဟိတတ္တာ၊ သတ္တာဟာ-တိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ၊ သီသမက္ခနာဒီသု ဥပနေတဗ္ဗံ။ ပုရေဘတ္တံ ဝါ ပစ္ဆာဘတ္တံ ဝါ ဥဂ္ဂဟိတကတိလေဟိ ကတတေလေပိ ဧသေဝ နယော။

ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတကတိလေ ဘဇ္ဇိတွာ ဝါ တိလပိဋ္ဌံ ဝါ သေဒေတွာ ဥဏှောဒကေန ဝါ တေမေတွာ ကတတေလံ သစေ အနုပသမ္ပန္နေန ကတံ ပုရေဘတ္တံ သာမိသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ အတ္တနာ ကတတေလံ ပန နိဗ္ဗဋ္ဋိတတ္တာ ပုရေဘတ္တံ နိရာမိသမေဝ ဝဋ္ဋတိ။ သာမံပက္ကတ္တာ သာမိသံ န ဝဋ္ဋတိ၊ သဝတ္ထုက-ပဋိဂ္ဂဟိတတ္တာ ပန ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ ဥဘယမ္ပိ အနဇ္ဈောဟရဏီယံ၊ သီသမက္ခနာဒီသု ဥပနေတဗ္ဗံ၊ သတ္တာဟာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ။ ယဒိ ပန အပ္ပံ ဥဏှောဒကံ ဟောတိ၊ အဗ္ဘုက္ကိရဏမတ္တံ၊ အဗ္ဗောဟာရိကံ ဟောတိ သာမံပါကဂဏနံ န ဂစ္ဆတိ။ သာသပတေလာဒီသုပိ အဝတ္ထုကပဋိဂ္ဂဟိတေသု အဝတ္ထုကတိလတေလေ ဝုတ္တသဒိသောဝ ဝိနိစ္ဆယော။

သစေ ပန ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတာနံ သာသပါဒီနံ စုဏ္ဏေဟိ အာဒိစ္စပါကေန သက္ကာ တေလံ ကာတုံ၊ တံ ပုရေဘတ္တံ သာမိသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ နိရာမိသမေဝ၊ သတ္တာဟာတိက္ကမေ နိဿဂ္ဂိယံ။ ယသ္မာ ပန သာသပ-မဓုကစုဏ္ဏာဒီနိ သေဒေတွာ ဧရဏ္ဍကဋ္ဌီနိ စ ဘဇ္ဇိတွာ ဧဝ တေလံ ကရောန္တိ၊ တသ္မာ တေသံ တေလံ အနုပသမ္ပန္နေဟိ ကတံ ပုရေဘတ္တံ သာမိသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ ဝတ္ထူနံ ယာဝဇီဝိကတ္တာ ပန သဝတ္ထုကပဋိဂ္ဂဟဏေ ဒေါသော နတ္ထိ။ အတ္တနာ

ကတံ သတ္တာဟံ နိရာမိသပရိဘောဂေနေဝ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ဥဂ္ဂဟိတကေပိ ကတံ အနဇ္ဈောဟရဏီယံ ဗာဟိရပရိဘောဂေ ဝဋ္ဋတိ၊ သတ္တာဟာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ။

တေလကရဏတ္ထာယ သာသပမဓုကဧရဏ္ဍဋ္ဌီနိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ကတံ တေလံ သတ္တာဟကာလိကံ။ ဒုတိယဒိဝသေ ကတံ ဆာဟံ ဝဋ္ဋတိ။ တတိယဒိဝသေ ကတံ ပဉ္စာဟံ ဝဋ္ဋတိ။ စတုတ္ထ၊ ပဉ္စမ၊ ဆဋ္ဌ၊ သတ္တမဒိဝသေ ကတံ တဒဟေဝ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ယာဝ အရုဏဿ ဥဂ္ဂမနာ တိဋ္ဌတိ၊ နိဿဂ္ဂိယံ။ အဋ္ဌမေ ဒိဝသေ ကတံ အနဇ္ဈောဟရဏီယံ။ အနိဿဂ္ဂိယတ္တာ ပန ဗာဟိရပရိဘောဂေ ဝဋ္ဋတိ။ သစေပိ န ကရောတိ၊ တေလတ္ထာယ ဂဟိတသာသပါဒီနံ သတ္တာဟာတိက္ကမနေ ဒုက္ကဋမေဝ။ ပါဠိယံ ပန အနာဂတာနိ အညာနိပိ နာဠိကေရနိမ္ဗကောသမ္ဗက ကရမန္ဒအတသီအာဒီနံ တေလာနိ အတ္ထိ၊ တာနိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ သတ္တာဟံ အတိက္កာမယတော ဒုက္ကဋံ ဟောတိ။ အယမေတေသု ဝိသေသော။ သေသံ ယာဝကာလိကဝတ္ထုံ ယာဝဇီဝိကဝတ္ထုဉ္စ သလ္လက္ခေတွာ သာမံပါကသဝတ္ထုက ပုရေဘတ္တ ပစ္ဆာဘတ္တပဋိဂ္ဂဟိတ ဥဂ္ဂဟိတကဝတ္ထုဝိဓာနံ သဗ္ဗံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၆၂၃။ **ဝသာတေလ**န္တိ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဝသာနိ ဘေသဇ္ဇာနိ[၁] အစ္ဆဝသံ မစ္ဆဝသံ သုသုကာဝသံ သူကရဝသံ ဂဒြဘဝသ"န္တိ[၂]။ ဧဝံ အနုညာတဝသာနံ တေလံ။ ဧတ္ထ စ အစ္ဆဝသန္တိ ဝစနေန ဌပေတွာ မနုဿဝသံ သဗ္ဗေသံ အကပ္ပိယမံသာနံ ဝသာ အနုညာတာ။ မစ္ဆဂ္ဂဟဏေန စ သုသုကာပိ ဂဟိတာ ဟောန္တိ၊ ဝါဠမစ္ဆတ္တာ ပန ဝိသုံ ဝုတ္တံ။ မစ္ဆာဒိဂ္ဂဟဏေန စေတ္ထ သဗ္ဗေသမ္ပိ ကပ္ပိယမံသာနံ ဝသာ အနုညာတာ။ မံသေသု ဟိ ဒသ မနုဿဟတ္ထိအဿသုနခအဟိသီဟဗျဂ္ဃဒီပိအစ္ဆတရစ္ဆာနံ မံသာနိ အကပ္ပိယာနိ။ ဝသာသု ဧကာ မနုဿဝသာဝ။ ခီရာဒီသု အကပ္ပိယံ နာမ နတ္ထိ။

အနုပသမ္ပန္နေဟိ ကတနိဗ္ဗဋ္ဋိတဝသာတေလံ ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ပုရေဘတ္တံ သာမိသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ သတ္တာဟံ နိရာမိသမေဝ ဝဋ္ဋတိ။ ယံ ပန တတ္ထ သုခုမရဇသဒိသံ မံသံ ဝါ နှာရု ဝါ အဋ္ဌိ ဝါ လောဟိတံ ဝါ ဟောတိ၊ တံ အဗ္ဗောဟာရိကံ။ သစေ ပန ဝသံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ သယံ ကရောတိ၊ ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ပစိတွာ ပရိဿာဝေတွာ သတ္တာဟံ နိရာမိသပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ နိရာမိသပရိဘောဂံ ဟိ သန္ဓာယ ဣဒံ ဝုတ္တံ

၁-ပဉ္စဝသာနိ (သီ၊ သျာ၊ က)

၂-ဝိ ၃-၂၉၁-ပိဋ္ဌေ။

“ကာလေ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ကာလေ နိပ္ပက္ကံ ကာလေ သံသဋ္ဌံ တေလပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇိတုန္တိ”[၁]။ တတြာပိ အဗ္ဗောဟာရိကံ အဗ္ဗောဟာရိကမေဝ။ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပန ပဋိဂ္ဂဟိတံ ဝါ ကာတုံ ဝါ န ဝဋ္ဋတိယေဝ။ ဝုတ္တဉ္ဟေတံ—

“ဝိကာလေ စေ ဘိက္ခဝေ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ဝိကာလေ နိပ္ပက္ကံ ဝိကာလေ သံသဋ္ဌံ၊ တံ စေ ပရိဘုဉ္ဇေယျ၊ အာပတ္တိ တိဏ္ဏံ ဒုက္ကဋာနံ။ ကာလေ စေ ဘိက္ခဝေ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ဝိကာလေ နိပ္ပက္ကံ ဝိကာလေ သံသဋ္ဌံ၊ တံ စေ ပရိဘုဉ္ဇေယျ၊ အာပတ္တိ ဒွိန္နံ ဒုက္ကဋာနံ။ ကာလေ စေ ဘိက္ခဝေ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ကာလေ နိပ္ပက္ကံ ဝိကာလေ သံသဋ္ဌံ၊ တံ စေ ပရိဘုဉ္ဇေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ ကာလေ စေ ဘိက္ခဝေ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ကာလေ နိပ္ပက္ကံ ကာလေ သံသဋ္ဌံ၊ တံ စေ ပရိဘုဉ္ဇေယျ၊ အနာပတ္တီ”တိ[၂]။

ဥပတိဿတ္ထေရော ပန အဉ္ဇေဝါသိကာ ပုစ္ဆိံသု “ဘန္တေ သပ္ပိနဝနီတ-ဝသာနိ ဧကတော ပစိတွာ နိဗ္ဗဋ္ဋိတာနိ ဝဋ္ဋန္တိ, န ဝဋ္ဋန္တီ”တိ။ “န ဝဋ္ဋန္တိ အာဝုသော”တိ။ ထေရော ကိရေတ္ထ ပက္ကတေလကသဋ္ဌေ ဝိယ ကုက္ကုစ္စာယတိ။ တတော နံ ဥတ္တရိ ပုစ္ဆိံသု “ဘန္တေ နဝနီတေ ဒဓိဂုဠိကာ ဝါ တက္ကဗိန္ဒု ဝါ ဟောတိ၊ ဧတံ ဝဋ္ဋတီ”တိ။ “ဧတမ္ပိ အာဝုသော န ဝဋ္ဋတီ”တိ။ တတော နံ အာဟံသု “ဘန္တေ ဧကတော ပစိတွာ သံသဋ္ဌာနိ တေဇဝန္တာနိ ဟောန္တိ၊ ရောဂံ နိဂ္ဂဏှန္တီ”တိ။ “သာဓာဝုသော”တိ ထေရော သမ္ပဋိစ္ဆိ။

မဟာသုမတ္ထေရော ပနာဟ “ကပ္ပိယမံသဝသာ သာမိသပရိဘောဂေ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတရာ နိရာမိသပရိဘောဂေ ဝဋ္ဋတီ”တိ။ **မဟာပဒုမတ္ထေရော** ပန “ဣဒံ ကိ”န္တိ ပဋိက္ခိပိတွာ “နနု ဝါတာဗာဓိကာ ဘိက္ခူ ပဉ္စမူလကသာဝယာဂုယံ[၃] အစ္ဆသူကရဝသာဒီနိ ပက္ခိပိတွာ ယာဂုံ ပိဝန္တိ၊ သာ တေဇုဿဒတ္တာ ရောဂံ နိဂ္ဂဏှာတီ”တိ ဝတွာ “ဝဋ္ဋတီ”တိ အာဟ။

မဓု နာမ မက္ခိကာမဓူတိ မဓုကရိဟိ နာမ မဓုမက္ခိကာဟိ ခုဒ္ဒကမက္ခိကာဟိ ဘမရမက္ခိကာဟိ စ ကတံ မဓု။ တံ ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ပုရေဘတ္တံ သာမိသပရိဘောဂေနပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ သတ္တာဟံ နိရာမိသ-ပရိဘောဂေနေဝ ဝဋ္ဋတိ။ သတ္တာဟာတိက္ကမေ သစေ သိလေသသဒိသံ မဟာမဓုံ ခဏ္ဍံ ခဏ္ဍံ ကတွာ ဌပိတံ, ဣတရံ ဝါ နာနာဘာဇနေသု၊ ဝတ္ထုဂဏနာယ နိဿဂ္ဂိယာနိ။ သစေ ဧကမေဝ ခဏ္ဍံ, ဧကဘာဇနေ ဝါ ဣတရံ၊ ဧကမေဝ နိဿဂ္ဂိယံ။ ဥဂ္ဂဟိတကံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ အရုမက္ခနာဒီသု ဥပနေတဗ္ဗံ။

၁-၂-ဝိ ၃-၂၉၂-ဝိဋ္ဌေ။　　၃-ပဉ္စမူလကသာဝယာဂုယံ (သီ)

မဓုပဋလံ ဝါ မဓုသိတ္ထကံ ဝါ သစေ မဓုနာ အမက္ခိတံ ပရိသုဒ္ဓံ၊ ယာဝဇီဝိကံ။ မဓုမက္ခိတံ ပန မဓုဂတိကမေဝ။ ခီရိကာ နာမ သပက္ကာ ဒီဃမက္ခိကာ[၁] တုမ္ဗလနာမိကာ စ အဋ္ဌိပက္ခာ[၂] ကာဠမဟာဘမရာ ဟောန္တိ၊ တေသံ အာသယေသု နိယျာသသဒိသံ မဓု ဟောတိ၊ တံ ယာဝဇီဝိကံ။

ဖာဏိတံ နာမ ဥစ္ဆုမှာ နိဗ္ဗတ္တန္တိ ဥစ္ဆုရသံ ဥပါဒါယ အပက္ကာ ဝါ အဝတ္ထုကပက္ကာ ဝါ သဗ္ဗာပိ အဝတ္ထုကာ ဥစ္ဆုဝိကတိ "ဖာဏိတ"န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တံ ဖာဏိတံ ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ပုရေဘတ္တံ သာမိသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ သတ္တာဟံ နိရာမိသမေဝ ဝဋ္ဋတိ။ သတ္တာဟာတိက္ကမေ ဝတ္ထုဂဏနာယ နိဿဂ္ဂိယံ။ ဗဟူ ပိဏ္ဍာ[၃] စုဏ္ဏေတွာ ဧကဘာဇနေ ပက္ခိတ္တာ ဟောန္တိ ဃနသန္နိဝေသာ၊ ဧကမေဝ နိဿဂ္ဂိယံ။ ဥဂ္ဂဟိတကံ ဝုတ္တနယေနဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဃရရူပနာဒီသု ဥပနေတဗ္ဗံ။ ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတေန အပရိဿာဝိတဥစ္ဆုရသေန ကတဖာဏိတံ သစေ အနုပသမ္ပန္နေန ကတံ, သာမိသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ သယံကတံ နိရာမိသမေဝ ဝဋ္ဋတိ။ ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ ပန သဝတ္ထုကပဋိဂ္ဂဟိတတ္တာ အနဇ္ဈောဟရဏီယံ၊ သတ္တာဟာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ။ ပစ္ဆာဘတ္တံ အပရိဿာဝိတပဋိဂ္ဂဟိတေန ကတမ္ပိ အနဇ္ဈောဟရဏီယမေဝ၊ သတ္တာဟာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ။ သေ နယော ဥစ္ဆုံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ကတဖာဏိတေပိ။ ပုရေဘတ္တံ ပန ပရိဿာဝိတပဋိဂ္ဂဟိတေန ကတံ သစေ အနုပသမ္ပန္နေန ကတံ, ပုရေဘတ္တံ သာမိသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ သတ္တာဟံ နိရာမိသမေဝ။ သယံကတံ ပုရေဘတ္တမ္ပိ နိရာမိသမေဝ။ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပရိဿာဝိတပဋိဂ္ဂဟိတေန ကတံ ပန နိရာမိသမေဝ သတ္တာဟံ ဝဋ္ဋတိ။ ဥဂ္ဂဟိတကကတံ[၄] ဝုတ္တနယမေဝ။ "ဈာမဥစ္ဆုဖာဏိတံ ဝါ ကောဋ္ဋိတဥစ္ဆုဖာဏိတံ ဝါ ပုရေဘတ္တမေဝ ဝဋ္ဋတီ"တိ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ဝုတ္တံ။

မဟာပစ္စရိယံ ပန "ဧတံ သဝတ္ထုကပက္ကံ ဝဋ္ဋတိ နော ဝဋ္ဋတီ"တိ ပုစ္ဆံ ကတွာ "ဥစ္ဆုဖာဏိတံ ပစ္ဆာဘတ္တံ နောဝဋ္ဋနကံ နာမ နတ္ထီ"တိ ဝုတ္တံ။ တံ ယုတ္တံ။ သီတုဒကေန ကတံ မဓုကပုပ္ဖဖာဏိတံ ပုရေဘတ္တံ သာမိသံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ သတ္တာဟံ နိရာမိသမေဝ။ သတ္တာဟာတိက္ကမေ ဝတ္ထုဂဏနာယ ဒုက္ကဋံ။ ခီရံ ပက္ခိပိတွာ ကတံ မဓုကဖာဏိတံ ယာဝကာလိကံ။ ခဏ္ဍသက္ခရံ ပန ခီရဇလ္လိကံ အပနေတွာ သောဓေန္တိ၊ တသ္မာ ဝဋ္ဋတိ။ မဓုကပုပ္ဖံ ပန ပုရေဘတ္တံ အလ္လံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဘဇ္ဇိတမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ ဘဇ္ဇိတွာ တိလာဒီဟိ မိဿံ

၁-ဒီဃပက္ခိကာ (က) ၂-အဋ္ဌိပက္ခိကာ (သီ)
၃-ဗဟိ ပိဏ္ဍာ (က) ၄-ဥဂ္ဂဟိတကံ (သျာ)

ဝါ အမိဿံ ဝါ ကတွာ ကောဋ္ဌိတမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ ယဒိ ပန တံ ဂဟေတွာ မေရယတ္ထာယ ယောဇေန္တိ၊ ယောဇိတံ ဗီဇတော ပဋ္ဌာယ န ဝဋ္ဋတိ။ ကဒလိ-ခဇ္ဇူရိအမ္ဗလဗုဇပနသစိဉ္စာဒီနံ သဗ္ဗေသံ ယာဝကာလိကဖလာနံ ဖာဏိတံ ယာဝကာလိကမေဝ။ မရိစပက္ကေဟိ ဖာဏိတံ ကရောန္တိ၊ တံ ယာဝဇီဝိကံ။

တာနိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာတိ သစေပိ သမ္ဗာနိပိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဧကဃဋေ အဝိနိဗ္ဘောဂါနိ ကတွာ နိက္ခိပတိ၊ သတ္တာဟာတိက္ကမေ ဧကမေဝ နိဿဂ္ဂိယံ။ ဝိနိဘုတ္တေသု ပဉ္စ နိဿဂ္ဂိယာနိ။ သတ္တာဟံ ပန အနတိက္ကာမေတွာ ဂိလာနေနပိ အဂိလာနေနပိ ဝုတ္တနယေနေဝ ယထာသုခံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ သတ္တဝိဓံ ဟိ **ဩဒိဿံ နာမ** ဗျာဓိဩဒိဿံ ပုဂ္ဂလောဒိဿံ ကာလောဒိဿံ သမယောဒိဿံ ဒေသောဒိဿံ ဝသောဒိဿံ ဘေသဇ္ဇောဒိဿန္တိ။

တတ္ထ **ဗျာဓိဩဒိဿံ** နာမ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အမနုဿိကာဗာဓေ အာမကမံသံ အာမကလောဟိတ”န္တိ[1] ဧဝံ ဗျာဓိံ ဥဒ္ဒိဿ အနုညာတံ၊ တံ တေနေဝ အာဗာဓေန အာဗာဓိကဿ ဝဋ္ဋတိ၊ န အညဿ။ တဉ္စ ခေါ ကာလေပိ ဝိကာလေပိ ကပ္ပိယမ္ပိ အကပ္ပိယမ္ပိ ဝဋ္ဋတိယေဝ။

ပုဂ္ဂလောဒိဿံ နာမ ‘‘အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ရောမန္ထကဿ ရောမန္ထနံ[2]၊ န စ ဘိက္ခဝေ ဗဟိမုခဒွါရံ နီဟရိတွာ အဇ္ဈောဟရိတဗ္ဗ’’န္တိ[3] ဧဝံ ပုဂ္ဂလံ ဥဒ္ဒိဿ အနုညာတံ၊ တံ တဿေဝ ဝဋ္ဋတိ၊ န အညဿ။

ကာလောဒိဿံ နာမ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ စတ္တာရိ မဟာဝိကဋာနိ ဒါတုံ ဂူထံ မုတ္တံ ဆာရိကံ မတ္တိက”န္တိ[4] ဧဝံ အဟိနာ ဒဋ္ဌကာလံ ဥဒ္ဒိဿ အနုညာတံ၊ တံ တသ္မိံယေဝ ကာလေ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ န အညသ္မိံ။

သမယောဒိဿံ နာမ “ဂဏဘောဇနေ အညတြ သမယာ”တိအာဒိနာ[5] နယေန တံ တံ သမယံ ဥဒ္ဒိဿ အနုညာတာ အနာပတ္တိယော၊ တာ တသ္မိံ တသ္မိံယေဝ သမယေ အနာပတ္တိယော ဟောန္တိ၊ န အညဒါ။

ဒေသောဒိဿံ နာမ ‘‘အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဧဝရူပေသု ပစ္စန္တိမေသု ဇနပဒေသု ဝိနယဓရပဉ္စမေန ဂဏေန ဥပသမ္ပဒ’’န္တိ[6] ဧဝံ ပစ္စန္တဒေသေ[7] ဥဒ္ဒိဿ အနုညာတာနိ ဥပသမ္ပဒါဒီနိ၊ တာနိ တတ္ထေဝ ဝဋ္ဋန္တိ၊ န မဇ္ဈိမဒေသေ။

၁-ဝိ ၃-၂၉၄-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ရောမန္ထံ (သီ၊ က)၊ ရောမဋ္ဌ (သျာ) ၃-ဝိ ၄-၂၇၂-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဝိ ၃-၂၉၀-ပိဋ္ဌေ။ ၅-ဝိ ၂-၁၀၁-ပိဋ္ဌေ။ ၆-ဝိ ၃-၂၀၀-ပိဋ္ဌေ။ ၇-ပစ္စန္တိမဒေသံ (က)

ဝသောဒိဿံ နာမ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဝသာနိ ဘေသဇ္ဇာနီ"တိ[၁] ဧဝံ ဝသာနာမေန အနုညာတံ၊ တံ ဌပေတွာ မနုဿဝသံ သဗ္ဗေသံ ကပ္ပိယာကပ္ပိယဝသာနံ တေလံ တံတဒတ္ထိကာနံ တေလပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဘေသဇ္ဇောဒိဿံ နာမ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဘေသဇ္ဇာနီ"တိ[၂] ဧဝံ ဘေသဇ္ဇနာမေန အနုညာတာနိ အာဟာရတ္ထံ ဖရိတုံ သမတ္ထာနိ သပ္ပိနဝနီတတေလမဓုဖာဏိတာနိ။ တာနိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ တဒဟုပုရေဘတ္တံ ယထာသုခံ, ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ သတိ ပစ္စယေ ဝုတ္တနယေနေဝ သတ္တာဟံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနိ။

၆၂၄။ **သတ္တာဟာတိက္ကန္တေ အတိက္ကန္တသညီ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယန္တိ** သစေပိ သာသပမတ္တံ ဟောတိ၊ သကိံ ဝါ အင်္ဂုလိယာ ဂဟေတွာ ဇိဝှါယ သာယနမတ္တံ နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗမေဝ, ပါစိတ္တိယဉ္စ ဒေသေတဗ္ဗံ။

န ကာယိကေန ပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗန္တိ ကာယော ဝါ ကာယေ အရု ဝါ န မက္ခေတဗ္ဗံ။ တေဟိ မက္ခိတာနိ ကာသာဝကတ္တရယဋ္ဌိဥပါဟနပါဒကထလိကမဉ္စပီဌာဒီနိပိ အပရိဘောဂါနိ။ "ဒွါရဝါတပါနကဝါဋေသုပိ ဟတ္ထေန ဂဟဏဋ္ဌာနံ န မက္ခေတဗ္ဗ"န္တိ **မဟာပစ္စရိယံ** ဝုတ္တံ။ "ကသာဝေ ပန ပက္ခိပိတွာ ဒွါရဝါတပါနကဝါဋာနိ မက္ခေတဗ္ဗာနီ"တိ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ဝုတ္တံ။

အနာပတ္တိ အန္တောသတ္တာဟံ အဓိဋ္ဌေတီတိ သတ္တာဟဗ္ဘန္တရေ သပ္ပိဉ္စ တေလဉ္စ ဝသဉ္စ မုဒ္ဓနိတေလံ ဝါ အဗ္ဘဉ္ဇနံ ဝါ မဓုံ အရုမက္ခနံ ဖာဏိတံ ဃရဓူပနံ အဓိဋ္ဌေတိ၊ အနာပတ္တိ။ သစေ အဓိဋ္ဌိတတေလံ အနဓိဋ္ဌိတတေလဘာဇနေ အာကိရိတုကာမော ဟောတိ၊ ဘာဇနေ စေ သုခုမံ ဆိဒ္ဒံ, ပဝိဋ္ဌံ ပဝိဋ္ဌံ တေလံ ပုရာဏတေလေန အဇ္ဈောတ္ထရိယတိ၊ ပုန အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ။ အထ မဟာမုခံ ဟောတိ၊ သဟသာဝ ဗဟုတေလံ ပဝိသိတွာ ပုရာဏတေလံ အဇ္ဈောတ္ထရတိ၊ ပုန အဓိဋ္ဌာနကိစ္စံ နတ္ထိ။ အဓိဋ္ဌိတဂတိကမေဝ ဟိ တံ ဟောတိ။ ဧတေန နယေန အဓိဋ္ဌိတတေလဘာဇနေ အနဓိဋ္ဌိတတေလာကိရဏမ္ပိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၆၂၅။ **ဝိဿဇ္ဇေတီ**တိ ဒွိန္နံ သန္တကံ ဧကေန ပဋိဂ္ဂဟိတံ အဝိဘတ္တံ ဟောတိ၊ သတ္တာဟာတိက္ကမေ ဒွိန္နမ္ပိ အနာပတ္တိ၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ပန န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ယေန ပဋိဂ္ဂဟိတံ၊ သော ဣတရံ ဘဏတိ "အာဝုသော ဣမံ တေလံ သတ္တာဟမတ္တံ ပရိဘုဉ္ဇ တွ"န္တိ။ သော စ ပရိဘောဂံ န ကရောတိ၊ ကဿ အာပတ္တိ? န ကဿစိပိ

၁-၂-ဝိ ၃-၂၉၁-ပိဋ္ဌေ။

အာပတ္တိ။ ကသ္မာ? ယေန ပဋိဂ္ဂဟိတံ တေန ဝိဿဇ္ဇိတတ္တာ၊ ဣတရဿ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတတ္တာ။

ဝိနဿတီတိ အပရိဘောဂံ ဟောတိ။ **စောရေနာ**တိအာဒီသု ယေန စိတ္တေန ဘေသဇ္ဇံ စတ္တဉ္စ ဝန္တဉ္စ မုတ္တဉ္စ ဟောတိ၊ တံ စိတ္တံ စတ္တံ ဝန္တံ မုတ္တန္တိ ဝုစ္စတိ။ တေန စိတ္တေန ပုဂ္ဂလော အနပေက္ခောတိ ဝုစ္စတိ၊ ဧဝံ အနပေက္ခော သာမဏေရဿ ဒတွာတိ အတ္ထော။ ဣဒံ ကသ္မာ ဝုတ္တံ။ “ဧဝံ အန္တောသတ္တာဟေ ဒတွာ ပစ္ဆာ လဘိတွာ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ အနာပတ္တိဒဿနတ္ထ”န္တိ **မဟာသုမတ္ထေရော** အာဟ။ **မဟာပဒုမတ္ထေရော** ပနာဟ “နယိဒံ ယာစိတဗ္ဗံ၊ အန္တောသတ္တာဟေ ဒိန္နဿ ဟိ ပုန ပရိဘောဂေ အာပတ္တိယေဝ နတ္ထိ။ သတ္တာဟာတိက္ကန္တဿ ပန ပရိဘောဂေ အနာပတ္တိဒဿနတ္ထမိဒံ ဝုတ္တ”န္တိ။ တသ္မာ ဧဝံ ဒိန္နံ ဘေသဇ္ဇံ သစေ သာမဏေရော အဘိသင်္ခရိတွာ ဝါ အနဘိသင်္ခရိတွာ ဝါ တဿ ဘိက္ခုနော နတ္ထုကမ္မတ္ထံ ဒဒေယျ၊ ဂဟေတွာ နတ္ထုကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ။ သစေ ဗာလော ဟောတိ ဒါတုံ န ဇာနာတိ၊ အညေန ဘိက္ခုနာ ဝတ္တဗ္ဗော “အတ္ထိ တေ သာမဏေရ တေလ”န္တိ။ အာမ ဘန္တေ အတ္ထီတိ။ အာဟရ ထေရဿ ဘေသဇ္ဇံ ကရိဿာမာတိ။ ဧဝမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

ကထိနသမုဋ္ဌာနံ၊ အကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ဝဿိကသာဋိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၆၂၆။ **တေန သမယေနာ**တိ ဝဿိကသာဋိကသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ဝဿိက-သာဋိကာ အနုညာတာ**တိ စီဝရက္ခန္ဓကေ ဝိသာခါဝတ္ထုသ္မိံ အနုညာတာ။ **ပဋိကစ္စေဝါ**တိ ပုရေယေဝ။

၆၂၇။ **မာသော သေသော ဂိမှာန**န္တိ စတုန္နံ ဂိမှမာသာနံ ဧကော ပစ္ဆိမမာသော သေသော။ **ကတွာ**တိ သိဗ္ဗနရဇနကပ္ပပရိယောသာနေန နိဋ္ဌပေတွာ။ ကရောန္တေန စ ဧကမေဝ ကတွာ သမယေ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ ဒွေ အဓိဋ္ဌာတုံ န ဝဋ္ဋတိ။

အတိရေကမာသေ သေသေ ဂိမှာနေတိ ဂိမှာနနာမကေ အတိရေကမာသေ သေသေ။

အတိရေကဒ္ဓမာသေ သေသေ ဂိမှာနေ ကတွာ နိဝါသေတီတိ ဧတ္ထ ပန ဉတွာ ဝဿိကသာဋိကာယ ပရိယေသနက္ခေတ္တံ ကရဏက္ခေတ္တံ နိဝါသနက္ခေတ္တံ အဓိဋ္ဌာနက္ခေတ္တန္တိ စတုဗ္ဗိဓံ ခေတ္တံ၊ ကုစ္ဆိသမယော ပိဋ္ဌိသမယောတိ ဒုဝိဓော သမယော၊ ပိဋ္ဌိသမယစတုက္ကံ ကုစ္ဆိသမယစတုက္ကန္တိ ဒွေ စတုက္ကာနိ စ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

တတ္ထ ဇေဋ္ဌမူလပုဏ္ဏမာသိယာ ပစ္ဆိမပါဋိပဒဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ကာဠပက္ခုပေါသထာ အယမေကော အဍ္ဎမာသော ပရိယေသနက္ခေတ္တဉ္စေဝ ကရဏက္ခေတ္တဉ္စ။ ဧတသ္မိံ ဟိ အန္တရေ ဝဿိကသာဋိကံ အလဒ္ဓံ ပရိယေသိတုံ လဒ္ဓံ ကာတုဉ္စ ဝဋ္ဋတိ၊ နိဝါသေတုံ အဓိဋ္ဌာတုဉ္စ န ဝဋ္ဋတိ။ ကာဠပက္ခုပေါသထဿ ပစ္ဆိမပါဋိပဒဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ အာသာဠှီပုဏ္ဏမာ အယမေကော အဍ္ဎမာသော ပရိယေသနကရဏနိဝါသနာနံ တိဏ္ဏမ္ပိ ခေတ္တံ။ ဧတသ္မိံ ဟိ အန္တရေ ပရိယေသိတုံ ကာတုံ နိဝါသေတုဉ္စ ဝဋ္ဋတိ၊ အဓိဋ္ဌာတုံယေဝ န ဝဋ္ဋတိ။ အာသာဠှီပုဏ္ဏမာသိယာ ပစ္ဆိမပါဋိပဒဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ကတ္တိကပုဏ္ဏမာ ဣမေ စတ္တာရော မာသာ ပရိယေသနကရဏနိဝါသနာဓိဋ္ဌာနာနံ စတုန္နံ ခေတ္တံ။ ဧတသ္မိံ ဟိ အန္တရေ အလဒ္ဓံ ပရိယေသိတုံ လဒ္ဓံ ကာတုံ နိဝါသေတုံ အဓိဋ္ဌာတုဉ္စ ဝဋ္ဋတိ။ ဣဒံ တာဝ စတုဗ္ဗိဓံ ခေတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ကတ္တိကပုဏ္ဏမာသိယာ ပန ပစ္ဆိမပါဋိပဒဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ဇေဋ္ဌမူလပုဏ္ဏမာ ဣမေ သတ္တ မာသာ ပိဋ္ဌိသမယော နာမ။ ဧတသ္မိံ ဟိ အန္တရေ "ကာလော ဝဿိကသာဋိကာယာ"တိအာဒိနာ နယေန သတုပ္ပါဒံ ကတွာ အညာတကအပ္ပဝါရိတဋ္ဌာနတော ဝဿိကသာဋိကစီဝရံ နိပ္ဖာဒေန္တဿ ဣမိနာ သိက္ခာပဒေန နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။ ''ဒေထ မေ ဝဿိကသာဋိကစီဝရ''န္တိအာဒိနာ နယေန ဝိညတ္တိံ ကတွာ နိပ္ဖာဒေန္တဿ အညာတကဝိညတ္တိသိက္ခာပဒေန နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။ ဝုတ္တနယေနေဝ သတုပ္ပါဒံ ကတွာ ဉာတကပဝါရိတဋ္ဌာနတော နိပ္ဖာဒေန္တဿ ဣမိနာဝ သိက္ခာပဒေန နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။ ဝိညတ္တိံ ကတွာ နိပ္ဖာဒေန္တဿ အညာတကဝိညတ္တိသိက္ခာပဒေန အနာပတ္တိ။ ဝုတ္တဉ္စေတံ **ပရိဝါရေ**—

''မာတရံ စီဝရံ ယာစေ၊ နော စ သံဃေ ပရိဏတံ။
ကေနဿ ဟောတိ အာပတ္တိ၊ အနာပတ္တိ စ ဉာတကေ။
ပဉှာ မေသာ ကုသလေဟိ စိန္တိတာ''တိ[၁]။

၁-ဝိ ၅-၃၇၈-ပိဋ္ဌေ။

အယဉ္ဟိ ပါဌော ဣမမတ္ထံ သန္ဓာယ ဝုတ္တောတိ။ ဧဝံ ပိဋ္ဌိသမယစတုက္ကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဇေဋ္ဌမူလပုဏ္ဏမာသိယာ ပန ပစ္ဆိမပါဋိပဒဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ကတ္တိကပုဏ္ဏမာ ဣမေ ပဉ္စ မာသာ ကုစ္ဆိသမယော နာမ။ တေသွေဝ ဟိ အန္တရေ ဝုတ္တနယေန သတုပ္ပါဒံ ကတွာ အညာတကအပ္ပဝါရိတဋ္ဌာနတော ဝဿိကသာဋိကစီဝရံ နိပ္ဖါဒေန္တဿ ဝတ္တဘေဒေ ဒုက္ကဋံ။ ယေ မနုဿာ ပုဗ္ဗေပိ ဝဿိကသာဋိကစီဝရံ ဒေန္တိ၊ ဣမေ ပန သစေပိ အတ္တနော အညာတကအပ္ပဝါရိတာ ဟောန္တိ၊ ဝတ္တဘေဒေါ နတ္ထိ၊ တေသု သတုပ္ပါဒကရဏဿ အနုညာတတ္တာ။ ဝိညတ္တိံ ကတွာ နိပ္ဖါဒေန္တဿ အညာတကဝိညတ္တိသိက္ခာပဒေန နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။ ဣဒံ ပန ပကတိယာ ဝဿိကသာဋိကဒါယကေသုပိ ဟောတိယေဝ။ ဝုတ္တနယေနေဝ သတုပ္ပါဒံ ကတွာ ဉာတကပဝါရိတဋ္ဌာနတော နိပ္ဖါဒေန္တဿ ဣမိနာ သိက္ခာပဒေန အနာပတ္တိ။ ဝိညတ္တိံ ကတွာ နိပ္ဖါဒေန္တဿ အညာတကဝိညတ္တိသိက္ခာပဒေန အနာပတ္တိ။ **န ဝတ္တဗ္ဗာ ဒေထ မေတိ** ဣဒဉ္စ ပရိယေသနကာလေ အညာတကအပ္ပဝါရိတေယေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ဧဝံ ကုစ္ဆိသမယစတုက္ကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

နဂ္ဂေါ ကာယံ ဩဝဿာပေတိ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာတိ ဧတ္ထ ဥဒကဖုသိတဂဏနာယ အကတွာ နှာနပရိယောသာနဝသေန ပယောဂေ ပယောဂေ ဒုက္ကဋေန ကာရေတဗ္ဗော။ သော စ ခေါ ဝိဝဋင်္ဂဏေ အာကာသတော ပတိတဥဒကေနေဝ နှာယန္တော။ နှာနကောဋ္ဌကဝါပိအာဒီသု ဃဋေဟိ အာသိတ္တဥဒကေန ဝါ နှာယန္တဿ အနာပတ္တိ။

ဝဿံ ဥက္ကဍ္ဎိယတီတိ ဧတ္ထ သစေ ကတပရိယေသိတာယ[1] ဝဿိကသာဋိကာယ ဂိမှာနံ ပစ္ဆိမံ မာသံ ခေပေတွာ ပုန ဝဿာနဿ ပဌမမာသံ ဥက္ကဍ္ဎိတွာ ဂိမှာနံ ပစ္ဆိမမာသမေဝ ကရောန္တိ၊ ဝဿိကသာဋိကာ ဓောဝိတွာ နိက္ခိပိတဗ္ဗာ။ အနဓိဋ္ဌိတာ အဝိကပ္ပိတာ ဒွေ မာသေ ပရိဟာရံ လဘတိ၊ ဝဿူပနာယိကဒိဝသေ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ။ သစေ သတိသမ္မောသေန ဝါ အပ္ပဟောနကဘာဝေန ဝါ အကတာ ဟောတိ၊ တေ စ ဒွေ မာသေ ဝဿာနဿ စ စာတုမာသန္တိ ဆ မာသေ ပရိဟာရံ လဘတိ။ သစေ ပန ကတ္တိကမာသေ ကထိနံ အတ္ထရိယတိ၊ အပရေပိ စတ္တာရော မာသေ လဘတိ၊ ဧဝံ ဒသ မာသာ ဟောန္တိ။ တတော ပရမ္ပိ သတိယာ ပစ္စာသာယ မူလစီဝရံ ကတွာ ဌပေန္တဿ

[1] ကတပရိယေသိတာယ (သျာ၊ က)

ဧကမာသန္တိ ဧဝံ ဧကာဒသ မာသေ ပရိဟာရံ လဘတိ။ သစေ ပန ဧကာဟဒွီဟာဒိဝသေန ယာဝ ဒသာဟာနာဂတာယ ဝဿူပနာယိကာယ, အန္တောဝဿေ ဝါ လဒ္ဓါ စေဝ နိဋ္ဌိတာ စ၊ ကဒါ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာတိ ဧတံ **အဋ္ဌကထာသု** န ဝိစာရိတံ။ လဒ္ဓဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ အန္တောဒသာဟေ၊ နိဋ္ဌိတာ ပန တဒ္ဒိဝသေယေဝ အန္တောဒသာဟေ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ။ ဒသာဟာတိက္ကမေ နိဋ္ဌိတာ တဒဟေဝ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ။ ဒသာဟေ အပ္ပဟောန္တေ စီဝရကာလံ နာတိက္ကမေတဗ္ဗာတိ အယံ နော အတ္တနောမတိ။ ကသ္မာ? "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ တိစီဝရံ အဓိဋ္ဌာတုံ၊ န ဝိကပ္ပေတုံ။ ဝဿိကသာဋိကံ ဝဿာနံ စာတုမာသံ အဓိဋ္ဌာတုံ၊ တတော ပရံ ဝိကပ္ပေတု"န္တိ[၁] ဟိ ဝုတ္တံ။ တသ္မာ ဝဿူပနာယိကတော ပုဗ္ဗေ ဒသာဟာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ။ "ဒသာဟပရမံ အတိရေကစီဝရံ ဓာရေတဗ္ဗ"န္တိ[၂] စ ဝုတ္တံ။ တသ္မာ ဧကာဟဒွီဟာဒိဝသေန ယာဝ ဒသာဟာနာဂတာယ ဝဿူပနာယိကာယ အန္တောဝဿေ ဝါ လဒ္ဓါ စေဝ နိဋ္ဌိတာ စ ဝုတ္တနယေနေဝ အန္တောဒသာဟေ ဝါ တဒဟု ဝါ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ၊ ဒသာဟေ အပ္ပဟောန္တေ စီဝရကာလံ နာတိက္ကမေတဗ္ဗာ။

တတ္ထ သိယာ၊ "ဝဿာနံ စာတုမာသံ အဓိဋ္ဌာတုန္တိ ဝစနတော စာတုမာသဗ္ဘန္တရေ ယဒါ ဝါ တဒါ ဝါ[၃] အဓိဋ္ဌာတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ။ ယဒိ ဧဝံ "ကဏ္ဍုပ္ပဋိစ္ဆာဒိံ ယာဝ အာဗာဓာ အဓိဋ္ဌာတု"န္တိ ဝုတ္တံ။ သာပိ စ ဒသာဟံ အတိက္ကာမေတဗ္ဗာ သိယာ၊ ဧဝဉ္စ သတိ ဒသာဟပရမံ အတိရေကစီဝရံ ဓာရေတဗ္ဗန္တိ ဣဒံ ဝိရုဇ္ဈတိ၊ တသ္မာ ယထာဝုတ္တမေဝ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ အညံ ဝါ အစလံ ကာရဏံ လဘိတွာ ဆဍ္ဍေတဗ္ဗံ။ အပိစ **ကုရုန္ဒိယမ္ပိ** နိဿဂ္ဂိယာဝသာနေ ဝုတ္တံ "ကဒါ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ၊ လဒ္ဓဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ အန္တောဒသာဟေ၊ နိဋ္ဌိတာ ပန တဒ္ဒိဝသေယေဝ အန္တောဒသာဟေ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ။ ယဒိ နပ္ပဟောတိ ယာဝ ကတ္တိကပုဏ္ဏမာ ပရိဟာရံ လဘတီ"တိ။

၆၃၀။ **အစ္ဆိန္နစီဝရဿာ**တိ ဧတံ ဝဿိကသာဋိကမေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ တေသံ ဟိ နဂ္ဂါနံ ကာယောဝဿာပနေ အနာပတ္တိ။ ဧတ္ထ စ မဟဂ္ဃ-ဝဿိကသာဋိကံ နိဝါသေတွာ နှာယန္တဿ စောရုပဒ္ဒဝေါ အာပဒါ နာမ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

၁-ဝိ ၃-၄၁၁-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၁-၂၉၅-ပိဋ္ဌေ။

၃-ယဒါ တဒါ ဝါ (သီ)၊ ယဒါ တဒါ (က)

ဆသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဝဿိကသာဋိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-စီဝရအစ္ဆိန္နသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၆၃၁။ **တေန သမယေနာ**တိ စီဝရအစ္ဆိန္နသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ယမ္ပိ တျာဟ**န္တိ ယမ္ပိ တေ အဟံ။ သော ကိရ “မမ ပတ္တစီဝရဥပါဟနပစ္စတ္ထရဏာနိ ဝဟန္တော မယာ သဒ္ဓိံ စာရိကံ ပက္ကမိဿတီ”တိ အဒါသိ။ တေနေဝမာဟ။ **အစ္ဆိန္ဒီ**တိ ဗလက္ကာရေန အဂ္ဂဟေသိ၊ သကသညာယ ဂဟိတတ္တာ ပန သဿ ပါရာဇိကံ နတ္ထိ၊ ကိလမေတွာ ဂဟိတတ္တာ အာပတ္တိ ပညတ္တာ။

၆၃၃။ **သယံ အစ္ဆိန္နတိ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယ**န္တိ ဧကံ စီဝရံ ဧကာဗဒ္ဓါနိ စ ဗဟူနိ အစ္ဆိန္နတော ဧကာ အာပတ္တိ။ ဧကတော အဗဒ္ဓါနိ ဝိသုံ ဝိသုံ ဌိတာနိ ဗဟူနိ အစ္ဆိန္နတော “သင်္ဃာဋိံ အာဟရ၊ ဥတ္တရာသင်္ဂံ အာဟရာ”တိ ဧဝံ အာဟရာပယတော စ ဝတ္ထုဂဏနာယ အာပတ္တိယော။ “မယာ ဒိန္နာနိ သဗ္ဗာနိ အာဟရာ”တိ ဝဒတောပိ ဧကဝစနေနေဝ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော။

အညံ အာဏာပေတိ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာတိ “စီဝရံ ဂဏှာ”တိ အာဏာပေတိ၊ ဧကံ ဒုက္ကဋံ။ အာဏတ္တော ဗဟူနိ ဂဏှာတိ၊ ဧကံ ပါစိတ္တိယံ။ ‘‘သင်္ဃာဋိံ ဂဏှ၊ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ဂဏှာ’’တိ ဝဒတော ဝါစာယ ဝါစာယ ဒုက္ကဋံ။ “မယာ ဒိန္နာနိ သဗ္ဗာနိ ဂဏှာ”တိ ဝဒတော ဧကဝါစာယ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော။

၆၃၄။ **အညံ ပရိက္ခာရ**န္တိ ဝိကပ္ပနုပဂပစ္ဆိမစီဝရံ ဌပေတွာ ယံ ကိဉ္စိ အန္တမသော သူစိမ္ပိ။ ဝေဌေတွာ ဌပိတသူစီသုပိ ဝတ္ထုဂဏနာယ ဒုက္ကဋာနိ။ သိထိလဝေဌိတာသု ဧဝံ။ ဂါဠှံ ကတွာ ဗဒ္ဓါသု ပန ဧကမေဝ ဒုက္ကဋန္တိ **မဟာပစ္စရိယံ** ဝုတ္တံ။ သူစိဃရေ ပက္ခိတ္တာသုပိ ဧသေဝ နယော။ ထဝိကာယ ပက္ခိပိတွာ သိထိလဗဒ္ဓ ဂါဠှဗဒ္ဓေသု တိကဋုကာဒီသု ဘေသဇ္ဇေသုပိ ဧသေဝ နယော။

၆၃၅။ **သော ဝါ ဒေတီ**တိ “ဘန္တေ တုမှာကံယေဝ ဣဒံ သာရုပ္ပ”န္တိ ဧဝံ ဝါ ဒေတိ၊ အထ ဝါ ပန “အာဝုသော မယံ တုယှံ ‘ဝတ္တပဋိပတ္တိံ ကရိဿတိ, အမှာကံ သန္တိကေ ဥပဇ္ဈံ ဂဏှိဿတိ, ဓမ္မံ ပရိယာပုဏိဿတီ’တိ စီဝရံ အဒမှ၊ သော ဒါနိ တွံ န ဝတ္တံ ကရောသိ, န ဥပဇ္ဈံ ဂဏှာသိ, န ဓမ္မံ ပရိယာပုဏာသီ”တိ ဧဝမာဒီနိ ဝုတ္တော “ဘန္တေ စီဝရတ္ထာယ မညေ ဘဏထ၊ ဣဒံ ဝေါ စီဝရ”န္တိ ဒေတိ၊ ဧဝမ္ပိ သော ဝါ ဒေတိ။ ဒိသာပက္ကန္တံ ဝါ ပန ဒဟရံ “နိဝတ္တေထ န”န္တိ ဘဏတိ၊ သော န နိဝတ္တတိ။ စီဝရံ ဂဟေတွာ ရုန္ဓထာတိ၊ ဧဝံ စေ နိဝတ္တတိ သာဓု။ သစေ “ပတ္တစီဝရတ္ထာယ မညေ တုမှေ ဘဏထ၊ ဂဏှထ န”န္တိ ဒေတိ။ ဧဝမ္ပိ သော ဝါ ဒေတိ၊ ဝိဗ္ဘန္တံ ဝါ ဒိသွာ “မယံ တုယှံ ‘ဝတ္တံ ကရိဿတီ’တိ ပတ္တစီဝရံ အဒမှ၊ သော ဒါနိ တွံ ဝိဗ္ဘမိတွာ စရသီ”တိ ဝဒတိ။ ဣတရော “ဂဏှထ တုမှာကံ ပတ္တစီဝရ”န္တိ ဒေတိ။ ဧဝမ္ပိ သော ဝါ ဒေတိ။ “မမ သန္တိကေ ဥပဇ္ဈံ ဂဏှန္တဿေဝ ဒေမိ၊ အညတ္ထ ဂဏှန္တဿ န ဒေမိ။ ဝတ္တံ ကရောန္တဿေဝ ဒေမိ၊ အကရောန္တဿ န ဒေမိ။ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏန္တဿေဝ ဒေမိ၊ အပရိယာပုဏန္တဿ န ဒေမိ။ အဝိဗ္ဘမန္တဿေဝ ဒေမိ၊ ဝိဗ္ဘမန္တဿ န ဒေမီ”တိ ဧဝံ ပန ဒါတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဒဒတော ဒုက္ကဋံ။ အာဟရာပေတုံ ပန ဝဋ္ဋတိ။ စဇိတွာ ဒိန္နံ အစ္ဆိန္ဒိတွာ ဂဏှန္တော ဘဏ္ဍဂ္ဃေန ကာရေတဗ္ဗော။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

တိသမုဋ္ဌာနံ—ကာယစိတ္တတော ဝါစာစိတ္တတော ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မ-ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

စီဝရအစ္ဆိန္ဒနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-သုတ္တဝိညတ္တိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၆၃၆။ **တေန သမယေနာ**တိ သုတ္တဝိညတ္တိသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ခေါမ**န္တိ ခေါမဝါကေဟိ ကတသုတ္တံ။ **ကပ္ပါသိက**န္တိ ကပ္ပါသတော နိဗ္ဗတ္တံ။ **ကောသေယျ**န္တိ ကောသိယံသူဟိ ကန္တိတွာ ကတသုတ္တံ။ **ကမ္ဗလ**န္တိ ဧဠကလောမသုတ္တံ။ **သာဏ**န္တိ သာဏဝါကသုတ္တံ။ **ဘင်္ဂ**န္တိ ပါဋေက္ကံ ဝါကသုတ္တမေဝါတိ ဧကေ။ ဧတေဟိ ပဉ္စဟိ မိဿေတွာ ကတသုတ္တံ ပန “ဘင်္ဂ”န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဝါယာပေတိ၊ ပယောဂေ ပယောဂေ ဒုက္ကဋန္တိ သစေ တန္တဝါယဿ တုရိဝေမာဒီနိ နတ္ထိ၊ တာနိ “အရညတော အာဟရိဿာမီ”တိ ဝါသိံ ဝါ ဖရသုံ

ဝါ နိဿေတိ၊ တတော ပဋ္ဌာယ ယံ ယံ ဥပကရဏတ္ထာယ ဝါ စီဝရဝါယနတ္ထာယ[1] ဝါ ကရောတိ၊ သဗ္ဗတ္ထ တန္တဝါယဿ ပယောဂေ ပယောဂေ ဘိက္ခုဿ ဒုက္ကဋံ။ ဒီဃတော ဝိဒတ္ထိမတ္တေ တိရိယဉ္စ ဟတ္ထမတ္တေ ဝီတေ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန "ယာဝ ပရိယောသာနံ ဝါယာပေန္တဿ ဖလကေ ဖလကေ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယ"န္တိ ဝုတ္တံ။ တမ္ပိ ဣဒမေဝ ပမာဏံ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဝိကပ္ပနုပဂပစ္ဆိမံ ဟိ[2] စီဝရသဉ္ဉံ ဂစ္ဆတီတိ။

အပိစေတ္ထ ဧဝံ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော—သုတ္တံ တာဝ သာမံ ဝိညာပိတံ အကပ္ပိယံ၊ သေသံ ဉာတကာဒိဝသေန ဥပ္ပန္နံ ကပ္ပိယံ။ တန္တဝါယောပိ အညာတကအပ္ပဝါရိတော ဝိညတ္တိယာ လဒ္ဓေါ အကပ္ပိယော၊ သေသော ကပ္ပိယော။ တတ္ထ အကပ္ပိယသုတ္တံ အကပ္ပိယတန္တဝါယေန ဝါယာပေန္တဿ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေန နိဿဂ္ဂိယံ။ တေနေဝ ပန ကပ္ပိယသုတ္တံ ဝါယာပေန္တဿ ယထာ ပုဗ္ဗေ နိဿဂ္ဂိယံ၊ ဧဝံ ဒုက္ကဋံ။ တေနေဝ ကပ္ပိယံ အကပ္ပိယဉ္စ သုတ္တံ ဝါယာပေန္တဿ ယဒိ ပစ္ဆိမစီဝရပ္ပမာဏေန ဧကော ပရိစ္ဆေဒေါ သုဒ္ဓကပ္ပိယသုတ္တမယော, ဧကော အကပ္ပိယသုတ္တမယောတိ ဧဝံ ကေဒါရဗဒ္ဓံ ဝိယ စီဝရံ ဟောတိ၊ အကပ္ပိယသုတ္တမယေ ပရိစ္ဆေဒေ ပါစိတ္တိယံ၊ ဣတရသ္မိံ တထေဝ ဒုက္ကဋံ။ ယဒိ တတော ဦနပရိစ္ဆေဒါ ဟောန္တိ အန္တမသော အင်္ဂုလပ္ပမာဏာပိ၊ သဗ္ဗပရိစ္ဆေဒေသု ပရိစ္ဆေဒဂဏနာယ ဒုက္ကဋံ။ အထ ဧကန္တရိကေန ဝါ သုတ္တေန, ဒီဃတော ဝါ ကပ္ပိယံ တိရိယံ အကပ္ပိယံ ကတွာ ဝီတံ ဟောတိ၊ ဖလကေ ဖလကေ ဒုက္ကဋံ။ ကပ္ပိယတန္တဝါယေနပိ အကပ္ပိယသုတ္တံ ဝါယာပေန္တဿ ယထာ ပုဗ္ဗေ နိဿဂ္ဂိယံ၊ ဧဝံ ဒုက္ကဋံ။ တေနေဝ ကပ္ပိယဉ္စ အကပ္ပိယဉ္စ သုတ္တံ ဝါယာပေန္တဿ သစေ ပစ္ဆိမစီဝရပ္ပမာဏာ, ဦနကာ ဝါ အကပ္ပိယသုတ္တပရိစ္ဆေဒါ ဟောန္တိ၊ တေသု ပရိစ္ဆေဒဂဏနာယ ဒုက္ကဋံ။ ကပ္ပိယသုတ္တပရိစ္ဆေဒေသု အနာပတ္တိ။ အထ ဧကန္တရိကေန ဝါ သုတ္တေန, ဒီဃတော ဝါ ကပ္ပိယံ တိရိယံ အကပ္ပိယံ ကတွာ ဝီတံ ဟောတိ၊ ဖလကေ ဖလကေ ဒုက္ကဋံ။

ယဒိ ပန ဒွေ တန္တဝါယာ ဟောန္တိ ဧကော ကပ္ပိယော ဧကော အကပ္ပိယော၊ သုတ္တဉ္စ အကပ္ပိယံ၊ တေ စေ ဝါရေန ဝိနန္တိ၊ အကပ္ပိယတန္တဝါယေန ဝီတေ ဖလကေ ဖလကေ ပါစိတ္တိယံ၊ ဦနတရေ ဒုက္ကဋံ။ ဣတရေန ဝီတေ ဥဘယတ္ထ ဒုက္ကဋံ။ သစေ ဒွေပိ ဝေမံ ဂဟေတွာ ဧကတော ဝိနန္တိ၊ ဖလကေ ဖလကေ ပါစိတ္တိယံ[3]။ အထ သုတ္တံ ကပ္ပိယံ, စီဝရဉ္စ ကေဒါရဗဒ္ဓါဒီဟိ သပရိစ္ဆေဒံ၊ အကပ္ပိယတန္တဝါယေန ဝီတေ ပရိစ္ဆေဒေ ပရိစ္ဆေဒေ ဒုက္ကဋံ၊ ဣတရေန ဝီတေ အနာပတ္တိ။ သစေ

၁-စီဝရဝါယာပနတ္ထာယ (သီ) ၂-ဝိကပ္ပနုပဂံ ဟိ ပစ္ဆိမံ စီဝရံ (သီ) ၃-ဒုက္ကဋံ (သျာ၊ က)

ဒွေပိ ဝေမံ ဂဟေတွာ ဧကတော ဝိနန္တိ၊ ဖလကေ ဖလကေ ဒုက္ကဋံ။ အထ သုတ္တမ္ပိ ကပ္ပိယဉ္စ အကပ္ပိယဉ္စ၊ တေ စ ဝါရေန ဝိနန္တိ၊ အကပ္ပိယတန္တဝါယေန အကပ္ပိယသုတ္တမယေသု ပစ္ဆိမစီဝရပ္ပမာဏေသု ပရိစ္ဆေဒေသု ဝီတေသု ပရိစ္ဆေဒဂဏနာယ ပါစိတ္တိယာနိ။ ဦနကတရေသု ကပ္ပိယသုတ္တမယေသု စ ဒုက္ကဋံ။ ကပ္ပိယတန္တဝါယေန အကပ္ပိယသုတ္တမယေသု ပမာဏယုတ္တေသု ဝါ ဦနကေသု ဝါ ဒုက္ကဋမေဝ။ ကပ္ပိယသုတ္တမယေသု အနာပတ္တိ။

အထ ဧကန္တရိကေန ဝါ သုတ္တေန, ဒီဃတော ဝါ အကပ္ပိယံ တိရိယံ ကပ္ပိယံ ကတွာ ဝိနန္တိ။ ဥဘောပိ ဝါ တေ ဝေမံ ဂဟေတွာ ဧကတော ဝိနန္တိ။ အပရိစ္ဆေဒေ စီဝရေ ဖလကေ ဖလကေ ဒုက္ကဋံ၊ သပရိစ္ဆေဒေ ပရိစ္ဆေဒဝသေန ဒုက္ကဋာနီတိ။ အယံ ပန အတ္ထော **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** အပါကဋော၊ **မဟာပစ္စရိယာ**ဒီသု ပါကဋော။ ဣဓ သဗ္ဗာကာရေနေဝ ပါကဋော။

သစေ သုတ္တမ္ပိ ကပ္ပိယံ, တန္တဝါယောပိ ကပ္ပိယော၊ ဉာတကပ္ပဝါရိတော ဝါ မူလေန ဝါ ပယောဇိတော၊ ဝါယာပနပစ္စယာ အနာပတ္တိ။ ဒသာဟာတိက္ကမနပစ္စယာ ပန အာပတ္တိံ ရက္ခန္တေန ဝိကပ္ပနုပဂပ္ပမာဏမတ္တေ ဝီတေ တန္တေ ဋ္ဌိတံယေဝ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ။ ဒသာဟာတိက္ကမေန နိဋ္ဌာပိယမာနဉှိ နိဿဂ္ဂိယံ ဘဝေယျာတိ။ ဉာတကာဒီဟိ တန္တံ အာရောပေတွာ ''တုမှာကံ ဘန္တေ ဣမံ စီဝရံ ဂဏှေယျာထာ''တိ နိယျာတိတေပိ ဧသေဝ နယော။

သစေ တန္တဝါယော ဧဝံ ပယောဇိတော ဝါ သယံ ဒါတုကာမော ဝါ ဟုတွာ "အဟံ ဘန္တေ တုမှာကံ စီဝရံ အသုကဒိဝသေ နာမ ဝါယိတွာ ဌပေဿာမီ"တိ ဝဒတိ၊ ဘိက္ခု စ တေန ပရိစ္ဆိန္နဒိဝသတော ဒသာဟံ အတိက္ကာမေတိ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

သစေ ပန တန္တဝါယော "အဟံ တုမှာကံ စီဝရံ ဝါယိတွာ သာသနံ ပေသေဿာမီ"တိ ဝတွာ တထေဝ ကရောတိ၊ တေန ပေသိတဘိက္ခု ပန တဿ ဘိက္ခုနော န အာရောစေတိ၊ အညော ဒိသွာ ဝါ သုတွာ ဝါ "တုမှာကံ ဘန္တေ စီဝရံ နိဋ္ဌိတ"န္တိ အာရောစေတိ၊ ဧတဿ အာရောစနံ န ပမာဏံ။ ယဒါ ပန တေန ပေသိတောယေဝ အာရောစေတိ၊ တဿ ဝစနံ သုတဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ဒသာဟံ အတိက္ကာမယတော နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

သစေ တန္တဝါယော ''အဟံ တုမှာကံ စီဝရံ ဝါယိတွာ ကဿစိ ဟတ္ထေ ပဟိဏိဿာမီ''တိ ဝတွာ တထေဝ ကရောတိ၊ စီဝရံ ဂဟေတွာ ဂတဘိက္ခု ပန အတ္တနော ပရိဝေဏေ ဌပေတွာ တဿ န အာရောစေတိ၊ အညော ကောစိ

ဘဏတိ "အပိ ဘန္တေ အရုနာ အာဘတံ စီဝရံ သုန္ဒရ"န္တိ။ ကုဟိံ အာဝုသော စီဝရန္တိ။ ဇုတ္တုန္နာမဿ ဟတ္ထေ ပေသိတန္တိ။ ဧတေဿပိ ဝစနံ န ပမာဏံ။ ယဒါ ပန သော ဘိက္ခု စီဝရံ ဒေတိ၊ လဒ္ဓဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ဒသာဟံ အတိက္ကာမယတော နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။ သစေ ပန ဝါယာပနမူလံ အဒိန္နံ ဟောတိ၊ ယာဝ ကာကဏိကမတ္တမ္ပိ အဝသိဋ္ဌံ တာဝ ရက္ခတိ။

၆၄၀။ **အနာပတ္တိ စီဝရံ သိဗ္ဗေတု**န္တိ စီဝရသိဗ္ဗနတ္ထာယ သုတ္တံ ဝိညာပေန္တဿ အနာပတ္တီတိ အတ္ထော။ **အာယောဂေ**တိအာဒီသုပိ နိမိတ္တတ္ထေ ဘုမ္မဝစနံ၊ အာယောဂါဒိနိမိတ္တံ ဝိညာပေန္တဿ အနာပတ္တီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

ဆသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

သုတ္တဝိညတ္တိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-မဟာပေသကာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၆၄၁။ **တေန သမယေနာ**တိ မဟာပေသကာရသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **သုတ္တံ ဓာရယိတွာ**တိ သုတ္တံ တုလေတွာ ပလပရိစ္ဆေဒံ ကတွာ။ **အပ္ပိတ**န္တိ ဃနံ။ **သုဝီတ**န္တိ သုဋ္ဌု ဝီတံ သဗ္ဗဋ္ဌာနေသု သမံ ကတွာ ဝီတံ။ **သုပ္ပဝါယိတ**န္တိ သုဋ္ဌု ပဝါယိတံ သဗ္ဗဋ္ဌာနေသု သမံ ကတွာ တန္တေ ပသာရိတံ။ **သုဝိလေခိတ**န္တိ လေခနိယာ သုဋ္ဌု ဝိလိခိတံ။ **သုဝိတစ္ဆိတ**န္တိ ကောစ္ဆေန သုဋ္ဌု ဝိတစ္ဆိတံ၊ သုနိဒ္ဓေါတန္တိ အတ္ထော။ **ပဋိဗဒ္ဓ**န္တိ ဝေကလ္လံ။ **တန္တေ**တိ တန္တေ ဒီဃတော ပသာရဏတောယေဝ ဥပနေတွာတိ အတ္ထော။

၆၄၂။ **တတြ စေ သော ဘိက္ခူ**တိ ယတြ ဂါမေ ဝါ နိဂမေ ဝါ တေ တန္တဝါယာ, တတြ။ **ဝိကပ္ပံ အာပဇ္ဇေယျာ**တိ ဝိသိဋ္ဌံ ကပ္ပံ အဓိကဝိဓာနံ အာပဇ္ဇေယျ။ ပါဠိယံ ပန ယေနာကာရေန ဝိကပ္ပံ အာပန္နော ဟောတိ၊ တံ ဒဿေတုံ "ဣဒံ ခေါ အာဝုသော"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

ဓမ္မမ္ပိ ဘဏတီတိ ဓမ္မကထမ္ပိ ကထေတိ၊ "တဿ ဝစနေန အာယတံ ဝါ ဝိတ္ထတံ ဝါ အပ္ပိတံ ဝါ"တိ သုတ္တဝဍ္ဎနအာကာရမေဝ ဒဿေတိ။

ပုဗ္ဗေ အပ္ပဝါရိတောတိ စီဝရသာမိကေဟိ ပုဗ္ဗေ အပ္ပဝါရိတော ဟုတွာ။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

ဆသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

မဟာပေသကာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-အစ္စေကစီဝရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၆၄၆။ **တေန သမယေနာ**တိ အစ္စေကစီဝရသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ဒသာဟာ-နာဂတ**န္တိ ဒသ အဟာနိ ဒသာဟံ၊ တေန ဒသာဟေန အနာဂတာ ဒသာဟာနာဂတာ၊ ဒသာဟေန အသမ္ပတ္တာတိ အတ္ထော၊ တံ ဒသာဟာနာဂတံ၊ အစ္စန္တသံယောဂဝသေန ဘုမ္မတ္ထေ ဥပယောဂဝစနံ၊ တေနေဝဿ ပဒဘာဇနေ "ဒသာဟာနာဂတာယာ"တိ ဝုတ္တံ။ **ပဝါရဏာယာ**တိ ဣဒံ ပန ယာ သာ "ဒသာဟာနာဂတာ"တိ ဝုတ္တာ၊ တံ သရူပတော ဒဿေတုံ အသမ္မောဟတ္ထံ အနုပယောဂဝစနံ။

ကတ္တိကတေမာသိကပုဏ္ဏမန္တိ ပဌမကတ္တိကတေမာသိကပုဏ္ဏမံ။ ဣဓာပိ ပဌမပဒဿ အနုပယောဂတ္တာ ပုရိမနယေနေဝ ဘုမ္မတ္ထေ ဥပယောဂဝစနံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ "ယတော ပဋ္ဌာယ ပဌမမဟာပဝါရဏာ ဒသာဟာနာဂတာတိ ဝုစ္စတိ၊ သစေပိ တာနိ ဒိဝသာနိ အစ္စန္တမေဝ ဘိက္ခုနော အစ္စေကစီဝရံ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ။ 'အစ္စေကံ ဣဒ'န္တိ ဇာနမာနေန ဘိက္ခုနာ သဗ္ဗမ္ပိ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗ"န္တိ။ တေန ပဝါရဏာမာသဿ ဇုဏှပက္ခပဉ္စမိတော ပဋ္ဌာယ ဥပ္ပန္နဿ စီဝရဿ နိဓာနကာလော ဒဿိတော ဟောတိ။ ကာမဉ္စေသ "ဒသာဟပရမံ အတိရေကစီဝရံ ဓာရေတဗ္ဗ"န္တိ ဣမိနာပိ သိဒ္ဓေါ၊ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိဝသေန ပန အပုဗ္ဗံ ဝိယ အတ္ထံ ဒဿေတွာ သိက္ခာပဒံ ဌပိတံ။

အစ္စေကစီဝရန္တိ အစ္စာယိကစီဝရံ ဝုစ္စတိ၊ တဿ ပန အစ္စာယိကဘာဝံ ဒဿေတုံ "သေနာယ ဝါ ဂန္တုကာမော ဟောတီ"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **သဒ္ဓါ**တိ ဣမိနာ သဒ္ဓါမတ္တကမေဝ ဒဿိတံ။ **ပသာဒေါ**တိ ဣမိနာ သုပ္ပသန္နာ ဗလဝသဒ္ဓါ။ **တံ အစ္စေကစီဝရံ နာမာ**တိ တံ ဣမေဟိ ကာရဏေဟိ ဒါတုကာမေန ဒူတံ ဝါ ပေသေတွာ သယံ ဝါ အာဂန္တွာ "ဝဿာဝါသိကံ ဒဿာမီ"တိ ဧဝံ အာရောစိတံ စီဝရံ အစ္စေကစီဝရံ နာမ ဟောတိ။ ဆဋ္ဌိတော

ပဋ္ဌာယ ပန ဥပ္ပန္နံ အနစ္စေကစီဝရမ္ပိ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ ဌပိတစီဝရမ္ပိ ဧတံ ပရိဟာရံ လဘတိယေဝ။

သညာဏံ ကတွာ နိက္ခိပိတဗ္ဗန္တိ ကိဉ္စိ နိမိတ္တံ ကတွာ ဌပေတဗ္ဗံ။ ကသ္မာ ဧတံ ဝုတ္တံ။ ယဒိ ဟိ တံ ပုရေ ပဝါရဏာယ ဝိဘဇန္တိ။ ယေန ဂဟိတံ၊ တေန ဆိန္နဝဿေန န ဘာဇိတဗ္ဗံ။ သစေ ပန ဟောတိ၊ တံ စီဝရံ သံဃိကမေဝ ဟောတိ။ တတော သလ္လက္ခေတွာ သုခံ ဒါတုံ ဘဝိဿတီတိ။

၆၅၀။ **အစ္စေကစီဝရေ အစ္စေကစီဝရသညီ**တိ ဧဝမာဒိ ဝိဘဇိတွာ ဂဟိတမေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ သစေ ပန အဝိဘတ္တံ ဟောတိ, သံဃဿ ဝါ ဘဏ္ဍာဂါရေ၊ စီဝရသမယာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ။ ဣတိ အတိရေကစီဝရဿ ဒသာဟံ ပရိဟာရော။ အကာလဿ ဝဿိကသာဋိကာစီဝရဿ အနတ္ထတေ ကထိနေ ပဉ္စ မာသာ၊ ဝဿေ ဥက္ကမိတေ ဆ မာသာ၊ အတ္ထတေ ကထိနေ အပရေ စတ္တာရော မာသာ။ ဟေမန္တဿ ပစ္ဆိမေ ဒိဝသေ မူလစီဝရာဓိဋ္ဌာနဝသေန အပရောပိ ဧကော မာသောတိ ဧကာဒသ မာသာ ပရိဟာရော။ သတိယာ ပစ္စာသာယ မူလစီဝရဿ ဧကော မာသော၊ အစ္စေကစီဝရဿ အနတ္ထတေ ကထိနေ ဧကာဒသဒိဝသာဓိကော မာသော၊ အတ္ထတေ ကထိနေ ဧကာဒသဒိဝသာဓိကာ ပဉ္စ မာသာ၊ တတော ပရံ ဧကဒိဝသမ္ပိ ပရိဟာရော နတ္ထီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အနစ္စေကစီဝရေတိ အစ္စေကစီဝရသဒိသေ အညသ္မိံ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

ကထိနသမုဋ္ဌာနံ၊ အကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

အစ္စေကစီဝရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-သာသင်္ကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၆၅၂။ **တေန သမယေနာ**တိ သာသင်္ကသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ဝုတ္ထဝဿာ အာရညကေသူ**တိ တေ ပုဗ္ဗေပိ အရညေယေဝ ဝိဟရိံသု၊ ဒုဗ္ဗလစီဝရတ္တာ ပန ပစ္စယဝသေန ဂါမန္တသေနာသနေ ဝဿံ ဝသိတွာ နိဋ္ဌိတစီဝရာ ဟုတွာ ''ဣဒါနိ နိပ္ပလိဗောဓာ သမဏဓမ္မံ ကရိဿာမာ''တိ အာရညကေသု

သေနာသနေသု ဝိဟရန္တိ။ **ကတ္တိကစောရကာ**တိ ကတ္တိကမာသေ စောရာ။ **ပရိပါတေန္တီ**တိ ဥပဒ္ဒဝန္တိ၊ တတ္ထ တတ္ထ အာဓာဝိတွာ ဥတ္တာသေန္တိ ပလာပေန္တိ။ **အန္တရဃရေ နိက္ခိပိတုန္တိ** အန္တောဂါမေ နိက္ခိပိတုံ။ ဘဂဝါ ယသ္မာ ပစ္စယာ နာမ ဓမ္မေန သမေန ဒုလ္လဘာ၊ သလ္လေခဝါ ဟိ ဘိက္ခု မာတရမ္ပိ ဝိညာပေတုံ န သက္ကောတိ။ တသ္မာ စီဝရဂုတ္တတ္ထံ အန္တရဃရေ နိက္ခိပိတုံ အနုဇာနာတိ။ ဘိက္ခူနံ ပန အနုရူပတ္တာ အရညဝါသံ န ပဋိက္ခိပိ။

၆၅၃။ **ဥပဝဿံ ခေါ ပနာ**တိ ဧတ္ထ ဥပဝဿန္တိ ဥပဝဿ၊ ဥပဝသိတွာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဥပသမ္ပဇ္ဇန္တိအာဒီသု ဝိယ ဟိ ဧတ္ထ အနုနာသိကော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဝဿံ ဥပဂန္တွာ ဝသိတွာ စာတိ အတ္ထော။ ဣမဿ စ ပဒဿ တထာရူပေသု ဘိက္ခု သေနာသနေသု ဝိဟရန္တောတိ ဣမိနာ သမ္ဗန္ဓော။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ— ဝဿံ ဥပဂန္တွာ ဝသိတွာ စ တတော ပရံ ပစ္ဆိမကတ္တိကပုဏ္ဏမပရိယောသာန-ကာလံ ယာနိ ခေါ ပန တာနိ အာရညကာနိ သေနာသနာနိ သာသင်္ကသမ္မတာနိ သပ္ပဋိဘယာနိ၊ တထာရူပေသု ဘိက္ခု သေနာသနေသု ဝိဟရန္တော အာကင်္ခ-မာနော တိဏ္ဏံ စီဝရာနံ အညတရံ စီဝရံ အန္တရဃရေ နိက္ခိပေယျာတိ။ ယသ္မာ ပန ယော ဝဿံ ဥပဂန္တွာ ယာဝ ပဌမကတ္တိကပုဏ္ဏမံ ဝသတိ၊ သော ဝုဋ္ဌဝဿာနံ အဗ္ဘန္တရော ဟောတိ၊ တသ္မာ ဣမံ အတိဂဟနံ ဗျဉ္ဇနဝိစာရဏံ အကတွာ ပဒဘာဇနေ ကေဝလံ စီဝရနိက္ခေပါရဟံ ပုဂ္ဂလံ ဒဿေတုံ “ဝုဋ္ဌဝဿာန”န္တိ ဝုတ္တံ။ တဿာပိ **ဘိက္ခု သေနာသနေသု ဝိဟရန္တော**တိ ဣမိနာ သမ္ဗန္ဓော။ အယဉှိ ဧတ္ထ အတ္ထော “ဝုဋ္ဌဝဿာနံ ဘိက္ခု သေနာသနေသု ဝိဟရန္တော”တိ၊ ဧဝရူပါနံ ဘိက္ခူနံ အဗ္ဘန္တရေ ယော ကောစိ ဘိက္ခူတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

အရညလက္ခဏံ **အဒိန္နာဒါနဝဏ္ဏနာယံ** ဝုတ္တံ။ အယံ ပန ဝိသေသော၊ သစေ ဝိဟာရော ပရိက္ခိတ္တော ဟောတိ, ပရိက္ခိတ္တဿ ဂါမဿ ဣန္ဒခီလတော, အပရိက္ခိတ္တဿ ပရိက္ခေပါရဟဋ္ဌာနတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ဝိဟာရပရိက္ခေပါ မိနိတဗ္ဗံ။ သစေ ဝိဟာရော အပရိက္ခိတ္တော ဟောတိ၊ ယံ သဗ္ဗပဌမံ သေနာသနံ ဝါ ဘတ္တသာလာ ဝါ ဓုဝသန္နိပါတဋ္ဌာနံ ဝါ ဗောဓိ ဝါ စေတိယံ ဝါ ဒူရေ စေပိ သေနာသနတော ဟောတိ၊ တံ ပရိစ္ဆေဒံ ကတွာ မိနိတဗ္ဗံ။ သစေပိ အာသန္နေ ဂါမော ဟောတိ၊ ဝိဟာရေ ဌိတေဟိ ဃရမာနုဿကာနံ သဒ္ဒေါ သူယတိ၊ ပဗ္ဗတနဒီအာဒီဟိ ပန အန္တရိတတ္တာ န သက္ကာ ဥဇုံ ဂန္တုံ၊ ယော စဿ ပကတိမဂ္ဂေါ ဟောတိ၊ သစေပိ နာဝါယ သဉ္စရိတဗ္ဗော၊ တေန မဂ္ဂေန

ဂါမတော ပဉ္စဓနုသတိကံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ယော ပန အာသန္နဂါမဿ အင်္ဂ-သမ္ပာဒနတ္ထံ တတော တတော မဂ္ဂံ ပိဒဟတိ၊ အယံ "ဓုတင်္ဂစောရော"တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

သာသင်္ကသမ္မတာနီတိ "သာသင်္ကာနီ"တိ သမ္မတာနိ၊ ဧဝံ သညာတာနီတိ အတ္ထော။ ပဒဘာဇနေ ပန ယေန ကာရဏေန တာနိ သာသင်္ကသမ္မတာနိ၊ တံ ဒဿေတုံ "အာရာမေ အာရာမူပစာရေ"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

သဟ ပဋိဘယေန **သပ္ပဋိဘယာနိ၊** သန္နိဟိတဗလဝဘယာနီတိ အတ္ထော။ ပဒဘာဇနေ ပန ယေန ကာရဏေန တာနိ သပ္ပဋိဘယာနိ၊ တံ ဒဿေတုံ "အာရာမေ အာရာမူပစာရေ"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

သမန္တာ ဂေါစရဂါမေ နိက္ခိပေယျာတိ အာရညကဿ သေနာသနဿ သမန္တာ သဗ္ဗဒိသာဘာဂေသု အတ္တနာ အဘိရုစိတေ ဂေါစရဂါမေ သတိယာ အင်္ဂသမ္ပတ္တိယာ နိက္ခိပေယျ။

တတြာယံ အင်္ဂသမ္ပတ္တိ၊ ပုရိမိကာယ ဥပဂန္တွာ မဟာပဝါရဏာယ ပဝါရိတော ဟောတိ၊ ဣဒမေကံ အင်္ဂံ။ သစေ ပစ္ဆိမိကာယ ဝါ ဥပဂတော ဟောတိ ဆိန္နဝဿော ဝါ၊ နိက္ခိပိတုံ န လဗ္ဘတိ။ ကတ္တိကမာသော ဧဝ ဟောတိ၊ ဣဒံ ဒုတိယံ အင်္ဂံ။ ကတ္တိကမာသတော ပရံ န လဗ္ဘတိ။ ပဉ္စဓနုသတိကံ ပစ္ဆိမမေဝ ပမာဏယုတ္တံ သေနာသနံ ဟောတိ၊ ဣဒံ တတိယံ အင်္ဂံ။ ဦနပ္ပမာဏေ ဝါ ဂါဝုတတော အတိရေကပ္ပမာဏေ ဝါ န လဗ္ဘတိ၊ ယတြ ဟိ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ပုန ဝိဟာရံ ဘတ္တဝေလာယံ သက္ကာ အာဂန္တုံ၊ တဒေဝ ဣမဿ အဓိပ္ပေတံ။ နိမန္တိတော ပန အဒ္ဓယောဇနမ္ပိ ယောဇနမ္ပိ ဂန္တွာ ဝသိတုံ ပစ္စေတိ၊ ဣဒမပ္ပမာဏံ။ သာသင်္ကသပ္ပဋိဘယမေဝ ဟောတိ၊ ဣဒံ စတုတ္ထံ အင်္ဂံ။ အနာသင်္ကအပ္ပဋိဘယေ ဟိ အင်္ဂယုတ္တေပိ သေနာသနေ ဝသန္တော နိက္ခိပိတုံ န လဗ္ဘတီတိ။

အညတြ ဘိက္ခုသမ္မုတိယာတိ ယာ ဥဒေါသိတသိက္ခာပဒေ ကောသမ္ဗက-သမ္မုတိ အနုညာတာ၊ တဿာ သမ္မုတိယာ အညတြ။ သစေ သာ လဒ္ဓါ ဟောတိ၊ ဆာရတ္တာတိရေကမ္ပိ ဝိပ္ပဝသိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ပုန ဂါမသီမံ ဩက္ကမိတွာတိ ဧတ္ထ သစေ ဂေါစရဂါမတော ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ သေနာသနံ, အယဉ္စ ပစ္ဆိမဒိသံ ဂတော ဟောတိ၊ သေနာသနံ အာဂန္တွာ သတ္တမံ အရုဏံ ဥဋ္ဌာပေတုံ အသက္ကောန္တေန ဂါမသီမမ္ပိ ဩက္ကမိတွာ သဘာယံ ဝါ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဝါ ဝသိတွာ စီဝရပ္ပဝတ္တိံ ဉတွာ ပက္ကမိတုံ ဝဋ္ဋတီတိ

အတ္ထော။ ဧဝံ အသက္ကောန္တေန တတ္ထေဝ ဌိတေန ပစ္စုဒ္ဓရိတဗ္ဗံ၊ အတိရေက-စီဝရဋ္ဌာနေ ဌဿတီတိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

ကထိနသမုဋ္ဌာနံ—ကာယဝါစတော ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ အကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

သာသင်္ကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ပရိဏတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၆၅၇။ **တေန သမယေနာ**တိ ပရိဏတသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ပူဂဿာ**တိ သမူဟဿ၊ ဓမ္မဂဏဿာတိ အတ္ထော။ **ပဋိယတ္တ**န္တိ ပဋိယာဒိတံ။ **ဗဟူ သံဃဿ ဘတ္တာ**တိ[1] သံဃဿ ဗဟူနိ ဘတ္တာနိ[2] အနေကာနိ လာဘမုခါနိ၊ န သံဃဿ ကေနစိ ပရိဟာနီတိ ဒီပေန္တိ။ **ဩဏောဇေထာ**တိ ဒေထ။ ကိံ ပနေဝံ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတီတိ။ ကသ္မာ န ဝဋ္ဋတိ။ အယဉ္ဟိ အဘိဟဋဘိက္ခာ, အဘိဟရိတွာ ကေသ္မိံ ဩကာသေ သံဃဿတ္ထာယ ပဋိယတ္တာ၊ အဘိဟဋပဋိယတ္တေ စ ဥဒ္ဒိဿ ဌပိတဘာဂေ စ ပယုတ္တဝါစာ နာမ နတ္ထိ။

၆၅၈။ **သံဃိက**န္တိ သံဃဿ သန္တကံ။ သော ဟိ သံဃဿ ပရိဏတတ္တာ ဟတ္ထံ အနာရူဠှေပိ ဧကေန ပရိယာယေန သံဃဿ သန္တကော ဟောတိ။ ပဒဘာဇနေ ပန "သံဃိကံ နာမ သံဃဿ ဒိန္နံ ဟောတိ ပရိစ္စတ္တ"န္တိ ဧဝံ အတ္ထုဒ္ဓါရဝသေန နိပ္ပရိယာယတောဝ သံဃိကံ ဒဿိတံ။ **လာဘ**န္တိ ပဋိလဘိ-တဗ္ဗဝတ္ထုံ အာဟ။ တေနေဝဿ နိဒ္ဒေသေ "စီဝရမ္ပိ"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ပရိဏတ**န္တိ သံဃဿ နိန္နံ သံဃဿ ပေါဏံ သံဃဿ ပဗ္ဘာရံ ဟုတွာ ဌိတံ။ ယေန ပန ကာရဏေန သော ပရိဏတော ဟောတိ၊ တံ ဒဿေတုံ "ဒဿာမ ကရိဿာမာတိ ဝါစာ ဘိန္နာ ဟောတီ"တိ ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ။

၁-ဘဒ္ဒါတိ ၂-ဘဒ္ဒါနိ (သီ၊ က) ပါဠိယံ ဟိ "သံဃဿ သစီဝရဘတ္တံ ပဋိယတ္တ"န္တိ စ, "ဘောဇေတွာ စီဝရေန အစ္ဆာဒေဿာမာ"တိ စ အာဂတံ။ တေန ဉာယတိ "စီဝရေန သဟ ဒါတဗ္ဗံ ဘတ္တံ စီဝရလာဘဿ မုခံ ကာရဏ"န္တိ။ တေနေဝေတ္ထ ဘတ္တာတိ ပဒံ ဘတ္တာနီတိ ဝဏ္ဏေတွာ "လာဘမုခါနိ"တိ ပုန ဝဏ္ဏိတံ။

၆၅၉။ **ပယောဂေ ဒုက္ကဋန္တိ** ပရိဏာတလာဘာယ အတ္တနော ပရိဏာမနပယောဂေ ဒုက္ကဋံ၊ ပဋိလာဘေန တဿ ဟတ္ထံ အာရုဠ္ဟေ နိဿဂ္ဂိယံ။ သစေ ပန သံဃဿ ဒိန္နံ ဟောတိ၊ တံ ဂဟေတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ သံဃဿေဝ ဒါတဗ္ဗံ။ ယောပိ အာရာမိကေဟိ သဒ္ဓိံ ကေတော ခါဒတိ၊ ဘဏ္ဍံ အဘ္ဘိုပေတွာ ကာရေတဗ္ဗော။ ပရိဏာတံ ပန သဟဓမ္မိကာနံ ဝါ ဂိဟီနံ ဝါ အန္တမသော မာတုသန္တကမ္ပိ ''ဣမံ မယှံ ဒေဟီ''တိ သံဃဿ ပရိဏာတဘာဝံ ဉတွာ အတ္တနော ပရိဏာမေတွာ ဂဏှန္တဿ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။ "ဣမဿ ဘိက္ခုနော ဒေဟီ"တိ ဧဝံ အညဿ ပရိဏာမေန္တဿ သုဒ္ဓိကပါစိတ္တိယံ။ ဧကံ ပတ္တံ ဝါ စီဝရံ ဝါ အတ္တနော, ဧကံ အညဿ ပရိဏာမေတိ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယဉ္စေဝ သုဒ္ဓိကပါစိတ္တိယဉ္စ။ သေသဝ နယော ဗဟုသု။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

> "နိဿဂ္ဂိယေန အာပတ္တိံ၊ သုဒ္ဓိကေန ပါစိတ္တိယံ။
> အာပဇ္ဇေယျ ဧကတော၊
> ပဉှာ မေသာ ကုသလေဟိ စိန္တိတာ"တိ[၁]။

အယဉှိ ပရိဏာမနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တော။ ယောပိ ဝဿိကသာဋိကသမယေ မာတုဃရေပိ သံဃဿ ပရိဏာတံ ဝဿိကသာဋိကံ ဉတွာ အတ္တနော ပရိဏာမေတိ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။ ပရဿ ပရိဏာမေတိ၊ သုဒ္ဓိကပါစိတ္တိယံ။ မနုဿာ "သံဃဘတ္တံ ကရိဿာမာ"တိ သပ္ပိတေလာဒီနိ အာဟရန္ති၊ ဂိလာနော စေပိ ဘိက္ခု သံဃဿ ပရိဏာတဘာဝံ ဉတွာ ကိဉ္စိ ယာစတိ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယမေဝ။ သစေ ပန သော "တုမှာကံ သပ္ပိအာဒီနိ အာဘဋာနိ အတ္ထီ"တိ ပုစ္ဆိတွာ "အာမ အတ္ထီ"တိ ဝုတ္တေ ''မယှမ္ပိ ဒေထာ''တိ ဝဒတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ အထာပိ နံ ကုက္ကုစ္စာယန္တံ ဉပါသကာ ဝဒန္တိ "သံဃောပိ အမှေဟိ ဒိန္နမေဝ လဘတိ၊ ဂဏှထ ဘန္တေ"တိ၊ ဧဝမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။

၆၆၀။ **သံဃဿ ပရိဏာတံ အညသံဃဿာ**တိ ကေသ္မိံ ဝိဟာရေ သံဃဿ ပရိဏာတံ အညံ ဝိဟာရံ ဉဒ္ဒိသိတွာ "အသုကသ္မိံ နာမ မဟာဝိဟာရေ သံဃဿ ဒေထာ"တိ ပရိဏာမေတိ။

စေတိယဿ ဝါတိ "ကိံ သံဃဿ ဒိန္နေန, စေတိယဿ ပူဇံ ကရောထာ"တိ ဧဝံ စေတိယဿ ဝါ ပရိဏာမေတိ။

၁-ဝိ ၅-၃၇၅-ဝိဒ္ဓေ။

စေတိယဿ ပရိဏတန္တိ ဧတ္ထ နိယမေတွာ အညစေတိယဿတ္ထာယ ရောပိတ-မာလာဝစ္ဆတော အညစေတိယမှိ ပုပ္ဖမ္ပိ အာရောပေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ဧကဿ စေတိယဿ ပန ဆတ္တံ ဝါ ပဋာကံ ဝါ အာရောပေတွာ ဌိတံ ဒိသွာ သေသံ အညဿ စေတိယဿ ဒါပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ပုဂ္ဂလဿ ပရိဏတန္တိ အန္တမသော သုနခဿာပိ ပရိဏတံ "ဣမဿ သုနခဿ မာ ဒေဟိ၊ ဧတဿ ဒေဟီ"တိ ဧဝံ အညပုဂ္ဂလဿ ပရိဏာမေတိ၊ ဒုက္ကဋံ။ သစေ ပန ဒါယကာ "မယံ သံဃဿ ဘတ္တံ ဒါတုကာမာ၊ စေတိယဿ ပူဇံ ကာတုကာမာ၊ ဧကဿ ဘိက္ခုနော ပရိက္ခာရံ ဒါတုကာမာ၊ တုမှာကံ ရုစိယာ ဒဿာမ၊ ဘဏထ, ကတ္ထ ဒေမာ"တိ ဝဒန္တိ၊ ဧဝံ ဝုတ္တေ တေန ဘိက္ခုနာ "ယတ္ထ ဣစ္ဆထ၊ တတ္ထ ဒေထာ"တိ ဝတ္တဗ္ဗာ။ သစေ ပန ကေဝလံ "ကတ္ထ ဒေမာ"တိ ပုစ္ဆန္တိ၊ ပါဠိယံ အာဂတနယေနေဝ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

တိသမုဋ္ဌာနံ—ကာယစိတ္တတော ဝါစာစိတ္တတော ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

သမန္တပါသာဒိကာယ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ
ပရိဏတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

နိဋ္ဌိတော ပတ္တဝဂ္ဂေါ တတိယော။

နိဿဂ္ဂိယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပါရာဇိကကဏ္ဍအဋ္ဌကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ပါရာဇိကကဏ္ဍအဋ္ဌကထာယ

ဒုတိယဘာဂေ

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အကတကိဗ္ဗိသော	၃၆
အကတပါပေါ	၃၆
အကတလုဒ္ဒေါ	၃၆
အကုသလေ ဓမ္မေ	၁၀
အက္ကောသန္တိ	၂၀၉
အက္ခရိကာယ	၂၀၅
အက္ခေန	၂၀၅
အဂါမကေ အရညေ	၂၃၆
အဂ္ဂကာရိကံ	၆၂
အဂ္ဃံ ပုစ္ဆတိ	၂၀၀
အစ္စန္တဝိရာဂေါ	၃၅
အစ္စေကစီဝရံ	၃၀၆
အစ္ဆာဒေဿာမိ	၂၅၁
အစ္ဆိန္ဒိ	၃၀၁
အစ္ဆိန္ဒိစီဝရဿ	၃၀၀
အစ္ဆိန္နံ ပဋိလဘိတွာ	၂၆၈
အစ္ဆိဿန္တိ	၁၆၄
အစ္ဆောဒကော	၁၀၁
အဇာနန္တဿ	၆၀-၁၂၈
အဇ္ဇဏှော ဘန္တေ အာဂမေဟိ	၂၅၂
အဇ္ဈတ္တံ ဥပါဒိန္နေ ရူပေ	၁၁၀
အဇ္ဈာစရတိ	၂၇၉
အညတြ ဘိက္ခုသမ္မုတိယာ	၃၀၉
အညတြ သုပိနန္တာ	၁၀၇
အညတရာ မာရကာယိကာ	၇
အညထာ သန္တံ	၇၈
အညဘာဂိယံ	၁၈၄
အညဿတ္ထာယ	၁၅၉-၂၄၈
အညာတိကာ နာမ	၂၄၁
အညေနပိ ဝဏ္ဏေန	၁၅၁
အညံ ဗျာကရိံသု	၇၉
အညံ မညမာနော တံ	၄၇
အဏ္ဍကော	၆၂
အဏ္ဍိယန္တိ	၅
အဏ္ဍော	၂၃၅
အဋ္ဌပဒေပိ ကီဠန္တိ	၂၀၄
အဋ္ဌိကသင်္ခလိကံ	၉၇
အဍ္ဎစန္ဒကော	၂၀၄
အဍ္ဎာဠှကောဒနံ ဂဏှာတိ	၂၈၁
အတ္ထကာမပါရိစရိယာယ	၁၃၇
အတ္ထနာ ပရိယောသာပေတိ	၁၅၈
အတ္ထနာ ဝိပ္ပကတံ	၁၅၈
အတ္ထနော ဒဟတိ	၇၆
အတ္ထပုရေက္ခာရဿ	၁၃၅
အတ္ထိ စေတ္ထ စေတနာ လဗ္ဘတိ	၁၀၆
အတိက္ကန္တေ တာရေသိ	၇
အတိယာစကောသိ	၁၅၂

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အတိရေကစီဝရံ	၂၂၁
အတိရေကမာသေ သေသေ ဂိမှာနေ	၂၉၇
အတ္တုဒ္ဒေသိကာယော	၁၄၈
အတ္တုဒ္ဒေသံ	၁၅၃
အတ္တုပနာယိကံ	၈၀
အတ္ထေသော။ ပ။ အပရိသုဒ္ဓေါ	၁၀၂
အတ္ထော ဘန္တေ	၂၈၈
အတ္ထော မေ အာဝုသော စီဝရေန	၂၅၃
အဒဒမပ္ပိယော	၁၅၃
အဒ္ဓါနမဂ္ဂံ	၂၄၅
အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန္နံ	၃၉
အဒိဋ္ဌဿ ဟောတိ	၁၈၀
အဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌသညီနော	၇၉
အဒိဋ္ဌံ	၁၇၀-၁၈၉
အဓက္ခကံ	၁၃၅
အဓိကရဏံ	၁၈၄
အဓိဋ္ဌဟိတွာ	၄၄
အဓိဋ္ဌာနာ	၂၈၄
အဓိပ္ပါယော	၄၂
အဓိမာနေန	၇၉-၉၂
အဓောဇာဏုမဏ္ဍလံ	၁၃၅
အနဋ္ဌေ နဋ္ဌသညီ	၂၂၅
အနတ္တမနော	၁၇၀
အနဓိဂတေ	၇၉
အနဗ္ဘိတော	၂၁၃
အနဘိဇာနံ	၈၀
အနဘိရတော	၁၀၅
အနလသာ	၁၃၉

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အနဿာသကော	၆၉
အနာစာရံ အာစရန္တိ	၁၉၉
အနိစ္စတာ	၃၅
အနိစ္စာနုပဿနာ	၃၅
အနိစ္စာနုပဿီ	၃၅
အနိစ္စံ	၃၅
အနိမိတ္တာသိ	၁၃၄
အနိမိတ္တော	၈၅
အနိမိတ္တံ ကတွာ	၂၇၂
အနုဒ္ဓံသေယျ	၁၇၂
အနုပတိတွာ အနုပတိတွာ	၉၇
အနုပါဒိန္နေ	၁၁၀
အနုဗန္ဓနာ	၂၃
အနုယုဉ္ဇာဟိ	၂၄၅
အနုလ္လပနာဓိပ္ပါယဿ	၉၂
အနုဝတ္တကာ	၁၉၆
အနုဝါဒါဓိကရဏံ	၁၈၀
အနုသာသနိပုရေက္ခာရဿ	၁၃၅
အနေကာကာရဝေါကာရော	၅
အန္တမသော တဏ်ဏိကာယပိ	၁၄၁
အန္တရဃရေ နိက္ခိပိတုံ	၃၀၈
အန္တရာ	၁၅၄
အန္တိမံ	၂၄၃
အန္တော အာဒိယိတွာ	၂၆၃
အန္တောကောဋ္ဌာဂါရိကာ	၂၈၉
အန္တောဆာယာယံ	၂၃၆
အပစိတော	၇၅
အပ္ပဏိဟိတော	၈၅
အပ္ပတီတော	၁၇၀

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အပ္ပဏ္ဏေ	၇၉
အပ္ပနာ	၂၂
အပ္ပမာဏိကာယော	၁၄၈
အပရိက္ခိတ္တော	၂၃၄
အပရိသင်္ကိတံ	၁၇၀-၁၈၉
အပဿေနံ	၅၆
အပါနံ	၉
အပါဟံ တေ န ဇာနာမိ	၁၅၂
အပ္ပိတံ	၃၀၅
အပိ မေယျ ဧဝံ ဟောတိ	၂၅၀
အပိသု ဘိက္ခု။ ပ။ အပဒိသန္တိ	၁၆၄
အပုညံ ပသုတံ	၇
အပေက္ခဝါ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော	၁၃၃
အဗလဗလော ဝိယ	၂၀၆
အဗ္ဗောဟာရိကာ	၁၀၆
အဗ္ဗောဟာရိကံ	၇၉
အဗ္ဘာဃာတံ	၁၅၆
အဗ္ဘုတမကံသု	၁၄၀
အဗ္ဘေတဗ္ဗော	၂၁၂
အဘာကုဋိကာ	၂၀၆
အဘိက္ကန္တေန	၂၀၅
အဘိနိဂ္ဂဏှနာယ	၁၂၃
အဘိနိပ္ပီဠနာယ	၁၂၃
အဘိပ္ပမောဒယံ စိတ္တံ	၃၄
အဘိမင်္ဂလသမ္မတာ	၂၁၄
အဘိဝိတရိတွာ	၃၇-၁၀၆
အဘိသင်္ခါရိကံ	၁၆၅
အဘိသမေတာဝိနီ	၂၁၅
အဘိဟဋ္ဌုံ	၂၄၈
အမူလကေန ပါရာဇိကေန	၁၇၀
ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အရညဂတော ဝါ။ ပ။ သုညာဂါရဂတော ဝါ	၁၁
အရညေ ဝိဟရတိ	၁၁၉
အရဟော ရဟောသညီ ဥလ္လပတိ	၅၀
အရိယဉာဏဒဿနံ	၈၁
အလာဘာ ဝတ မေ	၇
အလောဟိတာ	၁၃၄
အလံကမ္မနိယေ	၂၁၄
အဝလိတ္တာ	၁၅၃
အဝိပ္ပဝါသသမ္မုတိံ ဒါတုံ	၂၃၃
အဝိဝဒမာနော	၁၉၃
အဝိဿဇ္ဇိတေ ဝိဿဇ္ဇိတသညီ	၂၂၅
အသန္တိကေ	၇၉
အဿဇိပုနဗ္ဗသုကာ	၁၉၈
အသဉ္စိစ္စ	၆၀
အသညတာ	၇၈
အသတိယာ	၁၂၈
အသပ္ပါယာနိ	၃၇
အသမနုဘာသန္တဿ	၁၉၄
အသာဒိယန္တဿ	၁၂၈
အဿာမိကာယော	၁၄၈
အဿာသော	၁၄
အသုတံ	၁၇၀-၁၈၉
အသုဘာဘာဝနာယ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ	၂
အသုဘာယ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ	၂
အဿုဓ	၅
အသေစနကော	၁၀
အဟိရိကာယော	၁၃၂

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အဟုဒေဝ ကုက္ကုစ္စံ	၆
အဟု ဝိပ္ပဋိသာရော	၆
အဟံ ခေါ နာမ	၁၉၆
[အာ]	
အာကဍ္ဎနာယ	၁၂၂
အာကာသေ ဝါယမန္တဿ	၁၁၀
အာကိဏ္ဏလောမံ	၁၃၆
အာဂတဖလာ	၂၁၅
အာဃာတနံ	၁၅၆
အာဏတ္တိကော	၃၉
အာဏာပေတိ	၄၄
အာဒါတဗ္ဗာ	၂၆၃
အာဒိကမ္မိကဿ	၁၉၅
အာဒိဿ	၁၃၂
အာဓာဝန္တိပိ	၂၀၅
အာနာပါနဿတိသမာဓိ	၉
အာနေဉ္ဇံ သမာဓိံ	၁၀၁
အာနုံ	၉
အာပတ္တညာဘာဂိယံ ဝါ	၁၈၅
အာပတ္တာဓိကရဏံ	၁၈၀
အာပတ္တိသန္ဒဿနာ	၁၇၄
အာဘတံ	၂၅၂
အာဘုဇိတွာ	၁၃
အာမတ္တိကာပဏံ ဝါ	၂၈၁
အာမသတိ ပရာမသတိ	၁၂၂
အာမသနာ	၁၂၁
အာရာခနီယော	၉၄
အာရာမော	၂၃၆
အာရောဂျတ္ထာယ	၁၁၀-၁၁၂
[အာ]	
အာလောကိတေန	၂၀၅
အာဝဋ္ဋာ	၉၅
အာဝါသိကာ ဟောန္တိ	၁၉၈
အာဝါဟော	၁၃၉
အာဝုဓံ	၄၅
အာဝေဋ္ဌာ	၂၀၁
အာသယော	၁၅၅
အာဟာရူပဟာရော	၁၃၉
အာဠဝကာ	၁၄၇
[ဣ]	
ဣဿာပကတော	၈၃
ဣစ္ဆာမဟံ ဘိက္ခဝေ အဒ္ဓမာသံ ပဋိသလ္လီယိတုံ	၄
ဣစ္ဆေတံ ကုသလံ	၁၉၃
ဣတ္ထိပဏ္ဍကာ	၁၃၄
ဣဒ္ဓိမယော	၄၀
ဣဓ ဘိက္ခဝေ	၁၁
ဣရိယာပထသမ္ပန္နော	၂၀၆
ဣရိယာပထော	၄၅
ဣဿရိယံ ကာရေတိ	၁၄၁
[ဥ]	
ဥက္ကဋ္ဌိတော	၉၀
ဥဂ္ဂဏှေယျ	၂၆၉
ဥဂ္ဂဟော	၂၂
ဥစ္စာလိင်္ဂပါဏကဒဋ္ဌူပဒ္ဒဝေ	၁၁၁
ဥစ္စာဝစေဟိ အာကာရေဟိ	၄၂
ဥဋ္ဌဿန္တိ	၁၃၃
ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယ	၁၃
ဥတ္တဏ္ဍော	၆၉

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဥ]	
ဥတ္တရဏ္ဍရဏံ	၂၄၇
ဥတ္တရိဆာရတ္တံ	၂၁၂
ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဿ	၇၃
ဥတ္တသန္တိပိ	၁၅၁
ဥတ္တာနမုခါ	၂၀၆
ဥဒကံ မညေ အာဒိတ္တံ	၁၆၆
ဥဒုမ္ဗလံ	၁၁၉
ဥဒါယီ	၁၀၅
ဥဒ္ဒိဋ္ဌံ ဟောတိ	၁၆၅
ဥဒ္ဒေသပရိယာပန္နေသု	၁၉၀
ဥဒေါသိတော	၂၃၅
ဥပက္ကမတိ	၁၁၂
ဥပက္ခဋံ ဟောတိ	၂၅၀
ဥပစာရဘူမိ	၃၀
ဥပစ္ဆိန္နာနိ	၂၀၇
ဥပဋ္ဌာနံ	၂၂
ဥပတိဋ္ဌိတွာ ပရိဝိသတိ	၁၆၅
ဥပနိက္ခိပနံ	၅၇
ဥပနိသိန္နော	၂၁၅
ဥပဝဿံ ခေါ ပန	၃၀၀
ဥပသံဟရတိ	၅၀
ဥပ္ပက္ကံ ဩကိလိနံ ဩကိရိနံ	၁၀၀
ဥပ္ပဏ္ဍေန္တိ	၁၃၃
ဥပ္ပဏ္ဍေသုံ	၂၆၆
ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နေ	၁၀
ဥပ္ပန္နံ	၃၇
ဥပါသကံ သညာပေတွာ	၂၅၂
ဥဗ္ဘက္ခကံ	၁၃၅
ဥဗ္ဘဇာဏုမဏ္ဍလံ	၁၃၅
ဥဗ္ဘတသ္မိံ ကထိနေ	၂၂၁
ဥဗ္ဗာဠှော	၁၅၂
ဥဗ္ဗိဇ္ဇန္တိပိ	၁၅၁
ဥဘတောဗျဉ္ဇနာ	၁၃၅
ဥဘတောသံဃေ	၂၄၁
ဥဘတောဝဏ္ဋိကံ	၂၀၁
ဥရစ္ဆဒေါ	၂၀၁
ဥလ္လုမ္ပနာယပိ	၁၂၂
ဥလ္လပန္တိ	၁၃၃
ဥလ္လိတ္တာ	၁၅၃
ဥလ္လိတ္တာဝလိတ္တာ	၁၅၃
ဥဿဝေသု	၂၁၄
ဥဿာပေတွာ ပုနပ္ပုနံ ဝိမဇ္ဇတိ	၂၃၀
ဥဿာရေယျ	၁၉၇
ဥဟသန္တိ	၁၃၃
ဥဋ္ဌာရံ	၁၅၂
[ဦ]	
ဦနပဉ္စဗန္ဓနေန	၂၀၆
ဦဟတံ ရဇောဇလ္လံ	၁၀
ဦဟဒန္တိပိ ဥမ္မိဟန္တိပိ	၂၆၄
[ဧ]	
ဧကကုလဿ ဂါမော	၂၃၃
ဧကတောဥပသမ္ပန္နာယ	၂၄၂-၂၄၄
ဧကတောဝဏ္ဋိကံ	၂၀၁
ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ	၁၅၁
ဧကိန္ဒြိယံ	၁၆၀
ဧကုဒ္ဒေသော	၁၉၃
ဧတဒဂ္ဂံ	၁၃၀
ဧဟိသွာဂတဝါဒိနော	၂၀၆

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဩ]	
ဩကာသော	၄၅
ဩက္ခိတ္တစက္ခု	၂၀၅
ဩဂယှ ဥတ္တရန္တာနံ	၁၀၁
ဩဏောဇေထ	၃၁၀
ဩတ္တရိတွာ	၆၉
ဩတိဏ္ဏော	၁၂၀
ဩဒပတ္တကိနီ	၁၄၂
ဩဘဋ္ဌစုမ္ဗဋ္ဌာ	၁၄၂
ဩဘာသေယျ	၁၃၃
ဩဘာသော	၁၅၁
ဩမသန္တောပိ	၁၂၂
ဩရေန စ ဆန္နံ ဝဿာနံ	၂၆၄
ဩလဈ်နာယ	၁၂၂
ဩလီနဝိလီနာနိ	၂၈၉
ဩဝရကာ	၂၃၅
ဩဟိယျကော	၂၄၃
[က]	
ကက္ကသလောမံ	၁၃၆
ကစ္စိတ္ထ	၁၀၄
ကစ္စိ နော တွံ	၁၀၅
ကစ္စိ ဘိက္ခဝေ ခမနီယံ	၇၄
ကဏ္ဍုကိတာနိ	၂၃၂
ကတကမ္မာ	၂၄၃
ကတကလျာဏော	၃၆
ကတကုသလော	၃၆
ကတ္တိကစောရကာ	၃၀၈
ကတ္တိကတေမာသိကပုဏ္ဏမံ	၃၀၆
ကတဘဏ္ဍံ	၂၆၈
ကတဘီရုတ္တာဏော	၃၆
ကတိဟိပိ တျာယံ	၂၇၈
ကတိဟိပိ မျာယံ	၂၇၈
ကပ္ပါသိကံ	၃၀၂
ကပ္ပရံ ဥပါဒါယ	၁၂၀
ကမ္ဗလံ	၃၀၂
ကမ္မကာရိ	၁၄၂
ကမ္မနိယံ ဟောတိ	၁၁၁
ကယဝိက္ကယံ	၂၇၉
ကလျာဏကမျတံ ဥပါဒါယ	၂၅၁
ကလျာဏဘတ္တိကော	၁၆၅
ကလမ္ဗကော	၂၀၄
ကလလရူပံ	၃၇
ကဿာဟံ ကေန ဟာယာမိ	၁၃၇
ကဟာပဏော	၂၆၉
ကာမဝိတက္ကံ	၁၁၇
ကွာယံ	၂၀၆
ကာယဒဠှိဗဟုလာ	၁၆၄
ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓံ	၁၃၅
ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေန	၄၃
ကာယသံသဂ္ဂံ သမာပဇ္ဇေယျ	၁၂၀
ကာရုညေန	၆၀
ကာရုဏိကော	၉၉
ကာရာပေန္တိ	၁၄၈
ကာရယမာနေန	၁၅၃
ကာလော	၄၅
ကာလောဒိဿံ	၂၉၅
ကာလေပိ အာဒိဿ ဒိန္နံ	၂၃၉
ကာလယုတ္တံ သမုလ္လပန္တော	၂၁၄
ကာသာဝကဏ္ဌာ။ပ။ နိရယံ တေ ဥပပဇ္ဇရေ	၇၈

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[က]	
ကိစ္စာဓိကရဏံ	၁၈၀
ကိတဝသေဝ	၇၈
ကိံ နု ခေါ နာမ	၁၉၆
ကိပိလ္လိကာနံ	၁၅၅
ကိမင်္ဂံ ပန မနုဿဘူတာနံ	၁၅၂
ကိရိယာဝိသေသော	၄၅
ကိသ္မိံ ဝိယ	၂၄၅
ကီဠာဂိရိသ္မိံ	၁၉၈
ကုစ္ဆိပရိကန္တော	၇၄
ကုတော စ တွံ ဘိက္ခု အာဂစ္ဆသိ	၂၅၂
ကုတော တဿ ဥဋ္ဌာရဗ္ဗတာ	၁၁၉
ကုထိတာ သန္ဒတိ	၁၀၁
ကုဒါဿု နာမာဟံ။ ပ။ ပရိက္ခာရာနံ	၇၅
ကုပိတော	၁၇၀
ကုမာရိကာယ ဝတ္တုံ	၁၃၉
ကုလကုမာရိယော	၁၂၀
ကုလိတ္ထိယော	၁၁၉
ကုလဒူသကော	၂၀၉
ကုလမိတရော	၁၁၉
ကုလသုဏှာ	၁၂၀
ကုလူပကော	၁၃၆
ကူဋာဂါရသာလာ	၁
ကောစ္ဆံ ကရောန္တာနံ	၁၀၁
ကောလမ္ဗေပိ ဃဋ္ဋေပိ	၂၈၉
ကောသမ္ဗိယံ	၁၆၀
ကောသေယျံ	၃၀၂
[ခ]	
ခဏပစ္စုပ္ပန္နံ	၃၉
ခယဝိရာဂေါ	၃၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ခ]	
ခရလောမံ	၁၃၆
ခလိကာယ	၂၀၄
ခိဍ္ဍာဓိပ္ပါယော	၁၁၁
ခုံသေတိ	၁၃၃
ခေါမံ	၃၀၂
[ဂ]	
ဂဏတော ဝါ	၂၃၉
ဂဏနာ	၂၃
ဂဗ္ဘပါတနံ	၆၄
ဂရဟတိ	၁၃၃
ဂရုကတော	၇၅
ဂရုဘဏ္ဍာနိ ဂရုပရိက္ခာရာနိ	၇၆
ဂါမကူဋော	၉၉
ဂါမပူဇိတံ	၁၆၀
ဂါမံ ဝါ	၂၀၉
ဂိဇ္ဈာပိ ကာကာပိ ကုလလာပိ	၉၇
ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ	၁၃၇
ဂေါဃာတကော	၉၈
ဂေါစရိယာနံ	၂၆၃
ဂေါပေတိ	၁၄၁
ဂေါသပ္ပိ	၂၈၉
[ဃ]	
ဃဋိကာယ	၂၀၄
ဃောသိတာရာမေ	၁၆၀
[စ]	
စက္ကဘေဒါယ	၁၉၂
စက္ကမတ္တာနိ	၁၀၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[စ]	
စတုက္ကဘတ္တံ ဒေတိ	၁၆၅
စတုဘာဂံ ခါဒန္တံ	၂၈၂
စတ္တော	၉၀
စိင်္ဂုလကေန	၂၀၅
စိတ္တသင်္ကပ္ပေါ	၄၂
စိတ္တသင်္ခါရော	၃၃
စီဝရစေတာပန္နံ	၂၅၀
စီဝရပိဏ္ဍပါတ။ပ။ ပရိက္ခာရံ	၁၃၇
စီဝရာသာ ဝါ ဥပနန္ဒော	၂၂၀
စုဏ္ဏေန	၂၁၁
စေတ္ထ	၃၇-၁၀၆
စေတိယရုက္ခံ	၁၆၀
စေတိယဿ ပရိဏတံ	၃၁၂
စေတေတိ	၁၁၂
စောဒါပေတိ	၁၇၂
စောရကန္တာရော	၇၀
စောရဂါမဏိကော	၂၄၃
[ဆ]	
ဆန္ဒဂါမိနော	၂၁၂
ဆန္ဒဝါသိနီ	၁၄၂
ဆန္နာ	၁၃၉
ဆိန္နကာ	၁၃၂
ဆုပနံ	၃၂၁
[ဇ]	
ဇင်္ဃပေသနိယံ	၂၁၁
ဇတုမဋ္ဌကော	၂၆၉
ဇနပဒေါ	၁၆၀
ဇာတရူပရဇတံ	၂၆၉
ဇာယတ္တနေ ဝါ ဇာရတ္တ- ၂၀ နေ ဝါ ၂၀	၁၄၀
ဇိဂုစ္ဆန္တိ	၆
ဇီနောသိ	၂၅၂
ဇီဝသညီနော	၁၆၀
ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျ	၃၈
[ဉ]	
ဉာဏံ	၈၁
ဉာဏဒဿနံ	၈၁
ဉာတကာနံ ပဝါရိတာနံ	၂၄၇
[ဌ]	
ဌပနာ	၂၃
ဌာနသော အန္တရဓာပေတိ	၁၀
ဌိတကောဝ အာသုမ္ဘိ	၂၆၆
[တ]	
တထာဂတပ္ပဝေဒိတံ	၇၆
တထာ ဟိ ပန ဘဂဝါ	၈
တဒုပိယံ ဗျဉ္ဇနံ	၂၈၂
တဒုဘယေ	၁၁၀
တဒုဘယဝိမုတ္တပရိသင်္ကိတံ	၁၉၀
တဒဟုဇာတာ	၁၂၀
တယော ပတ္တဿ ဝဏ္ဏာ	၂၈၁
တဿေဝ ကမ္မဿ ဝိပါကာဝသေသေန	၉၈
တာဝတိဟံ	၂၁၂
တိကောဋိပရိသုဒ္ဓံ	၁၈၉
တိစီဝရံ	၂၁၉

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[တ]	
တိစီဝရေန	၂၃၃
တိဏဏ္ဍုပကံ	၂၈၈
တိဏကုဋိကာယ	၁၅၉
တိဏကဏ္ဍပဏ္ဏသဏ္ဌံ	၁၉၇
တိရိယံ	၁၅၄
တိရောက္ခာ	၂၁၂
တိရောဂါမေ	၁၃၉
တိသော ဝိဇ္ဇာ	၈၅
တုမှံ မုသာ ဝိလပိံ	၈၄
တုဝဋ္ဋေန္တိ	၂၀၄
တေသဉ္စ ပဋိပဿနာ	၂၁၃
တင်္ခဏိကံ	၁၄၀
တင်္ခဏော	၁၄၀
တံညာဏတာ ပရိစ္စဇိတဗ္ဗာ	၈၉
တန္တေ	၃၀၅
တံ မညမာနော	၇၀
[ထ]	
ထာဝရော	၃၉
ထောမေတိ	၁၃၃
[ဒ]	
ဒက္ခာ	၁၃၉
ဒမုံ	၂၂၀
ဒဝါယ	၆၃
ဒသ ဉတ္တိယော	၁၄၁
ဒသာဟပရမံ	၂၂၁
ဒသာဟာနာဂတံ	၃၀၆
ဒဟရော ယုဝါ	၆
ဒါနပထာနိ	၂၀၇

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဒ]	
ဒါယံ အာလိမ္ပေသုံ	၇၁
ဒါယဋ္ဌပရိဘောဂေါ	၂၇၃
ဒါရုမာသကော	၂၆၉
ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကိတံ	၁၉၀
ဒီဃလောမံ	၁၃၆
ဒုဂ္ဂတာ	၁၃၉
ဒုဋ္ဌော ဒေါသော	၁၆၉
ဒုဗ္ဗစော	၁၉၇
ဒုလ္လဒ္ဓံ ဝတ မေ	၇
ဒုဿံဟာရာနိ	၁၅၃
ဒူတေယျံ	၇၃
ဒေဝိဒ္ဓိ	၄၀
ဒေသော	၁၈၄
ဒေသောဒိဿံ	၂၉၅
ဒေါဝစဿကရဏေဟိ	၁၉၇
ဒွင်္ဂုလာ ရာဇိ န ဟောတိ	၂၈၆
ဒွါရမူလေ	၂၃၄
ဒွေ ကပ္ပနာ	၂၈၅
ဒွေ တုလာ အာဒါတဗ္ဗာ	၂၆၃
ဒွေ ဘာဂါ	၂၆၃
ဒွေ မဂ္ဂေ အာဒိသ	၁၃၃
[ဓ]	
ဓဇာဟဋ္ဌာ	၁၄၂
ဓညကရဏံ	၂၃၆
ဓနုက္ကိတာ	၁၄၁
ဓနုကေန	၂၀၅
ဓမ္မပုရေက္ခာရဿ	၁၃၅
ဓမ္မော	၅၉-၁၇၅
ဓမ္မိံ ကထံ ကတွာ	၁၉၂

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဓ]	
ဓာဝန္တိပိ	၂၀၅
ဓုတာ သလ္လေခဝုတ္တိနော	၁၈၂
ဓုတ္တာ	၁၄၀
ဓုတ္တိကာ	၁၃၂
ဓုဝစောဠာ	၁၃၄
ဓုဝလောဟိတာ	၁၃၄
[န]	
နိဿဂ္ဂိယော	၃၈
နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ	၂၂၄
နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗံ	၂၇၈
နိဿဇ္ဇိတွာ အာပတ္တိ ဒေသေတဗ္ဗာ	၂၂၂
နေရယိကဿ	၅၈
နော ကပ္ပတိ	၁၀၁
နော စဿ ပါရိပူရိ	၂၃၈
နာဂါနံ	၁၀၁
နာဂိဒ္ဓ	၄၀
နာဒိယိ	၂၁၄
နာနပ္ပကာရကံ	၂၇၅
နာနာကုလဿ ဂါမော	၂၃၄
နာလံ ဝစနီယာ	၁၄၇
နာဿုဓ	၅
နာဠိကောဒနံ	၂၀၂
နိက္ခ	၇၀
နိဂမော	၂၀၈
နိဋ္ဌိတစီဝရသ္မိံ	၂၂၀
နိဋ္ဌာဘိတွာ	၁၃၇
နိပ္ပိဋ္ဌိယမာနာ	၂၄၃
နိဗ္ဗေဌေန္တိ	၂၀၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[န]	
နိမိတ္တကမ္မံ	၁၅၁
နိမိတ္တမတ္တာသိ	၁၃၄
နိရယံ တေ ဥပပဇ္ဇရေ	၇၀
နိရောဓာနုပဿီ	၃၅
နိသဇ္ဇံ ကပ္ပေယျ	၂၁၄
န မယံ အပညတ္တံ ပညပေဿာမ	၂၆၅
နမရဏာဓိပ္ပါယဿ	၆၀
နမောစနာဓိပ္ပါယဿ	၁၁၇
နမှိ ကေနစိ။ ပ။ ပိဏ္ဍပါတ- နီဟာရကေန	၄
န ယာပေတိ	၂၀၆
နရကော	၄၂
နလာဋိကမ္ပိ ဒေန္တိ	၂၀၅
န လောမံ ပါတေန္တိ	၂၀၀
န ဝတ မေ လာဘာ	၇
န ဝတ မေ သုလဒ္ဓံ	၇
နဿတိ	၂၃၂
နဿရတိ	၁၀၁
နစ္စန္တိယာပိ ဂါယန္တိ	၂၀၄
န စိတ္တရူပံ	၁၆၆
နဋ္ဌံ	၂၂၀
နဋ္ဌ စရတိ	၁၀၁
[ပ]	
ပက္ကမန္တိ	၂၀၈
ပဂေဝ ဇာဂရော	၁၆၇
ပဂ္ဂယှ	၁၈၃
ပဏ္ဍရန္တိ	၁၃၄
ပင်္ဂီရေန	၂၀၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ပ]	
ပစ္စဝေက္ခဏာသုဒ္ဓိ	၂၇၃
ပစ္စာသာ ဟောတိ သံဃတော ဝါ	၂၃၉
ပစ္စာဟရတိ	၁၄၃-၁၄၄
ပစ္ဆာယန္တာ	၁၆၆
ပညာယိဿတိ	၂၆၅
ပညာသမ္ဗန္ဓော	၂၅၂
ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ မဟာစောရာ	၇၅
ပဉ္စန္နံ ဘေသဇ္ဇာနံ	၂၀၉
ပဋ္ဋဝါသိနီ	၁၄၂
ပဋိက္ကန္တေန	၂၀၅
ပဋိဂ္ဂဏှာတိ	၁၄၂-၁၄၄
ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ	၃၅
ပဋိနိဿဇ္ဇန္တဿ	၁၈၅
ပဋိနိဿဋ္ဌော	၈၀
ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ	၃၆
ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော	၁၂၀
ပဋိဗဒ္ဓံ	၃၀၅
ပဋိမုဉ္စိ	၂၁၁
ပဋိယတ္တံ	၃၁၀
ပဋိလာဘဘူမိ	၃၀
ပဋိလာဘေန	၂၄၄
ပဋိဝိသော	၂၆၁
ပဋိဝုတ္တံ	၁၃၆
ပဋိသာယနီယာနိ	၂၁၉
ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော	၁
ပဋ္ဌော	၂၄၅
ပဌမာပတ္တိကာ	၂၁၂
ပဌမံ စိတ္တံ	၃၇
ပဌမံ ဝိညာဏံ ပါတုဘူတံ	၃၇

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ပ]	
ပဏ္ဍိတာ	၁၃၉
ပဏ္ဍုပလာသော	၆၅
ပဏကော	၁၈၇
ပဏိဓာယ	၈၂
ပတိကဍ္ဎနာယပိ	၁၂၂
ပတ္တကလ္လံ	၁၅၅
ပတ္တပရိယန္တော	၂၀၇
ပတ္တဝါဏိဇ္ဇံ	၂၀၁
ပတ္တာဠှကေန	၂၀၅
ပတ္ထောဒနံ	၂၀၂
ပဓာနံ	၂၆
ပပါတော	၄၂
ပဗ္ဗတေယျာ	၁၈၇
ပမာဏိကာ ကာရေတဗ္ဗာ	၁၅၃
ပမုဋ္ဌော	၁၀၁
ပယောဂေါ	၂၆
ပရာမသိ	၂၅၂
ပရာမသန္တောပိ	၁၂၂
ပရိ	၁၃
ပရိကထာ	၁၅၁
ပရိက္ခိတ္တော	၂၃၃-၂၃၄
ပရိစာရေန္တာ	၁၄၀
ပရိဏတံ	၃၁၀
ပရိတ္တေန ဝါ ဝိပုလံ	၂၄၄
ပရိပါတေန္တိ	၃၀၁
ပရိပုဏ္ဏာ	၂၂
ပရိဘာသန္တိ	၂၀၉
ပရိဘောဂဇိဏ္ဏံ ဝါ	၂၄၇
ပရိဘောဂေါ	၂၇၃
ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ	၁၃

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ပ]	
ပရိယေဋ္ဌိသုဒ္ဓိ	၂၇၃
ပရိသင်္ကိတမ္ပိ	၁၇၁
ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ စရန္တိ	၇၆
ပရေဟိ ပရိယောသာပေတိ	၁၅၈
ပလာယန္တိပိ	၁၅၁
ပလ္လင်္ကံ	၁၃
ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ	၁၃
ပဝါရဏာယ	၃၀၆
ပဝါရိတာနံ	၂၄၈-၂၈၈
ပဝါရေယျ	၂၄၈
ပဝုတ္ထပတိကာ	၆၄
ပသာဒေါ	၃၀၆
ပသန္နမုခဝဏ္ဏာ	၇၄
ပသာရိတေန	၂၀၅
ပဿာသော	၁၄
ပဟိဏေယျ	၂၅၂
ပဟီနော	၉၀
ပါဋိယေက္ကော	၂၈၈
ပါဏာတိပါတီ	၃၉
ပါဏာတိပါတော	၃၉
ပါဏော	၃၉
ပါပကေ	၁၀
ပါပဓမ္မာ	၇၈
ပါပဘိက္ခု	၁၀၀
ပါပသမာစာရော	၂၁၂
ပါပါ	၇၈
ပါပိစ္ဆော	၈၃
ပါပေဟိ ကမ္မေဟိ	၇၈
ပါရိသုဒ္ဓိ	၂၃
ပါရိဟာရိယကမ္မဋ္ဌာနံ	၂၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ပ]	
ပရိက္ခာရော	၁၃၇
ပါသာဒိကေန	၂၀၅
ပါသာဒေါ	၂၃၅
ပိဟေန္တာ	၂၆၆
ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တာ	၂၄၃
ပီတိပဋိသံဝေဒီ	၃၂
ပီဏိန္ဒြိယာ	၇၄
ပုဂ္ဂလဿ ပရိဏာတံ	၃၁၂
ပုဂ္ဂလောဒိဿံ	၂၉၅
ပုဋ္ဌိယမာနော	၂၅၃
ပုဗ္ဗဘာသိနော	၂၀၆
ပုဗ္ဗဏှနိဿိတံ	၁၅၆
ပုရာဏဂဏကိယာ	၁၃၉
ပုရိမေ ဥပါဒါယ	၄၂-၈၄
ပုရိသတ္တကရံ	၁၄၈
ပူဂဿ	၃၁၀
ပူဇိတော	၇၅
ပံသုကူလံ ဝါ	၂၃၉
[ဖ]	
ဖဿပဋိဝိဇာနနာ	၁၂၅
ဖာဏိတံ နာမ	၂၉၄
ဖာသု ဝိဟရတိ	၁၉၃
ဖုသနာ	၂၃
[ဗ]	
ဗဟာရာမကောဋ္ဌကေ	၁၆၆
ဗဟုနတ္တာ	၂၁၄
ဗဟုပုတ္တာ	၂၁၄
ဗဟုလီကတော	၉
ဗဟူ သံဃဿ ဘတ္တာ	၃၁၀
ဗာဟိရိမေန မာနေန	၁၅၄

ပဒါနုက္ကမော — ပိဋ္ဌင်္ကော

[ဗ]

ဗာဟုလိကာ ၂၀၈
ဗာဟုလိကော ၁၈၂
ဗာဟုလ္လာယ စေတေတိ ၁၈၂
ဗျတ္တာ ၁၃၈
ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ၂၀၀
ဗျာမိဩဒိသံ ၂၈၅

[ဘ]

ဘဂဝတာ ပဋိက္ခိတ္တံ ၂၁၇
ဘဂ်ံ ၃၀၂
ဘာကုတိကဘာကုတိကော ဝိယ ၂၀၆
ဘာဝိတော ၈
ဘာသတိ ၁၈၆
ဘိသိစ္ဆဝိ ၂၄၇
ဘိက္ခု နိသိန္နေ ၂၁၅
ဘိက္ခုမာနတ္တာယ ၂၁၂
ဘိက္ခူ ဥဋ္ဌာယန္တိ ၈၇
ဘုတ္တံ ထေယျေန တဿ တံ ၇၀
ဘူတပုဗ္ဗံ ဘိက္ခဝေ ၁၅၁
ဘူမတ္ထရဏံ ၂၄၇
ဘေဒနသံဝတ္တနိကံ ဝါ အဓိကရဏံ ၁၈၂
ဘေသဇ္ဇာနိ ၂၀၈
ဘေသဇ္ဇောဒိသံ ၂၈၆
ဘောဂဝါသိနီ ၁၄၂

[မ]

မဇ္ဈေ ဂဇ္ဈော ၁၁၈
မဏိကဉ္စော ၁၅၁
မဏိမယဿ ကဉ္စေ ဝိလန္ဓနံ ၁၅၁
မဏိမိဿာ ၁၂၁
မဓု နာမ မက္ခိကာမဓု ၂၈၃
မနုဿဝိဂ္ဂဟော နာမ ၃၇
မနေသိကာယ ၂၀၅
မမန္တပါနံ ၁၅၂
မလ္လပုတ္တော ၁၆၁
မဟာ အကာလမေဃော ၁၀
မဟာဝနံ ၁
မဟာဝနေ ကူဋာဂါရသာလာယံ ၁
မဟာလ္လကံ ၁၆၀
မာတုဂါမော ၁၃၃
မာတုဂါမံ ဒုဋ္ဌုလ္လာဟိ ဝါစာဟိ ၁၃၃
မာတုယာ မာတုပေမေန ၁၂၀
မာတုရက္ခိတာ ၁၄၁
မာနိတော ၇၅
မာ မေ ဝိဒေဿနာ အဟု ၁၅၃
မာယျော ဇှမံ ကုမာရိကံ ၁၃၈
မာလာကိတေ ၂၀၀
မာလာမိဿာ ၁၂၁
မာလာဝစ္ဆံ ၁၈၈
မာဠော ၂၃၅
မိဂလုဒ္ဒကော ၆
မိဟိတပုဗ္ဗင်္ဂမာ ၂၀၆
မုခံ ၁၃
မုစ္စတိ ၁၁၂
မုတ္တာမိဿာ ၁၂၁
မုတ္တော ၈၀
မုဟုတ္တိကာ ၁၄၂
မေတ္တိယဘူမဇကာ ၁၆၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[မ]	
မေတ္တိယံ နာမ ဘိက္ခုနိံ	၁၈၃
မေဓာဝိနီ	၁၃၉
မောက္ခစိကာယ	၂၀၅
မင်္ဂုလိံ	၁၀၀
မဉ္ဇရိကံ	၂၀၁
မဏ္ဍနကဇာတိကော	၆
မန္ဒမန္ဒော	၂၀၆
[ယ]	
ယက္ခိနီ	၄၀
ယက္ခံ မာရေသိ	၆၉
ယညေသု	၂၁၄
ယညံ ယဇိဿာမိ	၁၁၁
ယတော နိဝါတံ တတော သဝါတံ	၁၆၆
ယထာ တံ	၁၃၃
ယထာ ပုရေ တထာ ပစ္ဆာ	၁၀၃
ယထာဝဇ္ဇေန	၂၀၅
ယတြ ဟိ နာမ	၉၇
ယဒိဒံ	၁၉၈
ယဿ ဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝါ ကာလံ မညတိ	၉
ယဿ ပိယံ ဇိဂီသေ	၁၅၂
ယာစကော အပ္ပိယော ဟောတိ	၁၅၂
ယာစံ	၁၅၂
ယာစနဗဟုလာ	၁၄၈
ယာဝဒတ္ထံ ဘုဉ္ဇ	၁၀၅
ယာဝတတိယကာ	၂၁၂
ယာဝတီဟံ ဇာနံ ပဋိစ္ဆာဒေတိ	
ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါ	၂၄၀
[ယ]	
ယုဝါ	၆
ယုဉ္ဇန္တာယသ္မန္တော သကံ	၂၅၄
ယေ ဇေ	၁၆၆
ယေ ဝေါဟာရံ ဂစ္ဆန္တိ	၂၆၉
ယေသံ မံသံ ကပ္ပတိ	၂၈၉
ယေသံ ကေသဉ္စိ	၁၅၅
ယံ မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ	၃၇
[ရ]	
ရက္ခဏူပါယော	၃၀
ရက္ခတိ	၁၄၁
ရဋ္ဌံ	၁၆၀
ရထကေန	၂၀၅
ရမဏီယော	၁၀၁
ရဟော	၅၀
ရဟော ဥလ္လပတိ	၉၃
ရဟော နိသဇ္ဇဿာဒေါ	၂၁၆
ရာဂူပတ္ထမ္ဘေ	၁၁၁
ရာဂေါ	၁၂၅
ရာဇဘောဂ္ဂေါ	၂၅၂
ရာဇိဒ္ဓိ	၄၀
ရိဉ္စန္တိ	၂၀၇-၂၆၈
ရုက္ခမူလဂတော ဝါ	၁၃
ရူပိယသံဝေါဟာရံ	၂၇၅
[လ]	
လက္ခဏံ	၂၂
လာဘာ ကိရ မေ	၇
လာဘံ	၃၁၀
လာမကာနိ စ ဘဏ္ဍာနိ	၁၆၅
လာသေန္တိ	၂၀၄

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[လ]	
လေခံ ဆိန္ဒတိ	၅၁
လေသော	၁၈၄
လောဏသောဝီရကံ	၇၂
လောမဟံသော	၈
လောဟမာသကော	၂၆၉
လောဟိတကံ	၆
[ဝ]	
ဝဂ္ဂုမုဒါတီရိယာ	၇၄
ဝဋံသကော	၂၀၁
ဝတ	၂၅၁
ဝတ္ထု	၄၅-၁၂၅
ဝတ္ထုသန္ဒဿနာ	၁၇၄
ဝသလံ	၁၃၇
ဝသာတေလံ	၂၉၂
ဝဿိကသာဋိကာ အနုညာတာ	၂၉၇
ဝဿောဒိသံ	၂၉၆
ဝသံ ဝတ္တေတိ	၁၄၁
ဝဿံ ဥက္ကမိယတိ	၂၉၉
ဝါပိတံ ခေါ တေ	၁၃၆
ဝါရေယျံ	၁၃၉
ဝါဠကန္တာရော	၇၀
ဝါဠယက္ခဝိဟာရံ	၇၀
ဝိကပ္ပေတိ	၂၃၁
ဝိကပ္ပံ အာပဇ္ဇေယျ	၂၅၁-၃၀၅
ဝိကောပေတိ	၃၈
ဝိဇ္ဇာမယော	၄၀
ဝိညတ္တိဗဟုလာ	၁၄၈
ဝိညာတသာသနာ	၂၁၅
ဝိရူတိကာ	၂၀၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဝ]	
ဝိနဋ္ဌံ	၂၂၀
ဝိနယော	၁၇၅
ဝိနဿတိ	၂၉၇
ဝိနိဓာယ ခန္တိံ	၉၀
ဝိပ္ပကတေ	၁၅၈
ဝိပရိဏာတေန	၁၂၀
ဝိပ္ပဝသေယျ	၂၃၃
ဝိပုလေန ဝါ ပရိတ္တံ	၂၄၅
ဝိပုလံ	၁၅၂
ဝိဗ္ဘမန္တိ	၂၀၉
ဝိမောက္ခော	၈၅
ဝိမောစယံ စိတ္တံ	၃၄
ဝိရာဂါနုပဿနာ	၃၅
ဝိရာဂါနုပဿီ	၃၅
ဝိလီဝကာရံ	၆၃
ဝိလောကိတေန	၂၀၅
ဝိဝဋ္ဋနာ	၂၃
ဝိဝါဒါဓိကရဏံ	၁၈၀
ဝိဝါဟော	၁၃၉
ဝိသက္ကိယဒူတော	၄၈
ဝိဿဇ္ဇေတိ	၂၃၁-၂၉၆
ဝိဿဋ္ဌိ	၁၀၇
ဝိသုဒ္ဓါပေက္ခော	၈၃
ဝိသေသော	၂၆
ဝိသံ ဝါ	၅၈
ဝိဟာရစီဝရံ	၂၄၆
ဝိဟာရော	၁၆၀-၂၃၆
ဝီတိက္ကမော	၃၇-၁၀၆
ဝီမံသတိ	၁၄၃-၁၄၄
ဝီသတိဂဏော	၂၁၂

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဝ]	
ဝုဋ္ဌဝဿာ အာရညကေသု	၃၀၇
ဝူပသမေတိ	၁၀
ဝေဇ္ဇိကာယ ဝါ	၂၁၁
ဝေဏီ	၁၂၁
ဝေဏိဂ္ဂါဟော	၁၂၁
ဝေပုရိသိကာ	၁၃၄
ဝေမတိကော	၁၈၁
ဝေယျာဝစ္စကရော	၆၅-၂၅၃
ဝေဠုဝနံ	၁၆၁
ဝဍ္ဎိတ္ထိ	၆၄
ဝန္တော	၉၀
ဝဏ္ဏေတိ ပသံသတိ	၁၃၃
ဝဏ္ဏမ္ပိ ဘဏတိ	၁၃၂
ဝဏ္ဏံ ဘာသေယျ	၁၃၇
ဝဏ္ဏေတိ	၁၃၃
[သ]	
သက္ကတော	၇၅
သက္ခရခေတပါဏိ	၁၅၂
သခိလံ	၂၀၆
သင်္ခသေဝါလပဏကံ	၁၈၇
သင်္ခေါ	၁၈၇
သဂ္ဂကထံ	၅၉
သင်္ဂမ္မ ယာစန္တိ	၁၅၂
သဇ္ဇိတော	၁၄၀
သဍ္ဎိစ္စ	၃၇
သဍ္ဎာနန္တော	၃၇-၁၀၆
သညာစိကာ	၁၅၃
သညတ္တော သော မယာ	၂၅၃
သဏ္ဍဟေယျ	၂၀၇

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[သ]	
သဏ္ဍာ	၂၀၆
သတ္တမာသေ	၂၃၉
သတ္တုဿာသနံ	၁၇၅
သတ္တံ ဝါ အာဟရ	၄၁
သဒ္ဓါ	၃၀၆
သဒ္ဓေယျဝစသာ	၂၁၅
သန္တတိပစ္စုပ္ပန္နံ	၃၉
သန္တရုတ္တရပရမံ	၂၄၉
သန္တရုတ္တရေန	၂၃၂
သန္တိကေ	၁၃၇
သပ္ပဋိဘယာနိ	၃၀၉
သပရိက္ကမနံ အပရိက္ကမနံ	၁၅၅
သပရိဒဏ္ဍာ	၁၄၁
သဗ္ဗတ္ထကကမ္မဋ္ဌာနံ	၂၁
သဘာယေ ဝါ ဒွါရမူလေ ဝါ	၂၃၄
သမဂ္ဂဿ	၁၈၂
သမဏကုတ္တကော	၆
သမန္တာ ပရိယာဂါရော	၁၁၉
သမန္တာ သတ္တဗ္ဗန္တရာ	၂၃၆
သမယောဒိဿံ	၂၉၅
သမာဒဟံ စိတ္တံ	၃၄
သမာဒါယ	၂၆၆
သမာဓိ	၉-၈၅
သမာဓိမှာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ	၂၄၃
သမာနသီမာယံ ဌိတော	၁၉၂
သမာနသံဝါသကော	၁၉၂
သမာပဇ္ဇန္တိ	၂၇၅
သမာပတ္တိ	၈၅
သမိဒ္ဓိတေန	၂၀၅
သမ္ဘိန္နာ	၁၃၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[သ]	
သမုက္ခေဋ္ဌိတော	၉၀
သမုဒါစရေယျ	၈၁
သမ္မောဒနီယံ အကာသိ	၁၄၇
သမ္မောဒမာနော	၁၉၃
သလ္လက္ခဏာ	၂၃
သလာကဟတ္ထေန	၂၀၅
သရသိ တွံ ဒဗ္ဗ ဝေဠုပံ ကတ္တာ	၁၆၆
သဟတ္ထာ	၂၆၇
သဟဓမ္မိကံ ဝုစ္စမာနော	၁၉၈
သာဋ္ဌကပတ္တော	၁၈၆
သာဏံ	၃၀၂
သာတောဒကော	၁၀၁
သာဓု သာဓု	၇
သာဓု ဘန္တေ ဘဂဝါ	၈
သာမန္တာ	၂၆၆
သာမိပရိဘောဂေါ	၂၇၃
သာမီစိ	၂၁၃
သာမီစိပဋိက္ခေပေါ	၁၇၄
သာရက္ခာ	၁၄၁
သာရတ္တော	၁၂၀-၁၂၃
သာရထိ	၉၉
သာရမ္ဘံ အနာရမ္ဘံ	၁၅၅
သာသင်္ကသမ္မတာနိ	၃၀၉
သာ သုဒံ အဍ္ဎဿရံ ကရောတိ	၉၇
သာဟတ္ထိကော	၃၉
သွာတနာယ	၁၆၅
သိက္ခတိ	၁၆
သိခရဏီ	၁၃၄
သိခရဏီသိ, သမ္ဘိန္နာသိ, ဥဘတောဗျဉ္ဇနာသိ	၁၃၄

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[သ]	
သိဉ္စန္တိ	၁၉၉
သိဉ္စာပေန္တိ	၁၉၉
သိတံ ပါတုကာသိ	၉၆
သိလာ	၆၃
သီတောဒကော	၁၀၁
သီသူပဂံ	၂၇၆
သီသံနှာတော	၆
သုခပ္ပဋိသံဝေဒီ	၃၃
သုခသမ္ဘာသာ	၂၀၆
သုဂတဝိဒတ္ထိယာ	၁၅၃
သုညတော	၈၅
သုညာဂါရဂတော	၁၃
သုဏိသဘောဂေန	၁၃၉
သုတ္တမိဿာ	၁၂၁
သုတပရိသင်္ကိတံ	၁၉၀
သုတော မယာ	၁၈၀
သုတ္တံ ခေဠယိတွာ	၃၀၅
သုဒ္ဓကာဠကာနံ	၂၆၃
သုပညတ္တံ	၁၁၉
သုပဏ္ဏိဒ္ဓိ	၄၀
သုပ္ပတိဋ္ဌော	၁၀၁
သုပ္ပဝါယိတံ	၃၀၅
သုဝဏ္ဏမိဿာ	၁၂၁
သုဝိတစ္ဆိတံ	၃၀၅
သုဝိလေခိတံ	၃၀၅
သုဝီတံ	၃၀၅
သုသာနံ	၁၅၆
သုသု	၁၅၂
သူစကော	၉၉
သေတကော	၁၀၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[သ]	
သေယျထာပိ	၁၀
သေယျထာပိ နာမ	၁၉၇
သေယျော အယောဂုဠော	၇၀
သေဝါလော	၁၉၇
သောဗ္ဘော	၄၂
သံ	၃၇
သံယောဇနာ ပဟီနာ	၉၃
သံဝရသုဒ္ဓိ	၂၇၃
သံဝါသပဋိက္ခေပေါ	၁၇၄
သံသရဏံ	၁၅၆
သံဃာဒိသေသော	၁၀၉
သံဃိကံ	၃၁၀

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဟ]	
ဟဋ္ဌော ဥဒဂ္ဂေါ	၁၉၁
ဟတ္ထဂ္ဂါဟော	၁၂၁
ဟတ္ထဂ္ဂါဟံ ဝါ	၁၂၀
ဟတ္ထပါသာ ဝါ	၂၃၅
ဟတ္ထိသ္မိံ သိက္ခန္တိ	၂၀၅
ဟတ္ထီနံ ဝါ	၁၅၅
ဟမ္မိယံ	၂၃၅
ဟရာယန္တိ	၆
ဟာရကံ	၄၁
ဟိယျော ခေါ အာဝုသော အမှာကံ	၁၆၆
ဟိရညမိဿာ	၁၂၁

ပါရာဇိကကဏ္ဍအဋ္ဌကထာယ

ဒုတိယဘာဂေ

နာနာပါဌာ

ပဌမော မူလပါဌော၊ သီ····သီဟဠပေါတ္ထကံ၊ သျာ····သျာမပေါတ္ထကံ၊ ကံ····ကမ္ဗောဇပေါတ္ထကံ၊ ဣ····ဣင်္ဂလိသပေါတ္ထကံ၊ က····ကေသုစိ မရမ္မပေါတ္ထကေသု ဒိဿမာနပါဌော၊ က-သီ····ကေသုစိ သီဟဠပေါတ္ထကေသု ဒိဿမာနပါဌော၊ ဋ္ဌ····အဋ္ဌကထာ။

ပါရာဇိကကဏ္ဍအဋ္ဌကထာယ

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌင်္ကာ
[အ]	
အညံ = ဦနကံ အညံ (သျာ)	၂၂၀
အဋ္ဌိပက္ခာ = အဋ္ဌိပက္ခိကာ (သီ)	၂၉၄
အတ္တနာ = အတ္တနော (သီ)	၂၃၀
အန္တရဗာဟိရလိတ္တာ = သန္တရဗာဟိရလိတ္တာတိ (သီ၊ သျာ)	၁၅၃
အတီတေ နိဝါသဿ = အတီတနိဝါသဿ (သျာ)	၁၀၂
အတ္ထရဏကံ = အတ္ထရဏကံ ပစ္စတ္ထရဏံ (သီ)	၂၄၇
အတ္ထသာဓကစေတနာ = အတ္ထသာဓိကစေတနာ (သျာ၊ က)	၅၂
အတ္ထသာဓကစေတနာ = အတ္ထသာဓိကစေတနာ (က)	၄၉
အဒ္ဓါနမဂ္ဂန္တိ = အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နာ (ပါဠိယံ)	၂၄၅
အဓိကရဏံ = အဓိကရဏဋ္ဌော (သီ၊ သျာ)	၁၇၉
အနိဝိဒ္ဓါ = အနိဗ္ဗိဋ္ဌော (သီ) အနိဝိဋ္ဌော (သျာ)	၁၂၀
အနုဒ္ဒိဿ = အနုဒိဿ (သျာ)	၅၁
အနုဒ္ဒိဿ = အနောဒိဿ (က)	၅၁
အနုဒ္ဒေသိကေ = အနုဒ္ဒိသိကေ (သျာ)	၄၃
အနုပုဗ္ဗိကထာ = အနုပုဗ္ဗကထာ (သီ)	၂၂
အနုပေက္ခိတာ = အနုပေက္ခကော (အဘိ-ဋ္ဌ ၁-ဒွါရကထာယံ)	၄၀
အနုယုဉ္ဇန္တာ = အနုယုဉ္ဇန္တိ (က)	၇၄
အနုဝဟနာ = အနုပဒဟနာ (က)	၂၃

နာနာပါဌာ ပိဋ္ဌင်္ကာ

[အ]

အပနေတဗ္ဗော = ဝတ္တဗ္ဗော (က) ၈၃
အပရာပရပရိဝတ္တနေ = အပရာပရံ ပရိဝတ္တနေ (သီ၊ သျာ) ၂၇၆
အပရိသုဒ္ဓိဟိ = အပရိသုဒ္ဓါဟိ (က) ၁၈၉
အပဿယနိယဋ္ဌေန = အပဿနိယဋ္ဌေန (သျာ) ၅၆
အပ္ပထာမော = အပ္ပတ္ထာမော (သီ) ၁၈၈
အပဿိတွာ = အပဿန္တော (သီ၊ သျာ) ၈၀
အပိ မေယျ = အပိ မယျ (သျာ) ၂၅၀
အဘိဘဝိတွာ = အဓိဘဝိတွာ (သီ) ၂၇၉
အမတ္တာနိ = အာမတ္တာနိ (သျာ၊ က) ၂၈၁
အမိဿာ သုဒ္ဓါကေသာယေဝ = အမိဿာနံ သုဒ္ဓါနံ
ကေသာနံယေဝ (သီ၊ သျာ) ၁၂၁
“အရညန္တိ = အရညံ နာမ (သဗ္ဗတ္ထ) ၁၃
အရေန = အာရေန (သျာ) ၅၈
အလ္လတိဏဝနပ္ပဂုမ္ဗာဒယော = အလ္လတိဏဝနပ္ပတယော (သျာ) ၇၁
“အဿ = တဿ (က) ၁၈၄
အသမ္မုဿန္တေန = အပမ္မုဿန္တေန (သီ) အပ္ပမုဿန္တေန (သျာ) ၂၂
အဟော ဝတာယံ ကုစ္ဆိဂတော ဂဗ္ဘော = အဟော ဝတ ယံ တံ
ကုစ္ဆိဂတံ ဂဗ္ဘံ (သဗ္ဗတ္ထ) ၄၀

[အာ]

အာမုက္ကန္တိ = အာမုတ္တန္တိ (သျာ) ၁၅၁
အာမေဍိတံ = အာမေဏ္ဍိတံ (သီ) ၂၀၆
အာရကူဋလောဟမ္ပိ = ဟာရကူဋလောဟမ္ပိ (သီ) ၁၃၀
အာရမ္မဏာ = အာရမ္မဏံ (သျာ၊ က) ၂၅
အာရာမော = အန္တောအာရာမော (က) ၈
အာဝိဥ္ဆန္တေဟိ = အာဝိဉ္ဆန္တေဟိ (သီ) အာဝိဉ္ဇန္တေဟိ (သျာ) ၁၁၉
အာဝိဉ္စိတုံ = အာဝိဉ္ဆိတုံ (သီ) ၁၅၆
အာဝိဉ္ဆေတွာ = အာဝိဉ္ဇိတွာ (သျာ၊ က) ၁၀၁
အာသာဠှဇုဏှပက္ခေ = အာသဠှီဇုဏှပက္ခေ (က) ၁၀
အာသာဠှမာသေ = အာသဠှီမာသေ (က) ၁၀

နာနာပါဌ	ပိဋ္ဌင်္ကာ
[ဣ]	
ဣင်္ဂိတာကာရံ = ဣဂ္ဂိတာကာရံ (က)	၁၉၁
ဣဓ ပန န ဧဝံ = န ဣဓ ဧဝံ (သီ) ဣဓ န ဧဝံ (သျာ)	၇၆
ဣမိနာ = ဣမာနိ (သျာ)	၁၅၁
[ဥ]	
ဥဂ္ဂဟိတကကတံ = ဥဂ္ဂဟိတကံ (သျာ)	၂၉၄
ဥဒကဝပ္ပေ = ဥဒကဝပ္ပေဟိ (က)	၁၃၆
ဥဒ္ဒိဿ = ဩဒိဿ (က)	၅၁
ဥဒေါသိတသိက္ခာပဒံ = ဥဒ္ဒေါသိတသိက္ခာပဒံ (သီ၊ သျာ)	၂၃၂
ဥဗ္ဗာသေတဗ္ဗာ = ဥပ္ပါတေတဗ္ဗာ (သီ၊ သျာ)	၆၈
ဥဟသန္တိတိ = ဦဟသန္တိတိ (သီ) ဩဟသန္တိတိ (သျာ)	၁၃၃
[ဦ]	
ဦဟတံ = ဥဟတံ (က)	၁၀
ဦဟဒန္တိပိ = ဥဟဒန္တိပိ (က)	၂၆၄
[ဧ]	
ဧကေကပဒေ = ဧကေကပဒေန (သျာ)	၁၁၂
“ဧကော = ဧကာ (သီ၊ သျာ) ဧကံ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ)	၂၃
ဧဝံ ကတ္တဗ္ဗ”န္တိ ယံ = ဧဝံ ကာတဗ္ဗန္တိ ယံ (သီ) ဧဝံ ဣတိ ယံ (သျာ)	၁၈၆
[ဩ]	
ဩက္ကမ္မ = ဩက္ကမိတွာ (က)	၁၁၈
ဩကာသေ ဌတွာ = ဩကာသေ ဌတွာ ဓောဝါပိတံ (သီ)	၂၄၁
ဩဂယှ = ဩဂါယှ (က)	၁၀၁
ဩဂယှ = ဩဂါဟံ (သီ၊ သျာ) ဩဂါယှ (က)	၁၀၁
ဩဋ္ဌတောပိ = ဩဋ္ဌဒ္ဓေါပိ (သီ)	၇၁
ဩရတဗ္ဗာ = ဩရမိတဗ္ဗာ (သျာ)	၅၀
ဩသာနဒိဝသေ = ဩသာပနဒိဝသေ (သီ)	၂၇၅

နာနာပါဌာ ပိဋ္ဌင်္ကာ

[က]

ကဏ္ဍုကံ = ကဏ္ဍကံ (သီ၊ သျာ) ကဏ္ဍကံ (ခု ၂-ဝိမာနဝတ္ထုသို့
ဝ ၁၁၀-ပိဋ္ဌေ) ၁၉၇
ကဏ္ဍုဝမာနံ = ခဏ္ဍမာနံ (က) ၁၁၅
ကတအတ္ထရက္ခံ = ကတွာ အတ္ထရန္တိ (က) ၂၄၇
ကတပရိယေသိတာယ = ကတပရိယေသိတာယ (သျာ၊ က) ၂၉၉
ကတဘဏ္ဍကိစ္စ ကတဘဏ္ဍံ = ကဋဘဏ္ဍကိစ္စ ကဋံ ဘဏ္ဍံ (သီ) ၂၆၀
ကတ္တာ စာသိ = ကတ္တာ ဝါသိ (သီ၊ သျာ) ၁၆၆
"ကထဉ္စ = ကထံ (ပါဠိယံ) ၁၀၅
ကဒမ္ဗနဒိံ = ကဋမ္ဗနဒိံ (သျာ) ကဋမ္ဗုနဒိံ (က) ၆၀
"ကပိမိဒ္ဓပရေတော = ကပိနိဒ္ဓါပရေတော (ခု ၁၁-၂၀၉-မိလိန္ဒပဉှေ) ၁၀၉
ကမ္မနိယဘာဝါယာတိ = ကမ္မနိယံ အဿာတိ (က) ၂၁၄
ကမ္မဉ္စ = ကမ္မေန (သီ၊ သျာ) ၂၁
ကယဝသေန = ကယဝိက္ကယဝသေန (သီ၊ သျာ) ၂၇၉
ကရိဿသီ"တိ = ကာရာပေဟီတိ (က) ၂၃၁
ကရိဿာမိ = ကရိဿာမ (သီ) ၂၁၉
ကရောန္တေဟိ = ကရောန္တော ဟိ (သီ) ၁၅၀
"ကလန္ဒကနိဝါပန္တိ = ကလန္ဒကနိဝါပေါတိ (သီ၊ သျာ၊ က) ၁၆၁
ကလိင်္ဂရဇ္ဇော = ရဇ္ဇော (သီ၊ သျာ) ၁၀၀
ကာရေတာ = ကာရေတာရာ (က) ကာရေတွာ (သီ၊ သျာ) ၁၄၀
ကာလင်္ကတော = ကာလကတော (သီ၊ သျာ) ၄၁
ကိပိလ္လိကာနန္တိပိ ပါဌော = ကပိလကာနန္တိပိ ပါဌော (သီ၊ သျာ) ၁၅၅
ကိရိယံ = ကိရိယာ (သီ၊ သျာ) ၆၀
ကီတမတ္တာ ဧဝ = ဓနက္ကီတမတ္တာယေဝ ဘရိယာ (သျာ)
ကီတမတ္တာ ဧဝ ဘရိယာ (က) ၁၄၁
ကုဍ္ဍိကပဏ္ဏာလိမတ္တမေဝ = ကုဍ္ဍိယပဏ္ဏာဋ္ဌိမတ္တမေဝ (သီ)
ကုဍ္ဍိကပန္နာဋ္ဌိမတ္တမေဝ (က) ၁၃၄
ကုလဓီတရော = ကုလဓီတာ (က) ၁၁၉
ကေနာပိ = တေနာပိ (က) ၁၉၇
ကော နာမ ပဿတိ = န နာမ ပဿတိ (သီ၊ သျာ) ၁၀၀
ကောလမ္ဗာ = ကောဋ္ဌမ္ဗာ (သျာ၊ က) ၂၀၉

နာနာပါဌ ပိဋ္ဌင်္ကာ

[ဂ]

ဂဇ္ဇတိ = ဂစ္ဆတိ (သီ) တဇ္ဇတိ (သျာ) ၄၇
ဂဏေန္တေန = ဂဏယန္တေန (သီ) ၂၃
ဂတတ္တာ = ဂဟိတတ္တာ (က) ၂၇၄
ဂန္ဓာ = အာဂန္ဓာ (?) ၁၇၁
ဂါဝံ = ဂါဝိံ (သီ၊ သျာ) ၂၃
ဂိဟိ သင်္ဂဏှနကော = ဂိဟီနံ သင်္ဂဏှကော (က) ၇၇
ဂိဟိံ = ဂိဟီ (သီ၊ သျာ) ၇၇
ဂေဟေ ကာတုကာမော''တိ = ဂဟေတုကာမောတိ (သျာ၊ က) ၁၄၄
ဂေါစရဘူမိ = စာရဘူမိ (သျာ) ၁၅၅
ဂေါမံသပေသိယော = မံသပေသိယော (သီ၊ သျာ) ၉၀

[ဃ]

ဃဋ္ဋိယတိ = ဃဋ္ဋယတိ (က) ၁၅၇
ဃနမဏ္ဍံ = ဃနဗဒ္ဓံ (သီ) ၂၄၃

[စ]

စရိဿသိ ဝိစရိဿသိ၊ အဘိရမိဿသိ ဝါတိ = ဝိစရိဿသိ ဝိဟရိဿသိ
အဘိရမိဿသိ စာတိ (သီ) စရိဿသိ ဝိဟရိဿသိ
အဘိရမိဿသိ ဝါတိ (သျာ) ၃၇
စိတ္တသဒ္ဒဿ = စိတ္တဿ (သီ၊ သျာ) ၄၂
စိတ္တုပ္ပါဒေါ = ဝိက္ခိတ္တစိတ္တုပ္ပါဒေါ (က) ၂၃
စိနာတိ = မိနာတိ (သျာ) ၁၅၆
စီဝရဝါယနတ္တာယ = စီဝရဝါယာပနတ္တာယ (သီ) ၃၀၃
····စေတိယာနံ ဝါ = ····စေတိယာဒီနံ ဝါ (သျာ) ၂၆၉

[ဆ]

ဆဂလကံ = ဆကလကံ (သီ၊ သျာ) ၁၀၃

[ဇ]

ဇဋ္ဋိတလောမံ = ဇဋ္ဋိလလောမံ (က) ၁၃၆
ဇာတပထဝိယာ = ဇာတပထဝိံ (သျာ၊ က) ၅၂

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌင်္ကာ
[ဇ]	
ဇာတပထဝီ = ဇာတပထဝီ ဝါ (သီ)	၅၄
ဇာနတော စ = ဇာနတောဝ (က)	၂၅
ဇီဝိကံ = ဇီဝိတံ (သျာ၊ က)	၄
[ဌ]	
ဌပေမီ''တိ = ဌပေဟီတိ (သီ၊ က)	၂၃၄
[တ]	
တဏှာယ ဒါသဗျံ = တဏှာဒါသဗျံ (သျာ)	၂၇၃
တတြုပ္ပါဒမ္ပိ = တတြုပ္ပါဒံ (က)	၂၆၀
တစ္ဆေဝ = ပစ္ဆေဝ (က)	၂၉၀
တဒနုရူပဉ္စ = တဒနုရူပိကဉ္စ (သီ)	၁၅၁
တသ္မာ = ကသ္မာ (က)	၁၄၀
တသ္မာ = သော ကိရ (သီ)	၁၅၁
တဿာ = တဿ (သီ၊ သျာ)	၁၀၄
တာလရုက္ခံ = ရုက္ခံ (က)	၅၁
တိခိဏတရာဒိကရဏေန = တိခိဏဓာရာဒိကရဏေန (က)	၅၆
တိလက္ခဏာသမ္ဗန္ဓဉ္စ = လက္ခဏာသမ္ဗန္ဓဉ္စ (ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂ)	၃
တိဝိဓဝဋ္ဋဂတံ = တိဝဋ္ဋဂတံ (ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂ)	၃
တိံသာနိ = တိံသာဓိကာနိ (သီ၊ သျာ)	၁၇၄
တေ အာဂတာ = တေ အာဂတေ (က)	၂၃၉
''တေသံ = တေသံယေဝ (သီ၊ သျာ)	၄၄
တံ ခေတံ = တသ္မာ ခေတံ (သီ၊ သျာ)	၂၉၀
[ထ]	
ထလဝပ္ပေ = ထူလဝပ္ပေ (က)	၁၃၆
[ဒ]	
ဒဏ္ဍကံ = ဒဏ္ဍကာ (က) ဒဏ္ဍကော (သျာ) ဒဏ္ဍကေ (?)	၂၀၃
ဒဿေတွာ = ဒဿန္တေ (သျာ) ဒဿေန္တော (က)	၂၆၃
ဒဋ္ဌိဘာဝကရဏဗဟုလာ = ဒဋ္ဌဘာဝကရဏဗဟုလာ (သီ)	၁၆၄
ဒိဋ္ဌာဒီနိ = အဒိဋ္ဌာဒီနိ (သီ၊ သျာ)	၁၀၀

နာနာပါဌ — ပိဋကတ်

[ဒ]

ဒီဃမဂ္ဂိကာ = ဒီဃပဂ္ဂိကာ (က) ၂၉၄
ဒုက္ကဋ္ဋထုလ္လစ္စယာ = ဒုက္ကဋ္ဋထုလ္လစ္စယပါရာဇိကာ (သျာ) ၅၁
ဒုဗ္ဗိဝိတေန” = ဒုက္ခေန ဇီဝိတေန (သျာ၊ က) ၃၆
ဒုဿန္တေ = ဒသန္တေ (သီ) ၂၇၅

[ဓ]

“ဓမကရဏံ = ဓမကရကံ (သီ၊ သျာ) ၁၅၀
ဓာရာဝဏ္ဍေဒဝသေန = ဓာရူပဏ္ဍေဒဝသေန (သီ)
ဓာရောပဏ္ဍေဒဝသေန (သျာ) ၂၀၂

[န]

နစိရဿေဝ = နစိရဿံ (က) ၁၆၂
နန္ဒိ = နန္ဒိံ (က) ၁၀၁
နဝံ သဃာဋိံ = နဝါ သဃာဋိ (သီ) ၂၂၆
နဝုတာနိ = နဝုတာဓိကာနိ (သီ၊ သျာ) ၁၇၄
နာဂဒန္တကကန္တရေဟိ = နာဂဒန္တကကန္တရေဟိ ဝါ (သီ) ၂၀၃
နာနာဝဏ္ဍနေန = နာနာဝဏ္ဍနေဟိ (သီ) ၁၀၂
နာမေတ္ဗာ = ဩနာမေတ္ဗာ (သျာ) ၁၂၂
နိပ္ပတ္တိဝသေန = နိဗ္ဗတ္တိဝသေန (က) ၂၁၉
နိဗ္ဗတ္တိတလောကုတ္တရတ္တာ = နိဗ္ဗဋ္ဋိတလောကုတ္တရတ္တာ (သီ၊ သျာ) ဂ၆
နိဗ္ဗိသ”န္တိ = နိဗ္ဗိရိယန္တိ (သီ၊ သျာ) ၅၇
နိသီဒန္တသ = နိသိန္နဿ (က) ၅၆

[ပ]

ပက္ကာမိ = ပက္ကမိ (က) ၁၉၁
ပစ္စန္တဒေသေ = ပစ္စန္တိမဒေသံ (က) ၂၉၅
ပစ္စယာဒိနံ = ပစ္စယာနံ (သီ) ၂၆၇
ပဉ္စမူလကသာဝယာဂုယံ = ပဉ္စမူလကသာယယာဂုယံ (သီ) ၂၉၃
ပစ္စုဒ္ဓရိတုံ = ပစ္စုဒ္ဓရိတ္ဗာ (က) ၂၃၁
ပညတ္တာသမုဋ္ဌိနံ = ပညတ္တိသမုဋ္ဌိနံ (က) ပညတ္တာသိက္ခာပဒ-
သမုဋ္ဌိနံ (သျာ) ၂၆၆

နာနာပါဌာ ပိဋ္ဌင်္က

[ပ]

ပဋိကစ္စေဝ = ပဋိဂစ္စေဝ (သီ) ၆၁
ပဋိကူလာ စ = ပဋိက္ကူလာ စ (သီ) ၂
ပဋိဂ္ဂဟဏေ = ပဋိဂ္ဂဟဏံ (သီ) ၂၅၉
ပဋိပိသနံ = ပဋိပိံသနံ (သီ၊ သျာ) ၁၆၂
ပဋိဗဒ္ဓံ = ပဋိဗန္ဓံ ပဋိဗုဒ္ဓံ (သီ၊ သျာ) ၆၁
ပဋိဝိသောတိ = ပဋိဝိံသောတိ (သီ၊ ဣ) ၂၆၈
ပဋိသန္ထာရော = ပဋိသန္ဓာရော (က) ၆၈
ပဋိသေဝိတ္တ = ပဋိသေဝိ (သီ၊ သျာ) ၁၇၄
ပဌမဇ္ဈာနာဒီဟိ = ပဌမဇ္ဈာနေန (က) ၈၇
ပဏာမကံသု = ပဏိတကမကံသု (သျာ၊ က) ၁၄၀
ပတ္တဇ္ဈာနဿ = ပဌမဇ္ဈာနဿ (က) ၂၀
ပတိကရဏတ္ထေန = ရောဂဿ ပဋိအယနတ္ထေန (ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ
သီလနိဒ္ဒေသေ) ပဋိကရဏတ္ထေန (က) ၁၃၇
ပရက္ကမနဿေဝ၊ န အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇနဿ = ပရက္ကမန္တောယေဝ၊
န အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇန္တော (က) ၁၉၅
ပရိကတ္တောတိပိ = ကုန္တိ ပရိကတ္တောတိပိ (သျာ) ၇၄
"ပရိဂ္ဂဟိတနိယျာနံ သတိံ = ပရိဂ္ဂဟိတနိယျာနသတိံ (က) ၁၃
ပရိဂ္ဂဟေတွာ = ပရိဂ္ဂဏှေတွာ (သီ) ၇၁
ပရိမောစေသီတိ = ပရိမောစေသိ (?) ၇
ပရိယောသာပေတိ = ပရိယောသာဝါပေတိ (က) ၁၅၈
····ပရိသင်္ကာ — ပရိသင်္ကိတ···· (က) ၁၇၀
ပရိသင်္ကိတေန = ပရိသင်္ကာယ (သီ၊ သျာ) ၁၇၄
ပရိသတိ = ပရိသတိံ (သီ) ၂၇၄
ပဝါဠံ = ပဝါလံ (က) ၁၃၀
ပဟရိတွာ ပဟရိတွာ = ပဟရိတွာ (က) ၁၁၇
ပါစီနံ = ပါစီရံ (သီ၊ သျာ) ၁၅၆
ပါစိတ္တိယံ = ဒုက္ကဋံ (သျာ၊ က) ၃၀၃
ပါရိပန္ထိကတော = ပါရိဗန္ဓကတော (က) ၃
ပါရိပန္ထိကာဝ = ပရိဗန္ဓိကာဝ (က) ၁၂၈
ပုဋ္ဌော ပုဋ္ဌော = ပုဋ္ဌပုဋ္ဌော (သီ၊ သျာ) ၂၃

နာနာပါဌာ ပိဋ္ဌင်္က

[ပ]

ပုနပ္ပုနံ = ပုနပ္ပုန (သီ) ၄
ပုပ္ဖဂုဠ္ဌဒါမမေဝ = ပုပ္ဖဒါမမေဝ (သီ) ပုပ္ဖဂုဠ္ဌပုပ္ဖဒါမမေဝ (က) ၂၀၄
ပုရိမနယောယေဝေတ္ထ = ပုရိမနယောဝ စေတ္ထ (သီ) ပုရိမနယော
စေတ္ထ (သျာ) ၁၂၄
ပေသနဝသေန = ဖုသနဝသေန (သျာ) ၁၂၂

[ဖ]

ဖုသိဿာမိတိ = ဖုသာမိတိ (သီ) ၁၂၈

[ဗ]

ဗလဝဘာဝေ = ဗလဝဘာဝေန (သျာ၊ က) ၁၁၁
ဗဟုလတာယ = ဗာဟုလ္လတ္တာယ (သျာ၊ က) ၁၉၂
ဗဟူ ပိဏ္ဍာ = ဗဟိ ပိဏ္ဍာ (က) ၂၉၄
ဗာဟာသု စ = ပါဒေသု စ (သီ၊ သျာ) ၁၉၄
ဗာဟုလိကော = ဗာဟုလ္လိကော (သျာ၊ က) ၁၉၂

[ဘ]

ဘဏ္ဍုံ = ဘဏ္ဍာနိ (က) ၂၈၁
ဘတ္တာတိ = ဘဒ္ဒါတိ (သီ၊ က) ၃၁၀
ဘတ္တာနိ = ဘဒြါနိ (သီ၊ က) ၃၁၀
ဘဝဂတိ ယောနိ ဌိတိ နိဝါသေ = ဘဝဂတိ ဌိတိ နိဝါသေ (သျာ)
ဘဝယောနိ ဂတိ ဌိတိ နိဝါသေ (?) ၉၇
ဘာသန္တော = ဘာသေန္တော (သျာ) ၁၃၈
ဘိက္ခူ = ဘိက္ခုံ (သီ၊ သျာ) ၁၄၈
ဘူမန္တရံ = ဘုမ္မန္တရံ (သီ၊ သျာ) ၈၆

[မ]

မဂေါမဂံ = မူဂေါမူဂံ (သီ၊ သျာ) ၁၀၅
မဋ္ဌုပိဋ္ဌဘိသိတင်္ဂိကာဒိံ = မဋ္ဌုပိဋ္ဌတင်္ဂိကာဒိ (သီ) ၂၄၂
မဋ္ဌင်္ဂိယာ = မဋ္ဌိင်္ဂိယာ (သီ၊ သျာ) ၂၀၅
မဏ္ဍသာဋကဿ = ပဏ္ဍုသာဋကဿ (သီ) ၂၈

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌင်္ကာ
[မ]	
မဏိမယေန = ရမဏီယေန (ဂ)	၁၀၁
မတေပိ = မတေပိ ပါရာဇိကမေဝ (က)	၅၄
မရဏတ္ထာယ = မရဏတ္ထာယ ဝါ (သီ)	၄၁
မဟန္တတရံ ဝါ = မဟန္တတရံ (သီ) မဟန္တံ (သျာ)	၅၆
မဟာကဏိကာရပုပ္ဖါဒိသဒိသေန = ကဏိကာရပုပ္ဖါဒိ- သဒိသေန (သီ၊ သျာ)	၇၄
မာတာပိတုအာဒီနံ = မာတာပိတူနံ (သီ)	၂၂၇
မာလာဓရေ = မာလာဓရေ (သျာ)	၂၀၀
မိဂမံသာဒိသဒိသာနိ = မိဂမံသသဒိသာနိ (က)	၁၉၁
မိဋ္ဌသုခေန = မိဋ္ဌဖုသေန (က)	၉၉
မုခဝေဝဋ္ဋိက = သမ္မုခဝေဝဋ္ဋိက (က)	၂၅၄
မုစ္စနေ = မုစ္စမာနေ (က)	၁၁၄
[ယ]	
ယဒါ ဝါ တဒါ ဝါ = ယဒါ တဒါ ဝါ (သီ) ယဒါ တဒါ (က)	၃၀၀
ယထာသမာဒိဋ္ဌာယ = ယထာသမာဓိဋ္ဌာယ (သျာ၊ က)	၁၅၉
ယထာနုသန္ဓိနာဝ = ယထာနုသန္ဓိနာ စ (သီ၊ သျာ)	၆၁
ယထာ ဟိ = ယထာပိ (သီ၊ က)	၁၂
ယမောကာသံ = ယမနောကာသံ (က)	၁၀၃
ယာယ ကာယစိ = ယဿာ ကိဿာစိ (သျာ) ယဿာ ကဿာစိ (က)	၁၇၅
ယာဝ ဝါ = ယာဝတာ (သီ၊ သျာ)	၃၉
ယုဂနဒ္ဓံ = ယုဂနန္ဓံ (က)	၁၅၀
ယုတ္တပယုတ္တာ = ယုတ္တပ္ပယုတ္တာ (သီ) ယုတ္တာ ပယုတ္တာ (သျာ)	၅
ယုတ္တော = သုတ္တော (သီ၊ က)	၁၀၉
ယေဟိ ကေဟိစိ ဝါ = ကေဟိစိ ဝါ (သီ၊ သျာ)	၂၄၇
ယော = သော (သီ)	၆၁
ယောပိ = ယော ဟိ (သီ)	၂၂၄
ယောဗ္ဗနထာဝရိယာဒိကာလော စ = ယောဗ္ဗနထာမဝိရိယာဒိ- ကာလော စ (သီ၊ သျာ)	၄၅

နာနာပါဌ ပိဋ္ဌင်္ကာ

[ရ]

ရက္ခဏတ္ထံ = ဝဏ္ဏရက္ခဏတ္ထံ (သီ) ၂၄၇
ရောမန္ထနံ = ရောမန္ထံ (သီ၊ က) ရောမဋ္ဌံ (သျာ) ၂၉၅

[လ]

လဂုဠေ = သူလလဂုဠေသု (သျာ) ၅၈
လေသော နာမ = လေသောတိ (သဗ္ဗတ္ထ) ၁၈၆
လောကုတ္တရစိတ္တမေဝ = သဟ သမာပတ္တိယာ
လောကုတ္တရစိတ္တမေဝ (သျာ) ၈၅
…လောဏတိကဋုကာဒီနိ = … လောဏကဋုကာဒီနိ (သီ) ၇၂
လောဟိတင်္ကော = လောဟိတင်္ဂေါ (က) လောဟိတကော (သျာ) ၁၃၀

[ဝ]

ဝစနက္ကမော = ဝဏ္ဏနာက္ကမော (သီ၊ သျာ) ၂၈၆
ဝဋ္ဋတီတိ = ဝဋ္ဋိဿတီတိ (သျာ) ၂၉၀
ဝဋ္ဋံသကောတိ ဝတံသကော = ဝတံသကောတိ ဝဋ္ဋံသကော (က) ၂၀၁
ဝတ္တပဋိပတ္တိံ = ဝတ္တပဋိဝတ္တံ (သီ၊ သျာ) ၇၅
ဝတိယာ ဝါ = ဝတိယာ ဝါ သာခါယ ဝါ (က) ၂၃၄
"ဝဒန္တု တာဝ ထေရာ = ဝဒန္တု ထေရာ (သီ၊ သျာ) ၁၆၈
ဝဓတိ = ဝဓေတိ (သီ၊ သျာ) ၄၉
ဝသာနိ ဘေသဇ္ဇာနိ = ပဉ္စ ဝသာနိ (သီ၊ သျာ၊ က) ၂၉၂
ဝဿာနံ = ဝဿာနဿ (သျာ၊ က) ၂၂၅
ဝါလစုဏ္ဏာဒီနိ = ဝါလစုဏ္ဏာဒိံ (သီ) ဝါလစုဏ္ဏာဒီနံ (သျာ) ၂
ဝိကပ္ပနုပဂပစ္ဆိမံ ဟိ = ဝိကပ္ပနုပဂံ ဟိ ပစ္ဆိမံ စီဝရံ (သီ) ၃၀၃
ဝိဇယဘောရိ = ဝိဇယဘောရိံ (က) ၁၀၁
ဝိဋ္ဌျုတ္တာ = နိဗ္ဗိဋ္ဌျုတ္တာ (သီ) ၉၈
ဝိတုဍေန္တီတိ = ဝိတုခေန္တီတိ (သီ) ဝိတုဒေန္တီတိ (သျာ)
ဝိတုဇ္ဇောန္တီတိ (က) ၉၇
ဝိတ္ထာရဿ ဝသေန = ဝိတ္ထာရနယဝသေန (က) ၈၇
ဝိမဋ္ဌံ နာမ န ဟောတိ = ဝိမဋ္ဌမေဝ ဟောတိ (သီ၊ သျာ) ၁၄၃
ဝိရဇ္ဈိတုံ = ဝိရဇ္ဈိတုံ (က) ၇၀
ဝိဿဂ္ဂေါ = ဝိသဂ္ဂေါ (သီ၊ သျာ) ၁၀၇

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌင်္ကာ
[ဝ]	
ဝိသင်္ကေတော = ဝိသင်္ကေတောတိ (က)	၄၇
ဝီသတိသံဃော = ဝီသတိသင်္ဃေါ (သီ)	၂၁၂
ဝီသဝဿသတာယုကဿ = ဝီသံဝဿသတာယုကဿ (သီ)	၃၈
ဝုတ္တသဒိသမေဝ = ဝုတ္တဒိဝသမေဝ (သီ၊ သျာ)	၂၂၀
ဝေဂေန ဝေဂေန = ဝေဂဝေဂေန (သီ၊ သျာ)	၂၃
[သ]	
သက္ကာတဗ္ဗော = သက္ကာရော ကာတဗ္ဗော (က)	၈၂
သင်္ဂေါ နာမ = သင်္ဂေါ နာမ န ဒုလ္လဘော (က)	၆၀
သဃ်ရိတွာ = သံဟရိတွာ (သီ)	၂၂၈
သတ္တတိမတ္တာ ဝါ = သတမတ္တာ ဝါ (က)	၁၄၅
သတ္တိဘေဏ္ဍိသု = သတ္တိဘိန္ဒိသု (သျာ)	၅၈
သတ္တကနိသာနာဒိအတ္ထာယ = သတ္တကနိသဒါဒိအတ္ထာယ (သျာ၊ က)	၁၃၀
သန္ဒိဋ္ဌော ဝါ”တိ = သန္ဒိဋ္ဌော ဝါ သမ္ဘတ္တော ဝါတိ (သျာ၊ က)	၂၃၀
သန္ဒိဿန္တိတိ = သန္တိတိ (သီ)	၈၁
သန္ဒိသိဿတီတိ = သန္ဒိဿတီတိ (သီ၊ သျာ၊ က)	၂၆၅
သန္ဒိဋ္ဌာပကစေတနံ = သန္ဒိဋ္ဌာပိကစေတနံ (သျာ)	၅၂
သန္ဒိပတိတော = သန္ဒိပါတိတော (သီ)	၉
သနိဿဂ္ဂိယဝိနယကမ္မံ = သဟနိဿဂ္ဂိယဝိနယကမ္မံ (က)	၂၂၂
သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေန = သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေ (သီ၊ သျာ)	၁၆၉
သမ္ပတ္တော = သမ္ပတ္တောသိ (သီ၊ သျာ)	၆၈
သဗ္ဗအဋ္ဌကထာသုယေဝ = သဗ္ဗံ အဋ္ဌကထာသုယေဝ (သီ)	၂၂၉
သဗ္ဗမ္ပေတံ = သဗ္ဗမေတံ (က)	၅၆
သဗ္ဗာကာရေန ဝေပုလ္လံ = သဗ္ဗာကာရဝေပုလ္လတံ (သျာ) သဗ္ဗာကာရတော ဝေပုလ္လတံ (က)	၁
သဗ္ဗာကာရေနပိ = သဗ္ဗာဒရေနပိ (သီ၊ သျာ)	၂
သမထနိမိတ္တံ = သမာဓိနိမိတ္တံ (သီ၊ သျာ၊ က)	၃
သမယေန = အပရေန သမယေန (က)	၁၇၃
သမုလ္လပေသိ = သလ္လပေသိ (သီ)	၆၆
သယမေဝ = တမေဝ (က)	၁၉၉

နာနာပါဌ	ပိဋကတ်
[သ]	
သဝါတန္တိ = ပဝါတန္တိ (သီ၊ သျာ)	၁၆၆
သသ္ဆေဟ = သိနေဟေ (သျာ၊ က)	၇၇
သဟ ဂစ္ဆန္တိ = သမာဂစ္ဆန္တိ (သီ၊ သျာ)	၂၄၆
သဟုဋ္ဌာရာ”တိ = သဥဋ္ဌာရာတိ (သျာ၊ က)	၂၂၁
သာခလျေန = သာခလ္လေန (သီ၊ သျာ)	၂၀၆
သာဒိယတိ = သာဒယတိ (က)	၂၄၄
သာမိကာ ပဋိစ္ဆာပေတဗ္ဗာ = သာမိကာနံ ပဋိစ္ဆာပေတဗ္ဗံ (သီ၊ သျာ)	၁၅၀
သာရဒ္ဓါယ = သာရမ္ဘာယ (သီ၊ သျာ)	၂၄
သာဟတ္ထိကော စ = သာဟတ္ထိယော စ (က)	၄၃
သိခရဏီတိ = သိခရိဏီတိ (သီ)	၁၃၄
သိခရဏီသိ = သိခရိဏီသိ (သီ)	၁၃၄
‘‘သိထိလော = သထိလော (သီ)	ဝ၄
သိပါဋိကာယ = သိပါဋိယံ (သီ၊ က)	၂၆၀
သီဃံ သီဃံ = သီဃသီဃံ (သီ)	၂၃
သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ = သုက္ကဝိသဋ္ဌိ (သီ၊ သျာ)	၁၀၆
သုက္ခသောတာ = သုက္ခသောဏိတာ (က)	၁၃၄
သုခုမတရသုခုမတမနိမိတ္တာရမ္မဏံ = သုခုမတရသုခုမတရ- နိမိတ္တာရမ္မဏံ (သျာ၊ က)	၂၇
သုဥဒ္ဓရာ = သုဥဒ္ဓါရာ (?)	၅၄
သုဏိသဘောဂေနာတိ = သုဏိသာဘောဂေနာတိ (သီ၊ သျာ)	၁၃၉
သုတမုတပရိသင်္ကိတာနိပိ = သုတမုတပရိသင်္ကိတာနိ (သီ၊ သျာ)	၁၇၂
သုဒ္ဓကေသာ ဝါတိ = သုဒ္ဓကေသာနံ ဝါတိ (သီ၊ သျာ)	၁၂၁
သေတကောတိ = သေတောဒကောတိ (သျာ၊ က)	၁၀၁
သေသံ = ယေသံ (သျာ၊ က)	၇၀
သံဃာဒိသေသောယေဝ = သံဃာဒိသေသေယေဝ (သီ၊ သျာ)	၁၉၄
သံသရဏာန္တိ = သဥ္စရဏာန္တိ (သီ)	၁၅၆
[ဟ]	
ဟုံသဝဋ္ဋကစ္ဆဒနေန = ဟံသဝဋ္ဋကစ္ဆန္နေန (က)	၂

နှ-ဗ-ဿ-စ—ဝိ-ငှ-၂—၁၆-၁၀-၅၆—၅၀၀၀